აფხაზეთის საკითხი ოფიციალურ დოკუმენტებში

საქართველოს
საკანონმდებლო.
აღმასრულებელი
ხელისუფლება.
საერთაშორისო
ორგანიზაციები

1989–1999 წ.წ.

I

აფხაზეთის საკითხი ოფიციალურ დოკუმენტებში

საქართველოს საკანონმდებლო,
აღმასრულებელი ხელისუფლება,
საერთაშორისო ორგანიზაციები

1989-1999 წ.წ.

ნაწილი I. 1989-1995 წ.წ.

თბილისი – 2000

წინამდებარე კრებულის მიზანია ქრონოლოგიურად თავი მოუყაროს აფხაზეთის საკითხებთან დაკავშირებით საქართველოს ალმასრულებელი და საკანონმდებლო ხელისუფლების მიერ კონფლიქტისწინა (1989-1992 წწ.), კონფლიქტისა და მისი მოწესრიგების მცდელობის ადრეულ (1992-1995 წწ.) და პოსტკონფლიქტურ (1995-1999 წწ.) პერიოდში მიღებულ კანონებს, ბრძანებულებებს, დადგენილებებს, სხვა ნორმატიულ აქტებსა და დოკუმენტებს.

კრებულში აგრეთვე შეტანილია აფხაზეთის კონფლიქტის მოწესრიგების თაობაზე გაეროს უშიშროების საბჭოს რეზოლუციები, ეუთოს ბუდაპეშტის, ლისაბონის, სტამბულის სამიტებისა და დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის ქვეყნების მეთაურთა საბჭოს გადაწყვეტილებები, ქართულ და აფხაზურ მხარეებს შორის ხელმოწერილი შეთანხმებები, გაეროს, ეუთოს და სხვა საერთაშორისო ფორუმებზე საქართველოს უმაღლესი ხელისუფლების წარმომადგენელთა გამოსვლები.

ვფიქრობთ, აფხაზეთის პრობლემებისადმი მიძღვნილ ბოლო პერიოდში გამოცემულ სხვა ნაშრომებთან ერთად ალნიშნული კრებული გარკვეულ დახმარებას გაუწევს პარლამენტის წევრებს, სახელმწიფო მოხელეებს, მეცნიერებს, სპეციალისტებს, სხვა დაინტერესებულ პირებს.

ავტორები და სარედაქციო კოლეგია:

ვახტანგ ყოლბაია – საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილე, აფხაზეთის პრობლემებთან დაკავშირებული დროებითი კომისიის თავმჯდომარე;

თემურაზ ჯახრაკია – საქართველოს პარლამენტის აფხაზეთის პრობლემებთან დაკავშირებული დროებითი კომისიის სპეციალისტთა ჯგუფის ხელმძღვანელი;

რაფიელ გელანტია – საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილის პირველი თანაშემწე – სამდივნოს უფროსი;

დავით ლაცუზბაია – საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილის თანაშემწე.

მოვლენათა ქრონიკა და

აფხაზეთის საკითხი

კრებული ფაქტობრივად მოიცავს 10 წელზე (1989-1999 წწ.) მეტ პერიოდს.

ეს ათწლეული აღსავსე იყო ეპოქალური მნიშვნელობის მოვლენებით – დასრულდა ცივი ომი, კომუნისტური ტოტალიტარიზმი, შეიცვალა მსოფლიო პოლიტიკური სპექტრი; საქართველომ მოიპოვა დამოუკიდებლობა, აღიდგინა 1921 წელს წართმეული სახელმწიფოებრიობა, შეუდგა დემოკრატიულ აღმშენებლობას.

ამ პერიოდში ქვეყანაში განვითარებული პოლიტიკური და სოციალურ-ეკონომიკური ძირეული ცვლილებები აისახა საქართველოს განუყოფელი მხარის – აფხაზეთის ცხოვრებაში, ამ რეგიონის პრობლემების მოწესრიგებასთან დაკავშირებულ საკითხებში.

1985 წელს ე.წ. „პერესტროიკით“ დაწყებულმა პროცესებმა საქართველოში დასაბამი მისცა ეროვნული მოძრაობის გამოსვლას იატაკქვეშეთიდან. ამ მოძრაობის ახალი, გადამწყვეტი ეტაპი ქვეყანაში 1988 წელს დაიწყო. შესაბამისად, ამავე პერიოდიდან გააქტიურდა აფხაზეთში საკავშირო ცენტრის მიერ ინსპირირებული სეპარატისტული ტენდენციები, რომლის პირველი სერიოზული გამოვლენა იყო 1988 წლის ივნისში სკკპ I საკავშირო კონფერენციისათვის გაგზავნილი ე.წ. „აფხაზური წერილი.“

1988 წლის შემოდგომა-ზამთარში აფხაზეთში ისევე როგორც მთლიანად საქართველოში მკვეთრად გააქტიურდა არაფორმალურ ორგანიზაციათა საქმიანობა. სოხუმში, ასევე აფხაზეთის სხვა ქალაქებსა და რაიონებში ჩატარდა მიტინგები ზ. ჭავჭავაძის, მ. კოსტავას, გ. ჭანტურიასა და ეროვნული მოძრაობის სხვა ლიდერთა ინიციატივითა და მონაწილეობით.

იმავე წლის 13 დეკემბერს საქართველოს კომპარტიის აფხაზეთის საოლქო კომიტეტის ხელშეწყობით შეიქმნა აფხაზეთის სახალხო ფორუმი „აიდგილარა“ („ერთობა“).

1989 წლის იანვარში ჩატარდა მოსახლეობის საყოველთაო საკავშირო აღწერა. აფხაზეთის მოსახლეობის აღწერის დროს იყო ქართველთა რაოდენობის ხელოვნურად შემცირების ტენდენცია მათი მეგრელებად ჩაწერის გზით. აღწერის შედეგები სხვაგვარადაც გაყალბდა, თუმცა, მიჩნეულია, რომ აღწერა ძირითადად ობიექტურად ჩატარდა.

იმავე წლის დასაწყისში გაძლიერდა აჟიოტაჟი აფხაზეთის ტოპონიმიკის

გარშემო. სეპარატისტების მხრიდან იყო საყოველთაოდ აღიარებული და დამკვიდრებული ქართული დასახელებების შეცვლის მცდელობა. შეიქმნა ამ საკითხზე მომუშავე აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭოს კომისიაც.

სეპარატისტული მისწრაფების გამოვლენის კულმინაცია გახდა 1989 წლის 18 მარტს აფხაზი მოსახლეობის თავყრილობა გუდაუთის რაიონის სოფელ ლიხნში და იქ საკავშირო ხელისუფლებისადმი მიმართვის მიღება, რომელიც ანტიქართული სულისკვეთებით იყო გაჟღენთილი.

აღნიშნული მიმართვის საპასუხოდ იმავე წლის 25 მარტს სოხუმში და გალის რაიონულ ცენტრში გაიმართა ქართული მოსახლეობის, ხოლო თბილისში – ვაკის პარკსა და რუსთაველის პროსპექტზე მრავალათასიანი არასანქციონირებული საპროტესტო მიტინგები.

აფხაზეთში საპროტესტო გამოსვლების გაგრძელებას წარმოადგენდა 1 აპრილს დაბა ლესელიძეში ჩატარებული ე.წ. ანტიიმპერიალისტური მიტინგი, რომლის მონაწილეთა ერთი ჯგუფი დარბეულ იქნა აფხაზთა ეგზალტირებული მასის მიერ. ბევრი მათგანი დაიჭრა. ამ ვანდალურ აქციას მოჰყვა 2 აპრილს სოხუმში ქართული მოსახლეობის საპროტესტო აქციები და სიტუაციის უკიდურესად დაძაბვა.

მოსალოდნელი განუჭვრეტელი შედეგების თავიდან ასაცილებლად ეროვნული მოძრაობის ლიდერებმა მიზანშეწონილად მიიჩნიეს ფართომასშტაბიანი აქციების სოხუმიდან თბილისში გადმოტანა.

4 აპრილს თბილისში დაიწყო აფხაზეთის პრობლემებისადმი მიძღვნილი საპროტესტო გამოსვლები.

6 აპრილს გაიმართა საქართველოს კომპარტიის აფხაზეთის საოლქო კომიტეტის პლენუმი, რომელშიც მონაწილეობდა საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველი მდივანი ჯუმბერ პატიაშვილი. პლენუმმა საოლქო კომიტეტის პირველი მდივნის მოვალეობისაგან გაათავისუფლა ბორის ადლეიბა და მიიღო დადგენილება, რომელიც ითვალისწინებდა აფხაზეთში ვითარების სტაბილიზაციის უზრუნველყოფას.

მიუხედავად ამისა, აფხაზეთის თემაზე თბილისში მთავრობის სახლთან დაწყებული აქცია გადაიზარდა მძლავრ ანტისაბჭოურ მიტინგში, რომელიც 9 აპრილს სსრკ თავდაცვისა და შინაგან საქმეთა სამინისტროების ჯარების მიერ სასტიკად იქნა დარბეული, დაიღუპა 19, მოიწამლა და სხეულის დაზიანება მიიღო ასობით უდანაშაულო ადამიანმა.

9 აპრილის ტრაგედიის შემდეგ საქართველოში დაიწყო ეროვნულგანმანთავისუფლებელი მოძრაობის სრულიად ახალი ეტაპი, რომლის საპასუხოდ საკავშირო ცენტრის ინსპირირებით აფხაზეთში გააქტიურდა სეპარატისტული მოძრაობაც. საქართველოს მტრები აფხაზეთის მრავალეროვანი მოსახლეობის დაპირისპირების მიზნით ქმნიან ანტიქართულ ორგანიზაციებს: „სლავიანსკი დომ," „კრუნკ," „ალან," რომლებიც ხდებიან აფხაზური „აიდგილარას" მოკავშირეები.

აფხაზეთში დაძაბულობამ კრიტიკულ ზღვარს მიაღწია აფხაზეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტში შექმნილ ვითარებასთან დაკავშირებით, რომელიც ახლიშნული უნივერსიტეტის ქართული სექტორის გამოყოფითა და საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს 1989 წლის 14 მაისის № 343 განკარგულების შესაბამისად ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალის დაარსებით დასრულდა. ამ უმაღლესი სასწავლებლის გახსნა სეპარატისტულმა ძალებმა გამოიყენეს საბაბად 1989 წლის 15-16 ივლისის სისხლიანი შეტაკებების პროვოცირებისათვის, რომლებსაც ოცამდე ადამიანის სიცოცხლე შეეწირა.

ივლისის მოვლენებმა უკიდურესად აღაშფოთა მთელი ქვეყანა, ათეულათასობით ადამიანი გაემგზავრა აფხაზეთში, მაგრამ იმჟამინდელმა ხელისუფლებამ შეძლო ვითარების სტაბილიზაცია. მიუხედავად ამისა, მომდევნო პერიოდში აფხაზეთში გაღრმავდა ეთნოპოლიტიკური წინააღმდეგობები. აღსანიშნავია, რომ ამ დროისათვის ცენტრმა მოახერხა ქართულ ეროვნულ მოძრაობაში უთანხმოების შეტანა, რომელიც მკაფიოდ გამოვლინდა აფხაზეთშიც.

1990 წლის 28 მაისს გაიმართა ე.წ. აფხაზი საზოგადოებრიობის კრება, რომელმაც მოითხოვა აფხაზეთის პარტიული და საბჭოთა ხელმძღვანელობის სრული შემადგენლობით შეცვლა. დაუფარავი გახდა „აიდგილარას“ სწრაფვა ხელისუფლებისაკენ და მმართველობაში ტრადიციული საკადრო ბალანსის ეროვნული ნიშნით დარღვევის მცდელობა.

1990 წლის ივლისში უკიდურესად გამწვავდა მდგომარეობა აფხაზეთის უზენაეს საბჭოში, რომელიც სოხუმის 1989 წლის 15-16 ივლისის ტრაგიკული მოვლენების შემდეგ, ფაქტიურად, გაიხლიჩა. ამავე პერიოდში მოსკოვის მიერ ინსპირირებულ იქნა ე.წ. თურქი-მესხების პრობლემა და მათი აფხაზეთის ტერიტორიის გავლით „მშობლიური ადგილებისაკენ“ დაბრუნების მცდელობა.

25 აგვისტოს აფხაზეთის უზენაესმა საბჭომ, აფხაზ დეპუტატთა ჯგუფის ინიციატივით, სესიის ჩატარების საკონსტიტუციო მოთხოვნების უხეში დარღვევით, ანტიდემოკრატიული მეთოდების გამოყენებითა და დეპუტატთა უმრავლესობის აზრის გაუთვალისწინებლად მიიღო დადგენილება „აფხაზეთის სახელმწიფოებრიობის დაცვის სამართლებრივი გარანტიების შესახებ“ და დეკლარაცია „აფხაზეთის ასსრ სახელმწიფო სუვერენიტეტის შესახებ“.

26 აგვისტოს საქართველოს უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმმა „აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს 1990 წლის 25 აგვისტოს გადაწყვეტილების შესახებ“ დადგენილებით გააუქმა აღნიშნული დოკუმენტები.

31 აგვისტოს აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს ქართველ დეპუტატთა ინიციატივით გაიმართა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს საგანგებო სესია, რომელმაც ამხილა აფხაზეთში კონსტიტუციური გადატრიალების მცდელობა და გააფრთხილა საზოგადოება მოვლენათა შემდგომი ესკალაციის განუჭვრეტელი შედეგების თაობაზე, მოუწოდა ერთიანობის, სიფრთხილისა და წინდახედული მოქმედებისაკენ.

1990 წლის 30 ოქტომბერს ჩატარდა საქართველოს უზენაესი საბჭოს პირველი მრავალპარტიული არჩევნები. ქვეყანაში სახელმწიფო წყობა დემოკრატიული გზით შეიცვალა. 14 ნოემბერს საქართველოს უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარედ არჩეულ იქნა ზვიად გამსახურდია.

4 დეკემბერს საქართველოს ხელისუფლებასთან შეთანხმებით აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარედ არჩეულ იქნა სსრკ სახალხო დეპუტატი, ბლოკ „სოიუზის" ერთ-ერთი ლიდერი ვლადისლავ არძინბა.

1991 წლის 29 იანვარს საქართველოს ახალმა ხელისუფლებამ გააუქმა ადგილობრივი საბჭოები, მაგრამ ვ.არძინბა აღნიშნულ გადაწყვეტილებას არ დაემორჩილა. ოფიციალურ თბილისსა და სოხუმს შორის ურთიერთობამ გაუარესება დაიწყო.

17 მარტს საკავშირო ხელისუფლებამ ჩაატარა საყოველთაო რეფერენდუმი სსრკ-ს შენარჩუნების შესახებ. საქართველოს პარლამენტმა 1991 წლის 26 თებერვალს მიიღო გადაწყვეტილება საკავშირო რეფერენდუმის ბოიკოტირების თაობაზე. 5 მარტს საქართველოს ტელევიზიის პირველი არხით გამოსვლისას ზ.გამსახურდიამ მოუწოდა მოსახლეობას ცენტრის მიერ გამოცხადებული რეფერენდუმისათვის ბოიკოტის გამოცხადებისა და მის ნაცვლად 31 მარტს საქართველოს დამოუკიდებლობისადმი მიძღვნილ რეფერენდუმში მონაწილეობის მიღებისაკენ.

როგორც შემდეგ გაირკვა, ადგილებიდან შემოსული, ბოლომდე გაუთვლელი თვალსაზრისის სარწმუნოდ მიღების შედეგად საკავშირო რეფერენდუმში მონაწილეობა არ მიიღო გალის რაიონის მოსახლეობამ. ამას დაემატა აფხაზეთის ხელისუფალთა მიერ რეფერენდუმის შედეგების მასობრივი ფალსიფიკაცია, რის გამოც მის მონაწილეთა ნახევარზე ოდნავ მეტმა ხმა მისცა სსრკ-ს შენარჩუნებას. ყოველივე ეს საკავშირო ცენტრის ინტერესებში შედიოდა.

22 მარტს საქართველოს უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმმა ბათილად ცნო აფხაზეთში საკავშირო რეფერენდუმის შედეგები.

31 მარტს საქართველოში ჩატარდა რეფერენდუმი, რომელმაც დაადასტურა ქართველი ერის სწრაფვა დამოუკიდებლობისაკენ.

9 აპრილს საქართველოს უზენაესმა საბჭომ მიიღო სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტი, ქვეყანაში შემოღებულ იქნა პრეზიდენტის ინსტიტუტი.

14 აპრილს საქართველოს უზენაესი საბჭოს საგანგებო სესიაზე ღია კენჭისყრით, ხოლო 26 მაისს პირდაპირი, საყოველთაო, ფარული კენჭისყრით ზვიად გამსახურდია არჩეულ იქნა საქართველოს პრეზიდენტად.

აღნიშნული მოვლენებით შეშფოთებულმა ცენტრმა ახალი, უფრო რადიკალური ნაბიჯები გადადგა. კერძოდ, 1991 წლის ივლის-აგვისტოში სოხუმში ინსპირირებულ იქნა ანტიქართული გამოსვლები სამართალდამცავი ორგანოების ქართველ ხელმძღვანელთა შეცვლის მოთხოვნით. აქციებში „აიდგილარას" აქტიურად უჭერდნენ მხარს „სლავიანსკი დომ," „კრუნკ" და სხვა.

აფხაზეთის ქალაქებსა და სოფლებში განხორციელდა ძალადობის აქტები ქართველი მოსახლეობის წინააღმდეგ.

19-21 აგვისტოს მოსკოვში „გკჩპ“-ს ცნობილ მოვლენებთან დაკავშირებით საქართველოს კომპარტიის ცკ-ისა და მისი ცალკეული რეგიონული ორგანიზაციების მიერ დაკავებული პოზიციის გამო 26 აგვისტოს საქართველოს უზენაესმა საბჭომ აკრძალა საქართველოს კომპარტია, შეჩერებულ იქნა საქართველოს რესპუბლიკის უზენაეს საბჭოში საქართველოს კომპარტიისაგან არჩეულ დეპუტატთა უფლებამოსილება. 7 სექტემბერს ქალაქებსა და რაიონებში შეიქმნა სალიკვიდაციო კომისიები. აღსანიშნავია, რომ ეს იყო იმ პერიოდში საქართველოს ცენტრალური ხელისუფლების ერთადერთი გადაწყვეტილება, რომელიც დაუყონებლივ შეასრულა ვ.არძინბამ, რადგანაც მას გზა ეხსნებოდა შეუზღუდავი ძალაუფლებისაკენ.

10 და 27 სექტემბერს ვ. არძინბამ უკანონოდ შექმნა საგარეო ეკონომიკურ ურთიერთობათა, სახელმწიფო ქონების მართვის და პრივატიზაციის კომიტეტები, აფხაზეთის რესპუბლიკური საბაჟო. ეს სტრუქტურები დაექვემდებარა, ფაქტობრივად არარსებულ უმაღლეს საბჭოს. აფხაზეთის ადმინისტრაციულ საზღვრებს გარეთ, მათ შორის, საქართველოს დანარჩენ ტერიტორიაზე საქონლის გასატანად აუცილებელი გახდა საგარეო ეკონომიკურ ურთიერთობათა კომიტეტში ლიცენზიის მიღება. შექმნილი უკანონო სტრუქტურები გახდნენ მხოლოდ და მხოლოდ პრივილეგირებული აფხაზური ეთნოპარტიული ელიტის ვიწრო კლანური ინტერესების დამცველი ორგანოები. სავარაუდოა, რომ მათი შექმნის ერთ-ერთი მიზანი იყო დაგეგმილი შეიარაღებული დაპირისპირებისათვის საჭირო თანხების აკუმულირება.

აფხაზეთის იურისდიქციაში გადაყვანილ იქნა აფხაზეთის ტერიტორიაზე მდებარე ყველა საწარმო და ორგანიზაცია. აფხაზეთში დისლოცირებული სსრკ-ს სამხედრო და მილიციის ნაწილები დაექვემდებარა უმაღლეს საბჭოს, განხორციელდა მხოლოდ აფხაზებით დაკომპლექტებული უკანონო სამხედრო ფორმირებების ლეგალიზაცია.

საზოგადოებასა და პოლიტიკურ წრეებში დღემდე არაერთგვაროვნადაა შეფასებული საქართველოს მაშინდელი ხელისუფლების კომპრომისული საარჩევნო გარიგება სეპარატისტებთან, რის შედეგადაც 1991 წლის 31 ოქტომბრის არჩევნებით აფხაზეთის უზენაეს საბჭოში არჩეულ იქნა 28 აფხაზი, 25 ქართველი (26-ის ნაცვლად) და 11 სხვა ეროვნების წარმომადგენელი. „აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დეპუტატთა არჩევნების თაობაზე“ 1991 წლის 9 ივლისს მიღებული, აშკარად აპარტეიდული კანონით სეპარატისტებმა ხელოვნურად მოიპოვეს უპირატესობა აფხაზეთის უმაღლეს საკანონმდებლო ორგანოში. ქართველთა და აფხაზთა გარდა აფხაზეთში მცხოვრებმა 84 ეროვნების მოსახლეობამ (რუსები, უკრაინელები, სომხები, ბერძნები, ებრაელები, ოსები, ესტონელები) უზენაეს საბჭოში მიიღო ორნახევარჯერ ნაკლები ადგილი, ვიდრე 17 პროცენტმა

აფხაზებმა. შედეგად ხელყოფილ იქნა ავტონომიურ რესპუბლიკაში მცხოვრები ქართველების, ასევე სხვა ეროვნების წარმომადგენელთა ელემენტარული სამოქალაქო უფლებები და თავისუფლებები.

მაშინაც, და განსაკუთრებით აფხაზეთში დატრიალებული ტრაგედიის შემდეგ, პოლიტიკოსთა ერთი ნაწილი თვლის, რომ აღნიშნული სახით საარჩევნო კანონის მიღება იყო მიუტევებელი შეცდომა, რამაც მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი შემდგომი არასასურველი მოვლენების განვითარებას.

პოლიტიკოსთა მეორე ნაწილს კი მიაჩნდა და ეხლაც მიაჩნია, რომ ზემოაღნიშნულ კომპრომისზე წასვლა განპირობებული იყო იმ პერიოდში საქართველოში და ქვეყნის გარეთ რეალურად არსებული ვითარებით. საქართველოს იმჟამინდელი ცენტრალური ხელისუფლება ცდილობდა, რადაც არ უნდა დაჯდომოდა, შეენარჩუნებინა აფხაზეთში არსებული მყიფე სტაბილურობა და აეცილებინა თავიდან მოსალოდნელი შეტაკებები. პოლიტიკოსთა ამ ნაწილს თავისი არგუმენტების განსამტკიცებლად მოჰყავს აგრეთვე ისიც, რომ ახალ საარჩევნო კანონში იყო ჩადებული აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციით გარანტირებული დამცავი მექანიზმები, რომლებიც მოიაზრებოდა სამართლებრივ გარანტად აფხაზეთის საქართველოდან გასვლის დაუშვებლობისათვის.

სამწუხაროდ, შემდგომში მოვლენები სულ სხვა სქემით განვითარდა, არსებული დამცავი მექანიზმი უძლური აღმოჩნდა სეპარატისტთა თვითნებობისა და უცერემონიო თავხედობის წინაშე.

„აფხაზეთის სუვერენიტეტის ეკონომიკური საფუძვლების უზრუნველყოფის შესახებ“ აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილების შესაბამისად აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭომ 22 ოქტომბერს მიიღო დადგენილება „აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე განლაგებული საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკური დაქვემდებარების საწარმოთა და ორგანიზაციათა აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის იურისდიქციაში გადასვლის ღონისძიებათა შესახებ,“ რაც საქართველოს ეკონომიკური საფუძვლების ხელყოფას ნიშნავდა.

საქართველოს პრეზიდენტის 24 ოქტომბრის ბრძანებულებით შეჩერდა აღნიშნული დადგენილებების მოქმედება. ისინი ცნობილ იქნა იურიდიული ძალის არმქონედ და ბათილად.

ახალარჩეული აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პირველმა სხდომებმა ცხადყო, რომ სეპარატისტებმა მოახერხეს „კანონთა ომში“ გადამწყვეტი უპირატესობის მოპოვება და შეუდგნენ შეიარაღებული დაპირისპირებისათვის პოლიტიკურ-სამართლებრივი და სამხედრო საფუძვლების მომზადებას, რასაც შემდგომში მნიშვნელოვნად შეუწყო ხელი თბილისის 1991-1992 წლების მოვლენებმა და საქართველოს პრეზიდენტის ძალისმიერი მეთოდებით გადაყენებამ.

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო, მისი პრეზიდიუმი, რომლის წევრების უმრავლესობას აფხაზები და სეპარატისტული ორი-

ენტაციის სხვა ეროვნების წარმომადგენლები შეადგენდნენ, ქართული დეპუტაციის წინააღმდეგობის მიუხედავად, აფხაზეთისა და საქართველოს კონსტიტუციების მოთხოვნებისა და რეგლამენტის უხეში დარღვევით ღებულობდნენ კანონებსა და დადგენილებებს, რითაც პრაქტიკულად შეიზღუდა საქართველოს იურისდიქცია და ხელყოფილ იქნა ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობა. ამ თვალსაზრისით აღსანიშნავია ნორმატიული აქტები: „საქართველოს ფულად-საკრედიტო სისტემის რეგულირების შესახებ," „საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის შესახებ," „ბანკებისა და საბანკო საქმიანობის შესახებ," „საქართველოს რესპუბლიკის კანონების შესახებ" და სხვ. ასევე საგარეო-ეკონომიკური და რესპუბლიკებს შორის ურთიერთობათა კომიტეტის, საბაჟო საქმისა, აფხაზური ეროვნული მინორიტარული გვარდიის, კავკასიის მთიელ ხალხთა კონფედერაციის აფხაზური ბატალიონის, „აიდგილარას" შეიარაღებული ფორმირების შექმნის, პროკურატურის, შინაგან საქმეთა სამინისტროს, საჯარისო და მილიციის ნაწილების, უშიშროების, სახელმწიფო ქონების მართვისა და პრივატიზაციის კომიტეტების დაქვემდებარების შესახებ და სხვ.

„აფხაზეთის ტერიტორიაზე დისლოცირებული საჯარისო და მილიციის ნაწილების საქმიანობის კოორდინაციისა და ხელახალი დაქვემდებარების უზრუნველსაყოფად აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს თავმჯდომარესთან დროებითი საბჭოს შექმნის შესახებ" უმაღლესი საბჭოს 29 დეკემბრის დადგენილებით შექმნილი საბჭოს თავმჯდომარე გახდა ვ. არძინბა. ამ დადგენილებით მათ ხელში ჩაიგდეს ყოფილი სსრკ შეიარაღებული ძალების აფხაზეთში განლაგებული ნაწილების მართვის სადავეები.

ამგვარად, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოსა და მისი პრეზიდიუმის სახელით სეპარატისტთა ლიდერების გამგებლობაში გადავიდა საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლების თითქმის ყველა რგოლი, მათ შორის, ძალისმიერი და საფინანსო. შედეგად, აფხაზეთში ჩამოყალიბდა ავტორიტარული მმართველობის რეჟიმი. მიჩნეულია, რომ ამ სამართლებრივ განუკითხაობას საქართველოს მაშინდელი ხელისუფლების მხრიდან არ მოჰყოლია რეალური ვითარების ადეკვატური რეაგირება.

ზემოაღნიშნული მნიშვნელოვანწილად განპირობებული იყო იმით, რომ საქართველოს ხელისუფლებას არ ჰქონდა ქვეყნის მართვის სათანადო გამოცდილება. მან დროზე ვერ აუღო ალღო აფხაზეთში საკავშირო ცენტრის მიერ ინსპირირებულ მოვლენებს, ვერ შეაფასა აფხაზეთის მრავალეროვან მოსახლეობაში მიმდინარე ძალთა გადანაწილების პროცესი, სეპარატიზმის გლობალური საშიშროება. აფხაზეთში იმ პერიოდში არსებული ვითარების სიღრმისეული შეუფასებლობა, მოვლენების წინმსწრები, ყოველმხრივ გათვლილი ღონისძიებების გაუტარებლობა გახდა მიზეზი იმისა, რომ საქართველოს ხელისუფლებამ პრაქტიკულად დაკარგა ავტონომიურ რესპუბლიკაში მიმდინარე პროცესების მართვის მექანიზმები. ის მხოლოდ მომხდარი ფაქტების კონსტატაციას ახდენდა და რეაგირებას აგვიანებდა. აფხაზეთთან მიმა-

რთებაში თბილისში მიღებული ბრძანებულებები და დადგენილებები სოხუმის ხელისუფლების მიერ, ფაქტობრივად, იგნორირებული რჩებოდა.

1-2 ნოემბერს სოხუმში გაიმართა საკავშირო სუკ-ის მიერ ორგანიზებული კავკასიის მთიელ ხალხთა კონფედერაციის III ყრილობა, სადაც ქ. სოხუმი კავკასიის მთიელ ხალხთა კონფედერაციის დედაქალაქად გამოცხადდა.

აფხაზეთში დემოგრაფიული ვითარების შეცვლისა და აფხაზი მოსახლეობის რაოდენობის მექანიკური ზრდის მისაღწევად სეპარატისტულმა ხელისუფლებამ მიიღო დისკრიმინაციული ხასიათის დადგენილებები: „აფხაზეთში მოქალაქეთა ჩაწერის შეზღუდვის შესახებ," „გვარის და ეროვნული კუთვნილების შეცვლის თაობაზე" და სხვა, რითაც რეგიონში პრაქტიკულად აიკრძალა აფხაზი ეროვნების წარმომადგენელთა გარდა სხვა მოქალაქეთა დაფუძნება. ეს დადგენილებები არ ვრცელდებოდა შორეული საზღვარგარეთის ქვეყნების მოქალაქეებზე, რომლებიც პირადობის დამადასტურებელი დოკუმენტის გარეშე თავს აფხაზებად ასაღებდნენ. აფხაზეთში მათი მუდმივად ჩაწერა ხდებოდა საიდუმლოდ და გამარტივებული წესით, უშუალოდ ვ.არძინბას ზედამხედველობით. მხოლოდ ერთი თვის განმავლობაში – 1992 წლის მარტში სოხუმში, ოჩამჩირესა და სხვა რაიონებში მუდმივად ცხოვრების ნება დაერთო სირიიდან, იორდანიიდან და სხვა ქვეყნებიდან ჩამოსულ 100-ზე მეტ მოქალაქეს.

1992 წლის იანვარში საქართველოში ხელისუფლება შეიარაღებული გზით შეიცვალა. შეიქმნა საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭო, რომელმაც ხელში აიღო ძალაუფლება, რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე დროებით შეაჩერა კონსტიტუციის მოქმედება, დაითხოვა ქვეყნის პარლამენტი. პრემიერ-მინისტრი ბესარიონ გუგუშვილი გადაყენებულ იქნა თანამდებობიდან. საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის მოვალეობის დროებითი შესრულება დაევალა თენგიზ სიგუას.

ახალი საპარლამენტო არჩევნების მოსამზადებლად და საქართველოს პოლიტიკური განვითარების პროგრამის შესამუშავებლად პოლიტიკურ პარტიებს მიეცათ საკონსულტაციო დარბაზის შექმნის წინადადება. დარბაზში მონაწილეობის უფლება მიიღეს საქართველოში მოქმედმა ყველა პოლიტიკურმა პარტიამ და ორგანიზაციამ, ეროვნულ უმცირესობათა წარმომადგენლებმა, აგრეთვე კერძო პირებმა, რომელთა მოწვევასაც დარბაზი ჩათვლიდა მიზანშეწონილად.

3 იანვრიდან თბილისში გამოცხადდა საგანგებო მდგომარეობა. სამხედრო საბჭომ დაიქვემდებარა რესპუბლიკის სახელმწიფო მართვის ყველა სტრუქტურა, სამართალდამცავი და ადმინისტრაციული ორგანოები და დაავალა მათ საგანგებო მდგომარეობის პერიოდში საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე მშვიდობის დამყარებისა და ვითარების სტაბილიზაციისათვის ხელშეწყობა.

სამხედრო საბჭომ საქვეყნოდ გამოაცხადა, რომ მთავრობის კაბინეტის ჩამოყალიბებისთანავე მოიხსნიდა უფლებამოსილებას და ძალაუფლებას მას გადასცემდა.

თბილისის 1991-1992 წლების დეკემბერ-იანვრის ტრაგიკულ მოვლენებს ქვეყნის საზოგადოების დაპირისპირებულ ბანაკებად დაყოფა მოჰყვა. მოსახლეობის გარკვეულმა ნაწილმა კატეგორიულად არ მიიღო ლეგიტიმური ხელისუფლების შეიარაღებული გზით შეცვლის ფაქტი. 1992 წლის იანვრიდან ქვეყნის სხვადასხვა რეგიონში, ძირითადად დასავლეთ საქართველოში, კერძოდ, სამეგრელოსა და აფხაზეთში იმართებოდა დამხობილი ხელისუფლების მომხრეთა საპროტესტო მიტინგები. დასავლეთ საქართველოში შეიქმნა ყოფილი ხელისუფლების მომხრე მრავალი ორგანიზებული შეიარაღებული ჯგუფი. ბევრი მათგანი თავს ესხმოდა სახელმწიფო და საზოგადოებრივ საწარმოებს, დაწესებულებებს, აფეთქებდა ხიდებს, ძარცვავდა მატარებლებს, იტაცებდა და აფხაზეთში მალავდა თანამდებობის პირებს. საქართველოში ფაქტობრივად სამოქალაქო ომი მიმდინარეობდა.

21 თებერვალს საქართველოს სამხედრო საბჭომ მიიღო დეკლარაცია, რომლის თანახმადაც აღიარებდა საქართველოს რესპუბლიკის იმ დღისათვის არსებული საზღვრებისა და ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი მოწყობის (აფხაზეთისა და აჭარის 21 თებერვლის მდგომარეობით არსებული სტატუსის) უცვლელობას, საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის 1921 წლის 21 თებერვლის კონსტიტუციის უზენაესობას და მისი ამოქმედებას არსებული რეალობის გათვალისწინებით.

დეკლარაციაში აღინიშნა, რომ საქართველოს რესპუბლიკის პარლამენტის არჩევნები გაიმართებოდა არა უგვიანეს 1992 წლის შემოდგომისა, საქართველოს 1921 წლის 21 თებერვლის კონსტიტუციით დადგენილი პრინციპების შესაბამისად.

დეკლარაციაში კვლავ დადასტურდა, რომ საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭო დროებით მთავრობასთან ერთად უფლებამოსილებას მოიხსნიდა საქართველოს ახალარჩეული პარლამენტის წინაშე, მის პირველსავე სხდომაზე.

აღნიშნული დეკლარაციის მიღება სეპარატისტებმა შეაფასეს, როგორც აფხაზეთის სახელმწიფოებრიობის ხელყოფა და მოგვიანებით სხვა ფაქტორებთან ერთად გამოიყენეს საბაბად საკუთარი, შორს მიმავალი მიზნების განსახორციელებლად, მიუხედავად იმისა, რომ დეკლარაციის პირველი მუხლი ცხადყოფს, რომ საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის კონსტიტუციის აღდგენას არ შეუცვლია არც ქვეყნის საზღვრები და არც ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი წყობა, აფხაზეთის ასსრ სტატუსი.

სამოქალაქო დაპირისპირებამ საქართველოში კრიტიკულ ზღვარს მიაღწია. ქვეყანაში არ არსებობდა ლეგიტიმური ხელისუფლება. კითხვის ნიშნის ქვეშ დადგა ქართული სახელმწიფოს არსებობის საკითხი.

ასეთ პირობებში 1992 წლის 7 მარტს საქართველოს ინტელიგენციის თვალსაჩინო წარმომადგენლების, პოლიტიკურ პარტიათა და ორგანიზაციათა ლიდერების, ფართო საზოგადოებრიობის თხოვნით საქართველოში დაბრუნდა ედუარდ შევარდნაძე. შეიქმნა საქართველოს სახელმწიფო საბჭო, რომელსაც ის ჩაუდგა სათავეში.

დღითიდღე იძაბებოდა მდგომარეობა აფხაზეთშიც, სოხუმში პერმანენტულად იმართებოდა ყოფილი ხელისუფლების მომხრეთა მრავალათასიანი მიტინგები. გამოიკვეთა სეპარატისტთა და ექსპრეზიდენტის მომხრეთა ალიანსის ნიშნები. სეპარატისტებს ხელს აძლევდა ქართულ საზოგადოებაში არსებული დაპირისპირების გაღრმავება, როგორც საქართველოსაგან აფხაზეთის გამოყოფის ხელშემწყობი ფაქტორი.

აფხაზეთის ადგილობრივი ქართველი მოსახლეობა ეძებდა ავტონომიურ რესპუბლიკაში შექმნილი მდგომარეობის მოწესრიგების საშუალებას. ამ მიზნით 1992 წლის 9 მაისს შეიქმნა ეროვნული ერთიანობის საბჭო, რომელიც მოსალოდნელი ტრაგიკული შედეგების თავიდან ასაცილებლად სეპარატისტთა ზომიერ ფრთასთან აწარმოებდა აქტიურ მოლაპარაკებებს.

ეროვნული ერთიანობის საბჭომ მიმდინარე საქმიანობის წარმართვის მიზნით აირჩია ალმასკომი. საბჭოს დახურულ და ღია სხდომებზე იხილებოდა პოლიტიკური, სოციალური, ეკონომიკური და სამხედრო საკითხები. აფხაზეთში შექმნილი ვითარებიდან გამომდინარე, საბჭო იძულებული გახდა სეპარატისტული ხელისუფლებისათვის სამოქალაქო დაუმორჩილებლობა გამოეცხადებინა და დაეწყო პოლიტიკური და სამეურნეო მმართველობის პარალელური სტრუქტურების ჩამოყალიბებისათვის მზადება.

ამ კონტექსტში განიხილება სოხუმის მექანიზებული ბატალიონის ჩამოყალიბება და 19 მაისიდან მისი სოხუმში დისლოცირება. საბჭოს დაექვემდებარა სოხუმისა და გაგრის „მხედრიონი.“ საბჭოს რეკომენდაციით თბილისმა დანიშნა აფხაზეთის სამხედრო კომისარი (პოლკოვნიკი ვახტანგ ვეკუა), რომელიც აქტიურად შეუდგა რაიონული სამხედრო კომისარიატების ჩამოყალიბებას.

საბჭოს საქმიანობა არაერთგვაროვან შეფასებებს იწვევდა. ზოგიერთი პოლიტიკოსის აზრით, ეს ორგანო აფხაზეთში სიტუაციის დარეგულირების ნაცვლად მის დაძაბვას იწვევდა და ფაქტობრივად ხელს უწყობდა კონფლიქტის ესკალაციას.

19 მაისს საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭომ გააუქმა აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭოს 1992 წლის 24 მარტის დადგენილება „აფხაზეთის ტერიტორიაზე განლაგებული საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკური დაქვემდებარების საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების აფხაზეთის რესპუბლიკის სახელმწიფო მმართველობის ორგანოების იურისდიქციაში გადაცემისა და გამგებლობაში მიღების შესახებ,“ როგორც საქართველოს კანონმდებლობასთან წინააღმდეგობაში მყოფი. იმავე დღეს სახელმწიფო საბჭოს მიერ ბათილად და იურიდიული ძალის არმქონედ იქნა ცნობილი აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს დადგენილება „აფხაზეთის რესპუბლიკის მიწის კოდექსის პროექტის საყოველთაო განხილვისათვის გამოქვეყნების შესახებ.“

24 ივნისს დაგომისში ე. შევარდნაძემ და ბ. ელცინმა ხელი მოაწერეს შეთანხმებას ცხინვალის რეგიონში ცეცხლის შეწყვეტისა და საშუალო ძალების შეყვანის შესახებ. აღნიშნული შეთანხმების ჩარჩოში მიღებულ იქნა გადაწ-

ყვეტილება სამშვიდობო ოპერაციაში რუსეთისა და ოსურ ძალებთან ერთად სოხუმის ქართული ბატალიონის მონაწილეობის შესახებ. აფხაზეთში სიტუაციის განმუხტვას უთუოდ შეუწყობდა ხელს ამ ოპერაციაში სოხუმის ქართული ბატალიონისა და „აფხაზური გვარდიის“ ერთობლივი მონაწილეობა, მაგრამ ბოლო მომენტში ეს წინადადება აფხაზურმა მხარემ უარყო და კონფლიქტის ზონაში საქართველოს თავდაცვის მინისტრის თ. კიტოვანის ბრძანებით გაიგზავნა მხოლოდ სოხუმის ქართული ბატალიონი (შეთაური ს. ანალაია).

24 ივნისს, თბილისში, შეიარაღებულმა ჯგუფმა ხელში ჩაიგდო ტელეცენტრი. იყო შეიარაღებული ამბოხის მცდელობა. იმავე დღეს ვ.არძინბას ხელისუფლებამ შეიარაღებული ძალის გამოყენებით დაიკავა აფხაზეთის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შენობა და თანამდებობას ჩამოაშორა ამ უწყების ქართველი ხელმძღვანელობა. აფხაზეთში სტაბილურობის უკანასკნელი დასაყრდენი სეპარატისტების ხელში გადავიდა.

23 ივლისს სეპარატისტებმა საქართველოსა და აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციებისა და კანონების უხეში დარღვევით, ქართული დეპუტატების საწინააღმდეგოდ, ხმათა უბრალო უმრავლესობით გააუქმეს აფხაზეთის 1978 წლის კონსტიტუცია და აღადგინეს ე.წ. აფხაზეთის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის 1925 წლის კონსტიტუცია, რომელიც თავის დროზე (1925 წლის 1 აპრილი) არც კი გამოქვეყნებულა. ამდენად, მას კანონის ძალა არ მიუღია და არ ამოქმედებულა.

საქართველოს სახელმწიფო საბჭომ 25 ივლისს მიიღო დადგენილება „1978 წლის აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციის მოქმედების შეწყვეტის შესახებ“ აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს 1992 წლის 23 ივლისის დადგენილების თაობაზე“. ეს იყო რეაქცია სეპარატისტთა მიერ 1925 წლის ე.წ. აფხაზეთის სსრ კონსტიტუციის აღდგენაზე.

31 ივლისს საქართველოს რესპუბლიკა მიღებულ იქნა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის სრულუფლებიან, 179-ე წევრად.

აფხაზეთში მოსალოდნელი ტრაგედიის თავიდან ასაცილებლად და ვითარების დასარეგულირებლად, საქართველოს ცენტრალური ხელისუფლების უმაღლესი თანამდებობის პირები სისტემატურად ჩადიოდნენ აფხაზეთში.

ამ პერიოდში აფხაზეთში ტოტალური ხასიათი მიიღო რკინიგზაზე მატარებლების ძარცვამ, განუკითხაობამ. ზარალმა ათეულობით მილიონი მანეთი შეადგინა.

კრიმინალურ დამნაშავეებს საავტომობილო გზით აფხაზეთში გადაჰყავდათ მძევლად აყვანილი თანამდებობის პირები, რიგითი მოქალაქეები.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭომ 1992 წლის 10 აგვისტოს მიიღო დადგენილება „რკინიგზის ტრანსპორტზე საგანგებო წესების შემოღების შესახებ“, რომლის განხორციელება დაევალა თავდაცვისა და შინაგან საქმეთა სამინისტროების შეიარაღებულ ძალებს — რკინიგზის დაცვის გასამხედროებულ შენაერთებს. ამასთან, სახელმწიფო საბჭომ ძალოვან სტრუქტურათა

ხელმძღვანელებს კატეგორიულად მოსთხოვა არ დაეშვათ ქალაქებსა და სხვა დასახლებულ პუნქტებში შეიარაღებული ძალებისა და ტექნიკის თავმოყრა.

უეჭველია, რომ 1989-1992 წლების აფხაზეთის ტრაგიკული მოვლენები მომზადდა და განხორციელდა გარეშე ძალების მიერ, რომელთა მიზანი იყო დამოუკიდებლობის მოპოვებისათვის მებრძოლი საქართველოს დასუსტება, არჩეული კურსისა და ორიენტირების შეცვლა.

– აფხაზეთის მოვლენათა განვითარებაში მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა იმ ფაქტორმა, რომ: საქართველოს გეოპოლიტიკური, გეოსტრატეგიული მნიშვნელობის გათვალისწინებით აფხაზეთის „აფეთქებისათვის" შენელებული მოქმედების ნაღმები ჯერ კიდევ ცარიზმმა ჩადო. ეს პოლიტიკა გაგრძელდა კომუნისტურ ეპოქაში და ჩამოყალიბდა აგრესიული სეპარატიზმის იდეოლოგიად და პრაქტიკად;

– პოსტკომუნისტური საქართველოს პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური სიძნელეები, ძველი სახელმწიფო მანქანის რღვევა და ახალფეხადგმული ქართული სახელმწიფოს ჩამოყალიბების შინაგანი სირთულეები, აგრეთვე საქართველოს ხელისუფლებაში ეროვნული მოძრაობიდან მოსული ენერგიული, მაგრამ გამოუცდელი კადრების ზედმეტი სიფრთხილე და არათანმიმდევრულობა, სეპარატისტთა ზურგს უკან მდგარმა გარეშე ძალებმა კარგად გამოიყენეს აფხაზეთში თავიანთი მიზნების განსახორციელებლად საიმედო პლაცდარმის შესაქმნელად;

– აფხაზეთში დაძაბულობის ესკალაციის დეტონატორი გახდა 1991-1992 წლების თბილისის მოვლენები, როცა ერთმანეთს გადაეჯაჭვა ურთულესი და ურთიერთსაწინააღმდეგო პოლიტიკურ-სამართლებრივი პრობლემები, დაირღვა ეროვნული და სამოქალაქო ერთობა;

– გარეშე ძალებმა აფხაზეთსა და დასავლეთ საქართველოს ზოგიერთ რაიონში შეძლეს სამოქალაქო დაპირისპირებისათვის ნიადაგის მომზადება;

– აფხაზეთში ომამდელი ლეგიტიმური არჩევნების შედეგად ეთნოკრატებმა რაოდენობრივი უპირატესობა მოიპოვეს ხელისუფლების წარმომადგენლობით უმაღლეს ორგანოში და მის პრეზიდიუმში. ამ ვითარებამ მნიშვნელოვანწილად განაპირობა საქართველოს კონსტიტუციითა და აფხაზეთის რესპუბლიკის კონსტიტუციით გარანტირებული საქართველოს იურისდიქციის ხელყოფის შესაძლებლობა, აფხაზეთის დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ გამოცხადება.

ექსპერტთა აზრით, არასაკმარისი აღმოჩნდა საქართველოს ხელისუფლების მცდელობა, თავიდან აეცილებინა მოვლენათა ტრაგიკული განვითარება და, როგორც გარკვეულ პოლიტიკურ წრეებშია მიჩნეული, ეს შეუძლებელიც კი იყო, რადგანაც რუსეთის ხელისუფლების ინტერესებში შედიოდა კონფლიქტის გაჩაღება, აფხაზეთში მართვადი ქაოსის შექმნა, დემოგრაფიული ვითარების შეცვლა და საქართველოს დაყენება ურთულესი პრობლემების წინაშე.

* * *

1992 წლის 14 აგვისტოს საქართველოს შეიარაღებული ძალების შეზღუდულ კონტიგენტს, რომელიც აფხაზურ მხარესთან წინასწარი შეთანხმების საფუძველზე საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს 1992 წლის 10 აგვისტოს დადგენილების შესაბამისად აფხაზეთში საავტომობილო და სარკინიგზო მაგისტრალებზე ყაჩაღობისა და ტვირთების გატაცების აღსაკვეთად იყო შესული, აფხაზთა უკანონო შეიარაღებულმა ფორმირებებმა ცეცხლი გაუხსნეს ოჩამჩირისა და გულრიფშის რაიონებში, შემდეგ სოხუმის მისადგომებთან. მოხდა შეიარაღებული კონფლიქტის პროვოცირება.

15 აგვისტოს კავკასიის მთიელ ხალხთა კონფედერაციამ და ჩერქეზთა მსოფლიო ასოციაციამ მოუწოდეს ჩრდილოეთკავკასიელებს გაეგზავნათ აფხაზეთში მოხალისეები სეპარატისტთა დასახმარებლად. 18 აგვისტოს კონფედერაციის ე.წ. პარლამენტმა მიიღო გადაწყვეტილება აფხაზეთში გასაგზავნად მოხალისეთა რაზმების შეგროვების თაობაზე და საქართველოს სახელმწიფო საბჭოს წაუყენა ულტიმატუმი აფხაზეთიდან ჯარების 21 აგვისტომდე გაყვანის შესახებ.

20 აგვისტოს რუსეთის სამხრეთის რესპუბლიკებისა და მხარეების ხელმძღვანელებმა მიმართეს რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტს ბ. ელცინს აფხაზეთში მიმდინარე მოვლენებზე რეაგირებისა და საქართველოსათვის აფხაზეთიდან ჯარების გაყვანის მოთხოვნით.

საქართველოს ხელისუფლების არაერთგზის მცდელობას — მოლაპარაკებოდა სეპარატისტებს ცეცხლის შეწყვეტის თაობაზე, ასევე სოხუმში, გუდაუთაში საქართველოს ცენტრალური ხელისუფლების უმაღლესი რანგის პირთა ჩასვლას პოზიტიური შედეგი არ მოჰყოლია. აღსანიშნავია, რომ სახელმწიფო საბჭოს შეიარაღებული ფორმირებები გადამწყვეტი სამხედრო უპირატესობის მიუხედავად არ შევიდნენ გუდაუთის რაიონში და ქ. ტყვარჩელის ზონაში.

აფხაზეთში შექმნილი ურთულესი მდგომარეობა მოითხოვდა რეგიონის სოციალურ-ეკონომიკური ვითარების მომწესრიგებელი სპეციალური სტრუქტურის ჩამოყალიბებას. ამ მიზნით შეიქმნა აფხაზეთში ვითარების სტაბილიზაციის დროებითი საკოორდინაციო საბჭო, რომელსაც მიენიჭა აღმასრულებელი ხელისუფლების ფუნქციები. საბჭოს თავმჯდომარედ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს ქართული ფრაქციის დეპუტატთა მიერ დამტკიცებულ იქნა გ. ლომინაძე.

იმავდროულად შეიქმნა ჰუმანიტარული და სხვა სახის დახმარების კომისიები, რომლებსაც სათავეში ჩაუდგნენ გ. ნაჭყებია (აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საპენსიო ფონდის თავმჯდომარე) და დეპუტატი ე. ასტემიროვა.

3 სექტემბერს მოსკოვში, რუსეთის პრეზიდენტის შუამდგომლობითა და გარანტიით, ხელმოწერილ იქნა დოკუმენტი, რომლის თანახმადაც 1992 წლის 5 სექტემბრის 12.00 საათიდან კონფლიქტში მონაწილე ყველა შეიარაღებულ ფორმირებას უნდა შეეწყვიტა ძალის გამოყენება და თავი შეეკავები-

ნა ნებისმიერი შეტევითი მოქმედებისაგან. ეს იყო საქართველოს ხალხისა და ხელისუფლების კეთილი ნების დემონსტრაცია, რომელიც მზად იყო ყოველგვარი დათმობის გზით ძმათამკვლელი ომის შესაწყვეტად.

ხელშეკრულება, რომელსაც ხელს აწერდნენ რუსეთის პრეზიდენტი ბორის ელცინი, საქართველოს სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარე ედუარდ შევარდნაძე, აგრეთვე, აფხაზეთის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე ვლადისლავ არძინბა, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე თამაზ ნადარეიშვილი, საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი თენგიზ სიგუა, საქართველოს თავდაცვის მინისტრი თენგიზ კიტოვანი, საგარეო საქმეთა მინისტრი ალექსანდრე ჩიკვაიძე, აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს კომისიის თავმჯდომარე კონსტანტინე ოზგანი, ჩრდილოეთ კავკასიის ავტონომიური რესპუბლიკების ხელმძღვანელები, ითვალისწინებდა საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის უზრუნველყოფას, 1992 წლის 10 სექტემბრამდე მხარეთა მიერ ყველა დაკავებული პირის, ტყვეებისა და მძევლების განთავისუფლებას პრინციპით — „ყველა ყველაზე," დევნილთა დაბრუნებას თავიანთ მუდმივ საცხოვრებელ ადგილებში, 15 სექტემბრიდან აფხაზეთში ხელისუფლების კანონიერი ორგანოების ნორმალური ფუნქციონირების აღდგენას.

მიუხედავად იმისა, რომ ქართულმა მხარემ შეასრულა ამ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული მოთხოვნები, დატოვა მის მიერ ადრე დაკავებული პოზიციები, აფხაზი სეპარატისტების, ჩრდილოკავკასიელი ბოევიკების მიერ აღნიშნული ხელშეკრულების მუდმივი დარღვევის შედეგად 1992 წლის 5 სექტემბერს მათ დაიკავეს ქვემო ეშერა და უხეშად ხელყვეს მშვიდობიანი მოსახლეობის, აგრეთვე დამსვენებელთა უფლებები და თავისუფლება. კერძოდ, ადგილი ჰქონდა ადამიანთა ხოცვა-ჟლეტისა და გაუპატიურების ათეულობით ფაქტს.

აფხაზეთში მიმდინარე მოვლენებთან დაკავშირებით 24-25 სექტემბერს რუსეთის ფედერაციის უმაღლესი საბჭოს დახურულ სხდომაზე განხილულ იქნა აფხაზეთის მოვლენების გამო ჩრდილოეთ კავკასიაში შექმნილი მდგომარეობა. მიღებულ იქნა დადგენილება „აფხაზეთის მოვლენებთან დაკავშირებით ჩრდილოეთ კავკასიაში შექმნილი საზოგადოებრივ-პოლიტიკური სიტუაციის შესახებ." აღნიშნულმა ფაქტმა გაეროს სახელზე საქართველოს სახელმწიფო მეთაურის ე. შევარდნაძის მიერ გაგზავნილ წერილში მწვავე შეფასება მიიღო და დადგენილება მიჩნეულ იქნა, როგორც საქართველოს საშინაო საქმეებში უხეში ჩარევა, სუვერენული სახელმწიფოს წინააღმდეგ უტიფარი აგრესიის გამართლების მცდელობა.

1-2 ოქტომბერს ჩრდილოეთ კავკასიელმა და აფხაზმა ბოევიკებმა რუსეთის ფედერაციის შეიარაღებული ძალების აქტიური მხარდაჭერით აიღეს ქ. გაგრა, რასაც მოჰყვა ათასობით უდანაშაულო ადამიანის, ძირითადად ქართველთა მკვლელობა, განდევნა საკუთარი საცხოვრებლებიდან.

3 ოქტომბერს ქ. ნალჩიკში ჩატარდა მთიელ ხალხთა კონფედერაციის საგანგებო ყრილობა, რომელზედაც მას ეწოდა კავკასიელ ხალხთა კონფედერაცია. სახელის გამოცვლა საშუალებას იძლეოდა კონფედერაციაში კავკასიის სხვა ხალხების, კერძოდ, კაზაკების ჩაბმისათვის.

აფხაზეთში ვითარების შემდგომ განვითარებასთან დაკავშირებით საქართველოს ხელისუფლება იძულებული გახდა განეხორციელებინა მოსახლეობის დაცვისა და თავდაცვიანობის განმტკიცების დამატებითი ღონისძიებანი.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს პრეზიდიუმის 2 ოქტომბრის დადგენილებით გიორგი ხაინდრავა დაინიშნა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო მინისტრად – აფხაზეთის რეგიონში საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოსა და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის საგანგებო წარმომადგენლად.

სახელმწიფო მინისტრის ძირითად ამოცანად განისაზღვრა აფხაზეთის რეგიონში კონფლიქტის მოგვარებისა და მშვიდობიანი მოწესრიგებისათვის ნორმალური პირობების შექმნის თაობაზე მიღებული გადაწყვეტილებებისა და შეთანხმებების შესრულების კონტროლი, სამინისტროებისა და უწყებების, ცენტრალური ხელისუფლებისა და მმართველობის ადგილობრივი ორგანოების მუშაობის კოორდინაცია, აგრეთვე კონკრეტული ღონისძიებების შემუშავება და განხორციელება ამ რეგიონში სახელმწიფოებრივი ინტერესების, მოქალაქეთა და ეროვნებათა უფლებების დაცვის უზრუნველსაყოფად.

იმავე დღეს ქგაგრის მოვლენებთან დაკავშირებით საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭომ გააკეთა სპეციალური განცხადება და მიიღო მიმართვის ტექსტი გაეროს გენერალური მდივნის ბუტროს-ბუტროს გალისადმი.

6 ოქტომბერს საქართველოს სახელმწიფო საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილებით შეიქმნა აფხაზეთის ტერიტორიაზე დისლოცირებული შეიარაღებული ძალების მთავარი შტაბი.

11 ოქტომბერს ჩატარდა საქართველოს პარლამენტის არჩევნები. აფხაზეთში არაკონტროლირებადი (ქგაგრისა და გუდაუთის რაიონები, ქ. ტყვარჩელის ზონა) ტერიტორიებისა და გალის რაიონის გარდა (აქ აქტიურობდნენ ზ. გამსახურდიას მომხრეები, რომლებმაც ჩაშალეს არჩევნები), მოსახლეობამ ყველგან გამოხატა თავისი ნება. აფხაზეთიდან პარლამენტში არჩეულ იქნა 14 დეპუტატი.

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარედ – სახელმწიფოს მეთაურად პირდაპირი არჩევნებით არჩეულ იქნა ედუარდ შევარდნაძე.

საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დაცვა, აფხაზეთის პრობლემა და დევნილთა სოციალური მდგომარეობა საქართველოს პარლამენტის განსაკუთრებული ყურადღებისა და მსჯელობის საგანი გახდა.

დე-ფაქტოდ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს არსებობის შეწყვეტის გამო „აფხაზეთის საკითხთან დაკავშირებით“ საქართველოს პარლამენტის 26 ნოემბრის დადგენილებით ცნობად იქნა მიღებული აფხაზეთის საზოგადოებრიობის გადაწყვეტილება სახელისუფლებო სტრუქტურის,

კერძოდ, მინისტრთა კაბინეტის შექმნისა და მის ხელმძღვანელად თ. ნადარეიშვილის დანიშვნის შესახებ. პარლამენტი მიესალმა აფხაზი საზოგადოებრიობის პროგრესული ნაწილის გადაწყვეტილებას „აფხაზეთის ხსნის კომიტეტის“ შექმნის თაობაზე. საქართველოს სახელმწიფო მინისტრს აფხაზეთში – გ. ხაინდრავას გაუგრძელდა უფლებამოსილების ვადა და განისაზღვრა მისი რწმუნებები საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობისადმი მიმართებაში.

საქართველოს პარლამენტის 26 ნოემბრის დადგენილებით შეიქმნა აფხაზეთის საქმეთა (თავმჯდომარე ნ. ჭავჭავაძე) და ქ. გაგრის მოვლენების შემსწავლელი კომისიები (თავმჯდომარე რ. კუპრავა).

საქართველოს პარლამენტის 1 დეკემბრის დადგენილებით დამტკიცდა საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ე. შევარდნაძის 1992 წლის 30 ნოემბრის ბრძანებულება ქ. სოხუმსა და ოჩამჩირის ზონაში სამხედრო მდგომარეობის გამოცხადების შესახებ.

აფხაზეთში სამხედრო ოპერაციების ანალიზი, ფაქტები და მოვლენები ადასტურებდნენ სეპარატისტთა და ჩრდილოეთკავკასიელ ბოევიკთა მხარეზე რუსეთის ფედერაციის შეიარაღებული ძალებისა და ტექნიკის, ავიაციის, სპეციალური დანიშნულების სამსახურების მზარდ პირდაპირ თუ შენიღბულ მონაწილეობას საომარ მოქმედებებში. სისტემატურ ხასიათს ღებულობს აფხაზეთის ქალაქებისა და სოფლების დაბომბვა ჰაერიდან და ზღვიდან.

აღნიშნულთან დაკავშირებით საქართველოს პარლამენტის 17 დეკემბრის განცხადებაში დაგმობილია აფხაზეთში მიმდინარე საომარ მოქმედებებში სეპარატისტთა მხარეზე რუსეთის შეიარაღებული ძალების მონაწილეობის ფაქტები. დეპუტატებმა მოითხოვეს რუსეთის შეიარაღებული ძალების მიერ კონფლიქტის რეგიონის დაუყოვნებლივი დატოვება.

1993 წლის 4 თებერვალს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო დადგენილება „რუსეთ-საქართველოს მოლაპარაკებების წარმართვისა და აფხაზეთში კონფლიქტის დამთავრების ღონისძიებათა შესახებ,“ რომლითაც საქართველოს სახელმწიფო მეთაურსა და საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტს განესაზღვრათ სათანადო რწმუნებები.

აღნიშნული დადგენილების მე-2 პუნქტის საფუძველზე საქართველოს პარლამენტის 10 თებერვლის დადგენილებით შეიქმნა აფხაზეთში კონფლიქტის მოწესრიგებისათვის წინადადებების შემმუშავებელი დროებითი კომისია საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათაშორისი ურთიერთობების კომიტეტის თავმჯდომარის ა. კავსაძის თავმჯდომარეობით.

იმავე დღეს გამოიცა საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანება ქ. სოხუმისა და ოჩამჩირის ზონის დაცვის ღონისძიებათა შესახებ. აღნიშნული ღონისძიებების გატარებამ შემდგომში მნიშვნელოვნად განაპირობა ქ. სოხუმზე მოწინააღმდეგის 15-16 მარტის მასირებული შემოტევის უვნებელყოფა.

რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობების პრობლემას პარლამენტი დაუბრუნ-

და 25 თებერვალს მიღებული დადგენილებით „აფხაზეთის ტერიტორიაზე მყოფი რუსეთის საჯარისო ნაწილების შესახებ.“ ამ დოკუმენტით რუსეთის საჯარისო ნაწილების შემდგომი ყოფნა აღნიშნულ ტერიტორიაზე დაუშვებლად იქნა მიჩნეული.

4 მარტს საქართველოს პარლამენტმა დაამტკიცა სახელმწიფოს მეთაურის ე. შევარდნაძის 1993 წლის 3 მარტის ბრძანებულება იმის თაობაზე, რომ ქ. სოხუმისა და ოჩამჩირის ზონაში ადრე გამოცხადებულ სამხედრო მდგომარეობასთან ერთად სამხედრო მდგომარეობა გამოცხადებულიყო აგრეთვე გალისა და გულრიფშის რაიონების ტერიტორიებზე. იმავე დღეს სახელმწიფოს მეთაური ე. შევარდნაძე ჩავიდა ქ. სოხუმში.

11 მარტს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო დადგენილება „თანამედროვე ეტაპზე რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობის საკითხების შესახებ“ დებატების თაობაზე. მიუხედავად იმისა, რომ რუსეთის შეიარაღებული ძალების დაუფარავმა მონაწილეობამ აფხაზეთში საომარ მოქმედებებში გაამწვავა ურთიერთობა ორ ქვეყანას შორის, აუცილებლად იქნა მიჩნეული მისი მოწესრიგებისათვის მყარი სამართლებრივ-სახელშეკრულებო საფუძვლების შექმნა.

საქართველოს ხელისუფლება, სამინისტროები და უწყებები ცდილობდნენ გაეტარებინათ სათანადო ღონისძიებები ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის განსამტკიცებლად.

15-17 მარტს მდ. გუმისთიდან ქ. სოხუმზე განხორციელდა აფხაზური ფორმირებების ფართომასშტაბიანი შეტევა, რომელიც ფაქტობრივად იყო რუსეთის ფედერაციისა და ჩრდილოეთკავკასიელი ბოევიკების კარგად ორგანიზებული სამხედრო ოპერაცია. ქ. სოხუმის დამცველთა პატრიოტიზმისა და ვაჟკაცობის, სამხედრო ხელმძღვანელობის მიერ გატარებული მაღალპროფესიული კონტრღონისძიებების შედეგად შეტევა არა მარტო მოგერიებულ იქნა, არამედ მომხდურებმა ბრძოლის ველზე დატოვეს რამოდენიმე ასეული მებრძოლი. გუდაუთაში საყოველთაო გლოვა გამოცხადდა.

17 მარტს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო მიმართვა გაეროს, ევროპარლამენტის, მსოფლიო ქვეყნების პარლამენტებისა და რუსეთის ფედერაციის უზენაესი საბჭოსადმი. მასში ხაზგასმულია: „საქართველოს პარლამენტს მიაჩნია, დადგა დრო, საგნებსა და მოვლენებს თავისი სახელი დაერქვას და აცხადებს, რომ საქართველოს წინააღმდეგ რუსეთის სამხედრო მოქმედებების მიზანია საქართველოსაგან აფხაზეთის მოწყვეტა და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის ხელყოფა. ეს კონფლიქტი კიდევ უფრო აქტუალურს ხდის საქართველოს ტერიტორიიდან რუსეთის ჯარების გაყვანას.“

„შეიარაღებული კონფლიქტის ზონაში მშვიდობიანი მოსახლეობის სიცოცხლისა და უსაფრთხოების დასაცავად აუცილებელ ღონისძიებათა განხორციელების შესახებ“ საქართველოს პარლამენტის 1 აპრილის დადგენილებაში ხაზგასმულია, რომ აფხაზეთში „ტარდება ეთნიკური წმენდის პოლიტიკა, რომელმაც მიიღო ქართველი და სხვა ეროვნების მოქალაქეთა წინააღმდეგ

მიმართული გენოციდის შესახებ". გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის, ევროპაში უშიშროებისა და თანამშრომლობის თათბირის, ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციებისადმი მიმართვაში პარლამენტმა ყურადღება გაამახვილა საქართველოს ტერიტორიის ნაწილზე უცხო ქვეყნის მიერ ორგანიზებულ ეთნიკური წმენდის ფაქტებზე.

„რუსეთის ფედერაციის საჯარისო ნაწილების აფხაზეთის კონფლიქტის ზონიდან გაყვანის თაობაზე" 27 აპრილის დადგენილებაში და 24 ივნისს გაეროსა და რუსეთისადმი მიმართვაში საქართველოს პარლამენტმა უკვე მერამდენედ დააფიქსირა რუსეთის ფედერაციის ოფიციალური სამხედრო-პოლიტიკური სტრუქტურების აქტიური როლი საქართველოს წინააღმდეგ წარმოებულ ომში და კატეგორიულად მოითხოვა მისი ჯარების გაყვანა კონფლიქტის ზონიდან.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 29 აპრილის ბრძანებულებით შეიქმნა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭო, რომლის თავმჯდომარედ დაინიშნა თ. ნადარეიშვილი.

საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის 15 მაისის ბრძანებულებით აფხაზეთის რეგიონში შექმნილი საომარი მდგომარეობის გამო და რეგიონის ეფექტიანი მართვის მიზნით პოლკოვნიკის სამხედრო წოდება მიენიჭათ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს წევრებსა და რაიონების გამგეობების თავმჯდომარეებს, ასევე ქ. სოხუმის მერს (ლ. მარშანია, რ. სიჭინავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეები, გ. გაბისკირია — ქ. სოხუმის მერი, მ. დგებუაძე — სოხუმის, დ. გვაძაბია — გულრიფშის, გ. გუგუჩია — ოჩამჩირის, რ. ცატავა — გალის რაიონების გამგეობათა თავმჯდომარეები).

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 31 მაისისა და 14 ივნისის ბრძანებულებებით სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო მოსამსახურეთა დიდი ჯგუფი დაჯილდოვდა სახელმწიფო ჯილდოებით.

აფხაზეთის რეგიონში სამხედრო-პოლიტიკური ვითარების გამწვავებასთან დაკავშირებით, რაც განპირობებული იყო ოჩამჩირის ზონაში მოწინააღმდეგის მრავალრიცხოვანი დესანტის გადმოსხმით, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დაცვისა და მოქალაქეთა უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 6 ივლისის ბრძანებულებით აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე გამოცხადდა სამხედრო მდგომარეობა, რაც დაამტკიცა საქართველოს პარლამენტმა.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 1993 წლის 18 ივლისის ბრძანებულებით თ. ნადარეიშვილი განთავისუფლდა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარის თანამდებობიდან. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარედ დაინიშნა საქართველოს პარლამენტის წევრი ჟიული შარტავა.

იმავე დღეს საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულებით აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე თ. ნადარეიშვილი დაჯილდოვდა ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით.

27 ივლისს კონფლიქტის მონაწილე მხარეებმა რუსეთის შუამავლობით ხელი მოაწერეს შეთანხმებას „აფხაზეთში ცეცხლის შეწყვეტისა და მისი დაცვისადმი კონტროლის მექანიზმის შესახებ.“

ქართული მხარე შეუდგა ხელშეკრულების უკლებლივ ყველა მოთხოვნის შესრულებას. შეიქმნა წინაპირობა კონფლიქტის პოლიტიკური საშუალებებით მოწესრიგებისათვის. დაიწყო მშვიდობიანი მოსახლეობის, ქალებისა და ბავშვების დაბრუნება ქ. სოხუმში, აფხაზეთის სხვა ქალაქებსა და სოფლებში.

28 ივლისს ექსპრეზიდენტის მომხრე შეიარაღებული შენაერთები ქ. სენაკში შევიდნენ.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 2 აგვისტოს ბრძანებულებით შეიქმნა სახელმწიფო კომისია საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის ფარგლებში ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის განსაზღვრის, ხელისუფლების ცენტრალურ და ავტონომიურ ორგანოებს შორის ფუნქციების გამიჯვნის, მმართველობის ადგილობრივი ორგანოების შესახებ ძირითადი დებულებების ჩამოყალიბების, სხვა პოლიტიკური და სამართლებრივი საკითხების მოწესრიგებისა და აფხაზეთის კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი მოგვარების უზრუნველსაყოფად. კომისიის თავმჯდომარედ დაინიშნა ჟ. შარტავა.

6 აგვისტოს საქართველოს პრემიერ-მინისტრი თ. სიგუა თანამდებობიდან გადადგა.

20 აგვისტოს ქართულმა მხარემ მთლიანად შეასრულა შეთანხმება: რუსეთის სამხედრო-სატრანსპორტო გემების საშუალებით ფოთის მიმართულებით გაყვანილ იქნა მთელი მძიმე ტექნიკა და შეიარაღება, დაიწყო ბატალიონების დაშლა.

24 აგვისტოს ვ. არძინბა ჩავიდა მოსკოვში და შეხვდა ბ. ელცინს.

აგვისტო-სექტემბერს ექსპრეზიდენტის მომხრეთა რაზმებმა ლ. ქობალიას ხელმძღვანელობით მოაწყვეს ლაშქრობები სამეგრელოსა და გურიის მხარეებში.

14 სექტემბერს, პარლამენტთან უთანხმოების გამო, ე. შევარდნაძემ გააკეთა განცხადება მისი შესაძლო გადადგომის შესახებ, რასაც მოჰყვა სახელმწიფოს მეთაურის მხარდამჭერთა მრავალათასიანი მიტინგი ქ. თბილისში.

16 სექტემბერს სეპარატისტებმა კვლავ დაარღვიეს რა მორიგი სამშვიდობო ხელშეკრულება, დაიწყეს შეტევა ე.წ. აღმოსავლეთის ფრონტზე და მდ. გუმისთასთან.

17 სექტემბერს ე. შევარდნაძე ქ. ადლერში შეხვდა რუსეთის ფედერაციის თავდაცვის მინისტრს პ. გრაჩოვს.

18 სექტემბერს სენაკში ჩეჩნეთიდან ჩამოფრინდა ზ. გამსახურდია. მან მოაწყო მიტინგები სენაკში, ჩხოროწყუში, ზუგდიდში, გალში, ჩავიდა ოჩამჩირეში და შეხვდა სამთავრობო ჯარების რიგ ხელმძღვანელებს.

აფხაზური მხარის მიერ 27 ივლისის შეთანხმების ვერაგულმა დარღვევამ გამოიწვია სამხედრო მოქმედებების ესკალაცია ყველა მიმართულებით. მძიმე ტექნიკით შეიარაღებული ათასობით რუსეთის სპეცდანიშნულების შენაერთების მეომარი, უცხოტომელი და აფხაზი ბოევიკი ქ. სოხუმს შეესია. ქალაქის დამცველები, ფაქტიურად შიშველი ხელებით უმკლავდებოდნენ მტერს.

16 სექტემბრიდან ე. შევარდნაძე ცეცხლმოკიდებულ სოხუმშია და ხელმძღვანელობდა ქალაქის თავდაცვას, მოსახლეობის გადარჩენის ორგანიზაციას, 18 სექტემბერს მიმართა მსოფლიო საზოგადოებრიობას.

20 სექტემბერს საქართველოს ქალთა საერთაშორისო ორგანიზაციამ „თეთრი მანდილი“ (თავმჯდომარე ქეთი დოლიძე) მოაწყო ომისა და სისხლისღვრის საწინააღმდეგო აქცია. მატარებელმა, რომელშიც იმყოფებოდა სხვადასხვა ეროვნების (ქართველები, სომხები, აზერბაიჯანელები, რუსები, უკრაინელები, გერმანელები, ლიტველები და სხვ.) ასეულობით აქტივისტი ქალი, ოჩამჩირემდე მიაღწია. აქცია გახდა კიდევ ერთი დასტური იმისა, რომ საქართველოს საზოგადოებრიობა კონფლიქტის მშვიდობიანი მოწესრიგების მომხრე იყო.

21 სექტემბერს ე.შევარდნაძე იმყოფებოდა სოხუმის შემოგარენში განლაგებულ საბრძოლო პოზიციებზე. 23 სექტემბერს სახელმწიფოს მეთაურმა პრესკონფერენცია გამართა ქ. სოხუმში. 24 სექტემბერს მან რადიოთი მიმართა სოხუმის მოსახლეობასა და ქალაქის დამცველებს.

აფხაზეთში შეიქმნა უკიდურესად კრიტიკული ვითარება. საქართველოს მოსახლეობა ფეხზე დადგა აფხაზეთის გადასარჩენად. მოიხსნა ყველა ავიარეისი და მოხალისეები, პრაქტიკულად უიარაღონი, მიემართებოდნენ ფრონტზე, იღუპებოდნენ უთანასწორო ბრძოლაში. თანამედროვე ტექნიკური საბრძოლო საშუალებებით უზრუნველყოფილი მოწინააღმდეგე ახერხებდა ქართველ მებრძოლთა და მშვიდობიანი ადამიანებით სავსე თვითმფრინავებისა და სხვა სატრანსპორტო საშუალებების განადგურებას ჰაერში, მიწაზე, ზღვაზე.

მიუხედავად გადამწყვეტი უპირატესობისა მტერმა ვერ შეძლო სოხუმის დამცველთა წინააღმდეგობის მოკლე დროში გატეხვა. უმძიმესი სიტუაციიდან გამოსასვლელად ცენტრალური და აფხაზეთის ავტონომიური რეპუბლიკის ხელისუფლების ინიციატივით იმართებოდა ინტენსიური მოლაპარაკებები ექსპრეზიდენტის მომხრეებთან. მიღწეული შეთანხმების შესაბამისად კოდორის სიახლოვეს მოხერხდა საქართველოს შეიარაღებული მნიშვნელოვანი ძალების, მათ შორის ყოფილი ხელისუფლების მომხრეთა შეიარაღებული ფორმირებების თავმოყრა (დაახლოებით 3 ათასი მებრძოლი და 60-მდე ჯავშანტექნიკა).

სამწუხაროდ, მიზეზთა გამო, რომლებიც კომპეტენტური ორგანოების ძიებაშია, შეუძლებელი გახდა მდ.კოდორის ფორსირება და სოხუმის დაცვის გაძლიერება.

საქართველოს პარლამენტის წევრი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბ-

ლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე, აფხაზეთის თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე ჟ. შარტავა სოხუმში დარჩა. როგორც შემდგომ გახდა ცნობილი, ჟ. შარტავა და თანმხლები პირები: ქ. სოხუმის მერი გ. გაბისკირია, მინისტრთა საბჭოს რამდენიმე მუშაკი და დაცვის თანამშრომელი სეპარატისტთა ლიდერების განკარგულებით დახვრიტეს.

27 სექტემბერს სოხუმი დაეცა. მძევალი გახდა ათასობით მშვიდობიანი მოსახლე, დაიღუპა ასეულობით სამხედრო მოსამსახურე და მოხალისე, სოხუმის მცხოვრები. მოსახლეობის ნაწილის ევაკუაცია მოხდა ზღვიდან, ათეულ ათასობით ადამიანი იძულებული გახდა კოდორის ხეობის ურთულესი გზით გასულიყო აფხაზეთიდან. ხეობის უმკაცრეს კლიმატურ პირობებში დაიღუპა ასობით ადამიანი, ძირითადად ბავშვები და მოხუცები.

28 სექტემბერს საქართველოს პარლამენტის, ხელისუფლების მოთხოვნით ე. შევარდნაძემ დატოვა აფხაზეთი.

აფხაზეთში განვითარებული უკიდურესად მძიმე, ტრაგიკული მოვლენების შედეგად ლტოლვილად და დევნილად იქცა ათეულათასობით ადამიანი.

უბედურების ზონიდან დევნილთა და მებრძოლთა გამოყვანისა და განთავსების საკითხების მოსაგვარებლად 2 ოქტომბერს გამოიცა საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება, შემუშავდა სპეციალური ღონისძიებები. შეიქმნა შტაბი პრემიერ-მინისტრის ო. ფაცაციას ხელმძღვანელობით, რომელსაც დაევალა საწვავისა და სატრანსპორტო საშუალებების გამოძებნა, პირველ რიგში კოდორის ხეობაში მყოფი მოქალაქეების გამოსაყვანად, აგრეთვე – დამატებითი რესურსებისა და კვების პროდუქტების გამონახვა იქ მყოფი 40 ათასზე მეტი კაცისათვის. შეიქმნა საევაკუაციო შტაბი დევნილთა თავმოსაყრელად. აფხაზეთიდან იძულებით გადადგილებული 300 ათასზე მეტი დევნილი გადავიდა სამეგრელოსა და ზემო სვანეთის, იმერეთის, აჭარის, შიდა და ქვემო ქართლის რეგიონებში, ქ. თბილისში, პრაქტიკულად მთელ საქართველოში. ზუგდიდის, წალენჯიხის, სამეგრელოს სხვა რაიონებში დევნილთა რაოდენობა ადგილობრივ მოსახლეობას აღემატებოდა.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 4 ოქტომბრის ბრძანებულებით ერისა და სამშობლოს წინაშე განსაკუთრებული დამსახურებისათვის, გმირობისა და თავგანწირვისათვის აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე, აფხაზეთის თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე გენერალ-მაიორი ჟიული შარტავა დაჯილდოვდა ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ).

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 6 ოქტომბრის ბრძანებულებით შეიქმნა აფხაზეთის რეგიონში ქართული მოსახლეობის გენოციდისა და ეთნიკური წმენდის ფაქტების გამოვლენისა და საერთაშორისო ტრიბუნალისათვის მასალების მომზადების სახელმწიფო კომისია პროფესორ ლ. ალექსიძის თავმჯდომარეობით.

13 ოქტომბერს გამოიცა საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება „სამხედრო ტყვეთა, მძევალთა და უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა საკითხების შემსწავლელი კომისიის შექმნის შესახებ.“ კომისიის თავმჯდომარედ დაინიშნა საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათაშორისი ურთიერთობების კომიტეტის თავმჯდომარე ა. კავსაძე.

აფხაზეთის ტერიტორიის ოკუპაციის გამო აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს აპარატის ქ. თბილისში დროებით გადმოსვლისა და მისთვის სათანადო სამუშაო პირობების შექმნის მიზნით საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტმა 1993 წლის 18 ოქტომბერს მიიღო დადგენილება „აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს აპარატის საკითხების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის სამინისტროებს, უწყებებს, მმართველობის ადგილობრივ ორგანოებს დაევალათ სათანადო თანადგომისა და დახმარების აღმოჩენა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოსათვის მიმდინარე ეტაპზე მის წინაშე არსებული ამოცანების რეალიზაციაში. მათვე, ავგრეთვე დაევალათ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შესაბამისი დარგობრივი სამინისტროების განთავსება და მათი საქმიანობისათვის ყოველმხრივი ხელშეწყობა.

ზემოაღნიშნული და აფხაზეთიდან დევნილი მოსახლეობის სოციალურ პრობლემებთან დაკავშირებელ მთავრობის სხვა დადგენილებების, სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულებებისა და განკარგულებების შესასრულებლად გაწეული მუშაობის შედეგად შესაძლებელი გახდა დევნილთა ფიზიკური გადარჩენა, ავტონომიური რესპუბლიკის ინტელექტუალური, სამეურნეო, შემოქმედებითი, კულტურული, საკადრო პოტენციალის, შრომითი კოლექტივების შენარჩუნება.

ამ მხრივ განსაკუთრებულია საქართველოს ლტოლვილთა და განსახლების, ჯანმრთელობის დაცვის, სოციალური დაცვის, განათლების, კულტურის, ფინანსთა, შინაგან საქმეთა, ზოგიერთი სხვა სამინისტროსა და უწყების, ქალაქების — თბილისის, ქუთაისისა და წყალტუბოს მერიების, ზუგდიდის, სენაკის, წალენჯიხის, ჩხოროწყუსა და ბორჯომის რაიონების გამგეობების, სამეგრელო-ზემო სვანეთისა და იმერეთის სამხარეო ადმინისტრაციების, ივ.ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ხელმძღვანელობისა და სხვათა საქმიანობა.

მიუხედავად ქვეყანაში არსებული სირთულეებისა, ხელისუფლებამ შეძლო საქართველოს 72 ქალაქსა და რაიონში 290 ათასამდე აფხაზეთიდან და ცხინვალის რეგიონიდან დევნილის დროებითი განსახლება, მათ შორის, 124 ათასის - 1500-მდე კომპაქტური ჩასახლების ობიექტებში. მარტო თბილისში დაბინავებულ იქნა 85,2 ათასამდე დევნილი, რომელთაგან 24 ათასზე მეტი კომპაქტურად ცხოვრობს დედაქალაქის სხვადასხვა რაიონის 200-მდე ობიექტში.

აღნიშნული პრობლემის რამდენადმე მოსაგვარებლად დევნილთა განსახ-

ლებისათვის გამოიყო ყველა შესაძლო ფართი: სასტუმროები, საავადმყოფოები, სკოლები, ბაგა-ბაღები და ა.შ.

აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა სამედიცინო დახმარების ორგანიზებისა და შემდგომი სრულყოფისათვის მნიშვნელოვანი მუშაობა ჩაატარა საქართველოს ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრომ საერთაშორისო ჰუმანიტარულ ორგანიზაციებთან ერთად.

დღეისათვის მარტო აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანდაცვის სისტემაში დევნილთა ჯანმრთელობის დაცვას ემსახურება 700-ზე მეტი დევნილი სპეციალისტი, მათ შორის, 250-ზე მეტი ექიმი. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანდაცვის სამინისტროს დაქვემდებარების წესით გადაეცა ათეულობით სამედიცინო დაწესებულება თბილისსა და საქართველოს სხვადასხვა რეგიონში.

19 ოქტომბერს გაეროს უშიშროების საბჭომ განიხილა საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის — სახელმწიფოს მეთაურის წერილი აფხაზეთში შექმნილი ვითარების შესახებ და მიიღო რეზოლუცია, რომელშიც გამოთქმულია უკიდურესი შეშფოთება რეგიონში კონფლიქტის შედეგად ადამიანთა ტანჯვის, ეთნიკური წმენდის და სხვა დარღვევათა თაობაზე, დაგმო აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მკვლელობა და მოითხოვა ძალადობის, ადამიანის ჰუმანიტარული უფლებების ყოველგვარი დარღვევების აღკვეთა.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 23 ოქტომბრის ბრძანებულებით აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარედ დაინიშნა ზურაბ ერქვანია.

29 ოქტომბერს თამაზ ნადარეიშვილი დაინიშნა საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის მოადგილედ აფხაზეთის საკითხებში.

24 ნოემბერს საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულებით შეიქმნა აფხაზეთის პრობლემებზე მუშაობის საკოორდინაციო შტაბი თ. ნადარეიშვილის ხელმძღვანელობით. შტაბის შემადგენლობაში შევიდნენ საქართველოს რესპუბლიკის გენერალური და მთავარი სამხედრო პროკურორი, ძალოვანი მინისტრები, საგარეო საქმეთა მინისტრი, შსს შინაგანი ჯარებისა და სასაზღვრო ჯარების სარდალი, ფინანსთა მინისტრი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე, ეროვნული ბანკის პრეზიდენტი და სხვა.

1993 წლის ნოემბერში, საქართველოს პარლამენტში მწვავე დებატების შემდეგ, საქართველო შევიდა დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობაში. დამთავრდა შეიარაღებული დაპირისპირებები, ძმათამკვლელი კონფრონტაცია დასავლეთ საქართველოში.

საქართველოს მინისტრთა კაბინეტი, სამინისტროები, უწყებები და დაწესებულებები, ადგილობრივი ორგანოები ყველა შესაძლო ღონისძიებებს ატარებდნენ

დევნილთა დაბინავების, სურსათით უზრუნველყოფის, სამედიცინო მომსახურების, ბავშვთა სწავლებაში ჩაბმის საკითხების გადასაწყვეტად, ადამიანთა სიცოცხლის გადასარჩენად.

მიღწეულ იქნა საერთაშორისო ორგანიზაციების, მსოფლიო გაერთიანების ძალისხმევის კოორდინაცია იძულებით გადაადგილებული მოსახლეობისათვის ჰუმანიტარული დახმარების გასაწევად.

1993 წლის 1 დეკემბერს ჟენევაში შედგა ქართული და აფხაზური მხარეების პირველი დიალოგი გაეროს ეგიდით. რუსეთის ხელშეწყობით მიღებულ იქნა ურთიერთგაგების მემორანდუმი ცეცხლის შეწყვეტისა და ჰუმანიტარული სახის ღონისძიებებთან დაკავშირებით.

1993 წლის შემოდგომაზე დაიწყო მოქალაქეთა კავშირის რაიონული ორგანიზაციების შექმნა. 29 დეკემბერს გაიმართა აფხაზეთის მოქალაქეთა კავშირის რეგიონული ორგანიზაციის დამფუძნებელი კრება, რომელსაც ესწრებოდა და სიტყვა წარმოთქვა საბელმწიფოს მეთაურმა ე. შევარდნაძემ.

1994 წლის 11-13 იანვარს ჟენევაში, გაეროს ეგიდით, რუსეთის ფედერაციის ხელშეწყობით, ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის თათბირისა და დევნილთა საკითხებში გაეროს უმაღლესი კომისარიატის წარმომადგენელთა მონაწილეობით გაიმართა ქართული და აფხაზური მხარეების მოლაპარაკების მეორე რაუნდი კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი მოწესრიგების თაობაზე. მიღებულ კომუნიკეში აისახა მხარეების მზადყოფნა კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ოპერაციის დაწყების შესახებ, კერძოდ, მხარეები შეთანხმდნენ ლტოლვილთა და ადგილნაცვალ პირთა აფხაზეთში, პირველ ეტაპად გალის რაიონში დაბრუნების პროცესის 10 თებერვლიდან დაწყების თაობაზე.

3-4 თებერვალს საქართველოში იმყოფებოდა რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტი ბ. ელცინი. ხელი მოეწერა „რუსეთ-საქართველოს კეთილმეზობლობის, მეგობრობისა და თანამშრომლობის შესახებ“ ჩარჩო ხელშეკრულებას, ასევე დოკუმენტი საქართველოში რუსეთის სამხედრო ბაზების შესახებ. ქვეყანაში რუსეთის ბაზების ყოფნის პირობად განისაზღვრა საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენა და აფხაზეთის კონფლიქტის მოწესრიგება.

თებერვლის დასაწყისში აფხაზმა და დაქირავებულმა ბოევიკებმა გადაწვეს გალის რაიონი, დახოცეს ასობით ადამიანი, დევნილად აქციეს დაბრუნებული მოსახლეობა.

8 თებერვალს მოსკოვში საქართველოს დელეგაციამ დაიწყო მოლაპარაკება აფხაზეთის სტატუსის შესახებ.

3-15 თებერვალს აფხაზი სეპარატისტების მიერ გალის ქართული მოსახლეობის წინააღმდეგ განხორციელებულ სადამსჯელო აქციასთან დაკავშირებით საქართველოს პარლამენტმა მიმართა გაეროს გენერალურ მდივანსა და ეუთოს თავმჯდომარეს, რომელშიც საერთაშორისო თანამეგობრობას მოუწოდა ხმა აღემაღლებინათ ქართველთა გენოციდის წინააღმდეგ. რუსეთის ფედერაციის

ფედერალური კრებისადმი გაგზავნილ მიმართვაში საქართველოს პარლამენტმა მოუწოდა, რათა რუსეთის ფედერაციამ შეასრულოს გარანტისა და შუამდგომლის ფუნქცია კონფლიქტის მშვიდობიან მოწესრიგებაში, უზრუნველყოს საქართველო-რუსეთის სახელმწიფო საზღვრის დაცვა, არ დაუშვას რუსეთის ფედერაციიდან შეიარაღებულ ფორმირებათა გადასვლა საქართველოს ტერიტორიაზე. ამასთან, კიდევ ერთხელ გამოითქვა მზადყოფნა შიდა კონფლიქტების მშვიდობიანი, ცივილიზებული გზით მოგვარების თაობაზე.

გაეროს დაჟინებით მოუწოდა მხარეებს უახლოეს დროში მიაღწიონ შეთანხმებას დევნილთა ჰუმანიტარული უფლების ეფექტიანად განხორციელების ხელშესაწყობად, აგრეთვე მოლაპარაკებების კონფლიქტის მოსაწესრიგებლად რაც შეიძლება მალე განსაახლებლად, მათ შორის, საქართველოს სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობის სრული პატივისცემის პირობებში აფხაზეთის პოლიტიკური სტატუსის საკითხის გადასაწყვეტად.

1994 წლის 4 მარტს მიღებულ იქნა გაეროს უშიშროების საბჭოს № 901-ე რეზოლუცია, რომელმაც ცალსახად დაადასტურა ყველა ლტოლვილისა და იძულებით ადგილნაცვალ პირთა თავიანთ სახლებში აფხაზეთის მთელ ტერიტორიაზე უსაფრთხო პირობებში დაბრუნების უფლებას.

9 მარტს გაეროს უშიშროების საბჭოს სხდომაზე დამოუკიდებელი სახელმწიფოს ხელმძღვანელის რანგით სიტყვით პირველად გამოვიდა საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე — სახელმწიფოს მეთაური ე. შევარდნაძე. გამოსვლაში ყურადღება გამახვილდა აფხაზეთში კონფლიქტის განვითარების მიზეზებზე, აგრესიული სეპარატიზმის, როგორც მთელი მსოფლიოსათვის არალოკალური მოვლენის საშიშროებაზე. წარდგენილ იქნა საქართველოს თვალსაზრისი კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი პოლიტიკური მოწესრიგებასთან დაკავშირებით.

10 მარტს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო დადგენილება „აფხაზეთის რესპუბლიკაში აპარტეიდული და რასისტული საკანონმდებლო პრაქტიკის შესახებ.“ აღნიშნული დადგენილებით გაუქმდა აფხაზეთის 1991 წლის 9 ივლისის კანონი „აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატთა არჩევნების შესახებ“ (1991 წლის 27 აგვისტოს ცვლილებებით), დათხოვნილ იქნა აღნიშნული კანონის საფუძველზე არჩეული აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭო, უმაღლესი საბჭოს წევრებს მოეხსნათ სადეპუტატო უფლებამოსილება, ხოლო აფხაზეთის მინისტრთა საბჭოს მიენიჭა დროებით ევაკუირებული ორგანოს სტატუსი, დაეკისრა საკანონმდებლო აქტების მიღებისა და აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში ახალი არჩევნების ჩატარებამდე აფხაზეთში სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოს განხორციელების უფლებამოსილებანი. იურიდიული ძალის არმქონედ და ბათილად ჩაითვალა ყველა საკანონმდებლო თუ კანონქვემდებარე აქტი, რომლებიც ეწინააღმდეგება საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობასა და მიღებულია სეპარატისტთა დაჯგუფების

კონტროლსდაქვემდებარებულ ან მათთან ალიანსში მყოფი სტრუქტურების მიერ, აგრეთვე ყველა გადაწყვეტილება, სამოქალაქო სამართლებრივი გარიგება, რომლებიც არღვევენ მოქალაქის, იურიდიული პირის, სახელმწიფოს საკუთრების და სარგებლობის უფლებას აფხაზეთის ტერიტორიაზე.

4 აპრილს ქ. მოსკოვში ხელმოწერილ იქნა ოთხმხრივი ხელშეკრულება „აფხაზეთიდან დევნილთა და იძულებით გადაადგილებულთა ნებაყოფლობითი დაბრუნების შესახებ," ასევე, განცხადება ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის პოლიტიკური მოწესრიგების თაობაზე.

ორივე დოკუმენტმა საზოგადოებაში არაერთგვაროვანი შეფასება გამოიწვია. პირველი დოკუმენტის 1 მუხლის „ც" პუნქტში დაფიქსირდა ლტოლვილთა და იძულებით ადგილნაცვალ პირთა კატეგორია, რომელთაც შეიარაღებულ კონფლიქტში მონაწილეობის გამო ეხსნებათ დაბრუნების იმუნიტეტი, რაც ეწინააღმდეგება გაეროს რეზოლუციებს ყველა დევნილის თავიანთ მუდმივ საცხოვრებელ ადგილებში უპირობო და უსაფრთხო დაბრუნების თაობაზე. არანაკლები კრიტიკა გამოიწვია მეორე დოკუმენტის მე-8 მუხლის ბოლო წინადადებამ „Будет разработана поэтапная программа действий, выработаны предложения, по воссозданию государственно-правовых отношений".

სამწუხაროდ, შემდგომმა მოვლენებმა დაადასტურეს, რომ გარკვეული საფუძველი შეშფოთებისათვის ნამდვილად არსებობდა, ვინაიდან დღემდე არ არის მიღწეული არა მარტო ხარეთა შორის, არამედ საზღვარგარეთელ სპეციალისტთა შორისაც ამ დოკუმენტის ერთგვაროვანი წაკითხვა.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 10 მაისის განკარგულებით რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს რესპუბლიკის საელჩოსთან შეიქმნა საქართველოს სახელმწიფო მეთაურის საკანგებო წარმომადგენელობა აფხაზეთის საკითხებში. მის ხელმძღვანელად დაინიშნა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე რ. სიჭინავა.

საქართველოს პარლამენტის მწვავე რეაქცია გამოიწვია გაეროს გენერალური მდივნის ბუტროს-ბუტროს გალის მიერ 1994 წლის 3 მაისს უშიშროების საბჭოს სხდომაზე გაკეთებულმა მოხსენებამ. დეპუტატთა აზრით, მიუღებელია აფხაზეთის პოლიტიკურ სტატუსთან და საქართველოს სახელმწიფოებრივ მოწყობასთან დაკავშირებით მასში წარმოდგენილი დებულებები. უარყოფითად შეფასდა აგრეთვე სეპარატისტებთან მიმდინარე მოლაპარაკების პროცესი. ამასთან, საქართველოს პარლამენტის მიერ 24 მაისს მიღებულ განცხადებაში ხაზგასმულია კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარების პროცესის გაგრძელების აუცილებლობა, კატეგორიული ფორმითაა აღნიშნული, რომ „პარლამენტი არ დაუშვებს ერთიანი ქართული სახელმწიფოს დაშლას, და რომ ნებისმიერი შეთანხმება, რომელიც ხელყოფს საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობას და სახელმწიფო სუვერენიტეტს სრულიად საქართველოს ნების გამოუხატავად, ჩაითვლება იურიდიული ძალის არმქონედ."

რუსეთის ფედერაციის შუამავლობით ქართულმა და აფხაზურმა მხარეებმა 14 მაისს ხელი მოაწერეს შეთანხმებას „ცეცხლის შეწყვეტისა და ძალთა დაშორიშორების შესახებ.“ სამშვიდობო შეთანხმება ითვალისწინებდა კონფლიქტის ზონაში დსთ-ის ეგიდით რუსეთის შეიარაღებული ძალების სამშვიდობო კონტინგენტის განთავსებას, უსაფრთხოების ზონისა და შეზღუდული შეიარაღების ზონის შექმნას, განისაზღვრა დსთ-ის კოლექტიური სამშვიდობო ძალებისა და გაეროს სამხედრო მეთვალყურეთა მანდატი, მათი განლაგების პრინციპები. დოკუმენტს ქართული მხარის სახელით ხელი მოაწერა ჯ. იოსელიანმა, აფხაზურიდან – ს. ჯინჯოლიამ. დოკუმენტი შეიცავს სამშვიდობო ძალების მანდატთან დაკავშირებულ ოქმს, რომელშიც აღნიშნულია: „Функция миротворческих сил СНГ будет заключаться в том, чтобы приложить максимальные усилия для поддержания прекращения огня и обеспечения его неукоснительного соблюдения. Кроме того, их присутствие должно содействовать безопасному возвращению беженцев и перемещённых лиц прежде всего в Гальский район.“

აღნიშნულმა შეთანხმებამ პარლამენტში ოპოზიციის მძაფრი კრიტიკა გამოიწვია, თუმცა საპარლამენტო უმრავლესობა ამ მოვლენას პოზიტიურად აფასებდა. პარლამენტის განცხადებაში აღნიშნულია: „არსებული რეალობის გათვალისწინებით არჩეულ გზას გონიერი ალტერნატივა არ გააჩნია... რუსეთის ჯარის მიერ სამშვიდობო მისიის განხორციელება ერთადერთი რეალური, და მაშასადამე, სწორი გზაა.“

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 3 ივნისის განკარგულებით შეიქმნა აფხაზეთიდან ლტოლვილთა სრულმასშტაბიანი დაბრუნების პრობლემათა მოსაგვარებელი მუდმივმოქმედი შტაბი საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის ო. ფაცაციას თავმჯდომარეობით.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 22 ივნისის განკარგულებით შეიქმნა აფხაზეთში კონფლიქტის პოლიტიკური მოწესრიგების საინფორმაციო უზრუნველყოფის ცენტრი.

1994 წლის 24 ივნისს კონფლიქტის ზონაში დსთ-ის კოლექტიური სამშვიდობო ძალები (1600-მდე სამხედრო მოსამსახურე და შეიარაღება) შევიდა.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 15 აგვისტოს ბრძანებულებით შეიქმნა აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძიებისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისია საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათშორისი ურთიერთობების კომიტეტის ხელმძღვანელის ა. კავსაძის თავმჯდომარეობით.

31 აგვისტო – 2 სექტემბერს ჟენევაში გაეროს ეგიდით, რუსეთის ფედერაციის ხელშეწყობით, ეუთო-სა და დევნილთა საკითხებში გაეროს უმაღლესი კომისარიატის წარმომადგენელთა მონაწილეობით გაიმართა ქართული და აფხაზური მხარეების მორიგი შეხვედრა. ხელი მოეწერა განცხადებას

ლტოლვილთა და ადგილნაცვალ პირთა ნებაყოფლობითი დაბრუნების შესახებ. მხარეები შეთანხმდნენ დაღუპულთა სამარხების დადგენისა და მათი გადმოსვენების საკითხებთან დაკავშირებით სამუშაო ჯგუფის შექმნის თაობაზე.

12 სექტემბერს საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურმა ხელი მოაწერა განკარგულებას „აფხაზეთში გუდაუთელ სეპარატისტთა მიერ ქართული მოსახლეობის მიმართ მოწყობილი ეთნიკური წმენდის, გენოციდის, აგრეთვე კაცობრიობის წინააღმდეგ ჩადენილ სხვა დანაშაულობათა თაობაზე საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და მსოფლიო საზოგადოებრიობის ინფორმირების ღონისძიებათა შესახებ.“

26 ნოემბერს აფხაზმა სეპარატისტებმა მიიღეს ე.წ. აფხაზეთის რესპუბლიკის კონსტიტუცია, რომელშიც აფხაზეთი – საქართველოს განუყოფელი ნაწილი – გამოცხადებულია სუვერენულ სახელმწიფოდ, საერთაშორისო სამართლის სუბიექტად. აფხაზეთში დარჩენილი უმაღლესი საბჭოს წევრთა ნაწილის (33 დეპუტატი) მიერ არჩეულ იქნა ე.წ. აფხაზეთის რესპუბლიკის პრეზიდენტი. ამასთან დაკავშირებით საქართველოს პარლამენტმა 1 დეკემბერს გააკეთა სპეციალური განცხადება, რომელშიც აღნიშნა, რომ მსოფლიო თანამეგობრობის მიერ აღიარებული სუვერენული საქართველოს ტერიტორიაზე ომის გაჩაღების, დაქირავებულთა გამოყენების, ეთნიკური ნიშნით ხალხის გენოციდის და მშვიდობიანი მოსახლეობის ჟლეტა-გამოდევნის შემდეგ დამოუკიდებლობის გამოცხადება არ არის მხოლოდ საქართველოს პრობლემა, ეს არის საერთაშორისო მასშტაბით იმ ძალების წაქეზება, რომელთა მიზანია ბოლო მოუღონ თანამედროვე მსოფლიო წესრიგს, ძირი გამოუთხარონ საზღვრების ურღვევობის, სახელმწიფოთა შინაურ საქმეებში ჩაურევლობის იმპერატიულ პრინციპებს და გადააქციონ სეპარატიზმი რეაქციულ გლობალურ პრობლემად.

სეპარატისტული ხელისუფლების 26 ნოემბრის ცალმხრივმა მოქმედებამ საერთაშორისო თანამეგობრობის მხრიდან მკვეთრად უარყოფითი შეფასება მიიღო. ის, როგორც უკანონო, დაგმობილ იქნა გაეროსა და ეუთოს მიერ.

6 დეკემბერს ქ. ბუდაპეშტში შედგა ეუთოს წევრი სახელმწიფოების უმაღლესი დონის შეხვედრა. შეხვედრის მონაწილეებმა მიიღეს დოკუმენტი, რომელშიც გამოხატულია შეშფოთება აფხაზეთში ეთნკური წმენდისა, მოსახლეობის, უპირატესად ქართველების, მშობლიური საცხოვრებელი ადგილებიდან მასობრივი გამოდევნისა და უდანაშაულო ადამიანების დაღუპვასთან დაკავშირებით. ეუთოს წევრმა სახელმწიფოებმა მაღალი შეფასება მისცეს საქართველოს ხელისუფლების ძალისხმევას ააშენონ დემოკრატიული, სამართლებრივი სახელმწიფო, სადაც უზენაესი ღირებულება იქნება ადამიანის უფლებები და თავისუფლებები და მოუწოდეს სახელმწიფოთა მეთაურებს, საერთაშორისო ორგანიზაციებს, რათა საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლებას გაუწიონ ყოველმხრივი პოლიტიკური მხარდაჭერა, ტექნიკური და ჰუმანიტარული დახმარება.

31 დეკემბერს მიღებულ იქნა საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილება „იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა სოციალური მოწყობის სრულყოფისა და მათი მშობლიურ საცხოვრებელ ადგილებში დაბრუნების ორგანიზაციის დამატებით ღონისძიებათა შესახებ.“ აღნიშნულმა დადგენილებამ მნიშვნელოვანი როლი შეასრულა დევნილთა სოციალური მოწყობისა და მათი დროებითი განთავსების ადგილებში ადაპტაციის უზრუნველყოფაში.

1995 წლის 24 თებერვალს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო დადგენილება „აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოს შესახებ.“ აღნიშნული დადგენილებით აღდგენილ იქნა 1991 წელს აფხაზეთის ასსრ უმაღლეს საბჭოში არჩეულ იმ დეპუტატთა უფლებამოსილება, რომლებიც რეალურად გამოხატავდნენ აფხაზეთის მოსახლეობის უდიდესი ნაწილის ინტერესებს და არ მონაწილეობდნენ გუდაუთის სეპარატისტულ დაჯგუფებებთან ერთად ანტიკონსტიტუციურ საქმიანობაში.

17 აგვისტოს ხელმოწერილ იქნა საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება „აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის გულრიფშის რაიონის კოდორის ხეობის მოსახლეობისათვის რეალური დახმარების გადაუდებელ ღონისძიებათა შესახებ.“ კოდორის ხეობის განსაკუთრებული სტრატეგიული და პოლიტიკური მნიშვნელობის გათვალისწინებით ეს საკითხი ხელისუფლების განსაკუთრებულ კონტროლს დაექვემდებარა.

24 აგვისტოს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო ქვეყნის ძირითადი კანონი – საქართველოს კონსტიტუცია. კონსტიტუციაში განსაზღვრულია, რომ:

„საქართველო არის დამოუკიდებელი, ერთიანი და განუყოფელი სახელმწიფო, რაც დადასტურებულია 1991 წლის 31 მარტს ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე, მათ შორის აფხაზეთის ასსრ-ში და ყოფილ სამხრეთ ოსეთის ავტონომიურ ოლქში ჩატარებული რეფერენდუმით და 1991 წლის 9 აპრილის საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის აქტით“ (თავი პირველი, მუხლი 1, § 1);

„საქართველოს სახელმწიფოს ტერიტორია განსაზღვრულია 1991 წლის 21 დეკემბრის მდგომარეობით. საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა და სახელმწიფო საზღვრების ხელშეუხებლობა დადასტურებულია საქართველოს კონსტიტუციითა და კანონებით, აღიარებულია სახელმწიფოთა მსოფლიო თანამეგობრობისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების მიერ“ (თავი პირველი, მუხლი 2, § 1);

„საქართველოს ტერიტორიული სახელმწიფოებრივი მოწყობა განისაზღვრება კონსტიტუციური კანონით უფლებამოსილებათა გამიჯვნის პრინციპის საფუძველზე ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე საქართველოს იურისდიქციის სრული აღდგენის შემდეგ“ (თავი პირველი, მუხლი 2, § 3).

კონსტიტუციის პირველი თავის მე-3 მუხლში განსაზღვრულია მხო-

ლოდ საქართველოს უმაღლესი სახელმწიფო ორგანოთა განსაკუთრებულ გამგებლობას მიკუთვნებული, საკითხები და აღნიშნულია ერთობლივ გამგებლობას მიკუთვნებული საკითხების შესახებ.

საქართველოს ახალი კონსტიტუციით დადასტურებულია, რომ:

„1. საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე შესაბამისი პირობების შექმნისა და ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოების ფორმირების შემდეგ საქართველოს პარლამენტის შემადგენლობაში იქნება ორი პალატა: რესპუბლიკის საბჭო და სენატი.

2. რესპუბლიკის საბჭო შედგება პროპორციული წესით არჩეული წევრებისაგან.

3. სენატი შედგება აფხაზეთში, აჭარაში და საქართველოს სხვა ტერიტორიულ ერთეულებში არჩეული წევრებისა და საქართველოს პრეზიდენტის მიერ დანიშნული 5 წევრისაგან." (თავი პირველი, მუხლი 4, § 1-3).

საქართველოს ახალი კონსტიტუცია არის გარანტი, პოლიტიკური საშუალებით მოწესრიგდეს ცენტრიდანული მისწრაფებების ტენდენციების მქონე ტერიტორიული ერთეულებისა და ავტონომიური რესპუბლიკების მოთხოვნები, უზრუნველყოფილი იქნეს ქვეყნის ერის თანასწორუფლებიანი განვითარებისათვის პირობები, რათა აღდგეს მშვიდობა და თანხმობა ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე.

ამგვარად, 1992-1993 წლებში გარეშე ძალებმა მოახერხეს ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევა, აფხაზეთის დროებითი ოკუპაცია. დევნილად იქცა ასეულ ათასობით აფხაზეთის მცხოვრები, ძმათამკვლელ დაპირისპირებას შეეწირა ათეულ ათასზე მეტი ადამიანი, განხორციელდა ქართველთა ეთნიკური წმენდა და გენოციდი.

იმავდროულად 1992-1995 წლები არის დამოუკიდებლობის განმტკიცების, სახელმწიფოებრიობის საფუძვლების ჩაყრის, სამოქალაქო დაპირისპირების დასრულების წლები. ქვეყანაში ბოლო ეღება განუკითხაობასა და ქაოსს, იქმნება დემოკრატიული ინსტიტუტები, მიღებულ იქნა კონსტიტუცია, შესაძლებელი გახდა ასეულათასობით დევნილის დაბინავება, შიმშილისაგან გადარჩენა, გარღვევის მიღწევა აფხაზეთთან დაკავშირებით საინფორმაციო ომში, სამშვიდობო ოპერაციის დაწყება კონფლიქტის ზონაში, ეუთოს ბუდაპეშტის სამიტზე აფხაზეთში გენოციდისა და ეთნიკური წმენდის დაფიქსირება, საერთაშორისო თანამეგობრობის მონაწილეობით ქართულ-აფხაზური მოლაპარაკებების დაწყება, გაეროს 13 რეზოლუციის მიღება, საქართველოს, როგორც თავისუფალ, დასავლეთის დემოკრატიულ ღირებულებებზე ორიენტირებულ სამართლებრივ სახელმწიფოდ, მსოფლიო თანამეგობრობის სრულუფლებიან წევრად აღიარება.

* * *

საქართველოს პრეზიდენტისა და პარლამენტის 1995 წლის 5 ნოემბრის არჩევნები შერეული – პროპორციული და მაჟორიტარული სისტემით ჩატარდა. საქართველოს პრეზიდენტად არჩეულ იქნა ედუარდ შევარდნაძე, საპარლამენტო არჩევნებში გაიმარჯვა „საქართველოს მოქალაქეთა კავშირმა“ (პარტიის თავმჯდომარე – ე. შევარდნაძე, გენერალური მდივანი ზ. ჟვანია).

აფხაზეთიდან დევნილმა მოსახლეობამ მხოლოდ პროპორციულ სიებს უყარა კენჭი. „საქართველოს პარლამენტის არჩევნების შესახებ“ კანონის შესაბამისად, პარლამენტის 1995 წლის 25 ნოემბრის დადგენილებით დადასტურდა აფხაზეთიდან არჩეული 12 დეპუტატის (ჯ. საჯაია, ა. წოწონავა, ა. ფენდერავა, გ. ლომინაძე, მ. ბარამიძე, ა. ჯიქია, გ. ფაცაცია, ბ. კაკუბავა, გ. კალანდია, ე. გვაზავა, ა. მარშანია, ვ. ყოლბაია) უფლებამოსილება.

ახალარჩეულ პარლამენტში ჩამოყალიბდა ფრაქცია „აფხაზეთი“ (თავმჯდომარე გ. ფაცაცია).

1995 წლის 18 ოქტომბერს მიღებულ იქნა საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილება „ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა სოციალური მოწყობისათვის ზოგიერთი დამატებითი ღონისძიებების განხორციელების შესახებ.“

დადგენილებაში ხაზგასმულია, რომ არადამაკმაყოფილებლად ხორციელდება ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა სოციალური მოწყობის სრულყოფისა და მათი მშობლიურ ადგილებში დაბრუნების ღონისძიებანი იროვევა საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 1992 წლის 30 დეკემბრის № 41 განკარგულება, ბოლომდე არ შესრულებულა საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1994 წლის 31 დეკემბრის № 900 დადგენილება.

ამ დადგენილებისა და „აფხაზეთიდან დევნილი მოსახლეობის სოციალური დაცვისა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სახელმწიფო სტრუქტურების საქმიანობის სრულყოფის გადაუდებელ ღონისძიებათა შესახებ“ საქართველოს პრეზიდენტის 1996 წლის 25 სექტემბრის ბრძანებულების შესასრულებლად გაწეული მუშაობის შედეგად შესაძლებელი გახდა დევნილთა წინაშე მდგარი სერიოზული პრობლემების შესაძლებლობის ფარგლებში მოგვარება.

1996 წლის 2 იანვარს გაეროს უშიშროების საბჭოს მიერ მიღებულ № 1036-ე რეზოლუციაში კვლავ დადასტურდა საქართველოს სუვერენიტეტისა და მისი ტერიტორიული მთლიანობისადმი მხარდაჭერა, ასევე ყველა ლტოლვილისა და ადგილნაცვალი პირის თავიანთ სახლებში დაბრუნების უფლება საერთაშორისო სამართლის ნორმების დაცვისა და უსაფრთხოების პირობებში, გამოიხატა სინანული დევნილთა დაბრუნების პროცესისადმი აფხაზური ხელისუფლების მიერ შექმნილი წინააღმდეგობების გამო.

გაეროს შეახსენა მხარეებს ეუთოს უმაღლეს დონეზე ბუდაპეშტის შეხ-

ვედრის დასკვნები აფხაზეთში (საქართველო), შექმნილი ვითრების თაობაზე და მოსთხოვა აფხაზურ მხარეს ლტოლვილთა და ადგილნაცვალ პირთა დაბრუნების პროცესის არსებითი დაჩქარება გაეროს უმაღლესი კომისარიატის მიერ შემოთავაზებული გრაფიკის დაცვით, ასევე აფხაზური მხრიდან გალის რაიონში არაორგანიზებულად დაბრუნებული რეპატრიანტების უსაფრთხოების დაცვის გარანტიები.

გაერომ დაგმო ეთნიკური მკვლელობები და ადამიანის უფლებათა დარღვევები აფხაზეთში,. აგრეთვე მოსთხოვა აფხაზურ მხარეს მისი კონტროლის ქვეშ მყოფ ქალაქებსა და რაიონებში ყველა პიროვნების უსაფრთხოების უზრუნველყოფა.

19 იანვარს დსთ-ის წევრი ქვეყნების მეთაურთა მოსკოვის სამიტმა მიიღო გადაწყვეტილება „აფხაზეთში (საქართველო) კონფლიქტის მოწესრიგების ღონისძიებათა შესახებ.“ აღნიშნულ დოკუმენტში დაგმობილია აფხაზური მხარის დესტრუქციული პოზიცია, რომლის გამოც გაჭიანურდა პრობლემის პოლიტიკური საშუალებებით გადაწყვეტა, დევნილთა უსაფრთხო და ღირსეული დაბრუნება მშობლიურ ადგილებში; დსთ-ის ქვეყნები შეთანხმდნენ, რომ არ დაუშვებენ აფხაზეთში იარაღისა და სამხედრო დანიშნულების აღჭურვილობის, ტექნიკის შეტანას, მათი საზღვაო და საჰაერო ტრანსპორტის გამოყენებას, სამხედრო სპეციალისტების მომზადებას, სამხედრო კონსულტაციების ან დახმარების გაწევას კადრების მომზადებაში, მათი ქვეყნების მოქალაქეების გაგზავნას აფხაზეთის შეიარაღებულ ფორმირებებში, აგრეთვე აიღეს ვალდებულება უკანონო ფორმირებებში მყოფი მოქალაქეების დაბრუნების უზრუნველსაყოფად; გადაწყვეტილებით აიკრძალა ყოველგვარი ოფიციალური კონტაქტები სეპარატისტული რეჟიმის წარმომადგენლებთან და თანამდებობის პირებთან, ასევე წარმომადგენლობათა გახსნა დსთ-ის წევრი ქვეყნების ტერიტორიაზე.

დსთ-ის წევრი ქვეყნების მეთაურებმა გაეროს უშიშროების საბჭოს მიმართეს აფხაზეთის რეჟიმისათვის ზეწოლაში მხარდაჭერის თხოვნით.

ფაქტობრივად ეს არის გადაწყვეტილება სეპარატისტული რეჟიმის იზოლაციის შესახებ, ამასთან, იგი შეიცავს იმის გარანტიასაც, რომ აფხაზეთის მოსახლეობისათვის საჭირო ჰუმანიტარული, ეკონომიკური და სხვა სახის დახმარებები განხორციელდეს საქართველოს ხელისუფლების მეშვეობით.

31 იანვარს გამოიცა საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება „აფხაზეთის (საქართველო) ტერიტორიის ფარგლებში საქართველო-რუსეთის სახელმწიფო საზღვრის მონაკვეთზე, სოხუმის საზღვაო ნავსადგურში, პორტპუნქტებსა და საზღვაო აკვატორიაში სასაზღვრო და საბაჟო რეჟიმების შესახებ.“

ბრძანებულების თანახმად, აფხაზეთის (საქართველო) ტერიტორიაზე დაქირავებულთა, იარაღის, ნარკოტიკებისა და კონტრაბანდული ტვირთის შეღწევის დაუშვებლობის მიზნით სოხუმის საზღვაო ნავსადგური, პორტპუნ-

ქტები, საზღვაო აკვატორია და საქართველო-რუსეთის სახელმწიფო საზღვრის მონაკვეთი აფხაზეთის (საქართველო) ტერიტორიის ფარგლებში ყველა საერთაშორისო ტვირთისათვის, გარდა ამავე ბრძანებულების შესაბამისად განხორციელებული ჰუმანიტარული დახმარების ტვირთების გადაზიდვისა, დახურულად გამოცხადდა.

5 მარტს გაეროს უშიშროების საბჭოში გავრცელდა საქართველოს ხელისუფლების წინადადებები აფხაზეთის (საქართველო) სტატუსთან დაკავშირებით.

საქართველოს პრეზიდენტის 16 მარტის ბრძანებულებით შეიქმნა აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძიებისა და მათი ოჯახის წევრთა უფლებების დაცვის სახელმწიფო კომისია, რომლის თავმჯდომარედ დამტკიცდა საქართველოს სახელმწიფო უშიშროების მინისტრის პირველი მოადგილე ავთანდილ იოსელიანი.

17 აპრილს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო დადგენილება „აფხაზეთში კონფლიქტის მოწესრიგების ღონისძიებათა შესახებ", რომელიც მიჩნეულია ფუნდამენტურ საბაზისო დოკუმენტად აფხაზეთის ტრაგედიის პოლიტიკური შეფასებისა და მისი ნეგატიური შედეგების აღმოფხვრის უზრუნველსაყოფად.

დადგენილებით განისაზღვრა აფხაზეთში კონფლიქტის მოწესრიგებაში მონაწილე ხუთი სუბიექტი: აფხაზური მხარე, ქართული მხარე, საქართველო, რომლის ტერიტორიაზედაც ხდება კონფლიქტი, რუსეთის ფედერაცია — ხელშემწყობი მხარე, გაერო — შუამავალი.

17 აპრილის დადგენილების შესაბამისად, საქართველოს პარლამენტის 31 მაისის დადგენილებით შეიქმნა აფხაზეთის პრობლემებთან დაკავშირებით დროებითი საპარლამენტო კომისია, რომლის თავმჯდომარედ დამტკიცდა პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილე ვ. ყოლბაია.

კომისიას დაევალა: 17 აპრილის დადგენილების შესრულების ხელშეწყობა; მისი კომპეტენციის ფარგლებში აფხაზეთის კონფლიქტის მოწესრიგებასთან დაკავშირებულ საკითხებზე საკანონმდებლო აქტების, დადგენილებების, სხვა გადაწყვეტილებების პროექტებისა და რეკომენდაციების შემუშავება; შეთანხმებათა ექსპერტიზაში მონაწილეობა; აფხაზეთის ტერიტორიაზე გენოციდის ფაქტების მხილება და საზოგადოებრიობის ინფორმირება; კონფლიქტის მოწესრიგების საკითხებზე მიღებული კანონების, დადგენილებებისა და დევნილთა სოციალურ დაცვასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილებების შესრულების კონტროლი.

17 აპრილის დადგენილების შესაბამისად საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭომ შეიმუშავა და დაამტკიცა აფხაზეთში კონფლიქტის მოწესრიგების სახელმწიფო პროგრამა.

ქართულ-აფხაზური და ქართულ-ოსური კონფლიქტების მოწესრიგების საქმეში მონაწილე საერთაშორისო გაერთიანებების წევრი ქვეყნებისა და

საერთაშორისო ორგანიზაციების საქმიანობის ეფექტიანობის გაზრდის მიზნით საქართველოს პრეზიდენტმა 1996 წლის 8 მაისს ხელი მოაწერა განკარგულებას „საქართველოს ტერიტორიაზე კონფლიქტების პოლიტიკური მოწესრიგების პროცესში მსოფლიოს ქვეყნების, საერთაშორისო ორგანიზაციების ძალისხმევის კოორდინაციის სრულყოფის ღონისძიებათა შესახებ". განკარგულების თანახმად, საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტროსთან შეიქმნა კონფლიქტების პოლიტიკური მოწესრიგების საკოორდინაციო საბჭო, რომელსაც დაევალა შესაბამისი უწყებების, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების სტრუქტურების, პოლიტოლოგების, საერთაშორისო სამართლისა და სხვა სპეციალისტების მონაწილეობით საინფორმაციო-ანალიტიკური მასალებისა და რეკომენდაციების შემუშავება და მათი წარდგენა პრეზიდენტისა და ეროვნული უშიშროების საბჭოსათვის. საკოორდინაციო საბჭოს თავმჯდომარედ დამტკიცდა საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრი ი.მენაღარიშვილი, ხოლო მოადგილეებად – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარე თ. ნადარეიშვილი და საქართველოს სახელმწიფო კანცელარიის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი საერთაშორისო საკითხებში ლ. ალექსიძე.

28 ივნისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონი „იძულებით გადაადგილებულ პირთა-დევნილთა შესახებ," რომელმაც განსაზღვრა ამ კატეგორიის მოქალაქეთა უფლება-მოვალეობანი, სტატუსი, სტატუსის მინიჭებისა და განხორციელების პროცედურული ნორმები.

12 აგვისტოს გაეროს უშიშროების საბჭოში გავრცელდა საქართველოს პრეზიდენტის ე.შევარდნაძის განცხადების ტექსტი კავკასიის რეგიონში მიმდინარე მოვლენებთან დაკავშირებით, რომელშიც მნიშვნელოვანი ადგილი დაეთმო აფხაზეთის პრობლემას.

23 სექტემბერს გაეროს გენერალური ასამბლეის 51-ე სესიაზე გამოსვლისას საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრმა ი. მენაღარიშვილმა ყურადღება გაამახვილა აგრესიულ სეპარატიზმზე და მის ტრაგიკულ შედეგებზე აფხაზეთში – უპირატესად ქართული მოსახლეობის ეთნიკურ წმენდაზე. მინისტრმა წამოაყენა „აგრესიული სეპარატიზმის შეკავების" დოქტრინა, რომელიც მოიცავს: პირველი -- სეპარატიზმის, როგორც მოვლენის საერთაშორისო-სამართლებრივ განსაზღვრას; მეორე – სეპარატიზმის წინააღმდეგ ეკონომიკური ხასიათის ზომების მიღებას; მესამე – სამხედრო-პოლიტიკური ხასიათის ზომების მიღებას, კერძოდ, შეირაღებაზე ემბარგოს დაწესებას; მეოთხე – ადამიანურობის წინააღმდეგ დანაშაულის ჩამდენების საერთაშორისო სასამართლოს წინაშე წარდგენას და ჩადენილი დანაშაულისათვის დასჯას. ითქვა, რომ საერთაშორისო ტერორიზმი და აგრესიული სეპარატიზმი ურთიერთდაკავშირებული მოვლენებია და საჭიროა მათთან კომპლექსური ბრძოლა. ი. მენაღარიშვილმა ასევე განაცხადა, რომ საქართველო

კვლავ ერთგულია აფხაზეთში კონფლიქტის მშვიდობიანი მოწესრიგების მის მიერ დეკლარირებული კურსისა. მინისტრი შეეხო აგრეთვე „მშვიდობიანი კავკასიისათვის“ საქართველოს პრეზიდენტის ე. შევარდნაძის ინიციატივის მნიშვნელობას არა მარტო კავკასიის რეგიონისათვის და გაეროს უშიშროების საბჭოს მუშაობის სრულყოფის საკითხებს.

24 სექტემბერს სტრასბურგში ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის საპარლამენტო ასამბლეისადმი მიმართვაში საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარემ ზ. ჟვანიამ ჩამოაყალიბა აფხაზეთში კონფლიქტის მოწესრიგებისადმი საქართველოს ხელისუფლების მიდგომა და ეუთოს სტრუქტურებს მოუწოდა ამ პროცესში უფრო აქტიური მონაწილეობისაკენ.

2 ოქტომბერს პარლამენტმა განიხილა 1996 წლის 17 აპრილის დადგენილების შესრულების მდგომარეობა და აფხაზ სეპარატისტთა მიერ ნოემბრისათვის დანიშნული არჩევნების საკითხი. მიღებულ იქნა ორი დადგენილება: „აფხაზეთში კონფლიქტის მოწესრიგების ღონისძიებათა შესახებ“ საქართველოს პარლამენტის 1996 წლის 17 აპრილის დადგენილების შესრულების მიმდინარეობის თაობაზე“ და „აფხაზეთში სეპარატისტული რეჟიმის მიერ შექმნილი მძიმე ვითარებისა და უკანონო არჩევნებით გამოწვეული კრიზისული მდგომარეობის დაძლევის ღონისძიებათა შესახებ.“ პარლამენტმა იურიდიული ძალის არმქონედ ცნო სეპარატისტთა მიერ მიღებული გადაწყვეტილება ოკუპირებულ ტერიტორიაზე 23 ნოემბრისათვის დაგეგმილი არჩევნების ჩატარების თაობაზე და ბათილად გამოაცხადა აქედან გამომდინარე ყველა სამართლებრივი შედეგი. პარლამენტმა დააფიქსირა თავისი დამოკიდებულება რუსეთის ხელისუფლების მიმართ, რომლის ხელშეწყობითაც ახერხებს სეპარატისტული რეჟიმი მსგავსი აქციების ჩატარებას და საქართველოს პრეზიდენტისა და აღმასრულებელი ხელისუფლების სათანადო სტრუქტურების წინაშე დააყენა ქმედითი ზომების მიღების საკითხი.

პარალმენტის ამ დადგენილების შესრულების უზრუნველაყოფად 9 ოქტომბერს გამოიცა საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება № 659.

ბრძანებულების თანახმად, რუსეთის ხელისუფლებასთან სრულმასშტაბიანი მოლაპარაკებების გამართვისათვის შეიქმნა საგანგებო სახელმწიფო დელეგაცია საქართველოს საგარეო საქმეთა მინისტრის ი. მენაღარიშვილის ხელმძღვანელობით.

აღნიშნული ბრძანებულებით, აღმასრულებელი ხელისუფლების ყველა ცენტრალური ორგანოს ხელმძღვანელს, მხარეებში საქართველოს პრეზიდენტის სახელმწიფო რწმუნებულებს, ქალაქების მერებს, რაიონების გამგეობათა თავმჯდომარეებს დაეკისრათ პირადი პასუხისმგებლობა საქართველოს პარლამენტის 1996 წლის 2 ოქტომბრის ზემოაღნიშნული დადგენილებების განხორციელებისათვის.

ამავე ბრძანებულებით კონკრეტული დავალებები მიეცათ საქართველოს

საგარეო საქმეთა სამინისტროს, საზღვარგარეთის ქვეყნებსა და საერთაშორისო ორგანიზაციებში აკრედიტებულ საქართველოს დიპლომატიურ წარმომადგენლობებს, სახელმწიფო უშიშროებისა და იუსტიციის სამინისტროებს, გენერალურ პროკურატურას, სახელმწიფო საზღვრის დაცვის სახელმწიფო დეპარტამენტს და საბაჟო დეპარტამენტს. ბრძანებულების შესრულების კონტროლი დაევალა საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს.

საქართველოს პრეზიდენტის 14 ოქტომბრის ბრძანებულებით დამტკიცდა ინვალიდთა სოციალური დაცვის, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედებების დროს დაღუპულთა და უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა ოჯახების წევრების სამედიცინო და სოციალური რეაბილიტაციის 1997-2000 წლების სახელმწიფო პროგრამა.

24 ოქტომბერს გამოიცა საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულება „მოსახლეობის სოციალური დაცვის, სოციალური უზრუნველყოფისა და სამედიცინო მომსახურების, დევნილთა და იძულებით ადგილნაცვალ პირთა მდგომარეობის გაუმჯობესების გადაუდებელ ღონისძიებათა შესახებ.“

1 დეკემბერს ქ. ლისაბონში ეუთოს უმაღლესი დონის შეხვედრამ, რომელშიც მონაწილეობდა და სიტყვით გამოვიდა საქართველოს პრეზიდენტი, საბოლოო დოკუმენტში დაგმო ეთნიკური წმენდა აფხაზეთში, რომელსაც შედეგად მოჰყვა მასიური მკვლელობები და მოსახლეობის იძულებით განდევნა.

27 დეკემბერს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონი „საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის დაღუპულთა, უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა, მიღებული ჭრილობების შედეგად გარდაცვლილთა ოჯახების სოციალური დაცვის შესახებ,“ რომლითაც განისაზღვრა ამ კატეგორიის პირთა სოციალური დაცვის ორგანიზაციული, ეკონომიკური და სამართლებრივი საფუძვლები.

აფხაზეთის პრობლემის სიმწვავის თაობაზე მსოფლიო საზოგადოებრიობის უფრო ფართო ინფორმირების თვალსაზრისით მნიშვნელოვანი მოვლენა იყო 1997 წლის 2-21 მარტს ყოფილი „ИМЛ-ის“ შენობაში საპარლამენტო ფრაქცია „აფხაზეთისა“ და საქართველოს პარლამენტის ზოგიერთი სხვა წევრის საპროტესტო შიმშილობის აქცია, რომელიც რუსეთის სამშვიდობო ძალებისა და სხვა შეიარაღებული ფორმირებების მიერ აფხაზეთისა და ცხინვალის რეგიონის ტერიტორიების უპირობო დატოვების მოთხოვნით მიმდინარეობდა და საერთაშორისო რეზონანსი მიიღო.

მოშიმშილეებს შეხვდნენ საქართველოს პრეზიდენტი, პარლამენტის თავმჯდომარე, დეპუტატები, მინისტრები, ეუთოს საპარლამენტო ასამბლეის ვიცე-პრეზიდენტი ვ.ლამენტოვიჩი, აზერბაიჯანის მილი-მეჯლისის დელეგაციის წევრები, ცნობილი სამართალდამცავი, რესუთის სახელმწიფო სათათბიროს წევრი ს.კოვალიოვი და სხვები. ეუთოს საპარლამენტო ასამბლეის ვიცე-

პრეზიდენტმა მოშიმშილეებისადმი გაგზავნილ მიმართვაში აღნიშნა: „ . . . საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობა უნდა აღდგეს რაც შეიძლება უმოკლეს დროში . . . მშვიდობიანი გზით. აფხაზეთში აუცილებლად უნდა დაბრუნდნენ საქართველოს სხვა რეგიონებში შეკედლებული დევნილები.“

19-20 მარტს პარლამენტში გაიმართა დებატები აფხაზეთის საკითხთან დაკავშირებით. პარლამენტმა მოშიმშილეებს აქციის შეწყვეტის თხოვნით მიმართა.

28 მარტს დსთ-ის წევრი ქვეყნების მეთაურთა სამიტმა მიიღო გადაწყვეტილება „აფხაზეთში (საქართველო) კონფლიქტის ზონაში სამხედრო ოპერაციის შესახებ.“ ამ გადაწყვეტილებაში მოთხოვნილია უსაფრთხოების ზონის გაფართოება, მთლიანად გალის რაიონში (ძველი საზღვრები) მოსახლეობის დაბრუნების უზრუნველყოფა, ამ რაიონის გაფართოებული დროებითი ადმინისტრაციის შექმნა.

2 აპრილს საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრომ გაეროს ადამიანის უფლებათა დაცვის კომისიას 53-ე სესიაზე გასავრცელებლად გაუგზავნა მოხსენება „აფხაზეთის (საქართველო) ტერიტორიაზე ქართული მოსახლეობის მიმართ გატარებული ეთნიკური წმენდისა და გენოციდის გამოვლენილი ფაქტებისა და მათი საერთაშორისო ტრიბუნალისათვის გადაცემის თაობაზე.

3 აპრილს, ცხარე დებატების შემდეგ, პარლამენტმა მიიღო დადგენილება, რომელმაც სამუშაო ვარიანტის საფუძვლად მიიჩნია ფრაქცია „სახალხოს“ მიერ წარმოდგენილი და ინტერფრაქციულ ჯგუფთან შეთანხმებული „საქართველოს საზოგადოებრივი ცხოვრების მდგრადობის, სახელმწიფოებრივი სუვერენიტეტისა და უსაფრთხოების განმტკიცების, ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის კონცეფცია.“ ამ კონცეფციით განისაზღვრა საქართველოს ძირითადი პოლიტიკური პრიორიტეტები.

„აფხაზეთის კონფლიქტის ზონაში დსთ-ის ეგიდით მყოფი რუსეთის ფედერაციის შეიარაღებული ძალების შემდგომი ყოფნის თაობაზე,“ საქართველოს პარლამენტის 1997 წლის 30 მაისის დადგენილებაში დაფიქსირდა, რომ: არ შეინიშნება რაიმე პროგრესი, არც დევნილთა და ლტოლვილთა აფხაზეთში დაბრუნების საქმეში, არც აფხაზეთში საქართველოს იურისდიქციის აღდგენის საკითხში. მიუხედავად დსთ-ის ქვეყნების სახელმწიფო მეთაურთა 1997 წლის 28 მარტის გადაწყვეტილებისა, კონფლიქტის ზონაში ვერ მოხერხდა სამშვიდობო ძალების რეალური ამოქმედება. ისინი, ფაქტობრივად, სასაზღვრო ჯარების ფუნქციას ასრულებენ, რაც სეპარატისტთა მხარდაჭერას ნიშნავს.

პარლამენტმა დსთ-ის ეგიდით განხორციელებული სამშვიდობო მისია ჩაშლილად გამოაცხადა და ამ საერთაშორისო ორგანიზაციის ეფექტიანობის საკითხი ეჭვქვეშ დააყენა. „თუ სერიოზული ნაბიჯები არ იქნება გადადგმული რუსეთის ფედერაციის მხრიდან აფხაზეთში კონფლიქტის მოსაგვარებლად, საქართველო იძულებული გახდება გადახედოს სამშვიდობო ძალების მანდატის გაგრძელების საკითხს“, — აღნიშნულია დადგენილებაში.

6-8 ივნისს სანკტ-პეტერბურგში გაიმართა დსთ-ის წევრი ქვეყნების საპარლამენტთაშორისო ასამბლეის სხდომა. აფხაზეთში (საქართველო) კონფლიქტის მშვიდობიანი მოწესრიგების საკითხზე 8 ივნისს მიღებულ დადგენილებაში ასამბლეის საბჭომ აღნიშნა აფხაზეთში (საქართველო) კონფლიქტის მშვიდობიანი მოწესრიგების დასაჩქარებლად დსთ-ის ქვეყნების სახელმწიფო მეთაურთა საბჭოს 1997 წლის 28 მარტის გადაწყვეტილების შესრულების გადაუდებლობის მნიშვნელობა. საბჭომ თანამეგობრობის საწესდებო ორგანოებს მიმართა მოწოდებით ლტოლვილთა და ადგილნაცვალ პირთა თავიანთ საცხოვრებელ ადგილებში უსაფრთხო და ღირსეული დაბრუნების უზრუნველსაყოფად ძალისხმევის გააქტიურების თაობაზე.

5-8 ივლისს ვარშავაში გაიმართა ევროპის უსაფრთხოებისა და თანამშრომლობის ორგანიზაციის საპარლამენტო ასამბლეის სხდომა. მიღებულ დეკლარაციაში ხაზგასმულია, რომ ჩვენი დროის ყველაზე მთავარი ღირებულება არის სახელმწიფოების ტერიტორიული მთლიანობის ურღვევობის უზრუნველყოფა, რომ თვითგამორკვევის პრინციპი უნდა ხორციელდებოდეს მშვიდობიანი გზით და დემოკრატიული გადაწყვეტილების საფუძველზე, რომელიც მისაღებია ნაციონალური სამართლის სისტემებისათვის, საერთაშორისო ნორმების შესაბამისად და საერთაშორისო მეთვალყურეობის ქვეშ. ფორუმზე ხაზი გაესვა, რომ თვითგამორკვევის ნება არ უნდა ეყრდნობოდეს და არ უნდა იქნეს მიღწეული ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევის შედეგად. დეკლარაციაში აღნიშნულია, რომ იმ ადგილებში, სადაც ჩადენილ იქნა ეთნიკური წმენდა, არჩევნები თავისუფლად და სამართლიანად შეიძლება ჩაითვალოს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მათში მონაწილეობის მიღების საშუალება მიეცემა კონფლიქტამდე მცხოვრებ მთელ მოსახლეობას.

ეუთო-ს ასამბლეის სხდომამ 9 ივლისს მიიღო აგრეთვე რეზოლუცია აფხაზეთში (საქართველო) კონფლიქტის შესახებ, რომელშიც დაფიქსირდა, რომ აფხაზეთში კონფლიქტი უნდა გადაწყდეს საერთაშორისო სამართლის აღიარებული პრინციპებისა და გაეროს შესაბამისი რეზოლუციების, ეუთოს ბუდაპეშტისა და ლისაბონის სამიტების, ევროპის საბჭოს საპარლამენტო ასამბლეისა და დსთ-ის შესაბამისი ორგანოების რეზოლუციებისა და გადაწყვეტილებების შესაბამისად, რომლებიც ითვალისწინებენ საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დაცვას, აფხაზეთისათვის ფართო ავტონომიის მინიჭებას და სეპარატისტთა მიერ ჩადენილი ეთნიკური წმენდის შედეგების აღმოფხვრას ეუთოს ლისაბონის სამიტის გადაწყვეტილების შესაბამისად.

1997 წლის 21 ივლისს გაეროს უშიშროების საბჭოს სხდომაზე სიტყვით გამოსვლისას საქართველოს პრეზიდენტმა ე. შევარდნაძემ ხაზი გაუსვა, რომ აფხაზეთის კონფლიქტის მოწესრიგების პროცესში არა თუ რაიმე წინსვლა არ იგრძნობა, პირიქით, მდგომარეობა უფრო რთული ხდება. კრიტიკულად შეფასდა დსთ-ის ეგიდით მოქმედი რუსეთის ფედერაციის სამშვი-

დობო ძალების საქმიანობა, გამოითქვა საშიშროება ამ ძალების სასაზღვრო ჯარებად გადაქცევის თაობაზე. აღინიშნა, რომ სეპარატისტთა მხრიდან მოლაპარაკებების დაუშვებლად გაჭიანურების შემთხვევაში გაეროს უშიშროების საბჭომ უნდა შეახსენოს მათ გაეროს წესდების მე-7 თავის დებულებანი. საქართველოს პრეზიდენტის გამოსვლაში ჩამოყალიბებულ იქნა აფხაზეთში კონფლიქტის მშვიდობიანი მოწესრიგების პრინციპები.

31 ივლისს მიღებულ № 1124-ე რეზოლუციაში გაეროს უშიშროების საბჭომ გამოხატა ღრმა შეშფოთება კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი მოწესრიგების საკითხში შექმნილი მდგომარეობისა და გალის რაიონში არასტაბილური მდგომარეობის შენარჩუნების გამო. გაერომ კიდევ ერთხელ დაადასტურა თავისი მხარდაჭერა საქართველოს სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობისადმი მის საერთაშორისოდ აღიარებულ საზღვრებში და ხაზი გაუსვა ამ პრინციპებისაგან აფხაზური მხარის ნებისმიერი გადახვევის მიუღებლობას. გაერო მიესალმა მხარეებს შორის ჟენევაში ჩატარებულ შეხვედრას და მოუწოდა აფხაზურ მხარეს სექტემბრისათვის დაგეგმილ შეხვედრაზე კონსტრუქციული პოზიციის დაკავებისაკენ.

1997 წლის ნოემბერში ქართული და აფხაზური მხარეების ჟენევის შეხვედრის დასკვნითი განცხადების საფუძველზე შეიქმნა კონფლიქტის მოწესრიგების საკოორდინაციო საბჭო გაეროს გენერალური მდივნის სპეციალური წარმომადგენლის ლივიუ ბოტას (რომელიც შემდგომ შეცვალა დიტერ ბოდენმა) თავმჯდომარეობით. საკოორდინაციო საბჭოში ქართული და აფხაზური მხარეების წარმომადგენლებთან ერთად შევიდნენ გაეროსა და ეუთოს, რუსეთის ფედერაციის, გაეროს გენერალური მდივნის მეგობარი ქვეყნების ჯგუფის (აშშ, დიდი ბრიტანეთი, საფრანგეთი, გერმანია, რუსეთის ფედერაცია) სახელმწიფოთა წარმომადგენლები; ჩამოყალიბდა ე.წ. „ჟენევის ფორმატი.“ საკოორდინაციო საბჭოს წევრი, საქართველოს სახელმწიფო მინისტრ ვ. ლორთქიფანიძესა და პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე რ. ადამიასთან ერთად, გახდა დევნილი მოსახლეობის წარმომადგენელი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ინფორმაციის მინისტრი თ. ხუბუა. ამ ახალი ინსტიტუტის ამოქმედება კონფლიქტის მოწესრიგებაში ნიშნავდა აფხაზეთის პრობლემების შემდგომ ინტერნაციონალიზაციას, მსოფლიო თანამეგობრობის დაინტერესების გაზრდას. საკოორდინაციო საბჭო მუდმივმოქმედი ორგანოა, რომელიც პერიოდულად იკრიბება თავის სესიებზე სამუშაო პროგრამის შესაბამისად ან მხარეების ინიციატივით.

1998 წლის 30 იანვარს გაეროს უშიშროების საბჭომ მიიღო № 1150-ე რეზოლუცია აფხაზეთის კონფლიქტთან დაკავშირებით. მასში მოწონებულ იქნა მხარეთა კონსტრუქციული მიდგომა ჟენევის 17-19 ნოემბრის შეხვედრებზე. გაერო მიესალმა ჟენევის ფორმატით საკოორდინაციო საბჭოსა და

მისი მუშა ჯგუფების საქმიანობის დაწყებას, მოუწოდა მხარეებს პირდაპირი დიალოგის გაგრძელებისაკენ და შეახსენა ლისაბონის სამიტის დასკვნები.

28 მარტს დსთ-ის ქვეყნების სახელმწიფო მეთაურთა სამიტმა მიიღო გადაწყვეტილება „აფხაზეთში (საქართველო) კონფლიქტის მოწესრიგების დამატებით ღონისძიებათა შესახებ.“ სამიტმა დაუშვებლად მიიჩნია დევნილთა და იძულებით გადაადგილებულთა მთელს აფხაზეთში ორგანიზებული დაბრუნების გაჭიანურება და მოითხოვა გალის რაიონში (ძველ საზღვრებში) მისი დამთავრება 1998 წლის ბოლომდე მხარეთა წარმომადგენლების, რუსეთის ფედერაციის და გაეროს ლტოლვილთა უმაღლესი კომისარიატის მიერ შექმნილი მექანიზმის შესაბამისად.

30 აპრილს საქართველოს პრეზიდენტმა ხელი მოაწერა განკარგულებას „ლტოლვილთა და დროებით გადაადგილებულ პირთა საბინაო და ქონებრივი უფლებების აღდგენისა და დაცვის ღონისძიებათა შესახებ,“ შეიქმნა შესაბამისი სახელმწიფო კომისია.

დევნილთა სოციალური პრობლემების ახალი გამწვავება განაპირობა გალის რაიონში 1998 წლის მაისის ტრაგიკულმა მოვლენებმა, როდესაც აფხაზი სეპარატისტების ე.წ. სადამსჯელო ოპერაციების შედეგად ათეულათასობით ადამიანი ხელმეორედ გახდა დევნილი. რაიონის ზედა და ქვედა ზონაში განმეორებით გადაიწვა პრაქტიკულად ყველა სახლი და დამხმარე სათავსო, საზოგადოებრივი და სამეურნეო დანიშნულების ობიექტი, დახოცეს 70-ზე მეტი მშვიდობიანი მცხოვრები.

გალის რაიონში, სადაც 1992-1993 წლებში საომარი მოქმედებები არ მიმდინარეობდა, სეპარატისტულმა რეჟიმმა განსაკუთრებული სისასტიკით განახორციელა გენოციდი და ეთნიკური წმენდა (1993 წლის ოქტომბერ-დეკემბერი, 1994 წლის თებერვალი, 1996 წლის ივნისი, 1998 წლის მაისი), რომელსაც შეეწირა რაიონის 1500-ზე მეტი მკვიდრი, დაიწვა 6000-ზე მეტი საცხოვრებელი სახლი, პრაქტიკულად ყველა სკოლა, საავადმყოფო, სოციალური და სამეურნეო დანიშნულების ნაგებობა. გალის რაიონის ერთი მესამედი მიუმატეს ოჩამჩირის რაიონს, მეორე მესამედის მიერთებით კი შექმნეს ტყვარჩელის რაიონი. გალის რაიონის სკოლებში აიკრძალა ქართული ენის, საქართველოს ისტორიისა და გეოგრაფიის სწავლება.

გალის მოვლენებთან დაკავშირებით საქართველოს პარლამენტის 27 მაისის განცხადებაში ხაზგასმულია, რომ მომხდარი ტრაგედიისათვის პასუხისმგებლობა სეპარატისტებთან ერთად ეკისრება დსთ-ის ეგიდით მოქმედ რუსეთის ფედერაციის სამშვიდობო ძალებს, რომლებმაც, ფაქტობრივად, ხელი შეუწყვეს მშვიდობიანი მოსახლეობის დარბევას, სოფლების განადგურებას. პარლამენტმა მიმართა გაეროს, ეუთოს, საქართველოს მეგობარ სახელმწიფოებს უახლოეს პერიოდში გაეროს უშიშროების საბჭოზე საქართველოში დსთ-ის სამშვიდობო კონტინგენტის საერთაშორისო ძალებით ჩანაცვლების

საკითხის განხილვის თაობაზე. პარლამენტმა მოუწოდა ყველა საერთაშორისო ორგანიზაციას გალის რაიონიდან დევნილი მოსახლეობისათვის (ქალები, ბავშვები, მოხუცები) დახმარების გაწევისაკენ. ამასთან, პარლამენტმა კვლავ დაადასტურა, რომ აფხაზეთის პრობლემა უნდა გადაწყდეს მშვიდობიანი გზით და მოლაპარაკებაში ჩართულ ყველა მხარეს მოუწოდა სამშვიდობო პროცესის დასაჩქარებლად ძალისხმევის გააქტიურებისათვის.

დევნილთა ახალი ტალღის რეაბილიტაციის პრობლემების გადაწყვეტა უზრუნველყო საქართველოს პრეზიდენტის მიერ გამოცემულმა 11-მა განკარგულებამ და ბრძანებულებამ. ქვეყნის ხელისუფლებისა და საერთაშორისო ორგანიზაციების ძალისხმევით შესაძლებელი გახდა 40 ათასზე მეტი დევნილის დაბინავება და ფიზიკური გადარჩენა.

24 ივნისს რუსეთის სახელმწიფო სათათბირომ მიიღო დადგენილება სახელმწიფო საზღვრის აფხაზეთის მონაკვეთზე სასაზღვრო და საბაჟო რეჟიმების ნორმალიზაციის შესახებ. ამასთან დაკავშირებით საქართველოს პარლამენტმა 28 ივნისს მიღებულ განცხადებაში აღნიშნული დადგენილება მიიჩნია საქართველოს საშინაო საქმეებში უხეშ ჩარევად და ხაზი გაუსვა, რომ ამ დოკუმენტით ფაქტობრივად მხარდაჭერილია სეპარატიზმი, გამართლებულია მაისის ბოლოს აფხაზი ბოევიკების მიერ კაცობრიობისა და ადამიანურობის წინააღმდეგ ჩადენილი დანაშაული, რაც საეჭვოს ხდის რუსეთის ფედერაციის ერთგულებას საერთაშორისო სამართლის, გაეროსა და ეუთოს ფუძემდებლური პრინციპებისადმი.

16-18 ოქტომბერს ათენში (საბერძნეთი) გაეროს ეგიდითა და ჟენევის საკოორდინაციო საბჭოს ჩარჩოებში ჩატარდა 1992-1993 წლების სამხედრო კონფრონტაციის შემდეგ ქართული და აფხაზური მხარეების ყველაზე წარმომადგენლობითი შეხვედრა. ქართული მხარის მონაწილეთა უმრავლესობას აფხაზეთიდან დევნილი მოსახლეობისა და ხელისუფლების წარმომადგენლები შეადგენდნენ. მიჩნეულია, რომ ათენის შეხვედრამ გარკვეულად შეუწყო ხელი მხარეებს შორის ნდობის ატმოსფეროს შექმნის დაწყებას.

2-3 დეკემბერს ოსლოში (ნორვეგია) გამართულ ეუთოს მინისტრთა საბჭოს შეხვედრაზე მიღებულ იქნა გადაწყვეტილება საქართველოსთან დაკავშირებით. დოკუმენტში აისახა გალის რაიონში 1998 წლის მაის-ივნისში დატრიალებული ტრაგედია, გაეროს მიერ აფხაზეთის კონფლიქტის მოწესრიგების თაობაზე მიღებული რეზოლუციები, ბუდაპეშტისა და განსაკუთრებით ლისაბონის ეუთოს სამიტების დეკლარაციები, რომლებშიც ხაზგასმულია საქართველოს სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობის მხარდაჭერა მის საერთაშორისოდ აღიარებულ საზღვრებში.

მინისტრებმა ხაზი გაუსვეს, რომ ჟენევის პროცესი აფხაზეთში (საქართველო) კონფლიქტის მშვიდობიანი მოწესრიგების წამყვანი ფორმატია და რომ გაერო მთავარი პასუხისმგებელია ამ პროცესის წარმართვისათვის. მათ დაადასტურეს

ეუთოს მზადყოფნა გაეროს ძალისხმევისადმი მხარდასაჭერად და აფხაზეთის კონფლიქტის მოწესრიგებაში უფრო აქტიური როლის შესასრულებლად.

1999 წლის 2 აპრილს დსთ-ის ქვეყნების სახელმწიფო მეთაურთა სამიტმა მიიღო გადაწყვეტილება „აფხაზეთში (საქართველო) კონფლიქტის მოწესრიგების მორიგი ნაბიჯების შესახებ," რომელმაც, როგორც ადრე მიღებულ ყველა გადაწყვეტილებამ, დაადასტურა საქართველოს სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობისადმი პატივისცემა, დაუშვებლად მიიჩნია დევნილთა დაბრუნების გაჭიანურება აფხაზეთის მთელ ტერიტორიაზე და გააფრთხილა აფხაზური მხარე, რომ წინააღმდეგ შემთხვევაში განხილულ იქნებოდა საკითხი სამშვიდობო ოპერაციის შინაარსისა და ხასიათის შეცვლის შესახებ გაეროს წესდების შესაბამისად.

აფხაზეთში შეიარაღებული კონფლიქტის დროს და მომდევნო პერიოდში გულრიფშის რაიონის კოდორის ხეობა (მისი განსაკუთრებული როლის გათვალისწინებით) კვლავ საქართველოს ხელისუფლების ყურადღების ცენტრში რჩებოდა. ტრადიციად იქცა საქართველოს პრეზიდენტის ყოველწლიური ბრძანებულებების მიღება კოდორის ხეობის მოსახლეობისათვის სოციალური დახმარების გადაუდებელ ღონისძიებათა შესახებ. 1995-1999 წლებში კოდორის ხეობასთან დაკავშირებით მიღებულ იქნა პრეზიდენტის 9 ბრძანებულება და განკარგულება. ხეობისადმი გამორჩეული ყურადღების დასტურია ისიც, რომ აფხაზეთის ხელმძღვანელობის წინადადებების გათვალისწინებით შემოღებულ იქნა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის გულრიფშის რაიონის კოდორის ხეობაში საქართველოს პრეზიდენტის რწმუნებულის თანამდებობა.

1996-1999 წლებში ინტენსიურად მუშაობდა აფხაზეთის პრობლემებთან დაკავშირებული დროებითი საპარლამენტო კომისია. გაიმართა 40 სხდომა, მათ შორის, 14 გაფართოებული, პარლამენტის კომიტეტების, სხვა კომისიების, ფრაქცია „აფხაზეთის", აფხაზეთის ლეგიტიმური ხელისუფლების წარმომადგენელთა მონაწილეობით. აფხაზეთთან დაკავშირებულ საკვანძო საკითხებზე მოსმენილ იქნა საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის, საქართველოს საგარეო საქმეთა, თავდაცვის, ლტოლვილთა და განსახლების მინისტრების, შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო უშიშროების მინისტრების მოადგილეების, აფხაზეთის დევნილი ხელისუფლების წარმომადგენელთა ინფორმაციები, მიღებულ იქნა 300-ზე მეტი გადაწყვეტილება და რეკომენდაცია. კომისიის 32 სხდომის გადაწყვეტილება, რეკომენდაცია და წინადადება მოხსენდა საქართველოს პრეზიდენტს, პარლამენტის თავმჯდომარეს, სახელმწიფო მინისტრს, ზოგიერთი მათგანი გათვალისწინებულ იქნა უმნიშვნელოვანესი პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური ხასიათის სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გადაწყვეტილებებში.

კომისიამ ამ პერიოდში გააკეთა 26 პოლიტიკური განცხადება, მრავალჯერ მიმართა საზოგადოებას, ქვეყნის მოსახლეობას.

აფხაზეთი და მასთან დაკავშირებული საკითხები სისტემატურად იხილებოდა ფრაქცია „აფხაზეთში.“ ტრადიციად იქცა აფხაზეთის პრობლემებთან დაკავშირებული დროებითი კომისიის და ფრაქცია „აფხაზეთის“ პერიოდული შეხვედრები დევნილებთან მათი მსხვილი განსახლების რეგიონებში (სამეგრელო-ზემო სვანეთი, იმერეთი, შიდა ქართლი, ქვემო ქართლი, კახეთი, მესხეთ-ჯავახეთი), დევნილთა სოციალური დაცვის ღონისძიებების ორგანიზება საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და დონორი სახელმწიფოების წარმომადგენელთა მონაწილეობით.

აფხაზთა ლიდერის ვ. არძინბას მიერ 1999 წლის 1 მარტიდან გალის რაიონში დევნილთა დაბრუნების ცალმხრივად დაწყების გამოცხადებას საქართველოს ხელისუფლების მწვავე რეაქცია მოჰყვა. 5 მარტის განცხადებაში საქართველოს პარლამენტმა აღნიშნა, რომ სოხუმის ხელისუფლება სპეკულირებს დევნილთა უმძიმესი სოციალურ-ეკონომიკური მდგომარეობით და ცდილობს თავის სასარგებლოდ გამოიყენოს მათი გაუსაძლისი ყოფა, უსაფრთხოების დაცვის ელემენტარული მექანიზმის გარეშე შეიტყუოს ისინი რაიონში, როგორც დასაქირავებელი მუშახელი, ხოლო საერთაშორისო თანამეგობრობას ეს ქმედება ჰუმანიტარულ აქტად და კეთილი ნების დემონსტრირებად მოაჩვენოს.

სეპარატისტთა ლიდერების აღნიშნულ განცხადებასთან დაკავშირებით მკვეთრად უარყოფითი დამოკიდებულება გამოხატეს გაეროს ლტოლვილთა უმაღლესმა კომისარიატმა, ჟენევის ფორმატით მოლაპარაკებებში მონაწილე საქართველოს მეგობარი ქვეყნების ჯგუფმა, რუსეთის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ.

1999 წლის 25 ივნისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონი „ომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანების შესახებ“ საქართველოს კანონში დამატებების შეტანის თაობაზე,“ რომლითაც ომისა და სამხედრო ძალების ვეტერანებს უფლებებით გაუთანაბრდა მოქალაქეთა დიდი ჯგუფი, რომელთა საქმიანობაც უშუალოდ იყო დაკავშირებული საბრძოლო მოქმედებებთან.

1999 წლის 6-7 ივლისს თბილისში გაიმართა საერთაშორისო კონფერენცია-სემინარი „გენოციდისა და ეთნიკური წმენდის პოლიტიკა აფხაზეთში (საქართველო) – აგრესიული სეპარატიზმის მთავარი იარაღი“, რომლის მუშაობაში მონაწილეობას იღებდნენ მსოფლიოს 50-ზე მეტი წამყვანი ქვეყნების წარმომდგენლები. კონფერენციაზე გამოქვეყნებულ იქნა აფხაზეთში ქართული მოსახლეობის წინააღმდეგ განხორციელებული ეთნიკური წმენდის და გენოციდის ფაქტების შესწავლისა და მასალების საერთაშორისო ტრიბუნალისათვის გადაცემის სახელმწიფო კომისიის დასკვნა.

20 სექტემბერს გაეროს გენერალური ასამბლეის სესიაზე სიტყვით გამოსვლისას საქართველოს პრეზიდენტმა ე.შევარდნაძემ აღნიშნა, რომ მსოფლიო თანამეგობრობა მზად არ აღმოჩნდა ეთნოპოლიტიკური კონფლიქტების მოწესრიგებისათვის. ბალკანეთში არსებული დაპირისპირებისაგან განსხვავებით აფხაზეთში კონფლიქტის თაობაზე მსოფლიო თანამეგობრობა ნაკლებად ინ-

ფორმირებულია. პრეზიდენტის განცხადებით, აღნიშნული კონფლიქტის მოწესრიგების უშედეგო ცდების მიზეზი ისაა, რომ გაეროს უშიშროების საბჭოს დონეზე, რომელსაც წესდებით ევალება მსოფლიოში უსაფრთხოების გარანტის როლის შესრულება, აფხაზეთში მიმდინარე პროცესებს ობიექტური შეფასება დღემდე არ მიეცა, მიუხედავად იმისა, რომ ეუთოს ბუდაპეშტისა და ლისაბონის სამიტების დასკვნით დოკუმენტებში აფხაზ სეპარატისტთა ქმედებები კვალიფიცირებულია, როგორც ეთნიკური წმენდა.

3 ოქტომბერს სეპარატისტულმა რეჟიმმა ჩაატარა რეფერენდუმი და მისი შედეგების საყოველთაო ფალსიფიკაციით გამოაცხადა ე.წ. ხალხის ნება აფხაზეთის სუვერენიტეტისა და დამოუკიდებლობის შესახებ. რეფერენდუმის შედეგების საფუძველზე, იმავე წლის 8 ოქტომბერს, აფხაზეთის ე.წ. სახალხო კრებამ-პარლამენტმა მიიღო აფხაზეთის სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აქტი.

აფხაზეთის რეჟიმის ეს ქმედება, რომელმაც კიდევ უფრო გააღრმავა დაპირისპირება დანარჩენ საქართველოსთან, დაგმეს გაერომ, ეუთომ, დსთ-ის ქვეყნებმა, რუსეთის ფედერაციამ, სხვა სახელმწიფოებმა, ჩათვალეს იგი უკანონოდ და ბათილად.

31 ოქტომბერს ქვეყანაში გამართულ საპარლამენტო არჩევნებში კვლავ გაიმარჯვა საქართველოს „მოქალაქეთა კავშირმა."

„საქართველოს პარლამენტის არჩევნების შესახებ" საქართველოს 1999 წლის 25 ივნისის კანონის შესაბამისად პარლამენტმა უფლებამოსილება გაუგრძელა აფხაზეთში 1992 წელს არჩეულ 12 დეპუტატს.

საპარლამენტო არჩევნებში „მოქალაქეთა კავშირთან" ბლოკში გაერთიანებული „აფხაზეთის განთავისუფლების პარტიის" ერთიანი სიით საქართველოს პარლამენტის წევრები გახდნენ თ. ნადარეიშვილი, დ. გვაძაბია, ჯ. ეზუგბაია, დ. ჯაიანი, რომლებიც გაერთიანდნენ ფრაქცია „აფხაზეთში" (თავმჯდომარე გ. ლომინაძე).

საქართველოს საგარეო პოლიტიკის წარმატებად არის მიჩნეული ეუთოს ქვეყნების მეთაურთა სტამბულის 1999 წლის 17-18 ნოემბრის სამიტი, რომელზედაც ხელი მოეწერა ევროპის ახალ ქარტიას ჩვეულებრივი შეიარაღების შეზღუდვის თაობაზე, ხელშეკრულებას დიდი ნავთობისა და გაზის საქართველოს გავლით ტრანსპორტირების შესახებ (საუკუნის პროექტი).

სამიტზე გამოიკვეთა ახალი მიდგომა აფხაზეთის პრობლემის მოწესრიგებასთან დაკავშირებით. ბუდაპეშტისა და ლისაბონის სამიტებზე დაყრდნობით კვლავ დაფიქსირდა აფხაზეთში ეთნიკური წმენდის განხორციელება. მიღწეულ იქნა რუსეთ-საქართველოს შეთანხმება საქართველოდან ვაზიანისა და გუდაუთის სამხედრო ბაზების 2001 წლის ივლისამდე გაყვანისა და სხვა ბაზების შესახებ მოლაპარაკების დაწყების თაობაზე.

აღნიშნული გადაწყვეტილებები ქმნიან ქვეყნის უშიშროების განმტკი-

ცების, ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენის წინაპირობას, საქართველოს ევროპული და საერთაშორისო უსაფრთხოების გარანტიებს.

ამრიგად, 1995-1999 წლებში აფხაზეთის პრობლემის მოწესრიგების საკითხმა მიიღო ინტერნაციონალური ხასიათი. საქართველოს ხელისუფლების ძალისხმევამ ქვეყნის შიგნით და გარეთ კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარებისათვის საყოველთაო მხარდაჭერა მოიპოვა.

ამ თვალსაზრისით მეტად მნიშვნელოვანია აფხაზეთის საკითხთან დაკავშირებით საქართველოს პრეზიდენტის, პარლამენტის თავმჯდომარის, საგარეო საქმეთა სამინისტროს ხელმძღვანელობის, საპარლამენტო უმრავლესობის ლიდერების, ოპოზიციის წარმომადგენლების, ასევე აფხაზეთის ლეგიტიმური ხელისუფლების წარმომადგენელთა ერთსულოვანი და ენერგიული საქმიანობა საერთაშორისო ასპარეზზე (გაეროს მიერ 1995-1999 წლებში მიღებულია 10 რეზოლუცია, ეუთოს მიერ – 3 დოკუმენტი: ლისაბონის, სტამბულის სამიტებზე, ეუთოს მინისტრთა საბჭოს შეხვედრაზე ოსლოში, ევროკავშირის, დსთ-ის, ეუთოსა და დსთ-ის საპარლამენტთაშორისო ასამბლეების სამუშაო ღონისძიებებში უშუალო მონაწილეობა); აგრეთვე ქვეყნის ხელმძღვანელთა ოფიციალური ვიზიტები მსოფლიოს წამყვან სახელმწიფოებში, ტერიტორიული მოწყობისა და სუვერენიტეტის განმტკიცების უზრუნველმყოფი შეთანხმებები, აგრესიული სეპარატიზმისა და ტერორიზმის წინააღმდეგ ბრძოლის ერთიანი პლატფორმის შემუშავება.

მრავალი სირთულისა და წინააღმდეგობის მიუხედავად XX საუკუნის ბოლო წლები საქართველოს ისტორიაში შევა როგორც ქართული სახელმწიფოებრიობის საფუძვლების აღორძინების, მისი განვითარებისათვის მყარი გარანტიების შექმნის, ქვეყნის ქაოსური მდგომარეობიდან გამოსვლისა და სტაბილიზაციის წლები. ხელისუფლებამ შეძლო ნგრევის პროცესის შეჩერება, წესრიგისა და კანონიერების დამყარება, საზოგადოებრივი ცნობიერების დასავლურ, დემოკრატიულ ფასეულობებზე გადაყვანა. შემოღებულ იქნა ქართული ეროვნული ვალუტა — ლარი და შენარჩუნებულ იქნა მისი სტაბილური კურსი, ქვეყანამ დაიწყო სახელმწიფო საზღვრის საკუთარი ძალებით გაკონტროლება, ხელი მოეწერა ბაქო-თბილისი-ჯეიჰანის დიდი ნავთობისა და გაზსადენის პროექტებს, ამოქმედდა სუფსის ტერმინალი, შეიქმნა ქართული დემოკრატიის საკანონმდებლო საფუძვლები, მიღებულ იქნა ისეთი ფუნდამენტური აქტები, როგორიცაა სამოქალაქო, სისხლის სამართლისა და ადმინისტრაციული კოდექსები, დაიწყო რეფორმა სასამართლო სისტემაში და ეკონომიკაში.

კონფლიქტების მოწესრიგებისა და ქვეყნის ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენისათვის საქართველოს ხელისუფლებაში, მის სტრუქტურებში, მთლიანად ქვეყანაში და მის ფარგლებს გარეთ მიმდინარე ძალისხმევის მიუხედავად, სავსებით გასაგებია ფართო საზოგადოებრიობის, დევნილი მოსახლეობის, პოლიტიკური პარტიებისა და მოძრაობების სერიოზული უკმაყოფილება და

შეშფოთება აფხაზეთში კონფლიქტის მოგვარების პროცესში არსებულ ვითარებასთან დაკავშირებით. პრობლემის გადაწყვეტისათვის სახელმწიფო კურსი დღემდე არ იძლევა სასურველ შედეგებს, სამშვიდობო პროცესი ჩიხშია.

ამის შედეგად:

– აფხაზეთში დატრიალებული ტრაგედიიდან მრავალი წლის გასვლის შემდეგაც ვერ იქნა მიღწეული დევნილთა საკუთარ საცხოვრებელ ადგილებში უპირობო, უსაფრთხო და ორგანიზებული დაბრუნების დაწყება, თუნდაც, პირველ ეტაპად, გალის რაიონში.

– აფხაზური მხარის მიერ უგულებელყოფილია გაეროს უშიშროების საბჭოს რეზოლუციებში, გენერალური მდივნის მოხსენებებში, ასევე ეუთოს, სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციების დოკუმენტებში ჩამოყალიბებული მოთხოვნები და წინადადებები;

– შეუსრულებელი რჩება დსთ-ის ქვეყნების სახელმწიფო მეთაურთა სამიტების გადაწყვეტილებები, ნაკლებად ეფექტიანია დსთ-ის ეგიდით კონფლიქტის ზონაში დისლოცირებული დსთ-ის კოლექტიური სამშვიდობო ძალების საქმიანობა, რომლებიც არსებული მანდატის პირობებში ვერ უზრუნველყოფენ მათთვის დაკისრებული ფუნქციების შესრულებას;

– სეპარატისტული რეჟიმი ჯიუტად ცდილობს პოლიტიკური მოწესრიგების პროცესის გაჭიანურება გამოიყენოს დამოუკიდებელი სახელმწიფოს მოსაწყობად, დემოკრატიულობის იმიჯის შესაქმნელად, ატარებს ე.წ. საპრეზიდენტო, საპარლამენტო და ადგილობრივ არჩევნებს, ლეგიტიმურობის უზრუნველსაყოფად მიმართავს ე.წ. ხალხის ნებას და ფალსიფიკაციაზე დაყრდნობით აცხადებს აფხაზეთის დამოუკიდებლობას.

ყოველივე ეს ხდება სეპარატისტული რეჟიმის მიერ ოკუპირებულ ტერიტორიაზე ეროვნული ნიშნის მიხედვით ადამიანის ძირითადი უფლებებისა და თავისუფლებების უხეში დარღვევის ფონზე. აფხაზეთში მცხოვრები მოსახლეობის ელემენტარულ უფლებათა ხელყოფის მკაფიო გამოხატულებაა გალის რაიონის სკოლებში ქართულ ენაზე სწავლების იძულებითი შეცვლა რუსულ ენაზე სწავლებით, ქონების პრივატიზაციის უკანონო ჩატარება, მოსახლეობის მძევლად მასიური აყვანა, მკვლელობები, გატაცებები, კრიმინალურ-კლანური მმართველობა, ეროვნული განსაკუთრებულობის პრეტენზიები.

აფხაზეთის რეჟიმის თვითნებობა მნიშვნელოვანწილად განპირობებულია იმითაც, რომ მსოფლიო თანაჰეგობრობას ჯერ კიდევ მთელი სისრულით არა აქვს გაცნობიერებული აფხაზეთში განხორციელებული გენოციდისა და მასობრივი ეთნიკური მკვლელობების სიმძიმე და მასშტაბები, რაც ტრაგედიის ორგანიზატორებსა და უშუალო შემსრულებლებს განუმტკიცებს დაუსჯელობის განწყობილებას.

სეპარატისტთა ლიდერები, აფხაზური ინტელიგენციის წარმომადგენლე-

ბი გამორიცხავენ ერთიანი სახელმწიფოს ფარგლებში ქართულ მხარესთან დიალოგისა და კონსენსუსის გამონახვის შესაძლებლობას და მას ორი მეზობელი სახელმწიფოს ურთიერთობად განიხილავენ.

საგულისხმოა, რომ რეჟიმი ჯიუტად ეწინააღმდეგება ჟენევის ფორმატის საფუძველზე შექმნილ საკოორდინაციო საბჭოში და მის მუშა ჯგუფებში აფხაზეთიდან დევნილი მოსახლეობის წარმომადგენელთა მონაწილეობას მაშინ, როცა აფხაზური მხარე დღემდე აგრძელებს დელეგაციების დაკომპლექტებას ყველაზე რადიკალური ძალებით, მათ შორის, ქართული მოსახლეობის გენოციდსა და ეთნოწმენდაში მონაწილე პირებით.

საზოგადოებას, დევნილ მოსახლეობას მიაჩნია, რომ გარკვეულ ტრანსფორმაციას მოითხოვს საერთაშორისო სამხედრო მეთვალყურეთა საქმიანობა.

საერთაშორისო ექსპერტებსაც არ ეპარებათ ეჭვი, რომ აფხაზეთში დაბრუნებული და რეჟიმის ულელქვეშ მცხოვრები ქართველი და სხვა ეროვნების მოსახლეობის აუტანელი ყოფითი პირობები, შიში, შიმშილი, სიღატაკე, სამართლებრივი ქაოსი და კრიმინალური განუკითხაობა, უიმედობა და ნიჰილიზმი, აფხაზ ეთნოკრატთა დაუსჯელობის სინდრომი ქმნის ფონს სტიქიური წინააღმდეგობის მოძრაობის განვითარებისათვის, რომელსაც თან ახლავს მნიშვნელოვანი მსხვერპლი და ტრაგიკული შედეგები.

ბუნებრივია, რომ ქვეყანაში ბოლო დროს შექმნილი ეკონომიკური კრიზისი, ხელისუფლების სტრუქტურებში არსებული კორუფცია, შემწეობებისა და პენსიების გაცემის შეფერხება, გადაუწყვეტელი საბინაო და სასურსათო პრობლემები კიდევ უფრო ართულებს დევნილთა მდგომარეობას, ამძაფრებს ხელისუფლების მიმართ უკმაყოფილებას.

ამ ვითარებაში საქართველოს ხელისუფლებას კარგად აქვს გაცნობიერებული, რომ აფხაზეთის პრობლემის მოწესრიგებაში გარღვევის მისაღწევად აუცილებელია არასტანდარტული ნაბიჯების გადადგმა, ქვეყნის საშინაო და საგარეო რესურსების მაქსიმალური მობილიზაცია. მომზადებულია დევნილთა დაცვის უზრუნველყოფის სახელმწიფო პროგრამა, რათა საქართველოს მთავრობამ, ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებმა, აფხაზეთის ლეგიტიმურმა ხელისუფლებამ განახორციელონ ვითარების ადეკვატური დამატებითი გადაუდებელი ღონისძიებები დევნილთა ყოფითი პირობების, სოციალური და ეკონომიკური დაცვის გასაუმჯობესებლად, მოსახლეობის ფიზიკური გადარჩენის უზრუნველსაყოფად. მიმდინარეობს მუშაობა იძულებით გადაადგილებულ პირთა დახმარებისადმი ახალი მიდგომის საერთაშორისო პროგრამის შესამუშავებლად.

აფხაზეთში ტრაგიკული მოვლენების შემდგომ განვლილი წლების მიუხედავად ქვეყანაში და მის ფარგლებს გარეთ ეჭვი არავის არ ეპარება, რომ საქართველო არასოდეს შეურიგდება მისი ძირძველი მხარის – აფხაზეთის დაკარგვას, დევნილი მოსახლეობის ტანჯვასა და უბედურებას.

საქართველოს პრეზიდენტის ედუარდ შევარდნაძის 2000 წლის საარჩევნო

პროგრამაში ხაზგასმითაა აღნიშნული, რომ **„აფხაზეთი და ცხინვალის რეგიონი კვლავ არის საქართველოს სახელმწიფოს ერთ-ერთი უპირველესი პრობლემა. საბოლოო ანგარიშით ამ პრობლემის გადაჭრა მოითხოვს შეწონაწორებულ მოქმედებას რამდენიმე მიმართულებით:**

1. უნდა გავაგრძელოთ ძალისხმევა პრობლემის მშვიდობიანი გზით გადაჭრისათვის, უფრო აქტიურად ვიზრუნოთ, რათა საქართველოს მეგობარი ქვეყნები და საერთაშორისო სტრუქტურები (გაერო, ეუთო, დსთ და სხვა) უფრო ეფექტურად ჩაერთონ შერიგების პროცესში;

2. უნდა ვაწარმოოთ პირდაპირი მოლაპარაკება კონფლიქტის მონაწილე მხარეებთან. ჩვენ უნდა გამოვიჩინოთ ინიციატივა: საჭიროა აფხაზურ და ოსურ მხარეებს შევთავაზოთ სიტუაციის მოწესრიგების, საყოველთაო შერიგებისა და ერთად თანაცხოვრების კონკრეტული მოდელები. ეს უნდა იყოს მოდელი, რომელშიც სრულად იქნება გათვალისწინებული საქართველოს სახელმწიფოებრივი ინტერესები და იმავდროულად უზრუნველყოფილი მყარი გარანტიები აფხაზი და ოსი ხალხებისათვის. ამ მხრივ მისასალმებელია გაეროს, ეუთოს და სხვა საერთაშორისო ინსტიტუტების ძალისხმევა. ლტოლვილთა დაბრუნების, ტერიტორიული მთლიანობის საკითხები იმდენად მომწიფდა, განსაკუთრებით საერთაშორისო თანამეგობრობაში, რომ მე ჩემს თავს უფლებას ვაძლევ, ვთქვა, შემდეგი ხუთი წელი იქნება საქართველოს გამთლიანების, იძულებით გადაადგილებულთა საკუთარ კერებში დაბრუნების წლები.

3. საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღდგენისათვის უდიდესი მნიშვნელობა აქვს მძლავრი ეკონომიკური პროგრესის ბაზაზე თანამედროვე ტიპის პროფესიული არმიის მშენებლობას, თუ საჭირო გახდა, სახელმწიფო ყოველთვის მზად უნდა იყოს იარაღით ხელში დაიცვას საკუთარი საარსებო ინტერესები.“

ავტორები

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა № 343 გ
1989 წლის 14 მაისი, ქ. თბილისი

1. აფხაზეთის სახელმწიფო უნივერსიტეტში შექმნილი განსაკუთრებული მდგომარეობის გამო დაკმაყოფილდეს ქართველ პროფესორ-მასწავლებელთა და სტუდენტთა მიერ დაყენებული საკითხი თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილიალის შექმნის შესახებ ქ. სოხუმში.

2. დაევალოს აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭოს გამოყოს ფილიალისათვის შესაბამისი შენობა.

3. დაევალოს თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის რექტორს ამხ. ნ. ს. ამალლობელს ა.წ. 15 მაისიდან შეუდგეს ფილიალის ორგანიზაციას და აღადგინოს სასწავლო პროცესი ყველა ფაკულტეტზე.

4. დაევალოს საქართველოს სსრ სახალხო განათლების სამინისტროს კონტროლი გაუწიოს ყველა დასმული საკითხის ოპერატიულ გადაწყვეტას.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ო. ქვილითაია

•

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ქ. სოხუმის № 359 კალინინის საარჩევნო ოლქისაგან საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შესახებ

ამხ. **ო. გ. ზუხბაიას** მიერ დეპუტატის უფლებამოსილების მოხსნის შესახებ პირად განცხადებასთან დაკავშირებით საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმი **ადგენს:**

„სსრ კავშირში სახალხო დეპუტატთა სტატუსის შესახებ“ სსრ კავშირის კანონის მე-10 მუხლის საფუძველზე ჩაითვალოს ვადამდე შეწყვეტილად ქ.

სოხუმის № 359 კალინინის საარჩევნო ოლქისაგან საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატის ამხ. **ოთარ გიორგის ძე ზუხბაიას** უფლებამოსილება.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე ო. ჩერქეზია.

საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ვ. კვარაცხელია.

თბილისი, 1989 წლის 22 მაისი.

◆

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა № 515
1989 წლის 20 ოქტომბერი, ქ. თბილისი
აფხაზეთის ა. მ. გორკის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალის კოლექტივების ერთობლივი მიმართვის შესახებ

„აფხაზეთის ა. მ. გორკის სახელობის სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და თბილისის იანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალის შესახებ“ საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების შესასრულებლად საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭო, რომელმაც განიხილა აფხაზეთის ა. მ. გორკის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალის კოლექტივების ურთიერთშეთანხმებული მიმართვა, **ადგენს:**

1. მოიწონოს და ხელი შეუწყოს საქართველოს სსრ სახალხო განათლების სამინისტროს, აფხაზეთის ა.მ.გორკის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალის საქმიანობას უმაღლესი სასწავლებლების შეერთების, სასწავლო პროცესის აღდგენისა და მისაღები გამოცდების ჩატარების თაობაზე საბოლოო შეთანხმების მისაღწევად.

წამოჭრილი პრობლემების გადაწყვეტის საუკეთესო საშუალებად მიჩნეულ იქნეს კონსტრუქციული მოლაპარაკებანი უმაღლესი სასწავლებლების პროფესორ-მასწავლებელთა, სამეცნიერო საზოგადოების, ინტელიგენციისა და სტუდენტი ახალგაზრდობის წარმომადგენელთა მონაწილეობით და ყველა მხარის მოსაზრებისა და ინტერესების გათვალისწინებით.

2. დაევალოთ აფხაზეთის ა.მ. გორკის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და თბილისის ივ.ჯავახიშვილის სახელობის სახელმ-

წიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალის ხელმძღვანელობას საქართველოს სსრ საბალხო განათლების სამინისტროსთან ერთად განაგრძონ მოლაპარაკება გაერთიანების ურთიერთმისაღები ვადის დასადგენად და წარმოუდგინონ შესაბამისი წინადადება საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს.

უმაღლესი სასწავლებლების შეერთება უნ და განხორციელდეს არა უგვიანეს ახალი სასწავლო წლის დამდეგისა.

უმაღლესი სასწავლებლების შეერთების შემდეგ ძალადაკარგულად ჩაითვალოს აღნიშნულ საკითხზე ადრე მიღებული ყველა გადაწყვეტილება.

3. საქართველოს სსრ სახალხო განათლების სამინისტრომ (ამხ. ენუქიძე) კვლავაც აქტიური დახმარება აღმოუჩინოს აფხაზეთის ა.მ. გორკის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტსა და თბილისის ივ.ჯავახიშვილის სახელობის სახელწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალს დაწყებული მუშაობის წარმატებით დასამთავრებლად, მიიღოს ჯეროვანი ზომები სასწავლო პროცესის ნორმალიზაციისათვის აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის ყველა უმაღლეს სასწავლებელში.

4. აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭომ (ამხ. ანჩაბაძე) უზრუნველყოს სასწავლო პროცესის განახლება და მისაღები გამოცდების ჩატარება 1989/90 სასწავლო წელს. დროულად გადაწყვიტოს წამოჭრილი საკითხები, აქტიურად ჩააბას მათს განხორციელებაში აფხაზეთის ასსრ და საქართველოს სსრ სამინისტროები და უწყებანი.

საქართველო სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე
ნ. ჭითანავა

საქართველოს სსრ მინისტთა საბჭოს საქმეთა მმართველი
ზ. მახარაძე

◆

თავი II

1990 წელი

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი სასამართლოს, აჭარის ასსრ უმაღლესი სასამართლოს, სამხრეთ ოსეთის საოლქო სასამართლოსა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს თავმჯდომარეებისათვის საკვალიფიკაციო კლასის მინიჭების შესახებ

სსრ კავშირისა და მოკავშირე რესპუბლიკების სასამართლოების მოსა-

მართლეთა საკვალიფიკაციო დებულების შესაბამისად საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი **ადგენს:**

პირველი საკვალიფიკაციო კლასი მიენიჭოთ:

მეჯიტ მუსტაფას ძე **არგუნს,** აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარეს;

ვაჟა ნოჩოს ძე **კვარაცხელიას,** აჭარის ასსრ უმაღლესი სასამართლოს თავმჯდომარეს;

იური ნესტორის ძე **ენალდიევს,** სამხრეთ ოსეთის საოლქო სასამართლოს თავმჯდომარეს;

ავთანდილ ივანეს ძე **კალმახელიძეს,** თბილისის საქალაქო სასამართლოს თავმჯდომარეს.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. გუმბარიძე

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ვ. კვარაცხელია.

თბილისი, 1990 წლის 18 ივლისი.

◆

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა აფხაზეთის ასს რესპუბლიკაში საკითხების შესასწავლად კომისის შექმნის შესახებ

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭო **ადგენს:**

შეიქმნას კომისია აფხაზეთის ასს რესპუბლიკაში აფხაზეთის სახელმწიფოებრიობის დაცვის სამართლებრივ გარანტიებთან დაკავშირებით წამოჭრილ საკითხებზე.

დაევალოს კომისიას სპეციალისტების, მეცნიერების, საზოგადოებრიობის წარმომადგენელთა მონაწილეობით ზემოაღნიშნული საკითხების თაობაზე შეიმუშაოს წინადადებები და წარუდგინოს საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმს.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარე გ. გუმბარიძე.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის მდივანი ვ. კვარაცხელია.

თბილისი, 1990 წლის 26 ივლისი.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ი.პ.კარდაშიდისათვის „საქართველოს სსრ დამსახურებული ეკონომისტის“ საპატიო წოდების მინიჭების შესახებ

საგარეო ვაჭრობის დარგში ხანგრძლივი ნაყოფიერი მუშაობისათვის საქართველოს სსრ სავაჭრო-სამრეწველო პალატის საწარმოო სამეურნეოანგარიშიანი ფირმა „აფხაზვნეშსერვისის“ დირექტორს **ივანე პავლეს ძე კარდაშიდის** მიენიჭოს „საქართველოს სსრ დამსახურებული ეკონომისტის“ საპატიო წოდება.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის
თავმჯდომარე გ. გუმბარიძე.
საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის
მდივანი ვ. კვარაცხელია

თბილისი, 1990 წლის 27 ივლისი.

◆

საქართველოს უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს 1990 წლის 25 აგვისტოს გადაწყვეტილების შესახებ

განიხილა რა საკითხი აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს მიერ აფხაზეთის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის სახელმწიფო სუვერენიტეტის დეკლარაციისა და აფხაზეთის სახელმწიფოებრიობის დაცვის სამართლებრივი გარანტიების შესახებ დადგენილების მიღების თაობაზე საქართველოს უზენაესი საბჭო თვლის, რომ ზემოაღნიშნული გადაწყვეტილებები საქართველოს სსრ ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი და ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული მოწყობის შეცვლის სამართლებრივი თვალსაზრისით უსაფუძვლო ცდაა და საქართველოს სსრ, აფხაზეთის ასსრ, აგრეთვე სსრ კავშირის კონსტიტუციების უხეშ დარღვევას წარმოადგენს.

ამასთან, საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმს სრულიად მიუღებლად მიაჩნია რესპუბლიკის სუვერენული უფლებების და ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი მოწყობისა და ტერიტორიული მთლიანობის კონსტიტუციური უფლებების შესახებ გადაწყვეტილებათა მიღება სესიის ჩატარების წესის დარღვევით, ანტიდემოკრატიული მეთოდების გამოყენებითა და დეპუტატთა მთელი კორპუსის აზრის გაუთვალისწინებლად, აფხაზეთის ასსრ მთელი მოსახლეობის ნების გამოხატულების უგულებელყოფით.

ასეთი მოქმედება და გადაწყვეტილებები, რომლებიც აყალბებენ ისტორიულ ფაქტებსა და თანამედროვეობის პოლიტიკურ რეალიებს, ზიანს აყენებს ჩვენი მრავალეროვანი რესპუბლიკის ხალხების ინტერესებს, ეროვნებათაშორის ურთიერთობებს, ართულებს დემოკრატიზაციის პროცესებს და სამართლებრივი სახელმწიფოს ჩამოყალიბებას, სადაც აფხაზი ხალხის ინტერესები, ისევე როგორც რესპუბლიკაში მცხოვრები ყველა ხალხის ინტერესები კანონით იქნება გარანტირებული და დაცული.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმი **ადგენს:**

1. აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს 1990 წლის 25 აგვისტოს დეკლარაცია და დადგენილება გამოცხადდეს ბათილად და იურიდიული ძალის არმქონედ.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1990 წლის 26 ივლისის დადგენილებით შექმნილმა კომისიამ, რომელიც სწავლობს აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის მიერ დაყენებულ ავტონომიური რესპუბლიკის სახელმწიფოებრიობის დაცვის სამართლებრივ გარანტიებთან დაკავშირებულ საკითხებს სპეციალისტების, მეცნიერების, საზოგადოებრიობის წარმომადგენელთა მონაწილეობით უახლოეს დროში მოამზადოს წინადადებები საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის განსახილველად.

საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის
თავმჯდომარე გ. გუმბარიძე
საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის
მდივანი ვ. კვარაცხელია.

თბილისი, 1990 წლის 26 აგვისტო.

•

თავი III

1991 წელი

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს არჩევნების შესახებ

აფხაზეთის ასსრ უზენაეს საბჭოს უფლებამოსილების ვადა ფაქტობრივად დაუმთავრდა 1990 წლის 25 თებერვალს.

„საქართველოს სსრ კონსტიტუციის (ძირითადი კანონის) ცვლილებებისა და დამატებების შესახებ საქართველოს სსრ კანონის სამოქმედოდ შემოღების წესის თაობაზე“ საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს 1989 წლის 18 ნოემბრის დადგენილებით აფხაზეთის ასსრ უზენაეს საბჭოს თავისი უფლებამოსილება შეუნარჩუნდა აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს არჩევნებამდე.

1990 წლის 4 დეკემბრის კანონის რედაქციით ჩამოყალიბებული აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციის 75-ე მუხლის შესაბამისად აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს უფლებამოსილების ვადის გაგრძელება დაშვებულია მხოლოდ გამონაკლის შემთხვევაში არა უმეტეს 6 თვისა.

მიუხედავად ამისა, აფხაზეთის ასსრ უზენაეს საბჭოს არ გაუგრძელებია თავისი უფლებამოსილების ვადა, არ მიულია აფხაზეთის უზენაესი საბჭოს არჩევნების კანონი და შესაბამისად არც აფხაზეთის უზენაესი საბჭოს არჩევნები დაუნიშნავს.

ყოველივე ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო **ადგენს:**

1. წინადადება მიეცეს აფხაზეთის ასსრ უზენაეს საბჭოს:

აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს არჩევნები ჩაატაროს არა უგვიანეს 1991 წლის 1 ოქტომბრისა;

აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციის 75-ე მუხლის შესაბამისად გააგრძელოს თავისი უფლებამოსილების ვადა ა\წლის 15 მარტამდე.

2. იქიდან გამომდინარე, რომ საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის მიხედვით ავტონომიურ რესპუბლიკათა სახელმწიფო ხელისუფლების ორგანოების უფლებამოსილების ვადა განისაზღვრა ხუთი წლით, ხოლო აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭო ექვს წელზე მეტია მოქმედებს, ამ დადგენილების პირველი მუხლის შეუსრულებლობა გამოიწვევს აფხაზეთის ასსრ რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს ახლანდელი შემადგენლობის უფლებამოსილების შეწყვეტას.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე
ზ. გამსახურდია

თბილისი, 1991 წლის 27 თებერვალი.

•

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს
გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

როგორც ცნობილი გახდა, მიმდინარე წლის 22-23 თებერვალს აფხაზეთის ასსრ გულრიფშის რაიონში სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინ-

ისტროს სანატორიუმში სარეაბილიტაციო-სამშენებლო სამუშაოების ჩატარების საბაბით რესპუბლიკის ფარგლებს გარედან შემოვიდა საბჭოთა კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების 250 ჯარისკაცი სრული საბრძოლო ეკიპირებით.

აღნიშნული ჯარის ნაწილების შემოყვანა საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მოხდა საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის დაუკითხავად. როგორც ირკვევა, ეს არ იცოდა არც აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭომ და არც შინაგან საქმეთა სამინისტრომ.

ამ ფაქტთან დაკავშირებით საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო აღნიშნავს, რომ საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარის ნაწილების შემოყვანა მოხდა სსრ კავშირის კანონმდებლობის უხეში დარღვევით და საქართველოს რესპუბლიკის სუვერენული უფლებებისა და ტერიტორიული უზენაესობის სრული უგულებელყოფით.

აფხაზეთის ასსრ ტერიტორიაზე, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკის განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს, შინაგანი ჯარის ნაწილების შემოყვანისათვის არავითარი სამართლებრივი საფუძველი არ არსებობს. „საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვის დროს სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების უფლებამოვალეობების შესახებ“ სსრ კავშირის კანონის მე-3 მუხლის თანახმად სსრ კავშირის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების გამოყენება ხდება საზოგადოებრივი წესრიგის უზრუნველყოფის და საზოგადოებრივი წესრიგის მასობრივი დარღვევების აღკვეთის მიზნით. ამგვარ მოვლენებს აფხაზეთის ასს რესპუბლიკაში ადგილი არა აქვს. მოქმედი კანონმდებლობა კი შინაგანი ჯარების გამოყენებას სამშენებლო-სარემონტო სამუშაოების შესასრულებლად არ ითვალისწინებს, ასეთ სამუშაოებს ახორციელებენ შინაგან საქმეთა სამინისტროს სამშენებლო ორგანიზაციები. დარღვეულია აგრეთვე ამავე მუხლით განსაზღვრული წესი, რომლის მიხედვით შინაგანი ჯარების გამოყენების შესახებ გადაწყვეტილება მიიღება შესაბამისი მოკავშირე ან ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს მოთხოვნით ან სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს თანხმობით, შესაბამისი მოკავშირე ან ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოსთან ერთად შესაბამისი სავალდებულო განხილვით, ანდა სსრ კავშირის პრეზიდენტის ბრძანებულების შესაბამისად. როგორც ჩანს, სსრ კავშირის ხელმძღვანელობა მტკიცედ დაადგა არა მარტო სუვერენული რესპუბლიკების უფლებათა შელახვის, არამედ საკუთარი კანონების იგნორირების გზას.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაეს საბჭოს მიაჩნია, რომ აფხაზეთის

ასს რესპუბლიკაში შინაგანი ჯარის ნაწილების შემოყვანა არის დესტრუქციული ძალების მორიგი პროვოკაცია, რომელიც მიზნად ისახავს საქართველოს ამ რეგიონში და მთლიანად რესპუბლიკაში საზოგადოებრივ-პოლიტიკური სიტუაციის დესტაბილიზაციას.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო პროტესტს გამოთქვამს მომხდარი ფაქტის გამო და მოითხოვს, რომ სსრ კავშირის პრეზიდენტმა აღკვეთოს იმ თანამდებობის პირთა თვითნებობა, რომელთა უკანონო გადაწყვეტილებით შინაგანი ჯარის ნაწილები შეყვანილ იქნა საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე. ამასთანავე საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო მოითხოვს, დაუყონებლივ იქნეს გაყვანილი შინაგანი ჯარის ეს ნაწილები საქართველოს ტერიტორიიდან, წინააღმდეგ შემთხვევაში მთელი პასუხისმგებლობა ამ აქციის შედეგებისათვის უკანონოდ მოქმედ მხარეს დაეკისრება.

მიღებულია საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს პირველი მოწვევის პირველი სესიის სხდომაზე

თბილისი, 1991 წლის 27 თებერვალი.

•

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს მიერ განხორციელებული ქ. გაგრისადმი ადმინისტრაციულად დაქვემდებარებული ბზიფის სასოფლო საბჭოს სადაბო საბჭოდ გარდაქმნის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო **ადგენს:**

დამტკიცდეს აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს მიერ 1991 წლის 28 თებერვალს განხორციელებული ქ. გაგრისადმი ადმინისტრაციულად დაქვემდებარებული ბზიფის სასოფლო საბჭოს სადაბო საბჭოდ და სოფელ ბზიფის დაბა ბზიფად გარდაქმნა.

საქართველოს უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე
ა. ასათიანი

თბილისი, 1991 წლის 18 აპრილი.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
1991 წლის 19-21 აგვისტოს მოვლენების დროს საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს, აფხაზეთის კპ რესპუბლიკური კომიტეტის, ყოფილი სამხრეთ ოსეთის კპ საოლქო კომიტეტისა და ე.წ. სამხრეთ ოსეთის სახალხო დეპუტატთა გაუქმებული საბჭოს თვითმარქვია აღმასრულებელი კომიტეტის მოქმედებათა შესახებ

1991 წლის 19-21 აგვისტოს სსრ კავშირში ადგილი ჰქონდა თვით სსრკ კონსტიტუციის უხეში დარღვევით მომხდარ სახელმწიფო გადატრიალების მცდელობას, რასაც მოჰყვა სსრკ ხელისუფლების მიერ შექმნილ ჯაშუშურ ორგანიზაციათა გააქტიურება სსრკ მოსაზღვრე სუვერენულ სახელმწიფოებში. ასეთ მოქმედებებს მოჰყვა კონსტიტუციური სახელმწიფო წყობილების დამხობის მიზნით პირდაპირი სამხედრო ჩარევა და ჩარევის მცდელობა ბალტიის სახელმწიფოებში და საქართველოში.

საქართველოს კომპარტიის რესპუბლიკური (საქართველოს, აფხაზეთის ასსრ) და ე.წ. სამხრეთ ოსეთის საოლქო ორგანოების განცხადებები, რომლითაც ისინი მხარს უჭერენ სსრკ-ში სახელმწიფო გადატრიალების მცდელობის ორგანიზატორ დამნაშავეთა ჯგუფს, ფაქტობრივად წარმოადგენენ პირდაპირ მიმართვას სხვა სახელმწიფოს უკანონო ხუნტისადმი სუვერენული საქართველოს რესპუბლიკის შინაურ საქმეებში სამხედრო ჩარევის მოთხოვნით, რისი მიზანიც იყო კონსტიტუციური წყობილების დამხობა და საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევა.

ცალკე უნდა აღინიშნოს ყოფილი სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის სახალხო დეპუტატთა გაუქმებული საბჭოს თვითმარქვია აღმასრულებელი კომიტეტის „საქმიანობა". როგორც ცნობილია, უკვე რვა თვეა, რაც დამნაშავეთა ამ ჯგუფმა სსრკ შეიარაღებული ძალების უკანონო მხარდაჭერით მიითვისა სახელმწიფო ხელისუფლებისა და მმართველობის ადგილობრივი ორგანოების ფუნქცია შიდა ქართლის ტერიტორიის ერთ ნაწილზე, რის გამოც საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესმა საბჭომ და პრეზიდენტმა არაერთხელ მიმართეს პროტესტით სსრ კავშირისა და მსოფლიოს შესაბამის ორგანოებს. სსრკ „კომპეტენტური" ორგანოების დანაშაულებრივი მოქმედებების გამო ეს უკანონობა დღემდე გრძელდება, ხოლო ამ პირებმა კიდევ ერთხელ დაადასტურეს, რას წარმოადგენენ, როდესაც სრული მხარდაჭერა გამოუცხადეს ე.წ. სსრკ საგანგებო მდგომარეობის სახელმწიფო კომიტეტს.

ყოველივე ზემოთქმულიდან გამომდინარე, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო **ადგენს:**

1. აიკრძალოს საქართველოს კომუნისტური პარტია და საქართვე-

ლოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მოქმედი მოქალაქეთა ყველა კომუნისტური გაერთიანება, შეწყდეს მათი ორგანოების ფუნქციონირება.

2. ნაციონალიზებულ იქნეს საქართველოს კომუნისტური პარტიისა და საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მოქმედი მოქალაქეთა ყველა კომუნისტური გაერთიანების ქონება და იგი გამოცხადდეს საქართველოს რესპუბლიკის საკუთრებად.

3. საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობამ უზრუნველყოს საქართველოს კომუნისტური პარტიისა და საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მოქმედი მოქალაქეთა ყველა კომუნისტური გაერთიანების ქონებისა და ფულადი სახსრების მიღება-ჩაბარება.

4. საქართველოს რესპუბლიკის ბანკებმა შეაჩერონ საქართველოს კომუნისტური პარტიისა და საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მოქმედი მოქალაქეთა ყველა კომუნისტური გაერთიანების, მათი პირველადი, რაიონული, საქალაქო, საოლქო, აგრეთვე მათდამი დაქვემდებარებული სამეურნეო და სხვა ორგანიზაციების ანგარიშსწორების (მიმდინარე) ანგარიშებიდან ყოველგვარი ოპერაციები.

5. საქართველოს რესპუბლიკის პროკურატურამ განიხილოს და გადაწყვიტოს იმ პირთა იურიდიული პასუხისმგებლობის საკითხი, რომლებმაც 1991 წლის 19-21 აგვისტოს სსრ კავშირში მიმდინარე მოვლენების დროს საქართველოს რესპუბლიკის მიმართ ჩაიდინეს კანონსაწინააღმდეგო მოქმედებები.

6. შეჩერდეს საქართველოს რესპუბლიკის უზენაეს საბჭოში საქართველოს კომპარტიისაგან არჩეულ დეპუტატთა უფლებამოსილება; სამანდატო და დეპუტატის ეთიკის კომისიამ მოამზადოს და სესიის მომდევნო სხდომაზე დააყენოს ამ დეპუტატების უფლებამოსილების საკითხი.

7. არ დაიშვას მოქალაქეთა დევნა ან დისკრიმინაცია მათი კომუნისტური პარტიის წევრობის გამო.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე
აკაკი ასათიანი

თბილისი, 1991 წლის 26 აგვისტო.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება „აფხაზეთის რესპუბლიკური საბაჟო სამსახურის შექმნის შესახებ“ აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1991 წლის 27 სექტემბრის დადგენილების მოქმედების შეჩერების თაობაზე

1991 წლის 27 სექტემბერს აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმმა მიიღო გადაწყვეტილება „აფხაზეთის რესპუბლიკური საბაჟო სამ-

სახურის შექმნის შესახებ", რომლის სტრუქტურის, შტატებისა და საქმიანობის საკითხები შეუთანხმა სსრკ საბაჟო კომიტეტს.

პრეზიდიუმის მიერ მიღებული გადაწყვეტილება ეწინააღმდეგება საქართველოს რესპუბლიკის 1991 წლის 15 სექტემბრის კანონს „საქართველოს რესპუბლიკის საბაჟოს შესახებ", რომელიც ავტონომიური რესპუბლიკის გამგებლობას არ მიაკუთვნებს საბაჟო სამსახურების შექმნას; ეწინააღმდეგება აგრეთვე საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის 82-ე მუხლს, რომლის თანახმადაც საქართველოს რესპუბლიკის კანონები სავალდებულოა და თანაბარი ძალით მოქმედებენ ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიებზე.

გარდა ამისა, პრეზიდიუმმა დაარღვია აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციის 103-ე მუხლი, რომელიც არ ანიჭებს მას კანონმდებლობითი ხასიათის გადაწყვეტილებათა მიღების უფლებას. ამით პრეზიდიუმმა გადააჭარბა თავის უფლებამოსილებას.

ზემოთქმულის საფუძველზე, ვხელმძღვანელობ რა საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის 121.4 მუხლის მე-13 პუნქტით, **ვადგენ:**

შეჩერდეს მოქმედება აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1991 წლის 27 სექტემბრის დადგენილებისა „აფხაზეთის რესპუბლიკური საბაჟო სამსახურის შექმნის შესახებ", რომელიც ეწინააღმდეგება როგორც საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციას, ასევე აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციას.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი
ზვიად გამსახურდია

თბილისი, 1991 წლის 8 ოქტომბერი.

•

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა „აფხაზეთის რესპუბლიკური საბაჟო სამსახურის შექმნის შესახებ" აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1991 წლის 27 სექტემბრის დადგენილების თაობაზე

1991 წლის 27 სექტემბერს აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმმა მიიღო დადგენილება „აფხაზეთის რესპუბლიკური საბაჟო სამსახურის შექმნის შესახებ" მისი სტრუქტურის, შტატებისა და საქმიანობის საკითხების სსრ კავშირის საბაჟო კომიტეტთან შეთანხმებით.

აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის ეს დადგენილება ეწინააღმდეგება „საქართველოს რესპუბლიკის საბაჟოს შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის 1991 წლის 15 სექტემბრის კანონს, რომელიც არ ითვალისწინებს ავტონომიურ რესპუბლიკებში რესპუბლიკურ საბაჟო სამსახურების შექმნასა და ამ საკითხების გადაწყვეტას ავტონომიური რესპუბლიკების გამგებლობას არ მიაკუთვნებს.

აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის ზემოაღნიშნული დადგენილება ეწინააღმდეგება აგრეთვე საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის 82-ე მუხლს, რომლის თანახმად საქართველოს რესპუბლიკის კანონები სავალდებულოა და ერთიანი ძალა აქვთ ავტონომიური რესპუბლიკების ტერიტორიაზე.

აღსანიშნავის, რომ აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმმა ამ დადგენილების მიღებისას გადაამეტა აგრეთვე თვით აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციის 103-ე მუხლით დადგენილ უფლებამოსილებას.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულებით აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1991 წლის 27 სექტემბრის დადგენილების მოქმედება შეჩერებულია, რადგან იგი ეწინააღმდეგება საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციასა და კანონებს.

საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის 104-ე მუხლის მე-8 პუნქტის მიხედვით საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო უზრუნველყოფს საკანონმდებლო რეგულირების ერთიანობას საქართველოს რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე, ხოლო ამავე მუხლის 24-ე პუნქტის თანახმად საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო კონტროლს უწევს საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის დაცვას და უზრუნველყოფს იმას, რომ აფხაზეთის ასსრ და აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციები და კანონები შეესაბამებოდეს საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციასა და საქართველოს რესპუბლიკის კანონებს.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო **ადგენს:**

1. ცნობილ იქნეს ბათილად და იურიდიული ძალის არმქონედ აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1991 წლის 27 სექტემბრის დადგენილება „აფხაზეთის რესპუბლიკური საბაჟო სამსახურის შექმნის შესახებ“, რადგანაც იგი ეწინააღმდეგება საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციას, საქართველოს რესპუბლიკის კანონებსა და აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციას.

2. წინადადება მიეცეს აფხაზეთის ასსრ უზენაეს საბჭოს გააუქმოს აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1991 წლის 27 სექტემ-

ბრის დადგენილება „აფხაზეთის რესპუბლიკური საბაჟო სამსახურის შექმნის შესახებ“.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარე
აკაკი ასათიანი

თბილისი, 1991 წლის 8 ოქტომბერი.

•

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
„აფხაზეთის სუვერენიტეტის ეკონომიკური საფუძვლების უზრუნველყოფის შესახებ“
აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილებისა და „აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე განლაგებული საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკური დაქვემდებარების საწარმოთა და ორგანიზაციათა აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის იურისდიქციაში გადასვლის ღონისძიებათა შესახებ“ აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭოს 1991 წლის 22 ოქტომბრის დადგენილების მოქმედების შეჩერების თაობაზე

აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმმა მიიღო დადგენილება „აფხაზეთის სუვერენიტეტის ეკონომიკური საფუძვლების უზრუნველყოფის შესახებ“. ამასთან დაკავშირებით აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭომ 1991 წლის 22 ოქტომბერს მიიღო დადგენილება „აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე განლაგებული საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკური დაქვემდებარების საწარმოთა და ორგანიზაციათა აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის იურისდიქციაში გადასვლის ღონისძიებათა შესახებ“. მინისტრთა საბჭოს ამავე დადგენილებით დამტკიცდა შესაბამისი დებულებანი და შეიქმნა სამუშაო კომისია, რომელსაც დაეკისრა მოვალეობა ამ მიმართულებით მუშაობის კოორდინაციის განსახორციელებლად.

დებულება ითვალისწინებს აფხაზეთის სახელმწიფო საკუთრებაში საწარმოთა და ორგანიზაციათა უსასყიდლო გადაცემას, რომლებიც ამ გზით გადადის აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის იურისდიქციაში.

უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის ეს დადგენილება და მისგან გამომდინარე აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭოს დადგენილება უკანონოა და უთუოდ უნდა გაუქმდეს შემდეგ საფუძვლებზე:

დადგენილებათა მიღება, რომლებიც არეგლამენტირებენ საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკური დაქვემდებარების საწარმოთა და ორგანიზაციათა გადასვლას მათი ადგილმდებარეობის მიუხედავად აფხაზეთის იურისდიქციაში, სცილდება აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის უფლებამოსილებათა ფარგლებს;

დარღვეულია საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის დებულებანი, რომელთა შესაბამისად ავტონომიური რესპუბლიკის სახელმწიფო ქონების ფლობასთან, გამოყენებასა და განკარგვასთან დაკავშირებულ საკითხებს წყვეტენ მისი ხელისუფლებისა და მართვის ორგანოები საქართველოს რესპუბლიკის უზენაეს საბჭოსთან და მთავრობასთან შეთანხმებით.

ზემოთქმულის საფუძველზე **ვადგენ:**

1. შეჩერდეს „აფხაზეთის სუვერენიტეტის ეკონომიკური საფუძვლების უზრუნველყოფის შესახებ“ აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილებისა და „აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე განლაგებული საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკური დაქვემდებარების საწარმოთა და ორგანიზაციათა აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის იურისდიქციაში გადასვლის ღონისძიებათა შესახებ“ აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭოს 1991 წლის 22 ოქტომბრის დადგენილების მოქმედება და მიჩნეულ იქნეს ისინი იურიდიული ძალის არმქონედ.

2. წინადადება მიეცეს ახლად არჩეულ აფხაზეთის ასსრ უზენაეს საბჭოს დაუბრუნდეს ამ საკითხის განხილვას.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი
ზ. გამსახურდია

თბილისი, 1991 წლის 24 ოქტომბერი.

•

მ ი მ ა რ თ ვ ა
აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმს

პატივცემულო აფხაზეთის ასსრ
უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრებო!

დღეს ჩვენ ყველანი ვიმყოფებით იმ ისტორიულ მიჯნაზე, როცა თითოეულმა პოლიტიკურმა მოღვაწემ, თითოეულმა მოქალაქემ, რომელიც გრძნობს პასუხისმგებლობას თავისი ხალხის, თავისი სახელმწიფოს ბედისათვის, უნდა გააკეთოს მტკიცე არჩევანი – ან იგი თავის პროფესიულ ცოდნას, ცხოვრებისეულ გამოცდილებას, ავტორიტეტს წარმართავს რეს-

პუბლიკაში შექმნილი ვითარების ნორმალიზაციისათვის, ჩვენი საზოგადოების ცხოვრების ყველა სფეროს დეზორგანიზაციის გამომწვევი კონფრონტაციის დასაძლევად, ან მხარს უჭერს დესტრუქციული ძალების უპასუხისმგებლო მოქმედებას, რომლებიც ეწევიან, არსებითად, ბრძოლას ძალაუფლებისათვის, ყველაზე ნაკლებად ზრუნავენ საქართველოს მრავალეროვნული მოსახლეობის ჭეშმარიტი ინტერესებისათვის.

წარმოუდგენლად რთულ პოლიტიკურ ვითარებაში, რომელიც ახასიათებს ჩვენი რესპუბლიკის დღევანდელ დღეს, მნიშვნელოვანი მოვლენა გახდა აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს არჩევნები. არჩევნებმა გვიჩვენა, რომ ხალხების კეთილ ნებას შეუძლია გამოაღვიძოს გონება, ხელს უწყობს გამონახონ ოპტიმალური გადაწყვეტილებანი, რომლებიც საშუალებას იძლევიან უთანხმოების, უნდობლობის დაძლევის, სხვადასხვა თვალსაზრისთა დასაახლოებლად ვარიანტების ძიების გზას ჩვენი ხალხების მომავლისათვის, მათი მშვიდობიანი ერთობლივი ცხოვრებისათვის.

ამავე დროს აფხაზეთიდან მოსული ინფორმაცია მოწმობს, რომ კვლავ ფეხქვეშ თელავენ ავტონომიური რესპუბლიკის მცხოვრებთა უდიდესი უმრავლესობის მოქალაქეობრივ უფლებებს, დისკრიმინაციას უწევენ მათ. უწინარესად - პოლიტიკურ დარგში; უგულებელყოფენ საქართველოს რესპუბლიკის კანონებსა და კონსტიტუციას, აგრეთვე აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციას. ეს პროცესები იწვევს სერიოზულ შეშფოთებას, რადგან ეწინააღმდეგება ჩვენი ხალხების ძირეულ ინტერესებს, ხელს უშლის იმ საარსებოდ მნიშვნელოვანი ამოცანების გადაწყვეტას, რომლებიც ხელს უწყობს ურთიერთგაგების აღდგენას, ჩვენი სახელმწიფოს ერთიანი ეკონომიკური კომპლექსის ნორმალური ცხოველმოქმედების აღორძინებას. სამწუხაროდ, ვითარების სტაბილიზაციის მიზნებს ეწინააღმდეგება აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის ზოგიერთი გადაწყვეტილებაც, რომლებიც საკანონმდებლო და აღმასრულებელი ხელისუფლების ფუნქციების თვითნებური აღრევის შედეგია. განსაკუთრებით შემაშფოთებელია აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს არჩევნების ცენტრალური საარჩევნო კომისიის საქმიანობაში საკანონმდებლო ნორმების საშიში უგულებელყოფა, რასაც შეიძლება სერიოზული კონფრონტაცია მოჰყვეს.

ამ პასუხსაგებ მომენტში საჭიროდ მიმაჩნია აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის წევრებს დაჟინებით მოვუწოდო მთელი თავიანთი ძალები მოახმარონ ავტონომიურ რესპუბლიკაში მდგომარეობის სტაბილიზაციის პირველი ყლორტების მხარდაჭერას, სხვადასხვა საზოგადოებრივი ძალების შეკავებას, რათა არ გადადგან მოუზომელი ნაბიჯები, რომლებსაც შეიძლება შორს გამიზნული შედეგები მოჰყვეს, პოლიტიკური და სამართ-

ლებრივი რეალიების საღ შეფასებას საქართველოს რესპუბლიკის, კერძოდ აფხაზეთის მშვიდობის უზრუნველყოფისა და აყვავების საკეთილდღეოდ.

უნდა შეგახსენოთ წინათ გამოთქმული აზრი, რომ ავტონომიური რესპუბლიკის მომავალი პარლამენტის კანონიერ საფუძველზე ჩამოყალიბება დიდმნიშვნელოვანი პირობაა ახალ სიტუაციაში ავტონომიის უფლებათა რეალური შინაარსით გამდიდრების საკითხის გადასაჭრელად.

მე მოვუწოდებ მოქალაქეობრივი თანხმობისა და თანამშრომლობისათვის თითოეულს, ვისაც ამოძრავებს რეალიზმისა და პასუხისმგებლობის გრძნობა, ვინც მზად არის შეკავშირდეს და იმუშაოს ჩვენი საერთო სახლის, ჩვენი რესპუბლიკის კეთილდღეობისათვის, საკითხებისა და პრობლემების სამართლიანი გადაჭრისათვის, რომლებიც არ ბღალავს საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქეთა კანონიერ უფლებებსა და ინტერესებს.

მომავალი თაობა არ გვაპატიებს, თუ არ შევიგნებთ, რომ ნორმალური ცხოვრების ერთადერთი გზაა ჩვენი სახელმწიფოს მთელი შეგნებული, კონსტრუქციული ძალების შეკავშირება, ნამდვილი ძმობა და გულწრფელი მეგობრობა.

საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტი
ზვიად გამსახურდია

თბილისი, 1991 წლის 24 ოქტომბერი.

•

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1991 წლის 26 ნოემბრის დადგენილების შესახებ

აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმმა 1991 წლის 26 ნოემბერს მიიღო დადგენილება „სამობილიზაციო რეზერვების მდგომარეობისა და აფხაზეთში ნამდვილ სამხედრო სამსახურში გაწვევის შესახებ".

დადგენილებაში გათვალისწინებულია: სსრკ სამობილიზაციო რესურსების დაგროვებისა და განმტკიცების, აფხაზეთის ტერიტორიაზე განლაგებულ საბჭოთა არმიის ნაწილებსა და ქვედანაყოფებში ნამდვილ სამხედრო სამსახურში გაწვევის ნორმები, რაც გულისხმობს უცხო სახელმწიფოს სამხედრო ფორმირებების შექმნას და გამოიწვევს აფხაზეთის ასსრ-ში საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ვითარების დესტაბილიზაციას, კონფრონტაციას.

აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის ეს აქტი აშკარად ეწინააღმდეგება საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციას, საქართვე-

ლოს რესპუბლიკის 1991 წლის 9 სექტემბრის ბრძანებულებას „საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს შექმნის შესახებ“, რომლითაც საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის ფორმირება დავალებული აქვს საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს, საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს 1990 წლის 28 დეკემბრის დადგენილებას „კანონით გაუთვალისწინებელი შეიარაღებული ფორმირებების აკრძალვის შესახებ“, აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციას, რომელშიც არ არის გათვალისწინებული საბჭედრო სამსახური აფხაზეთში და რომელიც აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმს არ ანიჭებს ასეთი საკითხების გადაწყვეტის უფლებას.

საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციის 104-ე მუხლის 24-ე პუნქტის საფუძველზე საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭო **ადგენს:**

აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1991 წლის 26 ნოემბრის დადგენილება „სამობილიზაციო რეზერვების მდგომარეობისა და აფხაზეთში ნამდვილ სამხედრო სამსახურში გაწვევის შესახებ“ ჩაითვალოს ბათილად და იურიდიული ძალის არმქონედ, რადგან იგი ეწინააღმდეგება საქართველოს რესპუბლიკის და აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციებს.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე ნემო ბურჭულაძე

თბილისი, 1991 წლის 3 დეკემბერი.

◆

თავი IV

1 9 9 2 წ ე ლ ი

საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

საქართველოში პრეზიდენტ ზვიად გამსახურდიას ხელისუფლების მოსვლის დღიდან მძვინვარებს დიქტატორული რეჟიმი. უხეშად ირღვევა ადამიანთა უფლებები, შეგნებულად ჩაიდება ერთაშორისი შუღლი.

ოპოზიციის წარმომადგენელთა მრავალგზის მოწოდებებმა, რომ ხელისუფლებას ვითარების ნორმალიზაციის მიზნით ეწარმოებინა დიალოგი

საკუთარ ხალხთან და ინტელიგენციის თვალსაჩინო წარმომადგენლებთან, შედეგი ვერ გამოიღო.

პრეზიდენტის ბრძანებით მისმა ერთგულმა ლაქიებმა რამდენჯერმე ცეცხლი გაუხსნეს მშვიდობიან მოსახლეობას. დაიღვარა სისხლი.

რჩებოდა ერთადერთი გზა ერის გადარჩენისა და ქვეყანაში მშვიდობის დამყარებისა – არსებული რეჟიმის დამხობა შეიარაღებული გზით.

საქართველოში დიქტატორული რეჟიმის დამხობის მთავარი მიზანია მმართველობის დემოკრატიული ინსტიტუტების ჩამოყალიბება და ქვეყნის ყველა მოქალაქისათვის ჭეშმარიტი თავისუფლების გარანტიების შექმნა. აღნიშნულთან დაკავშირებით უკვე დაიწყო მოქმედება საკონსულტაციო პოლიტიკურმა ორგანომ („საკოორდინაციო საბჭო"), რომელშიც გაერთიანდნენ ყველა პოლიტიკური პარტიისა და ორგანიზაციის წარმომადგენლები. აქვე დავძენთ, რომ საკოორდინაციო საბჭოს კარი ღიაა გამსახურდიას რეჟიმის დროის პოლიტიკური ბლოკის პარტიებისა და ორგანიზაციებისათვისაც. გამონაკლისს წარმოადგენს მხოლოდ დიქტატორი.

საბჭო შეუდგა დემოკრატიული პრინციპების საფუძველზე საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო მოწყობის პროგრამის შემუშავებას, უშუალოდ მონაწილეობს დროებითი მთავრობის ფორმირების პროცესში, აგრეთვე მუშაობს ახალი საპარლამენტო არჩევნების მომზადებისა და მისი სათანადოდ მაღალ დონეზე ჩატარების ორგანიზებისთვის.

საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭო აცხადებს, რომ დროებითი მთავრობის შექმნისთანავე სრული ძალაუფლება გადაეცემა პრემიერ-მინისტრსა და მის კაბინეტს.

თბილისი, 1992 წლის 2 იანვარი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს მ ი მ ა რ თ ვ ა საქართველოს მოსახლეობისადმი

1992 წლის 2 იანვრიდან პრეზიდენტ გამსახურდიას მიერ უზურპირებული ხელისუფლება დამხობილია. საქართველოში ძალაუფლებას ხელში იღებს საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭო. სამხედრო საბჭომ რესპუბლიკის ტერიტორიაზე დროებით შეაჩერა კონსტიტუციის მოქმედება და დაითხოვა პარლამენტი.

საქართველოს სახელმწიფო მართვის ყველა სტრუქტურა ემორჩილება საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს.

პრემიერ-მინისტრი ბესარიონ გუგუშვილი გადაყენებულია თანამდებობიდან.

საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის მოვალეობის შესრულება დროებით დაევალა ბატონ თენგიზ სიგუას.

პოლიტიკურ პარტიებს მიეცათ წინადადება შექმნან საკონსულტაციო დარბაზი, რომელიც მოამზადებს ახალ საპარლამენტო არჩევნებს და შეიმუშავებს საქართველოს პოლიტიკური განვითარების პროგრამას. დარბაზში მონაწილეობის უფლება აქვს საქართველოში მოქმედ ყველა პოლიტიკურ პარტიასა და ორგანიზაციას, ეროვნულ უმცირესობათა წარმომადგენლებს, აგრეთვე კერძო პირებს, რომელთა მოწვევასაც დარბაზი მიზანშეწონილად ჩათვლის.

1992 წლის 3 იანვრის 0 საათიდან ქალაქ თბილისში ცხადდება საგანგებო მდგომარეობა.

სამხედრო საბჭო იქვემდებარებს რესპუბლიკის სამართალდამცავ და ადმინისტაციულ ორგანოებს და ავალებს მათ საგანგებო მდგომარეობის პერიოდში საქართველოს ტერიტორიაზე ხელი შეუწყონ მშვიდობის დამყარებასა და ვითარების სტაბილიზაციას.

მთავრობის კაბინეტის ჩამოყალიბებისთანავე სამხედრო საბჭო მოიხსნის უფლებამოსილებას და ძალაუფლებას გადასცემს მთავრობას.

სამხედრო საბჭოს სახელით:

თენგიზ კიტოვანი, ჯაბა იოსელიანი

თბილისი, 1992 წლის 2 იანვარი.

•

საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს ბრძანება

1992 წლის იანვრიდან საქართველოს რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე გაუქმებულ იქნას პრეფექტურები. დროებით შეჩერებული იქნას ყველა დონის საკრებულოთა საქმიანობა.

ადგილებზე მთელი ძალაუფლება გადაეცეს საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს დროებით საგანგებო რწმუნებულებს.

მოქალაქეები, რომლებიც ჩაიდენენ ქმედებას, მიმართულს სამხედრო საბჭოს გადაწყვეტილებათა საბოტაჟისაკენ, პასუხს აგებენ სამხედრო მდგომარეობის პირობებში მოქმედი კანონების მიხედვით.

თბილისი, 1992 წ. 4 იანვარი.

საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს დეკლარაცია

საქართველოს რესპუბლიკის ფუძემდებელი სახელმწიფოებრივი დოკუმენტებია: „საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტი“, გამოცხადებული საქართველოს ეროვნული საბჭოს მიერ 1918 წლის 26 მაისს და „საქართველოს კონსტიტუცია“, მიღებული საქართველოს დამფუძნებელი კრების მიერ 1921 წლის 21 თებერვალს.

საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკა, აგებული ამ დოკუმენტებსა და 1918-1921 წლებში მიღებულ სხვა სამართლებრივ აქტებში ჩამოყალიბებულ პრინციპებზე, დე-ფაქტო და დე-იურე სცნო ერთა ლიგამ, მასში შემავალმა წამყვანმა სახელმწიფოებმა.

საქართველოს კონსტიტუციის მოქმედება განისაზღვრა "მუდმივ და შეუწყვეტლივ" (თავი პირველი, ზოგადი დებულებანი, მუხლი 10). მისი მიღების შემდეგ საქართველოს პარლამენტს არ დაუდგენია საკანონმდებლო აქტით კონსტიტუციის გაუქმება ან შეჩერება, ამგვარი დადგენილების მიღება შესაძლებელი იყო მხოლოდ და მხოლოდ სარეფერენდუმო გადაწყვეტილებით საქართველოს მოქალაქეთა მიერ, რის გარეშეც საქართველოს დამფუძნებელ კრებას არ ჰქონდა უფლებამოსილება გაეუქმებინა კონსტიტუცია ან შეეჩერებინა მისი მოქმედება.

1992 წლის 2 იანვარს საქართველოში მოხდა კონსტიტუციური წყვეტა, რამაც აღადგინა სამართლიანობა. დასრულდა პერიოდი, რომელიც სამართლებრივი თვალსაზრისით ეწინააღმდეგებოდა საქართველოს კონსტიტუციას.

საქართველოს კონსტიტუცია მიღებულ იქნა 1921 წლის 21 თებერვალს, საქართველო-საბჭოთა რუსეთის ომის დროს. ამ გარემოებამ განაპირობა კონსტიტუციის ტექსტში მისი დამცავი მექანიზმის შეტანა, რომელმაც უზრუნველყო დოკუმენტის სამართალმემკვიდრეობა ქვეყნის ოკუპაციისა და ანექსიის პირობებში.

საბჭოთა ხელისუფლებამ, რომელსაც არ შეეძლო სამართალმემკვიდრეობითობის დაცვით საქართველოს კონსტიტუციაში ცვლილებების შეტანა, ამ პრინციპის უხეში დარღვევით მოახდინა უსამართლო კონსტიტუციური წყვეტა, სამხედრო ძალით შეცვალა ადგილობრივი არჩევითი და დემოკრატიული პოლიტიკური სტრუქტურები, დააწესა საკუთარი პოლიტიკური წესწყობილება და დამოუკიდებელი საქართველოს სახელმწიფოს მიერ მიღებულ კონსტიტუციას დაუპირისპირა საქართველოს სსრ კონსტიტუცია.

საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლება, რომელიც დაემხო 1992 წლის 2 იანვარს, წარმოადგენდა სამართალმემკვიდრეს არა 1918-1921 წლების საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკისა, არამედ 1921 წლის

25 თებერვალს გამოცხადებული საქართველოს საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკისა. ამით იგი აღიარებდა არა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის დამფუძნებელი კრების მიერ 1921 წლის 21 თებერვალს მიღებული საქართველოს კონსტიტუციის უზენაესობას, არამედ იცავდა საქართველოს სსრ 1922, 1927, 1937 და 1978 წლების კონსტიტუციების ტოტალიტარულ პრინციპებს და წარმოადგენდა არა საქართველოს პარლამენტს, არამედ ამ კონსტიტუციების საფუძველზე შექმნილი ხელისუფლების უშუალო მემკვიდრეს.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესმა საბჭომ 1991 წლის 9 აპრილს, იმავე წლის 31 მარტს გამართული რეფერენდუმის საფუძველზე, მიიღო საქართველოს დამოუკიდებლობის აქტი, რომლითაც იგი აღადგენდა საქართველოს დამოუკიდებლობას 1918 წლის 26 მაისის დამოუკიდებლობის აქტის საფუძველზე და ცნობდა საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის კონსტიტუციის იურიდიულ ძალამოსილებას. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესმა საბჭომ რეალურად არ განახორციელა მის მიერვე დეკლარირებული პრინციპი. საქართველოს ხელისუფლებამ უარყო საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სამართალმემკვიდრეობითობა, არ აღადგინა 1921 წლის კონსტიტუცია და დემოკრატიული სახელმწიფოს აღდგენის ნაცვლად საქართველოში ავტორიტარული რეჟიმი დაამყარა.

1991 წლის 22 დეკემბერს პრეზიდენტმა, რომელმაც ხელისუფლების უზურპაცია მოახდინა, ხალხის წინააღმდეგ დაიწყო ომი და კანონზომიერად დამარცხდა.

საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს, რომელიც ამჟამად წარმოადგენს საქართველოს ხელისუფლებას, მიაჩნია, რომ არ შეიძლება ერთი უკანონო ხელისუფლების შეცვლა მეორე, ასევე უკანონო, ხელისუფლებით და აუცილებელია საქართველოში კანონიერი, კონსტიტუციური ხელისუფლების აღდგენა.

ზემოთქმულიდან გამომდინარე, საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭო აცხადებს:

1. საქართველოს რესპუბლიკის დღეს არსებული საზღვრებისა და ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი მოწყობის (აფხაზეთისა და აჭარის დღევანდელი სტატუსის) შეუცვლელად აღიარებს საერთაშორისო სამართლებრივი აქტებისა და საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის 1921 წლის 21 თებერვლის კონსტიტუციის უზენაესობას და მის ამოქმედებას დღევანდელი რეალობების გათვალისწინებით.

2. საქართველოს რესპუბლიკის პარლამენტის არჩევნები გაიმართება არა უგვიანეს 1992 წლის შემოდგომისა საქართველოს 1921 წლის 21 თებერვლის კონსტიტუციით დადგენილი პრინციპების შესაბამისად.

3. საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭო, დროებით მთავრობასთან ერთად, თავის უფლებამოსილებას მოიხსნის საქართველოს ახლადარჩეული პარლამენტის წინაშე მის პირველსავე სხდომაზე.

საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს წევრები:
თენგიზ კიტოვანი, ჯაბა იოსელიანი

თბილისი, 1992 წლის 21 თებერვალი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკაში
კანონმდებლობის მოქმედების შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს 1992 წლის 21 თებერვლის დეკლარაციით რესპუბლიკის 1921 წლის 21 თებერვლის კონსტიტუციის უზენაესობისა და დღევანდელი რეალიების გათვალისწინებით მისი ამოქმედების აღიარებასთან დაკავშირებით საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭო ადგენს:

1. მოქმედი კანონმდებლობის საქართველოს კონსტიტუციის პრინციპებთან შესაბამისობაში მოყვანამდე საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მოქმედებს დღემდე არსებული კანონმდებლობა, გარდა მისი იმ ნაწილებისა, რომლებიც ეწინააღმდეგება საქართველოს კონსტიტუციის პრინციპებს.

2. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის დროებით მთავრობას, მოქმედი კანონმდებლობა შეუსაბამოს საქართველოს კონსტიტუციის პრინციპებს.

სამხედრო საბჭოს სახელით:
თ. კიტოვანი, ჯ. იოსელიანი

თბილისი, 1992 წლის 24 თებერვალი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
„აფხაზეთის ტერიტორიაზე განლაგებული საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკური დაქვემდებარების საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების აფხაზეთის რესპუბლიკის სახელმწიფო მმართველობის ორგანოების იურისდიქციაში გადაცემისა და გამგებლობაში მიღების შესახებ“ აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭოს 1992 წლის 24 მარტის №46 დადგენილების თაობაზე

აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭომ მიმდინარე წლის 24 მარტს

მიიღო დადგენილება, რომლის თანახმადაც აფხაზეთის ტერიტორიაზე განლაგებული საწარმოები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები, რომლებიც ადრე, სსრ კავშირის დაშლამდე, საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკურ დაქვემდებარებაში იმყოფებოდნენ, გადავიდნენ აფხაზეთის ასსრ სახელმწიფო მმართველობის ორგანოების იურისდიქციაში და მათ გამგებლობაში. ამავე დადგენილებით აფხაზეთის ასსრ იუსტიციის სამინისტროს დაევალა სამეურნეო სუბიექტების რეგისტრაციის უზრუნველყოფა.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭო აღნიშნავს, რომ აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭოს ზემოაღნიშნული დადგენილება ეწინააღმდეგება საქართველოს რესპუბლიკის მოქმედ კანონმდებლობას შემდეგ გარემოებათა გამო:

„საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე განლაგებული საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკური დაქვემდებარების საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების სტატუსის შესახებ" საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს 1991 წლის 15 სექტემბრის დადგენილებით საქართველოს ტერიტორიაზე განლაგებული საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკური დაქვემდებარების საწარმოები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები გამოცხადდა საქართველოს რესპუბლიკის საკუთრებად, ხოლო მათი მართვა დაევალა საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტს.

საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება ვრცელდება აფხაზეთის ასსრ ტერიტორიაზე განლაგებულ ორგანიზაციებზეც, ვინაიდან აფხაზეთი საქართველოს განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენს, ხოლო საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლებისა და მმართველობის უმაღლესი ორგანოების მიერ მიღებული სამართლებრივი აქტების მოქმედება საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე ვრცელდება.

უნდა აღინიშნოს ისიც, რომ აფხაზეთის ტერიტორიაზე განლაგებული ყოფილი საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკური დაქვემდებარების საწარმოები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს 1991 წლის 15 სექტემბრის დადგენილების საფუძველზე საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ უკვე გადაცემულია საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო მმართველობის შესაბამისი ორგანოების გამგებლობაში.

ამრიგად, აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭოს არ ჰქონდა უფლება აფხაზეთის ტერიტორიაზე განლაგებული ყოფილი საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკური დაქვემდებარების საწარმოები, დაწესებულებები და ორგანიზაციები მათი მესაკუთრის – საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის, ან სახელმწიფო ქონების მართვის კომიტეტის ნებართვის გარეშე გადაეცა აფხაზეთის ასსრ სახელმწიფო მმართველობის ორგანოების იურისდიქციაში.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, „საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს დებულების“ მე-19 მუხლის საფუძველზე საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭო **ადგენს:**

1. გაუქმდეს აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭოს 1992 წლის 24 მარტის №46 დადგენილება „აფხაზეთის ტერიტორიაზე განლაგებული საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკური დაქვემდებარების საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების აფხაზეთის რესპუბლიკის სახელმწიფო მმართველობის ორგანოების იურისდიქციაში გადაცემისა და გამგებლობაში მიღების შესახებ“.

2. საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობამ სახელმწიფო ქონების მართვის კომიტეტის, სამინისტროების და უწყებების მეშვეობით უზრუნველყოს საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული ქონების მოვლა-პატრონობა, რესპუბლიკის ქონებრივი უფლებებისა და ინტერესების დაცვა.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარე
ე. შევარდნაძე
საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს მდივანი
ვ. გოგუაძე

თბილისი, 1992 წლის 19 მაისი.

•

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს
დ ე კ რ ე ტ ი
„აფხაზეთის რესპუბლიკის მიწის კოდექსის“ პროექტის შესახებ

1992 წლის 31 მარტის გაზეთ „აფხაზეთის რესპუბლიკაში“ აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს დადგენილებით საყოველთაო განხილვისათვის გამოქვეყნდა „აფხაზეთის რესპუბლიკის მიწის კოდექსის“ პროექტი.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭო აღნიშნავს, რომ აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს ეს დადგენილება ეწინააღმდეგება როგორც აფხაზეთის ასსრ, ისე საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობას შემდეგ გარემოებათა გამო:

აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციის 66-ე მუხლის მე-9 პუნქტის შესაბამისად საადგილმამულო ურთიერთობათა სფეროში აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის სახელმწიფო ხელისუფლებისა და მმართველობის უმაღლესი ორგანოების გამგებლობას საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის

შესაბამისად განეკუთვნება მხოლოდ მიწის გამოყენებაზე კონტროლი.

საქართველოს რესპუბლიკის მიწის კოდექსის მე-9 მუხლის თანახმად აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის კომპეტენციას საადგილმამულო ურთიერთობათა მოწესრიგების დარგში განეკუთვნება ერთიანი სახელმწიფო მიწის ფონდის განკარგვა ავტონომიური რესპუბლიკის ფარგლებში, მიწის გამოყენების წესზე სახელმწიფო კონტროლის განხორციელება და ხელმძღვანელობა საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად. ამავე კოდექსის მე-2 მუხლი, რომელიც განსაზღვრავს საქართველოს რესპუბლიკის მიწის კანონმდებლობის სისტემას, საერთოდ არ ითვალისწინებს ავტონომიური რესპუბლიკების საკანონმდებლო აქტებს, როგორც ამ სისტემის შემადგენელ ნაწილს, რადგან საადგილმამულო ურთიერთობათა სფეროში ავტონომიურ რესპუბლიკებს არა აქვთ ასეთი აქტების მიღების უფლებამოსილება. საქართველოს რესპუბლიკის მიწის კანონმდებლობას წარმოადგენენ მხოლოდ საქართველოს რესპუბლიკის მიწის კოდექსი და საქართველოს რესპუბლიკის მიწის კანონმდებლობის სხვა აქტები, რომლებიც აწესრიგებენ საადგილმამულო ურთიერთობებს საქართველოს რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე.

საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის დაცვისა და აფხაზეთის ასსრ კანონმდებლობის საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობასთან შესაბამისობაში მოყვანის მიზნით საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭო **ადგენს:**

1. ცნობილ იქნეს ბათილად და იურიდიული ძალის არმქონედ აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს დადგენილება „აფხაზეთის რესპუბლიკის მიწის კოდექსის“ პროექტის საყოველთაო განხილვისათვის გამოქვეყნების შესახებ.

2. წინადადება მიეცეს აფხაზეთის ასსრ უმაღლეს საბჭოს გააუქმოს ამ დადგენილების პირველ პუნქტში აღნიშნული სამართლებრივი აქტი.

3. განემარტოს აფხაზეთის ასსრ უმაღლეს საბჭოს, რომ საქართველოს რესპუბლიკისა და აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის მოქმედი კანონმდებლობებით აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის უმაღლეს ორგანოს საადგილმამულო ურთიერთობათა მოწესრიგების სფეროში არა აქვს აქტების მიღების უფლებამოსილება.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარე
ე. შევარდნაძე

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს მდივანი
ვ. გოგუაძე

თბილისი, 1992 წლის 19 მაისი.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
„1978 წლის აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციის მოქმედების შეწყვეტის შესახებ“ აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს 1992 წლის 23 ივლისის დადგენილების თაობაზე

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭო აღნიშნავს, რომ 1992 წლის 23 ივლისს აფხაზეთის ასსრ უმაღლესმა საბჭომ მიიღო დადგენილება, რომლის თანახმად შეწყდა 1978 წლის აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციის მოქმედება; ახალი კონსტიტუციის შემუშავებამდე აღდგენილ იქნა 1925 წლის აფხაზეთის სსრ კონსტიტუცია ამჟამად მოქმედი საკანონმდებლო, აღმასრულებელი, სასამართლო ორგანოების შენარჩუნებით.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭო მიიჩნევს, რომ აღნიშნულ დადგენილებაში მცდარად არის წარმოდგენილი საქართველოს რესპუბლიკისა და აფხაზეთის ასსრ სახელმწიფო-სამართლებრივი ურთიერთობა საბჭოთა კავშირის დაშლისა და საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს მიერ 1921 წლის საქართველოს კონსტიტუციის აღდგენის დეკლარირების შემდეგ.

სსრ კავშირის დაშლას არ შეუცვლია და არც შეიძლებოდა შეეცვალა საქართველოს რესპუბლიკის საზღვრები და სახელმწიფოებრივი მთლიანობა, რაც დადასტურებულია გაეროს უშიშროების საბჭოს, ევროპაში უშიშროებისა და თანამშრომლობის თათბირის მონაწილე და სხვა სახელმწიფოების მიერ, რომლებმაც აღიარეს საქართველოს რესპუბლიკის სუვერენიტეტი.

საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს მიერ 1921 წლის საქართველოს კონსტიტუციის აღდგენის გამოცხადებას არ შეუცვლია საქართველოს რესპუბლიკის საზღვრები და ეროვნულ-სახელმწიფოებრივი მოწყობა, აფხაზეთის ასსრ სტატუსი, რაც დადასტურებულია საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს 1992 წლის 21 თებერვლის დეკლარაციის პირველი პუნქტით.

აღსანიშნავია აგრეთვე, რომ აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს ხსენებული დადგენილება მიღებულია კონსტიტუციონალიზმის აღიარებული პრინციპების, კერძოდ აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციის 162-ე მუხლის უხეში დარღვევით, რომელიც კონსტიტუციური საკითხების გადაწყვეტისათვის ითვალისწინებს დეპუტატთა ხმების კვალიფიციურ უმრავლესობას. დადგენილებით უგულებელყოფილია აფხაზეთის ასსრ მოსახლეობის უმრავლესობის ნება, დარღვეულია ადამიანის უფლებათა და თავისუფლებათა შესახებ საერთაშორისო-სამართლებრივი ნორმები და პრინციპები.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭო აღნიშნავს, რომ აფხ-

აზეთის ასსრ ხელისუფლებამ, რომელიც აქტიურად უნდა მონაწილეობდეს საქართველოს სახელმწიფოებრივი მოწყობის საკითხების გადაწყვეტაში, ხსენებული დადგენილება მოამზადა და მიიღო საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლებასთან კონსულტაციების გარეშე და შედეგებისათვის პასუხისმგებლობაც თვითონ უნდა იკისროს.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭო **ადგენს:**

ცნობილ იქნეს იურიდიული ძალის არმქონედ აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს 1992 წლის 23 ივლისის დადგენილება „1978 წლის აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციის მოქმედების შეწყვეტის შესახებ“.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარე
ე. შევარდნაძე

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს მდივანი
ვ. გოგუაძე

თბილისი, 1992 წლის 25 ივლისი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს პრეზიდიუმის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
რკინიგზის ტრანსპორტზე საგანგებო წესების შემოღების შესახებ

ქვეყნისათვის საარსებო მნიშვნელობის არტერიის – რკინიგზის ტრანსპორტზე ბოლო დრომდე გრძელდება შეიარაღებული ბანდების თავდასხმები. გახშირდა სატრანსპორტო კომუნიკაციების ბლოკირების, აფეთქებისა და დაზიანების, რკინიგზის მოძრავი შემადგენლობებისა და ტვირთის ხელში ჩაგდების, გატაცების, მგზავრთა გაძარცვის, ტრანსპორტის მუშაკთა იძულებისა და სიცოცხლის ხელყოფის ფაქტები. ამასთან, განსაკუთრებულ შეშფოთებას იწვევს ის გარემოება, რომ ამ ვანდალურ აქტებში შეიარაღებულ ბანდების მიერ ჩათრეული აღმოჩნდა ზოგიერთი რაიონის მოსახლეობა.

საქართველოს რკინიგზის სამმართველოსა და სამართალდამცავი ორგანოების მიერ რკინიგზაზე უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით გატარებული ზომები არასაკმარისი და უშედეგოა. არ სრულდება საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს მანიფესტით გათვალისწინებული მოთხოვნები, რომლის თანახმად საქართველოს ყველა რეგიონის, ქალაქისა და რაიონის მოსახლეობამ, ადგილობრივი თვითმმართველობისა და სამარ-

თალდაცვის ორგანოებმა არ უნდა დაუშვან მათ ტერიტორიაზე დივერსიული და ტერორისტული აქტები, უნდა უზრუნველყონ რკინიგზისა და სხვა სახის ტრანსპორტის შეუფერხებელი მუშაობა.

მანიფესტის გამოცემის მეორე დღესვე სადგურ ახიუბჟასთან ბოროტმოქმედები თავს დაესხნენ სატვირთო მატარებელს, დაჭრეს გამცილებელი, იმავე დღეს გააჩერეს სარკინიგზო მიმოსვლა ფოთში; 8 აგვისტოს ფოთთან ააფეთქეს ჭალადიდის სარკინიგზო ხიდი, გალში გაძარცვის მიზნით გააჩერეს თბილისიდან და ერევნიდან მოსკოვისაკენ მიმავალი მატარებლები; ცაცხვი-ინგირის მონაკვეთზე რამდენიმე შეიარაღებული პირი თავს დაესხა ერევნიდან რუსეთში მიმავალ სატვირთო მატარებელს, ძარცვაში მონაწილეობდა მოსახლეობა; ხობში სადგურ ხეთასთან შეიარაღებულმა პირებმა გაძარცვეს სატვირთო მატარებლის ორი ვაგონი, იგივე განმეორდა 9 აგვისტოს ინგირში.

რკინიგზის ტრანსპორტზე გავრცელებული დანაშაულობების შედეგად მიყენებული ზარალი უკვე ცხრა მილიარდ მანეთს შეადგენს, ნადგურდება სახელმწიფო, საზოგადოებრივი და მოქალაქეთა ქონება, სახალხო მეურნეობა და მოქალაქეები ვერ იღებენ არსებობისათვის აუცილებელ პროდუქტებსა და საქონელს. აფხაზეთში, ფოთსა და სამეგრელოს რეგიონში შეუძლებელი ხდება საწვავ-საცხები, სამშენებლო მასალების, კომბინირებული საკვების, ფულის ნიშნების შეტანა, რაც კიდევ უფრო აღრმავებს ქვეყანაში ისედაც დაძაბულ სოციალურ-ეკონომიკურ მდგომარეობას და საზოგადოებას საყოველთაო ქაოსითა და ანარქიით ემუქრება. მძიმე მდგომარეობაში აღმოჩნდა მეზობელი რესპუბლიკა სომხეთი, რომელიც რეგიონში შექმნილი სიტუაციის გამო საქართველოს რკინიგზით ახორციელებს სატრანსპორტო გადაზიდვებსა და მოქალაქეთა გადაყვანას.

რკინიგზის ტრანსპორტზე მოძრაობის უსაფრთხოების უზრუნველყოფის, კანონიერებისა და მართლწესრიგის აღდგენის, ვითარების უსწრაფესი ნორმალიზაციის მიზნით საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს პრეზიდიუმი **ადგენს:**

1. საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს დებულების მე-13 მუხლის მეორე პუნქტის საფუძველზე საქართველოს რესპუბლიკის რკინიგზის ტრანსპორტზე 1992 წლის 15 აგვისტოდან შემოღებულ იქნეს საგანგებო წესები ერთი თვის ვადით.

2. რკინიგზის ტრანსპორტზე საგანგებო წესების განხორციელება დაეკისროს საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვისა და შინაგან საქმეთა სამინისტროების შეიარაღებულ ძალებსა და საქართველოს რკინიგზის სამმართველოს გასამხედროებული დაცვის ნაწილებს.

3. საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტრომ საგანგებო მდგომარეობის შედეგების ლიკვიდაციისათვის მოხმობილი ძალების კოორდინაციისა და თანამოქმედების ორგანიზაციის მიზნით შექმნას ერთიანი ოპერატიული შტაბი, რომელსაც უხელმძღვანელებს თავდაცვის მინისტრის პირველი მოადგილე ა. ცქიტიშვილი. ოპერატიული შტაბის უფროსის მოადგილეებად დაინიშნონ საქართველოს რკინიგზის სამმართველოს უფროსი რ. ვაშაკიძე და შინაგან საქმეთა მინისტრის ერთ-ერთი მოადგილე.

4. რკინიგზის ტრანსპორტზე საგანგებო წესების განხორციელებისათვის მოხმობილმა ძალებმა უზრუნველყონ მატარებლების, ხიდების, გვირაბების, სხვა კომუნიკაციებისა და ობიექტების დაცვა, სამგზავრო და სატვირთო შემადგენლობების გაცილება, რკინიგზის ტრანსპორტზე თავდასხმებისა და სხვა დანაშაულებრივ ხელყოფათა აღკვეთა და თავიდან აცილება. ამ ამოცანის განხორციელებისას სრულად გამოიყენონ „საგანგებო წესების შესახებ" საქართველოს რესპუბლიკის 1990 წლის 11 დეკემბრის კანონით, აგრეთვე სხვა საკანონმდებლო აქტებით გათვალისწინებული უფლებამოსილებანი.

5. ქალაქებისა და რაიონების ადგილობრივი მმართველობისა და სამართალდაცვის ორგანოებმა მიიღონ ზომები მათ ტერიტორიაზე რკინიგზისა და საავტომობილო ტრანსპორტის შეუფერხებელი მუშაობის თაობაზე საქართველოს რესპუბლიკის მანიფესტის დებულებათა განხორციელებისათვის. ამ მოთხოვნის შეუსრულებლობა გამოიწვევს მკაცრი დისციპლინური ზომების მიღებას თვით თანამდებობიდან განთავისუფლებამდე.

6. საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის სამინისტრომ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს წარუდგინოს წინადადებები ტრანსპორტზე დანაშაულისათვის სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობის გაძლიერების შესახებ.

7. „რკინიგზის ტრანსპორტზე საგანგებო წესების შემოღების შესახებ" საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება დაუყოვნებლივ წარედგინოს სახელმწიფო საბჭოს დასამტკიცებლად.

8. დადგენილება ძალაშია მიღებისთანავე.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარე
ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 10 აგვისტო.

საქართველოს სახელმწიფო საბჭოს პრეზიდიუმის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
გ. ყარყარაშვილის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს პრეზიდიუმი **ადგენს:**

დაინიშნოს პოლკოვნიკი **გია ყარყარაშვილი** აფხაზეთში დისლოცირებული სამხედრო ნაწილების სარდლად.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარე
ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 23 აგვისტო.

◆

ИТОГОВЫЙ ДОКУМЕНТ МОСКОВСКОЙ ВСТРЕЧИ

Президент Российской Федерации и Председатель Государственного Совета Республики Грузия, обсудив при участии руководителей Абхазии, северокавказских республик, краев и областей Российской Федерации положение, сложившееся в Абхазии, стремясь к скорейшему прекращению огня, преодолению чрезвычайной кризисной ситуации и созданию условий для полномасштабного политического урегулирования в Абхазии, которая стала зоной вооруженного конфликта, подтверждая приверженность духу и букве Устава ООН, принципам Заключительного Акта СБСЕ, Парижской Хартии для Новой Европы, Хельсинской Декларации 1992 года, считая недопустимыми любые посягательства на общепризнанные принципы территориальной целостности государств и неприкосновенности их границ, уважая права и свободы человека, а также права национальных меньшинств, договорились о следующем:

Статья 1

Обеспечивается территориальная целостность Республики Грузия.

Все участвующие в конфликте вооруженные формирования с 12.00 5 сентября 1992 года прекращают огнь и любое применение силы друг против друга. При этом участники конфликта обязуются до вступления в силу прекращения огня воздерживаться от каких-либо наступательных действий.

Одновременно создается Комиссия по контролю и инспекции из представителей, назначаемых органами власти Грузии, в том числе Абхазии и России. Комиссия обеспечивает соблюдение прекращения огня, выполнение

других положений данного соглашения в соответствии с разработанными ею процедурами.

Для выполнения возложенных на нее задачи участники Комиссии придают ей соответствующие подразделения, осуществляющие разоружение, расформирование и удаление из Абхазии, а также недопущение в Абхазию незаконных вооруженных формирований и групп, с тем чтобы обеспечить строгий контроль по всему периметру зоны конфликта.

Комиссия осуществляет наблюдение за тем, чтобы после прекращения огня и передислокации войск вооруженные силы Республики Грузия в зоне конфликта не превышали согласованного уровня, необходимого для достижения целей настоящего соглашения (охраны железной дороги и других определенных объектов).

Рекомендации Комиссии незамедлительно рассматриваются властями всех уровней.

Статья 2

До 10 сентября 1992 года производится обмен задержанных лиц, заложников, пленных и других, по принципу «всех на всех».

Статья 3

Стороны запрещают и не допускают любые террористические акты и захват заложников и принимают эффективные меры по привлечению к ответственности виновных.

Статья 4

Принимаются незамедлительные меры к устранению помех на путях движения товаров, услуг и лиц, занимающихся законной деятельностью. Будет обеспечиваться бесперебойное и безопасное функционирование соответствующих наземных, воздушных и морских путей сообщения, охрана границы.

Особое внимание будет уделяться обеспечению безопасности соответствующих участков Закавказской железной дороги, в том числе путем создания совместного механизма.

Комиссия по контролю и инспекции представит необходимые рекомендации по этому вопросу.

Статья 5

Обеспечиваются условия для возвращения беженцев в места их постоянного жительства. Им оказываются необходимое содействие и помощь.

Принимаются меры по розыску лиц, пропавших без вести, и по эвакуации желающих выехать из Абхазии.

Статья 6

В зоне конфликта принимаются эффективные меры по прекращению и недопущению насилия и грабежей, привлечению к ответственности виновных.

Статья 7

Стороны примут меры по восстановлению пострадавших районов и оказанию гуманитарной помощи, в том числе на международной основе, населению, пострадавшему в ходе конфликта. Определение порядка доставки и распределения такой помощи возьмут на себя организации Красного Креста в координации с Комиссией по контролю и инспекции.

Статья 8

Стороны подтверждают необходимость соблюдения международных норм в области прав человека и национальных меньшинств, недопущения дискриминации прав граждан по признаку национальности, языка и религии, обеспечения проведения свободных демократических выборов.

Статья 9

Вооруженные Силы Российской Федерации, временно находящиеся на территории Республики Грузия, в том числе и в Абхазии, соблюдают строгий нейтралитет и не участвуют во внутренних конфликтах

Все органы государственной власти и управления в Республике Грузия, в том числе и в Абхазии, обязуются уважать нейтралитет дислоцированных там Российских Вооруженных Сил и пресекать противоправные действия в отношении военнослужащих, членов их семей и военного имущества.

Статья 10

Стороны будут содействовать возобновлению к 15 сентября 1992 года нормальной деятельности законных органов власти в Абхазии.

Статья 11

Органы власти и управления республик, краев и областей Северного Кавказа в составе Российской Федерации примут эффективные меры по их пресечению и недопущению любых действий с их территории, расходящихся с положениями настоящего соглашения. Они будут содействовать его выполнению и установлению мира в регионе. Они предпримут усилия по разъяснению положений настоящего соглашения среди населения.

Статья 12

Стороны обращаются к ООН и СБСЕ с просьбой поддержать изложенные выше принципы урегулирования конфликта и оказать содействие в их реализации, включая направление миссий по установлению фактов и наблюдателей.

Москва, 3 сентября 1992 года

ЗА РОССИЙСКУЮ ФЕДЕРАЦИЮ
Б. ЕЛЬЦИН

ЗА РЕСПУБЛИКУ ГРУЗИЯ
Э. ШЕВАРДНАДЗЕ

Согласились:

Г.С. ХИЖА
А.В. КОЗЫРЕВ
П.С. ГРАЧЕВ
А.М. МИРЗАБЕКОВ
М.М. МАГОМЕДОВ
В.М. КОКОВ
Х.М. КАРМОКОВ
В.Н. САВЕЛЬЕВ
В.И. ХУБИЕВА.
С.В. ХЕТАГУРОВ
А.Х. ГАЛАЗОВ
А.А. ДЖАРИМОВ
Х. ТЛЕУЖ
В.Н. ДЬЯКОНОВ
Е.С. КУЗНЕЦОВ
В.Ф. ЧУБ

◆

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა №952
თბილისი, 1992 წლის 25 სექტემბერი
საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროსთან იძულებით გადაადგილებულ პირთა დახმარების ფონდის შექმნის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს დეკრეტის „იძულებით გადაადგილებულ პირთა სტატუსის შესახებ“ შესაბამისად იძულებით გადაადგილებულ პირთა სოციალური დაცვის უზრუნველყოფისათვის საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა **ადგენს:**

1. შეიქმნას იძულებით გადაადგილებულ პირთა დახმარების ფონდი

(შემდგომში „ფონდი“) საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროსთან.

2. გაიხსნას ანგარიშსწორების ანგარიში ბანკში ფონდის სახსრების აკუმულაციისა და გამოყენების მიზნით.

3. დაწესდეს, რომ ფონდის ანგარიშიდან ფულადი სახსრების გადარიცხვა და გაცემა მოხდეს ფონდის გამგეობის გადაწყვეტილებით.

4. ფონდის სახსრებს შეადგენს სახელმწიფო ბიუჯეტის სახსრები, აგრეთვე, საწარმოების, ორგანიზაციების, დაწესებულებათა, ასოციაციების, კოოპერატივებისა და სხვა იურიდიული და ფიზიკური პირების შემოწირულობანი.

5. დაევალოთ საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტროსა და საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროს განსაზღვრონ ფონდის მუშაობისათვის საჭირო საბიუჯეტო თანხების ოდენობა, რომელთა ჩარიცხვა განხორციელდეს ფონდის ანგარიშზე (საწესდებო საქმიანობის დასაწყებად ჩაირიცხოს 10 მილიონი მანეთი).

6. საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტრომ ყოველკვარტალურად წარმოადგინოს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობაში ანგარიში ამ სახსრების გამოყენების თაობაზე.

7. ფონდის სახსრები მოხმარდეს შემდეგ ღონისძიებათა დაფინანსებას:

– გადაუდებელ პირველად ფულად დახმარებათა აღმოჩენას;

– საცხოვრებელი და საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესების აუცილებელ ღონისძიებებს დროებითი განსახლების მიხედვით;

– ერთჯერადი ფულადი დახმარების გაწევას (ოჯახის თითოეულ წევრზე, რესპუბლიკაში დადგენილი მინიმალური ხელფასის ოდენობით);

– შესაძლებლობებიდან გამომდინარე აუცილებლობის შემთხვევაში ფულადი სახსრების გამოყოფას შელავათიანი სესხის სახით.

8. საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტრომ უზრუნველყოს ფონდის მუშაობის საერთო ხელმძღვანელობა.

9. დამტკიცდეს საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროებთან იძულებით გადაადგილებულ პირთა დახმარების ფონდის დებულება.

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის – პრემიერ-მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი თ. სიგუა

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის სახელმწიფო კანცელარიის მმართველის პირველი მოადგილის მოვალეობის შემსრულებელი კ. გელაშვილი

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს პრეზიდიუმის

დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა

გ. ხაინდრავას საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო მინისტრად – აფხაზეთის რეგიონში საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოსა და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის საგანგებო წარმომადგენლად დანიშვნის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს პრეზიდიუმი **ადგენს:**

1. დაინიშნოს გიორგი ხაინდრავა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო მინისტრად – აფხაზეთის რეგიონში საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოსა და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის საგანგებო წარმომადგენლად.

2. საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო მინისტრის – აფხაზეთის რეგიონში საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოსა და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის საგანგებო წარმომადგენლის ძირითად ამოცანად განისაზღვროს აფხაზეთის რეგიონში ეთნიკური კონფლიქტის მოგვარებისა და მშვიდობიანი ცხოვრებისათვის ნორმალური პირობების შექმნის თაობაზე მიღებული გადაწყვეტილებებისა და შეთანხმებების შესრულების კონტროლი, სამინისტროებისა და უწყებების, ხელისუფლებისა და მმართველობის ადგილობრივი ორგანოების კოორდინაცია, აგრეთვე კონკრეტული ღონისძიებების შემუშავება და განხორციელება ამ რეგიონში სახელმწიფოებრივი ინტერესების, მოქალაქეთა და ეროვნებათა უფლებების დაცვის უზრუნველსაყოფად.

3. საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო მინისტრი – აფხაზეთის რეგიონში საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოსა და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის საგანგებო წარმომადგენელი ხელმძღვანელობს საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით, საერთაშორისო სამართლის ნორმებით და ანგარიშვალდებულია უშუალოდ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის წინაშე.

4. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო მინისტრს – აფხაზეთის რეგიონში საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოსა და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის საგანგებო წარმომადგენელს ორი კვირის ვადაში სახელმწიფო საბჭოს დასამტკიცებლად წარმოუდგინოს დებულება თავისი სამსახურის შესახებ საშტატო სტრუქტურებისა და ხელფასის განაკვეთების გაანგარიშებით.

5. დაევალოთ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს საქმეთა მმართველს და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის სახელმწიფო კანცელარიის მმართველის მოვალეობის შემსრულებელს ამ დადგენილების შესაბამისად ხელი შეუწყონ სახელმწიფო მინისტრს – აფხაზეთის რეგიონში საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოსა და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის საგანგებო წარმომადგენელს საკადრო, საფინანსო და სატრანსპორტო-ტექნიკური საშუალებებით უზრუნველყოფაში.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს
თავმჯდომარე ე. შევარდნაძე
საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარის –
პრემიერ-მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელი თ. სიგუა

თბილისი, 1992 წლის 2 ოქტომბერი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს
მ ი მ ა რ თ ვ ა
გაეროს გენერალურ მდივანს მის ალმატებულებას ბატონ ბუტროს-ბუტროს გალის

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭო გაცნობებთ, რომ 1 ოქტომბერს აფხაზმა სეპარატისტებმა რუსეთის ფედერაციის ჩრდილოეთ კავკასიის რაიონებიდან ჩამოსულ დაქირავებულ ტერორისტებთან ერთად განახორციელეს დიდმასშტაბიანი შეტევა ქალაქ გაგრაზე საქართველო-რუსეთის საზღვართან გასვლისა და აფხაზეთის ჩრდილოეთი ნაწილის საქართველოს დანარჩენი ტერიტორიისაგან ჩამოშორების მიზნით. მოიერიშეები აღჭურვილი არიან უახლესი ტიპის მძიმე ტანკებითა და იმ სხვა თანამედროვე იარაღით, რომელიც აქვს შეიარაღებაში რუსეთის არმიას.

საქართველოს ჯარები, რომლებიც იცავენ მოსკოვის შეთანხმებებს, აღმოჩნდნენ დაუფარავი აგრესიის ობიექტი და იძულებული იყვნენ უკან დაეხიათ მოწინააღმდეგის შემოტევათა შედეგად, რომელიც ბევრად აღემატებოდა მათ როგორც ტექნიკით, ისე რიცხობრივადაც. იღუპებიან ადამიანები, ძარცვავენ და წვავენ სახლებს.

სავსებით აშკარაა აფხაზ სეპარატისტთა შეთქმულება რუსეთის რეაქციულ ძალებთან, რამაც თავი იჩინა რუსეთის ფედერაციის პარლამენტში ხმათა უმრავლესობით მიღებულ გადაწყვეტილებებში, პარლამენტისა, რომელიც მოქმედებს იმ დემოკრატიული რუსეთის ინტერესების წინააღმდეგ, პრეზიდენტი ბორის ელცინი რომ მეთაურობს და უცხადებს სოლიდარობას

დაჭრავებული ბანდიტების აშკარა შეიარაღებულ ინტერვენციას, რისი მიზანია ჩამოაშორონ აფხაზეთი საქართველოს ძირითად ნაწილს.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭო გთხოვთ სასწრაფოდ მოიწვიოთ უშიშროების საბჭოს სხდომა და განიხილოთ საქართველოს ერთ-ერთ რეგიონში – აფხაზეთში შექმნილი სიტუაცია. ნებისმიერმა დაყოვნებამ შეიძლება გამოიწვიოს ის, რომ კონფლიქტი იქცეს ფართომასშტაბიან ომად, საფრთხე შეექმნას მშვიდობასა და უშიშროებას მთელ კავკასიის რეგიონში. ქართველი ხალხი არ დაუშვებს თავისი ტერიტორიული მთლიანობის ხელყოფას, მთელი ძალებით დაიცავს მის ხელშეუხებლობას.

თბილისი, 1992 წლის 2 ოქტომბერი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს პრეზიდიუმის დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
აფხაზეთის ტერიტორიაზე დისლოცირებული შეიარაღებული ძალების ნაწილების მთავარი შტაბის შექმნის შესახებ

აფხაზეთის ტერიტორიაზე დისლოცირებული შეიარაღებული ძალების ნაწილების მართვის ორგანიზაციის გაუმჯობესების მიზნით საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს პრეზიდიუმი **ადგენს:**

1. აფხაზეთის ტერიტორიაზე დისლოცირებული შეიარაღებული ძალების ნაწილების ერთიანი ხელმძღვანელობისა და კოორდინაციის უზრუნველყოფის მიზნით სოხუმში შეიქმნას მთავარი შტაბი, რომლის უფროსად დაინიშნოს ბრიგადის გენერალი ავთანდილ ცქიტიშვილი.

2. მთავარ შტაბთან შეიქმნას გაფართოებული სამხედრო საბჭო შემდეგი შემადგენლობით:

ა. ცქიტიშვილი – შტაბის უფროსი.

წევრები: გ. ყარყარაშვილი, გ. ხაინდრავა, თ. ნადარეიშვილი, გ. ლომინაძე, ა. იოსელიანი.

3. გაფართოებული სამხედრო საბჭოს ფარგლებში შეიქმნას მცირე სამხედრო საბჭო, რომლის შემადგენლობის განსაზღვრა დაევალოს ბრიგადის გენერალს ა. ცქიტიშვილს.

4. აფხაზეთის რეგიონში დისლოცირებული ყველა სამხედრო შენაერთის საერთო ხელმძღვანელობა და კოორდინაცია დაევალოს თავდაცვის მინისტრს თენგიზ კიტოვანს.

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს თავმჯდომარე
ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 6 ოქტომბერი.

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს

დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა

საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე დისლოცირებული რუსეთის ფედერაციის ჯარების ხელმძღვანელობასთან ურთიერთობის პრობლემების გადაწყვეტის კომისიის შექმნის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო **ადგენს:**

1. საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე დისლოცირებული რუსეთის ფედერაციის ჯარების ხელმძღვანელობასთან ურთიერთობის დამყარებისა და წამოჭრილი პრობლემების უკეთ გადაწყვეტის მიზნით შეიქმნას კომისია საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მრჩევლის, გენერალ-ლეიტენანტ რ. თავაძის თავმჯდომარეობით.

2. დაევალოს რ. თავაძეს განსახილველად და დასამტკიცებლად წარმოადგინოს სია კომისიის წევრთა შემადგენლობის შესახებ და ჩასატარებელ სამუშაოთა გეგმა 1992 წლის 20 ნოემბრამდე.

3. დღემდე არსებული კომისიები ჩაითვალოს გაუქმებულად და მათზე დაკისრებული ყველა ფუნქცია განახორციელოს აღნიშნულმა კომისიამ.

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 9 ნოემბერი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს

დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა

ქალაქ სოხუმში გაზის, ელექტროენერგიისა და წყლის შეწყვეტასთან დაკავშირებით შექმნილი ვითარების შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო აღნიშნავს, რომ ბოლო დღეებში ქ. სოხუმში შეწყვეტილია გაზის, ელექტროენერგიისა და წყლის მიწოდება, რის გამოც არ ცხვება პური, ქალაქის მოსახლეობა და იქ დისლოცირებული ჯარის ნაწილები განიცდიან უკიდურეს გაჭირვებას. შექმნილ ვითარებაში საქართველოს რესპუბლიკის კვებისა და გადამმუშავებელი მრეწველობის სამინისტროს, სათბო-

ბისა და ენერგეტიკის სამინისტროს, „საქმთავარენერგოს“ და სახელმწიფო კონცერნ „საქგაზის“ ხელმძღვანელები არ იღებენ კონკრეტულ ზომებს მდგომარეობის გამოსასწორებლად.

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო **ადგენს:**

1. საქართველოს რესპუბლიკის კვებისა და გადამმუშავებელი მრეწველობის სამინისტროს, საქართველოს რესპუბლიკის სათბობისა და ენერგეტიკის სამინისტროს, მთავარ საწარმოო სამმართველოს „საქმთავარენერგოს“ და სახელმწიფო კონცერნ „საქგაზის“ მიერ ქ. სოხუმისათვის გაზის, ელექტროენერგიისა და წყლის მიწოდების აღდგენისათვის ჩატარებული სამუშაოები ჩაითვალოს არასაკმარისად.

2. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის კვებისა და გადამმუშავებელი მრეწველობის მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელს ა. ჭლიკაძეს, საქართველოს რესპუბლიკის სათბობისა და ენერგეტიკის მინისტრის მოვალეობის შემსრულებელს გ. გოგავას, მთავარი საწარმოო სამმართველოს „საქმთავარენერგოს“ უფროსს ი. ჭედიას და სახელმწიფო კონცერნ „საქგაზის“ თავმჯდომარეს ბ. ლიბჟანიძეს მიიღონ გადამჭრელი ზომები და პირადი პასუხისმგებლობით უმოკლეს ვადაში უზრუნველყონ ქ. სოხუმისათვის გაზის, ელექტროენერგიისა და წყლის მიწოდება, რის შესახებაც მოახსენონ საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს 1992 წლის 20 ნოემბრამდე.

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე
ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 9 ნოემბერი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა თბილისი-სოხუმის მაგისტრალის გათავისუფლებისა და დაცვის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო აღნიშნავს, რომ უკანასკნელ ხანს მოწინააღმდეგემ მკვეთრად გააქტიურა თავისი მოქმედება, შემოაქვს იარაღი, შემოჰყავს დამატებითი შეიარაღებული ძალები და ემზადება ამ რეგიონში შეტევითი ოპერაციების ჩა-

სატარებლად, რამაც შეიძლება გამოიწვიოს რესპუბლიკისათვის უაღრესად მნიშვნელოვანი თბილის-სოხუმის საავტომობილო და სარკინიგზო მაგისტრალების დაკარგვა, რითაც კიდევ უფრო გართულდება ქალაქ სოხუმში განლაგებული საჯარისო დაჯგუფებებისა და მოსახლეობის მდგომარეობა.

თბილის-სოხუმის საავტომობილო და სარკინიგზო მაგისტრალების სრული გათავისუფლებისა და დაცვის მიზნით საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო **ადგენს:**

1. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის პირველ მოადგილეს — მთავარი შტაბის უფროსს გენერალ-მაიორ ნ. გუჯაბიძეს ოპერაციის მომზადების გეგმის შემუშავება.

ოპერაციის ჩატარების მზადყოფნის ვადა განისაზღვროს 1992 წლის 25 ნოემბრისათვის.

2. ოპერაცია „მაგისტრალის“ წარმატებით ჩასატარებლად შექმნას დამკვრელი საჯარისო დაჯგუფება საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების ძალებით საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილის — შინაგანი ჯარების სარდლის, ბრიგადის გენერალ გ. ლანჩავას ხელმძღვანელობით.

დაევალოს ბრიგადის გენერალ გ. ლანჩავას 1992 წლის 17 ნოემბერს დამკვრელი საჯარისო დაჯგუფება სამხედრო ეშელონით გადაიყვანოს თბილისიდან დანიშნულების ადგილამდე.

3. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრს თ. კიტოვანს უზრუნველყოს დამკვრელი საჯარისო დაჯგუფება საჭირო იარაღით, საბრძოლო ტექნიკით, საწვავითა და თბილი სამოსით შინაგანი ჯარების სარდლის, ბრიგადის გენერალ გ. ლანჩავას განაცხადის შესაბამისად.

4. დაევალოს მე-3 მოტომსროლელი ბრიგადის ბატალიონის მეთაურს ვაშაკიძეს უზრუნველყოს დამკვრელი საჯარისო დაჯგუფების მიერ საბრძოლო ოპერაცია „მაგისტრალის“ განხორციელება.

5. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის პირველ მოადგილეს — მთავარი შტაბის უფროსს გენერალ-მაიორ ნ. გუჯაბიძეს საბრძოლო ოპერაცია „მაგისტრალის“ წარმატებით ჩატარების მიზნით გააგზავნოს დამკვრელი საჯარისო დაჯგუფების გადასაყვან სამხედრო ეშელონთან ერთად დანიშნულების ადგილას საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სადაზვერვო სამმართველოს უფროსი პოლკოვნიკი დ. მაისურაძე, საჰაერო ძალებისა და ჰაერსაწინააღმდეგო თავდაცვის სამმართველოს უფროსი პოლკოვნიკი ი. ცერცვაძე, კავშირგაბმულობის სამმართველოს უფროსი პოლკოვნიკი კ. კალანდაძე.

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 16 ნოემბერი.

საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა

კ. ჩალაძის შესახებ

ვბრძანებ:

გათავისუფლდეს პოლკოვნიკი **კ. ჩალაძე** ეროვნული გვარდიის მე-3 ბრიგადის მეთაურის მოადგილის თანამდებობიდან და დაინიშნოს ქალაქ სოხუმის გარნიზონის სამხედრო კომენდანტად.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 17 ნოემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

ვ. ვაშაკიძის საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის თავმჯდომარედ დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს **ვალერი ვაშაკიძე** საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის თავმჯდომარედ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 24 ნოემბერი.

◆

საქართველოს პარლამენტის

დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა

აფხაზეთის საკითხებთან დაკავშირებით

საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

1. იმის გათვალისწინებით, რომ საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლებამ და აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს ქართულმა დეპუტატციამ რამდენჯერმე შესთავაზეს აფხაზეთის ხელმძღვანელებს დაბრუნებულიყვნენ სოხუმში და შეესრულებინათ თავიანთი ფუნქციები, მაგრამ უშედეგოდ, საქართველოს პარლამენტი ცნობად იღებს აფხაზეთის საზოგადოებრიობის მიერ მიღებულ სწორ გადაწყვეტილებას სამთავრობო სტრუქტურის – მინისტრთა კაბინეტის შექმნის შესახებ და მის ხელმძღვანელად **თამაზ ნადარეიშვილის** არჩევის თაობაზე.

2. საქართველოს პარლამენტი მიესალმება აფხაზი საზოგადოებრიობის პროგრესული ნაწილის გადაწყვეტილებას აფხაზეთის ხსნის კომიტეტის შექმნის თაობაზე.

3. გაუგრძელდეს უფლებამოსილების ვადა გიორგი ხაინდრავას — საქართველოს სახელმწიფო მინისტრს აფხაზეთში და განსაზღვრულ იქნეს მისი უფლებამოსილება საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობისადმი მიმართებაში.

4. შეიქმნას საქართველოს პარლამენტის აფხაზეთის საქმეთა კომისია, რომელიც განაგრძობს მუშაობას საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის სახელმწიფოს მეთაურის ედუარდ შევარდნაძის მიერ პარლამენტში წარმოდგენილ მოხსენებაზე და სახელმწიფო მინისტრის გიორგი ხაინდრავას ინფორმაციის გათვალისწინებით წარმოადგენს სრულყოფილ საპარლამენტო დოკუმენტს, აგრეთვე შეიმუშავებს წინადადებებს აფხაზეთის პოლიტიკური სტატუსის სამართლებრივი ნორმების თაობაზე.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1992 წლის 26 ნოემბერი.

◆

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
აფხაზეთის საქმეთა კომისიის შემადგენლობის შესახებ

საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

შეიქმნას აფხაზეთის საქმეთა კომისია შემდეგი შემადგენლობით:

დავით ბერძენიშვილი	—	რესპუბლიკური პარტია
ალექსანდრე გუგუნავა	—	კონსერვატიული პარტია
გიორგი კობახიძე	—	ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია
ადა მარშანია	—	რესპუბლიკური პარტია
ირაკლი მელაშვილი	—	„ქარტია-91“.
კონსტანტინე სალია	—	ბლოკი „ერთობა“
ნიკო ჭავჭავაძე	—	ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება
ივლიანე ხაინდრავა	—	რესპუბლიკური პარტია
ვახტანგ ხმალაძე	—	„დას-ი“

საქართველოს პალამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი 1992 წლის 26 ნოემბერი.

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
აფხაზეთის საქმეთა დროებითი კომისიის
თავმჯდომარის შესახებ

საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

დამტკიცდეს **ნიკოლოზ ჭავჭავაძე** აფხაზეთის საქმეთა დროებითი კომისიის თავმჯდომარედ.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1992 წლის 26 ნოემბერი.

◆

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
გაგრის მოვლენების შემსწავლელი
კომისიის შექმნის შესახებ

საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

1. შეიქმნას გაგრის მოვლენების შემსწავლელი პარლამენტის კომისია შემდეგი შემადგენლობით:

თავმჯდომარე **რაულ კუპრავა**
— ი. ჭავჭავაძის საზოგადოება

მოადგილეები: **ალექსანდრე საჯაია**
— ეროვნულ-დემოკრატიული პარტია

ადა მარშანია — რესპუბლიკური პარტია

წევრები:

დემურ ბაბტაძე — საქართველოს სოციალ--დემოკრატიული პარტია
მალხაზ ბარამიძე — დემოკრატიული პარტია
ელგუჯა გვაზავა — საქართველოს მწვანეთა პარტია
პანტელეიმონ გიორგაძე — საქართველოს მშრომელთა სოციალისტური პარტია
გიზო გელოვანი — საქართველოს რადიკალურ-მონარქისტული კავშირი
თემურ დიხამინჯია — „ჭარტია-91“
როსტომ დოლიძე — ბლოკი „მშვიდობა“
არჩილ იოსელიანი — საქართველოს სოციალური სამართლიანობის პარტია
ნუგზარ კვაჭაძე — სრულიად საქართველოს — მერაბ კოსტავას საზოგადოება

როინ ლიპარტელიანი – სრულიად საქართველოს მიწათმოქმედთა კავშირი
ლევან მესხი – საქართველოს სახალხო ფრონტი
რომან მიმინოშვილი – საქართველოს ეროვნული თანხმობისა და ალორძინების კავშირი
ამირან ნადარაია – საქართველოს სახელმწიფოებრივ-ეროვნული მთლიანობის პარტია
მამული ჟღენტი – მონარქისტული (კონსერვატიული) პარტია
კონსტანტინე სალია – ბლოკი „ერთობა"
გერმანე ფაცაცია – ქართველ ტრადიციონალისტთა კავშირი
ლუიზა შაკიაშვილი – ბლოკი „მშვიდობა"
ირაკლი წერეთელი – საქართველოს ეროვნული დამოუკიდებლობის პარტია
ივერი ჭელიძე – დამოუკიდებელ დეპუტატთა ჯგუფი

საქართველოს პალამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1992 წლის 26 ნოემბერი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს შემადგენლობის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო **ადგენს:**

დამტკიცდეს ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო შემდეგი შემადგენლობით:

ედუარდ შევარდნაძე – საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე, სახელმწიფოს მეთაური, ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე;
თენგიზ სიგუა – საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი, ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე;
ჯაბა იოსელიანი – საქართველოს პარლამენტის წევრი, ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე;

თენგიზ კიტოვანი — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრი, ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე;

საბჭოს წევრები:

ირაკლი ბათიაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის უფროსი;

ალექსანდრე ჩიკვაიძე — საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრი;

თემურ ხაჩიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრი;

ალექსანდრე კავსაძე — საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათაშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარე;

ნოდარ ნათაძე — საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და ეროვნული უშიშროების მუდმივი კომისიის თავმჯდომარე;

თევდორე ნინიძე — საქართველოს რესპუბლიკის გენერალური პროკურორი;

ანატოლი კამკამიძე — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის პირველი მოადგილე.

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 27 ნოემბერი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა საბელმწიფოს უშიშროებისა და თავდაცვის საკითხებზე საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის, საბელმწიფოს მეთაურის, შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის უფლებამოსილებათა განსაზღვრის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო **ადგენს:**

I. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაური არის საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდალი.

საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდალი არის სახელმწიფოს შეიარაღებული ძალების უმაღლესი ხელმძღვანელი პირი და მას ექვემდებარებიან:

საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს შეიარაღებული ძალები;

საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარები;

საქართველოს რესპუბლიკის საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის სპეციალური ქვედანაყოფები.

II. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაური, შეიარაღებული ძალების მთავარსარდალი:

1. ხელმძღვანელობს ქვეყნის თავდაცვის უზრუნველყოფის რესპუბლიკური პროგრამებისა და სამხედრო დოქტრინის შემუშავების საქმიანობას და წარუდგენს მათ საქართველოს პარლამენტს განსახილველად და დასამტკიცებლად.

2. ამტკიცებს საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების კონცეფციას, მშენებლობის გეგმებს, სტრუქტურას და ორგანიზაციას.

3. იხილავს და ამტკიცებს საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების სამობილიზაციო გაშლის გეგმას.

4. ამტკიცებს საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის ინტერესებისათვის საჭირო სამობილიზაციო რეზერვების შექმნისა და მომზადების, აგრეთვე არსენალებში, ცენტრალური დაქვემდებარების სამხედრო საწყობებსა და ბაზებში მატერიალურ საშუალებათა დაგროვების გეგმებს.

5. ამტკიცებს საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე საომარი მოქმედების ასპარეზის, როგორც რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების ოპერატიული და საბრძოლო მოქმედების ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი ამოცანის, საინჟინრო მოწყობის გეგმას.

6. ნიშნავს თანამდებობაზე საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრს.

7. ნიშნავს თანამდებობებზე საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის წარდგინებით საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის მოადგილეებს, მთავარი შტაბის უფროსს და მის მოადგილეებს, ჯარების სახეობათა სარდლებს, ბრიგადისა და კორპუსის მეთაურებს, აგრეთვე ათავისუფლებს მათ დაკავებული თანამდებობიდან ან იღებს გადაწყვეტილებას სამხედრო სამსახურიდან გადაგომის შესახებ მათი სურვილის მიხედვით.

8. ანიჭებს დადგენილი წესით პოლკოვნიკის, პირველი რანგის კაპიტნის, გენერლისა და ადმირალის სამხედრო წოდებებს.

9. ამტკიცებს საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროსა და შეიარაღებული ძალების მთავარი შტაბის დებულებებს.

10. საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის წარდგინებით ამტკიცებს შეიარაღებული ძალების შემადგენლობაში არსებული სამხედრო შენაერთებისა და ნაწილების, აგრეთვე სამხედრო დანიშნულების ობიექტების საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე დისლოცირებისა და განლაგების გეგმებს.

11. აცხადებს მობილიზაციას, საომარ და სამხედრო მდგომარეობას საქართველოს რესპუბლიკაზე სამხედრო თავდასხმის შემთხვევაში და დაუყოვნებლივ შეაქვს ეს საკითხი პარლამენტის განსახილველად.

12. მოქალაქეთა უშიშროების უზრუნველყოფისათვის იძლევა გაფრთხილებას ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე ან ცალკეულ ადგილებში საგანგებო წესების გამოცხადების შესახებ, საჭიროების შემთხვევაში აცხადებს მათ შემოღებას. ამასთან, მიღებული გადაწყვეტილება დაუყოვნებლივ შეაქვს პარლამენტის დასამტკიცებლად.

13. აწარმოებს მოლაპარაკებებს უცხოეთის სახელმწიფოებთან და ხელს აწერს საერთაშორისო ხელშეკრულებებსა და შეთანხმებებს ერთობლივი თავდაცვის, სამხედრო თანამშრომლობის, კოლექტიური უშიშროებისა და განიარაღების საკითხებზე.

14. უბრძანებს თავისი კომპეტენციის ფარგლებში საქართველოს რესპუბლიკის შეირაღებულ ძალებს საომარი მოქმედების წარმოებასა და საბრძოლო იარაღის გამოყენებას.

15. მოქმედებაში მოყავს ომის დროისათვის დადგენილი ნორმატიული აქტები და წყვეტს მათ მოქმედებას საჭიროების გავლის შემთხვევაში.

16. საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო მდგომარეობის კანონის შესაბამისად საჭიროებისამებრ აუქმებს საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო მმართველობის ორგანოებს.

17. ავჩილდოებს საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების სამხედრო მოსამსახურეებს საქართველოს რესპუბლიკის ორდენებითა და მედლებით.

18. ორგანიზაციულ-ტექნიკური და ინფორმაციული უზრუნველყოფის მიზნით აყალიბებს საქართველოს ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს აპარატს.

19. როგორც საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდალი გამოსცემს ბრძანებებს საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქეების სავალდებულო სამხედრო სამსახურში გაწვევისა და სამხედრო საქმიანობასთან დაკავშირებულ სხვა საკითხებზე.

III. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტს საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის მიერ 1992 წლის 12 ოქტომბრის

დადგენილებით დამტკიცებული საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებულ ძალებში ოფიცერთა შემადგენლობის მიერ სამხედრო სამსახურის გავლის წესის დროებითი დებულება მოიყვანოს შესაბამისობაში საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ხელისუფლების შესახებ კანონთან.

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 27 ნოემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
ა. კამკამიძის შესახებ

1. დაინიშნოს გენერალ-ლეიტენანტი **ანატოლი კამკამიძე** საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის პირველ მოადგილედ – თავდაცვის სამინისტროს შეიარაღებული ძალების სარდლად.

2. დაევალოს გენერალ-ლეიტენანტ ა. კამკამიძეს ხუთი დღის ვადაში წარმოადგინოს დებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს შეიარაღებული ძალების შესახებ და მისი სტრუქტურა.

3. დაინიშნოს საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის პირველი მოადგილე – თავდაცვის სამინისტროს შეიარაღებული ძალების სარდალი გენერალ-ლეიტენანტი ანატოლი კამკამიძე ქალაქ თბილისის გარნიზონის უფროსად.

4. დაევალოს ქალაქ თბილისის გარნიზონის უფროსს გენერალ-ლეიტენანტ ა. კამკამიძეს:

შექმნას სამხედრო კომენდატურა ქალაქ თბილისში და თავისი ბრძანებით დანიშნოს ქალაქ თბილისის სამხედრო კომენდანტი 1992 წლის 10 დეკემბრამდე;

ჩამოაყალიბოს საპატრულო სამსახური და ქალაქის პოლიციასა და ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქის ჯარების ხელმძღვანელობასთან ერთად ქალაქის ტერიტორიაზე დაამყაროს მკაცრი წესრიგი და უზრუნველყოს სამხედრო მოსამსახურეების მიერ ქალაქის საზოგადოებრივ ადგილებსა და ქუჩებში მაღალი სამხედრო დისციპლინის დაცვა.

ჩატარებული სამუშაოს შესახებ წარმოადგინოს წერილობითი მოხსენება 1992 წლის 30 დეკემბრამდე;

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 1 დეკემბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის
ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს
შემადგენლობის დამტკიცების შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს შექმნისა და საქმიანობის წესის შესახებ კანონის მიღებამდე დამტკიცდეს საბჭოს შემდეგი შემადგენლობა:

ედუარდ შევარდნაძე — საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე, სახელმწიფოს მეთაური, შეიარაღებული ძალების მთავარსარდალი.

თენგიზ სიგუა — საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი, საქართველოს რესპუბლიკის უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე.

ვაჟა იოსელიანი — საქართველოს რესპუბლიკის უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე.

თენგიზ კიტოვანი — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრი, საქართველოს რესპუბლიკის უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე.

ირაკლი ბათიაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის უფროსი, საქართველოს რესპუბლიკის უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს წევრი.

ალექსანდრე კავსაძე — საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათშორისი ურთიერთობების კომიტეტის თავმჯდომარე, საქართველოს რესპუბლიკის უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს წევრი.

ანატოლი კამკამაძე — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის პირველი მოადგილე, შეიარაღებული ძალების სარდალი, საქართველოს რესპუბლიკის უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს წევრი.

ნოდარ ნათაძე — საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და ეროვნული უშიშროების მუდმივი კომისიის თავმჯდომარე, საქართველოს რესპუბლიკის უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს წევრი.

თევდორე ნინიძე — საქართველოს რესპუბლიკის გენერალური პროკურორი, საქართველოს რესპუბლიკის უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს წევრი.

თემურ ხაჩიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრი, საქართველოს რესპუბლიკის უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს წევრი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 1 დეკემბერი.

◆

საქართველოს პარლამენტის დადგენილება აფხაზეთის საქმეთა დროებითი კომისიის დებულების შესახებ

საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

დამტკიცდეს აფხაზეთის საქმეთა დროებითი კომისიის დებულება.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1992 წლის 1 დეკემბერი.

დანართი

აფხაზეთის საქმეთა დროებითი კომისიის დებულება

1. აფხაზეთის საქმეთა დროებითი კომისია შექმნილია პარლამენტის მიერ და მისი საქმიანობა შეწყდება პარლამენტის გადაწყვეტილებით.

2. აფხაზეთის საქმეთა დროებითი კომისიის ძირითადი ამოცანაა აფხაზეთთან დაკავშირებული საკითხების შესწავლა, დამუშავება და შესაბამისი კანონპროექტების, აგრეთვე სხვა დოკუმენტების და წინადადებების შემოტანა პარლამენტში განსახილველად და დასამტკიცებლად.

3. აფხაზეთის საქმეთა დროებითი კომისია სარგებლობს პარლამენტის მუდმივი კომისიის ყველა უფლებით.

4. აფხაზეთის საქმეთა დროებითი კომისიის მიერ არჩეულ თვმჯდომარეს ამტკიცებს პარლამენტი, კომისია ირჩევს თვმჯდომარის მოადგილესა და მდივანს.

5. აფხაზეთის საქმეთა დროებითი კომისია სარგებლობს უფლებით

აწარმოოს პოლიტიკური მოლაპარაკება აფხაზური მხარის უფლებამოსილ წარმომადგენლობასთან.

6. კომისიის წარმომადგენლები მონაწილეობენ მოლაპარაკებაში საერთაშორისო ორგანიზაციებთან და სხვა დაინტერესებულ მხარეებთან, თუ ამ მოლაპარაკებებზე განიხილება აფხაზეთის პრობლემის პოლიტიკური ასპექტები.

◆

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
სოხუმისა და ოჩამჩირის ზონაში სამხედრო მდგომარეობის გამოცხადების შესახებ

საქართველოს პარლამენტის ადგენს:

დამტკიცდეს სახელმწიფოს მეთაურის ედუარდ შევარდნაძის 1992 წლის 30 ნოემბრის ბრძანებულება სოხუმისა და ოჩამჩირის ზონაში სამხედრო მდგომარეობის გამოცხადების შესახებ.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1992 წლის 1 დეკემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტთან საგანგებო კომისიის შექმნის შესახებ

რესპუბლიკაში შექმნილი კონფლიქტური სიტუაციებისა და სტიქიური უბედურებების შედეგად მოსახლეობის მნიშვნელოვანი ნაწილი იქცა ლტოლვილად ან დაექვემდებარა განსახლებას.

ამ პრობლემის ოპერატიულად გადაჭრის მიზნით საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტთან შეიქმნას საგანგებო კომისია შემდეგი შემადგენლობით:

ვალერიან ვაშაკიძე — კომისიის თავმჯდომარე, საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის თავმჯდომარე.

კომისიის წევრები:

ვაჟა გუჯაბიძე — საქართველოს რესპუბლიკის სოციალური უზრუნველყოფის, შრომისა და დასაქმების მინისტრი;

დემურ დვალიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის პრეზიდენტი;

გურამ ვახტანგიშვილი — ცხინვალის რეგიონიდან ლტოლვილთა კომიტეტის თავმჯდომარე;

მურთაზ ზანკალიანი — საქართველოს რესპუბლიკის ვაჭრობისა და მატერიალური მომარაგების მინისტრი;

დავით ზუბიტაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის ტრანსპორტის მინისტრის მოადგილე;

პანტიკო თოდრია — საქართველოს რესპუბლიკის მრეწველობის მინისტრის პირველი მოადგილე;

ფრიდონ ინჯია — საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის მინისტრი;

რამაზ კლიმიაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვის და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე;

რევაზ კომახიძე — საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო გაერთიანება "საქკოოპუნმეურნეობის" თავმჯდომარე.

რესან კონცელიძე — საქართველოს რესპუბლიკის ცეკავშირის გამგეობის თავმჯდომარე;

ირაკლი მენაღარიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი;

გურამ მირიანაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის არქიტექტურისა და მშენებლობის საქმეთა მინისტრი;

გერმანე მეძმარიაშვილი — კონცერნ „საქნავთობპროდუქტის" თავმჯდომარე.

კახი პოპიაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა მინისტრი;

ნუგზარ რობიტაშვილი — თბილისის ვიცე-მერი;

კონსტანტინე სალია — საქართველოს რესპუბლიკის ტურიზმის კომიტეტის თავმჯდომარე;

დავით სალარიძე — საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრის პირველი მოადგილე;

ირაკლი ტუღუში — საქართველოს დამოუკიდებელი პროფკავშირების კონფედერაციის თავმჯდომარე;

რევაზ ტყემალაძე — საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის სახელმწიფო კანცელარიის სახელმწიფო მრჩეველი საგანგებო სიტუაციების საკითხებში (კომისიის პასუხისმგებელი მდივანი);

კახა ჭორიძე — საქართველოს რესპუბლიკის განათლების მინისტრის მოადგილე;

ავთანდილ ყიფშიძე — საქართველოს რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობისა და კვების მრეწველობის მინისტრის მოადგილე;

ლონდერ ცაავა — აფხაზეთიდან ლტოლვილთა კომიტეტის თავმჯდომარე;

ნოდარ ცქიტიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის წითელი ჯვრის კომიტეტის თავმჯდომარე;

იური ჭელია — დეპარტამენტ „საქენერგოს" თავმჯდომარე;

გოჩა ხუნდაძე — საქართველოს რესპუბლიკის ტელერადიო-კორპორაციის გენერალური დირექტორი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 8 დეკემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს სამეცნიერო-ტექნიკური და სამრეწველო კომისიის შექმნის შესახებ

შეიქმნას საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს სამეცნიერო-ტექნიკური და სამრეწველო კომისია შემდეგი შემადგენლობით:

ლევან ჯაფარიძე — კომისიის თავმჯდომარე, საქართველოს რესპუბლიკის მეცნიერებისა და ტექნიკის კომიტეტის თავმჯდომარე;

ჯაბა იოსელიანი — საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე;

თეიმურაზ ლოლაძე — კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე;

პანტიკო თორდია — კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე, საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი;

გაიოზ გელეიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის მრეწველობის მინისტრი;

ანატოლი კამკამიძე – საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის პირველი მოადგილე, შეიარაღებული ძალების სარდალი;

ზურაბ კერვალიშვილი – საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის მოადგილე;

თენგიზ კიტოვანი – საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრი;

გიორგი კვესიტაძე – საქართველოს რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობისა და კვების მრეწველობის მინისტრი;

ირაკლი მენაღარიშვილი – საქართველოს რესპუბლიკის ეკანმრთელობის დაცვის მინისტრი;

ნოდარ ნათაძე – საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და ეროვნული უშიშროების კომისიის თავმჯდომარე;

კახი პოპიაშვილი – საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა მინისტრი;

რევაზ სალუქვაძე – საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი, სოხუმის ფიზიკა-ტექნიკური ინსტიტუტის დირექტორი;

ავთანდილ ხოფერია – თბილისის საავიაციო ქარხნის დირექტორი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 11 დეკემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს თავდაცვის ფონდის შესახებ

საქართველოს თავდაცვის ფონდის შესაქმნელად სახალხო მოძრაობის ფართოდ გაშლისა და მისი მაქსიმალურად ეფექტიანად წარმართვის მიზნით საქართველოს თავდაცვის ფონდის გამგეობის ჩამოყალიბება და სხვა ორგანიზაციული საკითხების გადაწყვეტა მიენდოს საქართველოს პარლამენტის წევრს, ცნობილ მწერალსა და საზოგადო მოღვაწეს **ჭაბუა ამირეჯიბს.** მანვე წარმოადგინოს შესაბამისი წინადადებანი თავდაცვის ფონდის შემადგენლობისა და მისი საქმიანობის შესახებ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 11 დეკემბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ა. კამკამიძისათვის საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალ-პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ

მიენიჭოს საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს შეიარაღებული ძალების სარდალს – თავდაცვის მინისტრის პირველ მოადგილეს გენერალ-ლეიტენანტ **ანატოლი კამკამიძეს** საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალ-პოლკოვნიკის სამხედრო წოდება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 15 დეკემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფო მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ა. კამკამიძის შესახებ

1. უკრაინის მოქალაქე ანატოლი კამკამიძე, როგორც გამონაკლისი მიღებულ იქნეს საქართველოს მოქალაქედ.

ეთხოვოს უკრაინის პრეზიდენტს საქართველოსა და უკრაინას შორის მოქალაქეობის საკითხთა რეგულირების შესახებ საერთაშორისო ხელშეკრულების გაფორმებამდე ანატოლი კამკამიძეს შეუნარჩუნოს უკრაინის მოქალაქეობა.

2. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტმა და თბილისის მერიამ დაუყოვნებლივ გამოუყოს საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის პირველ მოადგილეს, შეიარაღებული ძალების სარდალს, გენერალ ანატოლი კამკამიძეს შესაფერისი საცხოვრებელი ბინა.

3. საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის პირველ მოადგილეს, შეიარაღებული ძალების სარდალს ანატოლი კამკამიძეს ხელფასი განესაზღვროს მინიმალური ხელფასის 12 კოეფიციენტით.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 16 დეკემბერი.

◆

საქართველოს პარლამენტის
გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

საქართველოს რესპუბლიკის ხელისუფლება დიდ მნიშვნელობას ანიჭებდა და ანიჭებს საქართველოსა და რუსეთს შორის ურთიერთობას,

სამართლიანად მიიჩნევს რა ამას სტაბილურობის ერთ-ერთ ძირითად ფაქტორად დღევანდელი მსოფლიოსათვის უმნიშვნელოვანეს კავკასიის რეგიონში.

მიუხედავად იმისა, რომ არსებობდა საკმაოდ საფუძვლიანი განსხვავებული მოსაზრებებიც, საქართველოს ხელმძღვანელობამ აირჩია რუსეთთან ურთიერთნდობაზე დაფუძნებული თანამშრომლობის კურსი, ამის ნათელი მაგალითია ცხინვალის რეგიონში კონფლიქტის სამშრივი სამშვიდობო ძალებით მოგვარებისა და აფხაზეთის კონფლიქტის პოლიტიკური გზით გადაწყვეტის ცდა, რამაც ასახვა პოვა მოსკოვის 3 სექტემბრის მოლაპარაკების შედეგად მიღებულ დოკუმენტში. სამწუხაროდ, ქართული მხარის ამ ინიციატივებმა სასურველ შედეგებამდე ვერ მიგვიყვანა. მიუხედავად იმისა, რომ 3 სექტემბრის შეთანხმებას ხელს აწერდა რუსეთის პრეზიდენტი, მას მოჰყვა რუსეთის უზენაესი საბჭოს მიერ საქართველოს საშინაო საქმეებში უხეში ჩარევა, რაც გამოიხატა 1992 წლის სექტემბრის უპრეცედენტო გადაწყვეტილებებით და უმაღლეს ოფიციალურ პირთა მრავალი განცხადებით, რითაც ფაქტობრივად სანქცირებულ იქნა გაგრა-ლესელიძის ტრაგედია. ამ ტრაგედიამ მშვიდობიანი ქართული მოსახლეობის მასობრივი დახვრეტის და ეთნიკური წმენდის პოლიტიკით ცხადყო, რომ შეიარაღებული აფხაზი სეპარატისტები რუსეთის რეაქციულ ძალებთან ერთად აშკარად დაადგნენ საქართველოს სახელმწიფოს ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევის ძალისმიერ გზას.

ძალადობის პოლიტიკას ვერ გაამართლებს განცხადებები რუსულენოვანი მოსახლეობის დაცვის შესახებ. რუსულენოვან მოსახლეობას საქართველოში საომარ ვითარებაშიც კი არაფერი ემუქრება, თუ არ მივიღებთ მხედველობაში თვით რუსი სამხედროების მიერ მშვიდობიანი მოსახლეობის დაბომბვას, რასაც მოჰყვა სხვადასხვა ეროვნების ადამიანთა მსხვერპლი, ხოლო 60000-ზე მეტი ლტოლვილი გახიზნულია საქართველოს მრავალ ქალაქსა და სოფელში.

საქართველოს მხარემ იცის უამრავი ფაქტი, რომელიც მოწმობს რუსეთის შეიარაღებული ძალების უშუალო მონაწილეობას ამ კონფლიქტში ექსტრემისტ-სეპარატისტთა მხარეს. მოვიყვანთ მხოლოდ ზოგიერთ მათგანს:

ამა წლის 2 და 9 დეკემბერს რუსეთის არმიის უშუალო მონაწილეობით დაიბომბა სოხუმისა და მისი შემოგარენის საცხოვრებელი უბნები, პირდაპირი დამიზნებით ჭურვები დაუშინეს სოხუმის ბაზრის ტერიტორიას, რასაც მოჰყვა სრულიად უდანაშაულო 13 სამოქალაქო პირის, მათ შორის რუსი ეროვნების მოქალაქეთა მსხვერპლი;

5 ოქტომბერს რუსეთის შეიარაღებულმა ძალებმა ჩამოაგდეს საქართველოს შეიარაღებული ძალების ვერტმფრენი მი-24;

13 ოქტომბერს ქვემო ეშერაში ჩამოაგდეს საქართველოს სუ-25 ტიპის თვითმფრინავი;

5 ნოემბერს 18 საათსა და 40 წუთზე რუსეთის სუ-25 ტიპის ორმა თვითმფრინავმა ცეცხლი დაუშინა ქართულ ბატალიონს მდინარე გუმისთასთან;

15 ნოემბერს 18 საათსა და 45 წუთზე განხორციელდა საავიაციო თავდასხმა მდინარე გუმისთაზე განლაგებული საქართველოს საჯარისო ნაწილებისა და სამხედრო პოლიციის პოზიციებზე.

18 ნოემბერს 13 საათსა და 15 წუთზე დასახლებულ პუნქტ კელასურზე საჰაერო თავდასხმის შედეგად დაიღუპა მშვიდობიანი მოსახლეობა.

5 დეკემბერს 18 საათზე სუ-25 ტიპის ორი თვითმფრინავით განხორციელდა საჰაერო დარტყმები მდინარე გუმისთასთან განლაგებულ საქართველოს შეიარაღებული ძალების ნაწილებსა და დასახლებულ პუნქტ ცხენისწყალზე;

10 დეკემბერს რუსეთის ავიაციამ დაბომბა ოჩამჩირის რაიონის სოფელი ახალდაბა, სადაც არავითარი საომარი ოპერაციები არ მიმდინარეობდა. თავდასხმის შედეგად დაიღუპა 11 მოქალაქე.

აღარაფერს ვამბობთ ამა წლის ოქტომბრის თვეში სახელმწიფოს მეთაურის ვერტმფრენზე განხმაურებული თავდასხმის ფაქტის შესახებ.

თუმცა ა.წ. ნოემბრის ბოლოს მიღწეულ იქნა შეთანხმება ცეცხლის შეწყვეტის თაობაზე, რომელსაც ქართული მხარე განუხრელად იცავდა და რომლის თანახმადაც რუსეთის შეიარაღებულ ძალებს უნდა დაეტოვებინათ ქალაქი სოხუმი და მისი მიმდებარე ტერიტორია, ეშერის ყოფილ სამხედრო ლაბორატორიაში დღმდე იმყოფებიან რუსი მედესანტეები, რომლებიც აქტიურად მონაწილეობენ საბრძოლო მოქმედებაში. მედესანტეებს არც ქალაქი სოხუმი დაუტოვებიათ.

სწორედ ეშერის ლაბორატორიის ტერიტორიიდან დაიბომბა სოხუმის ბაზარი.

კონფლიქტის ზონის საზღვაო თუ საჰაერო სივრცეში რუსეთის სამხედრო საჰაერო და საზღვაო ძალები ბატონობენ, რამაც განაპირობა ამ რეგიონში დიდძალი კონტრაბანდული იარაღის შემოტანა. ყოველივე ეს უხეშად არღვევს როგორც საერთაშორისო, ისე საქართველოს კანონმდებლობის ელემენტარულ მოთხოვნებს.

ქართულმა მხარემ არაერთგზის განაცხადა და დღესაც ადასტურებს, რომ ის ხელს არ შეუშლის ტყვარჩელში ჰუმანიტარული ტვირთების გადაზიდვას მათი სოხუმის აეროპორტში შემოწმების შემდეგ, რადგან გუდაუთიდან რუსეთის სამხედრო-საჰაერო ძალთა უშუალო მონაწილეობით სისტემატურად ხდება იარაღის, საბრძოლო მასალისა თუ შეიარაღებულ

დაჭრავებულთა გადაყვანა. ეს მოთხოვნა სისტემატურად ირღვევა, ამიტომ მთელი პასუხისმგებლობა დატრიალებული ტრაგედიისათვის, რომელიც რუსეთის სამხედრო შვეულმფრენის მი-8 კატასტროფას მოჰყვა, მეორე მხარეს ეკისრება. გასათვალისწინებელია ისიც, რომ შემთხვევის ადგილი ოც კილომეტრზე მეტით არის დაშორებული იმ ზონიდან, რომელსაც ქართული მხარე აკონტროლებს.

სრულიად აშკარაა, რომ აფხაზეთში დისლოცირებული რუსეთის შეიარაღებული ძალები გადაიქცნენ კონფლიქტის მონაწილე მხარედ, რომლებიც მათ მიერ შეიარაღებულ სეპარატისტებთან და რუსეთის რეაქციულ პოლიტიკურ წრეებთან ერთად ახორციელებენ საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის ხელყოფის იმპერიულ პოლიტიკას. ეს სამხედრო შენაერთები არ ექვემდებარებიან თვით ყოფილი ამიერკავკასიის სარდლობასაც კი, რომელთანაც მთელ რიგ წინააღმდეგობათა მიუხედავად ქართული მხარე ინარჩუნებს და კვლავაც ეცდება შეინარჩუნოს ცივილიზებული ურთიერთობა.

რუსეთმა წესად აქცია ყველა შემთხვევაში საქართველოს დადანაშაულება, ხშირად კი საკუთარ დანაშაულთა ჩვენზე გადმობრალება. ვეჭვობთ, რომ საქართველოს პარლამენტის ამ განცხადებასაც მსგავსი რეაქცია მოჰყვება. უფრო მეტიც, რუსეთის ხელისუფლების მაღალი რანგის ოფიციალური პირი აფხაზეთში განლაგებულ რუსეთის ჯარის ნაწილებს საქართველოს მხარესთან შეუთანხმებლად ანიჭებს საშშვიდობო ჯარების სტატუსს და იმავდროულად მაღალი ტრიბუნიდან უაპელაციოდ იმუქრება ამ ჯარის გამოყენებით საქართველოს წინააღმდეგ, ავიწყდება რა, რომ ეს ნაწილები დაუპატიჟებლად იმყოფებიან სუვერენული ქვეყნის ტერიტორიაზე, რომ არა აფხაზეთში დისლოცირებული რუსეთის არმიის ნაწილების პირდაპირი ჩარევა საქართველოს ინტერესების საწინააღმდეგოდ, რუსეთის მოქალაქეთა მასობრივი მონაწილეობა სეპარატისტთა საჯარისო ფორმირებებში, ქართველთა და აფხაზთა სამშვიდობო მოლაპარაკება წარმატებით დამთავრდებოდა და კონფლიქტისა და მსხვერპლის მასშტაბებიც გაცილებით ნაკლები იქნებოდა.

დღვანდელ მძიმე სიტუაციაში კი აფხაზეთის დედაქალაქ სოხუმში აქტიურად ფუნქციონირებს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობა, რომელშიც შედიან ქართველი, აფხაზი, რუსი, სომეხი და სხვა ეროვნებათა წარმომადგენლები.

მდგომარეობას მკვეთრად ამწვავებენ რუსეთის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები. ისეთი შთაბეჭდილება იქმნება, რომ გარკვეული წრეები დაინტერესებული არიან ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის შემდგომი ესკალაციით.

აღნიშნულიდან გამომდინარე, საქართველოს პარლამენტი მოითხოვს,

რუსეთის შეიარაღებულმა ჯარებმა დაუყონებლივ დატოვონ კონფლიქტის რეგიონი.

რუსეთ-საქართველოს ბოლოდროინდელი ურთიერთობანი თვალნათლივ მოწმობს, რომ იზრდება აგრესიული ფაქტორი რუსეთის პოლიტიკაში, რაც საფრთხეს უქმნის სტაბილურობას არა მარტო კავკასიაში, არამედ მთელ მსოფლიოში. სწორედ ამ ტენდენციების განვითარებას ადასტურებს რუსეთის სახალხო დეპუტატთა მე-7 ყრილობის ბატალიები და ამავე ყრილობის მიმართვა ყოფილი საბჭოთა რესპუბლიკების პარლამენტებისადმი ახალი კონფედერაციის შექმნის მოწოდებით.

რუსეთში ამ პოლიტიკურ განწყობილებათა გამარჯვების შემთხვევაში კიდევ უფრო გაძლიერდება ძალისმიერი მეთოდებით იმპერიის ხელახალი შეკოწიწების მცდელობა. რუსული იმპერიული პოლიტიკის მსგავსი რეციდივები, როგორც უკვე აღვნიშნეთ, აშკარად ვლინდება საქართველოს სახელმწიფოს მიმართ. მსოფლიოსათვის ამ ერთობ საზიფათო პოლიტიკური კურსის განვითარების რეალურ საშიშროებაზე მეტყველებს რუსეთის საგარეო საქმეთა მინისტრის გახმაურებული გამოსვლაც სტოკჰოლმში ევროთათბირის პლენარულ სხდომაზე ა.წ. 14 დეკემბერს.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ რუსეთის მხარე ხელშეკრულებათა პაკეტის მომზადებისას, სარგებლობს რა საქართველოში არსებული რთული ეკონომიკური და პოლიტიკური მდგომარეობით, ცდილობს მოლაპარაკება აწარმოოს ძალის პოზიციებიდან. იგი უგულებელყოფს ჩვენი ქვეყნის ინტერესებისათვის ისეთ უაღრესად მნიშვნელოვან მომენტებს, როგორიცაა საქართველოს კუთვნილი ქონების გადმოცემის და რუსეთის შეიარაღებული ძალების საქართველოს ტერიტორიაზე დროებითი ყოფნისა და გასვლის ვადების საკითხები.

შექმნილ ვითარებაში, როცა საქართველოს შინაურ საქმეებში ჩარევამ მიიღო უპრეცედენტო ხასიათი, ამავე დროს მოსკოვში რეალური შედეგების გარეშე დამთავრდა საქართველოსა და რუსეთს შორის მოლაპარაკების მეორე რაუნდი, პარლამენტს პრობლემატურად მიაჩნია მოლაპარაკების გაგრძელება.

ამასთან დაკავშირებით საქართველოს პარლამენტი მოგვიანებით დაუბრუნდება რუსეთ-საქართველოს მოლაპარაკების გაგრძელების მიზანშეწონილობის საკითხს. საქართველოს სახელმწიფოებრივი სუვერენიტეტისა და მისი ტერიტორიული მთლიანობის მიმართ რუსეთის ხელისუფალთა დამოკიდებულების გათვალისწინებით.

ორ სახელმწიფოს შორის კეთილმეზობლური დამოკიდებულების მშენებლობის უმნიშვნელოვანესი პირობა იქნება რუსეთის მხრივ მისი ტერ-

იტორიიდან საქართველოს წინააღმდეგ მიმართული აგრესიის დაუყონებლივ შეწყვეტა.

თბილისი, 1992 წლის 17 დეკემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლის სამი საშტატო ერთეულის დაწესების შესახებ

დაწესდეს სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლის სამი საშტატო ერთეული.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 19 დეკემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა რ. ქორჩილავას სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლედ დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს **რუსუდან ქორჩილავა** სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლედ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 19 დეკემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა დ. სილაგაძის სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლედ დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს **დავით სილაგაძე** სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლედ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 19 დეკემბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
გ. ქოიავას სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლედ დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს **გიორგი ქოიავა** სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლედ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 19 დეკემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ჯ. მაისურაძის ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

ერის წინაშე განსაკუთრებული დამსახურების, სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირული თავდადებისა და მამაცობისათვის საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მფრინავი — გვარდიის პოლკოვნიკი **ჯიმშერ მაისურაძე** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 25 დეკემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
მ. გელაშვილის ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოვების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი თავდადების, სამხედრო ხელმძღვანელობის მიერ მიცემული საბრძოლო დავალების წარმატებით შესრულებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მფრინავი **მერაბ გელაშვილი** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 25 დეკემბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
რესპუბლიკის ხელმძღვანელ მუშაკთა ჯგუფის აფხაზეთში მივლინების შესახებ

აფხაზეთში, სამხედრო კონფრონტაციის რაიონებში ადგილი აქვს შტაბის მუშაკებისა და საველე მეთაურების არაორგანიზებულ, ურთიერთშეუთანხმებელ, არაკოორდინირებულ მოქმედებებს, სერიოზულად ფერხდება მებრძოლების სამხედრო ტექნიკით, ტყვია-წამლით, საწვავით, კვების პროდუქტებითა და ტანსაცმლით მომარაგება, ხდება ფრონტისათვის განკუთვნილი ტვირთის გაფლანგვა და დატაცება.

1. არსებული ვითარების სასწრაფოდ შესწავლის მიზნით დაუყოვნებლივ გაიგზავნოს აფხაზეთში ხელმძღვანელი მუშაკების ჯგუფი შემდეგი შემადგენლობით:

ზურაბ კერვალიშვილი – ჯგუფის ხელმძღვანელი, საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის მოადგილე;

მიხეილ ელბაქიძე – საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს შტაბის უფროსის მოვალეობის შემსრულებელი;

ფრიდონ ინჯია – საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის მინისტრი;

მიხეილ გურგენიძე – საქართველოს რესპუბლიკის ტრანსპორტის მინისტრი;

ზურაბ ჭანკოტაძე – საქართველოს რესპუბლიკის საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის უფროსი;

ალექსანდრე ჯავახიშვილი – საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო-საზღვაო სამმართველოს უფროსი;

თეიმურაზ ხურციძე – საქართველოს რესპუბლიკის ვაჭრობისა და მატერიალური მომარაგების მინისტრის პირველი მოადგილე;

ავთანდილ ყიფშიძე – საქართველოს რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობისა და კვების მრეწველობის მინისტრის მოადგილე;

ჯემალ გორგიაშვილი – საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე;

გურამ ბალანჩივაძე – საქართველოს რესპუბლიკის სარკინიგზო დეპარტამენტის უფროსის მოადგილე;

ალექსანდრე შუშანაშვილი – საქართველოს რესპუბლიკის მთავარი სამხედრო პროკურორი.

2. დაევალოს ამ ჯგუფს აფხაზეთის ფრონტებზე შექმნილი სიტუაციის დეტალური შესწავლის შედეგების გათვალისწინებით შეიმუშაოს მატერიალურ-ტექნიკური რესურსების მობილიზაციის, ფრონტის ინტერესებთან დაკავშირებული რესპუბლიკის ყველა სამსახურში მკაცრი დისციპლინის უზრუნველყოფის კონკრეტული ღონისძიებები და ოპერატიულად წარუდგინოს საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს განსახილველად და დასამტკიცებლად.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 28 დეკემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის ზოგიერთი რეგიონიდან კონფლიქტური სიტუაციებისა და სტიქიის შედეგად, აგრეთვე რესპუბლიკის ფარგლებს გარედან ლტოლვილთა სოციალური დაცვისა და უფლებრივი მდგომარეობის გაუმჯობესების შესახებ

შიდა ქართლში და აფხაზეთში შექმნილი კონფლიქტური სიტუაციების, რიგ რაიონებში მომხდარი სტიქიური მოვლენების გამო, აგრეთვე რესპუბლიკის ფარგლებს გარედან ლტოლვილთა სოციალური დაცვისა და უფლებრივი მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად:

1. საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტმა მისმა რეგიონალურმა კომისიებმა ძირითადი საქმიანობა წარმართონ ლტოლვილთა მიღება-დაბინავების, სოციალური და მატერიალური უზრუნველყოფის, შემდგომში კი შესაბამისად მათ მშობლიურ ადგილებში დაბრუნების, რესპუბლიკის სხვადასხვა რაიონში გეგმაზომიერად განსახლებისა და მიწისძვრის შედეგების დროული ლიკვიდაციისაკენ.

2. ქალაქ თბილისის მერიამ, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებმა აღნიშნული საკითხების მოწესრიგებისათვის აქტიური დახმარება გაუწიონ საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტს, გამოძებნონ შესაძლებლობები რეგიონალური კომისიებისათვის თითო საშტატო ერთეულის გამოსაყოფად.

3. 1993 წლის პირველი იანვრიდან ლტოლვილთა დახმარების გაცემასთან დაკავშირებული ფინანსური ოპერაციების წარმართვა დაევალოს საქართველოს ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტს.

4. საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა და სოციალური უზრუნველყოფის, შრომისა და დასაქმების სამინისტროებმა, შესაბამისმა ბანკებმა:

– დაფარონ 1993 წლის იანვარში მიმდინარე წლის ნოემბერ-დეკემბრის ლტოლვილების კუთვნილი ფულადი დახმარებების და დადგენილი პენსიების დავალიანება.

– შეუფერხებლად გასცენ 1993 წლის იანვრიდან აღნიშნული ყოველთვიური დახმარება და პენსიები.

5. საქართველოს რესპუბლიკის შემნახველმა ბანკმა, ქალაქებისა და რაიონების ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებმა უზრუნველყონ ლტოლვილთა მომსახურება და ფულადი დახმარების გაცემა ყოველი თვის 20 რიცხვამდე.

6. კონფლიქტური სიტუაციების შედეგად ლტოლვილ შრომისუნარიან დროებით უმუშევარ პირთა ყოველთვიური დახმარება განისაზღვროს მინიმალური ხელფასის ოდენობით, ხოლო სახელმწიფო კმაყოფაზე (უფასო კვება და ბინა) მყოფთათვის მინიმალური ხელფასის ერთი მესამედით.

7. ორგანიზებულად ჩასახლებულ ლტოლვილთა ცხოვრებისა და კვების ხარჯების ანგარიშსწორების ოპერატიულად განხორციელების წესი განსაზღვროს საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტმა. რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტრომ აღნიშნული კომიტეტის განაცხადის საფუძველზე უზრუნველყოს შესაბამისი თანხების გაცემა და სათანადო ცვლილებები შეიტანოს რესპუბლიკურ და ადგილობრივ ბიუჯეტში.

8. საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნულმა და შემნახველმა ბანკებმა უზრუნველყონ ლტოლვილთა საცხოვრებელ ადგილებზე ფულადი ანაბრების შეუფერხებელი გაცემა.

9. ლტოლვილთათვის გათვალისწინებული ჰუმანიტარული დახმარებისა და ნორმირებული პროდუქტების გაცემის ორგანიზაციისათვის საქართველოს რესპუბლიკის ვაჭრობისა და მატერიალური მომარაგების სამინისტრომ, ცეკავშირის გამგეობამ, ქ.თბილისის მერიამ, ქალაქებისა და რაიონების ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებმა ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის განაცხადის შესაბამისად დაუყონებლივ უზრუნველყონ მალაზიების საჭირო რაოდენობის გამოყოფა.

10. საქართველოს რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობისა და კვების მრეწველობის სამინისტრომ, მიწის რესურსებისა და მიწის კადასტრის

კომიტეტმა, რაიონების ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებმა ხელი შეუწყონ ლტოლვილთა სოფლის მეურნეობაში დასაქმებას, რისთვისაც გამოუყონ მათ შესაბამისი ფართობის მიწის ნაკვეთები დროებითი სარგებლობისათვის.

11. რესპუბლიკის სამინისტროებმა, უწყებებმა და ორგანიზაციებმა უზრუნველყონ სრულწლოვან ლტოლვილთა დროებით დასაქმება.

12. საქართველოს რესპუბლიკის მრეწველობის, ვაჭრობისა და მატერიალური უზრუნველყოფის სამინისტროებმა, ცეკავშირის გამგეობამ ორი კვირის ვადაში ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტს წარუდგინონ წინადადებანი ლტოლვილთათვის იაფფასიანი ზამთრის ტანსაცმლის, ფეხსაცმლის, თეთრეულისა და სხვა საყოფაცხოვრებო ნაწარმის გამოყოფის შესახებ.

13. საქართველოს რესპუბლიკის არქიტექტურისა და მშენებლობის საქმეთა სამინისტრომ ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტთან ერთად შეარჩიოს ლტოლვილთა მუდმივ საცხოვრებელ ადგილებში დაბრუნების პერიოდისათვის ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლების შესაფერისი ტიპიური პროექტები.

14. საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტრომ უზრუნველყოს ლტოლვილთა შორის სამხედრო ვალდებულთა და მოხალისეთა საქართველოს მოქმედ არიაში გაწვევა.

15. საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტმა 1993 წლის პირველ კვარტალში შეისწავლოს სტიქიით დაზარალებული მოსახლეობისათვის აშენებული საცხოვრებელი სახლების გამოყენების საკითხი, გამოავლინოს წლების განმავლობაში ჩაუსახლებელი სახლები და წარადგინოს წინადადებები მათი სტიქიით დაზარალებულთათვის განაწილების შესახებ.

16. იმ რაიონების ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებმა, სადაც ხორციელდება სტიქიით დაზარალებულთა ჩასახლება, ხელი შეუწყონ ახლადგადმოსახლებულთა შრომით მოწყობას, სკოლებსა და სკოლამდელი აღზრდის დაწესებულებებში განწესებას, სამედიცინო მომსახურებას და სხვა სოციალური საკითხების მოგვარებას.

17. მიწისძვრით დაზარალებული ქალაქებისა და რაიონების ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებმა მკაცრად დაიცვან დაზარალებულთათვის საცხოვრებელი სახლების მშენებლობის რიგითობა.

18. ამ განკარგულების შესრულების კონტროლი განახორციელოს საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტმა.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1992 წლის 30 დეკემბერი.

თავი V

1993 წელი

საქართველოს პარლამენტის დადგენილება გაგრის მოვლენების შემსწავლელი კომისიის შექმნის შესახებ საქართველოს პარლამენტის დადგენილებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე

საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

1. შეტანილ იქნეს ცვლილებები „გაგრის მოვლენების შემსწავლელი კომისიის შექმნის შესახებ“ საქართველოს პარლამენტის 1992 წლის 19 ნოემბრის დადგენილებაში და კომისია ჩამოყალიბდეს შემდეგი შემადგენლობით:

თენგიზ გელოვანი – კონსერვატიულ-მონარქისტული პარტია;
დემურ ბაბტაძე – საქართველოს სოციალ-დემოკრატიული პარტია;
მალხაზ ბარამიძე – დემოკრატიული პარტია;
ელგუჯა გვაზავა – საქართველოს მწვანეთა პარტია;
თენგიზ დიხამინჯია – „ქარტია-91“;
როსტომ დოლიძე – ბლოკი „მშვიდობა“;
არჩილ იოსელიანი – საქართველოს სოციალური სამართლიანობის კავშირი;
ნუგზარ კვაჭაძე – სრულიად საქართველოს მერაბ კოსტავას საზოგადოება;
რაულ კუპრავა – ილია ჭავჭავაძის საზოგადოება;
როინ ლიპარტელიანი – სრულიად საქართველოს მიწათმოქმედთა კავშირი;
რომან მიმინოშვილი – საქართველოს ეროვნული აღორძინების კავშირი;
ლევან მესხი – საქართველოს სახალხო ფრონტი;
ამირან ნადარაია – საქართველოს სახელმწიფოებრივ-ეროვნული მთლიანობის პარტია;
მამული ჟღენტი – კონსერვატიულ-მონარქისტული პარტია;
გერმანე ფაცაცია – ქართველ ტრადიციონალისტთა კავშირი;
ლუიზა შაკიაშვილი – ბლოკი „მშვიდობა“;

ივერი ჭელიძე — დამოუკიდებელ დეპუტატთა ჯგუფი.

2. დამტკიცდეს ამ კომისიის დებულება (თან ერთვის).

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1993 წლის 12 იანვარი.

<u>დანართი</u>

გაგრის მოვლენების შემსწავლელი დროებითი კომისიის დებულება

1. გაგრის მოვლენების შემსწავლელი კომისია შექმნა საქართველოს პარლამენტმა 6 თვის ვადით. კომისიის მუშაობის ვადის გაგრძელება შეუძლია პარლამენტს კომისიის წინადადებით.

2. გაგრის მოვლენების შემსწავლელი კომისიის მიზანია:

ა) გამოიძიოს აფხაზეთში საქართველოს შეიარაღებული ძალების მარცხის მიზეზები;

ბ) გამოიკვლიოს ქართველი და სხვა ეროვნების მშვიდობიან მოქალაქეთა მასობრივი ჟლეტის, ადამიანის უფლებათა საყოველთაოდ აღიარებული ნორმების დარღვევათა ფაქტები.

3. კომისია თავის შემადგენლობიდან ირჩევს თავმჯდომარეს, მის მოადგილესა და მდივანს. კომისიის თავმჯდომარეს ამტკიცებს პარლამენტი.

4. გაგრის მოვლენების შემსწავლელი კომისია უფლებამოსილია ჩამოართვას ჩვენებები, დანიშნოს ექსპერტიზები, მოახდინოს დოკუმენტების ამოღება და ჩააბაროს სხვა საგამოძიებო მოქმედებანი. კომისიის მოთხოვნა სავალდებულოა სახელმწიფო ხელისუფლებისა და მმართველობის ყველა ორგანოსათვის თუ თანამდებობის პირისათვის.

5. კომისიის საქმიანობა შეწყდება პარლამენტის დადგენილებით.

•

საქართველოს პარლამენტის დადგენილება აფხაზეთის საკითხთა დროებით კომისიის შემადგენლობაში ცვლილებების შესახებ

საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

1. აფხაზეთის საკითხთა დროებითი კომისიის შემადგენლობაში დამატებით არჩეულ იქნენ პარლამენტის შემდეგი წევრები:

გიორგი ბარამიძე
ოთარ ზუხბაია
ბორის კაკუბავა
გენო კალანდია
პაატა კოლუაშვილი
თამაზ ნადარეიშვილი
ვახტანგ ყოლბაია
თამაზ წოწონავა

2. საქართველოს პარლამენტის აფხაზეთის საკითხთა დროებითი კომისიის მომსახურე პერსონალის შემადგენლობა განისაზღვროს პარლამენტის მუდმივი კომისიისათვის დადგენილი საშტატო განრიგის შესაბამისად.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1993 წლის 27 იანვარი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა საბრძოლო მოქმედების ზონაში მყოფი საქართველოს შეიარაღებული ძალების პირად შემადგენლობაში სამხედრო დისციპლინის განმტკიცების ღონისძიებათა შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო აღნიშნავს, რომ მიუხედავად რთული პირობებისა, რომლებშიც მიმდინარეობს საბრძოლო მოქმედებები, საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების პირადი შემადგენლობა საფრთხეში იგდებს რა სიცოცხლეს, გმირულად იცავს დაკავებულ პოზიციებს და ქართული მიწის მთლიანობას.

ამავე დროს მებრძოლები და მეთაურები არღვევენ სამხედრო დისციპლინას, საარმიო წესრიგს, არცხვენენ სხვა მეომრებს, თვითნებურად ტოვებენ სამხედრო ქვედანაყოფებს, მათზე განპირობებული იარაღით გამოდიან საბრძოლო მოქმედების ზონიდან და მიდიან სხვა რაიონებში.

მსგავსი მოქმედებების აღმოფხვრის მიზნით საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო **ადგენს:**

1. აფხაზეთის რეგიონში დისლოცირებული სამხედრო შენაერთების

მეთაურებმა ბრიგადის გენერალმა პ. დათუაშვილმა, ბრიგადის გენერალმა გ.ყარყარაშვილმა, პოლკოვნიკმა გ. ადამიამ და პოლკოვნიკმა გ.ვაშაკიძემ გამოსცენ ბრძანება და კატეგორიულად აუკრძალონ მათდამი დაქვემდებარებულ პირად შემადგენლობას სამხედრო ნაწილებისა და საბრძოლო მოქმედების ზონის იარაღით თვითნებურად დატოვება.

ბრძანებაში აღინიშნოს, რომ სამხედრო ნაწილების დატოვება შეიძლება მხოლოდ ზემოაღნიშნული პირების მიერ ხელმოწერილი მივლინების ფურცლის და შესაბამისი სამხედრო კომენდანტის საშვის საფუძველზე, რომლებიც დამოწმებული უნდა იყოს ხელისმომწერის მრგვალი გერბიანი ბეჭდით.

2. სოხუმისა და ოჩამჩირის გარნიზონის უფროსებმა, ამ ქალაქების სამხედრო კომენდატებმა, სამხედრო პოლიციის უფროსმა, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრმა კონტროლზე აიყვანონ ამ დადგენილების შესრულება, გააძლიერონ აეროპორტების, ასაფრენი მოედნების, რკინიგზის სადგურებისა და საავტომობილო გზების პატრულირება სამხედრო მოსამსახურეების მიერ საბრძოლო ნაწილების თვითნებურად დატოვების აღმოფხვრისა და დეზერტირების დაკავების მიზნით.

3. ქ. თბილისის გარნიზონის უფროსმა, თბილისის სამხედრო კომენდატმა, საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრმა გააძლიერონ თბილისის აეროპორტის, რკინიგზისა და საავტომობილო სადგურების, აგრეთვე მათი მიმდებარე რაიონების პატრულირება, დააკავონ და ჩააბარონ სამხედრო კომენდატურას ყველა სამხედრო მოსამსახურე, რომელსაც არ ექნება საბრძოლო ზონიდან დადგენილი წესით გამოსვლის ნებართვა.

მონაცემები დაკავებულთა შესახებ ყოველდღიურად მოახსენონ საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის – შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის აპარატის სამორიგეო ნაწილს.

4. აფხაზეთის რეგიონის სამხედრო შენაერთებისა და ნაწილების მეთაურებმა 18 წლამდე ასაკის ყველა ახალგაზრდა, რომელიც ჩავიდა საბრძოლო მოქმედების ადგილებში, დააბრუნონ მუდმივ საცხოვრებელ ადგილებზე 1993 წლის 10 თებერვლამდე, რის შესახებაც მოახსენონ საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს 1993 წლის 15 თებერვლამდე.

5. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების ყველა რანგის მეთაურებმა საბრძოლო ზონის თვითნებურად დამტოვებელთა მიმართ აღძრან სისხლის სამართლის საქმე საქართველოს რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსის 262-ე მუხლის შესაბამისად.

6. დადგენილება დაყვანილ იქნეს საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთელ პირად შემადგენლობამდე.

7. ამ დადგენილების შესრულების მიმდინარეობის კონტროლი დაეკისროს საქართველოს რესპუბლიკის გენერალური პროკურორის მოადგილეს – მთავარ სამხედრო პროკურორს ა.შუშანაშვილს, რომელმაც ჩატარებული სამუშაოების შესახებ მოახსენოს საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს 1993 წლის 1 მარტამდე.

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 1 თებერვალი.

•

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა სამოქალაქო ავიაციის სამმართველოს მიერ სამხედრო გადაზიდვების ორგანიზაციის გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო აღნიშნავს, რომ აფხაზეთის რეგიონში საომარი მდგომარეობის გამო სამხედრო ხელმძღვანელობა და პოლიცია ვერ უზრუნველყოფენ სამხედრო მოსამსახურეთა გადაყვანის, სამხედრო და სხვა ტვირთების გადაზიდვის კონტროლს და ირღვევა გეგმით გათვალისწინებული რეისები.

აქედან გამომდინარე, საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო ადგენს:

1. დაევალოს სამხედრო გადაზიდვების ორგანიზაციის კონტროლი საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს შეიარაღებული ძალების სარდალს ა.კამკამიძეს; სამხედრო გადაზიდვის ორგანიზაციის გაუმჯობესების მიზნით გამოყოს და სპეციალური უფლებები მიანიჭოს მაღალი რანგის თანამდებობის პირს, აგრეთვე განიხილოს სამხედრო კონტიგენტის გასაგზავნი პუნქტის შექმნის საკითხი დაბა ალექსეევკაში არსებული პუნქტის ბაზაზე.

2. თავდაცვის სამინისტრომ:

აწარმოოს სამხედრო კონტიგენტის გადაყვანა და ტვირთის გადაზიდვა სამხედრო აეროდრომიდან სპეციალურად გამოყოფილი თვითმფრინავებით;

განიხილოს მათი გადაზიდვის ორგანიზაციის შესაძლებლობა და მკაცრი კონტროლი გაუწიოს რეისების დაკომპლექტებას.

3. დაევალოს სამოქალაქო ავიაციის სამმართველოს უფროსს ზ.ჭანკოტაძეს გამოყოს სამხედრო გადაზიდვებისათვის ორი თვითმფრინავი

ტუ-154 და ტუ-134 თბილისის აეროპორტიდან და 2 თვითმფრინავი ტუ-134 სოხუმის აეროპორტიდან.

სამოქალაქო ავიაციის სამმართველომ სამხედრო გადაზიდვები აწარმოოს მხოლოდ თავდაცვის სამინისტროს შეიარაღებული ძალების სარდლის მიერ საამისოდ უფლებამოსილი პირისაგან მიღებული განაცხადის საფუძველზე.

4. საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტრომ განიხილოს და გადაწყვიტოს სამოქალაქო ავიაციის მიერ წარმოებული სამხედრო გადაზიდვების ხარჯების დროული ანაზღაურების საკითხი.

5. ამ დადგენილების შესრულების კონტროლი დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს წევრს ა. კამკამიძეს.

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 1 თებერვალი

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა საქართველოს რესპუბლიკის ფარგლებს გარედან და მისი ზოგიერთი რეგიონიდან კონფლიქტური სიტუაციის შედეგად ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის ფულადი დახმარების გაცემისა და შეღავათიანი ტარიფებით მგზავრობის უფლების მინიჭების შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკაში ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესებისა და მათი ყოველთვიური ფულადი დახმარებით უზრუნველყოფის ერთიანი სისტემის შექმნის მიზნით:

1. ნებისმიერი ასაკის ლტოლვილს და იძულებით გადაადგილებულ პირს, გარდა იმ პირებისა, რომლებიც მოხუცებულობის გამო იღებენ პენსიას ან იმყოფებიან სახელმწიფოს კმაყოფაზე (აქვთ უფასო კვება და ბინა), მიეცეს ფულადი დახმარება მინიმალური ხელფასის ოდენობით.

2. სახელმწიფოს კმაყოფაზე მყოფ პირებს მიეცეთ დახმარება და პენსია მინიმალური ხელფასის ერთი მესამედის ოდენობით.

3. პირებს, რომლებიც მოხუცებულობის გამო იღებენ პენსიას, დამატებით მიეცეთ დახმარება მინიმალური ხელფასის 20 პროცენტის ოდენობით.

4. ლტოლვილებსა და იძულებით გადაადგილებულ პირებს, რომლებიც იღებენ ფულად დახმარებას, სტიპენდიები, კომპენსაციები ან კანონით დადგენილი სხვა დახმარებები არ მიეცემათ.

5. ზემოაღნიშნულ პირთათვის დახმარების გაცემასთან დაკავშირებული ფინანსური ოპერაციები განახორციელოს საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტმა.

6. საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა, სოციალური უზრუნველყოფის, შრომისა და დასაქმების სამინისტროებმა, შესაბამისმა ბანკებმა ყოველთვიურად უზრუნველყონ ფულადი დახმარებისა და მოხუცებულობის გამო პენსიის შეუფერხებელი გაცემა.

7. საქართველოს ტერიტორიაზე მყოფ ლტოლვილებსა და იძულებით გადაადგილებულ პირებს მიეცეთ შეღავათიანი ტარიფებით მგზავრობის უფლება;

დროებით ჩასახლების რეგიონის ფარგლებში ყველა სახის სახელმწიფო საქალაქო ტრანსპორტით (გარდა ტაქსისა) - უფასოდ;

სახელმწიფო, სარკინიგზო და საქალაქთაშორისო ტრანსპორტით დროებითი ჩასახლებისა და მუდმივ საცხოვრებელ ადგილს შორის — 50 პროცენტის ფასდაკლებით.

8. ზემოაღნიშნული შეღავათებით სარგებლობს ყველა ის პირი, რომელსაც საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტი მიანიჭებს ლტოლვილის ან იძულებით გადაადგილებული პირის სტატუსს.

9. ამ განკარგულების შესრულების კონტროლი განახორციელოს საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტმა.

10. განკარგულება ძალაშია 1993 წლის 1 მარტიდან.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 4 თებერვალი.

◆

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
რუსეთ-საქართველოს მოლაპარაკების წარმართვისა და აფხაზეთში კონფლიქტის დამთავრების ღონისძიებათა შესახებ

საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

1. მიეცეს რწმუნება საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურსა და საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტს — წარმართონ მოლაპარაკება

რუსეთის ფედერაციის მთავრობასთან ორ სახელმწიფოს შორის ურთიერთობის თაობაზე საქართველოს ეროვნული, სახელმწიფოებრივი ინტერესების სრული დაცვის პირობებით

2. დაევალოს საქართველოს ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს, პარლამენტის თავდაცვისა და ეროვნული უშიშროების მუდმივი კომისიისა და აფხაზეთის საქმეთა დროებითი კომისიის მონაწილეობით, საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროსთან, აფხაზეთის მთავრობასთან და ეროვნული ბანის კომიტეტთან, სხვა დაინტერესებულ უწყებებთან ერთად, აფხაზეთის საკითხებზე საპარლამენტო დებატების დროს შემოტანილ წინადადებათა გათვალისწინებით შეიმუშაოს და განახორციელოს გადაუდებელი ღონისძიებანი აფხაზეთის კონფლიქტის დროულად და ღირსეულად დამთავრებისათვის და 10 დღის ვადაში წარმოუდგინოს ინფორმაცია საქართველოს პარლამენტს.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1993 წლის 4 თებერვალი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის კონფლიქტის მოწესრიგებისათვის წინადადებების შემმუშავებელი დროებითი კომისიის შექმნის შესახებ

1. რუსეთ-საქართველოს მოლაპარაკების წარმართვისა და აფხაზეთის კონფლიქტის დამთავრების ღონისძიებათა შესახებ" საქართველოს პარლამენტის 1993 წლის 4 თებერვლის დადგენილების მე-2 პუნქტის საფუძველზე შეიქმნას აფხაზეთის კონფლიქტის მოწესრიგებისათვის წინადადებების შემმუშავებელი დროებითი კომისია შემდეგი შემადგენლობით:

კომისიის თავმჯდომარე

ა. **კავსაძე** — საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარე.

კომისიის წევრები:

გ. **ანჩაბაძე** — საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის წამყვანი მეცნიერი თანამშრომელი;

რ. ეშბა	–	აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მრეწველობის მინისტრი, აფხაზეთის ხსნის კომიტეტის წევრი;
მ. ვაჩაძე	–	საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის სამინისტროს საინფორმაციო განყოფილების გამგე;
გ. კალანდია	–	საქართველოს პარლამენტის წევრი;
ა. კამკამიძე	–	საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის პირველი მოადგილე;
პ. მამრაძე	–	საქართველოს პარლამენტის წევრი;
ა. მარშანია	–	საქართველოს პარლამენტის წევრი;
ი. მაჭავარიანი	–	საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის ხელმძღვანელის მოადგილე;
თ. ნადარეიშვილი	–	საქართველოს პარლამენტის წევრი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე;
გ. ჟორჟოლიანი	–	საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის ეროვნულ ურთიერთობათა კვლევის ცენტრის დირექტორი;
გ. როგავა	–	საქართველოს პარლამენტის წევრი;
დ. უსუფაშვილი	–	საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის იურიდიული განყოფილების სახელმწიფო მრჩეველი;
ნ. ჭავჭავაძე	–	საქართველოს პარლამენტის წევრი, აფხაზეთის საქმეთა კომისიის თავმჯდომარე.

3. დაევალოს კომისიას ერთი კვირის ვადაში შეიმუშაოს წინადადებები აფხაზეთის კონფლიქტის დროულად და ღირსეულად დამთავრებისათვის და წარმოუდგინოს საქართველოს პარლამენტს.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 თებერვალი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება გ. გაბისკირიას ქ. სოხუმის მერად დამტკიცების შესახებ

დამტკიცდეს **გურამ გაბისკირია** ქალაქ სოხუმის მერად.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 თებერვალი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის

გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა

დ. გვაძაბიას გულრიფშის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარედ დამტკიცების შესახებ

დამტკიცდეს **დავით გვაძაბია** გულრიფშის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარედ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 თებერვალი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის

გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა

რ. ცატავას გალის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარედ დამტკიცების შესახებ

დამტკიცდეს **რუდიკ ცატავა** გალის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარედ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 თებერვალი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის

გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა

მ. დგებუაძის სოხუმის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარედ დამტკიცების შესახებ

დამტკიცდეს **მერაბ დგებუაძე** სოხუმის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარედ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 თებერვალი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის

გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა

გ. გუგუჩიას ოჩამჩირის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარედ დამტკიცების შესახებ

დამტკიცდეს **გუგუშა გუგუჩია** ოჩამჩირის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარედ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 თებერვალი.

საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა

ქ. სოხუმისა და ოჩამჩირის ზონის დაცვის ღონისძიებათა შესახებ

მიღებული ცნობებით უკანასკნელ ხანს გუდაუთისა და გუმისთის რაიონებში მოხდა სხვადასხვა ქვეყნებიდან შემოსული შეიარაღებული ძალების კონცენტრაცია. არსებობს მონაცემები სეპარატისტებისა და მათი მხარდამჭერი შეიარაღებული ძალების სერიოზული ზრახვების შესახებ ხელში ჩაიგდონ ქ. სოხუმი, გამოიწვიონ სრული დესტაბილიზაცია და ქაოსი მთელ საქართველოში.

საქართველოს რესპუბლიკის ხელმძღვანელობას და თითოეულ მოქალაქეს არა აქვს უფლება გაგრის, ლესელიძისა და განთიადის ტრაგედიის შემდეგ არ გააკეთონ სერიოზული დასკვნები, რომლებიც გვიკარნახებს, რომ საჭიროა მიღებულ იქნეს ყველა ზომა სამხედრო ავანტიურის გამოსარიცხად და აღსაკვეთად, აგრეთვე სოხუმის, ოჩამჩირისა და მათი მიმდებარე ტერიტორიების საიმედოდ დასაცავად. სოხუმის დათმობაზე ფიქრიც კი საქართველოს დამოუკიდებლობის დაკარგვას ნიშნავს.

საერთო ეროვნული და სახელმწიფოებრივი ინტერესებიდან გამომდინარე, **ვბრძანებ:**

1. დაუყონებლივ გაიგზავნოს ქ. სოხუმში დამატებითი ძალები საჭირო ოდენობით სოხუმისა და ოჩამჩირის გარანტირებული დაცვის, ყველა გზისა და შემოსასვლელის გადაკეტვის მიზნით.

2. დაევალოთ კორპუსის მეთაურს, ბრიგადის გენერალს პ. დათუაშვილს, ბრიგადის მეთაურებს პოლკოვნიკ გ. ადამიას და პოლკოვნიკ გ. ვაშაკიძეს, ოპერატიული სამმართველოს უფროსს პოლკოვნიკ ზ. უჩაძეს დამატებითი ძალების ჩასვლამდე დაუყონებლივ მიიღონ ყველა ზომა, რათა არ მისცენ მოწინააღმდეგეს შეტევითი ოპერაციების განხორციელების საშუალება.

3. აფხაზეთის ტერიტორიაზე დისლოცირებული შეიარაღებული ძალების საბრძოლო იარაღითა და მასალით, სურსათითა და ტანსაცმლით, სხვა რესურსებით მომარაგებისათვის პერსონალური პასუხისმგებლობა დაეკისროს თ. კიტოვანს. მანვე უზრუნველყოს აუცილებელი რეზერვების შექმნა რეზერვისტების და წვევამდელების ახალი კონტიგენტის ხარჯზე.

4. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის მრეწველობის (თ. გელეიშვილი), ეკონომიკის (მ. ჯიბუტი), ფინანსთა (კ. პოპიაშვილი), ენერგეტიკის (რ. არველაძე), ვაჭრობის (მ. ზანკალიანი), ჯანმრთელობის (ი.

მენალარიშვილი), კავშირგაბმულობისა (ფ. ინჯია) და სოფლის მეურნეობის (გ. კვესიტაძე) სამინისტროებს, საქართველოს რკინიგზისა (ო. ვაშაკიძე) და საავიაციო (ზ. ჭანკოტაძე) დეპარტამენტებს დაუყონებლივ გამონახონ ყველა საშუალება და მიიღონ ზომები რეგიონში ვითარების გასაუმჯობესებლად, საომარი მოქმედებების უზრუნველსაყოფად, მოსახლეობის ცხოვრების ნორმალური რიტმის შესაქმნელად.

ალნიშნული დავალების საერთო ხელმძღვანელობა და შესრულების კონტროლი დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრს თ. სიგუას.

5. დაევალოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს (თ. ნადარეიშვილი) დაუყონებლივ მოახდინოს ყველა არსებული რესურსისა და რეზერვის მობილიზაცია სოხუმისა და ოჩამჩირის დაცვის უზრუნველსაყოფად.

6. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრომ (თ. ხაჩიშვილი) რადიკალური ღონისძიებები გაატაროს ქვეყანაში დამნაშავეობის წინააღმდეგ; დაეკისროს მას სრული პასუხისმგებლობა ქვეყანაში საზოგადოებრივი წესრიგის დამყარებისათვის.

7. შემოსული სიგნალების შესამოწმებლად სათანადო ინფორმაციის შეკრებისა და გაანალიზებისათვის, სათანადო ზომების მისაღებად გაიგზავნოს აფხაზეთის რეგიონში საქართველოს რესპუბლიკის საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის უფროსი ი. ბათიაშვილი. ამ დავალების შესასრულებლად გადაეცეს მას საჭირო მატერიალური საშუალებანი.

8. დაევალოთ ქ. სოხუმის მერს გ. გაბესკირიას, სოხუმის (მ. დგებუაძე), გულრიფშის (დ. გვაძაბია), ოჩამჩირის (გ. გუგუჩია), გალის (რ. ცატავა) რაიონების გამგეობების თავმჯდომარეებს მობილიზაცია გაუკეთონ არსებულ რეზერვებს ამ რაიონებში მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად.

9. სათანადო სამხედრო ოპერაციების მომზადება, კოორდინაცია, კონტროლი და საერთო პასუხისმგებლობა ამ ღონისძიებების განხორციელებისათვის დაეკისროს საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების სარდალს, თავდაცვის მინისტრის პირველ მოადგილეს გენერალ-პოლკოვნიკ ა. კამკამიძეს.

10. დაევალოს სასაზღვრო ჯარების სარდალს — სასაზღვრო ჯარების მთავარი სამმართველოს უფროსს პ.გიორგაძეს მოამზადოს ძალები და საშუალებები რუსეთის ფედერაციის სასაზღვრო ჯარებისაგან საქართველო-თურქეთის საზღვრის მიღებისათვის;

საქართველოს რესპუბლიკის საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურთან ერთად შეისწავლოს შექმნილი ვითარება და მიიღოს ზომები მეზობელი

სახელმწიფოებიდან საქართველოს ტერიტორიაზე მოხალისეთა ზღვით შემოსვლის აღსაკვეთად.

11. რესპუბლიკის ქალაქების მერებმა და რაიონების გამგეობის თავმჯდომარეებმა რადიკალურად გააძლიერონ ბრძოლა დამნაშავეობის წინააღმდეგ, საზოგადოებრივი წესრიგის დასამყარებლად, გამორიცხონ საქართველოს ტერიტორიაზე დისლოცირებული რუსეთის ყველა საზეობის ჯარის ნაწილებზე თავდასხმა; რესპუბლიკის გენერალურმა პროკურორმა, მთავარმა სამხედრო პროკურორმა უზრუნველყონ ყოველი ასეთი ფაქტის ოპერატიული გამოძიება და დამნაშავეთა სისხლის სამართლის პასუხისგებაში დაუყონებლივ მიცემა;

რუსეთის ფედერაციის კუთვნილი საბრძოლო ობიექტების ბაზების, შეიარაღებისა და სხვა საბრძოლო ტექნიკის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროსათვის გადაცემა განხორციელდეს მხოლოდ ამ მიზნით შექმნილი კომისიის მიერ შესაბამისი აქტების გაფორმების შემდეგ.

12. შეიქმნას აფხაზეთის რეგიონიდან ლტოლვილთაგან ბატალიონი. დაევალოთ რესპუბლიკის ქალაქების მერებსა და რაიონების გამგეობების თავმჯდომარეებს ლტოლვილთა გადაგზავნა დისლოკაციის ადგილებზე.

თავდაცვის სამინისტრომ უზრუნველყოს მათი სამხედრო წვრთნა და მომზადება.

13. ვიღებ ცნობად რუსეთის არმიის ოფიციალური წარმომადგენლების დარწმუნებას, რომ უახლოეს დღეებში ეშერიდან სრულად იქნებიან გაყვანილი რუსეთის ჯარის ნაწილები.

გენერალმა პ.დათუაშვილმა, სხვა პასუხისმგებელმა პირებმა შექმნან სათანადო პირობები აღნიშნულის განსახორციელებლად, რათა თავიდან იქნეს აცილებული მათი პროვოკაციული მიზნებით შემდგომი გამოყენება.

14. მივმართავ საქართველოს ყველა მოქალაქეს, მთელ მოსახლეობას, ვისაც გული შეტკივა სამშობლოს დამოუკიდებლობაზე, დაუყონებლივ ნებაყოფლობით ჩააბაროს მის ხელთ უკანონოდ არსებული საბრძოლო იარაღი. იარაღს ჩაიბარებენ შესაბამისი შინაგან საქმეთა განყოფილებები, დაწესდება აღრიცხვა და მათი გვარები სურვილის შემთხვევაში გამოქვეყნდება პრესაში.

15. ეთხოვოთ გაზეთების „საქართველოს რესპუბლიკისა“ და „სვობოდნაია გრუზიას“ რედაქტორებს შემოიღონ სპეციალური საგაზეთო გვერდი, რომელშიც გაშუქდება სამხედრო მშენებლობის საკითხები, აისახება საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქეთა მონაწილეობა თავდაცვის ფონდის შექმნაში, გამოქვეყნდება იმ პირთა გვარები, ვინც ნებაყოფლობით ჩააბარებს იარაღს, ოფიცერთა და ჯარისკაცთა გვარები, რომლებიც დავჯილდოვდებიან სახელმწიფო ჯილდოებით და გამოეცხადებათ შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის მადლობა.

ამ საკითხის გადასაწყვეტად ეთხოვოს თავდაცვის ფონდს გამოყოს სათანადო თანხები, საჭიროების შემთხვევაში კი გამოინახოს სახსრები სახელმწიფო ბიუჯეტიდან.

16. იმის გათვალისწინებით, რომ უახლოეს დღეებში საქართველოს პარლამენტი მიიღებს კანონს იარაღის შესახებ, დაევალოთ სამართალდაცვის ორგანოებს, შესაბამის სამხედრო უწყებებს შეიმუშაონ საერთო გეგმა მოქალაქეთა მფლობელობაში უკანონოდ არსებული იარაღის სასწრაფოდ ამოსაღებად, უკანონო შეიარაღებულ ფორმირებათა განიარაღებლად.

17. ეთხოვოს აფხაზეთის სსრის კომიტეტს გააძლიეროს მუშაობა აფხაზ და აფხაზეთში მცხოვრებ სხვა ეროვნების მოსახლეობასთან, კიდევ ერთხელ განუმარტოს, რომ ეს ომი პროვოცირებული, თავსმოხვეულია და რომ საქართველოს ხელისუფლება ისევე იცავს მშვიდობიანი აფხაზების ინტერესებს, როგორც ქართველებისა და საქართველოში მცხოვრები სხვა ერების წარმომადგენლებისა.

18. შექმნილი ვითარებიდან გამომდინარე, საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭომ იმუშაოს განსაკუთრებული რეჟიმით, რისი უზრუნველყოფაც დაევალოს ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეს ვ.იოსელიანს.

19. ამ ბრძანების ყველა პუნქტის შესრულების შესახებ ყოველდღიურად მომახსენოს სამხედრო ინსპექტორებისა და კონსულტანტების ჯგუფმა.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 თებერვალი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს 23-ე მექანიზებული ბრიგადის სამხედრო მოსამსახურეთა წახალისების შესახებ

ვბრძანებ:

სამშობლოსა და ერის წინაშე თავდადებისათვის, უმწიკვლო მხედრული სამსახურისა და მამულიშვილური ღვაწლისათვის გამოეცხადოთ მადლობა საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს 23-ე მექანიზებული ბრიგადის სამხედრო მოსამსახურეებს:

თამაზ ასლანიკაშვილს — პირველი ბატალიონის ნაღმტყორცნი ბატარეის მეთაურის მოადგილეს;
ავთანდილ ანთიას — მე-3 ბატალიონის დაზვერვის ოცეულის მეთაურს;
იოსებ არქანიას — საარტილერიო დივიზიონის ათეულის მეთაურს;
მორდეხ ალელიშვილს — სამედიცინო სამსახურის მედძმას;
ჯიმშერ ბალათურიას — მე-2 ბატალიონის ათმეთაურს;
ჯუანშერ ბენდელიანს — მე-2 ბატალიონის ათმეთაურს;
მერაბ ბენდელიანს — მე-2 ბატალიონის ოცეულის მსროლელს;
ბესარიონ ბერიას — მე-3 ბატალიონის ოცეულის მეთაურის მოადგილეს;
მამუკა ბუცხრიკიძეს — მე-6 ბატალიონის საქმეთა მწარმოებელს;
გენადი გიორგაძეს — პირველი ბატალიონის მძღოლ-მექანიკოსს;
გოჩა გოგოხიას — პირველი ბატალიონის მესამე ასეულის მეთაურის მოადგილეს;
პარმენ გოდერძიშვილს — რუსთავის ბატალიონის ოცმეთაურს;
ჯუმბერ დარსანიას — მე-6 ბატალიონის მძღოლ-მექანიკოსს;
გოჩა დგებუაძეს — მე-6 ბატალიონის ათეულის მეთაურს;
თენგიზ ვეკუას — პირველი ბატალიონის ოცეულის მეთაურს;
ანზორ თორიას — საარტილერიო დივიზიონის ბატარეის მეთაურს;
ზურაბ თორდინავას — პირველი ბატალიონის ბატარეის მეთაურის მოადგილეს;
ზაზა კეკელიას — პირველი ბატალიონის კლუბის უფროსს;
კახა კოპალიანს — პირველი ბატალიონის ასეულის მეთაურს;
კახაბერ კაშიას — მე-3 ბატალიონის მეტყვიმფრქვევეს;
დავით კიკორიას — მე-3 ბატალიონის უფროს მსროლელს;
ნიკოლოზ კვინიკაძეს — მე-3 ბატალიონის ზემდეგს;
რომან კოპალიანს — მე-3 ბატალიონის ათმეთაურს;
იური კვარაცხელიას — მე-6 ბატალიონის პირველი ასეულის მეთაურს;
რომან კალანდიას — მე-6 ბატალიონის ოცეულის მეთაურს;
ბესიკ კოხიას — საარტილერიო დივიზიონის ბატარეის მეთაურს;
გია ლაშქარაშვილს — რუსთავის ბატალიონის ასმეთაურს;
მერაბ მიქავას — პირველი ბატალიონის შტაბის უფროსის მოადგილეს;
გიორგი მარქარიანს — პირველი ბატალიონის საწყობის უფროსს;
ელგუჯა მანაგაძეს — პირველი ბატალიონის მსროლელს;
ვახტანგ მჭედლიძეს — მე-3 ბატალიონის მე-2 ასეულის მეთაურს;
ვალერიან მჭედლიშვილს — რუსთავის ბატალიონის ოცეულის მეთაურს;
ავთანდილ ნოზაძეს — მე-6 ბატალიონის დამმიზნებელს;
მალხაზ სილაძეს — რუსთავის ბატალიონის ზემდეგს;

რამაზ სიჭინავას — მე-3 ბატალიონის მძღოლ-მექანიკოსს;
ნუგზარ სუხაშვილს — რუსთავის ბატალიონის მეთაურის მოადგილეს;
სერგო ტაბატაძეს — პირველი ბატალიონის ბატარეის უფროსს;
სერგო უშაკოვს — მე-6 ბატალიონის ყუმბარ-მტყორცნელს;
გიორგი ფანჩვიძეს — პირველი ბატალიონის მეთაურის მოადგილეს;
თენგიზ ქარდავას — მე-3 ბატალიონის ათეულის მეთაურს;
რევაზ ქარდავას — მე-3 ბატალიონის ოცეულის მეთაურს;
სოსო ღვინჯილიას — პირველი ბატალიონის შეიარაღების უფროსს;
რევაზ ღვინჯილიას — პირველი ბატალიონის ოცეულის მეთაურს;
ბორის ღვინჯილიას — პირველი ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილეს;
კობა ღურწკაიას — მე-6 ბატალიონის ფიზიკური მომზადებისა და სპორტის სამსახურის უფროსს;
თემურ შამუგიას — მე-3 ბატალიონის პირველი ოცეულის ათმეთაურს;
ნიაზ ჩიქოვანს — მე-6 ბატალიონის ოცეულის იარაღის გამტენს;
ზურაბ ჩხორთოლიას — პირველი ბატალიონის მეკავშირეს;
შმაგი წურწუმიას — მე-2 ბატალიონის ოცეულის ათმეთაურს;
ბადურ ჯაჭვლიანს — მე-2 ბატალიონის ოცეულის მეთაურს;
ზვიად ხელაიას — მე-3 ბატალიონის ოცეულის მეთაურის მოადგილეს;
ზაურ ხუბუტიას — მე-3 ბატალიონის ექიმს;
ოთარ ჯობავას — მე-6 ბატალიონის ოცეულის მეთაურს;
გია ჯღამაძეს — 23-ე ბრიგადის პირველი ბატალიონის სამედიცინო სამსახურის უფროსს.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 16 თებერვალი.

◆

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დაცვისას დაინვალიდებულ სამხედრო მოსამსახურეთა და მოხალისეთა, დაღუპულ მებრძოლთა ოჯახის წევრებისათვის პენსიების დანიშვნისა და შეღავათების დაწესების შესახებ

საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

1. საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დაცვისას დაინვალიდე-

ბულ სამხედრო მოსამსახურეებსა და მოხალისეებს, შინაგან საქმეთა ორგანოების მუშაკებს, შინაგანი ჯარის მოსამსახურეებს, საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის მუშაკებს და ამ კატეგორიის დაღუპულთა ოჯახის წევრებს პენსიები დაენიშნოთ და შეღავათები დაუწესდეთ ომის ინვალიდთა და დაღუპულ სამხედრო მოსამსახურეთა ოჯახის წევრთათვის ამჟამად მოქმედი ნორმატივების შესაბამისად.

2. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტს განახორციელოს ამ დადგენილების შესრულებასთან დაკავშირებული ღონისძიებები.

3. დადგენილება ძალაშია გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პარალმენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1993 წლის 18 თებერვალი.

◆

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკასა და რუსეთის ფედერაციას შორის ურთიერთობათა საკითხებზე საქართველოს პარლამენტში გამართული დისკუსიის გამო

საქართველოს რესპუბლიკასა და რუსეთის ფედერაციას შორის ურთიერთობათა საკითხებზე საქართველოს პარლამენტში გამართულ დისკუსიასთან დაკავშირებით საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

1. გაკეთდეს შესაბამისი განცხადება ქალაქ სოხუმის დაბომბვისა და გენერალ პ. გრაჩოვის მიერ რუსეთის ტელევიზიისათვის მიცემულ ინტერვიუსთან დაკავშირებით.

2. რუსეთთან ურთიერთობის პრინციპულ საკითხებზე მომზადებული ძირითადი ხელშეკრულებების პროექტის საფუძველზე საქართველოს პარლამენტში დაიწყოს დებატები.

3. საქართველოს რესპუბლიკაში რუსეთის ფედერაციის უზენაესი საბჭოს ეროვნებათა საბჭოს თავმჯდომარის რ. გ. აბდულატიპოვისა და რუსეთის ფედერაციის მთავრობის თავმჯდომარის მოადგილის ს. მ. შახრაის სამუშაო ვიზიტის შესახებ კომუნიკეს ტექსტი განსახილველად გადაეცეს საქართველოს პარლამენტის საგარეო საქმეთა კომისიას. კომისიამ პარლამენტს უმოკლეს დროში წარმოუდგინოს თავისი დასკვნა ამ დოკუმენტის თაობაზე.

კომუნიკეს ტექსტი გამოქვეყნდეს რესპუბლიკის ცენტრალურ გაზეთებში.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერის მოადგილე
რუსუდან ბერიძე

თბილისი, 1993 წლის 23 თებერვალი.

•

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
აფხაზეთის ტერიტორიაზე მყოფი რუსეთის საჯარისო ნაწილების შესახებ

საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

1. დაუშვებლად იქნეს მიჩნეული აფხაზეთის ტერიტორიაზე რუსეთის საჯარისო ნაწილების შემდგომი ყოფნა.

2. დაევალოს საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარეს – სახელმწიფოს მეთაურს აწარმოოს მოლაპარაკება რუსეთის ფედერაციული რესპუბლიკის პრეზიდენტთან კონფლიქტის ზონიდან რუსეთის საჯარისო ნაწილების გაყვანის თაობაზე.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერის მოადგილე
რუსუდან ბერიძე

თბილისი, 1993 წლის 25 თებერვალი.

•

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მეორე საარმიო კორპუსის სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

საშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს მეორე საარმიო კორპუსის სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტან გორგასლის მესამე ხარისხის ორდენით:

გენო ადამია – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეთაური;

ალექსანდრე გეორბელიძე – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის პირველი მექანიზებული ბატალიონის დაზვერვის სამსახურის უფროსი (სიკვდილის შემდეგ);

ზაურ უჩაძე – კორპუსის მეთაურის პირველი მოადგილე;

ვალერი ქვარაია – კორპუსის შტაბის უფროსი, მეთაურის მოადგილე;

ემზარ ჭოჭუა – კორპუსის სარაკეტო ჯარებისა და საარტილერიო სამსახურის უფროსი;

თენგიზ ძაძამია – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის პირველი მექანიზებული ბატალიონის პირველი ასეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ღირსების ორდენით:

ბიქტორ თოდუა – სარაკეტო ჯარებისა და არტილერიის შტაბის უფროსი;

ალექსანდრე მამალაძე – მეორე ბრიგადის დაზვერვის უფროსის მოადგილე;

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

ჯუმბერ ანანიძე – ცალკეული რეაქტიული დივიზიონის მეთაური;

ზაზა ახალაია – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საკომენდანტო ასეულის მაკოდირებელ-დაშიფვრელი (სიკვდილის შემდეგ);

არსენა ბალახაშვილი – საარტილერიო დივიზიონის შტაბის უფროსი;

გულმედი ელიავა – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეორე მექანიზებული ბატალიონის პირველი ასეულის პირველი ოცეულის მეთაური;

მამუკა თოლორდავა – ბრიგადის ასეულის მეტყვიამფრქვევე;

რევაზ კვარაცხელია – პირველი სატანკო ასეულის მე-3 ოცეულის რიგითი (სიკვდილის შემდეგ);

მერაბ კოპალიანი – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საარტილერიო დივიზიონის მეთაური;

ემზარ ნადარეიშვილი – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მზვერავი (სიკვდილის შემდეგ);

ვახტანგ სალია – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ოცეულის მეთაური;

ელგუჯა სახელაშვილი – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის სატანკო ბატალიონის მექანიზებული ასეულის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

თენგიზ ფაცაცია — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მე-6 ბატალიონის მსროლელი;

გიორგი ქვილითაია — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საკომენდანტო ასეულის ოცეულის მეთაური;

ლევან ქეცბაია — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ასეულის საბრძოლო ნაწილის მეთაური;

ალექსანდრე ღუდუშაური — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის რუსთავის ბატალიონის ასეულის მეთაური;

ბესიკ ჩაჩიბაია — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საკომენდანტო ასეულის მოტოციკლისტ-მომწესრიგებელი (სიკვდილის შემდეგ);

თემურ ჩიტაია — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მე-3 მექანიზებული ბატალიონის მე-2 ასეულის მეთაურის მოადგილე;

რევაზ ცინცაძე — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის სატანკო ბატალიონის დაზვერვის ოცეულის რიგითი;

იური ცირკვავა — ცალკეული რეაქტიული დივიზიონის დანადგარის მძღოლი;

ბესარიონ ჭანტურიძე — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მე-3 მექანიზებული ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

მურმან ხარაიშვილი — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის პირველი მექანიზებული ბატალიონის შტაბის უფროსი;

ომიკო ხუნწარია — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მე-5 მექანიზებული ბატალიონის საინჟინრო-მესანგრეთა ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

დავით ჯიჭონაია — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ჯავშანსატრანსპორტო სამსახურის უფროსი.

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“:

რაშიდ ანთია — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის პირველი მექანიზებული ბატალიონის უფროსი მზვერავი;

ავთანდილ ბჟალავა — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მე-6 ცალკეული სატანკო ბატალიონის მექანიკოს-მძღოლი (სიკვდილის შემდეგ);

თენგიზ გოლეთიანი — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საკომენდანტო ასეულის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ზურაბ გიორგაძე — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის პირველი მექანიზებული ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

კოტე დიხამინჯია – ცალკეული რეაქტიული დივიზიონის დანადგარის მძღოლი;

ანზორ კვარაცხელია – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მე-6 ცალკეული სატანკო ბატალიონის მექანიკოს-მძღოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ავთანდილ კვარაცხელია – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საკომენდანტო ასეულის რიგითი;

ერმალო ლომთაძე – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მე-3 მექანიზებული ბატალიონის რიგითი;

გოდერძი მელიქიძე – ცალკეული საარტილერიო დივიზიონის მეთაურის მოადგილე;

რამაზ მეფარიშვილი – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მე-3 მექანიზებული ბატალიონის რიგითი;

ალექსანდრე მამიაშვილი – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის რუსთავის ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

ლევთერ საყვარელია – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მე-5 სატანკო ოცეულის მექანიკოს-მძღოლი;

მერაბ უბილავა – სარაკეტო და საარტილერიო ჯარების კავშირგაბმულობის უფროსი;

ვახტანგ ურიდია – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის რიგითი;

რაულ ფარღალავა – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საარტილერიო დივიზიონის საცეცხლე ოცეულის მეთაური;

თემურ ფოჩხუა – ცალკეული რეაქტიული დივიზიონის მზვერავ-მაკოორდინირებელი;

ჯემალ ქებურია – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მე-5 მექანიზებული ბატალიონის ოცეულის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

ზურაბ შაფაქიძე – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მე-2 მექანიზებული ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ზაზა ჩაჩავა – სარაკეტო ჯარებისა და არტილერიის შტაბის უფროსის მოადგილე;

ანზორ ცატავა – მე-6 ცალკეული სატანკო ბატალიონის საბინაო-საექსპლოატაციო სამსახურის უფროსი (სიკვდილის შემდეგ).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 28 თებერვალი.

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
გალისა და გულრიფშის რაიონების ტერიტორიაზე სამხედრო მდგომარეობის გამოცხადების შესახებ

საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

დამტკიცდეს სახელმწიფოს მეთაურის ედუარდ შევარდნაძის 1993 წლის 3 მარტის ბრძანებულება იმის თაობაზე, რომ სოხუმისა და ოჩამჩირის ზონაში ადრე გამოცხადებულ სამხედრო მდგომარეობასთან ერთად სამხედრო მდგომარეობა გამოცხადდეს აგრეთვე გალისა და გულრიფშის რაიონების ტერიტორიაზე.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1993 წლის 4 მარტი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
პოლკოვნიკ გ. ადამიასათვის გენერალ-მაიორის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ

მიენიჭოს საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მე-2 საარმიო კორპუსის 23-ე ბრიგადის მეთაურს **გენო ადამიას** გენერალ-მაიორის სამხედრო წოდება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 6 მარტი.

◆

საქართველოს პარლამენტის
მ ი მ ა რ თ ვ ა
რუსეთის ფედერაციის უმაღლეს საბჭოს, რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტს ბატონ ბორის ელცინს

როგორც ცნობილი გახდა 1993 წლის 6 მარტს ჩრდილოეთ ოსეთის სოციალისტური რეპუბლიკის უმაღლესმა საბჭომ მიიღო გადაწყვეტილება ოსი სეპარატისტების მიერ საქართველოს ტერტორიაზე უკანონოდ გამოცხადებული ეგრეთ წოდებული სამხრეთ ოსეთის რესპუბლიკის ცნობის შესახებ.

მართალია, აღნიშნულ გადაწყვეტილებას საერთაშორისო სამართლის თანახმად იურიდიული ძალა არა აქვს, მაგრამ მას შეუძლია დააბრკოლოს საქართველოს ტერიტორიაზე მიმდინარე პროცესების პოლიტიკური გზით რეგულირება, რასაც საფუძველი ჩაეყარა რუსეთ-საქართველოს 1992 წლის 24 ივნისის დაგომისის შეთანხმებით და ბატონების ე. შევარდნაძისა და ბ.ელცინის განცხადებით იმის თაობაზე, რომ მხარეები ცნობენ ერთმანეთის სახელმწიფო სუვერენიტეტს, ტერიტორიულ მთლიანობასა და საზღვრების ურღვევობას.

ამ ფონზე რუსეთის შემადგენლობაში მყოფი ფედერაციის სუბიექტის მცდელობა ხელყოს მეზობელი დამოუკიდებელი სახელმწიფოს ტერიტორიული მთლიანობა და რუსეთის ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოების დუმილი ამ ფაქტთან დაკავშირებით აღიქმება, როგორც საქართველოს სახელმწიფო სუვერენიტეტის შელახვა და კავკასიაში არასტაბილურობისათვის ხელის შეწყობა.

ყოველივე ეს არა მარტო უხეშად არღვევს საერთაშორისო სამართლის საყოველთაოდ აღიარებულ პრინციპებს, არამედ ეწინააღმდეგება თვით რუსეთის ფედერალურ კანონმდებლობას და მის მიერ ნაკისრ საერთაშორისო ვალდებულებებს.

საქართველოს პარლამენტი იმედოვნებს, რომ რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტი და უმაღლესი საბჭო განახორციელებენ ეფექტიან ღონისძიებებს ამგვარ სამართალსაწინააღმდეგო ქმედებათა აღსაკვეთად, რაც ხელს შეუწყობს ორ ქვეყანას შორის კეთილმეზობლური, თანასწორუფლებიანი ურთიერთობის დამკვიდრებას. წინააღმდეგ შემთხვევაში მთელი პასუხისმგებლობა შესაძლო უარყოფით შედეგებზე რუსეთის მხარეს დაეკისრება.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 მარტი.

•

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
„თანამედროვე ეტაპზე რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობის საკითხების შესახებ“
დებატების თაობაზე

საქართველოს პარლამენტი, რომელმაც განიხილა თანამედროვე ეტაპზე რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობის საკითხები და მიიჩნევს აუცილებლად

ამ ურთიერთობათა მოწესრიგებისათვის მყარი სამართლებრივ-სახელშეკრულებო საფუძვლების შექმნას, ადგენს:

1. მიუხედავად იმისა, რომ რუსეთის ხელისუფლებისა და შეიარაღებული ძალების ბოლოდროინდელმა მოქმედებამ გაამწვავა რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობა, დაევალოს რუსეთ-საქართველოს მოლაპარაკებაზე საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის დელეგაციას განაგრძოს მოლაპარაკება რუსეთის მხარესთან შემოთავაზებული ხელშეკრულების მთელი პაკეტის საბოლოო გაფორმებისა და ხელმოწერის მიზნით.

2. დაევალოს რუსეთ-საქართველოს მოლაპარაკებაზე საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის დელეგაციას:

ა) ისე წარმართოს თავისი ძალისხმევა, რომ მიღწეულ იქნეს ორ ქვეყანას შორის საერთაშორისო სამართლის ნორმების შესაბამისი, თანასწორუფლებიანობისა და ერთმანეთის საშინაო საქმეებში ჩაურევლობის, ტერიტორიული მთლიანობის ურღვევობის, სახელმწიფოებრივი სუვერენიტეტის შეუვალობის, პოლიტიკური, ეკონომიკური და სოციალური განვითარების საკითხებში კეთილმოსურნე მხარდაჭერისა და ხელშეწყობის პრინციპებზე დაფუძნებული ხელშეკრულება;

ბ) განსაკუთრებით გაამახვილოს ყურადღება ხელშეკრულების იმ პუნქტებზე, რომლებმაც შეიძლება მეორე მხარეს მისცეს საფუძველი ნებისმიერი საბაბით ჩაერიოს საქართველოს საშინაო საქმეებში;

გ) ხელშეკრულებათა ეკონომიკური ბლოკის შემუშავებისას იხელმძღვანელოს საქართველოს ეკონომიკური სუვერენიტეტის დაცვის, საკუთარი ფულად-საკრედიტო და საფინანსო სისტემის ფორმირებისა და ურთიერთხელსაყრელი სავაჭრო რეჟიმის დამკვიდრების პრიორიტეტებით;

დ) მიაღწიოს იმას, რომ სამხედრო საკითხებთან დაკავშირებულ ხელშეკრულებაში განისაზღვროს რუსეთის ჯარების გაყვანის გრაფიკი არა უგვიანეს 1995 წლისა და მოხდეს მათი სამართლებრივი სტატუსის და ქონებრივი საკითხების რეგულირება.

4. დაევალოს პარლამენტის სამდივნოს პარლამენტის წევრების მიერ გამოთქმული შენიშვნები და ცალკეულ ფორმულირებათა ალტერნატიული ვარიანტები გასათვალისწინებლად გაუგზავნოს რუსეთ-საქართველოს მოლაპარაკებაზე საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის დელეგაციას.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1993 წლის 11 მარტი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
„საქართველოს რესპუბლიკის ფარგლებს გარედან და მისი ზოგიერთი რეგიონიდან კონფლიქტური სიტუაციის შედეგად ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის ფულადი დახმარებების გაცემისა და შეღავათიანი ტარიფებით მგზავრობის უფლების მინიჭების შესახებ“ საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 1993 წლის 4 თებერვლის განკარგულებაში ცვლილებებისა და დამატების თაობაზე

„საქართველოს რესპუბლიკის ფარგლებს გარედან და მისი ზოგიერთი რეგიონიდან კონფლიქტური სიტუაციის შედეგად ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის ფულადი დახმარებების გაცემისა და შეღავათიანი ტარიფებით მგზავრობის უფლების მინიჭების შესახებ“ საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 1993 წლის 4 თებერვლის განკარგულებაში შეტანილ იქნეს შემდეგი ცვლილებები და დამატება:

1. პირველ პუნქტში სიტყვებს „იმყოფებიან სახელმწიფო კმაყოფაზე“ დაემატოს სიტყვები „თუ ისინი არ არიან ინვალიდები ან არ მოიპოვებენ მარჩენალის პენსიის დანიშვნის უფლებას“.

2. განკარგულებას დაემატოს შემდეგი შინაარსის 1 (1) პუნქტი:

„თუ ინვალიდობის ან მარჩენალის დაკარგვის გამო დანიშნული პენსია მინიმალური ხელფასის ოდენობაზე ნაკლები იქნება, ასეთ პირებს დაენიშნოთ ლტოლვილთათვის დადგენილი ფულადი დახმარება.

აღნიშნული ფულადი დახმარება გაიცემა საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის მიერ“.

3. მეორე პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგნაირად:

„სახელმწიფო კმაყოფაზე მყოფ პირებს მიეცეთ დახმარება მინიმალური ხელფასის ერთი მესამედის ოდენობით.

ეს შემცირება არ ვრცელდება მოხუცებულობის პენსიებზე, ინვალიდებსა და პირებზე (ბავშვებზე), რომლებსაც აქვთ მარჩენალის დაკარგვის გამო პენსიის მიღების უფლება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 12 მარტი.

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო დოქტრინის პროექტის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო **ადგენს:**

1. საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს მიერ განხილულ საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო დოქტრინის პროექტში გამოთქმული წინადადებებისა და დამატებების შეტანასთან დაკავშირებით შეიქმნას კომისია შემდეგი შემადგენლობით: ჯ. იოსელიანი, ნ. ნათაძე, დ. მაისურაძე, თ. ხაჩიშვილი, კ. კემულარია, ა. ცქიტიშვილი, ლ. აბაშიძე, შ. გეორხელიძე, ვ. ჩიქოვანი, ჰ. გეგენავა.

2. საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო დოქტრინის პროექტში ცვლილებებისა და დამატებების შეტანის შემდეგ იგი განსახილველად გადაეცეს საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და ეროვნული უშიშროების მუდმივ კომისიას.

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე
ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 15 მარტი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკაში რკინიგზაზე არსებული კრიმინოგენური ვითარების გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ

განიხილა რა საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილის, სატრანსპორტო პოლიციის მთავარი სამმართველოს უფროსის, პოლიციის გენერალ-მაიორ გ. გულუას ინფორმაცია რკინიგზაზე არსებული ვითარებისა და გაწეული მუშაობის შესახებ, საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო აღნიშნავს, რომ უკანასკნელ დროს ნაწილობრივ გაუმჯობესდა სატრანსპორტო პოლიციის მუშაობა, განხორციელებული ღონისძიებების შედეგად რკინიგზაზე რამდე-

ნადმე შემცირდა ყაჩაღობის ფაქტები, მკაცრი დაცვის ქვეშ იქნა აყვანილი სარკინიგზო ხიდები, მოძრავი შემადგენლობები, იკლო ფერადი ლითონების შემცველი აპარატურის, სპილენძის სადენებისა და კაბელების ძარცვამ, სატრანსპორტო პოლიციის მთავარი სამმართველოს ხელმძღვანელობის ძალისხმევით მოკლე დროში შეიქმნა რკინიგზის ობიექტების დაცვის პოლკი.

რესპუბლიკაში რკინიგზაზე არსებული კრიმინოგენური ვითარების შემდგომი გაუმჯობესების მიზნით საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო ადგენს:

1. საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს სატრანსპორტო პოლიციის მთავარმა სამმართველომ:

ა) განახორციელოს ღონისძიებები რკინიგზის ობიექტების დაცვის პოლკის შემდგომი ორგანიზაციულ-სტრუქტურული სრულყოფისა და მისი პირადი შემადგენლობის კვალიფიკაციის ამაღლებისათვის;

ბ) რკინიგზაზე დივერსიული აქტების აღკვეთის მიზნით განიხილოს რკინიგზის ობიექტების დაცვის პოლკში ძლიერი სპეციალური ქვედანაყოფის შექმნის საკითხი.

2. რკინიგზაზე არსებული ვითარების სისტემატური გაანალიზებისა და გაწეული მუშაობის შედეგების შეჯამების მიზნით შეიქმნას საორგანიზაციო ჯგუფი საქართველოს რესპუბლიკის ვიცე-პრემიერის ზ. კერვალიშვილის, შინაგან საქმეთა მინისტრის თ. ხაჩიშვილისა და შინაგან საქმეთა სამინისტროს სატრანსპორტო პოლიციის მთავარი სამმართველოს უფროსის გ. გულუას შემადგენლობით.

3. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის რკინიგზის დეპარტამენტის უფროსს რ. ვაშაკიძეს და შინაგან საქმეთა სამინისტროს სატრანსპორტო პოლიციის მთავარი სამმართველოს უფროსს გ. გულუას წარმოებათა ხელმძღვანელებთან და რკინიგზის სახაზო პოლიციის ხელმძღვანელ მუშაკებთან ერთად გამართონ ყოველდღიური სელექტორული თათბირები რკინიგზაზე არსებულ ფაქტობრივ მდგომარეობასთან დაკავშირებით.

4. ქალაქ თბილისის მერიამ, საქართველოს რესპუბლიკის რკინიგზისა და საავიაციო დეპარტამენტმა გადამჭრელი ზომები მიიღონ თბილისის რკინიგზის სადგურებისა და აეროპორტების ტერიტორიაზე სანიმუშო წესრიგის დასამყარებლად.

5. ამ დადგენილების შესრულების კონტროლი დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრს თ. ხაჩიშვილს.

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე
ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 15 მარტი.

საქართველოს პარლამენტის
მ ი მ ა რ თ ვ ა
გაერთიანებული ერების ორგანიზაციას, ევროპარლამენტს, მსოფლიოს ქვეყნების პარლამენტებს, რუსეთის ფედერაციის უზენაეს საბჭოს

აფხაზეთში უკანასკნელი დღეების მოვლენები ადასტურებს, რომ რუსეთი აფართოებს გამოუცხადებელი ომის მასშტაბებს საქართველოს წინააღმდეგ. რუსეთის სამხედრო თვითმფრინავებიდან და საზღვაო ხომალდებიდან იბომბება ქ.სოხუმი და მისი შემოგარენი, რის გამოც მკვეთრად იზრდება მსხვერპლი მშვიდობიან მოსახლეობაში.

1993 წლის 16 მარტს დაიწყო სახმელეთო, საზღვაო და საჰაერო ძალების მასირებული შეტევა ქ. სოხუმზე. ამ ოპერაციის ხასიათი და მასშტაბი აშკარად მოწმობს, რომ აფხაზ სეპარატისტებს ამოფარებული რუსეთის შეიარაღებული ძალები ხსენებულ ოპერაციაში ასრულებენ გადამწყვეტ როლს, რაც ააშკარავებს რუსეთის ხელისუფლების პოლიტიკას საქართველოს რესპუბლიკის მიმართ.

აღნიშნული პოზიცია, აშკარად აგრესიული, იმთავითვე ნათელი იყო საქართველოს ხელისუფლებისათვის, რომელიც საქართველოს რესპუბლიკისა და რუსეთის ფედერაციის კეთილმეზობლური ურთიერთობის ინტერესებიდან გამომდინარე, დღემდე თავს იკავებდა ოფიციალურად მიეცა რუსეთის ხელისუფლების პოლიტიკისათვის ადეკვატური კვალიფიკაცია, რათა ამით არ შეექმნა სირთულეები საქართველო-რუსეთის ურთიერთობის მოწესრიგებისათვის.

საქართველოს პარლამენტს მიაჩნია, რომ დადგა დრო საგნებსა და მოვლენებს თავისი სახელი დაერქვას და აცხადებს, რომ საქართველოს წინააღმდეგ რუსეთის სამხედრო მოქმედებების პოლიტიკური მიზანია საქართველოსაგან აფხაზეთის მოწყვეტა და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის ხელყოფა. ეს კონფლიქტი კიდევ უფრო აქტუალურს ხდის საქართველოს ტერიტორიიდან რუსეთის ჯარების გაყვანას.

საქართველოს პარლამენტი მიმართავს რუსეთის პარლამენტს, მის მთავრობას, რუსეთის დემოკრატიულ საზოგადოებრიობას გაითვალისწინონ ის სავალალო შედეგები, რაც შეიძლება მოჰყვეს სუვერენული სახელმწიფოს მიმართ რუსეთის აგრესიულ პოლიტიკას.

საქართველოს პარლამენტი მიმართავს მსოფლიო საზოგადოებრიობას რეაგირების გარეშე არ დატოვონ რუსეთის აგრესიული ქმედება საქართველოს მიმართ და არ დაუშვან საერთაშორისო სამართლის უხეში დარღვევა იმპერიალისტური ამბიციებით შეპყრობილ პოლიტიკურ ძალთაგან. დარწ-

მუნებული ვართ, რომ მსოფლიო დემოკრატიული ძალები წინ აღუდგებიან „ბოროტების იმპერიის“ აღორძინებას და ამით უდიდეს საფრთხეს აცილებენ როგორც ყოფილი საბჭოთა კავშირის სალხებს, მათ შორის – თვით რუს ხალხს, ასევე მთელ მსოფლიოსაც.

თბილისი, 1993 წლის 17 მარტი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს პრეზიდიუმის შემადგენლობის დამტკიცების შესახებ

ქალაქ სოხუმში და აფხაზეთის ტერიტორიაზე არსებული სამხედრო მდგომარეობით გამოწვეული პრობლემების გადაწყვეტის, სამოქალაქო და სამხედრო ხელისუფლებათა მოქმედების კოორდინაციის მიზნით, აგრეთვე აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს წინადადების გათვალისწინებით დამტკიცდეს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს პრეზიდიუმი შემდეგი შემადგენლობით:

თამაზ ნადარეიშვილი – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე;

ლორიკ მარშანია – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე;

რამაზ სიჭინავა – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე;

ვახტანგ ბერულავა – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე;

აკაკი გასვიანი – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე;

გენო ადამია – საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეთაური, გენერალ-მაიორი;

გურამ გაბესკირია – ქ. სოხუმის მერი;

ჯუმბერ ბეთაშვილი – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს სახელმწიფო სამდივნოს უფროსი;

დავით გულუა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრი, პოლკოვნიკი;

პაატა დათუაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს აფხაზეთში დისლოცირებული მე-2 საარმიო კორპუსის მეთაური, გენერალ-მაიორი;

იური კეშელავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის უფროსი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 22 მარტი.

•

საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა წახალისების შესახებ

სამშობლოსა და ერის წინაშე თავდადებისათვის, უმწიკვლო მხედრული სამსახურისა და მამულიშვილური ღვაწლისათვის გამოეცხადოთ მადლობა:

მეორე საარმიო კორპუსის შტაბის დაცვისა და უზრუნველყოფის ასეულიდან:

მერაბ კარტოზიას — რიგითს, ოცეულის მეთაურს;

ომარ მარღანიას — რიგითს, მსროლელს;

ნიკო მიქაძეს — რიგითს, მსროლელს;

მამული სიმონიას — რიგითს, მსროლელს;

ნუგზარ სოხაძეს — რიგითს, მსროლელს;

ზაურ ხურციძავას — სერჟანტს, ათმეთაურს.

ცალკეული რეაქტიული დივიზიონიდან:

ნოდარ გაფრინდაშვილს — რიგითს, საბრძოლო დანადგარების მეთაურს;

დავით თევზაძეს — რიგითს, მეზენიტეს;

ავთანდილ ჯინჭველაშვილს — რიგითს, საბრძოლო მანქანის მეთაურს, მძღოლს.

ახალციხის 227-ე ცალკეული ტანკსაწინააღმდეგო საარტილერიო დივიზიონიდან:

გოჩა არაბულს — რიგითს, გამტენს;

ვალერი ბოროვიჩენკოს — რიგითს, გამტენს;
ელგუჯა გურჩიანს — რიგითს, გამტენს;
ოთარ ვერდენიძეს — რიგითს, მზღოლ-მექანიკოსს;
ვახტანგ თოდუას — რიგითს, რადიო-ტელეფონისტს;
თამაზ კარტოზიას — რიგითს, მემიზნეს;
გიორგი ლაბაძეს — რიგითს, მემიზნეს;
ვლადიმერ მაკაროვს — რიგითს, რადიო-ტელეფონისტს;
გოდერძი მელიქიძეს — კაპიტანს, დივიზიონის ზურგის უფროსის მოადგილეს;
მიხეილ ტანიჩენკოს — რიგითს, გამტენს;
მიხეილ ფალინსკის — რიგითს, მემიზნეს;
ნიაზ ქარდავას — რიგითს, გამტენს;
გიორგი ჩანადირს — რიგითს, გამტენს;
ვლადიმერ ჩიქობავას — სერჟანტს, ათმეთაურს;
კობა ხატიაშვილს — რიგითს, მემიზნეს;
ელდარ ხუციშვილს — რიგითს, გამტენს.

პირველი ცალკეული სატანკო ბატალიონიდან:

ბეჟან ნარუაშვილს — ზემდეგს, პირველი სატანკო ასეული მეთაურის მოადგილეს აღმზრდელობითი მუშაობის დარგში.

მე-2 საარმიო კორპუსის აღმზრდელობითი მუშაობის განყოფილებიდან:

ზურაბ დადიანს — კაპიტანს, კორპუსის აღმზრდელობითი მუშაობის განყოფილების უფროსის მოადგილეს;
დემურ შარაბიძეს — პოლკოვნიკს, კორპუსის მეთაურის მოადგილეს პირად შემადგენლობასთან აღმზრდელობითი მუშაობის დარგში.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 30 მარტი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
პოლკოვნიკ ლ.კიკნაძის მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“ დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობის უზრუნველყოფაში განსაკუთრებული

პირადი დამსახურებისათვის აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის თავმჯდომარის მოადგილე, პოლკოვნიკი **ლევან კიკნაძე** დაჯილდოვდეს მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 31 მარტი.

•

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით:

გრიგოლ (რეზო) ჩორგოლიანი — ზემდეგი, ქუთაისის 21-ე მექანიზებული ბრიგადის 213-ე ბატალიონის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით:

შოთა ბაიაძე — პოლკოვნიკი, თავდაცვის სამინისტროს საბრძოლო მომზადების სამმართველოს უფროსი;

ნიკოლოზ ველიჩკო — პოლკოვნიკი, თავდაცვის სამინისტროს სარაკეტო ჯარებისა და არტილერიის სამმართველოს საბრძოლო განყოფილების უფროსი (სიკვდილის შემდეგ);

თენგიზ შუბლაძე — პოლკოვნიკი, თავდაცვის სამინისტროს ოფიცერთა დახელოვნებისა და ზემდეგთა მომზადების კურსების უფროსი;

გურამ ჯანიაშვილი — პოდპოლკოვნიკი, ქ. თბილისის გარნიზონის სამხედრო კომენდანტი.

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“

თეიმურაზ ბენიძე — მაიორი, თავდაცვის სამინისტროს შეიარაღებული ძალების ოპერატიული სამმართველოს პირველი განყოფილების უფროსი ოფიცერი;

ემზარ გელანტია — ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის 24-ე ბრიგადის პირველი ბატალიონის მეთაური;

პეტრე გოგუაძე — მაიორი, თავდაცვის სამინისტროს ოპერატიული სამმართველოს მეორე განყოფილების უფროსი ოფიცერი;

კობა კობალაძე — პოლკოვნიკი, „შაკნაბადას“ სპეციალური დანიშნულების ბატალიონის მეთაური;

გაგი ლაცაბიძე — ლეიტენანტი, 110-ე სატანკო ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

გოჩა პაპუნაშვილი — ზემდეგი, 110-ე სატანკო ბატალიონის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

ნიკოლოზ ჩადუნელი — პოლკოვნიკი, მეორე საარმიო კორპუსის საორგანიზაციო და დაკომპლექტების განყოფილების უფროსი.

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“

რობერტ გრიგორიანი — პოდპოლკოვნიკი, თავდაცვის სამინისტროს ოპერატიული სამმართველოს გამაგრებული რაიონების განყოფილების უფროსი;

ალექსანდრე ლორია — უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის სამთო მსროლელთა ბატალიონის მექანიზებული ოცეულის მეთაური;

ვახტანგ ჩიქოვანი — რიგითი, შეიარაღებული ძალების 24-ე ბრიგადის სანიტარი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 31 მარტი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა ჰუმანიტარულ საკითხთა საგანგებო ჯგუფის შექმნის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო **ადგენს:**

1. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის კონფლიქტურ რაიონებში მშვიდობიანი მოსახლეობის (ეთნიკური კუთვნილების მიუხედავად) სამო-

ქალაქო უფლებათა დაცვისა და მათი საცხოვრებელი ადგილებიდან იძულებით გადაადგილების რეგულირებისა და კონტროლის, კონფლიქტის ზონებში დაკარგულ მოქალაქეთა მოძებნისა და უსაფრთხოების უზრუნველყოფის, აგრეთვე რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მეომრების ტყვეობიდან დახსნის მიზნით შეიქმნას საგანგებო ჯგუფი ა. კავსაძის, გ. ბარამიძის და ნ. ჭავჭავაძის შემადგენლობით.

2. საგანგებო ჯგუფის წევრებს მიეცეთ უფლებამოსილება შეძლებისდაგვარად იქონიონ სისტემატური კონტაქტები გუდაუთის დაჯგუფების ხელმძღვანელობასთან და ჰუმანიტარული საკითხებით დაკავებულ სხვა წარმომადგენლებთან, რათა მოლაპარაკების გზით გადაწყვიტონ ყველა წამოჭრილი პრობლემა.

3. დაევალოთ სამინისტროებსა და უწყებებს, ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებს, სხვა სახელმწიფო სტრუქტურებს სრულიად და დროულად მიაწოდონ საგანგებო ჯგუფის წევრებს ჯგუფის პრობლემებთან დაკავშირებული ყველა ინფორმაცია და აღმოუჩინონ მათ ყოველმხრივი დახმარება.

4. საგანგებო ჯგუფმა კოორდინირებული მუშაობა აწარმოოს საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათაშორისი ურთიერთობის კომიტეტთან.

5. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტმა განახორციელოს ღონისძიებები საგანგებო მატერიალურ-ტექნიკური, სატრანსპორტო და ფინანსური უზრუნველყოფისათვის.

6. დაევალოს სამხედრო კონსულტანტებისა და ინსპექტორების ჯგუფს მოამზადოს საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანების პროექტი სამხედრო ტყვეების მიმართ უკანონო მოქმედებებისა და ანგარიშსწორების აღმოფხვრის შესახებ.

7. მიღებულ იქნეს ცნობად საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის თ.სიგუას განცხადება საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის თავმჯდომარის ვ.ვაშაკიძის ქ. სოჭსა და ადლერში მივლინების შესახებ ლტოლვილთა მდგომარეობის შესწავლისა და მათთვის დახმარების გაწევის მიზნით.

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე
ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 31 მარტი.

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
შეიარაღებული კონფლიქტის ზონაში მშვიდობიანი მოსახლეობის სიცოცხლისა და უსაფრთხოების დასაცავად აუცილებელ ღონისძიებათა განხორციელების შესახებ

საქართველოს ტერიტორიის ნაწილზე, აფხაზეთში, რომელსაც რუსეთის ჯარების ხელშეწყობით აკონტროლებს გუდაუთის სეპარატისტული დაჯგუფება, ტარდება ეთნიკური წმენდის პოლიტიკა, რომელმაც მიიღო ქართველი და სხვა ეროვნების მოქალაქეთა წინააღმდეგ მიმართული გენოციდის სახე.

მშვიდობიანი მოსახლეობის ფიზიკური გადარჩენის მიზნით, საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

1. დაევალოს საქართველოს ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს უმოკლეს ვადაში შექმნას მშვიდობიანი მოსახლეობის, მძევალთა და ტყვეთა გამოხსნის საგანგებო კომისია, რომელიც თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო ტყვეთა გამოხსნის კომისიასთან ერთად დასახავს და გაატარებს ქმედით ღონისძიებებს დაკისრებული ამოცანების გადასაწყვეტად. აუცილებლობის შემთხვევაში გუდაუთის სეპარატისტული დაჯგუფების კონტროლს დაქვემდებარებული ტერიტორიიდან დასაშვებად იქნეს მიჩნეული მშვიდობიან მცხოვრებთა დროებითი გამოყვანა, მათი სიცოცხლის გადარჩენის მიზნით.

2. შექმნილი ვითარების შესწავლისა და კონკრეტულ ღონისძიებათა დასახვის მიზნით აფხაზეთში ოპერატიულად გაიგზავნოს საქართველოს პარლამენტის, ეროვნული თავდაცვისა და უშიშროების საბჭოს და მინისტრთა კაბინეტის წევრთა დელეგაცია ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათაშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარის ალექსანდრე კავსაძის ხელმძღვანელობით.

3. დაუყონებლივ მიექცეს საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და საზოგადოებრიობის ყურადღება საქართველოს ტერიტორიის ნაწილზე უცხო ქვეყნის შემწეობით მიმდინარე ეთნიკური წმენდის ფაქტებს, მათი უშუალო გამომწვევი მიზეზის – აგრესიის აღკვეთის მიზნით.

4. საქართველოს ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭომ, მინისტრთა კაბინეტმა მიიღონ საჭირო ზომები, რომლებიც უზრუნველყოფენ იძულებით გადაადგილებულ მოქალაქეთა თავის საცხოვრებელ კერაში დაბრუნებას და საამისოდ სათანადო პირობების შექმნას.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1993 წლის 1 აპრილი.

საქართველოს პარლამენტის
მ ი მ ა რ თ ვ ა
გაერთიანებული ერების ორგანიზაციას, ევროპაში უშიშროებისა და თანამშრომლობის თათბირს, ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციებს

საქართველოს ტერიტორიის ნაწილზე, აფხაზეთში, რომელსაც რუსეთის ჯარების მეშვეობით აკონტროლებს გუდაუთის სეპარატისტული დაჯგუფება, ხორციელდება ეთნიკური წმენდის პოლიტიკა, რომელმაც მიიღო ქართველი და სხვა ეროვნების მშვიდობიან მოქალაქეთა წინააღმდეგ მიმართული აშკარა გენოციდის სახე. სისტემატური მასობრივი მკვლელობა, დახვრეტა და არნახული შევიწროება აიძულებს ქართველ მოსახლეობას მიატოვოს საცხოვრებელი ადგილები.

საქართველოს პარლამენტი, ამ პოლიტიკას აფასებს, როგორც ჩვენი სახელმწიფოს წინააღმდეგ მიმართული აგრესიის განგრძობას, რომელიც მიზნად ისახავს საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევას და ჩვენი სახელმწიფოს დამუკიდებლობის ხელყოფას.

მთელი პასუხისმგებლობა ზემოაღნიშნული პოლიტიკისათვის ეკისრება რუსეთს, რომელიც თავისი იმპერიალისტური მიზნების განსახორციელებლად მხარს უჭერს გუდაუთის სეპარატისტულ დაჯგუფებას.

საქართველოს პარლამენტი მოუწოდებს საერთაშორისო ორგანიზაციებს მიიღონ ქმედითი ზომები საქართველოს წინააღმდეგ მიმართული აგრესიის აღსაკვეთად, რუსეთის შეიარაღებული ძალებისა და გუდაუთის ფორმირებათა კონტროლს დაქვემდებარებულ ტერიტორიებზე ქართველი მოსახლეობის დასაცავად.

თბილისი, 1993 წლის 1 აპრილი.

•

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის

თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

ტარიელ აბაშია — მაიორი, 23-ე ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის მეორე ასეულის მეთაური;

მურად ბოკუჩავა — მეორე საარმიო კორპუსის 24-ე მექანიზებული ბრიგადის 244-ე ბატალიონის მეთაური;

გივი გამისონია — სერჟანტი, 23-ე ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის სადაზვერვო სამსახურის ათეულის მეთაური;

ბადრი გალდავა — უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის 24-ე მექანიზებული ბრიგადის სადაზვერვო სამსახურის უფროსი;

იური ვახანია — კაპიტანი, 23-ე ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის მეოთხე ასეულის მეთაური;

ელგუჯა თოხაძე — პოლკოვნიკი, მეორე საარმიო კორპუსის 24-ე მექანიზებული ბრიგადის მეთაურის მოადგილე;

ვახტანგ ლიპარტია — კაპიტანი, 23-ე ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის მესამე ასეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

თამაზ მარკელია — კაპიტანი, მეორე საარმიო კორპუსის 24-ე მექანიზებული ბრიგადის ზურგის სამსახურის უფროსი;

ანზორ მარგიანი — პოდპოლკოვნიკი, ქალაქ ოჩამჩირის სამხედრო გარნიზონის კომენდანტი;

ანზორ ქარჩავა — მაიორი, 23-ე ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის მეთაურის მოადგილე საბრძოლო ნაწილში;

გელა ქუშაშვილი — მაიორი, მეორე საარმიო კორპუსის 24-ე მექანიზებული ბრიგადის შტაბის უფროსი;

ნუგზარ ხარებავა — კაპიტანი, 23-ე ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის შეიარაღების სამსახურის უფროსი;

ნაური ჯიქია — პოდპოლკოვნიკი, მეორე საარმიო კორპუსის 24-ე მექანიზებული ბრიგადის არტილერიის უფროსი.

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

გიორგი აქირთავა — უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის დაზვერვის ოცეულის მეთაური;

ემზარ გუჯეჯიანი — რიგითი, 23-ე ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის საცეცხლე ოცეულის მებადნე;

დავით კვარაცხელია — უფროსი კაპიტანი, 23-ე ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის ჯავშანსატანკო სამსახურის უფროსი;

ვენორი კოპალიანი — უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის მეორე მექანიზებული ასეულის პირველი მექანიზებული ოცეულის მეთაური;

ავთანდილ კოპალიანი — 23-ე ბრიგადის მეთხე ბატალიონის პირველი ასეულის მეორე ოცეულის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

ზურაბ მალიშავა — ლეიტენანტი, 23-ე ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის პირველი ასეულის პირველი ოცეულის მეთაური;

გიზო მახარობლიძე — ზემდეგი, 23-ე ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის მეორე მექანიზებული ასეულის ზემდეგი;

ვალერი სადილანი — სერჟანტი, 23-ე ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის ჯავშანსატანკო სამსახურის მემიზნე;

ელგუჯა სვანიძე — უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის მეორე მექანიზებული ასეულის მეთაურის მოადგილე;

რაულ სოსელია — სერჟანტი, მერკულის ადგილობრივი ბატალიონის ათეულის მეთაური;

კარლო ფაცაცია — რიგითი, მერკულის ადგილობრივი ბატალიონის მსროლელი;

თამაზ ქობალია — სერჟანტი, მერკულის ადგილობრივი ბატალიონის მსროლელი;

იგორ შამუგია — რიგითი, 23-ე ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის მესამე ასეულის პირველი ოცეულის პირველი ათეულის მეთაურის მოადგილე;

ჯუმბერ ჩიკვაიძე — რიგითი, 23-ე ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის მესამე ასეულის ტანკის მექანიკოსი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 8 აპრილი.

•

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

საშშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის

თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

ელგუჯა ავსაჯანიშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის საავტომობილო სამსახურის უფროსი (სიკვდილის შემდეგ);

ალექსანდრე ალიხანაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ვახტანგ ახვლედიანი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

მერაბ ბალალაშვილი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

პაატა ბახტაძე — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ასეულის მეთაური;

ვახტანგ გორგოძე — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

სულიკო თევდორაშვილი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

პაატა თოფჩიშვილი — კაპიტანი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

მამუკა თუშიშვილი — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ფიზიკური მომზადების სამსახურის ინსპექტორი (სიკვდილის შემდეგ);

ვახტანგ კვინიკაძე — კაპიტანი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

გივი ლონგურაშვილი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ანდრო მაღლაკელიძე — პოდპოლკოვნიკი, საინჟინრო სამმართველოს უფროსი ოფიცერი;

ომარ მეგრელიშვილი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის საწყობის გამგე (სიკვდილის შემდეგ);

თამაზ მეფარიშვილი — პოდპოლკოვნიკი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მეთაური;

გიორგი პოპიაშვილი — პრესსამსახურის რეჟისორი (სიკვდილის შემდეგ);

არჩილ როზომაშვილი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

აბელ ქართველიშვილი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

კახაბერ ღამბაშიძე — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ვაჟა შანიძე — პოლკოვნიკი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს უფროსის პირველი მოადგილე ოპერატიული სამსახურის დარგში;

პეტრე შეშაბერიძე — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის საიდუმლო ნაწილის უფროსი;

დავით ძამაშვილი — მაიორი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის შტაბის უფროსი.

ღირსების ორდენით:

ვახტანგ კაპანაძე — მაიორი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს ცალკეული საპატრულო ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

ვლადიმერ კვანტალიანი — პოლკოვნიკი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს უფროსის მოადგილე შეიარაღების დარგში;

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

რევაზ აბაზაძე — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

მერაბ აკულაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, სამხედრო პოლიციის ბრიგადის შერეული ბატალიონის მეთაურის მოადგილე ალმზრდელობით დარგში;

ზურაბ ასლანიშვილი — პოდპოლკოვნიკი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს ბატალიონის მეთაური;

ქეთევან ალნიაშვილი — ზემდეგი, გვარდიის ქაჭუცა ჩოლოყაშვილის სახელობის მესამე ბრიგადის მედდა;

ლერი ბახტაძე — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

გიორგი ბაბუნაძე — რიგითი, დაცვისა და უზრუნველყოფის ბატალიონის მძღოლი;

ნუგზარ ბაქრაძე — უფროსი ლეიტენანტი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს სპეციალური დანიშნულების რაზმის მეთაურის მოადგილე;

ზაზა ბუზიაშვილი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მზვერავი-სნაიპერი;

ზაზა გაბუნია — რიგითი, სამხედრო პოლიციის სამამრთველოს პოლიციელი (სიკვდილის შემდეგ);

ჯემალ გაბულდანი — ლეიტენანტი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს სპეციალური დანიშნულების რაზმის ჯგუფის უფროსი (სიკვდილის შემდეგ);

ერეკლე გაბისონია — კაპიტანი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

ოთარ გაგუა — გვარდიის ქაჭუცა ჩოლოყაშვილის სახელობის მესამე ბრიგადის მესამე ბატალიონის პირველი ასეულის ოცეულის მეთაური;

ზურაბ გეგუჩაძე — ზემდეგი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს ოცეულის მეთაური მოადგილე;

მამუკა გიორგაძე — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

თეიმურაზ გურგენიძე — კაპიტანი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

გელა დანგაძე — მაიორი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს უფროსის მოადგილე;

რობერტ დიასამიძე — რიგითი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს სპეციალური დანიშნულების რაზმის პოლიციელი;

ზურაბ დურგლიშვილი — მაიორი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს განყოფილების უფროსის მოადგილე;

მირიან ელიზარაშვილი — მაიორი, სამხედრო პოლიციის ბრიგადის მეთაურის მოადგილე;

ედუარდ თავაძე — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის სამთო მსროლელთა ბატალიონის მექანიზებული ოცეულის მემიზნე (სიკვდილის შემდეგ);

სერგო თიგიშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს სპეციალური დანიშნულების რაზმის ჯგუფის უფროსი;

მუსა თიღილაური — უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ოცეულის მეთაური;

გიორგი კაჭკაჭიშვილი — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის სამთო მსროლელთა ბატალიონის მექანიზებული ოცეულის ტანკის მექანიკოსი;

ამირან კახაბრიშვილი — უმცროსი სერჟანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

ნოდარ კვეტენაძე — მაიორი, გვარდიის ქვეითი ჩოლოყაშვილის სახელობის მესამე ბრიგადის ბატალიონის მეთაური;

გიორგი კობახიძე — უმცროსი სერჟანტი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს ასეულის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

აჩიკო კოდიაშვილი — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის შრომის დავალგუფების ტანკსაწინააღმდეგო ჯგუფის თანამშრომელი;

ირაკლი კოპაძე — უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სამედიცინო სამსახურის უფროსი;

ბესიკ კოჟორაძე — უმცროსი სერჟანტი, რუსთავის პოლიციის განყოფილების ცალკეული ასეულის მატერიალური უზრუნველყოფის ოცეულის სარემონტო ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ელგუჯა კრენტაშვილი — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

ალექსანდრე კუკულდავა — სამხედრო პოლიციის სამმართველოს ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

ვახტანგ ლომიძე — მაიორი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს შტაბის უფროსი;

თამაზ ლომთათიძე — პოლკოვნიკი, გვარდიის ქვეითი ჩოლოყაშვილის სახელობის მესამე ბრიგადის შტაბის უფროსი;

არტურ მალხასიანი — ლეიტენანტი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს ჯგუფის უფროსი;

გიორგი მგელაძე — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ალექსანდრე მეფარიშვილი — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

ელგუჯა მიქიაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, გვარდიის ქაჭუცა ჩოლოყაშვილის სახელობის მესამე ბრიგადის პირველი ბატალიონის პირველი ასეულის ოცეულის მეთაური;

ემზარ ნარიმანიძე — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ასეულის მეთაური;

ალექსანდრე ნიკურაძე — ზემდეგი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს ასეულის მეთაური;

ნოდარ ოქრუაშვილი — ზემდეგი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს ცალკეული ასეულის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

მამუკა პაპიაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სამედიცინო პუნქტის უფროსი;

ანატოლი ჟამერაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს განყოფილების უფროსი ოფიცერი;

გია საღინაძე — უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ზურგის უფროსი;

გია უჯმაჯურიძე — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

გივი ფალავანდიშვილი — კაპიტანი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

ბადრი ფერაძე — უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის შტაბის უფროსის მოადგილე;

დავით ფილიშვილი — ზემდეგი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ზაზა ქავთარაძე — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

გიორგი ქართველიშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, რუსთვის სამხედრო პოლიციის განყოფილების თანამშრომელი (სიკვდილის შემდეგ);

თამაზ ქაჯაია — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის საკომენდანტო ასეულის მსროლელი;

კონსტანტინე შარაშენიძე — ზემდეგი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს განყოფილების პასუხისმგებელი შემსრულებელი;

მიხეილ ჩიხლაძე — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის დაზვერვის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

დიმიტრი ცაგურია — უფროსი ლეიტენანტი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს ბატალიონის შტაბის უფროსი;

რამაზ წიკლაური — კაპიტანი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს განყოფილების უფროსის მოადგილე;

აკაკი წურწუმია — ზემდეგი, მეორე საარმიო კორპუსის შრომის დაჯგუფების ტანკსაწინააღმდეგო ჯგუფის თანამშრომელი;

ლევან ჭარხალაშვილი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

გიორგი ხარებავა — უფროსი ლეიტენანტი, გვარდიის ქაჭუცა ჩოლოყაშვილის სახელობის მესამე ბრიგადის პირველი ბატალიონის დაზვერვის ოცეულის მეთაური;

ივანე ხეტეშვილი — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ასეულის მეთაური;

კირილე ხოჯავა — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის შრომის დაჯგუფების ჯგუფის თანამშრომელი;

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“

ვანო ანტონაშვილი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

თეიმურაზ ანტონაშვილი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

გოჩა აფციაური — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ბადრი ბეგლარაშვილი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ზურაბ გარსევანიშვილი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ანდრო გაჩეჩილაძე — უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

მაიზერ გელოვანი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ემზარ გოგიშვილი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მძღოლ-მექანიკოსი;

მამუკა გოგებაშვილი — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

თამაზ გოგებაშვილი – კაპიტანი განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ნარმსატყორცნი ბატარეის მეთაური;

გოგი გუგავა – ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

დავით დავითაშვილი – უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

თენგიზ ელოშვილი – სერჟანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის უფროსი მძღოლი;

ალექსანდრე ესებუა – რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის სამთო მსროლელთა ბატალიონის მექანიზებული ოცეულის გამტენი;

დავით ზარიძე – ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

სიმონ კანანაძე – რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მეტყვიამფრქვევე;

ემზარ კევლიშვილი – ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

გურამ კობიაშვილი – უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ლევან ლეშკაშელი – ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სანიტარული ინსტრუქტორი;

თეიმურაზ მამინაშვილი – ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

გოჩა მანველიძე – უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

დავით მანთიძე – უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ვაჟა მალალდაძე – ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

პაატა მიქაბერიძე – ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მზვერავი;

ვახტანგ მიშელაძე – კაპიტანი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ვაჟა ნემსაძე – ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

გია ნეფარიძე – ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის საველოსნოს უფროსი;

კახაბერ ოდიშვილი — ხემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

არჩილ ოქროშიაშვილი — რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სნაიპერი;

გიორგი ოქროპირიძე — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

გონერი პავლიაშვილი — ხემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

მიხეილ პაპაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

რევაზ რევიშვილი — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

ალექსანდრე სირბილაძე — უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სამსახურის უფროსის მოადგილე;

ლაშა სიხარულიძე — ხემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

მორის სულიშვილი — ხემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ანზორ ტატიშვილი — ხემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ვახტანგ ფოჩხაძე — უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ინსტრუქტორი;

ბესიკ ქავთარაძე — ხემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ლევან ქართლელიშვილი — ხემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

თენგიზ ღვინიაშვილი — ხემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

კახა ყვენწაშვილი — ხემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

ვიქტორ შავიშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

მამუკა ჩიხიაშვილი — ხემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

გიორგი ჩხეიძე — უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ბატარეის უფროსი;

რევაზ ხიმშიაშვილი — ხემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ელდარ ხუბულური — რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მძღოლი-მექანიკოსი;

იოსებ ჯალალიშვილი — ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ვაჟა ჯანკვეტაძე — ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური.

ღირსების მედლით:

მალხაზ ბეგიაშვილი — ლეიტენანტი, სამხედრო პოლიციის ბრიგადის კავშირგაბმულობის უფროსი;

მურმან კაპანაძე — პოდპოლკოვნიკი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს განყოფილების უფროსი;

დავით კიკნაველიძე — პოლკოვნიკი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს უფროსის მოადგილე;

ტარიელ ნიჟარაძე — უფროსი ლეიტენანტი, სამხედრო პოლიციის ბრიგადის საავტომობილო სამსახურის უფროსი;

სვიმონ ჟამერაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, სამხედრო პოლიციის სამმართველოს ასეულის მეთაური;

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 აპრილი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

ანდრო ვაშაკიძე — კაპიტანი, 24-ე ბრიგადის შტაბის უფროსი;

მალხაზ ქრისტესაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, საინჟინრო სამმართველოს თავდაცვით ნაგებობათა უფროსი ოფიცერი;

გოჩა შავგულიძე — უფროსი ლეიტენანტი, საინჟინრო სამმართველოს საბრძოლო მომზადების უფროსი ოფიცერი;

ღირსების ორდენით:

ანზორ არონია – ლეიტენანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის პირველი ბატარეის უფროსი ოფიცერი;

ჯამბულ ბჟანია – ლეიტენანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის მესამე ბატარეის მეორე საცეცხლე ოცეულის მეთაური;

დავით ზაქარაია – სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის მეორე ბატარეის მეორე საცეცხლე სექციის მეთაური;

ვალერი კვეკვესკირი – სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის პირველი ბატარეის მეოთხე საცეცხლე სექციის უფროსი;

დავით მანჯგალაძე – რიგითი, 246-ე საარტილერიო დივიზიონის პირველი ბატარეის მესამე საცეცხლე სექციის მემიზნე;

სოსო მანჯგალაძე – სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის პირველი ბატარეის მესამე საცეცხლე სექციის მეთაური;

გიორგი მუნჩავა – კაპიტანი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის საწვავ-საპოხი მასალების მომარაგების უფროსი;

ვალერი ქურდაგია – კაპიტანი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის უფროსის მოადგილე შეიარაღების დარგში;

ლეონიდე ხორავა – ლეიტენანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის სამწყობრო ნაწილის უფროსი;

მედლით „საარძოლო დამსახურებისათვის“

სლავა ალანია – ზემდეგი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის მეორე ბატარეის მეოთხე საცეცხლე სექციის მემიზნე;

არსენ ბარამიძე – რიგითი, „მხედრიონის“ 24-ე ბრიგადის სამხედრო მოსამსახურე;

ვალერი გოგოხია – სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის პირველი ბატარეის კავშირგაბმულობის ათეულის მეთაური;

ლავრენტი კვარაცხელია – ზემდეგი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის მეორე ბატარეის საცეცხლე სექციის ქვემეხის ნომერი;

როლანდ ფიფია – სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის მესამე ბატარეის კავშირგაბმულობის ათეულის მეთაური;

რამინ ჩხეიძე — სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის კავშირგაბმულობის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

სოსო ძიძიგური — სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის მეორე ბატარეის საცეცხლე სექციის მეთაური;

რუსლან ხაჟომია — ზემდეგი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის სარემონტო ოცეულის მეთაური;

ზაურ ხუბუა — სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის საკონტროლო-ტექნიკური პუნქტის უფროსი;

ღირსების მედლით:

თენგიზ ადამია — 247-ე საარტილერიო დივიზიონის პირველი ბატარეის პირველი საცეცხლე სექციის მძღოლი-მექანიკოსი;

დავით გუჩუა — სერჟანტი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის მესამე ბატარეის მესამე საცეცხლე სექციის მეთაური;

მერაბ რუხაია — რიგითი, 247-ე საარტილერიო დივიზიონის მძღოლი;

გიორგი წარალბაია — 247-ე საარტილერიო დივიზიონის სადაზვერვო ოცეულის მზვერავი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 20 აპრილი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება

საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

საშშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

რევაზ გუჯეჯიანი — პირველი ცალკეული სამთო ბატალიონ „სვანეთის“ მეთაური;

იური ფიოლია — ზემდეგი, დივიზია „თბილისელის“ № 1 ბატალიონის სამხედრო მოსამსახურე (სიკვდილის შემდეგ).

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

ედუარდ აბაშიძე – უფროსი ლეიტენანტი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

მერაბ ლუხავა – რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მეტყვიამფრქვევე;

გივი მამანიშვილი – ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მძღოლ-მექანიკოსი;

ბეჟან ძინძიბაძე – რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ასეულის ზემდეგი;

მურმან ჯიქია – რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ასეულის მძღოლ-მექანიკოსი.

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“:

ვლადიმერ გონჩაროვი – რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

დავით კიკნაველიძე – ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ავთანდილ მაღრაძე – რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მეტყვიამფრქვევე;

მერაბ ტატიშვილი – რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მძღოლ-მექანიკოსი;

მურმან ჩუბინიძე – რიგითი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მეტყვიამფრქვევე;

მურად ცნობილაძე – კაპიტანი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

კახაბერ ხოსიაშვილი – ზემდეგი, განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის ათეულის მეთაური.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 20 აპრილი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებულის ძალების მთავარსარდლის ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა აფხაზეთში საომარი მოქმედებების ზონაში გამართული კონცერტების მონაწილეთა და ორგანიზატორთა წახალისების შესახებ

ვბრძანებ:

აფხაზეთში საომარ ვითარებაში კონცერტების გამართვისათვის, რა-

მაც სულის სიმხნევე და ბრძოლისუნარიანობა შემატა მეომრებს, გამოეცხადოთ მადლობა:

იოსებ ბასილაშვილს – ზემდეგს, ანსამბლ „მამულის“ ხელმძღვანელს;
თამარ ბარათაშვილს – საქართველოს პრესსამსახურის კორესპონდენტს;
ზურაბ ბახუტაშვილს – უფროს ლეიტენანტს, საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს განყოფილების უფროსს;
მერაბ დოლიძეს – ანსამბლ „მამულის“ რეპეტიტორს;
რევაზ ვარდიაშვილს – ანსამბლ „მამულის“ ადმინისტრატორს;
თეიმურაზ ელიკაშვილს – ანსამბლ „მამულის“ რეპეტიტორს;
ალექსანდრე იოსელიანს – სამხედრო პოლიციის პრესსამსახურის უფროსს;
ნინო მათიაშვილს – ოფიცერთა სახლის ადმინისტრატორს;
ზაურ პაპიაშვილს – საქართველოს ოფიცერთა სახლის უფროსს, ანსამბლ „მამულის“ მხატვრულ ხელმძღვანელს.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 20 აპრილი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა

საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა წახალისების შესახებ

ვბრძანებ:

სამშობლოსა და ერის წინაშე თავდადებისათვის, უმწიკვლო მხედრული სამსახურისა და მამულიშვილური ღვაწლისათვის გამოეცხადოთ მადლობა საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეებს:

ლეიტენანტ – **ავთანდილ აფაქიძეს**
სერჟანტ – **ზურაბ აჯიაშვილს**
რიგით – **რევაზ ბიგვავას**
რიგით – **ვიტალი ბელჩევს**
რიგით – **ყარამან ბენიძეს**
რიგით – **ბადრი ბერულავას**

რიგით	–	თენგიზ გელენავას
რიგით	–	გოგი გიორგაძეს
უფროს ლეიტენანტ	–	ერი გრიგოლიას
რიგით	–	გურამ გურჩიანს
რიგით	–	ვახტანგ კაპანაძეს
რიგით	–	ანზორ კვიციანს
რიგით	–	მერაბ კოპალიანს
უფროს ლეიტენანტ	–	მელორ კუჭუხიძეს
რიგით	–	ვახტანგ ლომიძეს
რიგით	–	მერაბ მანაგაძეს
რიგით	–	რამაზ მეფარიშვილს
ლეიტენანტ	–	ბორის სვანიძეს
სერჟანტ	–	ავთანდილ ტალახაძეს
სერჟანტ	–	თეიმურაზ ფარულავას
ლეიტენანტ	–	რაულ ფარლავას
ზემდეგ	–	რუბენ ფირცხალავას
რიგით	–	ალექსანდრე ხიზანიშვილს
ლეიტენანტ	–	იოსებ ხუბულავას

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 20 აპრილი.

◆

საქართველოს პარლამენტის
მ ი მ ა რ თ ვ ა
აფხაზ ხალხს

მეცხრე თვეა აფხაზეთში მძვინვარებს ძმათამკვლელი ომი. დაიღუპა ათასობით ადამიანი, გაუბედურდა ათიათასობით ოჯახი, ინგრევა და პარტახდება ქალაქები და სოფლები, ღვთისაგან მიწიერ სამოთხედ შექმნილი მხარე ჯოჯოხეთს ემსგავსება და თუ დროზე არ მოვეგეთ გონს, შეიძლება სრულიად დაიცალოს აფხაზებისაგანაც და ქართველებისაგანაც.

იქნებ ახლა მაინც დავფიქრდეთ და მივხვდეთ, რომ ეს ომი მხოლოდ „ბოროტების იმპერიის“ რეანიმატორებს აძლევს ხელს, რომ ყველა გაუგებრობა ჩვენს შორის, საუკუნეების მანძილზე ერთიან სამშობლოში ძმურად მცხოვრებ ქართველებსა და აფხაზებს შორის, სწორედ ამ „ბოროტების იმპერიამ“ მოგვახვია თავს. სწორედ ისევ ერთად თუ შევძლებთ მისგან განთავისუფლებას.

გავიხსენოთ, როდის იყვნენ ჩვენი წინაპრები ძლიერნი, მართალნი და გამარჯვებულნი – მაშინ და მხოლოდ მაშინ, როცა ერთად იყვნენ ჭირშიც და ლხინშიც, თავიანთი ერთიანი საშობლოს დაცვაში და აღშენებლობაშიც, როცა მათ ბოლომდე სწამდათ, რომ არ არსებობს აფხაზური პრობლემა, რომელიც იმავდროულად ქართულიც არ იყოს, და არ არსებობს ქართული პრობლემა, რომლის მიმართ აფხაზი შეიძლება გულგრილი რჩებოდეს. ნუ შეურაცხვყოფთ ჩვენი წინაპრების ძმობას, ნუ შევაშფოთებთ მათის წმინდა სულებს.

ვიფიქროთ ჩვენს შვილებზე და შვილიშვილებზეც, ნუ დავიდებთ მიუტევებელ ცოდვას – მათ ხომ მაინც ერთად, მეზობლად უნდა იცხოვრონ, თუკი ჩვენ კიდევ დავუტოვებთ ამ ქვეყნად ყოფნის შესაძლებლობას.

საქართველოს პარლამენტი მოუწოდებს აფხაზი ხალხის წარმომადგენლებს, უზუცესებს, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს დეპუტატებს – შევხვდეთ სადაც ინებებთ და როცა ინებებთ, რათა განვიხილოთ და მოვაგვაროთ ჩვენს შორის არსებული ყველა პრობლემა ისე, როგორც აფხაზი და ქართველი ხალხების ღირსებას ეკადრება და ჩვენს რაინდულ ტრადიციებს შეშვენის.

თბილისი, 1993 წლის 22 აპრილი.

◆

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
რუსეთის ფედერაციის საჯარისო ნაწილების აფხაზეთის კონფლიქტის ზონიდან გაყვანის თაობაზე

ითვალისწინებს რა, რომ:

რუსეთის შეიარაღებული ძალების აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე განლაგებული კონტიგენტი აქტიურად მონაწილეობს საომარ მოქმედებებში საქართველოს რესპუბლიკის წინააღმდეგ,

რუსეთის უზენაესმა საბჭომ არაერთხელ მიიღო დადგენილებები, რომლებიც უხეშად ლახავს საქართველოს სახელმწიფოს სუვერენიტეტს,

რუსეთმა დაარღვია მოსკოვის 1992 წლის 3 სექტემბერის ხელშეკრულება,

რუსეთის დელეგაციის ობსტრუქციული პოზიციის შედეგად პრაქტიკულად უნაყოფოდ დამთავრდა რუსეთ-საქართველოს სოჭის მოლაპარაკება; რუსეთის მხარემ ყურად არ იღო საქართველოს ხელისუფლების სახელით დაყენებული სამართლიანი მოთხოვნები,

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურისა და პარლამენტის განცხადებებსა და დადგენილებებში (1992 წლის 17 დეკემბერი, 1993 წლის 25

თებერვალი, 16-18 მარტი, 1 აპრილი და სხვ.) არაერთხელ იქნა განცხადებული მოთხოვნა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიიდან რუსეთის ჯარების გაყვანის თაობაზე,

რუსეთის ჯარებისა და აფხაზი სეპარატისტების კონტროლს დაქვემდებარებულ ტერიტორიაზე ადგილი აქვს ქართველი მოსახლეობის გენოციდსა და ეთნიკურ წმენდას,

საქართველოს პარლამენტს მოვლენათა ტრაგიკული განვითარების უმთავრეს მიზეზად მიაჩნია რუსეთის ფედერაციის მიერ საქართველოს ტერიტორიის ნაწილის ფაქტობრივი ანექსიის მცდელობა, და **ადგენს:**

1. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურმა მიმართოს რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტს აფხაზეთიდან რუსეთის ჯარის გაყვანის თაობაზე.

საქართველოს პარლამენტი იმედოვნებს, რომ რუსეთის პრეზიდენტი, რომელმაც მნიშვნელოვან წარმატებას მიაღწია 1993 წლის 25 აპრილის რეფერენდუმში, გამოიყენებს თავის ძალაუფლებას და უახლოეს ხანში მიიღებს გადაწყვეტილებას კონფლიქტის ზონიდან ჯარის დაუყონებლივ გაყვანისათვის.

2. ამ მოთხოვნის შეუსრულებლობის შემთხვევაში აფხაზეთის კონფლიქტის ზონა მდინარე გუმისთის ჩრდილო-დასავლეთით, რუსეთ-საქართველოს საზღვრამდე, ჩაითვალოს რუსეთის ფედერაციის მიერ ოკუპირებულ ტერიტორიად და საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურმა, საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ, საქართველოს რესპუბლიკის წარმომადგენელმა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციაში შესაბამისი საკითხი დასვან გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის უშიშროების საბჭოსა და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებში საერთაშორისო სამართლით გათვალისწინებული მექანიზმების ამოქმედებისათვის.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1993 წლის 27 აპრილი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
თ. ნადარეიშვილისათვის გენერალ-მაიორის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ

მიენიჭოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარეს **თამაზ ნადარეიშვილს** გენერალ-მაიორის სამხედრო წოდება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 28 აპრილი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს შექმნის შესახებ

1. შეიქმნას აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭო შემდეგი შემადგენლობით:

გენო ადამია — გენერალ-მაიორი, საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მეორე საარმიო კორპუსის 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეთაური;

გურამ გაბესკირია — სოხუმის მერი;

დავით გულუა — პოლკოვნიკი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრი;

იური კეშელავა — გენერალ-მაიორი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის უფროსი;

ლორიკ მარშანია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე;

თამაზ ნადარეიშვილი — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე;

რამაზ სიჭინავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე;

ზაურ უჩაძე — გენერალ-მაიორი, საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მეორე საარმიო კორპუსის 24-ე მექანიზებული ბრიგადის მეთაური;

ვალერი ქვარაია — გენერალ-მაიორი, საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მეორე საარმიო კორპუსის მეთაური.

2. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარედ დაინიშნოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე **თამაზ ნადარეიშვილი.**

3. დაევალოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარეს თ.ნადარეიშვილს დასამტკიცებლად წარმოადგინოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს დებულება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 29 აპრილი.

საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა უმაღლეს სამხედრო თანამდებობის პირთა დანიშვნის შესახებ

ვბრძანებ:

საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს წარდგინების საფუძველზე დაინიშნონ:

გენერალ-მაიორი **პაატა დათუაშვილი** — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს შეიარაღებული ძალების სარდლის პირველი მოადგილის თანამდებობაზე;

გენერალ-მაიორი **ვალერიან ქვარაია** — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მე-2 საარმიო კორპუსის მეთაურის თანამდებობაზე;

პოლკოვნიკი **გურამ ნიკოლაიშვილი** — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის დაცვის სამინისტროს მე-2 საარმიო კორპუსის შტაბის უფროსის — კორპუსის მეთაურის პირველი მოადგილის თანამდებობაზე.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 30 აპრილი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა გ. ყარყარაშვილის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრად დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს გენერალი **გიორგი ყარყარაშვილი** საქართველოს თავდაცვის მინისტრად.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 6 მაისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა თ. კიტოვანის ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ

საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში დიდი დამსახურებისა და საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების შექმნის

საქმეში განსაკუთრებული წვლილისათვის **თენგიზ კიტოვანი** დაჯილდოვდეს **ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით.**

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 7 მაისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ჯ. იოსელიანის ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ

საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლაში დიდი დამსახურებისა და რაინდული ქცევისათვის, საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების შექმნის საქმეში დიდი წვლილისათვის **ჯაბა იოსელიანი** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 7 მაისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება გენერალ-მაიორ ვ. ქვარაიას შესახებ

გათავისუფლდეს გენერალ-მაიორი **ვალერიან ქვარაია** საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მე-2 საარმიო კორპუსის მეთაურის თანამდებობიდან და დაინიშნოს საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სარაკეტო ჯარებისა და არტილერიის უფროსად.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 11 მაისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება გენერალ-მაიორ ზ. უჩაძის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მე-2 საარმიო კორპუსის მეთაურად დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს გენერალ-მაიორი **ზაურ უჩაძე** საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მე-2 საარმიო კორპუსის მეთაურად.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 11 მაისი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ელექტროქსელის ორგანიზაციის თანამშრომელთა წახალისების შესახებ

ოჩამჩირისა და სოხუმის რაიონებში ელექტროგადამცემი ხაზის აღდგენისას გამოჩენილი პირადი მამაცობისათვის გამოუცხადოთ მადლობა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ელექტროქსელის ორგანიზაციის თანამშრომლებს:

პარმენ დადიანს — მაღალი ძაბვის ქსელის ელექტრომონტიორს;
ჯანი ეზუგბაიას — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ელექტროქსელის ორგანიზაციის უფროსს;
ვანო კვარაცხელიას — მაღალი ძაბვის ქსელის უფროსს;
რევაზ კორსანტიას — მაღალი ძაბვის ქსელის ელექტრომონტიორს;
ლევან კუპრავას — სოხუმის რაიონის ელექტროქსელის უფროსს;
მიხეილ ნიკოლაიშვილს — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ელექტროქსელის მცირე ჰესების უფროსს;
კოტე სალიას — მაღალი ძაბვის ქსელის ელექტრომონტიორს;
მერაბ უგრეხელიძეს — მაღალი ძაბვის ქსელის ელექტრომონტიორს;
ისაკ ფილიპიას — მაღალი ძაბვის ქსელის მთავარ ინჟინერს;
ჟორა ხარებავას — სოხუმის რაიონის ელექტროქსელის ოსტატს;
შუქრი ჯომიდავას — მაღალი ძაბვის ქსელის ელექტრომონტიორს;
ფილიპე შონიას — მაღალი ძაბვის ქსელის ოსტატს.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 18 მაისი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის
შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს წევრებისა და რაიონების გამგეობის თავმჯდომარეებისათვის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ

აფხაზეთის რეგიონში შექმნილი საომარი მდგომარეობის გამო და რეგიონის ეფექტიანი მართვის მიზნით **ვბრძანებ:**

მიენიჭოს პოლკოვნიკის სამხედრო წოდება:

ლორიკ მარშანიას — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს წევრს, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველ მოადგილეს;

რამაზ სიჭინავას — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს წევრს, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილეს;

გურამ გაბესკირიას — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს წევრს, ქალაქ სოხუმის მერს;

მერაბ დგებუაძეს — სოხუმის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარეს;

დავით გვაძაბიას — გულრიფშის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარეს.

გუგუშა გუგუჩიას — ოჩამჩირის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარეს;

რუდიკ ცატავას — გალის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარეს.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 15 მაისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის სამოქალაქო თავდაცვის სისტემის თანამშრომლების ღირსების მედლით დაჯილდოების შესახებ

მშვიდობიანი მოსახლეობის დაცვის საქმეში შეტანილი დიდი წვლილისათვის დაჯილდოვდნენ ღირსების მედლით საქართველოს რესპუბლიკის სამოქალაქო თავდაცვის სისტემის თანამშრომლები:

ზურაბ კაჭარავა — პოლკოვნიკი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამოქალაქო თავდაცვის სამმართველოს უფროსი;

რევაზ ნეფეტვარიძე — პოლკოვნიკი, საქართველოს რესპუბლიკის სამოქალაქო თავდაცვის მთავარი სამმართველოს უფროსი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 31 მაისი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის სასაზღვრო ჯარების სამხედრო მოსამსახურეების დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის სასაზღვრო ჯარების სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ღირსების ორდენით:

აკაკი ბედოშვილი — პოლკოვნიკი, მთავარი სამმართველოს განყოფილების უფროსი;

ნაპო ბერიშვილი — პოლკოვნიკი, მთავარი სამმართველოს განყოფილების უფროსი.

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის:“

იოსებ მაწკეპლაძე — უფროსი ლეიტენანტი, მთავარი სამმართველოს საგუშაგოს უფროსის მოადგილე;

კახა ღვინიანიძე — ლეიტენანტი, მთავარი სამმართველოს განყოფილების უფროსის მოადგილე.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 31 მაისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

ჰამლეტ ადამიანი — უფროსი ლეიტენანტი, საზენიტო დივიზიონის პირველი ბატარეის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ჯუმბერ ანანიძე – პოდპოლკოვნიკი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მეთაური;

ნუგზარ აროშიძე – უფროსი ლეიტენანტი, მეექვსე ცალკეული სატანკო ბატალიონის ქიმიური სამსახურის უფროსი;

ზურაბ დადასტანოვი – სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის პირველი საცეცხლე სექციის მეთაური;

თეიმურაზ ზარანდია – მაიორი, მეექვსე ცალკეული სატანკო ბატალიონის მეთაური;

ზაურ ქორიძე – რიგითი, მეექვსე ცალკეული სატანკო ბატალიონის ქიმიკოსი;

ნოდარ ჯიშკარიანი – პოლკოვნიკი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საარტილერიო სამსახურის უფროსი;

ვასილ ჯიშკარიანი – მეექვსე ცალკეული სატანკო ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ოთარ ჯობავა – უფროსი ლეიტენანტი, მეექვსე ცალკეული სატანკო ბატალიონის ოცეულის მეთაური.

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის:“

თენგიზ ადამია – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

ლერი ასლანიკაშვილი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

თემურ ბანძელაძე – ეფრეიტორი, საზენიტო ბატარეის პირველი გათვლის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

რუსლან გაბუნია – ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

ლევან გვარამია – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

ლევან ზაქარაია – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

ავთანდილ თოდუა – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

რომან თოდუა – პოლკოვნიკი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის არტილერიის შტაბის უფროსი;

ამირან კაკანაძე – ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ოცეულის მეთაური;

თემურ ლუკავა – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მსროლელი;

ზურაბ მატკავა — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საარტილერიო დივიზიონის მეორე ბატარეის მეთაური;

დიმიტრი მჭედლიძე — კაპიტანი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მესამე ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

ვახტანგ მჭედლიძე — უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მესამე ბატალიონის ასეულის მეთაური;

რობერტ სანიკიძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

თეიმურაზ ფანჯავიძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

ნოდარ ფერცულიანი — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ოცეულის მეთაური;

შოთა შარტავა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

მაიზერ ჩარქსელიანი — ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მექანიკოსი (სიკვდილის შემდეგ);

ამირან ჩხეტიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მემიზნე;

დავით ხაფავა — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საარტილერიო დივიზიონის მესამე ბატარეის მეთაური;

მერაბ ხვადაგიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მზვერავი.

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის:“

მამუკა ავდოევი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მსროლელი სიკვდილის შემდეგ;

გურამ ბახტაძე — რიგითი, მეექვსე ცალკეული სატანკო ბატალიონის მეტყვიამფრქვევე (სიკვდილის შემდეგ);

ალექსანდრე ბერიძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

ნიკო გაბუნია — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მსროლელი;

ზაურ გურჩიანი — რიგითი, პირველი ბატალიონის ყუმბარმტყორცნელი (სიკვდილის შემდეგ);

მალხაზ ზოდელავა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საკომენდანტო ასეულის მსროლელი;

კახაბერ თოლორდავა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საკომენდანტო ასეულის მეტყვიამფრქვევე;

იოსებ ლაშხია — უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ოცეულის მეთაური;

ვადიმ ნინემიაკი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეტყვიამფრქვევე;

მამუკა როგავა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის უფროსი მსროლელი;

ბიქტორ სოფრომაძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მძღოლ-მექანიკოსი;

გაგა ტყეშელაშვილი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ყუმბარამტყორცნელი;

ავთანდილ ქოიავა — ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

მალხაზ ჩარგელიშვილი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეტყვიამფრქვევე;

ალვერდი ჩემია — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მსროლელი;

ნუგზარ ჯაყელიძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მსროლელი;

მალხაზ ჯღარკავა — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის პირველი ასეულის მეთაურის მოადგილე.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 31 მაისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავგანწირვისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით:

ზაზა ბენდელიანი — ეროვნული გვარდიის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

გიორგი კვესაძე — მაიორი, ეროვნული გვარდიის საჟრენოსნო ნაწილის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

აბაგარ მაგომედოვი — მაიორი, ეროვნული გვარდიის საავიაციო ნაწილის ესკადრილიის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ბესიკ ჭუთათელაძე — პოლკოვნიკი, საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

მეგონა ბალათურია — ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

რობერტ ბენდელიანი — სერჟანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ვალერი ბენდელიანი — უმცროსი ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

თემურ ბენიძე — ვიცე-პოლკოვნიკი, ოპერატიული სამმართველოს უფროსი ოფიცერი;

პეტრე გოგუაძე — ვიცე-პოლკოვნიკი, ოპერატიული სამმართველოს უფროსი ოფიცერი;

ბიქტორ თოდუა — პოლკოვნიკი, მეორე საარმიო კორპუსის შტაბის უფროსი;

ველოდი მამარდაშვილი — ზემდეგი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის მებრძოლი;

ამირან მამარდაშვილი — ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

გენო ნემსვერიძე — ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

ალიკო რეხვიაშვილი — სერჟანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

ლევან ჩაკვეტაძე — ზემდეგი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის მებრძოლი;

ბენიამინ ჩაკვეტაძე — ზემდეგი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის მებრძოლი;

ვალერი ჩარგაზია — სერჟანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის ფიზიკური მომზადების უფროსი (სიკვდილის შემდეგ);

იოსებ ჩარგაზია — უფროსი ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ჯამბულათ ხოფერია — ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის სადესანტო ჯგუფის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

დავით ჩუბინიძე — ლეიტენანტი, ბატალიონ „ავაზას“ ოცეულის მეთაური.

ღირსების ორდენით:

გიორგი აქირთავა – უფროსი ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის მეთაური;

რობერტ გრიგორიანი – ვიცე-პოლკოვნიკი, ოპერატიული სამმართველოს განყოფილების უფროსი;

ვაჟა საბულუა – ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ზაზა სუბელიანი – რიგითი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის მსროლელი;

იგორ ფიფია – რიგითი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური;

გრიგოლ ყარსიმაშვილი – უფროსი ლეიტენანტი, ეროვნული გვარდიის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ).

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

გივი გამისონია – ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

მალხაზ გოროზია – სერჟანტი, 24-ე ბრიგადის დივიზიონის მებრძოლი;

ოთარ დიასამიძე – რიგითი, 24-ე ბრიგადის მებრძოლი;

რობერტ ზაქარაია – ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის ნაწილის უფროსი;

ბესიკ კეკუსაძე – 24-ე ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

გოჩა კვირკველია – რიგითი, 24-ე ბრიგადის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ხუნტული ლაშხია – 24-ე ბრიგადის ბატალიონის ოპერატორი;

ვალოდია მდივანი – 24-ე ბრიგადის მებრძოლი;

თემურ მდივანი – 24-ე ბრიგადის მებრძოლი;

ჯუმბერ მეტრეველი – უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

ჯემალ მეფორია – რიგითი, 24-ე ბრიგადის დივიზიონის მძღოლი;

მალხაზ მღვდლიაშვილი – 24-ე ბრიგადის ბატალიონის მსროლელი;

კონსტანტინე ნადარეიშვილი – რიგითი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის მსროლელი;

ნუგზარ ნაჭყებია – რიგითი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის მესანგრე;

ლეკო ონიანი – 24-ე ბრიგადის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

თამაზ ორგველიძე – რიგითი, 24-ე ბრიგადის მებრძოლი;

ზურაბ ფიფია – ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

მიხეილ ქებაძე — ვიცე-პოლკოვნიკი, კადრების სამმართველოს განყოფილების უფროსი;

თენგიზ ქვარაია — რიგითი, 24-ე ბრიგადის დივიზიონის სექციის ნომერი;

რეზო ქობალია — ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის შტაბის უფროსის თანაშემწე;

ზაურ ქუთელია — ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

შაქრო ჩარგაზია — ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მეთაური;

იოსე ჩარგაზია — რიგითი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ვალერი ჩიქოვანი — ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის საავტომობილო სამსახურის უფროსი;

ლეონიდე ხორავა — ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის დივიზიონის ნაწილის უფროსი;

ტარიელ ჯიქია — რიგითი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის მებრძოლი;

თენგიზ ჯიშკარიანი — 24-ე ბრიგადის მებრძოლი;

რეზო ჯომიდავა — ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური.

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის:“

არსენ ბარამიძე — 24-ე ბრიგადის მებრძოლი;

თეიმურაზ ბიძიშვილი — ზემდეგი, ოპერატიული სამმართველოს საქმეთა წარმოების უფროსი;

კონსტანტინე გაჩეჩილაძე — კაპიტანი, ოპერატიული სამმართველოს გამოთვლითი ცენტრის უფროსი;

არსენ გობრონიძე — 24-ე ბრიგადის მებრძოლი;

გიული გოგიაშვილი — ზემდეგი, ოპერატიული სამმართველოს არასაიდუმლო საქმეთა წარმოების უფროსი;

ზაურ გოგრიჭიანი — პოლკოვნიკი, კადრების სამმართველოს განყოფილების უფროსი;

ვიაჩესლავ დოჩია — რიგითი, 24-ე ბრიგადის დივიზიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

სოსო თოლორდავა — უფროსი ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის შტაბის უფროსის მოადგილე;

ანატოლი მინაგორაშვილი — პოლკოვნიკი, კადრების სამმართველოს უფროსის მოადგილე;

კონსტანტინე პაქსაშვილი — პოლკოვნიკი, კადრების სამმართველოს განყოფილების უფროსი;
ზაზა ქობალია — რიგითი, 24-ე ბრიგადის მებრძოლი;
ნუგზარ ჯომიდავა — უფროსი ლეიტენანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის შტაბის უფროსი.

ღირსების მედლით:

ჯონი გაბედავა — რიგითი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის მებრძოლი;
ზვიად ტოგონიძე — 24-ე ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;
სერგო ჩაჩიბაია — სერჟანტი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე;
ომარ ხასია — რიგითი, 24-ე ბრიგადის ბატალიონის მებრძოლი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 31 მაისი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა მაიორ ა. ხვედელიძის წახალისების შესახებ

ვბრძანებ:

საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურში მიღწეული წარმატებისა და ოპერატიული ღონისძიებების დროს გამოჩენილი ძამაცობისათვის აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის ქვეგანყოფილების უფროსს, ოპერატიულ თანამშრომელს მაიორ **არჩილ ხვედელიძეს** გამოეცხადოს მადლობა.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 31 მაისი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა ქ. სოხუმის სამხედრო სანატორიუმის თანამშრომელთა წახალისების შესახებ

ვბრძანებ:

ქ. სოხუმის სამხედრო სანატორიუმის საარტილერიო დაბომბვის დროს

თავდაცვის სამინისტროს ანსამბლ „მამულის“ წევრთათვის დახმარების გაწევისას გამოჩენილი თავდადებისა და ორგანიზებულობისათვის გამოეცხადოთ მადლობა სანატორიუმის თანამშრომლებს:

ჯულიეტა ნერსესიანს — უფროს მედდას;
ლიდა რუპტაშს — მედდას;
ზინაიდა აშუბას — უმცროს მედდას.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 31 მაისი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა

საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა წახალისების შესახებ

ვბრძანებ:

სამშობლოსა და ერის წინაშე თავდადების, უმწიკვლო მხედრული სამსაურისა და მამულიშვილური ღვაწლისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს 23-ე მოტომსროლელი ბრიგადის სამხედრო მოსამსახურეებს გამოეცხადოთ მადლობა:

პირველი ბატალიონიდან:

მზია აბზიანიძეს — ზემდეგს, საქმისმწაროებელს;
ზურაბ ბებიას — კაპიტანს, სასურსათო სამსახურის უფროსს;
რევაზ ბერიას — რიგითს, გათვლის ნომერს;
ემზარ ბერულავას — რიგითს, ყუმბარმტყორცნელს;
იაროსლავ ბუკვანს — რიგითს, ყუმბარმტყორცნელს;
მურად ბელქანიას — ლეიტენანტს, საბინაო სამსახურის უფროსს;
მიხეილ გიორხელიძეს — რიგითს, მძღოლს;
ჰამლეტ გოგინავას — რიგითს, მძღოლს;
ტერენტი გოგუას — სერჟანტს, ათეულის მეთაურს;
ოთარ გაბუნიას — კაპიტანს, საწვავ-საპოხი მასალების სამსახურის უფროსს;
ნუგზარ გოგუას — ლეიტენანტს, სანივთე სამსახურის უფროსს;
ემზარ კვაბზირაძეს — რიგითს, მძღოლს;
ავთანდილ მიქელაძეს — რიგითს, ყუმბარმტყორცნელის თანაშემწეს;
ვიაჩესლავ რუსიანს — რიგითს, მემიზნეს;

ანზორ სვანიძეს — რიგითს, უფროს მესანგრეს;
გოჩა უგრეხელიძეს — რიგითს, მეტყვიამფრქვეველს;
რევაზ უგრეხელიძეს — რიგითს, ყუმბარმტყორცნელის თანაშემწეს;
რევაზ ფანჩვიძეს — ლეიტენანტს, ბატალიონის სამწყობრო ნაწილის უფროსს;
რევაზ ქუთათელაძეს — რიგითს, მძღოლს;
ზურაბ შამუგიას — მაიორს, ბატალიონის მეთაურის მოადგილეს;
ნუგზარ შენგელიას — რიგითს, მეტყვიამფრქვეველს;
ზურაბ ჩხოლარიას — რიგითს, რადიოტელეფონისტს;
რევაზ ძაძამიას — ზემდეგს, კავშირგაბმულობის ოცეულის მეთაურს;
ლერი წოწორიას — რიგითს, მძღოლს;
ელდარ ხარაიშვილს — კაპიტანს, საფინანსო სამსახურის უფროსს;
ომარ ხარაიშვილს — ზემდეგს, ქიმიკოსს;
ვლადიმერ ხარაიშვილს — რიგითს, მემიზნეს;
ელგუჯა ხარაიშვილს — ზემდეგს, საიდუმლო სამსახურის უფროსს;
გივი ხარაიშვილს — რიგითს, ქიმიკოსს.

მეორე ბატალიონიდან:

ნუგზარ ბენდელიანს — რიგითს, პირველი ასეულის პირველი ოცეულის მეთაურის მოადგილეს;
ლაშა ბეჭვაიას — რიგითს, ნალმსატყორცნების ბატარეის მემიზნეს;
ოთარ ბზიკაძეს — ლეიტენანტს, პირველი ასეულის მეორე ოცეულის მეთაურს;
ვილჰელმ გელაძეს — რიგითს, ათეულის მეთაურს;
გიორგი (გია) გვარამიას — რიგითს, ოცეულის მეკავშირეს;
მურად გიორხელიძეს — რიგითს, ყუმბარმტყორცნელს;
ტარიელ გოგლიძეს — რიგითს, მსროლელს;
ავთანდილ გოგლიძეს — რიგითს, ოცეულის მეთაურის მოადგილეს;
ანდრო გოგუას — უფროს ლეიტენანტს, სამედიცინო სამსახურის უფროსს;
ნუგზარ გოცირიძეს — რიგითს, მძღოლ-მექანიკოსს;
გიორგი დანელიას — რიგითს, ბატარეის გათვლის ნომერს;
მურად დეკანოზიშვილს — რიგითს, ტელეფონისტს;
გენო დოკოევს — რიგითს, ათეულის უფროს ოპერატორს;
ზაალ ზარქუას — უფროს ლეიტენანტს, პირველი ასეულის ოცეულის მეთაურს;
აკაკი თონთუას — რიგითს, ყუმბარმტყორცნელს;

შაქრო კორძაიას — რიგითს, ოცეულის მეთაურს;
გულადი ლემონჯავას — კავშირგაბმულობის ოცეულის მეთაურს;
ჯამბულ მიქაძეს — რიგითს, უფროსს მსროლელს;
გიორგი პავლიაშვილს — რიგითს, ნაღმმტყორცნელს;
მალხაზ რეხვიაშვილს — რიგითს, ათეულის მეთაურს;
რევაზ სალიას — რიგითს, მეტყვიამფრქვევეს;
ჯემალ სიჭინავას — რიგითს, ყუმბარმტყორცნელს;
ბადრი სურგულაძეს — რიგითს, ყუმბარმტყორცნელს;
ვალერი ქაჯაიას — რიგითს, ყუმბარმტყორცნელის თანაშემწეს;
ანზორ ჩაკვეტაძეს — რიგითს, ყუმბარმტყორცნელის თანაშემწეს;
ედუარდ ჩაკვეტაძეს — რიგითს, ბატარეის უფროს მემიზნეს;
ვაჟა ჩალაძეს — რიგითს, მეტყვიამფრქვევეს;
ზურაბ ჩხიკვაძეს — ლეიტენანტს, სამედიცინო სამსახურის ექიმს;
ოთარ ჭელიძეს — საარტილერიო საბრძოლო საწყობის უფროსს;
ზიგფრიდ ხარჩილავას — რიგითს, ყუმბარმტყორცნელს.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 31 მაისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლებში დაჭრილთა, დაინვალიდებულთა და დაღუპულთა ოჯახის წევრების სამედიცინო და სოციალური რეაბილიტაციის პროგრამის შემუშავებისა და განხორციელების შესახებ

საქართველოს თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლებში დაჭრილების, დაინვალიდებულებისა და დაღუპულთა ოჯახის წევრებისათვის მუდმივი ზრუნვა სახელმწიფოს უპირველესი ვალია. ქვეყანაში შექმნილ მძიმე ეკონომიკურ ვითარებაში კიდევ უფრო აქტუალური ხდება ამ მოქალაქეთა სამედიცინო და სოციალური რეაბილიტაციის გადაუდებელ ღონისძიებათა შემუშავება და განხორიცელება, მასში სახელმწიფო და არასახელმწიფო სტრუქტურების აქტიური მონაწილეობა.

აღნიშნულიდან გამომდინარე:

1. მოწონებულ იქნეს საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვისა და შინაგან საქმეთა დაცვის სამინისტროების, სოციალური უზრუნველყოფისა

და სამედიცინო დაზღვევის ერთიანი სახელმწიფო ფონდის წინადადება საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის ბრძოლებში დაჭრილთა, დაინვალიდებულთა და დაღუპულთა ოჯახების წევრების სამედიცინო და სოციალური რეაბილიტაციისათვის მატერიალურ-ტექნიკური და ფინანსური ბაზის შექმნის შესახებ.

2. საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვისა და ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროებმა, სოციალური უზრუნველყოფისა და სამედიცინო დაზღვევის ერთიანმა სახელმწიფო ფონდმა დაინტერესებულ სამინისტროებთან და უწყებებთან ერთად ერთი თვის ვადაში შეიმუშაონ და საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტს დასამტკიცებლად წარუდგინონ ზემოაღნიშნულ მოქალაქეთა სამედიცინო და სოციალური რეაბილიტაციის პროგრამა.

3. საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვისა და ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროებმა დაუყონებლივ აღრიცხონ ასეთი მოქალაქეები და შეიმუშაონ მათთვის სამედიცინო და სოციალური რეაბილიტაციის ინდივიდუალური პროგრამები.

საქართველოს რესპუბლიკის სოციალური უზრუნველყოფისა და სამედიცინო დაზღვევის ერთიანმა სახელმწიფო ფონდმა მიმდინარე წელს უზრუნველყოს ამ მოქალაქეთა კურორტებსა და სანატორიუმებში მკურნალობისა და დასვენების ორგანიზაცია და შესაბამისი დაფინანსება.

4. ავტონომიური რესპუბლიკების მინისტრთა საბჭოებმა, ქალაქებისა და რაიონების ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებმა ადგილობრივი სახელმწიფო და არასახელმწიფო სტრუქტურების აქტიური მონაწილეობით შექმნან სპეციალური კომისიები დაჭრილთა, დაინვალიდებულთა და დაღუპულთა ოჯახის წევრების სამედიცინო და სოციალური რეაბილიტაციის, აღრიცხვისა და სხვა ღონისძიებათა ორგანიზაციისათვის.

5. საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნულმა ბანკმა საქართველოს რესპუბლიკის სოციალური უზრუნველყოფისა და სამედიცინო დაზღვევის ერთიან სახელმწიფო ფონდს და საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს საერთაშორისო საქველმოქმედო ფონდის ასოციაცია „ლამპარს“ ორი წლის ვადით გამოუყოს სათანადო საკრედიტო რესურსი. ამ საკრედიტო რესურსის გამოყენებიდან მიღებული შემოსავლის 60 პროცენტი საქართველოს რესპუბლიკის სოციალური უზრუნველყოფისა და სამედიცინო დაზღვევის ერთიანმა სახელმწიფო ფონდმა და თავდაცვის სამინისტროს საერთაშორისო საქველმოქმედო ფონდის ასოციაცია „ლამპარმა“ საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროსთან დადებული ხელშეკრულებისა და დამტკიცებული დებულების საფუძველზე მიზნობრივად მოახმარონ აღნიშნულ მოქალაქეთა სამედიცი-

ნო და სოციალური რეაბილიტაციას. ეს თანხები საბანკო დაწესებულებას ჩაეთვალოს ხარჯებში.

6. ეთხოვოთ საქართველოს თავდაცვის ფონდს, დემოკრატიისა და ალორძინების ფონდს, სხვა საქველმოქმედო და კომერციულ სტრუქტურებს აქტიური მონაწილეობა მიიღონ აღნიშნული პროგრამის განხორციელებაში.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 31 მაისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით:

ზურაბ ზარანდია – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის გულრიფშის ბატალიონის ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

თამაზ ნადირაშვილი – ლეიტენანტი, საავიაციო პოლკის მფრინავი;

იური ომანაძე – მაიორი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

მურთაზ პიტავა – სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის გულრიფშის ბატალიონის ტანკის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ფრიდონ ტყემალაძე – უფროსი სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

ტარიელ შამუგია – მაიორი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეთაურის პირველი მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

გურამ ბაღიშვილი – მაიორი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის შტაბის უფროსის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

ბესო ბერია – უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ელგუჯა ბერიძე – მაიორი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის სამმართველოს უფროსის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

გელა დოლიძე – ზემდეგი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის გათვლის მეთაური;

გია ვეკუა – ვიცე-პოლკოვნიკი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეთაური;

რევაზ ზარია – უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ასეულის მეთაური;

ვლადიმერ თადიაშვილი – ზემდეგი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის შეიარაღების უფროსი;

თამაზ თამაზაშვილი – ზემდეგი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის კავშირგაბმულობის უფროსი;

მალხაზ თვალიაშვილი – ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის ასეულის მეთაური;

ელდარ ივეჩიანი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოპერატორი (სიკვდილის შემდეგ);

კარლენ კალანდაძე – პოლკოვნიკი, საინჟინრო ჯარების სამმართველოს უფროსი;

ამირან კიკაბიძე – პოლკოვნიკი, მეორე საარმიო კორპუსის განყოფილების უფროსი;

ალექსანდრე კრივეცკი – უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

გურჯი კოპალიანი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მძღოლი-მექანიკოსი (სიკვდილის შემდეგ);

აკაკი კურტანიძე – ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ცუგუროვკის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

გივი მარქარიანი – ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის საწყობის უფროსი;

ზურაბ მენაფირე – ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

მამუკა მიქავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის შტაბის უფროსის თანაშემწე (სიკვდილის შემდეგ);

ვახტანგ მუკბანიანი — ვიცე-პოლკოვნიკი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეთაური;

ნონა მურღვლიანი — სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის სანიტარული ინსტრუქტორი (სიკვდილის შემდეგ);

ნოდარ ნიჟარაძე — კაპიტანი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონი;

თემურ სტეფლიანი — უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მეთაური;

ჭაბუკი ტაბატაძე — ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის ოცეულის მეთაური;

იური ფარცვანია — მაიორი, მეორე საარმიო კორპუსის სატრანსპორტო სამსახურის უფროსი;

თემურ ფოჩხუა — უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსი;

იაროსლავ (გელა) ქალდანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

ზურაბ ქურსუა — ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის ოცეულის მეთაური;

დათო ლვინჯილია — ვიცე-პოლკოვნიკი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეთაური;

ირაკლი ჩაჩავა — კაპიტანი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მეთაური;

იოსებ ციკოლია — კაპიტანი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ასეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

რეზო ჯაჭვლიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მზვერავი (სიკვდილის შემდეგ).

ღირსების ორდენით:

სოსო ახალაია — პოლკოვნიკი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის სამმართველოს უფროსი;

თემურ გელანტია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი (სიკვდილის შემდეგ);

ანატოლი ლავრინენკო — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი (სიკვდილის შემდეგ);

პაატა ვეკუა – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

გიორგი თარხნიშვილი – ზემდეგი, სპეციალური დანიშნულების მთავარი სამმართველოს მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

მალხაზ მარტყოფიშვილი – სოხუმის სამხედრო პოლიციის განყოფილების ოპერატიული მორიგის თანაშემწე;

ლერი ქარდავა – უფროსი ლეიტენანტი, სოხუმის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის ასეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

გოჩა ხარაიშვილი – კაპიტანი, სოხუმის სამხედრო პოლიციის განყოფილების ჰაუპტვახტის უფროსი (სიკვდილის შემდეგ);

მერაბ ჯიქია – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ).

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის:“

მაისა აბრალავა – უფროსი სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის მემიზნე;

იოსებ ავალიანი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მებრძოლი;

ალექსანდრე ალექსეევი – კაპიტანი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს ინსპექტორი (სიკვდილის შემდეგ);

ომარ არღვლიანი – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მებრძოლი;

ჯამბულ აფხაზავა – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

თენგიზ ბანძელაძე – ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის შტაბის უფროსის თანაშემწე;

ალექსანდრე ბარხაიანი – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის სანიტარული ინსტრუქტორი;

ბესიკ ბერაია – უფროსი სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მძღოლი;

რამაზ ბესელია – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

გიორგი ბოთერაშვილი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მძღოლი-მექანიკოსი;

ნორიკ ბოკუჩავა — სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური;

სოსლან გასვიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეტყვიამფრქვევე (სიკვდილის შემდეგ);

ფრიდონ გეგენავა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ყუმბარამტყორცნელი (სიკვდილის შემდეგ);

ბადრი გელაშვილი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მებრძოლი;

გოჩა გერლიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მებრძოლი;

გოჩა გერგედავა — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის საბრძოლო დანადგარის მეთაური;

ვასილ გერაშჩენკო — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ჯუმბერ გიორბელიძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მემიზნე;

ზაზა გიორგაძე — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

თეიმურაზ გოგრიჭიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

ავთანდილ გოგუაძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის დივიზიონის მძღოლ-მექანიკოსი;

დავით გოგუაძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის დივიზიონის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

რომან გოდერიძე — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის უფროსი მძღოლ-მექანიკოსი;

ჯიმშერ გოლუბიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოპერატორი;

სულიკო გოცირიძე — სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის ოცეულის მძღოლ-მექანიკოსი;

გულადი გუგავა — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის ათეულის უფროსი მსროლელი;

მურმან გუგუსიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ყუმბარმტყორცნელი (სიკვდილის შემდეგ);

გენადი გუნია — კაპიტანი, მეორე საარმიო კორპუსი;

მარლენ დადვანი — სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ბატარეის უფროსი გამომთვლელი (სიკვდილის შემდეგ);

ბიძინა დევდარიანი — სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ვახტანგ დიღმელაშვილი — ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის ათეულის მეთაური;

სერგო დოლიძე — ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის მემიზნე;

გია ელიავა — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

თამაზ ეცადაშვილი — კაპიტანი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის მეთაური;

კახაბერ ვეფხვაძე — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის კავშირგაბმულობის უფროსი;

ნიკოლოზ ზაგრაჩოვი — სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მეკავშირე;

მიხეილ ზანდუკელი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის უფროსი ოპერატორი (სიკვდილის შემდეგ);

დიმიტრი ზოტოვი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

ილია ზუმბულიძე — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის მსროლელი;

გიული თაკალანძე — კაპიტანი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საინჟინრო სამსახურის უფროსი (სიკვდილის შემდეგ);

გიორგი თვალთვაძე — ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

შაქრო თოდუა — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის კავშირგაბმულობის უფროსი;

ლევან თოდუა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მძღოლ-მექანიკოსი (სიკვდილის შემდეგ);

ხვიჩა თოლორდავა — ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის კავშირგაბმულობის ბატალიონის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

კონსტანტინე ისაკოვი — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის უფროსის მოადგილე;

გიორგი კაკაბაძე — სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მეკავშირე;

მალხაზ კალანდია — ზემდეგი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის ათეულის მეტყვიამფრქვევე;

იგორ კარჩევსკი-ემუხვარი — რიგითი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს უმცროსი ინსპექტორი (სიკვდილის შემდეგ);

მალხაზ კახიანი — რიგითი, შრომის დაცვგუფების კამანის ასულის მეთაურის მოადგილე;

დავით კიკალეიშვილი — სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მძღოლი;

ვახტანგ კიკვაძე — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

გურამ კობახიძე — სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

სოსო კოკაია — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მეკავშირე;

ნუგზარ კოპალიანი — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის უფროსი მეთვალყურე;

კახა კოპალიანი — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ავთანდილ კოპალიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საინჟინრო სამსახურის მესანგრე;

ვალერი კორძაია — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

ანატოლი კოსინკინი — უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონი;

ბონდო ლაბაძე — ჯემდეგი, მეორე საარმიო კორპუსის ათეულის უფროსი (სიკვდილის შემდეგ);

სპარტაკ ლავრელაშვილი — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის ათეულის უფროსი მძღოლ-მექანიკოსი;

რომან ლეთოდიანი — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მსროლელი;

კობა ლომიძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ალექსანდრე ლორია — კაპიტანი, მეორე საარმიო კორპუსის ოფიცერი (სიკვდილის შემდეგ);

ფრიდონ მაისურაძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეტყვიამფრქვევე (სიკვდილის შემდეგ);

მალხაზ მაისურაძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

ზვიად მაისურაძე — მაიორი, სამხედრო პოლიციის მარნეულის განყოფილების უფროსი;

ფრიდონ მანაგაძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ცუგუროვკის ასეულის მეტყვიამფრქვევე;

სერგო მანაგაძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ცუგუროვკის ასეულის მეტყვიამფრქვევე;

ელგუჯა მანაგაძე — ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ასეულის ტექნიკოსი (სიკვდილის შემდეგ);

ანდრანიკ მარქარიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ცუგუროვკის ასეულის მეტყვიამფრქვევე;

ოქროპირ მაცაბერიძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის უფროსი მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

ნიკოლოზ მესხი — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის საბრძოლო დანადგარის მეთაური;

მიხეილ მილორავა — სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის სატრანსპორტო სამსახურის უფროსი;

დიმიტრი ლავრელაშვილი — კაპიტანი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის სამმართველოს სამედიცინო სამასხურის უფროსი;

დავით მორჩაძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის დივიზიონის მძღოლ-მექანიკოსი (სიკვდილის შემდეგ);

ფირუზ მოსიძე — სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის უფროსი რადიოტელეფონისტი;

ილია მიქაძე — სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის ოცეულის მემიზნე;

რომან მიქაძე — სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის საშტაბო ათეულის მეთაური;

ბეჟან ნარუშვილი — ზემდეგი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის ტანკის მეთაური;

აქვსენტი ნაჭყებია — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის დივიზიონის ეკიპაჟის მეთაური;

ნოდარ ოსაძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საინჟინრო სამსახურის ოცეულის მესანგრე (სიკვდილის შემდეგ);

ბორის ოჩიგავა — ლეიტენანტი, სოხუმის სამხედრო პოლიციის განყოფილების დეტექტივი;

ჯამბულ პაპავა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

რევაზ პაპავა — ვიცე-პოლკოვნიკი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის უფროსი;

გურამ პაჭკორია — კაპიტანი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის შტაბის უფროსის მოადგილე;

ევგენი ჟიხარევი — უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის შტაბის უფროსი;

შოთა რეხვიაშვილი — კაპიტანი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის საფინანსო სამსახურის უფროსი (სიკვდილის შემდეგ);

ამირან რეხვიაშვილი — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

ვასილ რეხვიაშვილი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ბატარეის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ვლადიმერ საგანელიძე — ზემდეგი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის უფროსი მსროლელი;

რამაზ სილაგაძე — უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ჯეირან სილაგაძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ყუმბარმტყორცნელი (სიკვდილის შემდეგ);

ტარიელ სტეფლიანი — ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

კონსტანტინე სიჭინავა — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეთაური მოადგილე;

გურამ სხულუხია — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის ყუმბარამტყორცნელი;

ვაჟა ტუმაზოვი — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის მექანიზებული ათეულის მეთაური;

კონდრატე უბილავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის ჯგუფის უფროსის მოადგილე;

მერაბ უბილავა — უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის კავშირგაბმულობის უფროსი;

გულადი უგულავა — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის მძღოლი;

გიორგი ფანჩვიძე — კაპიტანი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

გივი ფარჯიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მზვერავი (სიკვდილის შემდეგ);

პავლე ფარცვანია — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის ათეულის უფროსი მძღოლი-მექანიკოსი;

სოსო ფაცაცია – სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ზაზა ფოფხაძე – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ცუგუროვკის ასეულის ყუმბარმტყორცნელი;

მერაბ ქავთარაძე – უფროსი ლეიტენანტი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის სამმართველოს საშედიცინო სამსახურის აფთიაქის უფროსი;

ნოდარ ქალდანი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მემიზნე (სიკვდილის შემდეგ);

დემურ ქარდავა – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მძღოლი-ელექტრიკოსი;

მიხეილ ქებაძე – ვიცე-პოლკოვნიკი, საბრძოლო და ოფიცერთა კადრების მომზადების სამმართველოს განყოფილების უფროსი;

ნოდარ ქინქლაძე – კაპიტანი, სამხედრო პოლიციის მარნეულის განყოფილების უფროსის მოადგილე;

კობა ქირია – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ცუგუროვკის ასეულის ნაღმმტყორცნელი;

ვახტანგ ქობულია – სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ბესიკ ქუთათელაძე – მაიორი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის სამმართველოს უფროსის მოადგილე;

სოსო ღვინჯილია – მაიორი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის შეიარაღების სამსახურის უფროსი;

კობა ღურწკაია – უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ფიზიკური და სპორტული მომზადების უფროსი;

გიორგი ყარაულაშვილი – უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ბიქტორ შამათავა – უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონი;

ვლადიმერ შარია – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ზურაბ შენგელია – კაპიტანი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

კონსტანტინე შენგელია – რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის გამტენი;

მამუკა შენგელია — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეექვსე ცალკეული ბატალიონის ტანკის მეთაური;

ზურაბ ჩაკვეტაძე — ვიცე-პოლკოვნიკი, სოხუმის სამხედრო პოლიციის განყოფილების უფროსის მოადგილე;

ირაკლი ჩალაძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

გელა ჩუთლაშვილი — კაპიტანი, სოხუმის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის მეთაურის მოადგეილე;

ჯამბულ ჩხაპელია — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის მესანგრე;

კომინო ჩხაპელია — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის მემიზნე;

თეიმურაზ ჩხენკელი — ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის სათვალთვალო პუნქტის უფროსი;

მამუკა ჩხეიძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მძღოლი;

ჯამბულ ჩხეიძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მძღოლ-მექანიკოსი;

რამაზ ცაავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

ენვერ ცაავა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეტყვიამფრქვევე;

გენო ცაავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის ასეულის მეთაური;

ედვარდ ცანავა — უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

გიორგი ცერცვაძე — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

ხვიჩა ცხადაია — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ყუმბარამტყორცნელი (სიკვდილის შემდეგ);

რუსლან ცხადაია — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ოცეულის მესანგრე (სიკვდილის შემდეგ);

თეიმურაზ ცხადაძე — მაიორი, ტოპოგრაფიული სამსახურის უფროსი ოფიცერი;

კიაზო ცხვიტავა – მეორე საარმიო კორპუსის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

დიმიტრი ცხოვრებაშვილი – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის შტაბის უფროსი;

ომისარ ძაგანია – რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის გამტენი;

რომან ძიძიგური – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

ბიჭიკო ძიძიგური – რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის საბრძოლო დანადგარის მეთაური;

გოგი წერედიანი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მძღოლ-მექანიკოსი;

გია წურწუმია – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მესამე ასეულის მემიზნე (სიკვდილის შემდეგ);

გია წურწუმია – კაპიტანი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის სამმართველოს ექიმი;

ვლადიმერ ხალიაპინი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ოცეულის მესანგრე(სიკვდილის შემდეგ);

მევლუდ ხარაიშვილი – კაპიტანი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის კავშირგაბმულობის სამსახურის უფროსი;

ნუგზარ ხუციანიძე – რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის მემიზნე;

ალბერტ ჯანელიძე – რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის შტაბის დაცვისა და უზრუნველყოფის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

ზვიად ჯანჯღავა – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

ამირან ჯანჯღავა – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მძღოლი-მექანიკოსი (სიკვდილის შემდეგ);

ბაადურ ჯაჭვლიანი – უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ვაჟა ჯაბუა – ვიცე-პოლკოვნიკი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის სამმართველო;

ვაჟა ჯელაძე – უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის კავშირგაბმულობის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ალექსანდრე ჯიმშელეიშვილი — ვიცე-პოლკოვნიკი, სამხედრო პოლიციის ახალციხის განყოფილების უფროსი;

მურთაზ ჯინჯოლია — ლეიტენანტი, სოხუმის სამხედრო პოლიციის განყოფილების ოპერატიული მორიგე;

გოჩა ჯღარკავა — ლეიტენანტი, სოხუმის სამხედრო პოლიციის სპეციალური რაზმის უფროსი;

დათო ჯღარკავა — ლეიტენანტი, სოხუმის სამხედრო პოლიციის განყოფილების დეტექტივი;

იური ჯიშკარიანი — უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

ჯამბულ ჯიხუაშვილი — სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“

ნური აფრასიძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მძღოლ-მექანიკოსი;

ივანე არიშვილი — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის გამთვლელი;

თამაზ ბასილაია — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

ომარ ბაღიშვილი — ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის საქმეთა მწარმოებელი;

ნუგზარ ბახტაძე — უფროსი სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ათეულის მეთაური;

გიორგი ბახტაძე — სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის გათვლის მეთაური;

მერაბ ბენდელიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის უფროსი მსროლელი;

ჯუანშერ ბენდელიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მსროლელი;

გივი ბერულავა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მექანიკოსი;

ედიშერ ბერიძე — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მძღოლი;

მურმან ბერაია — უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის კავშირგაბმულობის უფროსი;

თეიმურაზ ბერაია — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

თამაზ ბერულავა – ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური;

მურმან ბერულავა – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეთვალყურე;

ავთანდილ ბერულავა – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატლაიონის ხაზის მეთვალყურე;

რომან ბიგვავა – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის შეიარაღების სამსახურის უფროსი;

ავთანდილ ბოლაშვილი – ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის ოცეულის მეთაური;

თემურ ბჟალავა – სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მეზენიტე;

რამაზ ბრეგვაძე – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მძღოლი-მექანიკოსი;

ბადრი გაბუნია – სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური;

რუსლან გადრანი – ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

ნოდარ გაზდელიანი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ყუმბარამტყორცნელის თანაშემწე;

გიორგი გაიდაროვი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მძღოლ-მექანიკოსი;

მოსე გამეზარდაშვილი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მენაღმე;

ვიტალი გახოკიძე – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის უფროსი მსროლელი;

სერგო გეგეჭკორი – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მესანგრე;

ბესიკ გეთია – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონი;

გენადი გერგაია – მეორე საარმიო კორპუსის მსროლელი;

გენადი გიორგაძე – სსერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ლევან გობეჯიშვილი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის უფროსი მსროლელი;

ბესარიონ გოგუა – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ბატარეის მეთაური;

შაქრო გოგლიძე – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მსროლელი;

თამაზ გოცაძე — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მძღოლი;
მურმან გოლუა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ნაღმმტყორცნელი;
გოჩა გურჩიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მანძილმზომელი;
თემურ გურგენიძე — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);
გოდერძი დანელია — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონი;
თენგიზ დარცმელია — კაპიტანი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;
მურთაზ დარჯანია — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ყუმბარამტყორცნელი;
თემურ დარჯანია — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;
მურთაზ ესართია — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მძღოლ-მექანიკოსი;
ვალერი ვარდანიძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მემიზნე;
ჯუმბერ ვარდოშვილი — სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მძღოლი-მექანიკოსი;
გოჩა ვაჩაძე — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მცველი;
ხვიჩა ვიბლიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის დივიზიონის გათვლის ნომერი;
ელდარ ზარანდია — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონი;
გია ზაქარაია — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის დივიზიონის მძღოლი;
ვარდენ ზოდელავა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ცუგუროვკის ასეულის მძღოლი;
რუსლან თოდუა — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;
მამუკა თოდუა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის უფროსი მძღოლი-მემოტორე;
ტარიელ თოლორდავა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის უფროსი მეთვალყურე;
ანზორ თორია — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის დივიზიონის ოცეულის მეთაური;

იაკობ თორია — მაიორი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის დივიზიონის მეთაურის მოადგილე;

კახაბერ იოსელიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ამბროსი იოსელიანი — უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მეთაური;

მალხაზ იოსელიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეტყვიამფრქვევე;

ვიტალი კაპიტოვი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ყუმბარმტყორცნელის თანაშემწე;

ნიკოლოზ კაჭარავა — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მანძილმზომელი;

გრიგოლ კაჯოიანი — უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

იური კვარაცხელია — კაპიტანი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მეთაური;

კაპიტონ კვაშილავა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის დივიზიონის ბატარეის მსროლელი;

ამირან კვიციანი — სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის დივიზიონის საცეცხლე სექციის მეთაური;

ზურაბ კვიციანი — უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეორე ასეულის მეთაურის მოადგილე;

გრიგოლ კილასონია — ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ცუგუროვკის ასეულის მებრძოლი;

გიორგი კინწურაშვილი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მძღოლი;

იური კოპალიანი — სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ლაშა კოპალიანი — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

შოთა კოპალიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მძღოლ-მექანიკოსი (სიკვდილის შემდეგ);

ბესიკ კოპალიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ყუმბარმტყორცნელის თანაშემწე;

მურად კუხიანიძე — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მებრძოლი;

ზაზა ლაღაძე — უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის უფროსი ოფიცერი;

ომარ ლალაძე — უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის შტაბის უფროსი;

ვახტანგ ლაშხია — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის დივიზიონის ოცეულის მეთაური;

რევაზ ლიჟინი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეკავშირე (სიკვდილის შემდეგ);

გია ლიპარტია — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ყუმბარმტყორცნელი;

თამაზ ლიპარტელიანი — კაპიტანი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის შტაბის უფროსის მოადგილე;

ვლადიმერ ლიპარტელიანი — უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ოცეულის მეთაური;

ქაჯანა ლომიძე — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის დივიზიონის პირველი ბატარეის მეთაური;

მიხეილ მარინაშვილი — პოლკოვნიკი, ოპერატიული სამმართველოს უფროსის მოადგილე;

ალექსი მატკავა — სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მემიზნე;

რამაზ მეგრელიშვილი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მესანგრე (სიკვდილის შემდეგ);

ვიქტორ მელაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მართვის ოცეულის მეთაური;

ზაურ მიქიანი — სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ასეულის ტანკის მეთაური;

თამაზ მიქაძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის გათვლის ნომერი (სიკვდილის შემდეგ);

ემზარ მიქავა — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მცველი;

დავით მორგოშია — კაპიტანი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის სამედიცინო სამსახურის ექიმი;

რენო ნადარაია — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის დივიზიონის ბატარეის გათვლის ნომერი;

ზაურ ნარმანია — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საინჟინრო სამსახურის მძღოლი;

რამაზ პაკელიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მენალმე;

გურამ რეხვიაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მსროლელი;

გოჩა სალია – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მსროლელი;

ჯემალ სვანიძე – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ცუგუროვკის ასეულის მებრძოლი;

სერგო სილაგაძე – უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

რომან სილაგაძე – კაპიტანი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის შეიარაღების უფროსის მოადგილე;

რევაზ სიმონიშვილი – ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის პირველი ბატალიონის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ამბარცუმ სიმონიანი – სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური;

კარლო სიჭინავა – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ყუმბარმტყორცნელი (სიკვდილის შემდეგ);

რეზო უგრეხელიძე – ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

გურამ ფანჩვიძე – სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ბონდო ფანჩვიძე – ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

მერაბ ფანცულაია – უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

თემურ ფრუიძე – ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ოცეულის მეთაური;

მალხაზ ქარდავა – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის შრომის დაჯგუფების რადიოტელეგრაფისტი;

ჯემალ ქარჩავა – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ცუგუროვკის ასეულის მებრძოლი;

გოჩა ქარჩავა – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეტყვიამფრქვევე;

შალვა ქაჯაია – რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მემიზნე;

გია ქვარცხავა – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის დივიზიონის მძღოლი;

მალხაზ ლიპარტელიანი – სერჟანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ნოდარ ქვილითაია – 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მეთაური მოადგილე;

გელა ქობალია — უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის ოცეულის მეთაური;

ამირან ქოქოსაძე — სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის გათვლის მეთაური;

ბორის ღვინჯილია — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ოცეულის მეთაური;

დავით ყალიჩავა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის დივიზიონის მსროლელი;

თამაზ შვანგირაძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მენალმე;

ნოდარ ჩიტაია — კაპიტანი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მეთაური;

გურამ ჩიქოვანი — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მემიზნე;

ვიტალი ჩუბრინი — ზემდეგი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მძღოლ-მექანიკოსი;

დათო ცანავა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საზენიტო დივიზიონის მძღოლ-მექანიკოსი;

არტემ ცატავა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის გათვლის ნომერი (სიკვდილის შემდეგ);

თენგიზ ცერცვაძე — სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

გელა ცუცქირიძე — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონი;

მურმან წოწორია — რიგითი, 23-ე მექანიზებლი ბრიგადის ბატალიონის მემიზნე;

ჯემალ ჭანია — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ასეულის მეთაური;

გიორგი ჭელიძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

რამაზ ხარებავა — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მძღოლი;

კობა ხარაიშვილი — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

მერაბ ხარაიშვილი — ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ასეულის ზემდეგი;

მალხაზ ხარაიშვილი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მსროლელი;

მერაბ ხაჭაპურიძე — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მეთაური მოადგილე;

იონა ხორავა — სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონის მეკავშირე;

ოთარ ხორგუანი — კაპიტანი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის სამედიცინო სამსახურის ექიმი;

ვალერი ხურცილავა — 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საინჟინრო სამსახურის მესანგრე;

დომენტი ხუციშვილი — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის დივიზიონი;

დავით ჯიბლაძე — ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის დივიზიონის სარემონტო ოცეულის მეთაური;

ვალერი ჯიქია — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის სამედიცინო პუნქტის უფროსი;

ღირსების მედლით:

ავთანდილ ადამია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

მიტუშა ახალაია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

გიორგი ბარკალაია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

ოლგა ბარიშნიკოვა — კაპიტანი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის სამედიცინო სამსახურის უფროსი;

ავთანდილ ბელთაძე — კაპიტანი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ასეულის უფროსი;

გია ბეჭვაია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

ჭიჭიკო გაბისონია — სოხუმის სამხედრო პოლიციის განყოფილების უმცროსი დეტექტივი;

რევაზ გაბელაია — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის სარემონტო ასეულის ზეინკალი;

გიორგი გვალია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

გია გოგუა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის სპეცდანიშნულების რაზმის უფროსი;

ჯაბულ გოგუა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

პეტრე გოგია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

ილარიონ გურჩიანი — კაპიტანი, მეორე სარმიო კორპუსის ასეულის მეთაური;

ვარლამ დიხამინჯია — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის ასეულის დიზელისტი;

ზურაბ დონდუა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის უფროსი;

ვადიმ ვაშაკიძე — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

გურამ თევზაია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

სპარტაკ თოდუა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

ამბაკო კვაშილავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

მამუკა ლიპარტია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

გიორგი ლოლუა — სოხუმის სამხედრო პოლიციის განყოფილების სპეციალური რაზმის უფროსის მოადგილე;

დავით მეფარიშვილი — განსაკუთრებული დანიშნულების ბატალიონის მსროლელი;

ვასილ მინჩენკო — მაიორი, სოხუმის სამხედრო პოლიციის კრიმინალური ქვეგანყოფილების უფროსი;

მამუკა მირცხულავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

ვასილ მუშკუდიანი — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

იური მუშკუდიანი — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

ანატოლი ომანაძე — კაპიტანი, მეორე საარმიო კორპუსის სარემონტო ასეულის მეთაური;

ომან ნარსავიძე — ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

ვახტანგ რიგვავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

ზორბეგ საღინაძე — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

ზაალ ქობალავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

ემზარ შულაია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

თამაზ ჩხაბერიძე — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

გიზო წიფიანი — უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

გიორგი ჯაფარიძე — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი;

ალექსანდრე ჯოჯუა — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის სატრანსპორტო სამსახურის მოტორისტი;

გენო ჯოლობავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო პოლიციის ბატალიონის პოლიციელი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 14 ივნისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის პროკურორის ა. ლაცუზბაიასათვის იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლის სპეციალური წოდების მინიჭების შესახებ

მიენიჭოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის პროკურორს **ანზორ ლაცუზბაიას** იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლის სპეციალური წოდება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 14 ივნისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის

სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით:

გენადი ნიკოლაიშვილი – უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ჯგუფის მეთაურის პირველი მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

გია ნიკოლეიშვილი – უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის განყოფილების უფროსი ოფიცერი.

ღირსების ორდენით:

უშანგი (უჩა) ბირკაძე – რიგითი, პირველი საარმიო კორპუსის მემიზნე-ოპერატორი (სიკვდილის შემდეგ);

ბადრი გონგლაძე – რიგითი, პირველი საარმიო კორპუსის მძღოლი-მექანიკოსი;

კობა მათიაშვილი – რიგითი, პირველი საარმიო კორპუსის გამტენი;

დავით მაღლაკელიძე – მაიორი, პირველი საარმიო კორპუსის ნაწილის უფროსი;

ოთარ ჟიჟიაშვილი – პირველი საარმიო კორპუსის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

დავით შპეტიშვილი – პირველი საარმიო კორპუსის ოცეულის მეთაური;

თამაზ ძამაშვილი – პირველი საარმიო კორპუსის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

სულიკო ძამაშვილი – პირველი საარმიო კორპუსის ასეულის მეთაური;

ელგუჯა ჯალაბაძე – რიგითი, პირველი საარმიო კორპუსის მძღოლი-მექანიკოსი.

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის:“

ვლადიმერ მზეიძე – უმცროსი სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ოცეულის მეთაური;

გულივერ ლიპარტელიანი – უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის ასეულის მეთაური.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 21 ივნისი.

საქართველოს პარლამენტის
მ ი მ ა რ თ ვ ა
გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს ბატონ ბუტროს გალის, რუსეთის პრეზიდენტს ბატონ ბორის ელცინს, რუსეთის ფედერაციის უმაღლეს საბჭოს

საქართველოს პარლამენტი მოგმართავთ იმის თაობაზე, რომ აფხაზთა მხრიდან უკვე მერამდენედ დაირღვა შეთანხმება ცეცხლის შეწყვეტის შესახებ. ბოლო დღეებში ასეთ ფაქტებს არაერთხელ ჰქონდა ადგილი, ხოლო 24 ივნისს სოხუმი ბარბაროსულად დაიბომბა. არის მსხვერპლი, დიდი მატერიალური ზარალი.

რუსეთ-საქართველოს მიმდინარე წლის 14 მაისს (ისევე როგორც 1992 წლის 3 სექტემბერს) შეთანხმების თანახმად რუსეთის მხარე პასუხისმგებელია ამ დოკუმენტებში დაფიქსირებულ ვალდებულებათა შესრულებისათვის.

საქართველოს მხარე ყველაფერს აკეთებს 14 მაისის შეთანხმების ყველა პუნქტის დაცვისათვის, პრობლემის როგორც სამხედრო, ასევე პოლიტიკური მოწესრიგებისათვის. მიუხედავად ამისა, ქართული მხარის განუხრელი მცდელობა კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარებისათვის არაერთხელ ჩაიშალა აფხაზ სეპარატისტთა მიზეზით.

ზემოალნიშნული დოკუმენტების შესაბამისად, რუსეთის მხარე მოვალეა სათანადო რეაგირება მოახდინოს აღნიშნულ ვითარებაზე, განუხრელად შეასრულოს ის ვალდებულება, რომ არ დაუშვას მოვლენათა მოსალოდნელი კატასტროფული განვითარება, ამასთან, შექმნილი ვითარების ფონზე უკიდურეს შეშფოთებას იწვევს რუსეთის ზოგიერთი რეაქციონერი თანამდებობის პირის უპასუხისმგებლო განცხადებები. საქართველოს საშინაო მოწყობის საქმეში უპრეცედენტო ჩარევის მათი მოთხოვნები, სხვა ანალოგიური ქმედებები სეპარატისტთა სტიმულირებისა და რუსეთ-საქართველოს მოლაპარაკების ჩაშლისაკენ არის მიმართული.

საქართველოს პარლამენტი მოგმართავთ მოთხოვნით უმოკლეს ვადაში განახორციელოთ ყველა აუცილებელი ღონისძიება რუსეთის მიერ აღებული საერთაშორისო სამართლებრივი ვალდებულებების შესასრულებლად, საქართველოს, როგორც სუვერენულ სახელმწიფოს, ტერიტორიული მთლიანობის ხელშეუხებლობისა და შინაურ საქმეებში ჩაურევლობის საყოველთაოდ აღიარებული პრინციპების დასაცავად.

თბილისი, 1993 წლის 24 ივნისი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
გ. კვანტალიანის შესახებ

1. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანების შეუსრულებლობისათვის, რომელიც დაკავშირებული იყო საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს პოლიციის უმაღლესი სკოლის მონაწილეობასთან სოხუმის დაცვის ღონისძიებებში, სკოლის უფროსი, პოლიციის გენერალ-მაიორი გივი კვანტალიანი განთავისუფლდეს დაკავებული თანამდებობიდან.

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს უახლოეს სხდომაზე განხილულ იქნეს გივი კვანტალიანისათვის პოლიციის გენერალ-მაიორის წოდების ჩამორთმევის საკითხი.

2. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრს თ. ხაჩიშვილს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს პოლიციის უმაღლესი სკოლის უფროსის მოვალეობის შესრულება დროებით დააკისროს შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილეს პოლიციის გენერალ-მაიორ **ჯემალ მიქელაძეს.**

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 4 ივლისი.

•

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე სამხედრო მდგომარეობის გამოცხადების შესახებ

აფხაზეთის რეგიონში სამხედრო-პოლიტიკური ვითარების გამწვავებასთან დაკავშირებით, საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის ხელყოფის საფრთხის თავიდან აცილებისა და მოქალაქეთა უსაფრთხოების უზრუნველყოფის მიზნით:

1. გამოცხადდეს სამხედრო მდგომარეობა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე 1993 წლის 6 ივლისის 22 საათიდან ორი თვის ვადით.

2. ბრძანებულება დასამტკიცებლად წარედგინოს საქართველოს პარლამენტს.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 6 ივლისი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
რაიონების (ქალაქების) გამგეობების თავმჯდომარეებისათვის (მერებისათვის) დროებით საგანგებო უფლებამოსილებათა მინიჭების შესახებ

– რესპუბლიკაში შექმნილი მძიმე სამხედრო-პოლიტიკური ვითარებიდან გამომდინარე საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანებების შესასრულებლად რაიონების (ქალაქების) გამგეობების თავმჯდომარეებს (მერებს) მიენიჭოთ დროებითი საგანგებო უფლებები:

1. განახორციელონ საქართველოს რესპუბლიკის მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი ყველა ღონისძიება საზოგადოებრივი წესრიგის, სახელმწიფოს უშიშროებისა და სახალხო მეურნეობის სასიცოცხლო მნიშვნელობის ობიექტების ფუნქციონირების უზრუნველსაყოფად.

2. შემოიღონ უწყებების, საზოგადოებრივი და სამეურნეო ორგანიზაციების მუშაობის განსაკუთრებული რეჟიმი; სახელმწიფოს თავდაცვისუნარიანობის განმტკიცების მიზნით კონტროლი დაუწესონ მათი რესურსების გამოყენებას, სამეურნეო საქმიანობას.

3. სამინისტროებთან შეთანხმებით დანიშნონ და გაათავისუფლონ საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელები; ასეთი საკითხები გადაწყვიტონ ოპერატიულად.

4. თავდაცვის მიზნებიდან გამომდინარე მოახდინონ მოქალაქეთა მობილიზაცია, ჩააბან შრომისუნარიანი მოქალაქეები საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების მუშაობაში; მუშა-მოსამსახურეები დროებით გადაიყვანონ იმ სამუშაოზე, რომელიც არ არის გათვალისწინებული შრომითი ხელშეკრულებით.

განახორციელონ საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით გათვალისწინებული სხვა ღონისძიებები.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 8 ივლისი.

◆

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე სამხედრო მდგომარეობის გამოცხადების შესახებ

საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

დამტკიცდეს საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ედუარდ შევარდნა-

ძის 1993 წლის 6 ივლისის ბრძანებულება აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე საშინდრო მდგომარეობის გამოცხადების შესახებ.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1993 წლის 8 ივლისი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის
კ ა ნ ო ნ ი
საქართველოს რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსში დამატებითი მუხლების შეტანის შესახებ

საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

1. საქართველოს სსრ 1960 წლის 30 დეკემბრის კანონით დამტკიცებულ საქართველოს რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსს (საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს უწყებები, 1961 წ. №1, მუხ.10) დაემატოს შემდეგი შინაარსის 65^1 და 81^1 მუხლები:

„მუხლი 65^1. გენოციდი

გენოციდი, ე.ი. მოქმედება რომელიმე ეროვნული, ეთნიკური, რასობრივი ან რელიგიური ჯგუფის პირთა მთლიანად ან ნაწილობრივ მოსასპობად, რაც გამოიხატება ასეთი ჯგუფის წევრთა მკვლელობით, მათი მძიმე დაშავებით, ან განზრახ ცხოვრების ისეთი პირობების შექმნა, რომელიც გამიზნულია მათი მთლიანად ან ნაწილობრივ განადგურებლად, ბავშვთა შობადობის ძალადობით შესამცირებლად ან ერთი ეთნიკური ჯგუფიდან მეორეში ბავშვების იძულებით გადაცემა.

– ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ათიდან თხუთმეტ წლამდე, ქონების კონფისკაციით, ან სიკვდილით, ქონების კონფისკაციით“.

„მუხლი 81^1, საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებულ ძალებში გამწვევ კომისიაში გამოცხადებისათვის თავის არიდება, ჩადენილი ამგვარი ქმედობისათვის ადმინისტრაციული სასჯელის ღონისძიებათა გამოყენების შემდეგ,

ისჯება თავისუფლების აღკვეთით ვადით ერთიდან სამ წლამდე“.

2. ეს კანონი ძალაშია გამოქვეყნებისთანავე

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე –
სახელმწიფოს მეთაური **ედუარდ შევარდნაძე**
საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1993 წლის 8 ივლისი.

9 июля 1993 г. Нью-Йорк, ООН,
Совет Безопасности

РЕЗОЛЮЦИЯ 849 (1993)
принятая Советом Безопасности на его 3252-м заседании 9 июля 1993 года

Совет Безопасности,

рассмотрев доклад Генерального секретаря от 1 июля 1993 года (S/26023 и Add.2),

ссылаясь на заявления, сделанные Председателем Совета Безопасности 10 сентября 1992 года, 8 октября 1992 года и 29 января 1993 года в отношении положения в Абхазии, Республика Грузия (S /24542, S /24637 b S / 25198),

ссылаясь на Московское соглашение от 3 сентября 1992 года (S /24523),

одобряя подход, изложенный в письме Генерального секретаря от 5 мая 1993 года на имя Председателя Совета Безопасности (S /25756),

отмечая с обеспокоенностью недавнюю активизацию боевых действий вокруг Сухуми, подтверждая заявление Председателя Совета Безопасности от 2 июля 1993 года (S/26032), в котором, в частности, ко всем сторонам был обращен призыв соблюдать соглашение о прекращении огня от 14 марта 1993 года,

подчеркивая то значение, которое он придает в контексте размещения военных наблюдателей наличию и осуществлению прекращения огня и мирного процесса при эффективном участии Организации Объединенных Наций,

1) с удовлетворением принимает к сведению замечания, содержащиеся в докладе Генерального секретаря;

2) просит Генерального секретаря направить в регион своего Специального представителя для оказания содействия в достижении соглашения об осуществлении прекращения огня и немедленно приступить к осуществлению необходимых подготовительных мероприятий, включая установление контактов с теми государствами-членами, которые могут предоставить наблюдателей, и отправку в район группы планирования, связанных с направлением в Грузию 50 военных наблюдателей как только будет осуществлено прекращение огня;

3) просит далее Генерального секретаря уведомить Совет - на предмет принятия им решения - о том, когда осуществлено прекращение огня и когда, на его взгляд, условия позволят разместить наблюдателей, и на этом этапе вынести рекомендации в отношении их мандата и заявляет о своей готовности оперативно принять меры по получению такого уведомления;

4) приветствует в этом контексте продолжающиеся усилия Генерального

секретаря, направленные на то, чтобы начать мирный процесс с участием сторон в конфликте и с участием правительства Российской Федерации как оказывающего содействие;

5) поддерживает продолжающееся сотрудничество Генерального секретаря с действующим Председателем по безопасности и сотрудничеству в Европе (СБСЕ) в усилиях по установлению мира в регионе;

6) призывает правительство Республики Грузия без промедления приступить к обсуждению с Организацией Объединенных Наций соглашения о статусе сил, с тем чтобы способствовать скорейшему размещению наблюдателей после того, как Совет примет об этом решение;

7) постановляет продолжать активно заниматься этим вопросом.

◆

საქართველოს საბელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
პოლკოვნიკ გ. ყურაშვილისათვის გენერალ-მაიორის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ

მიენიჭოს საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების №1 ბრიგადის მეთაურს **გუჯარი ყურაშვილს** გენერალ-მაიორის სამხედრო წოდება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 12 ივლისი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის
ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
აფხაზეთის რეგიონში შეიარაღებული ძალების ნაწილებისა და მოსახლეობის მატერიალური უზრუნველყოფის ღონისძიებათა შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო აღნიშნავს, რომ ივლისის პირველ რიცხვებში ოჩამჩირის რაიონში მოწინააღმდეგის კარგად შეიარაღებული მრავალრიცხოვანი დესანტის გადმოსხმის შედეგად აფხაზეთის რეგიონში შეიქმნა უაღრესად რთული ვითარება, რასაც მოჰყვა სეპარატისტთა ძალების გააქტიურება.

ამ დღეებში მთელი საქართველო გაერთიანდა სეპარატისტებისა და

მათი დაქირავებული ბანდების წინააღმდეგ ბრძოლაში. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთელ ტერიტორიაზე გამოცხადდა სამხედრო მდგომარეობა. მთელი საქართველო ამუშავდა საგანგებო რეჟიმით. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების სარდლობამ განახორციელა ქმედითი ღონისძიებები საბრძოლო მოქმედების ზონაში დამატებითი რეზერვის შეყვანისა და საჯარისო დაჯგუფებების გაძლიერების მიზნით.

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტმა, სამინისტროებმა და უწყებებმა, ქალაქების მერიებმა, რაიონებისა და ქალაქების გამგეობებმა, სამხედრო დაწესებულებათა კოლექტივებმა, კომერციულმა სტრუქტურებმა მნიშვნელოვანი დახმარება გაუწიეს შეიარაღებულ ძალებს და მთლიანად აფხაზეთის მოსახლეობას სურსათ-სანოვაგითა და მედიკამენტებით უზრუნველყოფის საქმეში.

საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს, მისმა ხელმძღვანელმა გენერალ-მაიორმა გ. ყარყარაშვილმა კარგად გაართვა თავი საბრძოლო ოპერაციების მომზადებასა და ჩატარებას. განსაკუთრებით უნდა აღინიშნოს ავიატორებისა და საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების აქტიური მოქმედება მოწინააღმდეგის დესანტის გასანადგურებლად.

მიუხედავად გარკვეული წარმატებისა, მდგომარეობა რთული და დაძაბულია. საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მუშაობაში ჯერ კიდევ ბევრი საკითხია გადასაწყვეტი, რომელიც ხელს უშლის საბრძოლო ოპერაციების წარმატებით ჩატარებას.

თავდაცვის სამინისტროს კავშირგაბმულობის სამსახური ვერ აკმაყოფილებს თანამედროვე მოთხოვნებს, რის შედეგადაც დიდი რაოდენობითაა გაუმართლებელი მსხვერპლი. დაზვერვის სამსახური ვერ ასრულებს მასზე დაკისრებულ ამოცანებს. სამხედრო დისციპლინა სამხედრო მოსამსახურეთა შორის ჯერ კიდევ დაბალია, ადგილი აქვს დეზერტირობისა და საბრძოლო პოზიციების დატოვების შემთხვევებს. საინჟინრო სამსახური საჭიროებს სერიოზულ გარდაქმნას. ჯეროვნად არ არის მოგვარებული რეზერვების მომზადების საკითხი. ჰუმანიტარული დახმარებით გაგზავნილი პროდუქტების განაწილება ხდება არაორგანიზებულად, ცალკეულ შემთხვევებში არადანიშნულებისამებრ და საჭიროებს დაუკონებლივ მოწესრიგებას.

საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო **ადგენს:**

1. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტმა, სამინისტროებმა და უწყებებმა, ქალაქების მერიებმა, რაიონებისა და ქალაქების გამგეობებმა, გაერთიანებებმა, წარმოებებმა, დაწესებულებებმა და ორგანიზაციებმა უპ-

ირველეს ამოცანად დაისახოს აფხაზეთის რეგიონში მოქმედი საჯარისო ფორმირებების პირადი შემადგენლობისა და მთლიანად მოსახლეობის სურსათ-სანოვაგით, მედიკამენტებითა და სხვა მატერიალური საშუალებებით უზრუნველყოფა.

2. საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტრომ, მისმა გენერალურმა შტაბმა:

ა) შექმნას და მუდმივი საბრძოლო მზადყოფნის მდგომარეობაში იყოლიოს საბრძოლო რეზერვი, ჯესაბამისი შეიარაღებით, 300-400 სამხედრო მოსამსახურის ოდენობით. რეზერვის მზადყოფნის შესახებ მოახსენოს საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდალს 1993 წლის 15 ივლისამდე;

ბ) დაადგინოს საბრძოლო მოქმედების რეგიონში მოქმედი საჯარისო ფორმირებების პირადი შემადგენლობის ზუსტი რაოდენობა, შეიმუშაოს სამხედრო მოსამსახურეთა აღრიცხვის სისტემა, კატეგორიულად მოითხოვოს ყველა რანგის მეთაურს სამწყობრო ბარათების შედგენა და წარმოება დადგენილი წესის მიხედვით;

გ) მკაცრი კონტროლი დააწესოს მიღებული პროდუქტების, მედიკამენტებისა და სხვა მატერიალური რესურსების დანიშნულებისამებრ განაწილებისათვის;

დ) შეიმუშაოს და 20 დღის ვადაში წარმოუდგინოს საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს წინადადებები და ღონისძიებათა გეგმის პროექტები თავდაცვის სამინისტროს კავშირგაბმულობის, სადაზვერვო და საინჟინრო სამსახურის სრულყოფის, გარდაქმნისა და მუშაობის გაუმჯობესების შესახებ;

ე) 1993 წლის 1 აგვისტომდე გადაწყვიტოს სამხედრო ჰოსპიტალის შექმნისა და ფუნქციონირების საკითხი.

3. საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრმა თ. სიგუამ და პრემიერ-მინისტრის მოადგილემ ზ. კერვალიშვილმა 10 დღის ვადაში წარმოადგინონ წინადადებები სამხედრო-სამრეწველო კომპლექსის შექმნის შესახებ.

4. საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის მოადგილემ ზ. კერვალიშვილმა, შინაგან საქმეთა მინისტრმა თ. ხაჩიშვილმა და თავდაცვის სამინისტროს გენერალური შტაბის უფროსმა ა. ცქიტიშვილმა უზრუნველყონ „სამოქალაქო ავიაციის სამმართველოს მიერ სამხედრო გადაზიდვების ორგანიზაციის გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს 1993 წლის 1 თებერვლის №4/15 დადგენილების შესრულება;

1993 წლის 25 ივლისამდე წარმოადგინონ მოხსენებითი ბარათი დაბა

ალექსეევკიდან სამხედრო კონტიგენტის გადაყვანისა და ტვირთის გადაზიდვის თაობაზე მიღებული გადაწყვეტილების შესრულების შესახებ.

5. საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვისა და ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროებმა 10 დღის ვადაში შექმნან საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სისტემაში სპეციალური სამედიცინო სამსახური ბრძოლებში დაღუპულთა ალრიცხვის, ტრანსპორტირებისა და სხვა აუცილებელ ღონისძიებათა უზრუნველსაყოფად.

6. საქართველოს რესპუბლიკის სამინისტროებმა და უწყებებმა, ქალაქების მერებმა, რაიონებისა და ქალაქების გამგეობებმა წარმოადგინონ წინადადებები იმ პირთა დაჯილდოებისა და წახალისების შესახებ, რომლებმაც სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოიჩინეს გმირული თავდადება და მამაცობა, პირადი წვლილი შეიტანეს საბრძოლო ოპერაციების შემუშავებასა და განხორციელებაში, აგრეთვე თავდაცვის განმტკიცების საქმეში.

7. დადგენილების შესრულების კონტროლი დაეკისროს საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის სამხედრო-ანალიტიკურ განყოფილებას.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 12 ივლისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს ოპერატიული სამმართველოს სპეციალური დანიშნულების ქვედანაყოფის თანამშრომელთა მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“ დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და გაბედული მოქმედებისათვის დაჯილდოვდნენ მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“ საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს ოპერატიული სამმართველოს სპეციალური დანიშნულების ქვედანაყოფის თანამშრომელბი:

გოჩა ადუაშვილი — ლეიტენანტი, ქვედანაყოფის ოფიცერი;
ზურაბ ბარამიძე — ლეიტენანტი, ქვედანაყოფის ოფიცერი;
დავით გოგვაძე — ლეიტენანტი, ქვედანაყოფის უმცროსი ოფიცერი;
იური გულიევი — ვიცე-პოლკოვნიკი, ქვედანაყოფის მეთაურის მოადგილე;

ზვიად სიჭინავა — ზემდეგი, ქვედანაყოფის მორიგე;
კახაბერ ქანთარია — ზემდეგი, ქვედანაყოფის უმცროსი ოფიცერი;
კონსტანტინე შავიშვილი — კიცე-პოლკოვნიკი, ქვედანაყოფის მეთაურის მოადგილე.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 14 ივლისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის საქართველოს „მზედრიონის“ მებრძოლთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის საქართველოს „მზედრიონის“ მებრძოლები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით:

ჰამლეტ აბაიშვილი — ველდანის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
ირაკლი ამირეჯიბი — ველდანის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
მამუკა ბარათაშვილი — ძოიერიშე ჯგუფის მეტყვიამფრქვევე (სიკვდილის შემდეგ);
ფრიდონ ბერია — სოხუმ-ოჩამჩირის ტრასის დაცვის რაზმის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);
როლანდ ბერია — სოხუმ-ოჩამჩირის ტრასის დაცვის რაზმის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);
ბესარიონ (ბესიკ) ბურკიაშვილი — თბილისის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
თემურ (თიო) გაბუნია — სპეციალური დანიშნულების რაზმის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);
დავით გადრანი — თბილისის რაზმის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

მალხაზ (ვაჩე) ვაჩეიშვილი – თბილისის სპეციალური დანიშნულების რაზმის ჯგუფის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ავთანდილ იოსელიანი – თბილისის მოიერიშე რაზმის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ენუქი კიკაბიძე – ხონის რაზმის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ემზარ ონიანი – სპეციალური დანიშნულების ქუთაისის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ამირან პაპუნაშვილი – ახალციხის რაზმის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

დავით რამიშვილი – ლანჩხუთის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

რამაზ როსტიაშვილი – გლდანის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

სანდრო შაიშმელაშვილი – თბილისის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ზურაბ შავლიძე – სამტრედიის რაზმის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

გულიძე ჩაჩხიანი – მოიერიშე რაზმის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით:

ჯემალ გურული – სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

პავლე იოსელიანი – თბილისის, მოიერიშე რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ზვიად ტოგონიძე – ქუთაისის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

გიორგი ლლონტი – მოიერიშე რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

რამაზ ჭიკარტაძე – საგარეჯოს რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

გიორგი არველაძე – საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის თავმჯდომარის მოვალეობის შემსრულებელი;

გიორგი ბეგიაშვილი – საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილის თანაშემწე;

დიმიტრი ბოჭორიშვილი – თბილისის რაზმის მებრძოლი;

გიორგი (გიგა) გელაშვილი – ბორჯომის რაზმის მეთაური;

ბადრი გელოვანი — სვანეთის რეგიონის სპეციალური დანიშნულების რაზმის მეთაური;

სერგო გერასიმენკო — სამხედრო რადიო-სატელეფონო საველე კავშირის უფროსის მოადგილე;

გიორგი გელოვანი — თბილისის სპეციალური დანიშნულების რაზმის მეთაური;

დარეჯან (დოდო) გუგეშაშვილი — ოჩამჩირის შტაბის უფროსი;

აკაკი ვაშაკიძე — ოპერატიული შტაბის უფროსი;

ლექსო იოსელიანი — სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლი;

კონსტანტინე იოსელიანი — თბილისის მოიერიშე რაზმის მებრძოლი;

თორნიკე კაპანაძე — ღაგოდეხის რაზმის მებრძოლი;

თენგიზ ლობჟანიძე — თბილისის რაზმის მებრძოლი;

დავით (დათო) მამულაშვილი — სპეციალური დანიშნულების რაზმის მეთაური;

ერეკლე ნარსავიძე — თბილისის რაზმის მებრძოლი;

დავით ოთიაშვილი — საგარეჯოს რაზმის მეთაური;

ილია ორჯონიკიძე — გლდანის რაზმის მებრძოლი;

ბიძინა პირველი — თბილისის სწრაფი რეაგირების მოიერიშე რაზმის მებრძოლი;

გიორგი (გია) სვანაძე — საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს სახელმწიფო მრჩეველი;

თამაზ ფანჩულიძე — თბილისის რაზმის მეთაური;

თორნიკე ქურდაძე — გლდანის რაზმის მეთაური;

ვაჟა ქრისტესიშვილი — სპეციალური დანიშნულების რაზმის მეთაური;

ზურაბ ქარსელაძე — სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლი;

ვიქტორ შაფათავა — თბილისის რაზმის მებრძოლი;

დავით შონია — სოხუმ-ოჩამჩირის ტრასის დაცვის რაზმის მეთაური;

თამაზ ჩოგოვაძე — სამხედრო რადიო-სატელეფონო საველე კავშირის უფროსი;

ვარდენ ჯანგველაძე — აბაშის რაზმის მეთაური.

ღირსების ორდენით:

ალექსანდრე ბოჭორიშვილი — საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი.

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

ზაურ ბენიძე – სოხუმ-ოჩამჩირის ტრასის დაცვის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
თენგიზ ბოკერია – აბაშის რაზმის მებრძოლი;
კობა გაფრინდაშვილი – თბილისის სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლი;
გიორგი გარსევანიშვილი – თბილისის სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლი;
ერეკლე დანელია – თბილისის სპეციალური დანიშულების რაზმის მებრძოლი;
ამირან დურგლიშვილი – თბილისის რაზმის მებრძოლი;
ვანო ზაქროშვილი – თბილისის სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლი;
ბადრი ზაზაძე – ახალციხის რაზმის მებრძოლი;
ზურაბ თოთიაური – თბილისის რაზმის მებრძოლი;
გურამ იმნაიშვილი – თბილისის სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლი;
გიორგი იოსელიანი – თბილისის რაზმის მებრძოლი;
მიხეილ კიკვაძე – თბილისის რაზმის მებრძოლი;
ნუგზარ კასრაძე – თბილისის სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლი;
მერაბ ლუტიძე – თბილისის რაზმის მებრძოლი;
კახაბერ მავლინაშვილი – აბაშის რაზმის მებრძოლი;
ზურაბ მოსიძე – ახალციხის რაზმის მებრძოლი;
გიორგი (გავროშა) ნადოევი – ასურეთის რაზმის მებრძოლი;
ნუგზარ როსტიაშვილი – თბილისის სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლი;
თამაზ სამუშია – სოხუმ-ოჩამჩირის ტრასის დაცვის რაზმის მეთაურის მოადგილე;
სერგო სამარღანაშვილი – თბილისის რაზმის მებრძოლი;
გიორგი ფანჩვიძე – თბილისის რაზმის მებრძოლი;
ვანო ჭურიძე – სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლი;
ამირან ღვალაძე – სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლი;
ომეხ ჩხაპელია – სოხუმ-ოჩამჩირის ტრასის დაცვის რაზმის მებრძოლინ (სიკვდილის შემდეგ);
ფათო ჩხაპელია – სოხუმ-ოჩამჩირის ტრასის დაცვის რაზმის მებრძოლი;

მალხაზ ციხისელი	–	თბილისის სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლი;
ირაკლი ძიძავა	–	თბილისის სწრაფი რეაგირების მოიერიშე რაზმის მებრძოლი;
დათო წულაია	–	აბაშის რაზმის მებძოლი;
ელგუჯა ჭოხონელიძე	–	სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლი;
გიორგი (გიო) ხუციშვილი	–	თბილისის მოიერიშე რაზმის მებრძოლი;
რეზო ხარებავა	–	სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
თამაზ ხეცურიანი	–	სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
გაბრო ხიდეშელი	–	აბაშის რაზმის მებრძოლი;
ალექსანდრე ხუციშვილი	–	თბილისის რაზმის მებრძოლი;
კობა ჯანგველაძე	–	აბაშის რაზმის მებრძოლი;
ბადრი ჯანგველაძე	–	აბაშის რაზმის მებრძოლი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 14 ივლისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით:

პეტრე ტელიაფუსი	–	მაიორი, პირველი საარმიო კორპუსის ხაშურის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);
გოჩა (ივანე) ყარყარაშვილი	–	პოლკოვნიკი, პირველი საარმიო კორპუსის პირველი ბრიგადის ბატალიონის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

კარლო ამადანოვი – რიგითი, კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების მესამე ბატალიონის მსროლელი;

ირაკლი ბატკუაშვილი – უფროსი ლეიტენანტი, კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების მესამე ბატალიონის ასეულის მეთაური;

მამუკა ბერუაშვილი – რიგითი, კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების მესამე ბატალიონის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

მიხეილ გამკაძე – მაიორი, ოფიცერთა დახელოვნების და ზემდეგთა მომზადების კურსების სასწავლო ნაწილის ოფიცერი (სიკვდილის შემდეგ);

დავით კასრაძე – რიგითი, კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების მესამე ბატალიონის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

გიორგი კეკოშვილი – რიგითი, კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების მესამე ბატალიონის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

ნესტორ ლომოური – მაიორი, კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების მესამე ბატალიონის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

დავით მაისურაძე – გენერალ-მაიორი, შეიარაღებული ძალების შტაბის უფროსი;

სანდრო მამისაშვილი – რიგითი, კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების მესამე ბატალიონის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

გრიგოლ ნაფეტვარიძე – უფროსი ლეიტენანტი, კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების მესამე ბატალიონის კავშირგაბმულობის უფროსი;

დავით პავლიაშვილი – რიგითი, კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების მესამე ბატალიონის მძღოლი (სიკვდილის შემდეგ);

მალხაზ ფერაძე – ზემდეგი, კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების მესამე ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

ვაჟა ჯამაგიძე – უფროსი ლეიტენანტი, კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების მესამე ბატალიონის ჯავშანსატანკო სამსახურის უფროსი.

ღირსების ორდენით:

ვლადიმერ სელეპანოვი — ზემდეგი, ოფიცერთა დახელოვნებისა და ზემდეგთა მომზადების კურსების ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

იაგო ქავთარაძე — ზემდეგი, ოფიცერთა დახელოვნებისა და ზემდეგთა მომზადების კურსების სასწავლო ასეულის ზემდეგი (სიკვდილის შემდეგ);

თეიმურაზ ძიძიგური — კაპიტანი, ოფიცერთა დახელოვნებისა და ზემდეგთა მომზადების კურსების მასწავლებელი (სიკვდილის შემდეგ).

მედლით „მსედრული მამცობისათვის“:

ბესიკ კურდღელაშვილი — სერჟანტი, კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების მესამე ბატალიონის ათეულის მეთაური;

კობა ცუცქირიძე — სერჟანტი, კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების მესამე ბატალიონის ათეულის მეთაური.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 14 ივლისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს პირველი საარმიო კორპუსის სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს პირველი საარმიო კორპუსის სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით:

გივი ბუჩუკური — მაიორი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

ზურაბ აბაშიძე — რიგითი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის იარაღის უფროსი ხელოსანი (სიკვდილის შემდეგ).

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

მალხაზ აბრამიშვილი — რიგითი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

ირაკლი გაფრინდაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

პაატა თაბაგარი — რიგითი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ფარსადან თოდაძე — საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის დაზვერვის უფროსი;

იგორ კაპანაძე — უფროსი ლეიტენანტი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

გოჩა ლაბუჩიძე — რიგითი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

დათო მოსიაშვილი — ოფიცერი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

დავით შუკაკიძე — რიგითი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

ბესიკ ჭანკვეტაძე — რიგითი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის ასეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ჭაბუკი ჭილაძე — რიგითი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის ფიზიკური და სპორტული მომზადების უფროსი (სიკვდილის შემდეგ).

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის:“

ანზორ გოგატიშვილი — რიგითი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის მებრძოლი;

პაატა დეკანოიძე — სერჟანტი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის ათეულის მეთაური;

პაატა თოდაძე — რიგითი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის მებრძოლი;

ნუგზარ კაპანაძე — უფროსი ლეიტენანტი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

ბერიკა კიპაროიძე — სერჟანტი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის ათეულის მეთაური;

თამაზ კუსიანი — რიგითი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის ოცეულის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

ვეფხვია მოდებაძე — საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

ხვიჩა მუნჯიშვილი — საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

გიორგი ცუცქირიძე — საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის შტაბის უფროსის მოადგილე;

ივანე ხახიშვილი — საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

შოთა ჯოხაძე — სერჟანტი, საჩხერის ბ. ქუთათელაძის სახელობის ბატალიონის ათეულის მეთაური.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 14 ივლისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ნ. კანკიას ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი განსაკუთრებული გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის **ნოდარ კანკია** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 14 ივლისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარის შესახებ

1. დაკმაყოფილდეს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარის **თამაზ ნაჭარეიშვილის** თხოვნა ჯანმრთელობის გაუარესების გამო მისი ამ თანამდებობიდან გათავისუფლების შესახებ.

2. დაინიშნოს საქართველოს პარლამენტის წევრი **ჟიული შარტავა** აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარედ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 18 ივლისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
თ. ნადარეიშვილის ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ

ერისა და სამშობლოს წინაშე განსაკუთრებული დამსახურებისათვის, სოხუმის დაცვის საქმეში გამოჩენილი თავდადებისა და მამაცობისათვის საქართველოს პარლამენტის წევრი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე **თამაზ ნადარეიშვილი** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 18 ივლისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ჟ. შარტავასათვის გენერალ-მაიორის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ

მიენიჭოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარეს **ჟიული შარტავას** გენერალ-მაიორის სამხედრო წოდება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 26 ივლისი.

◆

შ ე თ ა ნ ხ მ ე ბ ა
აფხაზეთში ცეცხლის შეწყვეტისა და მისი დაცვისადმი კონტროლის მექანიზმის შესახებ

კონფლიქტის მონაწილე მხარეთა წარმომადგენლები რუსეთის შუამავლობით შეთანხმდნენ შემდეგზე:

1. კონფლიქტის მონაწილე მხარეები 1993 წლის 28 ივლისის 12.00. საათიდან უბრუნდებიან ამა წლის 20 მაისს დადგენილ კონფლიქტის ზონაში ცეცხლის შეწყვეტისა და ერთმანეთის წინააღმდეგ ძალის გამოუყენლობის მკაცრად დაცვის რეჟიმს.

იკრძალება ავიაციის, არტილერიის, სანაოსნო საშუალებების ყოველგვარი სამხედრო ტექნიკისა და იარაღის გამოყენება.

კონფლიქტის ზონაში (აფხაზეთის ტერიტორიაზე) არ შევლენ დამატებითი ჯარები და სხვა შეიარაღებული ფორმირებანი, არ განხორციელდება მობილიზაცია ჯარებისა და სხვა ფორმირებების შეუთანხმებელი გადაადგილებანი, იარაღისა და ტყვია-წამლის შეტანა, სამხედრო ინფრასტრუქტურის ობიექტების აგება.

2. 1993 წლის 29 ივლისიდან ფუნქციონირებას იწყებს ქართულ-აფხაზურ-რუსული დროებითი საკონტროლო ჯგუფები (3-9 კაცის ოდენობით), რომელთა პერსონალურ შემადგენლობას შეათანხმებენ მხარეები.

დროებითი საკონტროლო ჯგუფები მეთვალყურეობას გაუწევენ ცეცხლის შეწყვეტის რეჟიმის დაცვას. ისინი განლაგდებიან სოხუმში, გულრიფშში, ოჩამჩირეში, გუდაუთაში, ახალ ათონში, ტყვარჩელში, გაგრაში, გალში, თუ საჭირო იქნება, ასეთი ჯგუფები, მხარეთა შეთანხმებით, განლაგდებიან სხვა პუნქტებშიც. საკონტროლო ჯგუფებს უფლება აქვთ შევიდნენ მათთვის საინტერესო კონფლიქტის ნებისმიერ წერტილში მას შემდეგ, რაც შესაბამისად ამას აცნობებენ მხარეებს. კონფლიქტის მონაწილე მხარეები უზრუნველყოფენ საკონტროლო ჯგუფების უსაფრთხოებას, უქმნიან ცხოვრების სათანადო პირობებს, აძლევენ მიმოსვლის საშუალებებს.

საკონტროლო ჯგუფებს შეუძლიათ განიხილონ მოსახლეობის მიმართვები სხვადასხვა საკითხებზე.

საერთაშორისო მეთვალყურეთა ჩამოსვლის შემდეგ დროებითი საკონტროლო პუნქტები მათთან მჭიდრო კონტაქტს ამყარებენ.

3. კონფლიქტის მონაწილე თითოეული მხარე ვალდებულებას კისრულობს განახორციელოს საკონტროლო ჯგუფების მიერ დაფიქსირებული მისი ფორმირებების მიერ დაშვებული ცეცხლის შეწყვეტის რეჟიმის ნებისმიერი დარღვევის დაუყოვნებელი, ეფექტიანი ღონისძიებანი, ოპერატიული რეაგირება მოახდინოს საკონტროლო ჯგუფების რეკომენდაციებსა და წინადადებებზე.

კონფლიქტის მონაწილე მხარეთა ამ შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების დარღვევის შემთხვევები უნდა ეცნობოს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციასა და ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის თათბირს.

4. 1993 წლის 5 აგვისტომდე იქმნება აფხაზეთში ვითარების მოწესრიგების გაერთიანებული კომისია. მის დებულებას ამტკიცებენ მხარეები.

კომისიის მუშაობაში მონაწილეობენ გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის, ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის თათბირის წარმომადგენლები და მეთვალყურენი მათი შეთანხმებით.

5. მხარეებს საჭიროდ მიაჩნიათ კონფლიქტის ზონაში მიიწვიონ და გამოიყენონ საერთაშორისო მეთვალყურენი და სამშვიდობო ძალები. ამასთან მხედველობაშია, რომ საერთაშორისო სამშვიდობო ძალების რიცხვი და შემადგენლობა განისაზღვრება გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანთან და უშიშროების საბჭოსთან კონსულტაციების შემდეგ, თუ მხარეთა თანხმობა იქნება.

6. იწყება კონფლიქტის ზონის ეტაპობრივი დემილიტარიზაცია.

კონფლიქტის ზონაში დაუყონებლივ შედიან საერთაშორისო მეთვალყურენი და ცეცხლის შეწყვეტის შემდეგ 10-15 დღის განმავლობაში აფხაზეთის ტერიტორიიდან გავლენ საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ფორმირებები.

ამავე ვადებში უნდა დაიშალოს და აფხაზეთიდან გამოვიდნენ კონფლიქტის ზონაში მყოფი შეიარაღებული ფორმირებები, ჯგუფები და პირები.

მაგისტრალური გზების, მნიშვნელოვანი ობიექტების დასაცავად მოსკოვის 1992 წლის 3 სექტემბრის შეხვედრის შემაჯამებელი დოკუმენტის შესაბამისად, კონფლიქტის ზონაში ადგილობრივი მოსახლეობისაგან იქმნება საქართველოს მხარის შინაგანი ჯარების ნაწილი, რომელიც ყაზარმაში დაბინავდება. შემდეგ ეს ქვედანაყოფი შინაგანი ჯარების აღნიშნულ პოლკთან ერთად შევა აფხაზეთის მრავალეროვანი შინაგანი ჯარების შემადგენლობაში.

აფხაზეთის მხარის შეიარაღებული ფორმირებები შევლენ შინაგანი ჯარების პოლკში, რომელიც გადადის ყაზარმულ მდგომარეობაზე და შეასრულებს ვითარების სრული მასშტაბით მოწესრიგებამდე შინაგანი ჯარებისათვის დამახასიათებელ ფუნქციებს (მაგისტრალური გზების მნიშვნელოვანი ობიექტების დაცვა).

ყველა აღნიშნული მოქმედება ხორციელდება გაერთიანებული კომისიის მეთვალყურეობით.

მდინარეებზე გუმისთაზე, ფსოუსა და ენგურზე დგებიან საერთაშორისო მეთვალყურენი.

ცეცხლის შეწყვეტისთანავე საზოგადოებრივი წესრიგის დასაცავად კონფლიქტის ზონაში იქმნება მრავალეროვანი მილიცია, რომლის შემადგენლობას და რიცხვს განსაზღვრავენ მხარეები.

ცეცხლის შეწყვეტის რეჟიმისა და მართლწესრიგის დასაცავად გამოყენებული იქნება საერთაშორისო სამშვიდობო ძალები, აგრეთვე, გაერთიანებ-

ული ერების ორგანიზაციასთან კონსულტაციით, კონფლიქტის ზონაში დროებით განლაგებული რუსეთის საჯარისო კონტიგენტი.

კონფლიქტის მონაწილე მხარეები უზრუნველყოფენ მრავალეროვანი მოსახლეობის უფლებათა დაცვას.

განხორციელდება მუდმივ საცხოვრებელ ადგილებში ლტოლვილთა დაბრუნების, მათთვის დახმარების გაწევის ღონისძიებანი. ლტოლვილთა პრობლემასთან დაკავშირებული ამოცანების ოპერატიული გადაწყვეტისათვის გაერთიანებული კომისია ქმნის სპეციალურ ჯგუფს.

7. აფხაზეთის ტერიტორიაზე დროებით მყოფი რუსეთის ჯარები იცავენ მკაცრ ნეიტრალიტეტს.

რუსეთის ფედერაციის საჯარისო ფორმირებებისა და სასაზღვრო ჯარების დროებითი ყოფნის სტატუსს, ფუნქციონირების პირობებს, გაყვანის ვადებსა და წესს განსაზღვრავენ ცალკეული სახელშეკრულებო დოკუმენტები.

მხარეები უზრუნველყოფენ რუსეთის სამხედრო მოსამსახურეთა და მათი ოჯახების წევრთა უსაფრთხოებას.

8. მოსკოვის 1992 წლის 3 სექტემბერის შეხვედრის შემაჯამებელი დოკუმენტის შესაბამისად, მხარეები შექმნიან აფხაზეთში ხელისუფლების კანონიერი ორგანოების ნორმალური საქმიანობის განახლების პირობებს.

9. კონფლიქტის მონაწილე მხარეები გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის ეგიდითა და რუსეთის ხელშეწყობით დაუყონებლივ განაგრძობენ მოლაპარაკებას აფხაზეთში კონფლიქტის სრული მასშტაბით მოწესრიგების შესახებ შეთანხმების მოსამზადებლად.

შეთანხმებაში აისახება მშვიდობის დაცვის, კონფლიქტის ზონის დემილიტარიზაციის, საერთაშორისო სამშვიდობო ძალების გამოყენების, ეკონომიკური ცხოვრების მოგვარების, მართლწესრიგის დაცვის, მშვიდობიანი მოსახლეობის წინააღმდეგ დანაშაულის ჩამდენ პირთა სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემის, მუდმივ საცხოვრებელ ადგილებში ლტოლვილთა დაბრუნების, ადამიანისა და ეროვნულ უმცირესობათა უფლებების დაცვის, აფხაზეთის პოლიტიკური სტატუსისა და სახელმწიფოებრივი წყობის უზრუნველყოფის გარანტიათა პრინციპული საკითხები.

10. ამ შეთანხმების მონაწილენი ვალდებულებას კისრულობენ, არ გამოიყენონ მისი დებულებები, ცეცხლის შეწყვეტის რეჟიმი, მოქმედებისათვის, რომელმაც შეიძლება ზიანი მოუტანოს თითოეული მათგანის ინტერესებს.

საქართველოს სახელით
ვ. გოგუაძე

აფხაზეთის სახელით
ს. ჯინჯოლია

რუსეთის ფედერაციის სახელით
ა. კოზირევი

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის სამინისტროს თანამშრომელთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

აფხაზეთის ტერიტორიაზე საომარ პირობებში საიმედო კავშირების უზრუნველყოფისა და კავშირგაბმულობის უმოკლეს ვადაში აღდგენისათვის საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის სამინისტროს თანამშრომლები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ღირსების ორდენით:

ჯემალ ვაშაკიძე — ელექტროკავშირის სამმართველოს უფროსის მოადგილე;

ვახტანგ თოდუა — საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის მინისტრის მოადგილე;

ვლადიმერ ჟიგანოვი — ქ. სოხუმის სატელეფონო ქსელის მონტიორი.

ღირსების მედლით:

სოსო მურღულია — ქ. სოხუმის მთავარი საწარმოო-ტექნიკური სამმართველოს მთავარი ინჟინერი;

შალვა ოქრუაშვილი — სპეციალური განყოფილების უფროსი;

რევაზ ყალიჩავა — სოხუმის №4 ტექნიკური კვანძის მთავარი ინჟინერი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 31 ივლისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლის დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით:

დავით მუსერიძე — ვიცე-პოლკოვნიკი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის სამხედრო ნაწილის დაზვერვის უფროსი (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

კობა ბასილაშვილი — პირველი საარმიო კორპუსის ბრიგადის მეოთხე ბატალიონის მეთაური;

ბადრი ბახტაძე — რიგითი, სანიტარული ნაწილის მებრძოლი (სიკვდილი შემდეგ);

კობა გელაშვილი — რიგითი, სანიტარული ნაწილის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ბონდო იდუკაშვილი — რიგითი, სანიტარული ნაწილის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

დავით კიკნაძე — კაპიტანი, პირველი საარმიო კორპუსის პირველი ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მეთაური;

ზურაბ შენგელია — ვიცე-პოლკოვნიკი, მეორე საარმიო კორპუსის ჰაერსაწინააღმდეგო თავდაცვის უფროსი.

ღირსების ორდენით:

გელა ბურდული — პირველი საარმიო კორპუსის პირველი ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ედიშერ გრიგოლია — პირველი საარმიო კორპუსის პირველი ბრიგადის ბატალიონის ასეულის მეთაური;

ალექსანდრე წიკლაური — პირველი საარმიო კორპუსის პირველი ბრიგადის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

გიორგი ხარჭამაძე — პირველი საარმიო კორპუსის პირველი ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური.

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

თეიმურაზ ადამიანი — ზემდეგი, კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების მესამე ბატალიონის მეორე ასეულის ზემდეგი;

რევაზ გვალია — უფროსი ლეიტენანტი, კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების მესამე ბატალიონის სანიტარიის სამსახურის უფროსი;

მამუკა ჯაფარიძე — პირველი საარმიო კორპუსის პირველი ბრიგადის ბატალიონის ოცეულის მეთაური.

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“:

გურამ ჩაჩავა – პოლკოვნიკი, კონფლიქტის ზონაში სამშვიდობო ძალების მესამე ბატალიონის მეთაურის მოადგილე ზურგის დარგში.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 31 ივლისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის სამინისტროს თანამშრომელთა წახალისების შესახებ

აფხაზეთის ტერიტორიაზე საომარ პირობებში საიმედო კავშირის უზრუნველყოფისათვის გამოეცხადოთ მადლობა საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის სამინისტროს თანამშრომლებს:

ვალერიან ერემაშვილს – კავშირგაბმულობის რადიოფიკაციის რესპუბლიკური კვანძის მთავარ ინჟინერს;

ემა კალანჯიანს – ქ. სოხუმის კავშირგაბმულობის ტელეფონისტს;

ნინა ტრაპეზნიკოვას – ქ. სოხუმის სახაზო-სააპარატო საამქროს ინჟინერს;

გაიოზ ხაჭაპურიძეს – საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგამბულობის მინისტრის მოადგილეს;

ბონდო ჯიგანიას – ქ. სოხუმის რადიოექსპლუატაციის უფროსს.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 31 ივლისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის კონფლიქტის მშვიდობიანი მოწესრიგების ორგანიზაციულ ღონისძიებათა შესახებ

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მიმდინარე შეიარაღებული კონფლიქტის მშვიდობიანი მოწესრიგებისა და 1993 წლის 27 ივლისის შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების შესრულების მიზნით:

1. დაინიშნონ აფხაზეთში ვითარების მოწესრიგების გაერთიანებულ კომისიაში საქართველოს მხრიდან:

ჟიული შარტავა — კომისიის თავმჯდომარე, საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის პირადი და სრულუფლებიანი წარმომადგენელი აფხაზეთში, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე;

ალექსანდრე კავსაძე — კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე, საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის პირადი და სრულუფლებიანი წარმომადგენელი, ადამიანის უფლებათა დაცვის და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარე;

ავთანდილ ცქიტიშვილი — კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე, საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების გენერალური შტაბის უფროსი, თავდაცვის მინისტრის პირველი მოადგილე.

კომისიის წევრები:

გენო ადამია — მეორე საარმიო კორპუსის 23-ე ბრიგადის მეთაური;

გიგა ბურდული — საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე;

ჯემალ გორგიაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე;

გიორგი ვაშაკიძე — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის მოადგილე;

ვალერიან ვაშაკიძე — საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის თვმჯდომარე;

რემი ვაშაკიძე — საქართველოს რესპუბლიკის სარკინიგზო ტრანსპორტის დეპარტამენტის უფროსი;

დავით ზუბიტაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის საქნავთობის დეპარტამენტის უფროსი;

ფრიდონ ინჯია — საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგამბულობის მინისტრი;

კონსტანტინე კემულარია — საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრი;

იური კეშელავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის უფროსი;

ირაკლი მაჭავარიანი — საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის წელმძღვანელის მოადგილე;

ირაკლი კემულარია — საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი;

გურამ მირიანაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის არქიტექტურისა და მშენებლობის საქმეთა მინისტრი;

მირიან მურჯიკნელი — საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა მინისტრის მოადგილე;

ნინო უზნაძე — საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის ჰუმანიტარული დახმარების კოორდინაციის სამსახურის ხელმძღვანელი;

ნუგზარ ფიფია — საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის პირველი ვიცე-პრეზიდენტი;

ნოდარ ცქიტიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის წითელი ჯვრის ცენტრალური კომიტეტის თავმჯდომარე;

ლევან შარაშენიძე — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის მოადგილე;

თენგიზ შარმანაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვის და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილე;

ლონდერ ცაავა — საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი;

ზურაბ ჭანკოტაძე — საქართველოს რესპუბლიკის საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის უფროსი;
აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკის წარმომადგენელი.

2. საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის ფარგლებში ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის განსაზღვის, ხელისუფლების ცენტრალურ და ავტონომიურ ორგანოებს შორის ფუნქციების გამიჯვნის, მმართველობის ადგილობრივი ორგანოების შესახებ ძირითადი დებულებების ჩამოყალიბების, სხვა პოლიტიკური და სამართლებრივი საკითხების დაზუსტების, აფხაზეთის კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი მოგვარების უზრუნველყოფის მიზნით შეიქმნას კომისია.

წინადადებები აღნიშნული პრობლემის კონცეპტუალური და კონკრეტული გადაწყვეტის შესახებ სისტემატურად მოხსენდეს საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურს.

დაევალოს საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის პირად და სრულუფლებიან წარმომადგენელს ა. კავსაძეს ორი დღის ვადაში წარმოადგინოს მოსაზრებები ზემოთ აღნიშნული კომისიის შემადგენლობის შესახებ.

3. დაევალოს საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის პირად და სრულუფლებიან წარმომადგენელს ა. კავსაძეს ორი დღის ვადაში წარმოადგინოს დასამტკიცებლად აფხაზეთის კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი მოწესრიგების საინფორმაციო უზრუნველყოფის ჯგუფის შემადგენლობა.

4. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტს აფხაზეთის კონფლიქტის მოსაწესრიგებლად შექმნილი კომისიებისა და ჯგუფების მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფა.

5. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის პირადმა და სრულუფლებიანმა წარმომადგენელმა აფხაზეთში, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარემ, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ჟ. შარტავამ უზრუნველყოს აღნიშნული კომისიებისა და ჯგუფების საქმიანობა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 2 აგვისტო.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
საომარი მოქმედებების დროს აყვანილი სამხედრო ტყვეების უფლებების დაცვის მექანიზმის შემუშავებისა და მოწინააღმდეგის დაღუპულ ან გარდაცვლილ მეომართა გვამების დაკრძალვის და მოწინააღმდეგე მხარისათვის მათი გადაცემის წესის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე მიმდინარე შეიარაღებულმა კონფლიქტებმა საჭირო გახადა საომარი მოქმედებების დროს აყვანილი სამხედრო ტყვეების უფლებების დაცვის მექანიზმის შექმნა საერთაშორისო ჰუმანიტარული სამართლის ძირითადი მოთხოვნების შესაბამისად, აგრეთვე მოწინააღმდეგის დაღუპულ ან გარდაცვლილ მეომართა გვამების დაკრძალვისა და მოწინააღმდეგე მხარისათვის მათი გადაცემის წესის შემუშავება.

აღნიშნულიდან გამომდინარე:

1. საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრმა გამოსცეს ბრძანება და დაავალოს თავდაცვის მინისტრის ერთ-ერთ მოადგილეს შეიარაღებული კონფლიქტების დროს აყვანილი სამხედრო ტყვეების პრობლემებთან დაკავშირებული საკითხების გადაწყვეტა.

2. საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტრომ:

ა) შექმნას საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების ერთერთი სამხედრო ნაწილის ბაზაზე სამხედრო ტყვეთა ბანაკი და უზრუნველყოს იგი საჭირო რაოდენობის კვების პროდუქტებით, შესაფერისი ტანსაცმლით და სხვა აუცილებელი პირობებით;

ბ) ჩამოაყალიბოს საგანგებო დანიშულების ქვედანაყოფი, რომელიც განახორციელებს სამხედრო ტყვეების უსაფრთხო ტრანსპორტირებას და ტყვეთა ბანაკის ტერიტორიაზე მათი უფლებების დაცვას ჟენევის 1949 წლის 12 აგვისტოს კონვენციის „არასაერთაშორისო ხასიათის შეიარაღებული კონფლიქტების მსხვერპლთა დაცვის შესახებ“ დამატებითი ოქმის მოთხოვნათა შესაბამისად;

გ) კატეგორიულად აკრძალოს სამხედრო ტყვეების სიცოცხლის ხელყოფა, ადამიანური ღირსების შელახვა და გაუსამართლებლად დახვრეტა;

გაუსამართლებლად სამხედრო ტყვეთა დახვრეტის ყველა ფაქტზე აღძრას სისხლის სამართლის საქმე და დამნაშავე პირები მისცეს სისხლის სამართლის პასუხისგებაში არსებული კანონმდებლობის შესაბამისად;

დ) დაევალოს სამხედრო ფორმირებათა მეთაურებს დაადგინონ ტყვედ აყვანილთა, მოწინააღმდეგე მხარის დაჭრილთა, ავადმყოფთა და მოკლულთა ვინაობა. ამ მიზნით დააზუსტონ მათი გვარი, სახელი და მამის სახელი, სამხედრო ან პირადი ნომერი, ტყვედ აყვანის, დაღუპვის, ან გარდაცვალების ადგილი და რიცხვი, მონაცემები დაჭრის, ავადმყოფობის ან გარდაცვალების შესახებ, აგრეთვე სხვა მონაცემები, რომლებიც აღნიშნულია მათი პირადობის მოწმობებსა და ამოსაცნობ მედალიონებში.

ეს ცნობები 24 საათის განმავლობაში მოახსენონ საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს ხელმძღვანელობას და მიაწოდონ კონფლიქტის ზონაში მოქმედ სპეციალურ სამსახურს, ხოლო სრული ინფორმაცია სამხედრო ტყვეთა შესახებ გადასცენ საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანთა უფლებების დაცვის და ეროვნებათშორისო ურთიერთობის კომიტეტს;

ე) შექმნას კონფლიქტის ზონაში სპეციალური სამსახური და დაავალოს მას:

გადასცეს მოწინააღმდეგე მხარეს დაღუპული ან გარდაცვლილი მეომრების გვამები, თუ ამის შესაძლებლობა არ არის, ორგანიზაცია გაუწიოს მათ დაკრძალვას;

გადასცეს მოწინააღმდეგე მხარეს დაღუპული ან გარდაცვლილთა სათანადო წესით დამოწმებული სიები ან მოწმობები, ამოსაცნობი მედალიონები, ფული, დოკუმენტები და სხვა ნაპოვნი ნივთები.

3. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტს საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროსთან ერთად აწარმოოს მოილაპარაკება სამხედრო ტყვეთა გაცვლის საკითხებზე და უზრუნველყოს მოლაპარაკების შედეგად მიღწეული შეთანხმების შესრულება.

4. საომარი მოქმედებების დროს აყვანილ სამხედრო ტყვეთა უფლებების დაცვის კონტროლი დაეკისროს საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის სრულუფლებიან წარმომადგენელს, საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარეს ა. კავსაძეს.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 2 აგვისტო.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
დ. გულუასათვის პოლიციის გენერალ-მაიორის სპეციალური წოდების მინიჭების შესახებ

მიენიჭოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრს **დავით გულუას** პოლიციის გენერალ-მაიორის სპეციალური წოდება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 4 აგვისტო.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით:

ბახვა გოგოლაძე — უფროსი კაპიტანი, შეიარაღებული ძალების მეთერთმეტე ბრიგადის 114-ე ბატალიონ „ავაზას“ ასეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

არსენ დევიძე – ლეიტენანტი, შეიარაღებული ძალების მეთერთმეტე ბრიგადის 114-ე ბატალიონ „ავაზას“ ნალმსატყორცნების ბატარეის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

დავით კვაჭანტირაძე – რიგითი, პირველი საარმიო კორპუსის შავნაბადას სპეციალური ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ალექსი ხუციშვილი – მაიორი, შეიარაღებული ძალების მეთერთმეტე ბრიგადის 114-ე ბატალიონ „ავაზას“ შტაბის უფროსი (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

გურამ კვაჭანტირაძე – კაპიტანი, შეიარაღებული ძალების სამხედრო ნაწილის მეთაურის მოადგილე;

ვალერი მაისურაძე – ლეიტენანტი, შეიარაღებული ძალების მეთერთმეტე ბრიგადის 114-ე ბატალიონ „ავაზას“ მეთაურის მოადგილე;

გენადი პავლაძე – კაპიტანი, შეიარაღებული ძალების მეთერთმეტე ბრიგადის 114-ე ბატალიონ „ავაზას“ ოცეულის მეთაური.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 4 აგვისტო.

◆

6 августа 1993 г. Нью-Йорк, ООН
Совет Безопасности

РЕЗОЛЮЦИЯ 854 (1993)
принятая Советом Безопасности на его 3261-м заседании

6 августа 1993 года

Совет Безопасности,

ссылаясь на свою резолюцию 849 (1993) от 9 июля 1993 года, в которой за Советом резервировалось решение о размещении военных наблюдателей после осуществления прекращения огня,

приветствуя состоявшееся 27 июля 1993 года подписание соглашения, устанавливающего прекращение огня в Абхазии, Республика Грузия,

1. утверждает предложение Генерального секретаря, содержащееся в его письме от 4 августа 1993 года (S/26254) на имя Председателя Совета Безопасности, относительно скорейшего направления в регион передовой группы до 10 военных наблюдателей Организации Объединенных Наций, с тем, чтобы она приступила к оказанию содействия в проверке соблюдения прекращения огня, как это установлено соглашением о прекращении огня, с истечением мандата группы в пределах трех месяцев, и предусматривает, что эта передовая группа будет включена в состав миссии Организации Объединенных Наций по наблюдению, если такая миссия будет официально создана Советом;

2. ожидает представления Генеральным секретарем доклада о предлагаемом учреждении миссии Организации Объединенных Наций по наблюдению, включая, в частности, подробную оценку стоимости и масштабов этой операции, сроки ее осуществления и предполагаемую дату завершения операции;

3. постановляет продолжать заниматься этим вопросом.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის ტერიტორიაზე გამოცხადებული სამხედრო მდგომარეობის მოქმედების პერიოდში ფოთში დისლოცირებული საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო ნაწილების ფოთის მერიისადმი ოპერატიული დაქვემდებარების შესახებ

აფხაზეთის რეგიონში მოქმედი საკარისო ფორმირებების სურსათსანოვაგით, იარაღითა და საბრძოლო მასალებით საზღვაო გზით უკეთ უზრუნველყოფის მიზნით ფოთში დისლოცირებული საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინიტროს სამხედრო ნაწილები აფხაზეთის ტერიტორიაზე გამოცხადებული სამხედრო მდგომარეობის მოქმედების პერიოდში ოპერატიულად დაექვემდებარონ ქალაქ ფოთის მერს.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 აგვისტო.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარების ორგანიზაციულ ღონისძიებათა შესახებ
საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 1993 წლის 2 აგვისტოს № 94 ბრძანებულების შესრულების დამატებითი ზომების თაობაზე

1. აფხაზეთის კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარების ორგანიზაციულ ღონისძიებათა შესახებ საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 1993 წლის 2 აგვისტოს № 94 ბრძანებულების შესაბამისად საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის ფარგლებში ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის განსაზღვრის, ხელისუფლების ცენტრალურ და ავტონომიურ ორგანოებს შორის ფუნქციების გამიჯვნის, მმართველობის ადგილობრივი ორგანოების შესახებ ძირითადი დებულებების ჩამოყალიბების, სხვა პოლიტიკური და სამართლებრივი საკითხების დაზუსტებისა და აფხაზეთის კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი მოგვარების უზრუნველყოფის მიზნით შეიქმნას კომისია შემდეგი შემადგენლობით:

ლევან ალექსიძე — საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი;

გენო ადამია — მეორე საარმიო კორპუსის 23-ე ბრიგადის მეთაური;

ანდრია აფაქიძე — საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი;

ირაკლი ბათიაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის უფროსი;

გიორგი ბარამიძე — საქართველოს პარლამენტის წევრი;

ოთარ ბენიძე — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრი;

გიგა ბურდული — საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრის მოადგილე;

გურამ გაბესკირია — სოხუმის მერი;

მერაბ გამზარდია — სოხუმის კომენდანტი;

აკაკი გასვიანი — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე;

ალეკო გუგუნავა — საქართველოს პარლამენტის წევრი;

დავით გულუა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრი;

ავთანდილ დემეტრაშვილი — საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი;

რაულ ეშბა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მრეწველობის მინისტრი;

ვალერიან ვაშაკიძე — საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის თავმჯდომარე;

რემი ვაშაკიძე — საქართველოს რესპუბლიკის სარკინიგზო ტრანსპორტის დეპარტამენტის უფროსი;

დავით ზუბიტაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის საჭვავთობის დეპარტამენტის უფროსი;

ფრიდონ ინჯია — საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის მინისტრი;

ჯაბა იოსელიანი — საქართველოს პარლამენტის წევრი;

ალექსანდრე კავსაძე — საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის პირადი და სრულუფლებიანი წარმომადგენელი, საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვის და ერთვნებათშორისი ურთიერთობების კომიტეტის თავმჯდომარე;

ბორის კაკუბავა — საქართველოს პარლამენტის წევრი;

გენო კალანდია — საქართველოს პარლამენტის წევრი;

კონსტანტინე დემეტრაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრი;

იური კეშელავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის უფროსი;

ვაჟა კეშელავა — პროფესორი;

ვალერი კვარაცხელია — საქართველოს პარლამენტის წევრი;

თენგიზ კიტოვანი — საქართველოს პარლამენტის წევრი;

გიორგი კობახიძე — საქართველოს პარლამენტის წევრი;

რაულ კუპრავა — საქართველოს პარლამენტის განათლებისა და მეცნიერების კომისიის თავმჯდომარე;

ანზორ ლაცუზბაია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის პროკურორი;

ნოდარ ლომოური — საქართველოს ხელოვნების მუზეუმის დირექტორი;

ვაჟა ლორთქიფანიძე — საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის ხელმძღვანელი;

პეტრე მამრაძე — საქართველოს პარლამენტის წევრი;

გურამ მამულია — საქართველოს პარლამენტის წევრი;

ლორიკ მარშანია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე;

ლევან მატარაძე — პროფესორი;

ნუგზარ მგალობლიშვილი — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დეპუტატი;

ირაკლი მაჭავარიანი — საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის ხელმძღვანელის მოადგილე;

ირაკლი მენაღარიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი;

მიხეილ ნანეიშვილი — საქართველოს პარლამენტის წევრი;

ნოდარ ნათაძე — საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და ეროვნული უშიშროების კომისიის თავმჯდომარე;

შალვა ნათელაშვილი — საქართველოს პარლამენტის იურიდიული კომისიის თავმჯდომარე;

თევდორე ნინიძე — საქართველოს რესპუბლიკის გენერალური პროკურორი;

თედო პაატაშვილი — საქართველოს პარლამენტის წევრი;

ზურაბ ჟვანია — საქართველოს პარლამენტის წევრი;

გია ჟორჟოლიანი — საქართველოს პარლამენტის კვლევითი სამსახურის ხელმძღვანელი, პარლამენტის წევრი;

გიორგი ჟორჟოლიანი — ეროვნულ ურთიერთობათა კვლევის ცენტრის დირექტორი;

თენგიზ სიგუა — საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი;

რამაზ სიჭინავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე;

ნინო უზნაძე — საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის საერთაშორისო ჰუმანიტარული დახმარების კოორდინაციის სამსახურის ხელმძღვანელი;

ზაურ უჩაძე — გენერალ-მაიორი, მეორე საარმიო კორპუსის მეთაური;

იაკობ ფუტკარაძე — თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დოცენტი;

გიორგი ყარყარაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრი;

ლევან შარაშენიძე — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის მოადგილე;

ჟიული შარტავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე;

ირაკლი შენგელაია — საქართველოს პარლამენტის ხელისუფლებისა და მმართველობის ცენტრალურ და ადგილობრივ ორგანოთა რეფორმების კომისიის თავმჯდომარე;

ვლადიმერ ჩიქოვანი – საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების სარდალი;

ოთარ ჩერქეზია – რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს საელჩოს დესპანი;

ვალერი ჩხეიძე – საქართველოს რესპუბლიკის სასაზღვრო ჯარების სარდალი;

ლონდერ ცაავა – საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი;

ვახტანგ ძაბირაძე – საქართველოს პარლამენტის წევრი;

ზურაბ ჭანკოტაძე – საქართველოს რესპუბლიკის საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის უფროსი;

ნიკო ჭავჭავაძე – საქართველოს პარლამენტის წევრი;

ტარიელ ჭანტურია – პოეტი;

ოთარ ჭილაძე – მწერალი;

ივლიანე ხაინდრავა – საქართველოს პარლამენტის წევრი;

თემურ ხაჩიშვილი – საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრი.

2. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის პირად და სრულუფლებიან წარმომადგენელს ა. კავსაძეს დაევალოს კომისიის საქმიანობის ორგანიზაციულ-ტექნიკური უზრუნველყოფა.

3. შეიქმნას აფხაზეთში კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი მოწესრიგების საინფორმაციო უზრუნველყოფის ჯგუფი შემდეგი შემადგენლობით:

ალექსანდრე კავსაძე – ჯგუფის ხელმძღვანელი, საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის პირადი და სრულუფლებიანი წარმომადგენელი, საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათაშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარე;

არჩილ გოგელია – ჯგუფის ხელმძღვანელის მოადგილე, საქართველოს რესპუბლიკის ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის კორპორაციის ხელმძღვანელი;

ვახტანგ აბაშიძე – საქართველოს რესპუბლიკის საინფორმაციო-საგამომცემლო კორპორაციის გენერალური დირექტორი;

გიორგი ბარამიძე – საქართველოს პარლამენტის წევრი;

რევაზ ეგაძე – საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის პრესმდივანი;

გიორგი ზუმბაძე – რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს რესპუბლიკის საელჩოს დესპანი;

ვაჟა კეშელავა – პროფესორი;

გენო კალანდია – საქართველოს პარლამენტის წევრი;
მარიკა ლორთქიფანიძე – აკადემიკოსი;
გურამ მაღლაკელიძე – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ინფორმაციის მინისტრი;
ნუგზარ მგალობლიშვილი – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დეპუტატი;
იური მოსეშვილი – საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი;
გია ჟორჟოლიანი – საქართველოს პარლამენტის კვლევითი სამსახურის ხელმძღვანელი, საქართველოს პარლამენტის წევრი;
ელდარ შენგელაია – საქართველოს პარლამენტის კულტურის კომისიის თავმჯდომარე;
ჯანსულ ჩარკვიანი – საქართველოს პარლამენტის წევრი;
ნაზი ღლონტი – საქართველოს პარლამენტის პრეს-ცენტრის უფროსი სპეციალისტი;
ლანა ღოღობერიძე – საქართველოს პარლამენტის წევრი;
ლონდერ ცაავა – საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი;
ჯანო ჯანელიძე – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების მინისტრი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 18 აგვისტო.

◆

24 августа 1993 г. Нью-Йорк, ООН
Совет Безопасности

РЕЗОЛЮЦИЯ 858 (1993), принятая Советом Безопасности на его 3268-м заседании 24 августа 1993 года

Совет Безопасности,

ссылаясь на свою резолюцию 849 (1993) от 9 июля 1993 года, которая оставляла за Советом решение о размещении наблюдателей после осуществления прекращения огня,

приветствуя подписание Соглашения о прекращении огня между Республикой Грузия и силами в Абхазии от 27 июля 1993 года,

ссылаясь на свою резолюцию 854 (1993) от 6 августа 1993 года, в которой Совет утвердил направление передовой группы наблюдателей на период в три месяца,

рассмотрев доклад Генерального секретаря,

вновь подтверждая прежние заявления, в которых подчеркивалось жизненно важное значение поддержания соглашений о прекращении огня, в частности заявление Председателя Совета Безопасности от 2 июля 1993 года (S/26032),

полагая, что продолжение конфликта в Грузии создает угрозу миру и стабильности в регионе,

отмечая, что стороны в конфликте взяли на себя обязательства о выводе сил из Абхазии и что этот вывод в настоящее время осуществляется,

1. приветствует доклад Генерального секретаря от 6 августа 1993 года (S /26250):

2. постановляет учредить миссию Организации Объединенных Наций по наблюдению в Грузии (МООННГ) в соответствии с вышеупомянутым докладом в составе до 88 военных наблюдателей и персонала минимальной численности для поддержки МООННГ со следующим мандатом:

а) проверка выполнения Соглашения о прекращении огня от 27 июля 1993 года с уделением особого внимания положению в городе Сухуми;

б) расследование сообщений о нарушениях прекращения огня и осуществление усилий по урегулированию подобных инцидентов с вовлеченными сторонами:

с) предоставление Генеральному секретарю докладов об осуществлении своего мандата, включая, в частности, нарушения Соглашения о прекращении огня;

3) постановляет, что МООННГ учреждается на период в шесть месяцев, с тем условием, что она будет продлена на период свыше первых девяноста дней только после проведения Советом обзора на основе доклада Генерального секретаря о том, был ли достигнут существенный прогресс на пути к осуществлению мер, направленных на установление прочного мира;

4) предлагает Генеральному секретарю представить в надлежащее время но в любом случае в течение трех месяцев - доклад о деятельности МООННГ;

5) постановляет проводить постоянный обзор оперативных мер по осуществлению мандата, содержащегося в настоящей резолюции, в свете любых дальнейших рекомендаций, которые Генеральный секретарь может вынести в этой связи;

6) приветствует предлагаемое размещение временных контрольных групп из грузинско-абхазско-российских подразделений, призванных способствовать укреплению прекращения огня и предлагает Генеральному секретарю содействовать сотрудничеству между наблюдателями Организации Объединенных Наций и этими подразделениями в рамках их соответствующих мандатов;

7) призывает все стороны соблюдать и осуществлять Соглашение о прекращении огня от 27 июля 1993 года и полностью сотрудничать с МООННГ и обеспечивать безопасность всего персонала Организации Объединенных Наций и всего другого персонала по поддержанию мира и гуманитарного персонала в пределах Грузии;

8) призывает правительство Республики Грузия без промедления заключить с Организацией Объединенных Наций соглашение о статусе сил, с тем чтобы способствовать размещение МООННГ;

9) предлагает Генеральному секретарю - через его Специального посланника осуществлять энергичные усилия по содействию мирному процессу и переговорам, которые должны начаться как можно скорее и вести к достижению всеобъемлющего политического урегулирования;

10) выражает свою постоянную поддержку продолжающемуся сотрудничеству Генерального секретаря с действующим Председателем Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе (СБСЕ) в усилиях по установлению мира в Грузии и других местах этого региона;

11) постановляет продолжать заниматься этим вопросом.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომელთა და შინაგანი ჯარების სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლები და შინაგანი ჯარების სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით:

გელა ლანჩავა – გენერალ-მაიორი, შინაგანი ჯარების სარდალი;

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

დავით ბეროშვილი – ზემდეგი, შინაგანი ჯარების სწრაფი რეაგირების სპეციალიზებული ბატალიონის ასეულის მსროლელი;

გია ბუდაღაშვილი — ზემდეგი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის მებრძოლი;

ავთანდილ გენგაშვილი — რიგითი, შინაგანი ჯარების პირველი ოპერატიული ბრიგადის მეორე ბატალიონის მძღოლი-მექანიკოსი;

დავით გირკელიძე — ზემდეგი, შინაგანი ჯარების სანიტარული ნაწილის მესამე ბატალიონის ზემდეგი;

პაატა გრიგალაშვილი — უფროსი სერჟანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის მებრძოლი;

გია დემეტრაშვილი — ლეიტენანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის შტაბის უფროსის თანაშემწე;

ზვიად დონდუაშვილი — სერჟანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის მებრძოლი;

გია დულაძე — სერჟანტი, შინაგანი ჯარების პირველი ოპერატიული ბრიგადის პირველი ბატალიონის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

კონსტანტინე ვარდიაშვილი — ზემდეგი, შინაგანი ჯარების სანიტარული ნაწილის სპეციალური ასეულის მეთაურის მოადგილე;

ვეფხვია ვაშაგაშვილი — უფროსი სერჟანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის მებრძოლი;

მალხაზ ზარიძე — რიგითი, შინაგანი ჯარების სანიტარული ნაწილის პირველი ბატალიონის ასეულის რიგითი;

გოგი თათუხაშვილი — მაიორი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის მეთაურის მოადგილე-შტაბის უფროსი;

ბიჭიკო კანდელაკი — მაიორი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის შტაბის უფროსის მოადგილე;

ანდრია კარამანოვი — რიგითი, შინაგანი ჯარების რიგითი;

შოთა კვარაცხელია — ვიცე-პოლკოვნიკი, შინაგანი ჯარების სოხუმის ცალკეული ბატალიონის მეთაური;

ვაჟა კვინიკაძე — ზემდეგი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის ოცეულის მეთაური;

ალექსანდრე კობერიძე — ზემდეგი, შინაგანი ჯარების სანიტარული ნაწილის საინჟინრო-ტექნიკურ საშუალებათა სპეციალისტი;

ელდარ ლოცულაშვილი — სერჟანტი, შინაგანი ჯარების პირველი ოპერატიული ბრიგადის მეორე ბატალიონის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

გელა მაისურაძე — კაპიტანი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის ბატალიონის შტაბის უფროსი;

აკაკი მაღალდაძე — ლეიტენანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის ასეულის მეთაური;

გია მაღალდაძე — უმცროსი ლეიტენანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის ავტობატალიონის მეთაური;

კობა მახარაშვილი — ზემდეგი, შინაგანი ჯარების სანიტარული ნაწილის პირველი ბატალიონის ზემდეგი;

კობა მეტრეველი — ზემდეგი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის ოცეულის მეთაური;

ზურაბ ნიადაგაშვილი — რიგითი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის მებრძოლი;

დავით ნიშნიანიძე — ლეიტენანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ალექსანდრე ნეჩაევი — სერჟანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის მებრძოლი;

გიორგი ოსაძე — უფროსი სერჟანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის მებრძოლი;

იური პალაგანი — ზემდეგი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

გიორგი რაზმაზიშვილი — ლეიტენანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის ოცეულის მეთაური;

ნოდარ რეხვიაშვილი — მაიორი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის მეთაურის მოადგილე;

მირიან ქოქაშვილი — სერჟანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის მებრძოლი;

იური ჩავლეიშვილი — ლეიტენანტი, შინაგანი ჯარების პირველი ოპერატიული ბრიგადის მესამე ბატალიონის ასეულის მეთაური;

ილია ჩოლოშვილი — რიგითი, შინაგანი ჯარების სანიტარული ნაწილის პირველი ბატალიონის რიგითი;

გია ჩუბინიძე — უფროსი ლეიტენანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის ბატალიონის მეთაური;

თენგიზ ცინცაძე — მაიორი, ლანჩხუთის რაიონული განყოფილების ქვეგანყოფილების უფროსი (სიკვდილის შემდეგ);

ალექსანდრე ცხადაძე — უფროსი სერჟანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის მებრძოლი;

ვაჟა ძამანაშვილი – ლეიტენანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

შალვა წერეთელი – უფროსი სერჟანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის მებრძოლი;

ხვიჩა ჭინჭარაული – უფროსი სერჟანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

მიხეილ ხიბლაშვილი – შინაგანი ჯარების სერჟანტი;

სიმონ ხომიზური – უფროსი სერჟანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის მებრძოლი;

ზურაბ ხურცია – კაპიტანი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის შტაბის უფროსის მოადგილე;

ემზარ ხუციშვილი – სერჟანტი, შინაგანი ჯარების პირველი ოპერატიული ბრიგადის მეორე ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ვასილ ჯაბიშვილი – სერჟანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის მებრძოლი;

დიმიტრი ჯიბლაშვილი – ლეიტენანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის ბატალიონის შტაბის უფროსი;

ბესარიონ ჯმუხაძე – ლეიტენანტი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის ოცეულის მეთაური.

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“:

ნიკოლოზ ალადოშვილი – ლეიტენანტი, შინაგანი ჯარების სწრაფი რეაგირების სპეციალიზებული ბატალიონის კავშირგაბმულობისა და სპეციალური ტექნიკის სამსახურის ოფიცერ-სპეციალისტი;

გოჩა გიგიაშვილი – ლეიტენანტი, შინაგანი ჯარების სწრაფი რეაგირების სპეციალიზებული ბატალიონის სამსახურის უფროსი;

რამაზ გოგიაშვილი – უფროსი ლეიტენანტი, კასპის რაიონული განყოფილების კრიმინალური პოლიციის სამძებრო ქვეგანყოფილების უფროსი;

ვიქტორ გობრონიძე – კაპიტანი, სატრანსპორტო პოლიციის მთავარი სამმართველოს სამძებრო განყოფილების უფროსი;

ზაზა ედილაშვილი – სერჟანტი, შინაგანი ჯარების სანიტარული ნაწილის მესამე ბატალიონის სერჟანტი;

რობერტ ვართანიანი – რიგითი, შინაგანი ჯარების სანიტარული ნაწილის მესამე ბატალიონის რიგითი;

თემურ თეთრაძე — სერჟანტი, შინაგანი ჯარების სერჟანტი;
ზურაბ თოთიაური — ზემდეგი, შინაგანი ჯარების სწრაფი რეაგირების სპეციალიზებული ბატალიონის ოცეულის მეთაური;
იოსებ ივანიშვილი — ზემდეგი, შინაგანი ჯარების სწრაფი რეაგირების სპეციალიზებული ბატალიონის უფროსი ინსპექტორი;
ვეფხვია კუჭუაშვილი — სერჟანტი, შინაგანი ჯარების სერჟანტი;
ბესიკ მამუჩაშვილი — ზემდეგი, შინაგანი ჯარების სწრაფი რეაგირების სპეციალიზებული ბატალიონის მსროლელი;
კახა მაღლაკელიძე — ლეიტენანტი, შინაგანი ჯარების სწრაფი რეაგირების სპეციალიზებული ბატალიონის ასეულის მეთაური;
გიორგი მეტრეველი — ვიცე-პოლკოვნიკი, შინაგანი ჯარების მთავარი სამმართველოს არტილერიის სამსახურის უფროსი;
მამუკა მირიანაშვილი — ზემდეგი, შინაგანი ჯარების სწრაფი რეაგირების სპეციალიზებული ბატალიონის მსროლელი;
გიორგი მორჩილაძე — ლეიტენანტი, შინაგანი ჯარების სწრაფი რეაგირების სპეციალიზებული ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე;
ნუგზარ მოხევიშვილი — ლეიტენანტი, შინაგანი ჯარების სწრაფი რეაგირების სპეციალიზებული ბატალიონის ოცეულის მეთაური;
როსტომ ნიორაძე — პოლკოვნიკი, შინაგანი ჯარების სარდლის მოადგილე;
კობა ოთანაძე — ლეიტენანტი, სატრანსპორტო პოლიციის მთავარი სამმართველოს რკინიგზის ობიექტების დაცვის პოლკის სადგურ „თბილისის“ სწრაფი რეაგირების ჯგუფის ოცეულის მეთაური;
მამუკა ტაბატაძე — სერჟანტი, შინაგანი ჯარების სერჟანტი;
ალექსანდრე ტალახაძე — უფროსი ლეიტენანტი, სატრანსპორტო პოლიციის მთავარი სამმართველოს საფინანსო-ეკონომიკური და სოციალური უზრუნველყოფის ქვეგანყოფილების უფროსი;
ალბერტ ჩუდილიანი — რიგითი, შინაგანი ჯარების სანიტარული ნაწილის პირველი ბატალიონის რიგითი;
შალვა ჭელიძე — სერჟანტი, შინაგანი ჯარების სანიტარული ნაწილის პირველი ბატალიონის სერჟანტი;

გურამ ჭიკაძე — სერჟანტი, შინაგანი ჯარების სერჟანტი;
ვაჟა ხუციშვილი — რიგითი, შინაგანი ჯარების რიგითი;
ირაკლი ჯაფარიძე — ლეიტენანტი, სატრანსპორტო პოლიციის მთავარი სამმართველოს განყოფილების ინსპექტორი;

ღირსების მედლით:

ზაურ დოლიძე — პოლკოვნიკი, შინაგანი ჯარების სპეციალური დანიშნულების პოლკის მეთაური;
გიორგი გუგუციძე — პოლკოვნიკი, შინაგანი ჯარების საპატრულო პოლკის მეთაური;
ავთანდილ წოწორია — პოლკოვნიკი, შინაგანი ჯარების სპეციალური დანიშნულების ბატალიონის მეთაური.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 30 აგვისტო.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს სპეციალური დანიშნულების პოლკისა და სატრანსპორტო პოლიციის სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს სპეციალური დანიშნულების პოლკისა და სატრანსპორტო პოლიციის სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

ვლადიმერ ანდრიასოვი — სერჟანტი, სატრანსპორტო პოლიციის მთავარი სამმართველოს რკინიგზის ობიექტების დაცვის პოლკის უმცროსი ინსპექტორი (სიკვდილის შემდეგ);
რობერტ ბერნიკოვი — ზემდეგი, სატრანსპორტო პოლიციის მთავარი სამმართველოს რკინიგზის ობიექტების დაცვის პოლკის უმცროსი ინსპექტორი (სიკვდილის შემდეგ);

გიორგი გურგენიძე — ლეიტენანტი, სატრანსპორტო პოლიციის მთავარი სამმართველოს რკინიგზის ობიექტების დაცვის პოლკის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ).

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“:

იური ბუჩნევი — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

იური გოშაძე — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

გოჩა დარჩიაშვილი — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

ზაზა დვალი — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

ბაკურ ვარდიაშვილი — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლის რიგითი;

ნიკოლოზ კანდელაკი — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

გიორგი კარჭაული — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

ლერი კვიციანი — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

ვახტანგ კიკნაძე — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

ზურაბ კირთაძე — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

სერგო მამნიაშვილი — სპეციალური დანიშნულების პოლკის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

გიორგი მეტრეველი — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

ბესარიონ მჭედლიშვილი — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

ივანე ნიკოლაიშვილი — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

გელა ომიაძე — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

ჯამბულ სისაური — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

კახაბერ სურმავა — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

მამუკა ტატიშვილი — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

ზვიად ფანგანი — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

რამინ ქართველიშვილი — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

რამაზ ქერდიყოშვილი — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

მიხეილ ქოქიაშვილი — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

დავით ჩომახაშვილი — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

დავით შანშიაშვილი — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

სერგო შევჩენკო — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

ბადრი ხალვაში — რიგითი, სპეციალური დანიშნულების პოლკის რიგითი;

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 30 აგვისტო.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების სამხედრო მოსამსახურეების მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“ დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისათვის მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“ დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების სამხედრო მოსამსახურეები:

იგორ ანთელავა — მაიორი, საპატრულო პოლკის პირველი ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

გიორგი აფრიდონიძე — ხემდეგი, საპატრულო პოლკის პირველი ბატალიონის ფერშალი;

რეზო ბარამიძე — ლეიტენანტი, საპატრულო პოლკის პირველი ბატალიონის შტაბის უფროსი;

სიმონ გამყრელიძე — პოლკოვნიკი, შინაგანი ჯარების სარდლის მოადგილე ტექნიკისა და შეიარაღების დარგში;

ენვერ გიგლემიანი — ლეიტენანტი, პირველი ოპერატიული ბრიგადის სასწავლო ბატალიონის ასეულის მეთაური;

ზაურ გუსოევი — ლეიტენანტი, საპატრულო პოლკის შეიარაღების სამსახურის უფროსი;

ვალერი დოლგოვი — ზემდეგი, საპატრულო პოლკის კავშირგაბმულობის სახელოსნოს უფროსი;

ემზარ ელისაშვილი — პირველი ოპერატიული ბრიგადის პირველი ბატალიონის ათეულის მეთაური;

სერგო იმედაძე — უფროსი ლეიტენანტი, სოხუმის ცალკეული ბატალიონის მეთაურის მოადგილე ტექნიკისა და შეიარაღების დარგში;

ვლადიმერ იმნაძე — პოლკოვნიკი, შინაგანი ჯარების სარდლის განსაკუთრებულ დავალებათა შემსრულებელი;

ვალერი ისაკაძე — საპატრულო პოლკის პირველი ბატალიონის მეორე ასეულის მეთაურის მოადგილე;

ზურაბ კალმახიძე — ზემდეგი, აქტიური ღონისძიებების ასეულის ზემდეგი;

ანზორ კობიძე — ლეიტენანტი, საპატრულო პოლკის ავტობატალიონის პირველი ასეულის მეთაურის მოადგილე აღმზრდელობით დარგში;

ტრისტან მამაცაშვილი — პოლკოვნიკი, მთავარი სამმართველოს შეიარაღების განყოფილების უფროსი;

ტრისტან მელიაშვილი — ზემდეგი, საპატრულო პოლკის ავტოსამსახურის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ვახტანგ მოძღვრიშვილი — სერჟანტი, პირველი ოპერატიული ბრიგადის პირველი ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ვასილ მურადაშვილი — ზემდეგი, საპატრულო პოლკის მეორე ბატალიონის მესამე ასეულის ზემდეგი;

ვალერი პიგუნოვი — რიგითი, სოხუმის ცალკეული ბატალიონის რიგითი;

მამუკა ქვანია — ზემდეგი, საპატრულო პოლკის მეორე ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

კახა სააკიანი — სერჟანტი, პირველი ოპერატიული ბრიგადის პირველი ბატალიონის ასეულის მეთაური;

გურამ ფარულავა — პოლკოვნიკი, შინაგანი ჯარების სარდლის მოადგილე ზურგის დარგში;

სერგო ფიფია — ზემდეგი, აქტიური ღონისძიებების ასეულის ზემდეგი;

რობინზონ ქურხული — ზემდეგი, საპატრულო პოლკის პირველი ბატალიონის პირველი ასეულის მეთაურის მოადგილე;

ზურაბ ყოლანდარია — ზემდეგი, აქტიური ღონისძიებების ასეულის ზემდეგი;

ივერ ძაძამია — რიგითი, სოხუმის ცალკეული ბატალიონის რიგითი;

ზვიად ხორავა — რიგითი, სოხუმის ცალკეული ბატალიონის რიგითი;

დავით ჯალაღონია — პირველი ოპერატიული ბრიგადის სამედიცინო პუნქტის უფროსი;

გიორგი ჯარმელაშვილი — სერჟანტი, პირველი ოპერატიული ბრიგადის პირველი ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ვალერი ჯოლოხავა — რიგითი, აქტიური ღონისძიებების ასეულის რიგითი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 30 აგვისტო.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა აფხაზეთში ვითარების მოწესრიგების გაერთიანებულ კომისიაში საქართველოს მხრიდან წევრების დამატების შესახებ

აფხაზეთში ვითარების მოწესრიგების გაერთიანებულ კომისიაში საქართველოს მხრიდან დამატებით დაინიშნონ:

ბორის კაკუბავა — საქართველოს პარლამენტის წევრი;

ვალერი ქვარაია — გენერალ-მაიორი, საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის მთავარი სამხედრო მრჩეველი;

ვლადიმერ ჩიქოვანი — გენერალ-მაიორი, საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების სარდალი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 5 სექტემბერი.

საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა პოლკოვნიკ ვ. ჭოჭუას სახელობითი ცეცხლსასროლი იარაღით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი თავდადების, შეიარაღებულ ძალებში უმწიკვლო სამსახურის, სამხედრო ხელმძღვანელობის მიერ მიცემული დავალებების კეთილსინდისიერად შესრულებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს საარტილერიო სამმართველოს უფროსის მოადგილე პოლკოვნიკი **ემზარ ჭოჭუა** დაჯილდოვდეს სახელობითი ცეცხლსასროლი იარაღით.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 8 სექტემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და განსაკუთრებული დამსახურებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

ალექსანდრე ჯავახიშვილი — პირველი რანგის კაპიტანი, სამხედრო-საზღვაო ძალების სარდალი.

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

შოთა ბაიაძე — პოლკოვნიკი, საბრძოლო და ოფიცერთა კადრების მომზადების სამმართველოს უფროსი.

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“:

პაატა ზაქარეიშვილი — რიგითი, ტყვეთა გაცვლის კომისიის თავმჯდომარე.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 სექტემბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
რ. ქორჩილავასათვის იუსტიციის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ

მიენიჭოს სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს თავმჯდომარის მოადგილეს **რუსუდან ქორჩილავას** იუსტიციის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 სექტემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ზ. პაჭკორიასათვის იუსტიციის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ

მიენიჭოს სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლეს **ზაურ პაჭკორიას** იუსტიციის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 სექტემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
მ. ფაციასათვის იუსტიციის ვიცე-პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ

მიენიჭოს სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლეს **მერაბ ფაციას** იუსტიციის ვიცე-პოლკოვნიკის სამხედრო წოდება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 სექტემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
გ. ქოიავასათვის იუსტიციის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების სესახებ

მიენიჭოს სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს თავმჯდომარეს **გიორგი ქოიავას** იუსტიციის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 სექტემბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
გ. გადელიასათვის იუსტიციის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ

მიენიჭოს სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლეს **გივდონ გადელიას** იუსტიციის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 სექტემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
დ. სილაგაძისათვის იუსტიციის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ

მიენიჭოს სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლეს **დავით სილაგაძეს** იუსტიციის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 სექტემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ა. ხაზალიასათვის იუსტიციის ვიცე-პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ

მიენიჭოს სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლეს **ავთანდილ ხაზალიას** იუსტიციის ვიცე-პოლკოვნიკის სამხედრო წოდება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 სექტემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის კონფლიქტის მოწესრიგების ორგანიზაციულ ღონისძიებათა შესახებ

„აფხაზეთში ცეცხლის შეწყვეტისა და მასზე კონტროლის მექანიზმის შემუშავების შესახებ“ შეთანხმების ხელმოწერის შედეგად კონფლიქტის

ზონაში შეწყდა საომარი მოქმედებები, მოხდა დაპირისპირებულ მხარეთა დაშორიშორება, საბრძოლო პოზიციებიდან გამოყვანილ იქნა საჯარისო შენაერთები, არტილერია და მძიმე ტექნიკა.

მიუხედავად ამისა, ჯერ კიდევ ბევრი საკითხია გადასაწყვეტი, მათ შორის ისეთი მნიშვნელოვანი, როგორიც არის მხარეთა სრული განიარაღება, მძიმე ტექნიკის გაყვანის პროცესის დასრულება, შეთანხმებით გათვალისწინებული შინაგანი ჯარების შენაერთების შექმნა, ლტოლვილთა დაბრუნება მუდმივ საცხოვრებელ ადგილებზე და სხვა.

სამშვიდობო პროცესის შეუქცევადობის მიღწევის, შეთანხმებით ნაკისრი ვალდებულებების, შესრულების, კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი მოწესრიგების პირობების შექმნის მიზნით:

1. მოწვეულ იქნეს აფხაზეთის კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი მოწესრიგების უზრუნველსაყოფად შექმნილი კომისიის სხდომა 1993 წლის სექტემბერში.

2. სახელმწიფოს მეთაურის პირადმა და სრულუფლებიანმა წარმომადგენელმა ა.კავსაძემ წარმოადგინოს კონკრეტული წინადადებები კომისიის მუშაობის ორგანიზაციულ-ტექნიკური უზრუნველყოფის შესახებ.

3. საქართველოს რესპუბლიკის სამინისტროებმა და უწყებებმა განახორციელონ ქმედითი ღონისძიებები აფხაზეთის კონფლიქტის მოსაგვარებლად.

4. დაევალოთ საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა, შინაგან საქმეთა, თავდაცვის, ვაჭრობისა და მომარაგების, მრეწველობის, კავშირგაბმულობის მინისტრებს, გენერალურ პროკურორს, საგარეო ეკონომიკური ურთიერთობების, ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტების, ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის კორპორაციის თავმჯდომარეებს, სატრანსპორტო უწყებათა ხელმძღვანელებს, პოლიგრაფიისა და საგამომცემლო საქმის კორპორაციის გენერალურ დირექტორს გამოყონ თავიანთი მოადგილე, რომელიც მხოლოდ აფხაზეთთან დაკავშირებულ საკითხებზე იმუშავებს.

5. საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის სამინისტრომ შექმნას კომისიის მუშაობის სამართლებრივი უზრუნველყოფის ჯგუფი.

6. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობისა და კვების მრეწველობის მინისტრის მოადგილეს ბ. ჯიქიას აფხაზეთში სასოფლო-სამეურნეო სამუშაოების ორგანიზაცია ამ რეგიონის მოსახლეობის სურსათით უზრუნველყოფის მიზნით.

7. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტში შეიქმნას მრჩეველთა სპეციალური ჯგუფი აფხაზეთის საკითხებთან დაკავშირებით, რომლის ერთი ნაწილი იმუშავებს უშუალოდ სოხუმში.

8. განსაკუთრებული ყურადღება დაეთმოს გაეროს სამხედრო მეთვალყურეებთან მუშაობას. მათი საქმიანობის ორგანიზაციულ-ტექნიკური უზრუნველყოფა, მმართველობის ადგილობრივ და სელისუფლების ცენტრალურ ორგანოებთან ურთიერთობის კოორდინაცია დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვის და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარის მოადგილეს თ. შარმანაშვილს.

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტმა გადაწყვიტოს გაეროს სამხედრო მეთვალყურეთა საცხოვრებელი ხარჯების სახელმწიფოს მიერ ანაზღაურების საკითხი.

9. აფხაზეთის კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი მოწესრიგების კომისიის თავმჯდომარემ ორ კვირაში ერთხელ წერილობით მომახსენოს გაწეული მუშაობის შესახებ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 10 სექტემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
გ. ყარყარაშვილის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრად დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს **გიორგი ყარყარაშვილი** საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრად.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 11 სექტემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ვ. ვაშაკიძის საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის თავმჯდომარედ დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს **ვალერიან ვაშაკიძე** საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის თავმჯდომარედ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 11 სექტემბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ა. კავსაძის საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვის და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარედ დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს **ალექსანდრე კავსაძე** საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვის და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარედ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 11 სექტემბერი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს 23-ე მექანიზებული ბრიგადის სამხედრო მოსამსახურეთა წახალისების შესახებ

ვბრძანებ:

სამშობლოსა და ერის წინაშე თავდადებისათვის, უმწიკვლო მხედრული სამსახურისა და მამულიშვილური ღვაწლისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს 23-ე მექანიზებული ბრიგადის სამხედრო მოსამსახურეებს გამოეცხადოთ მადლობა:

I ბატალიონიდან:

იოსებ აბაშიძეს — რიგითს, მსროლელს;
ელგუჯა გოგოლაძეს — რიგითს, კვების სამსახურის უფროსს;
ვალერი ვარდანიძეს — ლეიტენანტს, ოცეულის მეთაურს;
ვანო კაპანაძეს — რიგითს, მსროლელს;
მამუკა სალინაძეს — ლეიტენანტს, მეთაურის მოადგილეს.

II ბატალიონიდან:

კობა ბოკერიას — რიგითს, ქიმიური დაცვის უფროსს;
ვაჟა გელენიძეს — ლეიტენანტს, ასეულის მეთაურის მოადგილეს;
ვალერი გოგბერიშვილი — ლეიტენანტს, ოცეულის მეთაურის მოადგილეს;

ალექსანდრე კვიციანს – რიგითს, მზვერავს;
გიორგი კობეშავიძეს – უფროს ლეიტენანტს, მეთაურს.

III ბატალიონიდან:

რაჟდენ ბარათელს – რიგითს, მსროლელს;
გიორგი ბესელიას – რიგითს, მსროლელს;
მალხაზ გაბიძაშვილს – რიგითს, მსროლელს;
ზურაბ გაბუნიას – რიგითს, მსროლელს;
ჯურგუ ზაქარაიას – რიგითს, მსროლელს;
გივი მატუას – რიგითს, მსროლელს;
მერაბ პაჭკორიას – რიგითს, მსროლელს;
მურმან ქარცივაძეს – რიგითს, მსროლელს;
თემურ შენგელიას – უფროს ლეიტენანტს, ასეულის მეთაურის მოადგილეს;
თენგიზ ჩიჩუას – უფროს ლეიტენანტს, ასეულის მეთაურის მოადგილეს.

V ბატალიონიდან:

ნოდარ გეწაძეს – რიგითს, მზვერავს;
მზევარ თოდუას – რიგითს, მსროლელს;
ზურაბ კეკუციას – რიგითს, მსროლელს;
ნუგზარ მინაძეს – რიგითს, მსროლელს;
ანზორ ქალდანს – რიგითს, მსროლელს.

VI ბატალიონიდან:

ვანო ბერიას – რიგითს, მემიზნეს;
სლავა ბრეგვაძეს – რიგითს, მძღოლ-მექანიკოსს;
შაქრო ბრეგვაძეს – რიგითს, მემიზნეს;
გურამ დგებიას – რიგითს, მძღოლ-მექანიკოსს;
გიზო ესვანჯიას – უფროს ლეიტენანტს, ოცეულის მეთაურს;
იური ვართანოვს – რიგითს, გამტენს;
დავით თოფურიას – რიგითს, ტანკის მეთაურს;
ზურაბ ისაკაძეს – რიგითს, ტანკის მეთაურს;
რომან კალანდიას – უფროს ლეიტენანტს, ოცეულის მეთაურს;
ნუგზარ კალანდიას – რიგითს, მემიზნეს;
ზურაბ კვარაცხელიას – ლეიტენანტს, ასეულის მეთაურის მოადგილეს;
რომან კირთაძეს – რიგითს, მძღოლ-მექანიკოსს;
ავთო ლოლაძეს – რიგითს, მემიზნეს;

ნუგზარ ოკუჯავას — რიგითს, გამტენს;
თემურ ფაცაციას — ლეიტენანტს, ოცეულის მეთაურს;
ნიკოლოზ ყრუიშვილს — ზემდეგს, ოცეულის მეთაურის მოადგილეს;
ვასილ შკრიბას — რიგითს, გამტენს;
გიორგი შონიას — რიგითს, მძღოლს;
მერაბ ჩიჩუას — რიგითს, მსროლელს;
ზურაბ ჩიქოვანს — რიგითს, ათეულის მეთაურს;
ანზორ ძიძიგურს — ზემდეგს, სარაკეტო ოცეულის მეთაურს;

VII ბატალიონიდან:

ჯემალ ნაჭყებიას — რიგითს, ყუმბართმტყორცნელს;
ვალერი ონიანს — რიგითს, მსროლელს;
ამირან რეზესიძეს — ლეიტენანტს, ასეულის მეთაურის მოადგილეს;
ვიტალი შამათავას — რიგითს, სნაიპერს;
რომან ჩხეიძეს — რიგითს, ათეულის მეთაურს.

VIII ბატალიონიდან:

თამაზ ბენიძეს — რიგითს, მსროლელს;
ავთანდილ დგებუაძეს — რიგითს, ათეულის მეთაურს;
გიორგი ეგაძეს — ლეიტენანტს, ოცეულის მეთაურს;
ბადრი კვიციანს — რიგითს, მსროლელს;
ვლადიმერ შველიძეს — ზემდეგს, მსროლელს;
კახა წითელაშვილს — რიგითს, მსროლელს;
გია ხეცურიანს — რიგითს, მსროლელს;
მამუკა ჯალაღონიას — რიგითს, ასეულის მეთაურის მოადგილეს.

საარტილერიო დივიზიონიდან:

რაინდ ბაჩილავას — რიგითს, პირველი ბატარეის სექციის მემიზნეს;
ზურაბ გოგუას — რიგითს, რადიოსადგურის ათეულის რადიო-ტელეფონისტს;
დაზმირ ზანთარაიას — რიგითს, მესამე საცეცხლე სექციის ნომერს;
ბონდო თოდუას — მაიორს, დივიზიონის მეთაურის მოადგილეს;
ზაურ კეკელიას — რიგითს, მემიზნეს;
დავით ლომიძეს — რიგითს, პირველი ბატარეის საცეცხლე სექციის გამომთვლელს;
ვიტალი კუპრეიშვილს — რიგითს, სარემონტო ათეულის მექანიკოსს;
მერაბ ლომოურიძეს — რიგითს, მეორე საცეცხლე სექციის მეთაურს;

აკაკი ნათენაძეს — რიგითს, სექციის ნომერს;
ვალერიან რეხვიაშვილს — რიგითს, საავტომობილო ათეულის მძღოლს;
ზურაბ ფაცაციას — რიგითს, მესამე ბატარეის საცეცხლე სექციის მძღოლს;
ვენიამინ შენგელიას — ლეიტენანტს, ოცეულის მეთაურს;
არჩილ წულაიას — რიგითს, საავტომობილო ათეულის მძღოლს;
გელა ხარებავას — რიგითს, მეორე ბატარეის მართვის ოცეულის მძღოლს;
ზაურ ჯამბურიას — რიგითს, მემიზნეს;
თეიმურაზ ჯიშკარიანს — რიგითს, სექციის ნომერს.

სადაზვერვო ასეულიდან:

გიორგი ბაგათელიას — რიგითს, მზვერავს;
ზურაბ ბერიძეს — რიგითს, მზვერავს;
ტარიელ გოგუას — რიგითს, ოცეულის მეთაურს;
გენადი კაკუბერს — რიგითს, მზვერავს;
ელდარ კუხალაშვილს — რიგითს, ათეულის მეთაურს;
თეიმურაზ ნაყოფიას — ზემდეგს, მზვერავს;
მურთაზ ჩიტაიას — რიგითს, მზვერავს;
ფრიდონ ძაგანიას — რიგითს, მზვერავს;
იოსებ ხვადაგიანს — რიგითს, მზვერავს;
დიმიტრი ჯანგირაშვილს — რიგითს, ოპერატორს.

საზენიტო დივიზიონიდან:

გიორგი ბალავაძეს — ლეიტენანტს, მესამე ბატარეის ათეულის მეთაურს;
თენგიზ ბლიაძეს — რიგითს, პირველი ბატარეის მსროლელს;
მალხაზ დიდიშვილს — რიგითს, ოპერატორს;
ირაკლი კაკაურიძეს — რიგითს, პირველი ბატარეის გათვლის მეთაურს;
ალექსანდრე ყრუაშვილს — რიგითს, რადიოლოკაციური სადგურის ათეულის მეთაურს;
გიორგი მატუას — ლეიტენანტს, დაზვერვის უფროსს;
ვარდენ ხავთასს — რიგითს, პირველი ბატარეის მსროლელს.

საკომენდანტო ასეულ „ცხუმიდან“:

სერგო გრინკოს — რიგითს, მსროლელს;
მუხრან კაკულიას — რიგითს, ყუმბარათმყორცნელს;
ენვერ ქირიას — რიგითს, ყუმბარმტყორცნელს.

საინჟინრო მესანგრეთა ასეულიდან:

ზურაბ ბებურიას — ლეიტენანტს, ასეულის მეთაურის მოადგილეს;
ბეჟან ბენდელიანს — რიგითს, მეკავშირეს;
შაქრო ქომეთიანს — რიგითს, ოცეულის მეთაურს;
ალკაზარ ჩხეიძეს — უფროს ლეიტენანტს, ასეულის მეთაურის მოადგილეს.

სამთომსროლელ ასეულ „სკორპიონიდან“:

ვალერიან კევლიშვილს — რიგითს, მსროლელს;
იოსებ ლაშხიას — ლეიტენანტს, ოცეულის მეთაურს;
ნუგზარ სიჭინავას — რიგითს, მსროლელს;
მურმან ტყებუჩავას — უფროს ლეიტენანტს, ოცეულის მეთაურს.

კავშირგაბმულობის ბატალიონიდან:

ალექსანდრე ანტონოვს — რიგითს, უფროს მექანიკოსს;
გივი ბერულავას — რიგითს, მექანიკოსს;
გურამ მელაძეს — კაპიტანს, მეთაურის მოადგილეს ზურგის დარგში;
რომან ნინუას — რიგითს, ენერგეტიკოსს.

ქიმიური ასეულიდან:

სერგო მაისურაძეს — რიგითს, ქიმიკოსს;
სერგო მაისურაძეს — რიგითს, ქიმიკოსს;
თემურ უგრეხელიძეს — რიგითს, ქიმიკოსს.

სამედიცინო ასეულიდან:

იოსებ ამირგულაშვილს — კაპიტანს, ექიმ-პროვიზორს;
თამაზ გადრანს — ზემდეგს, საწყობის უფროსს;
ლევან ყიფიანს — უფროს ლეიტენანტს, ექიმს.

შტაბიდან:

ვახტანგ ხარჩილავას — რიგითს, ზეინკალს.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 13 სექტემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე საგანგებო წესების გამოცხადების შესახებ

1. საქართველოს რესპუბლიკაში შექმნილი მძიმე კრიმინოგენური ვითარების ნორმალიზაციის, შეიარაღებული ბანდებისა და უკანონო ფორმირებე-

ბის თარეშის აღკვეთის, მასობრივი ეპიდემიების თავიდან აცილების, მოქალაქეთა უშიშროების უზრუნველყოფის, ქვეყნის თავდაცვისუნარიანობის გაძლიერების, საბელმწიფოებრივი და საზოგადოებრივი ცხოვრების ყველა სფეროში კანონიერების დამკვიდრების მიზნით, სახელმწიფო ხელისუფლების შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის 1992 წლის 6 ნოემბრის კანონისა და საგანგებო წესების შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის 1990 წლის 11 დეკემბრის კანონის საფუძველზე გამოცხადდეს საგანგებო წესები საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე 1993 წლის 20 სექტემბრის 00 საათიდან ორი თვის ვადით.

2. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებულ ძალებში სამხედრო დისციპლინის განმტკიცებისა და სამხედრო მოსამსახურეთა მხრიდან საზოგადობერივი წესრიგის დარღვევის თავიდან აცილების მიზნით აიკრძალოს სამხედრო მოსამსახურეთა საზოგადოებრივი თავშეყრის ადგილებში საშტატო იარაღით გამოჩენა და მათი უმწყობროდ მიმოსვლა დასახლებულ პუნქტებში, აგრეთვე იარაღისა და საბრძოლო მასალების გადატანა საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის, შინაგან საქმეთა მინისტრის, საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის უფროსის ან მათ მიერ უფლებამოსილი პირების უნებართვოდ, თუ ეს დაკავშირებული არ იქნება კონკრეტულ ტერიტორიაზე სამხედრო-ოპერატიულ ამოცანებთან.

3. რესპუბლიკაში კრიმინოგენური ვითარების გამოსასწორებლად აიკრძალოს უნებართვოდ სამხედრო ფორმისა და სამხედრო ეკიპირების საგნების ტარება, შეჩერდეს მოქალაქეებისათვის ცეცხლსასროლი იარაღის გაფორმება.

4. საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტრომ თავდაცვის სამინისტროსთან, საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურთან და პროკურატურასთან ერთად უზრუნველყოს:

– დანაშაულის ჩადენაში ეჭვმიტანილი და ძებნილი მოქალაქეების დაკავება;

– საპატიმრო დაწესებულებებიდან გაქცეული პირების მოძებნა და ამ დაწესებულებებში დაბრუნება;

– მოსახლეობისა და უკანონო შეიარაღებული ფორმირებებისათვის უნებართვო იარაღის ჩამორთმევა და იმ პირთა სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, ვინც წინააღმდეგობას გასწევს იარაღის ჩამორთმევისას;

– შეიარაღებული ბანდებისათვის იარაღის ჩამორთმევა და ბანდების წევრთა სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მიცემა, კანონით გათვალისწინებული სხვა უმკაცრესი ზომების მიღება, ყველა შემთხვევაში, როგორც წესი, მშვიდობიანი მოსახლეობის უსაფრთხოების გარანტიების სრული დაცვით.

საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრმა, საიონფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის უფროსმა, თავდაცვის მინისტრმა და გენერალურმა პროკურორმა სასწრაფოდ წარმოუდგინონ ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს აღნიშნულ ღონისძიებათა დაწვრილებითი გეგმა და გრაფიკი.

5. სახელმწიფო და საზოგადოებრივი დაწესებულებების, სახელმწიფო და კერძო საწარმოების, მნიშვნელოვანი მაგისტრალებისა და სხვა ობიექტების ნორმალური ფუნქციონირების და მასობრივ არეულობათა თავიდან აცილების მიზნით, დროებით აიკრძალოს მიტინგების, დემონსტრაციების, გაფიცვებისა და სხვა აქციების მოწყობა.

6. საქართველოს რესპუბლიკის პროკურატურამ, საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის სამინისტრომ და მმართველობის ადგილობრივმა ორგანოებმა სამართალდამცავი ორგანოების დახმარებით უზრუნველყონ პრესისა და ინფორმაციის საშუალებების შესახებ კანონის მოთხოვნათა შესრულების კონტროლი.

7. კონკრეტულ გარემოებათა კვალობაზე საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტმა, ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობებმა, სამინისტროებმა, უწყებებმა, მმართველობის ადგილობრივმა ორგანოებმა თავიანთი კომპეტენციის შესაბამისად განახორციელონ შემდეგი ღონისძიებები:

ა) შემოიღონ დასახლებულ პუნქტებში მოქალაქეთა შესვლისა და გასვლის განსაკუთრებული რეჟიმი; შეამოწმონ დოკუმენტები საკონტროლო პუნქტებისა და მოქალაქეთა მასობრივი თავშეყრის ადგილებში; მოაწყონ რეიდები, პირადი გასინჯვა, ნივთებისა და სატრანსპორტო საშუალებების შემოწმება საპასპორტო რეჟიმის დამრღვევი და სხვა საეჭვო პირების გამოვლენის მიზნით;

ბ) შექმნან მოხალისეთა ჯგუფები საზოგადებრივი წესრიგის დაცვასა და ერთობლივ პატრულირებაში მონაწილეობის მისაღებად;

გ) აუკრძალონ ცალკეულ მოქალაქეებს დადგენილი ვადით გარკვეული ადგილის დატოვება და დააკავონ საზოგადოებრივი წესრიგის დამრღვევნი, რომლებიც არ არიან მოცემული ადგილის მცხოვრებნი;

დ) შეზღუდონ სპირტიანი სასმელებით ვაჭრობის საათები;

ე) შემოიღონ კარანტინი და განახორციელონ სხვა სავალდებულო სანიტარულ-ეპიდემიასაწინააღმდეგო ღონისძიებანი;

ვ) დანიშნონ და გაათავისუფლონ თანამდებობიდან მათდამი დაქვემდებარებული საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების ხელმძღვანელები;

ზ) აკრძალონ მუშა-მოსამსახურეთა სამუშაოდან დათხოვნა საკუთარი სურვილით, საპატიო მიზეზით დათხოვნის შემთხვევების გარდა;

თ) დაადგინონ მათთვის დაქვემდებარებული ცალკეული საწარმოების მუშაობის განსაკუთრებული რეჟიმი, საწარმოებისათვის ზარალის მიუყენებლად შეიტანონ ცვლილებები მათი პროდუქციის რეალიზაციის პირობებსა და წესში;

ი) გააუქმონ ქვემდგომი ორგანოების ნებისმიერი გადაწყვეტილება, რომელიც ეწინააღმდეგება საგანგებო რეჟიმის პირობებს.

8. საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრმა, შინაგან საქმეთა მინისტრმა და საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის უფროსმა ხუთი დღის ვადაში წარმოუდგინონ საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს რესპუბლიკის დასახლებული პუნქტების, საავტომობილო და სარკინიგზო მაგისტრალებისა და აეროპორტების, სამედიცინო და სხვა განსაკუთრებული სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ობიექტების დაცვის საგანგებო ღონისძიებების ერთობლივი სადღეღამისო პატრულირების გეგმა.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის რეგიონების მართვის სამსახურმა ამავე ვადაში მოამზადოს წინადადებები რესპუბლიკის ქალაქებსა და რაიონების ერთობლივ პატრულირებაში მოხალისე მოქალაქეთა მონაწილეობის თაობაზე.

9. საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის თავმჯდომარემ ერთი კვირის ვადაში წარმოუდგინოს საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს ინფორმაცია რესპუბლიკის ქალაქებსა და რაიონებში მყოფი ლტოლვილების და ხიზნების რაოდენობის, მათი საყოფაცხოვრებო პირობების, შრომითი მოწყობის, მუდმივ საცხოვრებელ ადგილებში დაბრუნების მიმდინარეობის შესახებ და კონკრეტული წინადადებები მდგომარეობის გამოსასწორებლად.

10. საქართველოს რესპუბლიკის ტურიზმის დეპარტამენტის თავმჯდომარემ და საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს ერთი კვირის ვადაში წარმოუდგინონ ინფორმაცია ტურისტული ჯგუფების უცხო ქვეყნებში მოგზაურობისას და რესპუბლიკის ტურისტულ ბაზებში და გამშვებ პუნქტებში სანიტარული მოთხოვნების დაცვის შესახებ, აგრეთვე წინადადებები ცალკეული ტურისტული მარშრუტების დროებით გაუქმების თაობაზე.

11. საგანგებო წესების დაცვის საერთო ხელმძღვანელობა დაეკისროს საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს.

საგანგებო წესებით გათვალისწინებული კონკრეტული ღონისძიებების კოორდინაციისა და შესრულების კონტროლის მიზნით საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურთან შეიქმნას დროებითი კომიტეტი.

ადგილებზე საგანგებო წესების დაცვის ორგანიზაციისათვის რესპუბლიკის რეგიონებში, ქალაქებსა და რაიონებში შეიქმნას შტაბები შესაბამისი ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულების გამგებლების (მერების), პროკურორების, შინაგან საქმეთა სამმართველოების (განყოფილებების) უფროსების, სამხედრო კომისრების, გარნიზონების უფროსების, საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის შესაბამისი ქვედანაყოფების უფროსების შემადგენლობით. შტატების ხელმძღვანელებს ამტკიცებს საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭო.

12. საგანგებო წესების მოთხოვნათა დარღვევა გამოიწვევს ადმინისტრაციულ, სამოქალაქო და სისხლისამართლებრივ პასუხისმგებლობას კანონით დადგენილი წესით.

13. საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრმა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს აცნობოს საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე საგანგებო წესების გამოცხადება.

14. ეთხოვოს საქართველოს პარლამენტს დაადასტუროს საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე საგანგებო წესების გამოცხადება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 14 სექტემბერი.

◆

საქართველოს პარლამენტის
გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე – სახელმწიფოს მეთაური ედუარდ შევარდნაძე იმყოფება ფრონტის ხაზზე აფხაზი სეპარატისტებისა და დაქირავებული მკვლელების მიერ მიწასთან გასწორებულ სოხუმში. სახელმწიფოს მეთაურის ვაჟკაცობის და თავდადების პირადი მაგალითი მთელი მსოფლიოსათვისაა ცნობილი, მაგრამ ვითვალისწინებთ რა მთლიანად სახელმწიფოში შექმნილ ურთულეს ვითარებას, მიგვაჩნია, რომ ბატონი ედუარდ შევარდნაძის ქალაქ სოხუმში შემდგომი ყოფნა სახიფათოა არა მარტო მისი სიცოცხლისა და პირადი უსაფრთხოებისათვის, არამედ ქართული სახელმწიფოებრიობისათვისაც, და მოვლენების საბედისწერო განვითარების შემთხვევაში შეიძლება უფრო დიდი სისხლისღვრისა და სამოქალაქო ომის დაწყების მიზეზი გახდეს.

საქართველოს პარლამენტი კატეგორიულად მოითხოვს, რომ ბატონი ედუარდ შევარდნაძე დაუყონებლივ დაბრუნდეს დედაქალაქში და შეუდგეს თავისი მოვალეობის შესრულებას. დღეს საქართველოს დამოუკიდებლობისა და ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლის ახალი ეტაპი იწყება.

საქართველოს პარლამენტი

1993 წლის 27 სექტემბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით:

ზურაბ იარაჯული – უფროსი ლეიტენანტი, სამხედრო საჰაერო ძალების მოიერიშე საავიაციო პოლკის მფრინავი (სიკვდილის შემდეგ);

იზან ცერცვაძე – პოლკოვნიკი, სამხედრო საჰაერო ძალების და ჰაერ-საწინააღმდეგო თავდაცვის სარდლის პირველი მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით:

ივანე ობგაიძე – მაიორი, სპეციალური დანიშნულების გაერთიანებული სამმართველოს განსაკუთრებული დანიშნულების სამ-სახურის საბრძოლო განყოფილების უფროსის მოადგილე.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 29 სექტემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს უმაღლესი სკოლის ოფიცრების და მსმენელების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს უმაღლესი სკოლის ოფიცრები და

მსმენელები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით (სიკვდილის შემდეგ):

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით:

ბადრი გერაძე — ლეიტენანტი, მსმენელი;
ზაქარია ვეშაპური — ლეიტენანტი, მსმენელი;
ერნესტ კუქსა-კვინიკაძე — ლეიტენანტი, მსმენელი;
ნუგზარ მარშანიშვილი — ლეიტენანტი, მსმენელი;
ლევან ცისკარიშვილი — ლეიტენანტი, მსმენელი.

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

გელა ბელქანია — ლეიტენანტი, მსმენელი;
გელა თუთარაშვილი — ლეიტენანტი, მსმენელი;
ბაჩუკი კოკაია — ლეიტენანტი, მსმენელი;
ანდრია ჭანტურიძე — მსმენელი.

ღირსების მედლით:

მირიან თეთრაძე — მაიორი, მეთოდისტ-მასწავლებელი;
ვახტანგ კვესიტაძე — კაპიტანი, კურსის უფროსი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 29 სექტემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის საფრენოსნო კომპლექსის თანამშრომლების და საჰერო ხომალდის ტუ-154-ის ეკიპაჟის წევრების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში შეტანილი პირადი წვლილის, გამოჩენილი ვაჟკაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის საფრენოსნო კომპლექსის თანამშრომლები და საჰერო ხომალდის ტუ-154-ის ეკიპაჟი დაჯილდოვდეს საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის III ხაარისხის ორდენით:

ბორის ავაკოვი — საჰაერო ხომალდის მეთაური;

ანზორ ბაკურაძე — საჰაერო ხომალდის მეთაური;
ედუარდ ბულოიანი — საჰაერო ხომალდის ბორტგამყოლი;
ვლადიმერ გასოიანი — საჰაერო ხომალდის შტურმანი;
კონსტანტინე კოშკინი — საჰაერო ხომალდის მეორე მფრინავი;
ალი მუზაფაროვი — საჰაერო ხომალდის ბორტინჟინერი;
მალხაზ ონოფრიშვილი — საჰაერო ხომალდის შტურმანი;
ზურაბ ფერიშვილი — ფრენის უსაფრთხოებისა და კონტროლის განყოფილების უფროსის მოადგილე;
კახი წილოსანი — საჰაერო ხომალდის ბორტინჟინერი;
ვლადიმერ ხიდეშელი — საჰაერო ხომალდის ბორტგამყოლი;
ნიკოლოზ ხრუში — საჰაერო ხომალდის მეორე მფრინავი.

ღირსების ორდენით:

ლევან გრიგოლაშვილი — საფრენოსნო კომპლექსის უფროსი;
ელგუჯა დვალი — საფრენოსნო კომპლექსის უფროსის მოადგილე;
გოჩა თვარაძე — საავიაციო ტექნიკური ბაზის უფროსი;
ვალერი ქაძანაია — თბილისის აეროპორტის უფროსი;
ვასილ ჯამბაზიშვილი — ავიაკომპანია „ორბის“ გენერალური დირექტორი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 29 სექტემბერი.

◆

საქართველოს პარლამენტის
მ ი მ ა რ თ ვ ა
მსოფლიოს ყველა ქვეყნის პარლამენტებს

მოგმართავთ ჩვენს კოლეგებს, მსოფლიოს ყველა ქვეყნის პარლამენტარებს მაქსიმალური საშუალებებით აღმოგვიჩინონთ დახმარება საქართველოს წინააღმდეგ სეპარატიზმისა და ინტერვენციის შედეგად აფხაზეთიდან ასიათასობით ლტოლვილისა და იძულებით აყრილი მშვიდობიანი მოქალაქის — ქართველის, რუსის, სომეხის და სხვა ეროვნების ადამიანების — სიცოცხლის გადარჩენის საქმეში.

სახელმწიფოს არ გააჩნია შესაძლებლობა უზრუნველყოს აფხაზეთიდან ეთნიკური წმენდის შედეგად განდევნილი არააფხაზი მოსახლეობის — ქალების, ბავშვების, მოხუცების, დაჭრილების გადმოყვანა, უსაფრთხო ზონაში უზრუნველყოს ისინი სათანადო კვებით, ტანსაცმლით, სატრანსპორტო და სამედიცინო საშუალებებით.

კიდევ ერთხელ გამოვთქვამთ იმედს, რომ ცივილიზებული მსოფლიო გულგრილი არ დარჩება საბედისწერო განსაცდელში ჩავარდნილი ასი ათასობით ლტოლვილის მიმართ.

თბილისი, 1993 წლის 2 ოქტომბერი.

•

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთიდან ლტოლვილთა და მებრძოლთა გამოყვანისა და განთავსების გადაუდებელ ღონისძიებათა შესახებ

აფხაზეთში შექმნილი უკიდურესად მძიმე, ტრაგიკული ვითარების შედეგად ლტოლვილად იქცა ათეულ ათასობით ადამიანი. უბედურების ზონიდან ლტოლვილთა და მებრძოლთა გამოყვანისა და განთავსების — ამ დიდი ეროვნული და სახელმწიფოებრივი საქმის სასწრაფოდ მოგვარების მიზნით კატეგორიულად მოვითხოვ:

1. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტმა, სამინისტროების, უწყებების, საწარმოების ხელმძღვანელებმა, ბიზნესმენთა გაერთიანებებმა, გამგეობების თავმჯდომარეებმა სასწრაფო და გადაუდებელი ზომები მიიღონ აფხაზეთიდან — უბედურების ზონიდან დევნილი მოსახლეობის სასწრაფოდ გამოსაყვანად და რესპუბლიკის ქალაქებსა და რაიონებში განსათავსებლად.

2. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტმა, სპეციალურმა შტაბმა ო.ფაცაციას ხელმძღვანელობით გამოძებნოს საწვავი და სატრანსპორტო საშუალებები პირველ რიგში იმ მოქალაქეთა გამოსაყვანად, რომლებიც კოდორის ხეობაში იმყოფებიან, აგრეთვე დამატებითი რესურსები, კვების პროდუქტები იქ მყოფი 40 ათასზე მეტი კაცისათვის.

მათვე შექმნან საევაკუაციო შტაბი ლტოლვილთა თავმოსაყრელად.

3. დაევალოს თავდაცვის სამინისტროს მიიღოს საგანგებო ზომები იმ ჯარისკაცებისა და ოფიცრების გამოსაყვანად და შესაბამის ნაწილებში დასაბრუნებლად, რომლებიც არაორგანიზებულად გამოდიან უბედურების ზონიდან.

4. მინდა გაცნობოთ, რომ მე მივმართე საერთაშორისო ორგანიზაციებს სასწრაფო, გადაუდებელი დახმარებისა და მხარდაჭერისათვის. ასეთი დახმარება აუცილებლად იქნება.

საქართველოს კარგად ესმის ლტოლვილთა უკიდურესი გაჭირვების, განცდების და ტრაგედიისა. ხელისუფლება ყველაფერს გააკეთებს იმისათვის, რომ მათ ტანჯვა შეუმსუბუქდეთ.

ხვალ დილით დანიშნულია ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს გაფართოებული სხდომა ლტოლვილთა გამოყვანისა და მათი განთავსების საკითხებზე. მოსმენილი იქნება შესაბამის უწყებათა ხელმძღვანელების, რაიონების გამგებლების ინფორმაციები.

თანამდებობის პირთა მხრივ გამოჩენილი ოდნავი უყურადღებობა და უპასუხისმგებლობა გაჭირვებაში ჩავარდნილი ადამიანის ხსნის საქმეში გამოიწვევს მათ სასტიკ დასჯას, სამუშაოდან დათხოვნას. მათ მიმართ გამოყენებული იქნება სხვა უკიდურესი ღონისძიებებიც. ლტოლვილების გამოყვანა და განთავსება ხდება საგანგებო მდგომარეობის პირობებში და საგანგებო მდგომარეობამ ხელი უნდა შეუწყოს ამ დიდი ეროვნული, სახელმწიფოებრივი საქმის სასწრაფოდ მოგვარებას. ლტოლვილებზე ზრუნვა საგანგებო მდგომარეობის დროს ერთ-ერთი უპირველესი ამოცანაა.

5. მივმართავ რესპუბლიკის მოსახლეობას, ქალაქებს, სოფლებს შეიფარონ აფხაზეთიდან დევნილი ჩვენი დები, ძმები, შვილები, შვილიშვილები.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 2 ოქტომბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ჟ. შარტავას ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

ერისა და სამშობლოს წინაშე განსაკუთრებული დამსახურებისათვის, გმირობისა და თავგანწირვისათვის აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე, აფხაზეთის თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარე გენერალ-მაიორი **ჟული შარტავა** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 4 ოქტომბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის რეგიონში ქართული მოსახლეობის გენოციდისა და ეთნიკური წმენდის ფაქტების გამოვლენის და საერთაშორისო ტრიბუნალისათვის მასალების მომზადების სახელმწიფო კომისიის შექმნის შესახებ

1. შეიქმნას აფხაზეთის რეგიონში ქართული მოსახლეობის გენოციდისა და ეთნიკური წმენდის ფაქტების გამოვლენის და საერთაშორისო ტრიბუნალისათვის მასალების მომზადების სახელმწიფო კომისია შემდეგი შემადგენლობით:

ლევან ალექსიძე	–	კომისიის თავმჯდომარე, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პირველი პრორექტორი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი, პროფესორი, საერთაშორისო სამართლის კათედრის გამგე;
ჯამლეთ ბაბილაშვილი	–	საქართველოს რესპუბლიკის გენერალური პროკურორის მოვალეობის შემსრულებელი;
თევდორე ნინიძე	–	საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრი;
ალექსანდრე კავსაძე	–	საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარე;
ირაკლი ბათიაშვილი	–	საქართველოს რესპუბლიკის საინფორმაციო-სადაზვერვო სამსახურის უფროსი;
ავთანდილ იოსელიანი	–	საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრის პირველი მოადგილე;
ვახტანგ აბაშიძე	–	საქინფორმის გენერალური დირექტორი;
ვალერიან ვაშაკიძე	–	საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის თავმჯდომარე;
აკაკი სიხარულიძე	–	საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის თავმჯდომარე;
არჩილ გოგელია	–	საქართველოს ტელერადიომაუწყებლობის კორპორაციის თავმჯდომარე;
მარკ რივკინი	–	საქართველოს პარლამენტის წევრი;
შალვა ნათელაშვილი	–	საქართველოს პარლამენტის წევრი, იურიდიული კომისიის თავმჯდომარე;
ქართლოს ღარიბაშვილი	–	საქართველოს პარლამენტის წევრი;

დავით კუპრეიშვილი — საქართველოს პარლამენტის წევრი;
გივი ლომინაძე — საქართველოს პარლამენტის წევრი;
ლია ცინდელიანი — საქართველოს პარლამენტის წევრი;
გიგა ლორთქიფანიძე — საქართველოს პარლამენტის წევრი, ადამიანის უფლებათა დაცვის კომისიის თავმჯდომარე;
ლონდერ ცაავა — საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის რეგიონების მართვის სამსახურის ხელმძღვანელის მოადგილე;
გივი შაჰნაზარი — მწერალი;
გურამ ფანჯიკიძე — მწერალი;
ნიკო ჭავჭავაძე — საქართველოს პარლამენტის წევრი;
ქეთევან დოლიძე — კინორეჟისორი;
დავით კობახიძე — კომისიის მდივანი, თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის საერთაშორისო სამართლის კათედრის თანამშრომელი;
ავთანდილ დემეტრაშვილი — საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის იურიდიული განყოფილების გამგე.

2. დაევალოს კომისიას უმოკლეს ვადაში შეიმუშაოს დებულება და წარმოადგინოს დასამტკიცებლად.

3. კომისიასთან შეიქმნას ექსპერტების ჯგუფი საქართველოს და უცხოეთის ცნობილი სპეციალისტების მონაწილეობით.

4. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტს გამოუყოს კომისიას სამუშაო ადგილი და უზრუნველყოს იგი სათანადო მატერიალური და ტექნიკური საშუალებებით.

5. კომისიის შექმნის შესახებ ეცნობოს გაეროს, სხვა სახელმწიფოთაშორისო და არასამთავრობო საერთაშორისო ორგანიზაციებს.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 6 ოქტომბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
სამხედრო ტყვეთა, მძევალთა და უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა საკითხების შემსწავლელი კომისიის შექმნის შესახებ

აფხაზთა მხარის მიერ 27 ივლისს შეთანხმების ვერაგულმა დარღვევამ გამოიწვია საბრძოლო მოქმედებების ესკალაცია. ტყვედ ჩავარდა მრავალი სამხედრო პირი, მძევლად დარჩა ათასობით ქართველი და არაქართველი

მშვიდობიანი მოქალაქე, დაიღუპა ასობით სამხედრო მოსამსახურე, მოხალისე და მშვიდობიანი მოქალაქე, საგრძნობლად გაიზარდა უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა რიცხვი.

შექმნილი ვითარებიდან გამომდინარე:

1. შეიქმნას სამხედრო ტყვეთა, მძევალთა და უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა საკითხების შემსწავლელი კომისია. კომისიის თავმჯდომარედ დაინიშნოს საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვის და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარე ალექსანდრე კავსაძე.

2. მიზანშეწონილად იქნეს მიჩნეული კომისიის მუშაობაში თავდაცვის, შინაგან საქმეთა, უშიშროების, ჯანმრთელობის დაცვის, კავშირგაბმულობის სამინისტროების, რესპუბლიკის პროკურატურის, ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის, ტელერადიოკორპორაციის, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის, საქართველოს წითელი ჯვრის საზოგადოების მონაწილეობა. დასახელებული სამინისტროებისა და უწყებების ხელმძღვანელებმა ორი დღის ვადაში მიავლინონ კომისიაში პასუხისმგებელი თანამდებობის პირები და უზრუნველყონ მისი დაკომპლექტება.

3. დაევალოს კომისიას მოიძიოს და დააზუსტოს სამხედრო ტყვეთა, მძევალთა, დაღუპულთა და უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა სიები, აწარმოოს მოლაპარაკება აფხაზურ მხარესთან ტყვეთა და მძევალთა გათავისუფლების, დაღუპულთა გადმოსვენებისა და უგზო-უკვლოდ დაკარგულ პირთა ძიების შესახებ, დაამყაროს საქმიანი კონტაქტები გაეროსა და ევროგაერთიანების მისიებთან, საერთაშორისო წითელ ჯვართან და სრულიად გამოიყენოს მათი შესაძლებლობანი.

4. საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის ბაზაზე შეიქმნას კომისიის მუდმივმოქმედი სამუშაო ჯგუფები. კომისიისა და სამუშაო ჯგუფების საქმიანობის კოორდინაცია დაევალოს ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარეს ალექსანდრე კავსაძეს.

5. რესპუბლიკის სამინისტროებმა და უწყებებმა აღმოუჩინონ კომისიას ქმედითი დახმარება. საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უზრუნველყოფის სამსახურმა (ი. ანდრიაძე), საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის სამინისტრომ (ფ. ინჯია), საავტომობილო ტრანსპორტის დეპარტამენტმა (გ. გოგიჩაიშვილი) უზრუნველყონ კომისია სატრანსპორტო და კავშირგაბმულობის საშუალებებით მათი განაცხადის საფუძველზე.

6. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტროს (დ. იაკობიძე) გაითვალისწინოს კომისიის საქმიანობასთან დაკავშირებული ხარჯები.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 13 ოქტომბერი.

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა № 741
1993 წლის 18 ოქტომბერი, ქ. თბილისი
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს აპარატის საკითხების შესახებ

აფხაზეთის ტერიტორიის ოკუპაციის გამო აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს აპარატის ქალაქ თბილისში დროებით გადმოსვლისა და მისთვის სათანადო სამუშაო პირობების შექმნის მიზნით საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი **ადგენს:**

1. მიღებულ იქნეს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს წინადადება და დამტკიცდეს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს აპარატის თანდართული დროებითი სტრუქტურა.

2. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის საქმეთა მმართველობამ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უზრუნველყოფის სამსახურთან ერთად უზრუნველყოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს აპარატის საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის არნოლდ ჩიქობავას სახელობის ენათმეცნიერების ინსტიტუტის შენობაში (ინგოროყვას ქუჩა, №8) დროებით განთავსება, საკანცელარიო, სატელეფონო (მათ შორის ორი სამთავრობო) და სატრანსპორტო საშუალებებით მომსახურება, შეუქმნას ყოველდღიური საქმიანობისათვის საჭირო პირობები.

3. საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტრომ განიხილოს და წარადგინოს წინადადება აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს აპარატის შესანახი ხარჯების გაღების შესახებ.

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს აპარატის მუშაკებს შეუნარჩუნდეთ არსებული ხელფასის დონე.

4. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს აპარატის საფინანსო და საბუღალტრო საქმიანობის წარმართვა დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის საქმეთა მმართველობის ფინანსებისა და საბუღალტრო აღრიცხვის განყოფილებას (ვ. ფანჯიკიძე).

5. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭომ იხელმძღვანელოს „სახელმწიფო ხელისუფლების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის 1992 წლის 6 ნოემბრისა და „საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის შესახებ“ 1992 წლის 22 დეკემბრის კანონებით და სხვა მოქმედი ნორმატიული აქტებით.

6. საქართველოს რესპუბლიკის სამინისტროებმა, უწყებებმა, მმართველობის ადგილობრივმა ორგანოებმა აღმოუჩინონ სათანადო თანადგო-

მა და დახმარება აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს მიმდინარე ეტაპზე მის წინაშე არსებული ამოცანების რეალიზაციაში.

7. საქართველოს რესპუბლიკის სამინისტროებმა და უწყებებმა:

– განათავსონ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შესაბამისი დარგობრივი სამინისტროები და ყოველმხრივ შეუწყონ ხელი მათ ფუნქციონირებაში;

– საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტროსთან ერთად განიხილონ და გადაწყვიტონ ამ სამინისტროების მუშაკთა შრომის ანაზღაურების საკითხი.

8. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭომ (რ.სიჭინავა, ლ.მარშანია) რესპუბლიკის შესაბამის სამინისტროებთან და უწყებებთან შეთანხმებით წარმოადგინოს მოქმედების პროგრამა და მისი რეალიზაციების ღონისძიებათა გეგმა.

9. თბილისის მერიამ განიხილოს და გადაწყვიტოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს აპარატის მუშაკთა საცხოვრებლად განთავსების საკითხი.

10. ამ დადგენილების შესრულების კონტროლი დაეკისროს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის საქმეთა მმართველობის ადგილობრივი ორგანოების განყოფილებას (დ. ნოზაძე).

11. ამ დადგენილების შინაარსი გამოქვეყნდეს პრესაში, გადაიცეს ტელევიზიითა და რადიოთი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი
ო. ფაცაცია

◆

19 октября 1993 г. Нью-Йорк, ООН
Совет Безопасности

РЕЗОЛЮЦИЯ 876 (1993),
принятая Советом Безопасности на его 3295-м заседании
19 октября 1993 года

Совет Безопасности,

вновь подтверждая свои резолюции 849 (1993) от 9 июля 1993 года, 854 (1993) от 6 августа 1993 года и 858 (1993) от 24 августа 1993 года,

ссылаясь на заявление, сделанное Председателем Совета Безопасности 17 сентября 19393 года (S/26463), в котором Совет Безопасности выразил

свою крайнюю обеспокоенность в связи с ситуацией в Абхазии, Республика Грузия, и настоятельно призвал все страны содействовать возобновлению мирного процесса,

рассмотрев письмо Председателя Парламента, Главы государства Республики Грузия, от 12 октября 1993 года (S/26576, приложение),

рассмотрев также доклад Генерального секретаря от 7 октября 1993 года (S /26551),

будучи глубоко озабочен человеческими страданиями, вызванными конфликтом в регионе, и сообщениями об «этнической чистке» и других серьезных нарушениях международного гуманитарного права,

полагая, что продолжение конфликта в Абхазии, Республика Грузия, создает угрозу миру и стабильности в регионе,

1) подтверждает суверенитет и территориальную целостность Республики Грузия;

2) вновь подтверждает свое решительное осуждение серьезного нарушения абхазской стороной Соглашения о прекращении огня, заключенного 27 июля 1993 года Республикой Грузия и силами в Абхазии, и последующих действий в нарушение международного гуманитарного права;

3) осуждает также убийство Председателя Совета обороны и Совета министров Автономной Республики Абхазии;

4) требует, чтобы все стороны воздерживались от применения силы и любых нарушений международного гуманитарного права, и приветствует в этой связи решение Генерального секретаря направить в Республику Грузия миссию по установлению фактов, и в частности для расследования сообщений об «этнической чистке",

5) подтверждает право беженцев и перемещенных лиц на возвращение в свои дома и призывает стороны содействовать этому;

6) приветствует уже оказанную гуманитарную помощь, в том числе со стороны международных организаций по оказанию помощи, и настоятельно призывает государства- члены вносить свой вклад в усилия по оказанию помощи;

7) призывает к беспрепятственному осуществлению деятельности по оказанию международной гуманитарной помощи в регионе;

8) призывает все государства не допускать предоставления абхазской стороне, с их территории или лицами, находящимися под их юрисдикцией, любой помощи, помимо гуманитарной, и в частности не допускать поставок любых видов оружия и боеприпасов:

9) вновь заявляет о своей поддержке усилий Генерального секретаря и его Специального посланника, осуществляемых в сотрудничестве с действующим Председателем Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе (СБСЕ) и с помощью правительства Российской федерации, выполняющего функции содействия, с тем чтобы двигать вперед мирный процесс в целях достижения полномасштабного политического урегулирования;

10) отмечает предварительные шаги, предпринятые Генеральным

секретарем в отношении Миссии Организации Объединенных Наций по наблюдению в Грузии (МООННГ), и приветствует его намерение представить дополнительный доклад как о будущем МООННГ, так и о политических аспектах роли Организации Объединенных Наций, стремящейся положить конец конфликту в Абхазии;

11) постановляет продолжать заниматься этим вопросом.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
თ. ნადარეიშვილის საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის საგანგებო წარმომადგენლად დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს **თამაზ ნადარეიშვილი** საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის საგანგებო წარმომადგენლად განსაკუთრებულ საკითხებში.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 20 ოქტომბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
გ. ლომინაძის სახელმწიფო მინისტრად, დასავლეთ საქართველოს საგანგებო სიტუაციების ზონის დროებითი კომიტეტის თავმჯდომარედ დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს **გივი ლომინაძე** სახელმწიფო მინისტრად, დასავლეთ საქართველოს საგანგებო სიტუაციების ზონის დროებითი კომიტეტის თავმჯდომარედ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 23 ოქტომბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ზ. ერქვანიას აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარედ დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს **ზურაბ ერქვანია** აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარედ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 28 ოქტომბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
თ. ნადარეიშვილის საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის მოადგილედ დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს **თამაზ ნადარეიშვილი** საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის მოადგილედ აფხაზეთის საკითხებში.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 29 ოქტომბერი.

◆

4 ноября 1993 г. Нью-Йорк, ООН
Совет Безопасности

РЕЗОЛЮЦИЯ 881 (1993),
принятая Советом безопасности на его 3304-м заседании 4 ноября 1993 года,

Совет Безопасности,

вновь подтверждая свои резолюции 849 (1993) от 9 июля 1993 года, 854 (1993) от 6 августа 1993 года, 858 (1993) от 24 августа 1993 года и 876 (1993) от 19 октября 1993 года,

ссылаясь, в частности, на резолюцию 858 (1993) от 24 августа 1993 года, в которой Совет постановил учредить Миссию Организации Объединенных Наций по наблюдению в Грузии (МООННГ),

рассмотрев доклад Генерального секретаря от 27 октября 1993 года (S/26646) о положении в Абхазии, Республика Грузия,

с обеспокоенностью отмечая, что первоначальный мандат МООННГ утратил свою силу в связи с военными событиями, имевшими место 16-27 сентября 1993 года,

выражая свою серьезную озабоченность по поводу того, что продолжение конфликтам в Абхазии, Республика Грузия, угрожает миру и стабильности в регионе.

1) приветствует доклад Генерального секретаря от 27 октября 1993 года;

2) приветствует также продолжающиеся усилия, предпринимаемые Генеральным секретарем и его Специальным посланником а сотрудничестве с

действующим Председателем Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе (СБСЕ) и с помощью правительства Российской Федерации в качестве содействующей стороны для продвижения вперед мирного процесса с целью достижения полномасштабного политического урегулирования и, в частности, организации в конце ноября 1993 года в Женеве переговоров с участием обеих сторон;

3) вновь повторяет содержащееся в его резолюции 876 (1993) требование о том, чтобы все стороны конфликта в Абхазии, Республика Грузия, воздерживались от применения силы и любого нарушения международного гуманитарного права, и ожидает представление доклада миссии по установлению фактов, направленной в связи с этим Генеральным секретарем в Республику Грузия;

4) одобряет сохранение присутствия МООННГ в Грузии до 31 января 1994 года в составе пяти военных наблюдателей и минимального вспомогательного персонала со следующим временным мандатом:

а) поддерживать контакты с обеими сторонами в конфликте и с военными контингентами Российской Федерации;

б) наблюдать за ситуацией и представлять доклады в Центральные учреждения с уделением особого внимания любым событиям в связи с предпринимаемыми Организацией Объединенных Наций усилиями по содействию всеобъемлющему политическому урегулированию;

5) постановляет не продлевать мандат МООННГ после 31 января, 1994 года, если Генеральный секретарь не сообщит Совету о значительном прогрессе, достигнутом в осуществлении мер, направленных на достижение прочного мира, или что такое продление мандата будет служить целям осуществления мирного процесса, и просит Генерального секретаря представить в соответствующий срок, и в любом случае к концу января 1994 года, доклад о деятельности МООННГ;

6) просит Генерального секретаря предпринять организационные шаги, которые после принятия Советом нового решения позволили бы осуществить безотлагательное развертывание дополнительного персонала в рамках первоначально санкционированной численности МООННГ, если Генеральный секретарь сообщит а том, что это оправдано обстановкой на месте и ходом мирного процесса;

7) постановляет продолжать заниматься этим вопросом.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის პრობლემებზე მუშაობის
საკოორდინაციო შტაბის შექმნის შესახებ

აფხაზეთის პრობლემათა დროული და ჯეროვანი მოგვარების აუცილებლობიდან გამომდინარე შეიქმნას ადმინისტრაციული ორგანოების საქმიანობისა და აფხაზეთის პრობლემებზე მუშაობის საკოორდინაციო შტაბი შემდეგი შემადგენლობით:

თამაზ ნადარეიშვილი – საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის მოადგილე (შტაბის ხელმძღვანელი);

ჯამლეთ ბაბილაშვილი – საქართველოს რესპუბლიკის გენერალური პროკურორის მოვალეობის შემსრულებელი;

იგორ გიორგაძე – საქართველოს რესპუბლიკის უშიშროების მინისტრი;

ზურაბ ერქვანია – აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე;

დავით იაკობიძე – საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა მინისტრი;

ბორის კაკუბავა – საქართველოს პარლამენტის წევრი;

შოთა კვირაია – საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრი;

გიორგი ყარყარაშვილი – საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრი;

ალექსანდრე შუშანაშვილი – საქართველოს რესპუბლიკის მთავარი სამხედრო პროკურორი;

ალექსანდრე ჩიკვაიძე – საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრი;

ვლადიმერ ჩიქოვანი – საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების სარდალი;

ვალერი ჩხეიძე – საქართველოს რესპუბლიკის სასაზღვრო ჯარების სარდალი;

ნოდარ ჯავახიშვილი – საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის პრეზიდენტი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1993 წლის 24 ნოემბერი.

МЕМОРАНДУМ О ПОНИМАНИИ между грузинской и абхазской сторонами на переговорах в Женеве

30 ноября - 1 декабря 1993 года в Женеве состоялся первый раунд переговоров о полномасштабном урегулировании грузино-абхазского конфликта под эгидой ООН, при содействии России и при участии представителя СБСЕ.

Переговоры проводились с учётом резолюций Совета Безопасности 849 от 9 июля 1993 года, 858 от 24 августа 1993 года, 876 от 19 октября 1993 года и 881 от 4 ноября 1993 года.

Были достигнуты договоренности о следующем:

1. Следуя основным положениям Сочинского соглашения о прекращении огня в Абхазии и механизме контроля за его соблюдением от 27 июля 1992 года, стороны обязуются не применять силу или угрозу силы друг против друга на период продолжающихся переговоров по достижению полномасштабного политического урегулирования конфликта в Абхазии.

2. Стороны считают, что поддержанию мира способствовало бы увеличение в зоне конфликта с согласия Совета Безопасности ООН и Генерального секретаря ООН числа международных наблюдателей и использование международных миротворческих сил.

3. В качестве жеста доброй воли стороны до 20 декабря 1993 года произведут обмен военнопленными по принципу "всех на всех" без каких-либо предварительных условий. Будут приняты срочные меры по розыску пропавших без вести, для чего стороны представят друг-другу соответствующих списков. Будут осуществлены также меры по перезахоронению погибших.

4. Стороны считают своим долгом срочно решать проблему беженцев, перемещенных лиц. Они обязуются создать условия для добровольного, безопасного, быстрого возвращения беженцев в места их постоянного проживания во всех районах Абхазии. Всем вернувшимся беженцам будут возвращаться покинутые ими квартиры, дома, земельные участки и имущество.

Стороны выражают надежду на участие в решении проблемы беженцев Верховного комиссара ООН по делам беженцев.

5. Сороны обрашаются к международному сообществу с призывом оказать содействие восстановлению систем жизнеобеспечения населения в зоне конфликта, оказать всем пострадавшим от канфликта разнообразную гуманитарную помощь.

6. Стороны выражают пожелание, чтобы в целях содействия

экономическому восстановлению в зоне конфликта была создана международная комиссия с участием международных и национальных организации.

7. В целях подготовки рекомендации о политическом статусе Абхазии в начале декабря 1993 года в Москве приступит к работе группа экспертов, в каторую войдут представители сторон, ООН, Российской Федерации, СБСЕ. Группа подготовит свой доклад к следующему раунду переговоров.

8. Очередной раунд переговоров о полномасштабном урегулировании грузино-абхазского конфликта под эгидой ООН, при содействии России и при участии представителей СБСЕ начнётся 11 января 1994 года в Москве или Женеве.

за ГРУЗИНСКУЮ СТОРОНУ
Дж. Иоселиани

за АБХАЗСКУЮ СТОРОНУ
С. Джинджолия

от ООН
Э. Бруннер

от РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Б. Пастухов

от СБСЕ
В. Манно

◆

22 декабря 1993 г. Нью-Йорк, ООН
Совет Безопасности

РЕЗОЛЮЦИЯ 892 (1993), принятая Советом Безопасности на его 3325-м заседании 22 декабря 1993 года,

Совет Безопасности,

вновь подтверждая свои резолюции 849 (1993) от 9 июля 1993 года, 854 (1993) от 6 августа 1993 года, 858 (1993) от 24 августа 1993 года, 876 (1993) от 19 октября 1993 года и 881(1993) от 4 ноября 1993 года,

вновь подтверждая также свою резолюцию 868 (1993) от 29 сентября 1993 года о безопасности операций Организации Объединенных Наций,

рассмотрев письмо Генерального секретаря от 16 декабря 1993 года о положении в Абхазии, Республика Грузия (S/26901),

принимая к сведению письмо Постоянного представителя Грузии при Организации Объединенных Наций от 9 декабря 1993 года на имя Генерального секретаря, препровождающее Меморандум о понимании между грузинской и абхазской сторонами, подписанный в Женеве 1 декабря 1993 года (S /26875),

приветствуя подписание Меморандума о понимании (S/26875),

принимая к сведению, что стороны Меморандума о понимании считают, что поддержанию мира способствовало бы увеличенное международное присутствие в зоне конфликта,

принимая также к сведению проведение в Москве 15 и 16 декабря 1993 года первого раунда переговоров между сторонами на уровне экспертов и намерение созвать новый раунд переговоров 11 января 1994 года в Женеве с целью достижения всеобъемлющего политического урегулирования конфликта,

отмечая, что на переговорах между сторонами достигнут обнадеживающий прогресс, который делает оправданным размещение дополнительных военных наблюдателей Организации Объединенных Наций,

отмечая также решения встречи министров в рамках Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе (СБСЕ), состоявшейся в Риме 30 ноября и 1 декабря 1993 года (S/26843), и приветствуя далее продолжающееся сотрудничество между Организацией Объединенных Наций и СБСЕ по этому вопросу,

будучи глубоко обеспокоен гуманитарной ситуацией в Грузии, в частности количеством перемещенных лиц и беженцев,

1) с удовлетворением отмечает письмо Генерального секретаря от 16 декабря 1993 года (S /26901);

2) санкционирует поэтапное размещение дополнительно до 50 военных наблюдателей Организации Объединенных Наций в составе МООННГ, как рекомендовано Генеральным секретарем в его письме (S /26901), для выполнения функций, изложенных в пункте 4 резолюции 881 (1993) Совета Безопасности, и таким образом для содействия выполнению сторонами положений Меморандума о понимании от 1 декабря 1993 года; и просит Генерального секретаря информировать Совет об обязанностях новых наблюдателей, которые будут размещены сверх первоначальных 10 наблюдателей, упомянутых в письме Генерального секретаря (S /26901);

3) отмечает намерение Генерального секретаря осуществить планирование и подготовку возможного дополнительного расширения МООННГ для обеспечения оперативного размещения персонала, если это будет оправдано обстановкой на месте и ходом переговоров;

4) выражает свою готовность провести обзор существующего мандата МООННГ с учетом любого прогресса, достигнутого в направлении содействия всеобъемлющему политическому урегулированию, и в докладе Генерального секретаря, который должен быть представлен в конце января 1994 года; в этом докладе должны быть отражены, в частности, конкретные мероприятия, которые будет проводить МООННГ, перспективы работы миссии и предполагаемые расходы в свете обстановки на месте и хода переговоров;

5) настоятельно призывает стороны полностью соблюдать все обязательства, взятые ими в Меморандуме о понимании, и в частности обязательства, взятые в соответствии с основными положениями Соглашения о прекращении огня от 27 июля 1993 года, изложенные в пункте 1 Меморандума о понимании;

6) настоятельно призывает также стороны предпринять все необходимые шаги для обеспечения безопасности персонала МООННГ и приветствует готовность правительства Российской Федерации оказывать содействие Генеральному секретарю в этом отношении;

7) настоятельно призывает также стороны в полной мере выполнять обязательства, взятые ими в Меморандуме о понимании, по созданию условий для добровольного, безопасного и быстрого возвращения беженцев в места их постоянного проживания и содействовать оказанию гуманитарной помощи всем жертвам конфликта;

8) настоятельно призывает также стороны не предпринимать каких бы то ни было политических или любых иных шагов, которые могли бы ухудшить существующую ситуацию или препятствовать процессу достижения всеобъемлющего политического урегулирования;

9) призывает государства-доноры сделать взносы в ответ на призыв Организации Объединенных Наций об оказании гуманитарной помощи;

10) постановляет продолжать активно заниматься этим вопросом.

◆

თავი VI

1994 წელი

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება

ვ. ბაქრაძის საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატში მთავარ სახელმწიფო მრჩევლად დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს **ვალერიან ბაქრაძე** საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატში მთავარ სახელმწიფო მრჩევლად აფხაზეთის საკითხებში.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 13 იანვარი.

13 января 1994 г. Женева

КОММЮНИКЕ О ВТОРОМ РАУНДЕ ПЕРЕГОВОРОВ МЕЖДУ ГРУЗИНСКОЙ И АБХАЗСКОЙ СТОРОНАМИ В ЖЕНЕВЕ

11-13 января 1994 года в Женеве состоялся второй раунд переговоров по полномасштабному урегулированию грузино-абхазского конфликта под эгидой ООН, при содействии России, при участии представителя СБСЕ и представителя Верховного комиссара ООН по делам беженцев (УВКБ).

Переговоры проводились в соответствии с резолюциями Совета Безопасности 849 от 9 июля 1993 года, 854 от 6 августа 1993 года, 858 от 24 августа 1993 года, 876 от 19 октября 1993 года, 881 от 4 ноября 1993 года и 892 от 22 декабря 1993 года.

Было отмечено, что положения Меморандума о понимании от 1 декабря 1993 года в основном выполняются.

Проведен обмен военнопленных по принципу «всех на всех».

Представители УВКБ предприняли первую подготовительную поездку с целью рассмотрения возможности добровольного возвращения беженцев и перемещенных лиц в места их постоянного проживания.

Наращивается количество международных наблюдателей в зоне конфликта.

15-16 декабря 1993 года в Москве состоялась встреча группы экспертов по подготовке рекомендаций о политическом статусе Абхазии в составе представителей сторон в конфликте, ООН, Российской Федерации и наблюдателя от СБСЕ.

Вместе с тем было отмечено, что в отдельных районах зоны конфликта имели место боевые действия, осуществленные неконтролируемыми вооруженными группами, вследствие чего часть населения испытала новые лишения.

Еще не начата работа по розыску пропавших без вести и перезахоронению погибших.

В ходе второго раунда переговоров в Женеве стороны подчеркнули необходимость продолжать усилия по скорейшему достижению полномасштабного урегулирования конфликта.

1. Стороны вновь подтверждают принятые на себя обязательства не применять силу и не прибегать к угрозе ее применения друг против друга.

2. Стороны согласились, что созданию благоприятных условий для дальнейшего продвижения процесса политического урегулирования,

практического осуществления достигнутых договоренностей будет способствовать развертывание полномасштабной операции по поддержанию мира в Абхазии. Они обратились в Совет Безопасности ООН с просьбой при очередном рассмотрении деятельности Миссии ООН по наблюдению в Грузии (МООННГ) соответственно расширить ее мандат, в частности, поручить ей контроль за невозобновлением боевых действий в зоне конфликта. Стороны вновь высказались за размещение в зоне конфликта миротворческих сил ООН или иных сил, санкционированных ООН. Они выразили обоюдное согласие на использование в составе таких сил российского воинского контингента.

После размещения, в соответствии с решением Совета Безопасности ООН, в зоне конфликта дополнительного числа международных наблюдателей и прибытия миротворческих сил Стороны осуществят в течение 5 дней отвод всех вооруженных формирований с оружием и боевой техникой от реки Ингури и других возможных рубежей активного противостояния в зоне конфликта на расстояние, которое будет определяться командованием миротворческих сил и МООННГ по согласованию со сторонами. Одновременно в образовавшиеся зоны войдут международные наблюдатели и миротворческие силы.

Будет осуществлено полное разоружение и вывод всякого рода добровольческих формирований и отдельных лиц, прибывших для участия в конфликте. В местах перехода по реке Псоу допускаются инспекции международных наблюдателей.

Стороны обращаются к Совету Безопасности ООН с тем, чтобы в зоне конфликта было усилено международное гражданское присутствие, для чего необходимо разместить соответствующих гражданских специалистов, которые будут содействовать решению проблем беженцев и других гуманитарных вопросов.

3. По мнению Сторон, решению задач урегулирования способствовало бы создание под эгидой ООН специального добровольного фонда.

4. Стороны продолжат проработку четырехстороннего соглашения о добровольном возвращении и репатриации в Абхазию беженцев и перемещенных лиц.

Стороны согласились создать специальную комиссию по беженцам, куда войдут представители Сторон, ООН, России и которая начнет работу 25 января 1994 года.

Стороны пришли к согласию приступить с 10 февраля 1994 года к осуществлению поэтапного процесса возвращения беженцев и перемещенных лиц в Абхазию и в качестве первого этапа - в Гальский район. Стороны примут необходимые меры для обеспечения безопасности беженцев, перемещенных лиц и персонала, задействованного в этой операции. Абхазская сторона несет первоочередную ответственность за прием и безопасность беженцев и перемещенных лиц, а также указанного персонала. Кроме того, Стороны

обращаются к ООН, Российской Федерации с просьбой оказать им содействие в создании безопасной обстановки, способствующей возвращению беженцев и перемещенных лиц.

Стороны рассчитывают на эффективную помощь Верховного Комиссара ООН по делам беженцев, в частности на то, что в ближайшее время в зоне конфликта начнет работу временное отделение УВКБ.

5. Стороны признают, что главная задача - добиться полномасштабного политического урегулирования конфликта и все усилия должны быть направлены на его достижение. Они договорились продолжить обсуждение проблемы политического статуса Абхазии с учетом обоюдных интересов. Очередная встреча экспертов по этому вопросу состоится в Москве начиная с 8 февраля 1994 года. Их доклад будет заслушан на следующей встрече Сторон, направлен в ООН и СБСЕ.

ООН, СБСЕ и Российская Федерация призывают Стороны исходить из необходимости соблюдения территориальной целостности Грузии и полного обеспечения интересов всего многонационального населения Абхазии-основополагающих принципов полномасштабного урегулирования.

6. Стороны выразили заинтересованность в том, чтобы не позднее 15 февраля с.г. была создана международная комиссия по оказанию содействия экономическому восстановлению в Абхазии с участием международных и национальных организаций. Среди ее первоочередных задач должно быть восстановление объектов жизнеобеспечения, транспортных коммуникаций, аэропортов, мостов, тоннелей.

7. Участники переговоров согласились провести следующую встречу 22 февраля 1994 года в Москве или Женеве.

за ГРУЗИНСКУЮ СТОРОНУ
(Дж. Иоселиани)

за АБХАЗСКУЮ СТОРОНУ
(С. Джинджолия)

В присутствии:

от ООН
(Э. Бруннер)

от РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
(Б. Пастухов)

от СБСЕ
(В. Манно)

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს ერთიანობისათვის ბრძოლაში დაღუპულ ჟურნალისტთა ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

საქართველოს ერთიანობისათვის ბრძოლაში გმირობის, პროფესიული მოვალეობის შესრულების დროს გამოჩენილი თავდადებისა და თავგანწირვისათვის ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოვდნენ აფხაზი სეპარატისტების მიერ მოკლული ჟურნალისტები:

ავთანდილ ადანაია – აფხაზეთის ტელევიზიის თანამშრომელი;
გულიკო გოდოლაძე – კინოსტუდია „ქართული ფილმის“ თანამშრომელი;
იგორ დოლგოპოლოვი – საქართველოს ტელევიზიის კორესპონდენტი;
ჯუმბერ ეზუგბაია – აფხაზეთის ტელევიზიის თანამშრომელი;
ალექსანდრე იოსელიანი – საქართველოს ტელევიზიის კორესპონდენტი;
ალექსანდრე კარაპეტიანი – საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს პრესცენტრის თანამშრომელი;
გიორგი პოპიაშვილი – საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს პრესცენტრის თანამშრომელი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 21 იანვარი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ბ. კაკუბავას საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს ჩრდილო-დასავლეთის სპეცდანიშნულების შენაერთის მეთაურად დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს **ბორის კაკუბავა** საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს ჩრდილო-დასავლეთის სპეცდანიშნულების შენაერთის მეთაურად საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის წარდგენის საფუძველზე

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 21 იანვარი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ჯ. წურწუმიას ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს 23-ე ბრიგადის მე-5 ბატალიონის მებრძოლი **ჯამბულ წურწუმია** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 21 იანვარი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

ნ. სიგუას ვახტანგ გორგასლის

III ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ

(სიკვდილის შემდეგ)

საშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი ვაჟკაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების სამხედრო მოსამსახურე **ნოდარ სიგუა** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 24 იანვარი.

◆

31 января 1994 г. Нью-Йорк, ООН
Совет Безопасности

РЕЗОЛЮЦИЯ 896 (1994)
принятая Советом безопасности на его 3332-м заседании 31 января 1994 года,

Совет Безопасности,

вновь подтверждая свои резолюции 849 (1993) от 9 июля 1993 года, 854 (1993) от 6 августа 1993 года, 858 (1993) от 24 августа 1993 года, 876 (1993) от 19 октября 1993 года, 881 (1993) от 4 ноября 1993 года и 892 (1993) от 22 декабря 1993 года,

вновь подтверждая также свою резолюцию 868 (1993) от 29 сентября 1993 года о безопасности операций Организации Объединенных Наций,

рассмотрев доклад Генерального секретаря о положении в Абхазии, Республика Грузия, от 25 января 1994 года (S/1994/80 и Add.1),

приветствуя коммюнике о втором раунде переговоров между грузинской и абхазской сторонами, подписанное в Женеве 13 января 1994 года (S/1994/32),

ссылаясь на меморандум о понимании, подписанный в Женеве 1 декабря 1993 года (S /26875), и подчеркивая важность осуществления сторонами взятых на себя обязательств,

принимая к сведению тот факт, что стороны в коммюнике заявляют, что они по-прежнему высказываются за размещение в зоне конфликта

миротворческих сил Организации Объединенных Наций или иных сил, санкционированных Организацией Объединенных Наций,

принимая к сведению также следующие переговоры на уровне экспертов, которые состоятся между сторонами в Москве 8 февраля 1994 года, и намерение Специального представителя Генерального секретаря созвать новый раунд переговоров в Женеве 22 февраля 1994 года,

признавая серьезное положение в Республике Грузия, сложившееся в результате присутствия почти 300 000 человек, перемещенных из Абхазии,

вновь учитывая выводы встречи на уровне министров Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европа (СБСЕ), проходившей в Риме 30 ноября и 1 декабря 1993 года (S/26843), и приветствуя продолжающееся сотрудничество между Организацией Объединенных Наций и СБСЕ в этом вопросе,

1) принимает к сведению доклад Генерального секретаря от 25 января 1994 года;

2) приветствует продолжающиеся усилия Генерального секретаря и его Специального представителя в сотрудничестве с Председателем Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе (СБСЕ) и при помощи правительства Российской Федерации как содействующей стороны по продвижению вперед мирного процесса в целях достижения всеобщего политического урегулирования и приветствует, в частности, прогресс, достигнутый до настоящего времени;

3) настоятельно призывает стороны как можно скорее возобновить переговоры и в большей степени продемонстрировать готовность к достижению прогресса на пути к всеобъемлющему политическому урегулированию;

4) призывает всех, кого это касается, уважать суверенитет и территориальную целостность Республики Грузия и подчеркивает важное значение, которое он придает такому уважению,

5) подчеркивает, что для успеха переговоров и во избежание очередного конфликта должен быть незамедлительно достигнут значительный прогресс в вопросе о политическом статусе Абхазии при полном уважении суверенитета и территориальной целостности Республики Грузия;

6) утверждает продление мандата МООННГ до 7 марта 1994 года при численном составе, установленном в резолюции 892 (1993);

7) заявляет о своей готовности оперативно рассматривать в течение этого периода любые рекомендации Генерального секретаря о дополнительном увеличении численности МООННГ до максимального предела, оговоренного

в резолюции 858 (1993), если Генеральный секретарь вынесет такую рекомендацию;

8) принимает к сведению описанные Генеральным секретарем в его докладе (s/1994/80) варианты для возможного развертывания операции по поддержанию мира в Абхазии, Республика Грузия;

9) просит Генерального секретаря сразу же после завершения третьего раунда переговоров между сторонами представить Совету Безопасности доклад о прогрессе, если таковой будет достигнут, на переговорах и о положении на месте с уделением особого внимания обстоятельствам, способным послужить основанием для развертывания сил по поддержанию мира, и о формах создания таких сил;

10) подчеркивает важность достижения значительного прогресса на пути к политическому урегулированию на следующем раунде переговоров для дальнейшего рассмотрения Советом вопроса о возможном развертывании сил по поддержанию мира в Абхазии, Республика Грузия;

11) признает право всех беженцев и перемещенных лиц, пострадавших в результате конфликта, на возвращение без предварительных условий в места их проживания в безопасных условиях, призывает стороны соблюдать обязательства, которые они уже взяли на себя в этой связи, и настоятельно призывает стороны в скорейшем порядке достичь соглашения, включая обязательный для выполнения график, которое обеспечило бы быстрое возвращение этих беженцев и перемещенных лиц в безопасных условиях;

12) осуждает любые попытки изменить демографический состав Абхазии, Республика Грузия, в том числе путем заселения ее лицами, ранее там не проживавшими;

13) призывает стороны в полной мере соблюдать прекращение огня, в отношению которого они взяли на себя обязательства;

14) настоятельно призывает стороны принять все необходимые меры для обеспечения безопасности персонала МООННГ и приветствует готовность Российской Федерации оказать им содействие в этой связи;

15) призывает государства-доноры оказать помощь Республике Грузия, с тем чтобы она могла преодолеть последствия конфликта, и внести взносы в ответ на гуманитарный призыв Организации Объединенных Наций;

16) постановляет продолжить активно заниматься этим вопросом.

საქართველოს პარლამენტის
მ ი მ ა რ თ ვ ა
რუსეთის ფედერაციის ფედერალურ კრებას

ფედერაციის საბჭოს და სახელმწიფო სათათბიროს პატივცემულო წევრებო!

როგორც ჩვენთვის ცნობილი გახდა, რუსეთის ზოგიერთი პარლამენტარი საქართველო-რუსეთის სახელმწიფოთშორისო ურთიერთობის ნორმალიზაციის საკითხს უკავშირებს ქართულ-აფხაზური კონფლიქტის მოწესრიგებას და ამასთან დაკავშირებით აფხაზ სეპარატისტებთან ერთად პრეზიდენტ ბორის ელცინის თბილისში ოფიციალური ვიზიტის გაუქმებასაც კი მოითხოვდნენ.

ისტორიული ვიზიტი გაიმართა, ხელმოწერილია სახელმწიფოთა შორის ხელშეკრულებათა მთელი პაკეტი, რომლებიც შეესაბამება ჩვენი ხალხების საარსებო სტრატეგიულ ინტერესებს და თითქოსდა ჩაშლილი გეგმების გამო ჯავრის ამოსაყრელად აფხაზმა სეპარატისტებმა ჩრდილო კავკასიელი ბოევიკებისა და რუსეთის ფედერაციის სხვა დაქირავებულების აქტიური მონაწილეობით 6 თებერვალს განახორციელეს მორიგი სადამსჯელო აქცია გალის რაიონში დარჩენილი ქართველი მოსახლეობის წინააღმდეგ, რითაც პრაქტიკულად დაამთავრეს აფხაზეთში ქართველების ეთნიკური წმენდა და გენოციდი.

ბანდიტურმა ფორმირებებმა მძიმე ტექნიკით ცეცხლი დაუშინეს და მთლიანად გადაბუგეს რამდენიმე სოფელი, მათ შორის ზუგდიდისა და წალენჯიხის რაიონებშიც, რითაც საბრძოლო მოქმედება გადაიტანეს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ფარგლებს მიღმა. დამწვარია 800-მდე სახლი, მოკლულია ასზე მეტი მშვიდობიანი მცხოვრები, რამდენიმე ათასი კაცი, ძირითადად მოხუცები, ქალები და ბავშვები იძულებულნი არიან თავი შეაფარონ ტყეს, სადაც მათ დაღუპვა ელით შიმშილისა და სიცივის გამო.

ყოველივე ეს ხდება იმ დროს, როცა 10 თებერვლიდან ჟენევის შეთანხმებათა საფუძველზე (რომლებიც მიღწეულია გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის, ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის თათბირისა და რუსეთის ფედერაციის შუამავლობით) უნდა დაწყებულიყო დევნილთა და ადგილნაცვალ პირთა ეტაპობრივი დაბრუნება აფხაზეთში. ხოლო 8 თებერვალს მოსკოვში საქართველოს დელეგაციამ ექსპერტთა ერთობლივი ჯგუფის შემადგენლობაში მოლაპარაკება დაიწყო აფხაზეთის მომავალი სტატუსის შესახებ.

ეს ფაქტები მოწმობს, რომ აფხაზ სეპარატისტებსა და მათს დამქაშებს სურთ ჩაშალონ ჟენევის მოლაპარაკების პროცესი, ხელი შეუშალონ სამშვი-

დობო მოლაპარაკებას, დაიწყონ ფართომასშტაბიანი საომარი მოქმედება რეგიონში.

დიდად პატივცემულო კოლეგებო,

მოგიწოდებთ ღრმად ჩასწვდეთ საქართველოში მიმდინარე ტრაგედიის არსს, დროზე შეაფასოთ საფრთხე, რომელსაც აგრესიული სეპარატიზმი უქმნის არა მარტო ჩვენს ქვეყანას, არამედ ყველა მრავალეროვან სახელმწიფოსაც, განახორციელოთ შესაბამისი ღონისძიებანი, რათა რუსეთის ფედერაციამ შეასრულოს გარანტისა და შუამავლის ფუნქცია კონფლიქტის მშვიდობიან მოწესრიგებაში, უზრუნველყოს საქართველო-რუსეთის სახელმწიფო საზღვრის დაცვა, არ დაუშვას რუსეთის ფედერაციის ტერიტორიიდან შეიარაღებულ ფორმირებათა გადასვლა საზღვრიდან საქართველოს ტერიტორიაზე.

ჩვენ კიდევ ერთხელ ვადასტურებთ, რომ საქართველო მზად არის მშვიდობიანად მოაგვაროს შინა კონფლიქტები, ცივილიზებულად გადაწყვეტიოს ავტონომიათა, საერთოდ ქვეყნის სახელმწიფო მოწყობის პრობლემები საერთაშორისო სამართლის ყველა აღიარებული ნორმისა და საქართველოს მთელი მრავალეროვანი მოსახლეობის ინტერესების გათვალისწინებით.

ჩვენ აგრეთვე მოგიწოდებთ დავიწყოთ პარლამენტებს შორის დიალოგი, რადგან სწორედ ჩვენს უმაღლეს საკანონმდებლო ორგანოებს ეკისრებათ პასუხისმგებლობა ისეთი სწორი პოლიტიკური კურსის არჩევისათვის, რომელიც ორიენტირებული იქნება ძმათა მკვლელი ომის გაჩაღებისა და ქაოსის საშინელებათაგან ჩვენი ხალხების გადასარჩენად.

საქართველოს პარლამენტის წევრთა სახელით
პარლამენტის სპიკერის მოადგილე
ვახტანგ რჩეულიშვილი

თბილისი, 1994 წლის 8 თებერვალი.

◆

საქართველოს პარლამენტის
მ ი მ ა რ თ ვ ა
გაეროს გენერალურ მდივანს
ბატონ ბუტროს-ბუტროს გალის ევროპის
თანამშრომლობისა და უშიშროების თათბირის
თავმჯდომარეს ბატონ ბენიამინო ანდეატას

როგორც მოგეხსენებათ, 1992-1993 წლებში აფხაზი სეპარატისტების მიერ უცხოელ დაქირავებულთა დახმარებით ჩატარდა ქართველი მოსახლე-

ობის გენოციდი და აფხაზეთის ეთნიკური წმენდა. საქართველოს მთავრობამ რამდენჯერმე სცადა კონფლიქტის მოგვარება მშვიდობიანი გზით, მაგრამ ყველა მიღწეული შეთანხმება დარღვეული იყო სეპარატისტთა მიერ. სამწუხაროდ ასეთივე ბედი ეწია უკანასკნელ, ჟენევაში ჩატარებულ მოლაპარაკებებზე მიღწეულ შეთანხმებებს, რომელთა მიხედვით 10 თებერვალს უნდა დაწყებულიყო დევნილი მოსახლეობის საცხოვრებელ ადგილებზე დაბრუნება. დევნილები თავდაპირველად უნდა დაბრუნებულიყვნენ გალის რაიონში, რომლის მოსახლეობა 1993 წლის სექტემბრის ტრაგედიამდე თითქმის მთლიანად ქართველებისაგან შედგებოდა.

6 თებერვალს აფხაზმა სეპარატისტებმა ისევ და ისევ დაქირავებული ჩრდილოკავკასიელი ბოევიკებისა და კაზაკების დახმარებით, მძიმე სამხედრო ტექნიკის გამოყენებით იერიში მიიტანეს გალში ჯერ კიდევ დარჩენილ ქართულ მოსახლეობაზე. უმოწყალოდ დაწვეს რამდენიმე სოფელი მდ.ენგურის ორივე მხარეს, დახოცეს 60-ზე მეტის მშვიდობიანი მოსახლე, დანარჩენმა მოსახლეობამ (ძირითადად მოხუცებმა, ქალებმა და ბავშვებმა) თავი შეაფარა ტყეებს, სადაც სიცივისაგან და შიმშილისაგან სიკვდილი ემუქრებათ.

საქართველოს პარლამენტი მოითხოვს გატარდეს სასწრაფო ზომები სეპარატისტთა მორიგი დანაშაულებრივი ქმედების აღსაკვეთად, მშვიდობიანი მოსახლეობის გადასარჩენად, ჟენევის შეთანხმების უპირობოდ შესასრულებლად.

საქართველოს პარლამენტის სახელით

პარლამენტის სპიკერის მოადგილე
ვახტანგ რჩეულიშვილი

თბილისი, 1994 წლის 8 თებერვალი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
გენერალ-მაიორ გ. ადამიას ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეთაური გენერალ-მაიორი **გენო ადამია** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 14 თებერვალი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის
თავდაცვის სამინისტროს ქ. ჩოლოყაშვილის
სახელობის პოლკის სამხედრო მოსამსახურეების
საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით
დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს ქ.ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

გელა ბურუაშვილი — კაპიტანი, მესამე ბრიგადის შტაბის უფროსის თანაშემწე;

ზვიად ბიწაძე — უფროსი ლეიტენანტი, მესამე ბრიგადის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

ალექსანდრე გელაშვილი — ვიცე-პოლკოვნიკი, მესამე ბრიგადის საგანგებო ბატალიონის მეთაური;

ჯუმბერ თორღვაშვილი — მაიორი, მესამე ბრიგადის საგანგებო ბატალიონის მეთაური;

ჯუმბერ იაკობიძე — კაპიტანი, მესამე ბრიგადის საინჟინრო სამსახურის უფროსი;

მაკარ კალმახელიძე — უფროსი სერჟანტი, მესამე ბრიგადის მესანგრეთა ათეულის მეთაური;

გიორგი კენჭაძე — კაპიტანი, მესამე ბრიგადის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

იოსებ კორძახია — ვიცე-პოლკოვნიკი, მესამე ბრიგადის მეორე ბატალიონის მეთაური;

ნოდარ მუსერიძე — პოლკოვნიკი, თავდაცვის სამინისტროს შტაბის უფროსის მოადგილე;

არჩილ ომიაძე — კაპიტანი, მესამე ბრიგადის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

გიორგი ყიფშიძე — რიგითი, მესამე ბრიგადის პირველი ბატალიონის ჯავშანსატანკო სამსახურის უფროსი.

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

ბაგრატ ადამიანი — უფროსი ლეიტენანტი, მესამე ბრიგადის სპეციალური ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

გოჩა ავდალიანი — რიგითი, მესამე ბრიგადის მებრძოლი;
ვლადიმერ გურიელი — რიგითი, მესამე ბრიგადის საგანგებო ბატალიონის ოფიცერი;
კახაბერ თევდორაძე — რიგითი, მესამე ბრიგადის მებრძოლი;
გრიგოლ თუთბერიძე — კაპიტანი, მესამე ბრიგადის სპეციალური ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;
კახაბერ სიხუაშვილი — ლეიტენანტი, მე-11 ბრიგადის მე-12 ბატალიონის ოცეულის მეთაური;
თენგიზ სუხაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, მესამე ბრიგადის სპეციალური ბატალიონის მებრძოლი.

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“:

ზაზა გაბედავა — სერჟანტი, მესამე ბრიგადის ბატალიონის ათეულის მეთაური;
დავით გამყრელიძე — კაპიტანი, მესამე ბრიგადის პირველი ბატალიონის ასეულის მეთაური;
მალხაზ გვარამაძე — ზემდეგი, მესამე ბრიგადის სამთო-მსროლელი ბატალიონის ათეულის მეთაური;
გიორგი გონგლაძე — ზემდეგი, მესამე ბრიგადის სამთო-მსროლელი ბატალიონის ათეულის მეთაური;
ვაჟა ზინდრიშვილი — ზემდეგი, მესამე ბრიგადის სამთო-მსროლელი ბატალიონის ათეულის მეთაური;
გიორგი თოქმაძე — კაპიტანი, მესამე ბრიგადის პირველი სპეციალური ბატალიონის შტაბის უფროსი;
დავით კასრაძე — რიგითი, მესამე ბრიგადის სატანკო დანაყოფის მძღოლი-მექანიკოსი;
მაქსიმე მაკასარაშვილი — ზემდეგი, მესამე ბრიგადის სატანკო დანაყოფის მძღოლი-მექანიკოსი;
ზვიად მალაშხია — სერჟანტი, მესამე ბრიგადის სამთო-მსროლელი ბატალიონის ათეულის მეთაური;
დავით მღებრიშვილი — რიგითი, მესამე ბრიგადის სამთო-მსროლელი ბატალიონის ათეულის მეთაური;
ნუგზარ ჩანედირი — კაპიტანი, მესამე ბრიგადის პირველი სპეციალური ბატალიონის პირველი ასეულის მეთაური;
თეიმურაზ ჩიტაძე — კაპიტანი, მესამე ბრიგადის სამედიცინო სამსახურის უფროსი;
გიორგი ხაჩიძე — ზემდეგი, მესამე ბრიგადის სამთო-მსროლელი ბატალიონის ათეულის მეთაური;
ალექსანდრე ჩხეიძე — ზემდეგი, მესამე ბრიგადის სამთო-მსროლელი ბატალიონის ათეულის მეთაური.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 14 თებერვალი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის
თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით:

გოჩა ანდრიაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, ეროვნული გვარდიის მთავარი სამმართველოს ოცეულის მეთაური;

მამუკა ბეინაშვილი — რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის მებრძოლი;

გოჩა ბოდაველი — სერჟანტი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის მზვერავი;

რევაზ ბოჭორიშვილი — რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის მზვერავი;

იმედა ბუბაშვილი — უფროსი სერჟანტი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის ათეულის მეთაური;

მერაბ გელაშვილი — ზემდეგი, ქ. ქუთაისის სამხედრო პოლიციის განყოფილების დეტექტივი;

მალხაზ გულიაშვილი — სერჟანტი, მეორე საარმიო კორპუსის 55321-ე სამხედრო ნაწილის პირველი ასეულის ათეულის მეთაური;

ჯემალ დუმბაძე — ზემდეგი, 20350-ე სამხედრო ნაწილის მოტომსროლელი ბატალიონის პირველი ასეულის სნაიპერთა ათეულის მეთაური;

ამირან კიკაბიძე — პოლკოვნიკი, მეორე საარმიო კორპუსის 10152-ე სამხედრო ნაწილის საბრძოლო მომზადების განყოფილების უფროსი;

თენგიზ გუგუნაშვილი — კაპიტანი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის მზვერავი;

სტანისლავ კუზმინი — რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის მესანგრეთა ოცეულის მეთაური;

შოთა ლეჟავა — ზემდეგი, დასავლეთ საქართველოს სამხედრო პოლიციის სამმართველოს სპეციალური დანიშნულების რაზმის ჯგუფის მეთაური;

ნუგზარ ლომიძე – რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის მძღოლი-მექანიკოსი;

ვალერი მახათაძე – ზემდეგი, დასავლეთ საქართველოს სამხედრო პოლიციის სამმართველოს კრიმინალური განყოფილების პირველი ჯგუფის დეტექტივი;

ტარიელ მახათაძე – რიგითი, ეროვნული გვარდიის მთავარი სამმართველოს დაცვის ასეულის მებრძოლი;

კახაბერ მიქელაძე – უფროსი სერჟანტი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის მზვერავი;

იმედა მჭედლიძე – რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის სატანკო ოცეულის მძღოლი-მექანიკოსი;

გიორგი ნოზაძე – ზემდეგი, დასავლეთ საქართველოს სამხედრო დანიშნულების რაზმის პოლიციელი;

გელა ონიაური – რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის მზვერავი;

რამაზ რაზმაძე – უმცროსი ლეიტენანტი, ქ. ქუთაისის სამხედრო პოლიციის განყოფილების კომენდანტის თანაშემწე;

გივი რობაქიძე – რიგითი, 114-ე ბატალიონ „ავაზას“ მებრძოლი;

მერაბ სილაგაძე – ზემდეგი, დასავლეთ საქართველოს სამხედრო პოლიციის სამმართველოს სპეციალური დანიშნულების რაზმის ჯგუფის მეთაური;

ალექსანდრე სულამანიძე – კაპიტანი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის მე-2 ბატალიონის ასეულის მეთაური;

ზურაბ ყურშავიშვილი – უფროსი სერჟანტი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის მზვერავი;

ანდრეი შკამარდინი – რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის მსროლელი-ოპერატორი;

რევაზ შუშანაშვილი – მაიორი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის ქვეითთა ბატალიონის მეთაური;

ლევან ჯაში – უფროსი ლეიტენანტი, პირველი საარმიო კორპუსის მეთერთმეტე მოტომსროლელი ბრიგადის 110-ე სატანკო ბატალიონის ოცეულის მეთაური.

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

შოთა ზურაბაშვილი – ზემდეგი, მეორე საარმიო კორპუსის 55321-ე სამხედრო ნაწილის მეორე ასეულის უფროსი ტექნიკოსი;

დავით ყანჩელი – უფროსი ლეიტენანტი, მეორე საარმიო კორპუსის 55321-ე სამხედრო ნაწილის მესამე სადაზვერვო ოცეულის მზვერავი;

გია ხარებავა — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის 24-ე ბრიგადის სადაზვერვო ასეულის ოცეულის მეთაურის მოადგილე.

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

კახაბერ კვანტრიშვილი — რიგითი, 114-ე ბატალიონ „ავაზას“ მსროლელი;

ნოდარ მათიაშვილი — ლეიტენანტი, 114-ე ბატალიონ „ავაზას“ ოცეულის მეთაური;

კახა ნანოშვილი — ლეიტენანტი, 114-ე ბატალიონ „ავაზას“ ოცეულის მეთაური

ხათუნა ოდიკაძე — რიგითი, 114-ე ბატალიონ „ავაზას“ მებრძოლი;

სერგო სილაგაძე — რიგითი, მეორე საარმიო კორპუსის სოხუმის სანაპირო დაცვის სამხედრო-საზღვაო დივიზიონის ოცეულის მეთაური;

შალვა ჯავაშვილი — რიგითი, ქართველ შევარდენთა ლეგიონის ოცეულის მეთაური.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 14 თებერვალი.

•

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება

საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

საშშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი პირადი მამაცობისა და მხედრული ვალის შესრულებისათვის, გაბედული მოქმედებისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

ჯემალ არძენაძე — რიგითი, მეორე ოპერატიული ბრიგადის ბათუმის მოტომსროლელი ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

რობერტ ასლანიკაშვილი – რიგითი, აფხაზეთის ქართული მხარის ბატალიონის გუშაგი (სიკვდილის შემდეგ);

მურმან ახალაია – ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ბიჭიკო ახალაია – ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

დავით ბებია – ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

მამუკა ბენიძე – ზემდეგი, წყალტუბოს ბატალიონის ასეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

პაატა ბენდელიანი – რიგითი, აფხაზეთის ქართული მხარის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ნოდარ ბეჭვაია – ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

გია გვილავა – რიგითი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

მურთაზ გაბიძაშვილი – ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ვასილ გახარია – რიგითი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ლევან გურჩიანი – ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

რევაზ დარსანია – ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ბადრი თორდინავა – რიგითი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

დემურ კარტოზია – ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

თენგიზ კოპალიანი – კაპიტანი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ბადრი ლეთოდიანი – რიგითი, აფხაზეთის ქართული მხარის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

რომან ლეთოდიანი – უფროსი ლეიტენანტი, აფხაზეთის ქართული მხარის ბატალიონის ქვეგანყოფილების მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

ოლეგ ლოლაძე – ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

მერაბ მაჩაიძე – ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

რევაზ მაჩაიძე — ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

მურმან ნაროუშვილი — ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ზურაბ სხულუხია — რიგითი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

იგორ ტიბუა — რიგითი, აფხაზეთის ქართული მხარის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

თენგიზ ტყებუჩავა — რიგითი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ნუგზარ ქობალავა — ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

კობა ქრისტესიაშვილი — ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

რეზო ღვინჯილია — ლეიტენანტი, აფხაზეთის ქართული მხარის ბატალიონის ოცეულის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

სოსო ყალიჩავა — ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

აბე ყურაშვილი — რიგითი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

რომან შოგირაძე — რიგითი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

მამუკა შონია — რიგითი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ვლადიმერ ჩიხლაძე — რიგითი, აფხაზეთის ქართული მხარის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ლერი წივილაშვილი — ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ზურაბ წიქორიძე — ზემდეგი, სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

გურგენ ხარაიშვილი — რიგითი, აფხაზეთის ქართული მხარის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“:

ანზორ ბახტაძე — ვიცე-პოლკოვნიკი, მთავარი სამმართველოს სამედიცინო განყოფილების უფროსის მოადგილე.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 22 თებერვალი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
პოლკოვნიკ ს. წურწუმიას ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს დაცვის სამსახურის უფროსი პოლკოვნიკი **სერგო წურწუმია** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 22 თებერვალი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისთვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით:

ზურაბ უსენაშვილი – რიგითი, პირველი საარმიო კორპუსის ცალკეული ბატალიონის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

რომან დუმბაძე – ვიცე-პოლკოვნიკი, ბათუმის ოცდამეხუთე მოტომსროლელი ბრიგადის მეთაური.

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

სარდიონ კილასონია – რიგითი, პირველი საარმიო კორპუსის მზვერავი (სიკვდილის შემდეგ);

როლანდ წერეთელი – რიგითი, პირველი საარმიო კორპუსის მზვერავი (სიკვდილის შემდეგ).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 22 თებერვალი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ვიცე-პოლკოვნიკ გ. გვრიტიშვილის
ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით
დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს ბატალიონ „თეთრი არწივის" შტაბის უფროსი ვიცე-პოლკოვნიკი **გოდერძი გვრიტიშვილი** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 22 თებერვალი.

◆

4 марта 1994 г. Нью-Йорк, ООН
Совет Безопасности

РЕЗОЛЮЦИЯ 901 (1994)
принятая Советом Безопасности на его 3345-м заседании 4 марта 1994 года

Совет Безопасности,

подтверждая свои резолюции 849 (1993) от 9 июля 1993 года, 854 (1993) от 6 августа 1993 года, 858 (1993) от 24 августа 1993 года, 876 (1993) от 19 октября 1993 года, 881 (1993) от 4 ноября 1993 года, 892 (1993) от 22 декабря 1993 года и 896 (1994) от 31 января 1994 года,

отмечая письмо Постоянного представителя Грузии при Организации Объединенных Наций от 28 февраля 1994 года на имя Председателя Совета Безопасности (s/1994/234), препровождающее заявление Председателя парламента, Главы государства Республики Грузия,

отмечая также возобновление в Нью-Йорке 7 марта 1994 года переговоров, проведенных в Женеве с 22 по 24 февраля 1994 года между грузинской и абхазской сторонами,

настоятельно призывая стороны как можно скорее добиться существенного прогресса на пути к политическому урегулированию на основе принципов, изложенных в его предыдущих резолюциях, с тем чтобы Совет

Безопасности мог должным образом рассмотреть вопрос о возможном развертывании сил по поддержанию мира в Абхазии, Республика Грузия,

1) постановляет продлить мандат МООННГ на дополнительный промежуточный период, заканчивающийся 31 марта 1994 года;

2) просит Генерального секретаря представить Совету к 21 марта 1994 года доклад о любом прогрессе, достигнутом на переговорах, и о положении на месте, уделив особое внимание обстоятельствам, которые могли бы послужить основанием для развертывания сил по поддержанию мира, и о формах создания таких сил;

3) подчеркивает право всех беженцев и перемещенных лиц на возвращение в свои дома в безопасных условиях на всей территории Абхазии, Республика Грузия, и настоятельно призывает стороны в скорейшем порядке достичь соглашения с целью содействовать эффективному осуществлению этого права;

4) настоятельно призывает также стороны как можно скорее возобновить переговоры и достичь существенного прогресса на пути к политическому урегулированию, включая вопрос о политическом статусе Абхазии, при полном уважении суверенитета и территориальной целостности Республики Грузия, на основе принципов, изложенных в его предыдущих резолюциях, с тем чтобы Совет Безопасности мог должным образом рассмотреть вопрос о возможном развертывании сил по поддержанию мира в Абхазии, Республика Грузия:

5) призывает государства-доноры оказать помощь Республике Грузия, с тем чтобы она могла преодолеть последствия конфликта, и внести взносы в ответ на гуманитарный призыв Организации Объединенных Наций;

6) постановляет продлить мандат Миссии Организации Объединенных Наций по наблюдению в Грузии (МООННГ) на дополнительный временный период, заканчивающийся 30 июня 1994 года:

7) настоятельно призывает стороны принять все необходимые меры для обеспечения безопасности персонала МООННГ и его свободы передвижения на всей территории Республики Грузия;

8) просит Генерального секретаря представить Совету доклад о любом прогрессе на переговорах - как только он будет достигнут и в любом случае не позднее 21 июня 1994 года – и о положении на месте, уделив особое внимание обстоятельствам, которые могли бы послужить основанием для развертывания сил по поддержанию мира, и о формах создания таких сил;

9) постановляет продолжать активно заниматься этим вопросом.

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის – სახელმწიფოს მეთაურის ედუარდ შევარდნაძის სიტყვიდან გაეროს უშიშროების საბჭოს 1994 წლის 9 მარტის სხდომაზე

. . . მე აქ გამოვდივარ იმ იმედით ალსავსე, რომ გამოიჩენთ სიბრძნეს, სურვილსა და სიმტკიცეს დაესმაროთ ჩემს ქვეყანას და მის ხალხს მოიპოვონ ნათელი სასიცოცხლო პერსპექტივა. დღეს იგი მათ არა აქვთ და არც შეიძლება ჰქონდეთ ახლო და შორეულ მომავალში, თუ სამართლიანად არ გადაიჭრა განდევნილთა მშობლიურ მიწაზე მშვიდობიანი დაბრუნების საკითხი, თუ არ შეიქმნა მათი უსაფრთხოების მტკიცე და საიმედო გარანტიები, თუ ღირსეულად და ურთიერთმისაღებად არ გადაიჭრა მთლიანი საქართველოს სახელმწიფოს ფარგლებში აფხაზეთის პოლიტიკური სტატუსის საკითხი.

. . . მეტისმეტად ხშირად საზოგადოებრივ აზრსა და პოლიტიკოსებს თავს ახვევენ პოლემიკას იმის შესახებ, თუ „ვინ მოვიდა პირველი ამ მიწა-წყალზე", რათა ისტორიის თვითნებური გაგებისა და დამახინჯების მერყევ კონსტრუქციებზე დააფუძნონ თეზისი „აფხაზეთი საქართველო არ არის". ახლა არ გავცემ პასუხს საეჭვო მტკიცებებს იმის თაობაზე, თითქოს არ ყოფილიყოს იმის არავითარი ისტორიული და სამართლებრივი საფუძვლები, რომ აფხაზეთი მივიჩნიოთ საქართველოს განუყოფელ ნაწილად, არც პასაჟებს, სსრ კავშირის დაშლის შემდეგ საქართველოსა და მისი აფხაზეთის ავტონომიის თითქოსდა დაკარგული კავშირურთიერთობის შესახებ.

მაგრამ არ შემიძლია დავეთანხმო ისტორიისადმი ისეთ დამოკიდებულებას, როცა, არ სჯერდებიან, რომ მას პოლიტიკის ბინძური მსახურის როლი დააკისრეს და ახლა კიდევ მკვლელობათა იარაღით აღჭურავენ.

ამ ძმათამკვლელ ომებს მორგებულმა კი არა, ნამდვილმა ისტორიამ ინება ისე, რომ ამ მიწა-წყალზე ოდითგან მშვიდობით, თანხმობით, სულიერი და სისხლის ნათესაობის კავშირით ცხოვრობდნენ ქართველები და აფხაზები. და თუ არიან ისტორიკოსები, რომლებმაც მოისურვეს საკამათოდ გახადონ ეს ფაქტი ბრძოლის ველზე, არის ძველი ბერძენი ავტორების მოწმობანიც, ძველი ქართული მატიანეები, არის თანამედროვეობის უაღრესად ავტორიტეტული სწავლულების ფუნდამენტური გამოკვლევები, რომელთა დასკვნა უდავოა: აფხაზეთი საქართველოს მიწა-წყლის ისეთივე შემადგენელი ნაწილია, როგორც მისი სხვა ისტორიული კუთხეების მიწები.

ჯერ ერთი, კონფლიქტი აფხაზეთში არ არის კონფლიქტი ეთნიკურ წინააღმდეგობათა ნიადაგზე, კონფლიქტი ქართველებსა და აფხაზებს შორის. ეთნონაციონალური ელფერი მას განზრახ მიანიჭეს, რათა შეენიღბათ მისი სულისჩამდგმელების პოლიტიკური მიზნები. იგი მომწიფდა ავ-

ტონომიური რესპუბლიკის შიგნით საკუთრების, ხელისუფლებისა და მისი განხორციელების, კანონების მიღების, სახელმწიფო წყობის, ორიენტაციების არჩევის საკითხების ირგვლივ, შემდეგ კი, გარედან – იარაღით, ფინანსებით, ცოცხალი ძალით, საინფორმაციო-პროპაგანდისტული მხარდაჭერით ნასაზრდოები გამოიყენეს პოლიტიკურმა დაჯგუფებებმა და კლანებმა თავიანთი ანგარებითი პოლიტიკური და სხვა მიზნებით, როგორც რესპუბლიკაში, ისე მის ფარგლებს გარეთ პოლიტიკური და მატერიალური სარგებლის მიღების გულისთვის.

შეგახსენებთ აგრეთვე, რომ თქვენს 1993 წლის 19 ოქტომბრის 876 რეზოლუციაში, რომელიც კვლავ ადასტურებს აფხაზეთის მხარის მიერ ცეცხლის შეწყვეტის შესახებ იმავე წლის 27 ივლისის შეთანხმებისა და საერთაშორისო ჰუმანიტარული სამართლის დარღვევით მომდევნო მოქმედების მტკიცე დაგმობას, დაგმობილია აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მკვლელობა.

იმათ შორის, ვინც ამ შესანიშნავი ადამიანის - ჟიული შარტავას ტანჯული სიკვდილის ჟამს მის გვერდით იმყოფებოდა, იყვნენ არა მარტო ქართველები, არამედ აფხაზებიც, რუსებიც, სომხებიც. თითქმის ყველამ გაიზიარა თავიანთი ხელმძღვანელისა და მეგობრის ხვედრი. საუბედუროდ, ეს ერთადერთი ფაქტი როდია. ტყვეობაში ახელმწიფო მოღვაწეებს, დეპუტატებს, ჟურნალისტებს, მწერლებს, მეცნიერებს, მუშებს, მიწათმოქმედებს ხვრეტდნენ, აწამებდნენ, გაუსამართლებლად უსწორდებოდნენ, აბუჩად იგდებდნენ, სცემდნენ ეროვნების განურჩევლად, მხოლოდ ერთი ნიშნით: ვის მხარეზეა ადამიანი. ძალმომრეობა შობს ძალმომრეობას, სისასტიკე ამრავლებს სისასტიკეს. რაგინდ მძიმე იყოს ამაზე საუბარი, სამართლიანობა მოითხოვს ვთქვათ: მკვლელობები, სახლების დაწვა, მაროდიორობის აქტები, ძარცვა-გლეჯა – ქართველთა მხრიდან კონფლიქტის მონაწილეთა სინდისზეც არის. მე არ ვუწოდებ ამას ექსცესებს, როგორც ამას გუდაუთაში სჩადიან, მაგრამ, ვუწოდებ რა თავის სახელებს, მინდა ხაზგასმით აღვნიშნო: ქართველებიც და აფხაზებიც ჩვენი თანამოქალაქეები არიან, და ჩვენ არ ვყოფთ მათ უცხოებად და ჩვენიანებად.

. . . გუდაუთის დაჯგუფებამ, ყველაზე უკიდურესი რეაქციული ძალების უპრეცედენტო საგარეო მხარდაჭერის გამოყენებით, გააჩაღა ეთნიკური წმენდა და გენოციდი. თანაც „ფართო სვრელით თიბვისას“ იგი არ არჩევდა ადამიანებს წარმომავლობის ნიშნით – არცთუ იშვიათად აფხაზები აფხაზებსაც ხოცავდნენ იმისთვის, რომ ისინი არ იზიარებდნენ რეჟიმის მითითებებს.

ამ კონფლიქტს არა აქვს ეთნონაციონალური ფესვები. მას სხვა ფესვები აქვს. მათ ასაზრდოებს პირწავარდნილი ნაციონალიზმის ბინ-

ბური ნიადაგი, რომელიც გაღაიზრდება მოვლენად, რომელსაც არ შემიძლია სხვა რამ უწოდო, გარდა ფაშიზმისა. ეს უჩვეულო ფაშიზმია – პოსტკომუნისტური ეპოქის ფაშიზმი. კომუნისტური წყაროების წიაღში წარმოშობილი ეს ფაშიზმი ეძებს და პოულობს გამოსავალს გარკვეული ჯგუფებისა და კლანების გულმოდგინებით, რომლებიც პოლიტიკური მიზნებისათვის იყენებენ იდეოლოგიური ჩაგვრით დაკნინებული მასების ბუნებრივ ეროვნულ გრძნობას.

მეორე, არც კონფლიქტის დაწყებამდე, არც შემდეგ, ეჭვქვეშ არ დაგვიყენებია აფხაზეთის სახელმწიფოებრიობის საკითხი. ჩვენ მას არც ახლა ვაყენებთ ეჭვქვეშ. მაგრამ საქმე შეიძლება ეხებოდეს სახელმწიფოებრიობას გაეროსა და ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის თათბირის პრინციპების ფარგლებში. ამასთან, აუცილებლად უნდა იყოს გათვალისწინებული აფხაზეთის მრავალეროვანი მოსახლეობის, მნიშვნელოვანწილად ქართველი მოსახლეობის, ინტერესები, რომელიც აქ მცხოვრებთა თითქმის ნახევარს შეადგენს. ეთნიკური წმენდის, ძალმომრეობის, დაშინების, ადამიანის უფლებათა უპრეცედენტო მასობრივი ფეხქვეშ გათელვის მეთოდებით აფხაზეთის საზღვრებიდან განდევნილ ქართველ მოსახლეობას არ დაუკარგავს არც წინაპართა მიწა-წყალზე ცხოვრების უფლება, არც თავისი კანონიერი ინტერესების გარანტირებული დაცვის უფლებები.

მესამე, ჩვენს მისწრაფებას მშვიდობისადმი მოწმობს სამი შეთანხმება ცეცხლის შეწყვეტის შესახებ და მათი განხორციელებისათვის საჭირო შესაბამის ზომათა მიღება, შეგახსენებთ, რომ პირველ შეთანხმებას რუსეთის პრეზიდენტმა და მე ხელი მოვაწერეთ შეიარაღებული კონფლიქტის დაწყებისთანავე, ერთი თვეც არ იყო გასული – 1992 წლის 3 სექტემბერს, როცა კონტროლს ვუწევდით ტერიტორიის დიდ ნაწილს: სოხუმს, გაგრას, რუსეთის მოსაზღვრე რაიონს, თვით საზღვარს მდინარე ფსოუზე. არც მაშინ, არც შემდეგ ჩვენ არ ვიყენებდით ომისა და გამარჯვების კატეგორიებს, იმედს არ ვამყარებდით პრობლემის სამხედრო გადაჭრაზე.

განსაკუთრებით მძიმე შედეგები მოჰყვა 1993 წლის 27 ივლისის შეთანხმების დარღვევას. მოქალაქეებმა, რომლებმაც დატოვეს სოხუმი და სხვა დასახლებული პუნქტი, იწამეს მშვიდობიანი მოწესრიგების შესაძლებლობა და დაბრუნდნენ შინ, ამასთან ქართველთა მხარემ შეთანხმების შესაბამისად მის მიერ კონტროლს დაქვემდებარებული ტეროტორიიდან გაიყვანა მძიმე ტექნიკა და ცოცხალი ძალა. იმავე წლის 16 სექტემბერს აფხაზთა მხარის მოულოდნელმა თავდასხმამ უიარაღო დასახლებულ პუნქტებზე მშვიდობიან მოსახლეობას ბოროტი ნებისა და უხეში ძალ-

მომრეობის ტყვეთა ხვედრი არგუნა. ათასობით ადამიანი დაიღუპა რაკეტებისა და ჭურვების ცეცხლით, კიდევ ათასობით – დევნილი გოლგოთას გზებზე, ათასობით ადამიანმა დაკარგა სახლ-კარი, სამშობლო, ქონება, მარჩენლები და სანაცვლოდ დევნილთა და ხიზანთა მწარე ხვედრი ერგო.

არ შესრულებულა გალის რაიონში ლტოლვილთა დაბრუნების დაწყების შესახებ გადაწყვეტილება. უფრო მეტიც, აფხაზეთში (საქართველოს რესპუბლიკა) კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი მოწესრიგების შესახებ ჟენევის მოლაპარაკების მესამე რაუნდის წინ ამ რაიონის დასახლებულ პუნქტებს, სადაც ჯერ კიდევ დარჩნენ ქართველები, თავს დაატყდა ეთნიკური წმენდისა და გენოციდის ახალი ტალღა. 3 თებერვალს, საქართველო-რუსეთის ხელშეკრულების ხელმოწერის დღეს დაიწყო ფართო მასშტაბის სადამსჯელო ოპერაცია რაიონის მშვიდობიან მცხოვრებთა წინააღმდეგ, რომელიც ათ დღეს გაგრძელდა. მოთხოვნის მიუხედავად გაეროს მეთვალყურეთა მისიის წარმომადგენლები არ დაუშვეს სისხლიან მოვლენათა ადგილას. უფრო სწორად, დაუშვეს მხოლოდ ამ ეგრეთ წოდებული ოპერაციის დასრულების შემდეგ.

გალის ტრაგედია პასუხია უშიშროების საბჭოს 896 რეზოლუციაზე, რომელიც გმობს „აფხაზეთის (საქართველოს რესპუბლიკა) დემოგრაფიული შემადგენლობის შეცვლის ნებისმიერ ცდას".

ამის მიუხედავად, კვლავ ვაცხადებთ მთელი პასუხისმგებლობით, რომ არაფერი არ ეხუქრება არც აფხაზეთის სახელმწიფოებრიობას, არც აფხაზი ხალხის ეროვნულ თავისთავადობას, არც აფხაზეთის მთელი მრავალეროვანი მოსახლეობის ინტერესებს, რომ მზად ვართ კიდევ უფრო ფართო უფლებები მივანიჭოთ საქართველოს სახელმწიფოს ტერიტორიული მთლიანობის შენარჩუნების პირობებში.

ჩვენთვის უმთავრესი საკითხია: მათი მშვიდობიანი, უსაფრთხოების, უფლებებისა და ინტერესების უზრუნველყოფის სპეციალური ღონისძიებებით გარანტირებული დაბრუნება მშობლიურ საზღვრებში. უამისოდ რეგიონში ვერავითარი მშვიდობა ვერ დამყარდება. ერთი შეუძლებელია უმეოროდ, საერთოდ ყოველივე ეს შეუძლებელია კონფლიქტის ზონაში ორგანიზაციის შეიარაღებული ძალების განულაგებლად. რაც შეეხება აფხაზეთის პოლიტიკურ სტატუსს, არსებობს ჟენევის გაგების მემორანდუმის საფუძველზე გაცემული მანდატი, რომლის ფარგლებში მოქმედებს ერთი მხარე და არ სურს მოქმედება მეორეს.

ჩვენ არაფერი გვქონია და არც გვაქვს გასაყოფი, გარდა უფლებამოსილებისა. ჩვენთვის მშვიდობიანი მოწესრიგების მთავარი და ძირითა-

დი პირობა დევნილთა და ჰიზნების უსაფრთხო დაბრუნებაა. გალის რაიონში „ეთნიკური წმენდის“ განგრძობამ ცხადყო, რომ გუდაუთას ან არ სურს, ანდა არ ძალუძს უზრუნველყოს მათი უსაფრთხოების გარანტიები.

ჩვენი აზრით, მშვიდობიანი პოლიტიკური მოწესრიგების ერთადერთი გზა ის არის, რომ კონფლიქტის ზონაში ენგურსა და ფსოუს შორის მთელ სივრცეში განლაგდეს საერთაშორისო სამშვიდობო ძალები, რომლებიც ხელს შეუწყობენ შემდეგი ამოცანების გადაწყვეტას:

– კონფლიქტის ზონის სრულ ეტაპობრივ დემილიტარიზაციას;

– საერთაშორისო მეთვალყურეთა განლაგებას, მათ მიერ თავიანთ მოვალეობათა დაუბრკოლებლად შესრულებისათვის სათანადო პირობების შექმნას;

– აფხაზეთში მუდმივ საცხოვრებელ ადგილებში დევნილთა და ჰიზნების ნებაყოფლობით, ღირსეულად, ყოველგვარი წინასწარი პირობების დაუთქმელად დაბრუნებას.

აფხაზეთში (საქართველოს რესპუბლიკა) სრულმასშტაბიანი პოლიტიკური მოწესრიგების ჩვენი გეგმა ითვალისწინებს: არჩევნების გამართვას საერთაშორისო კონტროლის პირობებში და მის საფუძველზე ხელისუფლების შექმნას; არჩევნების მოწყობამდე – საერთაშორისო დირექტორატის შექმნას მხარეების, გაეროს ლტოლვილების საქმეთა უმაღლესი კომისრის, რუსეთის ფედერაციის, „საქართველოს მეგობართა“ ჯგუფის და გაეროს სხვა წევრი სახელმწიფოების მონაწილეობით; აღმასრულებელი ხელისუფლების ფუნქციათა შესასრულებლად იქმნება აფხაზეთის დროებითი შერეული ადმინისტრაცია, რომელიც იმოქმედებს საერთაშორისო დირექტორატის ხელმძღვანელობით.

გაეროს ეგიდით, რუსეთის ფედერაციის ხელშეწყობითა და ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის თათბირის მონაწილეობით მოქმედებს სპეციალურად შექმნილი საერთაშორისო ორგანო, რომელიც დირექტორატთან და საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობასთან ერთად შეიმუშავებს და განახორციელებს აფხაზეთის ეკონომიკური აღორძინების პროგრამას. მინდა გაცნობოთ, რომ მე, გაეროს ექსპერტთა ჯგუფის ხელმძღვანელს პროფესორ ჯორჯო მალინვერნის გადავეცი აფხაზთა მხარისათვის განკუთვნილი წინადადება თავისი წარმომადგენლები გამოგზავნოს საქართველოს რესპუბლიკის ახალი კონსტიტუციის პროექტის მომზადებაში მონაწილეობის მისაღებად.

კონფლიქტის ზონაში გაეროს ჯარების განლაგების დაყოვნება დამღუპველ გავლენას ახდენს სამასი ათასი დევნილის ხვედრზე, რომელთა

სასოწარკვეთილმა მდგომარეობამ შეიძლება ბიძგი მისცეს მათ სტიქიურ მოქმედებას.

კონფლიქტი რომლის ჩაქრობასაც ვესწრაფით, არ შეიძლება მიჩნეული იქნეს იზოლირებულ, ლოკალურ მოვლენად. იგი გაღვივდა იმ წერტილში, სადაც ერთდება და ერთმანეთს კვეთს საკმაოდ ვრცელი რეგიონის ყველაზე მგრძნობიარე არტერიები. ამ არტერიებით დესტრუქციული იმპულსები აღწევს მოსაზღვრე ქვეყნებამდე, იწვევს სიტუაციის დესტაბილიზაციას რუსეთის სამხრეთში და კავკასიას, მის სხვა არანაკლებ სერიოზულ კონფლიქტებთან ერთად, მსოფლიოს კიდევ ერთ დენთის კასრად აქცევს. ეს კონფლიქტი ექცევა საყოველთაო უშიშროების აშლილობის გიგანტურ რკალში, რომელიც ახლო აღმოსავლეთსა და სხვა რეგიონებს მოიცავს.

თუ ზღვარს დაუდებთ ამ კონფლიქტს, ამით თქვენ მნიშვნელოვნად შეასუსტებთ ამ რკალის დამანგრეველ ძალას, გააფრთხილებთ იმათ, ვინც ისწრაფვის დემოკრატიის უნივერსალური პრინციპები დაუქვემდებაროს ულტრანაციონალიზმისა და ფაშიზმის დებულებებს. ეს იქნება საგნობრივი გაკვეთილი აგრესიული სეპარატიზმისათვის, რომელიც მსოფლიოს ჯაჭვური რეაქციით დაქუცმაცებას უქადის. თუ ამას არ იზამთ, მას ახალ ძალებს შთაბერავთ, განუმტკიცებთ საკუთარი დაუსჯელობის რწმენას, მსოფლიო გაერთიანების დაუბრკოლებლად აბუჩად აგდების, მისი ნებისა და გადაწყვეტილებების უგულებელყოფის, ქვეყნებისა და ხალხების ბედის თვითნებურად დაქუცმაცების შესაძლებლობის რწმენას.

◆

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში
აპარტეიდული და რასისტული
საკანონმდებლო პრაქტიკის შესახებ

აფხაზი სეპარატისტები, მათთან ალიანსში მყოფი გარეშე რეაქციული ძალები და დაქირავებულები, რომლებიც აფხაზეთის რეგიონში ძალადობით დაეუფლნენ სუვერენული საქართველოს ტერიტორიას, ცივილიზებული მსოფლიოს თვალწინ აგრძელებენ თანამედროვეობისათვის უპრეცედენტო ეთნიკურ წმენდას, მშვიდობიანი ქართველი მოსახლეობის ჟლეტას. გრძელდება ასიათასობით ადამიანის ლტოლვილებად და ხიზნებად გადაქცევის პროცესი, ხორციელდება გენოციდის სრულმასშტაბიანი პოლიტიკა.

ხელყოფილია საერთაშორისო სამართლის პრინციპები, საქართველოს კანონმდებლობა, ადამიანის უფლებათა საყოველთაოდ აღიარებული ელემენტარული ნორმები.

აღნიშნული ტრაგიკული შედეგები მნიშვნელოვნად განაპირობა აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს პოლიტიკამ საკანონმდებლო საქმიანობის ხაზით, ხელისუფლების ეს ორგანო, რომელიც მოწოდებული იყო თანაბრად დაეცვა ავტონომიური რესპუბლიკაში მცხოვრები ყველა ერის ინტერესები, ფაქტობრივად აფხაზური ფაშიზმის იურიდიულ ინსტრუმენტად, აპარტეიდის, რასიზმისა და გენოციდის პოლიტიკურ ბერკეტად გადაიქცა.

ამ უმძიმეს მოვლენებს სამართლებრივი ბიძგი მისცა აფხაზეთის ასსრ 1991 წლის 9 ივლისის კანონმა „აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატთა არჩევნების შესახებ“ (1991 წლის 27 აგვისტოს ცვლილებებით).

აღნიშნული კანონი აფხაზი ეროვნების წარმომადგენლებს, რომლებიც ავტონომიური რესპუბლიკის მოსახლეობის მხოლოდ 18 პროცენტს შეადგენენ, სხვა ერებთან შედარებით საპარლამენტო უმრავლესობის გარანტიას აძლევდა – 28 ადგილს, მკვიდრ ქართველებს – მოსახლეობის 47,6 პროცენტს – 26 ადგილს, ხოლო დანარჩენ ეროვნულ უმცირესობას – 11 ადგილს.

საარჩევნო კანონის მითითებული ნორმა აშკარად ეწინააღმდეგება „ადამიანის უფლებათა საყოველთაო დეკლარაციის“ (1948 წ.) მე-2, მე-7 და 21-ე მუხლების „სამოქალაქო და პოლიტიკური უფლებების შესახებ“ საერთაშორისო პაქტის (1966 წ.) მე-2, 25-ე და 26-ე მუხლების და სხვა საერთაშორისო სამართლებრივი დოკუმენტებით გათვალისწინებულ მოთხოვნებს, რომლებიც განსაზღვრავენ კანონის წინაშე ყველა ადამიანის თანასწორობას, უფლებათა და თავისუფლებათა თანაბარფლობას, საყოველთაო და თანასწორი საარჩევნო უფლების საფუძველზე არჩევნებში და სახელმწიფოს მართვაში ადამიანის მონაწილეობის შესაძლებლობას მისი ეროვნული კუთვნილების და სხვა ნიშნების მიუხედავად.

ეროვნული ნიშნის მიხედვით ადამიანის პოლიტიკურ უფლებათა შეზღუდვის დაწესებამ უპრეცედენტო დისკრიმინაციულ მდგომარეობაში ჩააყენა აფხაზეთში მცხოვრები მკვიდრი ქართველი მოსახლეობა, რომელიც მოსახლეობის თითქმის ნახევარს შეადგენს, აგრეთვე რუსები, სომხები, ბერძნები და სხვა ეროვნული უმცირესობანი და რასობრივი დისკრიმინაციის ფორმა მიიღო.

„რასობრივი დისკრიმინაციის ყველა ფორმის ლოკვიდაციის შესახებ“ 1966 წლის 7 მარტის საერთაშორისო კონვენციის პირველი მუხლი „რასობრივ დისკრიმინაციად“ მიიჩნევს ნებისმიერ განსხვავებას, გამონაკლისს, შეზღუდვას ან უპირატესობას რასის, კანის ფერის, წარმოშობის,

ეროვნული ან ეთნიკური ნიშნის მიხედვით, რომელთა მიზანია პოლიტიკური, ეკონომიკური, სოციალური, კულტურული ან საზოგადოებრივი ცხოვრების სხვა ნებისმიერ სფეროში თანასწორობის საფუძველზე ადამიანის ძირითადი უფლებებისა და თავისუფლებების აღიარების, გამოყენებისა და განხორციელების გაუქმება ან შელახვა.

უფრო მეტი, ანტიქართული, ანტისახელმწიფოებრივი პოლიტიკის გატარება მიზნობრივად განხორციელდა თვით აფხაზეთის კონსტიტუციის უხეში დარღვევის გზითაც. კონსტიტუციით აფხაზეთის სამართლებრივი სტატუსის საკითხებზე კანონებისა და სხვა აქტების მიღება ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციაში ცვლილებებთან დაკავშირებულ საკითხებზე, რეფერენდუმის ჩატარების და უმაღლესი თანამდებობის პირების, აგრეთვე შესაბამისი ორგანოების არჩევის თუ დანიშვნის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღება უნდა განხორციელებულიყო აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატთა ხმების საერთო რაოდენობის ორი მესამედით.

მიუხედავად ამისა აფხაზეთის ასსრ ხელმძღვანელობამ აფხაზეთის სახელმწიფო სუვერენიტეტის შესახებ უკანონოდ გამოცხადებული დეკლარაციის მოშველიებით თანმიმდევრულად დაიწყო საკანონმდებლო და ორგანიზაციული ღონისძიებების გატარება, რომელთა საბოლოო მიზანი იყო საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დარღვევა და აფხაზეთის საქართველოს შემადგენლობიდან გასვლა.

სეპარატისტულმა პოლიტიკამ და ანტიკონსტიტუციურმა მოქმედებამ ქართველი დეპუტატები, ასევე ეროვნულ უმცირესობათა დეპუტატების ნაწილი აიძულა დაეტოვებინათ პარლამენტი. ამის შედეგად ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების უმაღლესი ორგანო – უმაღლესი საბჭო და მისი პრეზიდიუმი მონოეთნიკურ ფორმირებებად გადაიქცნენ.

პრეზიდიუმი, რომლის წევრთა უმრავლესობას შეადგენდნენ აფხაზები, ავტონომიური რესპუბლიკის კონსტიტუციის 103-ე მუხლის დარღვევით ახორციელებდა ფაქტობრივ საკანონმდებლო საქმიანობას, რის უფლებაც მას არ ჰქონდა.

მაგალითად, პრეზიდიუმის დადგენილებით 1991/92 წლებში მიიღეს ნორმატიული აქტები, რომლითაც საქართველოს რესპუბლიკის მთელი რიგი კანონები აფხაზეთის ტერიტორიაზე გამოცხადებულ იქნა იურიდიული ძალის არმქონედ. ასეთივე ანტიკონსტიტუციური წესით შეიქმნა აფხაზეთის ე.წ. საბაჟო სამსახური, პროკურატურა და შინაგან საქმეთა სამინისტრო კი აფხაზეთის იურისდიქციას დაექვემდებარა. პრეზიდიუმმა თავის ხელში აიღო საკადრო საკითხების გადაწყვეტაც, შემოიღეს აფხ-

აზეთის ტერიტორიაზე მოქალაქეთა ჩაწერის დროებითი აკრძალვის ნორმები, უფრო მეტიც, დაწესდა საბაჟო საზღვარი და განისაზღვრა სამსახურებრივ საქმეებზე აფხაზეთის რესპუბლიკიდან საზღვარგარეთ მოქალაქეთა გასვლის წესი. კონფლიქტის გაჩაღებაში დენთის როლი შეასრულა პრეზიდიუმისა და პირადად მისი თავმჯდომარის უშუალო დაქვემდებარებაში უკანონო შეიარაღებული ნაწილების შექმნამ.

მოახდინეს რა ხელისუფლების უზურპაცია, შოვინიზმით განმსჭვალულმა აფხაზმა კანონმდებლებმა 1992 წლის 24 ივლისს მიიღეს გადაწყვეტილება, რომლის თანახმად წყდებოდა აფხაზეთის ასსრ 1978 წლის კონსტიტუციის მოქმედება და აღადგინეს 1925 წლის აფხაზეთის საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკის კონსტიტუცია მაშინ, როდესაც 1925 წელს არავითარი ამგვარი საკანონმდებლო აქტი არ მიღებულა. იმ დროს არსებობდა მხოლოდ ასეთი დოკუმენტის პროექტი. უგულებელყვეს ელემენტარული კონსტიტუციური პრინციპი, რომლის შესაბამისად ამგვარი გადაწყვეტილების მიღებას დეპუტატთა ხმების ორი მესამედი სჭირდებოდა.

საქართველოს სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოები, ერთიანი საკანონმდებლო უზრუნველყოფის ორგანიზების მიზნით, შესაბამისად აუქმებდნენ, აჩერებდნენ ან იურიდიული ძალის არმქონედ აცხადებდნენ ამგვარ ანტიჰუმანურ, ანტიდემოკრატიულ აქტებს, რომელთა მიზანი იყო აპარტეიდის ოფიციალური დაკანონება, აფხაზთა ბატონობა რესპუბლიკაში მცხოვრებ სხვა ერებზე.

ფაქტობრივად აფხაზ პოლიტიკურ ლიდერთა ამგვარი საკანონმდებლო საქმიანობით ჩადენილია დანაშაული მშვიდობისა და კაცობრიობის წინააღმდეგ აპარტეიდის სახით, რაც განიხილება რასიზმის უკიდურეს ფორმად და 1974 წლის შესაბამისი კონვენციის მე-2 მუხლის თანახმად ნიშნავს ისეთ პოლიტიკას და პრაქტიკას, მათ შორის საკანონმდებლო ხასიათის ზომებს, რომელთა მიზანია ერთი რომელიმე ჯგუფის ადამიანთა სხვა ჯგუფზე ბატონობის დამყარება და შენარჩუნება.

აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს პოლიტიკოსთა ექსტრემისტული დაჯგუფების უკანონო, ანტიკონსტიტუციური მოქმედება, მათ შორის თვით აფხაზეთის კონსტიტუციის ხელყოფა, ადამიანის საყოველთაოდ აღიარებულ უფლებათა უხეში დარღვევა, პლანეტის მასშტაბით უპრეცედენტო რასობრივი დისკრიმინაცია და აპარტეიდის პოლიტიკა არ შეიძლება დარჩეს მწვავე რეაგირებისა და სამართლებრივი შეფასების გარეშე როგორც საქართველოს ხელისუფლების, ასევე მსოფლიო თანამეგობრობის მხრიდან.

საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

1. საერთაშორისო სამართლის იმპერატიული პრინციპებისა და „სახ-

ელმწიფო ხელისუფლების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის მე-6 მუხლის მე-4 პუნქტის, აგრეთვე მე-7 მუხლის ბოლო აბზაცის შესაბამისად გაუქმდეს აფხაზეთის ასსრ 1991 წლის 9 ივლისის კანონი „აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატთა არჩევნების შესახებ“ (1991 წლის 27 აგვისტოს ცვლილებებით).

2. დათხოვნილ იქნეს აღნიშნული კანონის საფუძველზე არჩეული აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭო.

3. აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს წევრებს მოეხსნათ სადეპუტატო იმუნიტეტი.

4. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის პროკურატურას სისხლის სამართლის პასუხისგებაში მისცეს აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს ის ყოფილი დეპუტატები, რომლებმაც ჩაიდინეს დანაშაული მშვიდობისა და კაცობრიობის წინააღმდეგ.

5. აფხაზეთის მინისტრთა საბჭოს მიენიჭოს დროებით ევაკუირებული ორგანოს სტატუსი; შესაბამისი საკანონმდებლო აქტების მიღებისა და აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში ახალი არჩევნების ჩატარებამდე მან განახორციელოს აფხაზეთის სახელმწიფო ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოს ფუნქციები.

6. იურიდიული ძალის არმქონეა ყველა საკანონმდებლო თუ კანონქვემდებარე აქტი, რომლებიც ეწინააღმდეგება საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობას და მიღებულია სეპარატისტთა დავგუფების კონტროლს დაქვემდებარებული ან მათთან ალიანსში მყოფი სტრუქტურების მიერ.

7. ბათილია ყველა გადაწყვეტილება, აგრეთვე სამოქალაქო-სამართლებრივი გარიგება, რომლებიც არღვევენ მოქალაქის, იურიდიული პირის, სახელმწიფოს საკუთრების და სარგებლობის უფლებას აფხაზეთის ტერიტორიაზე.

8. პირები, რომლებიც უკანონოდ შემოვიდნენ აფხაზეთის ტერიტორიაზე, ჩაეწერნენ, დაეპატრონენ საცხოვრებელ ფართს, მიწის ნაკვეთს, სხვა მატერიალურ ფასეულობას, არიან უკანონო მიგრანტები და საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად რესპუბლიკიდან ნებაყოფლობით გაუსვლელობის შემთხვევაში გაძევებული იქნებიან.

9. უცხოელები, რომლებიც საქართველოს წინააღმდეგ მონაწილეობენ საბრძოლო მოქმედებებში, როგორც მშვიდობისა და ადამიანის წინააღმდეგ მიმართული საშხედრო დანაშაულის სუბიექტები. პასუხს აგებენ სისხლის სამართლის კანონის მთელი სიმკაცრით.

საერთაშორისო სამართლის თანახმად ამ პირებზე არ გავრცელდება ხანდაზმულობისა და თავშესაფრის მინიჭების უფლება და რომელ ქვეყ-

ანაშიც არ უნდა იმყოფებოდნენ, ისინი გადმოეცემიან საქართველოს ხელისუფლებას დასასჯელად.

10. საქართველოს პარლამენტი რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის და პოლიტიკური სუვერენიტეტის დარღვევად, ქვეყნის შინაურ საქმეებში უხეშ ჩარევად მიიჩნევს ნებისმიერ ფინანსურ თუ მატერიალურ-ტექნიკურ დახმარებას აფხაზი სეპარატისტებისათვის და არ კისრულობს არავითარ პასუხისმგებლობას წარმოშობილ ვალდებულებებზე.

11. ეთხოვოს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციას აფხაზეთის რეგიონში გენოციდის მასობრივი ფაქტების ადგილზე შესწავლისა და საერთაშორისო ტრიბუნალისათვის მასალების მოსამზადებლად საქართველოში მოავლინოს წარმომადგენლები.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერის მოადგილე
ვახტანგ რჩეულიშვილი

თბილისი, 1994 წლის 10 მარტი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ო. ბენიძისათვის იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლის სპეციალური წოდების მინიჭების შესახებ

მიენიჭოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრს **ოთარ ბენიძეს** იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლის სპეციალური წოდება.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 25 მარტი.

◆

25 марта 1994 г. Нью-Йорк, ООН
Совет Безопасности

РЕЗОЛЮЦИЯ 906 (1994).
принятая Советом Безопасности на его 3354-м заседании 25 марта 1994 года

Совет Безопасности,

вновь подтверждая свои резолюции 849 (1993) от 9 июля 1993 года, 854 (1993) от 6 августа 1993 года, 858 (1993) от 24 августа 1993 года, 876 (1993) от 19

октября 1993 года, 881 (1993) от 4 ноября 1993 года, 892 (1993) от 22 декабря 1993 года, 896 (1994) от 31 января 1994 года и 901 (1994) от 4 марта 1994 года.

рассмотрев доклады Генерального секретаря о положении в Абхазии (Республика Грузия) от 3 марта 1994 года (s/1994/253) и 18 марта 1994 года (s /1994/312 и Add. 1),

выражая сожаление в связи с тем, что пока не достигнуто никакого соглашения о политическом урегулировании и о возвращении беженцев и перемещенных лиц на переговорах между грузинской и абхазской сторонами,

приветствуя письмо Постоянного представителя Республики Грузия от 24 марта 1994 года (s/1994/343), в котором сообщается о готовности правительства Грузии продолжить переговоры о всеобъемлющем политическом урегулировании,

вновь подчеркивая серьезное положение в Республике Грузия, сложившееся в результате присутствия большого числа лиц, перемещенных из Абхазии, Республика Грузия,

выражая сожаление, в частности, в связи с насилием, которое имело место в начале февраля.

1) принимает к сведению доклады Генерального секретаря от 3 и 18 марта 1994 года (s/1994/253 и s /1994/312):

2) вновь призывает всех, кого это касается, уважать суверенитет и территориальную целостность Республики Грузия;

3. подчеркивает право всех беженцев и перемещенных лиц на возвращение в свои дома в безопасных условиях на всей территории Абхазии, Республика Грузия, и настоятельно призывает стороны в скорейшем порядке достичь соглашения с целью содействовать эффективному осуществлению этого права;

4. настоятельно призывает также стороны как можно скорее возобновить переговоры и достичь существенного прогресса на пути к политическому урегулированию, включая вопрос о политическом статусе Абхазии, при полном уважении суверенитета и территориальной целостности Республики Грузия, на основе принципов, изложенных в его предыдущих резолюциях, с тем чтобы Совет Безопасности мог должным образом рассмотреть вопрос о возможном развертывании сил по поддержанию мира в Абхазии, Республика Грузия;

5. призывает государства-доноры оказать помощь Республике Грузия, с тем чтобы она могла преодолеть последствия конфликта, и внести взносы в ответ на гуманитарный призыв Организации Объединенных Наций;

6. постановляет продлить мандат Миссии Организации Объединенных Наций по наблюдению в Грузии (МООННГ) на дополнительный временный период, заканчивающийся 30 июня 1994 года;

7. настоятельно призывает стороны принять все необходимые меры для обеспечения безопасности персонала МООННГ и его свободы передвижения на всей территории Республики Грузия;

8. просит Генерального секретаря представить Совету доклад о любом прогрессе на переговорах - как только он будет достигнут и в любом случае не позднее 21 июня 1994 года - и о положении на месте, уделив особое внимание обстоятельствам, которые могли бы послужить основанием для развертывания сил по поддержанию мира, и о формах создания таких сил;

9. постановляет продолжать активно заниматься этим вопросом.

◆

ЧЕТЫРЕХСТОРОННЕЕ СОГЛАШЕНИЕ О ДОБРОВОЛЬНОМ ВОЗВРАЩЕНИИ БЕЖЕНЦЕВ И ПЕРЕМЕЩЕННЫХ ЛИЦ

Абхазская и грузинская стороны, далее именуемые «Сторонами», и Российская Федерация и Верховный комиссар Организации Объединенных Наций по делам беженцев,

ссылаясь на резолюции Совета Безопасности 849 от 9 июля 1993 года, 854 от 6 августа 1993 года, 858 от 24 августа 1993 года, 876 от 19 октября 1993 года, 881 от 4 ноября 1993 года, 892 от 22 декабря 1993 года, 896 от 31 января 1994 года, 901 от 4 марта 1994 года и 906 от 25 марта 1994 года,

признавая, что право всех граждан на проживание в стране своего происхождения и возвращение в нее воплощено во Всеобщей декларации прав человека в Международном пакте о гражданских и политических правах,

принимая во внимание заключения 18 (XXXI) и 40 (XXXVI) Исполнительного комитета программы Верховного комиссара, которые представляют собой международно согласованные принципы, регулирующие репатриацию беженцев,

действуя в соответствии с Меморандумом о понимании, подписанным Сторонами 1 декабря 1993 года, и особенно пунктом 4, в котором Стороны выразили свою готовность создать условия для добровольного, безопасного и достойного возвращения перемещенных лиц на места их постоянного проживания во всех районах Абхазии,

напоминая о том, что, согласно резолюции 428 (V) Генеральной Ассамблеи

Организации Объединенных Наций от 14 декабря 1950 года, в которой был утвержден устав УВКБ, на Верховного комиссара возлагаются функции по обеспечению международной защиты беженцев и по изысканию окончательного решения проблем беженцев, в частности, путем поощрения и облегчения их добровольной репатриации,

напоминая об обязанности, возложенной на Верховного комиссара Организация Объединенных Наций по делам беженцев, действовать под руководством Генерального секретаря в качестве международного ведущего учреждения по делам репатриации перемещенных лиц в Абхазию,

отмечая желание Сторон сотрудничать друг с другом в целях обеспечения полного соблюдения принципов и гарантий добровольной репатриации,

учитывая в этой связи необходимость создания основ для определения условий такого сотрудничества в целях осуществления репатриации,

отмечая, что Стороны согласились с тем, что операция по репатриации в Абхазию будет подразумевать, что до ее осуществления должны быть гарантированы условия безопасности и жилищные условия в районах возвращения,

СОГЛАСИЛИСЬ О СЛЕДУЮЩЕМ:

1. Стороны соглашаются о сотрудничестве и взаимодействии в планировании и проведении мероприятий с целью обеспечить и гарантировать безопасное, спокойное и достойное возвращение людей, покинувших зону конфликта, в районы их прежнего постоянного проживания.

2. В целях настоящего Соглашения Стороны гарантируют безопасность беженцев и перемещенных лиц в ходе организуемых операций по добровольной репатриации и реабилитации.

3. При осуществлении этой программы добровольной репатриации Стороны обязуются соблюдать следующие принципы:

a) перемещенные лица/беженцы имеют право на добровольное возвращение в места своего происхождения или проживания независимо от их этнической, социальной или политической принадлежности в условиях полной безопасности, свободы и достоинства;

b) добровольный характер репатриации определяется и соблюдается посредством соответствующих соглашений;

c) перемещенные лица/беженцы имеют право на мирное возвращение без риска подвергнуться аресту, задержанию, тюремному заключению или уголовному преследованию.

Такой иммунитет не распространяется на лиц в тех случаях, когда имеются серьезные указания того, что:

- они совершили военные преступления или преступления против человечности, как это определено в международных документах; или

- они совершили тяжкие уголовные преступления; или

- они ранее принимали участие в боевых действиях, а в настоящее время находятся в составе вооруженных формирований, готовящихся к боевым действиям в Абхазии.

Лица, относящиеся к этим категориям, должны информироваться по соответствующим каналам о возможных последствиях, с которыми они могут столкнуться по возвращении;

d) Стороны обеспечивают, чтобы беженцы по возвращении пользовались свободой передвижения и поселения, включая право на возвращение в те районы, где они проживали до того, как покинули зону конфликта, или в районы по своему выбору;

e) Стороны обеспечивают, что беженцам и перемещенным лицам после возвращения будут продлены или восстановлены паспорта и прописка. Эти документы будут действительны для их прежнего местожительства или выбранного ими места возвращения;

f) Стороны обеспечивают возвращающимся лицам, по их возвращении, защиту от преследований, включая взимание несанкционированных выплат или сборов и угрозу жизни или имуществу;

g) возвращающиеся лица по возвращении получат обратно оставленное ими движимое и недвижимое имущество, им будет оказана помощь в его получении. В противном случае стоимость утраченного имущества должна быть - насколько это возможно - компенсирована.

Комиссия, упомянутая в пункте 5, создаст механизм для урегулирования таких требований. Такая компенсация должна предоставляться в рамках программ реконструкции/восстановления, которые будут осуществляться при финансовой поддержке Добровольного фонда ООН;

h) перемещенные лица/беженцы, которые не пожелают возвратиться в Абхазию, по-прежнему получают помощь и пользуются защитой впредь до изыскания приемлемых альтернативных решений в отношении таких случаев;

i) в соответствии с основополагающим принципом сохранения единства семьи, если репатриация семей в полном составе окажется невозможной, будет создан механизм для их воссоединения в Абхазии. Кроме того, принимаются меры для выявления и оказания дополнительной поддержки/помощи оставшимся без присмотра подросткам и другим находящимся в уязвимом положении лицам в процессе репатриации;

j) Стороны соглашаются с тем, что беженцам и перемещенным лицам будет гарантирован беспрепятственный доступ ко всей имеющейся информации о ситуации в районах, в которые будет происходить репатриация. Такая

информация должна предоставляться в рамках кампании, которая будет организована Комиссией, как об этом говорится в пункте 9(b).

4. С целью осуществления добровольного возвращения перемещенных лиц и беженцев в Абхазию настоящим создается четырехсторонняя Комиссия.

5. Главные задачи Комиссии заключаются в разработке, обсуждении и утверждении планов осуществления программ безопасной, упорядоченной и добровольной репатриации беженцев и перемещенных лиц, а также их успешной репатриации. Комиссия установит также правила процедуры для применения и контроля за выполнением пункта 3(c). Такие планы должны включать в себя регистрацию, транспорт, основную материальную помощь на срок до 6 месяцев и помощь в реабилитации.

В целях обеспечения условий для возвращения беженцев и перемещенных лиц Комиссией будет создана рабочая группа экспертов, которая произведет оценку объема ущерба, нанесенного экономической и социальной инфраструктуре в Абхазии, наличия домов и степени потребностей в реабилитации/восстановлении в районах возвращения с вытекающими финансовыми последствиями. Это обследование должно быть проведено последовательно по районам в соответствии с согласованным и одобренным Сторонами планом возвращения с учетом того, что Стороны договорились начать репатриацию с Гальского района.

6. В состав Комиссий входят четыре члена, по одному от каждой Стороны, Российской Федерации и Верховного комиссара Организации Объединенных Наций по делам беженцев.

Кроме того, Совещание по безопасности и сотрудничеству в Европе (СБСЕ) назначит представителя, который будет участвовать в заседаниях Комиссии в качестве наблюдателя. Если обстоятельства не позволят назначенному представителю СБСЕ присутствовать на таких заседаниях, Комиссия будет регулярно информировать миссию СБСЕ в Грузии о прогрессе в работе Комиссии.

7. Любого члена Комиссии, участвующего в любом заседании Комиссии, могут сопровождать такие советники, присутствие которых может счесть необходимым Сторона, назначившая этого члена. В тех случаях, когда тот или иной член Комиссии не может участвовать в каком-либо заседании Комиссии, соответствующая Сторона может назначить заместителя.

8. Заседания Комиссии проводятся по мере необходимости, но не реже одного раза в месяц. Заседания Комиссии могут созываться по просьбе любого из членов и проводятся на территории Российской Федерации, за исключением тех случаев, когда члены Комиссии могут договориться об ином. Стороны соглашаются гарантировать личную безопасность членов Комиссии и персонала, участвующего в осуществлении согласованных мероприятий.

Дата проведения первого заседания комиссии должна быть определена в возможно короткий срок, но не позднее одной недели после принятия Советом Безопасности резолюции о механизме, обеспечивающем условия безопасности в районах возвращении.

9. На своем первом заседании Комиссия установит порядок оценки, упомянутой в пункте 5, и определит план, касающийся:

a) районов, в которых репатриация будет проводиться в первую очередь в соответствии с уровнем гарантированной безопасности и готовности;

b) проведения информационной кампании среди перемещенных лиц, беженцев в целях поощрения добровольного возвращения;

c) процесса регистрации лиц, выразивших готовность возвратиться;

d) мероприятий, необходимые для обеспечения безопасности возвращающихся лиц на основе принципов, изложенных в пункте 3 (a - j);

e) потребностей в финансовой, транспортной и основной материальной помощи для перемещенных лиц/беженцев, а также предполагаемых потребностей в реабилитации/восстановлении в местах возвращения, как об этом упомянуто в пункте 5 .

10. Стороны соглашаются что представителям беженцев и перемещенных лиц должно быть обеспечено содействие в посещении мест возвращения и возможности самим убеждаться в наличии условий, созданных для их возвращения.

11. В случае возникновения разногласия в Комиссии относительно применения и толковании настоящего Соглашения, когда такое разногласие не может быть полюбовно урегулировано членами Комиссии передает такое разногласие на урегулирование Сторонам и Российской Федерации, а также Верховному комиссару Организаций Объединенных Наций по делам беженцев.

СТОРОНЫ, РОССИЙСКАЯ ФЕДЕРАЦИЯ И УПРАВЛЕНИЕ ВЕРХОВНОГО КОМИССАРА ООН ПО ДЕЛАМ БЕЖЕНЦЕВ СОГЛАШАЮТСЯ ДАЛЕЕ О СЛЕДУЮЩЕМ:

a) УВКБ имеет прямой и беспрепятственный доступ ко всем перемещенным лицам/беженцам из Абхазии для осуществления мероприятий, необходимых для выполнения его мандата, а также обязанностей оперативного и наблюдательного характера.

b) Сотрудникам Организации Объединенных Наций и других соответствующих международных и правительственных учреждений, сотрудничающих с Организацией Объединенных Наций в реализации программ по репатриации, реинтеграции и реабилитации, обеспечивается содействие в передвижении между и в пределах всех районов, где находятся беженцы и

перемещенные лица, а также районов, в которые они возвращаются. Указанное включает в себя свободное использование воздушного пространства, установленных взлетно-посадочных полос и аэропортов для осуществления полетов в целях оказания чрезвычайной помощи, а также освобождение от налогов и пошлин на все товары, импортируемые для использования в рамках программы добровольной репатриации перемещенных лиц/беженцев из Абхазии и для оказания абхазскому региону чрезвычайной помощи по интеграции и реабилитации со стороны Организации Объединенных Наций и сотрудничающих учреждений, а также скорейшую таможенную очистку и обработку таких товаров.

c) Российская Федерация будет гарантировать беспрепятственный транзит гуманитарных грузов, направляемых для целей настоящего Соглашения, через ее территорию.

d) УВКБ создает необходимые местные отделения в местах, согласованных заинтересованными Сторонами, в целях содействия добровольной репатриации, реинтеграции и реабилитации.

e) Безопасность персонала и имущества Организации Объединенных Наций и сотрудничающих учреждений гарантируется.

j) Обеспечиваются выделение и постоянное использование Сторонами, Организацией Объединенных Наций и сотрудничающими учреждениями специально установленных радиочастот для радиосвязи между их отделениями, транспортными средствами и персоналом в районах расположения перемещенных лиц/беженцев, а также в районах, в которые они возвращаются.

Настоящее Соглашение вступает в силу немедленно и действует в течение периода, необходимого для эффективного добровольного возвращения перемещенных лиц/беженцев.

В удостоверение чего уполномоченные представители Грузинской Стороны, Абхазской Стороны, Российской Федерации и Верховного комиссара Организации Объединенных Наций по делам беженцев подписали настоящее Соглашение.

Совершено в Москве 4 апреля 1994 года в четырех экземплярах, три из которых на русском языке и один на английском, причем все четыре текста являются равно аутентичными, а текст на английском языке будет использоваться для целей толкования.

за ГРУЗИНСКУЮ СТОРОНУ
(А. Кавсадзе)

за АБХАЗСКУЮ СТОРОНУ
(С. Джинджолия)

за РОССИЙСКУЮ ФЕДЕРАЦИЮ
(Б. Пастухов)

за ВЕРХОВНОГО КОМИССАРА
Организации Объединенных
Наций по делам беженцев
(Х. Амунатеги)

Заявление о мерах по политическому урегулированию грузино-абхазского конфликта 4 апреля 1994 г.

Российская Федерация г. Москва

ЗАЯВЛЕНИЕ О МЕРАХ ПО ПОЛИТИЧЕСКОМУ УРЕГУЛИРОВАНИЮ ГРУЗИНО-АБХАЗСКОГО КОНФЛИКТА

1. 22-25 февраля 1994 года в Женеве состоялся третий раунд переговоров по полномасштабному урегулированию грузино-абхазского конфликта под эгидой ООН, при содействии Российской Федерации, с участием представителей Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе (СБСЕ) и представителя Верховного комиссара ООН по делам беженцев (УВКБ).

2. Переговоры проводились в соответствии с резолюциями Совета Безопасности 849 (1993) от 9 июля 1993 года, 854 (1993) от 6 августа 1993 года, 858 (1993) от 24 августа 1993 года, 876 (1993) от 19 октября 1993 года, 881 (1993) от 4 ноября 1993 г., 892 (1993) от 22 декабря 1993 г., 896 (1994) от 31 января 1994 г., 901 (1994) от 4 марта 1994 г., и 906 (1994) от 25 марта 1994 г.

3. С даты подписания настоящего Заявления Стороны обязуются строго соблюдать официальное прекращение огня и вновь подтверждают, в соответствии с Коммюнике от 13 января 1994 г., свои обязательства не применять силу и не прибегать к угрозе её применения друг против друга.

4. Стороны согласовали и подписали Четырехстороннее соглашение о добровольном возвращении беженцев/перемещенных лиц, которое прилагается к настоящему Заявлению. Соглашение обеспечивает возвращение беженцев/перемещенных лиц в соответствии с существующей международной практикой, включая практику УВКБ.

Специальная комиссия по беженцам/перемещенным лицам, куда войдут представители Сторон, УВКБ, Российской Федерации и в качестве наблюдателя СБСЕ, начнет работу в Сочи в середине апреля 1994 года. Выполнение Соглашения начнется после размещения миротворческих сил.

5. Стороны подтвердили свою просьбу о скорейшем развер-

тывании операции по поддержанию мира и участии в составе миротворческих сил Организаций Объединенных Наций российского воинского контингента, заявленную в Меморандуме о понимании от 1 декабря 1993 года и Коммюнике от 13 января 1994 года. План проведения операции по поддержанию мира будет согласован со сторонами в конфликте.

Реализация операции по поддержанию мира должна также содействовать осуществлению безопасного возвращения беженцев/перемещенных лиц.

Сороны вновь призывают Совет Безопасности ООН расширить мандат Миссии Организаций Объединенных Наций по наблюдению в Грузии (МООННГ).

6. Абхазия имеет свою конституцию и законодательство, соответствующую государственную атрибутику: гимн, герб, флаг.

7. Стороны провели консультации о разграничении полномочий при понимании, что любое соглашение по этому вопросу является частью общего урегулирования и будет достигнуто только тогда, когда будет найдено окончательное решение конфликта.

На этом этапе Стороны достигли общего понимания относительно полномочий для совместной деятельности в следующих областях:

а) внешняя политика и внешнеэкономические связи;

б) пограничная служба;

в) таможенная служба;

г) энергетика, транспорт, связь;

д) экология и ликвидация последствий стихийных бедствий;

е) обеспечение прав и свобод человека и гражданина, прав национальных меньшинств.

8. Стороны согласились продолжить энергичные усилия по достижению полномасштабного урегулирования.

Стороны образуют соответствующий комитет, который будет работать на постоянной основе с учетом решений Совета Безопасности ООН под председательством ООН, с участием представителей СБСЕ и Российской Федерации, с привлечением международных экспертов. Комитет будет заседать поочередно в Москве и Женеве. Перове заседание состоится в Женеве 19 апреля 1994 г. Будет разработана поэтапная программа действии, выработаны предложения по воссозданию государственно правовых отношений.

9. Стороны приняли решение осуществить дополнительные

меры по розыску пропавших без вести, перезахоронению погибших.

10. Стороны, исходя из принципа неотвратимости наказания лиц, совершивших военные преступления и преступления против человечности, а также лиц, совершивших тяжкие уголовные преступления, как это определено, соответственно, международным и национальным правом, согласились усилить работу по расследованию таких преступлений с целью привлечения виновных к ответственности.

Неотвратимое наказание понесут также лица, которые с оружием в руках пытаются или будут пытаться сорвать мирный процесс в Абхазии.

за ГРУЗИНСКУЮ СТОРОНУ
Дж. Иоселиани

за АБХАЗСКУЮ СТОРОНУ
С. Джинджолия

В присутствии:

от ООН
Э. Бруннер

от РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ
Б. Пастухов

от СБСЕ
В. Манно

Москва, 4 апреля 1994 года.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით (სიკვდილის შემდეგ):

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით:

ვასილ ამირაძე – მაიორი, მობილური ძალების სანიტარული ნაწილის მეთაური;

გიორგი მიროტაძე — რიგითი, მეორე საარმიო ბრიგადის ლაზარეთის ექიმი.

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით:

ზაზა კიკნაძე — ზემდეგი, მეორე საარმიო ბრიგადის ლაზარეთის მძღოლი.

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

იოსებ გოგრიჭიანი — ზემდეგი, სპეციალური დანიშნულების გაერთიანებული სამმართველოს განსაკუთრებული დანიშნულების სამსახურის მებრძოლი;

მალხაზ გოგუა — ზემდეგი, აფხაზეთის სამხედრო პოლიციის ქ. სოხუმის ბატალიონის ზემდეგი;

შავლეგო უგრეხელიძე — რიგითი, აფხაზეთის სამხედრო პოლიციის სამართველოს ქ.სოხუმის ბატალიონის მებრძოლი;

გელა ქუმსიაშვილი — ლეიტენანტი, შეიარალებული ძალების მთავარი შტაბის სადაზვერვო სამმართველოს სპეციალური დანიშნულების სამსახურის საბრძოლო მომზადების ქვეგანყოფილების ინსტრუქტორი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 11 აპრილი

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
გენერალ-მაიორ დ. გულუას ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ

რესპუბლიკაში ორგანიზებული დანაშაულის წინააღმდეგ ბრძოლის, კანონიერებისა და მართლწესრიგის განმტკიცების საქმეში შეტანილი განსაკუთრებული წვლილისათვის აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრი გენერალ-მაიორი **დავით გულუა** დავჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 11 აპრილი

15 апреля 1994 г. Российская Федерация, г. Москва
Совет глав государств-участников
Содружества Независимых Государств

ПРОТОКОЛЬНОЕ РЕШЕНИЕ
О Заявлении Совета глав государств-участников Содружества Независимых Государств О проведении операции по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта

Совет глав государств-участников Содружества Независимых Государств **решил:**

принять Заявление о проведении операции по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта;

поручить Совету министров иностранных дел и Совету министров обороны государств-участников Содружества разработать в возможно короткие сроки мероприятия по практической реализации положений данного Заявления и представить их на рассмотрение Совета глав государств-участников Содружества.

Председатель Совета
глав государств-участников
Содружество Независимых Государств Б. Ельцин

◆

ЗАЯВЛЕНИЕ
СОВЕТА ГЛАВ ГОСУДАРСТВ СНГ О проведении операции по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта

Более полутора лет остается неурегулированным конфликт в Абхазии. Не смотря на то, что 4 апреля с.г. были подписаны Заявление о мерах по политическому урегулированию конфликта, в котором стороны обязались строго соблюдать прекращение огня, не применять силу и не прибегать к угрозе ее применения друг против друга, а также Четырехстороннее соглашение о добровольном возвращении беженцев и перемещенных лиц, обстановка в зоне конфликта продолжает оставаться сложной. Уже после подписания данных документов имели место случаи вооруженных столкновений. Обстановка

чревата взрывом, который может привести к широкомасштабной вспышке боевых действий.

В документах, которые принимались в ходе переговоров об урегулировании грузино-абхазского конфликта под эгидой ООН и при содействии России, продолжающихся с декабря прошлого года, содержатся обращения к Совету Безопасности ООН о скорейшем развертывании операции по поддержанию мира (ОПМ) с участием в составе миротворческих сил ООН российского воинского контингента. Реализация этой операции должна содействовать разрешению острейшей проблемы - безопасному возвращению десятков тысяч беженцев в родные места. Однако решение об осуществлении ОПМ так до сих пор и не принято.

Обстановка в зоне конфликта требует немедленных действий. Откладывать ввод миротворческих сил недопустимо.

Подтверждая свою приверженность скорейшему решению проблемы беженцев, соблюдению прав человека и национальных меньшинств, принципу территориальной целостности Республики Грузия и обеспечению государственности Абхазии, государства Содружества Независимых Государств-участники

Договора о коллективной безопасности - призывают Совет Безопасности ООН принять незамедлительно решение о проведении миротворческой операции в Абхазии.

Совет глав государств выражает готовность в случае, если по каким либо причинам такое решение не будет принято в ближайшее время, в соответствии с духом и принципами Договора, призванного обеспечить мирное, безопасное развитие государств-участников, с согласия сторон в конфликте, ввести в зону конфликта миротворческие силы, состоящие из воинских заинтересованных государств-участников Договора.

Обращаемся ко всем государствам-участникам Содружества Независимых Государств с призывом принять участие в миротворческой миссии в зоне грузино-абхазского конфликта.

Проведение операции силами входящих в СНГ государств в данном случае шло бы в русле взаимодействия с ООН, в соответствии с Главой VIII ее Устава, в которой поощряются усилия региональных организаций в области поддержания мира.

Все действия государств СНГ-участников Договора о коллективной безопасности - должны будут сочетаться с использованием поддержки со стороны ООН и СБСЕ. Важную роль могло бы сыграть увеличение числа международных наблюдателей, уже находящихся в Абхазии по решению Совета Безопасности ООН, их тесное взаимодействие с командованием миротворческих сил. Мы также приветствовали бы готовность ООН поддержать такую миротворческую операцию дополнительными контингентами.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით:

არტურ აივაზიანი — რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ლერი ბაინდურაშვილი — მაიორი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის ბატალიონის სადაზვერვო სამსახურის უფროსი (სიკვდილის შემდეგ);

ნიკო იმსაძე — რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ილია კოვზირიძე — რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

როინ მიროტაძე — რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

პაატა პაპიძე — რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

თემურ ცუცქირიძე — რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

იგორ ბოიჩენკო — ზემდეგი, შეიარაღებული ძალების მთავარი შტაბის სადაზვერვო სამმართველოს სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლი;

ჯურხა გიორგაძე — ზემდეგი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის ბატალიონის ასეულის ზემდეგი (სიკვდილის შემდეგ);

ილია კოზმანაშვილი — რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის ბატალიონის მზვერავი (სიკვდილის შემდეგ);

ხვიჩა მიდელაშვილი — ზემდეგი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის ასეულის ზემდეგი;

ფრიდონ ნეფარიძე — რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის ბატალიონის მზვერავი (სიკვდილის შემდეგ);

გელა რაზმაძე — რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის ბატალიონის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

აკაკი რაზმაძე — რიგითი, დასავლეთ საქართველოს სამხედრო პოლიციის სპეციალური ჯგუფის უფროსი;

ვლადიმერ ტარასოვი – კაპიტანი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის ბატალიონის შტაბის უფროსი (სიკვდილის შემდეგ);

ანდრონიკ ხაჩატუროვი – რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის ბატალიონის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

გივი ჩიტაიშვილი – რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის ბატალიონის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ);

მამუკა ცეცხლაძე – რიგითი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის ბატალიონის მსროლელი (სიკვდილის შემდეგ).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 18 აპრილი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა ლ. მარშანიას სანქტ-პეტერბურგსა და მის მიმდებარე რუსეთის ჩრდილო-დასავლეთ რეგიონებში საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის პირად და სრულუფლებიან წარმომადგენლად დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის პირველი მოადგილე **ლორიკ მარშანია** სანქტ-პეტერბურგსა და მის მიმდებარე რუსეთის ჩრდილო-დასავლეთ რეგიონებში საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის პირად და სრულუფლებიან წარმომადგენლად.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 28 აპრილი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავგანწირვისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის

სამინისტროს მეთერთმეტე ბრიგადის სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ **ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით** (სიკვდილის შემდეგ):

ირაკლი დვალიძე – ლეიტენანტი, ლაზარეთის ექიმი-ანესთეზიოლოგი;
ლევან მაჭავარიანი – ლეიტენანტი, სატანკო ბატალიონის სამედიცინო სამსახურის უფროსი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 29 აპრილი

◆

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილება
1994 წლის 10 მაისი, თბილისი
რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს რესპუბლიკის საელჩოსთან საქართველოს სახელმწიფო მეთაურის საგანგებო წარმომადგენელთან აფხაზეთის საკითხებში სამუშაო ჯგუფის შექმნის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი **ადგენს:**

1. შეიქმნას რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს საელჩოსთან საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის საგანგებო წარმომადგენელთან აფხაზეთის საკითხებში სამუშაო ჯგუფი 5 საშტატო ერთეულით, მათ შორის ერთი საგანგებო წარმომადგენლისა და მრჩევლის 4 თანამდებობის შემოღებით.

2. რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს რესპუბლიკის საელჩოსთან საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის საგანგებო წარმომადგენლად აფხაზეთის საკითხებში რ.სიჭინავას დანიშვნასთან დაკავშირებით შეუნარჩუნდეს მას აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილის თანამდებობა და ხელფასი.

3. რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს რესპუბლიკის საელჩოსთან საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აფხაზეთის საკითხებში საგანგებო წარმომადგენლის თანამდებობრივი განაკვეთი განისაზღვროს რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს საგანგებო და სრულუფლებიანი დესპანის თანამდებობრივი განაკვეთის დონეზე.

4. სამუშო ჯგუფის მრჩევლებს დაუწესდეთ თანამდებობრივი განაკვეთები რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს რესპუბლიკის საელჩოს მრჩევლის თანამდებობრივი განაკვეთის დონეზე.

5. საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტრომ განსაზღვროს და გაითვალისწინოს საქართველოს რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში ამ სამუშაო ჯგუფის შესანახი ხარჯები.

საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი
თ. სიგუა

СОГЛАШЕНИЕ О ПРЕКРАЩЕНИИ ОГНЯ И РАЗЪЕДИНЕНИИ СИЛ

В Заявлении о мерах по политическому урегулированию грузино-абхазского конфликта, подписанном в Москве 4 апреля 1994 года, стороны обязались строго соблюдать официальное прекращение огня с указанной даты, а также вновь подтвердили свое обязательство отказаться от применения силы или угрозы ее применнения против друг друга, принятое ими в их коммюнике от 13 января 1994 года. Это обязательство остается в силе. Настоящее Соглашение о прекращении огня и разъединении сил официально закрепляет данное обязательство.

1. Стороны будут неукоснительно соблюдать прекращение огня на суще, море и в воздушном пространстве и будут воздерживаться от всех военных действий против друг друга.

2. Вооруженные силы сторон будут разъединены в соответствии со следующими принципами:

1) Район между линиями В и Д на прилагаемой карте будет Зоной безопасности (ЗБ). В этой зоне не должно быть вооруженных сил и тяжелой боевой техники. Территория между линиями А и В и линиями Д и Е будет зоной ограничения вооружений (ЗОВ). В ней не должно быть тяжелой боевой техники. В ЗБ и ЗОВ действуют местные гражданские власти. Используемая для этой цели полиция/ милиция может иметь личное оружие.

Тяжелая боевая техника включает в себя:

- все артиллерийские орудия и миномёты калибра свыше 80 мм;
- все танки;
- все бронетранспортеры.

2) Миротворческие силы Содружества Независимых Государств и военные наблюдатели, учрежденные в соответствии с Протоколом к настоящему Соглашению, будут размещены в ЗБ с целью наблюдения за соблюдением настоящего Соглащения.

3) Выводимая из ЗБ и ЗОВ тяжелая боевая техника будет храниться в обозначенных районах, которые будут определены сторонами, и находиться под наблюдением военных наблюдателей ООН.

4) Под контролем представителей миротворческих сил СНГ и наблюдателей ООН, при участии представителей сторон из Кодорского ущелья будет осуществлен отвод войск Руспублики Грузия в места их дислокации за пределами Абхазии.

Одновременно в Кодорском ущелье будет организовано регулярное патрулирование миротворческих сил и международных наблюдателей.

5) Будут расформированы и выведены все добровольческие формирования, состоящие из лиц, прибывших из-за пределов Абхазии.

6) Передвижение частей и подразделений миротворческих сил, а также международных наблюдателей вне ЗБ на соответствующих территориях будет согласовываться со сторанами.

7) Военные наблюдатели Организации Объединенных Наций будут также вести наблюдение за прибрежными водами и воздушным пространством между пунктами А и Д.

8) В случае нападения или прямой военной угрозы миротворческим силам они принимают соответствующие меры безопасности и самозащиты.

3. Точная разметка линий на подробной карте и план разъединения сил на первом этапе размещения миротворческих сил будут разработаны командованием миротворческих сил с участием сторон в рамках поэтапного полномасштабного урегулирования, продолжения возвращения беженцев и перемещенных лиц и в соответствии с Настоящим Соглащением в рабочей группе, которая начнет свою работу с 'той целью в Москве в течение пяти дней с момента подписания настоящего Соглащения. Они выполнят эту задачу в течение пяти дней. Разъединение начнется спустя пять дней после выполнения рабочей группой своей задачи. Процесс разъединения будет заверщен не позднее чем через десять дней с момента его начала.

4. Карта ЗБ и ЗОВ содержится в приложении А. Протокол. Протокол, касающийся миротворческих сил СНГ, гласит следующее: Стороны договариваются о том, что:

Функции миротворческих сил СНГ будет заключаться в том, чтобы приложить максимальные усилия для поддержания прекращения огня и обеспечения его неукоснительного соблюдения. Кроме того, их присутствие должно содействовать безопасному возвращению беженцев и перемещенных лиц, прежде всего в Гальский район. Они будут следить за осуществлением Соглащения и Протокола к нему в отношении ЗБ и ЗОВ. При выполнении свой миссии они будут соблюдать местные законы и постановления и не будут создавать помех для деятельности местной

гражданской администрации. Они будут пользоваться свободой передвижения в ЗБ и ЗОВ и связи, а также другими льготами, которые необходимы для выполнения их миссии.

Миротворческие силы СНГ будут действовать под командованием Временного Объединенного командования и Командующего миротворческими силами.

5. Процесс достижения полномасштабного политического урегулирования будет продолжен.

6. Стороны обращаются к Совету Безопасности Организации Объединенных Наций с просьбой расширить мандат военных наблюдателей ООН с тем, чтобы он предусматривал их участие в действиях указанных выше.

7. Стороны на основе Заявления Совета глав государств-участников Содружества Независимых Государств от 15 апреля 1994 года обращаются к Совету с просьбой о принятии решения об использовании коллективных миротворческих сил в зоне грузино-абхазского конфликта.

за ГРУЗИНСКУЮ СТОРОНУ
(Дж. Иоселиани)

за АБХАЗСКУЮ СТОРОНУ
(С. Джинджолия)

Москва, 14 мая 1994 года.

◆

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
აფხაზეთის აღორძინების საერთაშორისო
ფონდის საქმიანობის შემსწავლელი
პარლამენტის კომისიის შექმნის შესახებ

საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

შეიქმნას აფხაზეთის აღორძინების საერთაშორისო ფონდის საქმიანობის შემსწავლელი პარლამენტის კომისია შემდეგი შემადგენლობით: შალვა კეკელია, ალექსი კობაიძე, პაატა კოლუაშვილი, შალვა ნათელაშვილი და მევლუდ წიკლაური.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერის მოადგილე
ვახტანგ რჩეულიშვილი

თბილისი, 1994 წლის 17 მაისი.

საქართველოს პარლამენტის
გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

საქართველოს პარლამენტი შეშფოთებას გამოთქვამს აფხაზეთის რეგიონში კონფლიქტის გადაჭრის სამშვიდობო მოლაპარაკების დროს მიღებულ ბოლოდროინდელ დოკუმენტებში დაფიქსირებული მთელი რიგი პუნქტების და გაეროს გენერალური მდივნის ბუტროს ბუტროს გალის მიერ ა.წ. 3 მაისს უშიშროების საბჭოსათვის წარდგენილ მოხსენებაში აფხაზეთის სახელმწიფოებრივი სტატუსის და საქართველოს სახელმწიფოებრივ მოწყობასთან დაკავშირებით ჩამოყალიბებული დებულებების გამო (დანართი11). მოლაპარაკებათა პროცესის ამგვარი განვითარება და საქართველოში უკანასკნელ ხანს სოციალურ-პოლიტიკური დაძაბულობის ესკალაცია რეალურ საფრთხეს უქმნის როგორც საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობას, ისე მრავალსაუკუნოვან სახელმწიფოებრიობას. ყოველივე ეს საფრთხეს უქმნის სამშვიდობო პროცესს. რასაც შეიძლება საომარი მოქმედების ახალი ტალღა მოყვეს კავკასიის რეგიონში.

საქართველოს პარლამენტს აუცილებლად მიაჩნია კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარების პროცესის გაგრძელება საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და დაინტერესებულ მხარეთა მონაწილეობით, მიესალმება ძალისხმევას კონფლიქტის რეგიონში ლტოლვილთა და ხიზანთა დასაბრუნებლად. ამასთან, საქართველოს პარლამენტი აცხადებს, რომ ეროვნულსახელმწიფოებრივ ინტერესთა თვალსაზრისით უმთავრესია საქართველოს რესპუბლიკის შემადგენლობაში აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სტატუსის საკითხი, რომლის განსაზღვრის დროს აუცილებლად უნდა გათვალისწინდეს როგორც აფხაზეთის მრავალეროვანი მოსახლეობის უფლება განახორციელოს ავტონომიური სახელმწიფო მმართველობის ფუნქცია, ისე საქართველოს ცენტრალური ხელისუფლებისათვის იმ აუცილებელ კომპეტენციათა დატოვების საკითხი, რომლებსაც მსოფლიოში აღიარებულ სტანდარტთა მიხედვით ემყარება არსებული სახელმწიფო ინსტიტუტები.

საქართველოს პარლამენტი აუცილებლად მიიჩნევს ერთიანი სახელმწიფოს ძირითადი ატრიბუტების საქართველოს რესპუბლიკის კონსტიტუციასთან აფხაზეთის კონსტიტუციის შესაბამისობის, ერთიანი ფულადი სისტემის, საზღვრების, ჯარის, საგარეო პოლიტიკის ცენტრალური ხელისუფლების კომპეტენციაში დატოვებას. ხოლო ადამიანის უფლებათა დაცვის, ეკოლოგიის და საერთო კომპეტენციაში შემავალი მთელი რიგი საკითხების მკვეთრად გამიჯვნას.

კიდევ ერთხელ გამოვთქვამთ რა აფხაზეთის კონფლიქტის მშვიდობიანად მოგვარების იმედს, საქართველოს პარლამენტი, როგორც საქართველოს მოსახლეობის ნების გამომხატველი ერთადერთი ლეგიტიმური ორგანო, აცხადებს, რომ იგი არ დაუშვებს ერთიანი ქართული სახელმწიფოს დაშლას, და რომ ნებისმიერი შეთანხმება, რომელიც ხე-

ლყოფს საქართველოს ტერიტორიულ მთლიანობასა და სახელმწიფო სუვერენიტეტს სრულიად საქართველოს მოსახლეობის ნების გამოუხატავად, ჩაითვლება იურიდიული ძალის არმქონედ.

თბილისი, 1994 წლის 24 მაისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა ზემდეგ გ. ფახურიძის ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის ქუთაისის ბატალიონის ზემდეგი **გოჩა ფახურიძე** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 19 მაისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა მაიორ კ. კობალაძის ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის ეროვნული გვარდიის სამმართველოს ბატალიონ „შავნაბადას“ მეთაური, მაიორი **კობა კობალაძე** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 19 მაისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა ვ. სიჭინავას ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავგანწირვისათვის აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის

მინისტრთა საბჭოსთან არსებული სწრაფი რეაგირების ჯგუფის „იუპიტერის“ მებრძოლი, რიგითი **ვაჟა სიჭინავა** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 19 მაისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის სამხედრო მოსამსახურეების ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის სამხედრო მოსამსახურეები (სიკვდილის შემდეგ):

დავით დავითაშვილი — ვიცე-პოლკოვნიკი, მობილური ძალების სამხედრო ნაწილის მეთაურის სამხედრო მრჩეველი;

ლევან ცქიტიშვილი — ვიცე-პოლკოვნიკი, მობილური ძალების სამხედრო ნაწილის მეთაურის მოადგილე, შტაბის უფროსი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 19 მაისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
საქართველოში მცხოვრებ ომისა და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლებში მონაწილეების, აგრეთვე შეიარაღებული ძალების ვეტერანების საპენსიო უზრუნველყოფის მოწესრიგების, მატერიალურ-საყოფაცხოვრებო პირობებისა და სამედიცინო მომსახურების გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ

საქართველოში მცხოვრებ ომისა და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლებში მონაწილეების, აგრეთვე შეიარაღებული ძალებ-

ის ვეტერანების საპენსიო-უზრუნველყოფის მოწესრიგების, მატერიალურ-საყოფაცხოვრებო პირობებისა და სამედიცინო მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით:

1. შეიქმნას საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტთან ომისა და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლებში მონაწილეების, აგრეთვე შეიარაღებული ძალების ვეტერანების საპენსიო უზრუნველყოფის მოწესრიგების, მატერიალურ-საყოფაცხოვრებო პირობების და სამედიცინო მომსახურების გაუმჯობესების მუდმივმოქმედი სამთავრობო კომისია შემდეგი შემადგენლობით:

ირაკლი მენაღარიშვილი — კომისიის თავმჯდომარე, საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის მოადგილე.

კომისიის წევრები:

ვარდიკო ნადიბაიძე — გენერალ-ლეიტენანტი, საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრი;

დავით იაკობიძე — საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა მინისტრი;

ავთანდილ ჯორბენაძე — საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი;

ვაჟა გუჯაბიძე — საქართველოს რესპუბლიკის შრომისა და სოციალური დაცვის მინისტრი;

გიორგი კვესიტაძე — საქართველოს რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობისა და კვების მრეწველობის მინისტრი;

მურთაზ ზანკალიანი — საქართველოს რესპუბლიკის ვაჭრობისა და მომარაგების მინისტრი;

ნოდარ ჯავახიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული ბანკის პრეზიდენტი;

ალექსანდრე ბერიძე — პარლამენტის წევრი, გენერალ-მაიორი, საქართველოს რესპუბლიკის ომის, შრომისა და შეიარაღებული ძალების ვეტერანთა საბჭოს თავმჯდომარე.

2. დაევალოს აღნიშნულ კომისიას ერთი თვის ვადაში შეიმუშაოს და წარმოადგინოს 1994 წლის კომისიის სამუშაო გეგმა და წინადადებები ომისა და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლებში მონაწილეების, აგრეთვე შეიარაღებული ძალების ვეტერანების საპენსიო უზრუნველყოფის მოწესრიგების, მატერიალურ-საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესებისა და სამედიცინო მომსახურების უზრუნველყოფის შესახებ.

3. წინადადება მიეცეს თბილისის მერს ნ. ლეკიშვილს შექმნას

ქალაქის მერიასთან ამ საკითხების მომწესრიგებელი კომისია ვიცე-მერის კ. კაპანაძის თავმჯდომარეობით.

4. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტმა და კონტროლის პალატამ შეისწავლონ საქართველოს რესპუბლიკის სამინისტროების, უწყებების, ქალაქის მერიის, რაიონებისა და ქალაქების გამგეობების, ცალკეული ორგანიზაციებისა და დაწესებულებების მიერ ომისა და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლებში მონაწილეების, აგრეთვე შეიარაღებული ძალების ვეტერანებისათვის დაწესებული შეღავათების გავრცელების შესრულება.

გაწეული მუშაობის შესახებ წარმოადგინონ ინფორმაცია 1994 წლის 1 აგვისტომდე.

5. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტს იუსტიციის, თავდაცვის, შინაგან საქმეთა, ჯანმრთელობის დაცვის, შრომისა და სოციალური უზრუნველყოფის სამინისტროებთან ერთად ორი თვის ვადაში შეიმუშაოს და მიიღოს დადგენილება ომისა და შეიარაღებული ძალების ვეტერანებისათვის ერთიანი შეღავათებისა და გარანტიების დაწესების შესახებ.

აღნიშნული დადგენილება გამოქვეყნდეს პრესაში.

6. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტთან საქართველოსთვის საერთაშორისო დახმარების კოორდინაციის ბიუროს თავმჯდომარეს იმენალარიშვილს განსაზღვროს და გადაწყვიტოს საქართველოსათვის საერთაშორისო დახმარების ხაზით მიღებული ფონდებიდან ომისა და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლებში მონაწილეების, აგრეთვე შეიარაღებული ძალების ვეტერანთათვის სურსათისა და მედიკამენტების გამოყოფის საკითხი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 2 ივნისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთიდან ლტოლვილთა სრულმასშტაბიანი დაბრუნების პრობლემათა მოსაგვარებელი მუდმივმოქმედი შტაბის შექმნის შესახებ

1. შეიქმნას აფხაზეთიდან ლტოლვილთა სრულმასშტაბიანი დაბრუნების პრობლემათა მოსაგვარებელი მუდმივმოქმედი შტაბი შემდეგი შემადგენლობით:

ოთარ ფაცაცია — შტაბის თავმჯდომარე, საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი;

თამაზ ნადარეიშვილი — თავმჯდომარის მოადგილე, საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის მოადგილე;

ლონდერ ცაავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე (შტაბის მდივანი);

ვახტანგ აბაშიძე — საქართველოს რესპუბლიკის საინფორმაციო-საგამომცემლო კორპორაციის გენერალური დირექტორი;

ანზორ ბურჯანაძე — საქართველოს რესპუბლიკის პურპროდუქტების სახელმწიფო კორპორაციის თავმჯდომარე;

იგორ გიორგაძე — საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის უფროსი;

არჩილ გოგელია — საქართველოს რესპუბლიკის ტელერადიოკორპორაციის თავმჯდომარე;

გურამ გოგიჩაიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის ავტოტრანსპორტის დეპარტამენტის თავმჯდომარე;

ვაჟა გუჯაბიძე — საქართველოს რესპუბლიკის შრომისა და სოციალური დაცვის მინისტრი;

ზურაბ ერქვანია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარე;

ვალერიან ვაშაკიძე — საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის თავმჯდომარე;

რემი ვაშაკიძე — საქართველოს რესპუბლიკის სარკინიგზო ტრანსპორტის დეპარტამენტის თავმჯდომარე;

მურთაზ ზანკალიანი — საქართველოს რესპუბლიკის ვაჭრობისა და მომარაგების მინისტრი;

დავით ზუბიტაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის „ნავთობპროდუქტების“ სახელმწიფო კონცერნის თავმჯდომარე;

დავით იაკობიძე — საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა მინისტრი;

ფრიდონ ინჯია — საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის მინისტრი;

ალექსანდრე კავსაძე — საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარე;

გენო კალანდია — საქართველოს პარლამენტის წევრი;

შალვა კეკელია — საქართველოს რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობისა და კვების მრეწველობის მინისტრის მოადგილე;

შოთა კვირაია — საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრი;

გურამ მირიანაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის არქიტექტურისა და მშენებლობის საქმეთა კომიტეტის თავმჯდომარე;

ვარდიკო ნადიბაიძე — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრი;

ზურაბ პაპასკირი — საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის პარლამენტთან ურთიერთობისა და კანონშემოქმედებითი საქმიანობის საკითხთა სახელმწიფო მრჩეველი;

ბორის სალარიძე — საქართველოს რესპუბლიკის „საქავტოგზის“ სახელმწიფო კონცერნის თავმჯდომარე;

რევაზ ტყემალაძე — საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის ჯანდაცვისა და სოციალურ საკითხთა წამყვანი სახელმწიფო მრჩეველი;

ნინო უზნაძე — საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის საერთაშორისო ჰუმანიტარული დახმარების კოორდინაციის სამსახურის ხელმძღვანელი;

ვახტანგ ყოლბაია — გალის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარე;

ედიშერ ჩარგაზია — ზუგდიდის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარე;

ზურაბ ჭანკოტაძე — საქართველოს რესპუბლიკის საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის თავმჯდომარე;

იური ჭედია — „საქენერგოს“ დეპარტამენტის თავმჯდომარე;

მამია ჭუმბურიძე — საქართველოს რესპუბლიკის ცეკავშირის გამგეობის თავმჯდომარის მოადგილე;

იოსებ ხარატიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის სამშენებლო და კომუნალური მეურნეობის საკითხთა მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი;

ავთანდილ ჯორბენაძე — საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი.

2. შტაბმა უზრუნველყოს აფხაზეთიდან ლტოლვილთა სრულმასშტაბიანი და ეტაპობრივი დაბრუნებისათვის აუცილებელი ეკონომიკური და მატერიალურ-ტექნიკური პრობლემების გადაჭრა.

3. აფხაზეთიდან ლტოლვილთა სრულმასშტაბიანი და ეტაპობრივი დაბრუნების პროგრამის საინფორმაციო უზრუნველყოფის მიზნით შტაბმა შექმნას საინფორმაციო უზრუნველყოფის ჯგუფი და შეუქმნას მას მუშაობისათვის საჭირო ყველა პირობა.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 3 ივნისი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ლ. ცაავას აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველ მოადგილედ დამტკიცების შესახებ

დამტკიცდეს საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი აფხაზეთის საკითხებში **ლონდერ ცაავა** იმავდროულად აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველ მოადგილედ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 6 ივნისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ავღანეთის ვეტერანთა საქართველოს კავშირის ბატალიონის მებრძოლების ვასტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ
(სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის დაჯილდოვდნენ ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით ავღანეთის ვეტერანთა საქართველოს კავშირის ბატალიონის მებრძოლები (სიკვდილის შემდეგ):

კობა აბზიანიძე — თადარიგის ლეიტენანტი, დეტექტიური საზოგადოების „დეტას“ ინსპექტორი;

ვაჟა ბანეთიშვილი — თადარიგის ლეიტენანტი, დეტექტიური საზოგადოების „დეტას“ ინსტრუქტორი;

იოსებ გრიგალავა — დეტექტიური საზოგადოების „დეტას“ ინსტრუქტორი;

ბადრი ჟვანია — თადარიგის ლეიტენანტი, კავშირის რეფერენტი;

ნუგზარ მიხანაშვილი — თადარიგის მაიორი, დეტექტიური საზოგადოების „დეტას“ ვიცე-პრეზიდენტი, საქართველოს პარლამენტის წევრი;

კახაბერ ჯოჯუა — კავშირის წევრი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 10 ივნისი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით (სიკვდილის შემდეგ):

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

შუქრი ანჩაბაძე — კაპიტანი, აფხაზეთის სამხედრო პოლიციის სამმართველოს ქ. სოხუმის ბატალიონის ასეულის მეთაური;

ზურაბ ანჩაბაძე — უფროსი ლეიტენანტი, აფხაზეთის სამხედრო პოლიციის სამმართველოს ქ. სოხუმის ბატალიონის ასეულის მეთაური;

ანტონ გელაძე — ზემდეგი, 22-ე მოტომსროლელი ბრიგადის სარემონტო ასეულის ზემდეგი;

გოჩა ელბაქიძე — ლეიტენანტი, 22-ე მოტომსროლელი ბრიგადის 225-ე ცალკეული სატანკო ბატალიონის ფიზიკური მომზადების უფროსი;

თამაზ თათოშვილი — ზემდეგი, 22-ე მოტომსროლელი ბრიგადის 225-ე ცალკეული სატანკო ბატალიონის სამედიცინო პუნქტის აფთიაქის უფროსი;

ირაკლი ივანიძე — რიგითი, 22-ე მოტომსროლელი ბრიგადის მე-6 მოტომსროლელი ბატალიონის მეტყვიმფრქვევე;

შალვა ივანიძე — უფროსი ლეიტენანტი, 22-ე მოტომსროლელი ბრიგადის მე-6 მოტომსროლელი ბატალიონის ნაღმმტყორცნელთა ოცეულის მეთაური;

თეიმურაზ კაჭკაჭიშვილი — ლეიტენანტი, 22-ე მოტომსროლელი ბრიგადის კავშირგაბმულობის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

გიორგი ჯაფარიძე — ლეიტენანტი, 22-ე მოტომსროლელი ბრიგადის სამედიცინო ლაზარეთის განყოფილების ორდინატორი.

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

გელა შაქარიშვილი — რიგითი, მთავარი შტაბის კავშირგაბმულობის ბატალიონის პირველი რადიოასეულის მებრძოლი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 13 ივნისი.

საპარლამენტო უმრავლესობის
გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

ა.წ. 14 ივნისს საპარლამენტო ფრაქცია „რესპუბლიკელებმა“ პარლამენტის სხდომაზე გააკეთა განცხადება, სადაც ეჭვის ქვეშ დააყენა რუსეთის ჯარის მიერ საქართველოში სამშვიდობო მისიის შესრულების საკითხი. ამას მოჰყვა სამშვიდობო ოპერაციის გადავადება, პოლიტიკური მოწესრიგების პროცესის გაჭიანურება.

საპარლამენტო უმრავლესობას მიაჩნია, რომ ერთი ფრაქციის განცხადებამ (სულ 21 დეპუტატი) არ უნდა მოახდინოს არავითარი ზემოქმედება პოლიტიკური მოწესრიგების პროცესზე და აცხადებს, რომ მთლიანად იზიარებს და მხარს უჭერს აფხაზეთის პრობლემის გადაჭრის, უწინარესად, გენოციდის შედეგად იძულებით გადაადგილებულ პირთა საცხოვრებელ ადგილებში დაბრუნების მშვიდობიან გზას.

გამოვხატავთ რა მოსახლეობის აბსოლუტური უმრავლესობის აზრს ამ საკითხზე, ჩვენ კიდევ ერთხელ აღვნიშნავთ, რომ დღეს არსებული რეალობების გათვალისწინებით არჩეულ გზას გონიერი ალტერნატივა არ გააჩნია. საერთაშორისო ორგანიზაციების მეთვალყურეობით დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის, უპირველეს ყოვლისა, რუსეთის ჯარების მიერ სამშვიდობო მისიის განხორციელება ერთადერთი რეალური და მაშასადამე, სწორი გზაა, რომელიც მიმართულია არა მხოლოდ საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის აღსადგენად, ქართველთა, აფხაზთა, ქვეყნის მთელი მრავალეროვანი მოსახლეობის საკეთილდღეოდ, არამედ საქართველო-რუსეთის მჭიდრო მეგობრული ურთიერთობების აღსადგენად, მთლიანად კავკასიაში მშვიდობისა და სტაბილურობის განსამტკიცებლად.

ვაცხადებთ, რომ ყოველგვარი მცდელობა ამ პროცესის ჩაშლის, საქართველო-რუსეთის ურთიერთობებში ბზარის გაჩენის და კონფრონტაციული პოლიტიკის რეანიმაციისა, მიმართულია ქვეყნისა და ხალხის ინტერესების საწინააღმდეგოდ და არავითარ შემთხვევაში არ გამოხატავს როგორც პარლამენტის და საერთოდ საქართველოს ხელისუფლების, ასევე მოსახლეობის აბსოლუტური უმრავლესობის აზრს.

მიღებულია საპარლამენტო უმრავლესობის სხდომაზე

თბილისი, 1994 წლის 15 ივნისი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
დ. ბაზღაძის აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის თავმჯდომარედ – საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის უფროსის მოადგილედ დანიშვნის შესახებ

დაინიშნოს **დავით ბაზღაძე** აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის თავმჯდომარედ – საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის უფროსის მოადგილედ.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 17 ივნისი.

•

საპარლამენტო უმრავლესობის
გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

სამწუხაროდ, ჩვენ კიდევ ერთხელ იძულებულნი ვართ დავაფიქსიროთ, რომ ოპოზიციის ერთი ნაწილი კვლავაც ცდილობს ქვეყნის სოციალურ-პოლიტიკური ცხოვრების დესტაბილიზაციას, რისთვისაც სულ ახალ-ახალ ხრიკებს მიმართავს.

ასე, უკანასკნელ ხანს ცდილობენ პარლამენტის სამსჯელოდ ე.წ. „სახელმწიფო ხელისუფლების საკითხის“ გამოტანას, რაც მიმართულია უწინარესად სახელმწიფოს მეთაურის უფლებამოსილების შეკვეცისაკენ და, ამგვარად, პირველ რიგში, აფხაზეთის პრობლემის მშვიდობიანი მოწესრიგების გეგმების ჩასაშლელად. ეს არ გამოუვიდათ მაშინ, როდესაც ცდილობდნენ თავს მოეხვიათ პარლამენტისათვის უშუალოდ ამ პროცესის ჩაშლა. ახლა კი სხვა მხრიდან ცდილობენ ამის გაკეთებას. თავად რესპუბლიკის ბიუჯეტის განხილვაც გვიჩვენებს, რომ ზოგ პოლიტიკურ ძალას პარლამენტში ბიუჯეტის განხილვა აინტერესებს ქვეყნის სოციალურ-ეკონომიკური უმძიმესი მდგომარეობის გამოსწორების მიზნით კი არა, არამედ მხოლოდ და მხოლოდ როგორც სამთავრობო კრიზისის გამომწვევი მექანიზმი. ამას ისიც ამტკიცებს, რომ პარლამენტის ზოგიერთ კომისიას საერთოდ არ განუხილავს ბიუჯეტის პროექტი და სერიოზულად არც კი უმუშავია მასზე.

რაც შეეხება ხელისუფლების საკითხს, მისი განხილვა ისედაც მოხდება ქვეყნის ახალი კონსტიტუციის პროექტის განხილვისას და ასეთი პროექტი,

როგორც ვიცით, უკვე რამდენიმეა. საპარლამენტო უმრავლესობა, უდიდეს მნიშვნელობას ანიჭებს რა კონსტიტუციის მომზადებას, აქტიურად მუშაობს პროექტებზე და ემზადება ასეთი განხილვისათვის.

თუკი ოპოზიციას გააჩნია სახელმწიფო ხელისუფლების შესახებ კანონში ცვლილებების პროექტი, იგი უნდა გადაეცეს იურიდიულ კომისიას და მხოლოდ რეგლამენტით გათვალისწინებული პროცედურით მოხდეს მისი განხილვა. მაგრამ ამ საკითხებზე დღეს მოუმზადებელი დისკუსიების გამართვას, მიმართულს მხოლოდ და მხოლოდ მდგომარეობის დესტაბილიზაციისათვის, აფხაზეთში სამშვიდობო პროცესის ჩასაშლელად, ჩვენ განვიხილავთ როგორც ახალი პროვოკაციის მცდელობას, რაშიც მონაწილეობას, ცხადია, არ მივიღებთ.

თბილისი, 1994 წლის 21 ივნისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის კონფლიქტის პოლიტიკური მოწესრიგების საინფორმაციო უზრუნველყოფის ცენტრის შექმნის შესახებ

ბოლო დროს აფხაზეთის პრობლემის სრულმასშტაბიანი მოწესრიგების, ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა აფხაზეთში დაბრუნების პროცესთან დაკავშირებით, როგორც საქართველოს, ისე რუსეთისა და სხვა ქვეყნების მასობრივი ინფორმაციის საშუალებათა მიერ კონფლიქტის ზონაში მიმდინარე მოვლენების საქართველოსა და მის ფარგლებს გარეთ ობიექტურად და ოპერატიულად გაშუქების მიზნით აუცილებელია ამ ეტაპზე საინფორმაციო უზრუნველყოფის სრულყოფილი სისტემის შექმნა.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე;

1. შეიქმნას აფხაზეთის კონფლიქტის პოლიტიკური მოწესრიგების საინფორმაციო უზრუნველყოფის ცენტრი შემდეგი შემადგენლობით:

ლონდერ ცაავა – ხელმძღვანელი, საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის მთავარი სახელმწიფო მრჩეველი, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე;

ვახტანგ აბაშიძე — ხელმძღვანელის მოადგილე, აინფორმაციო-საგამომცემლო კორპორაციის გენერალური დირექტორი;

ზაზა შენგელია — ხელმძღვანელის მოადგილე, საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის საინფორმაციო პოლიტიკის ბიუროს ხელმძღვანელის მოადგილე;

არჩილ გოგელია — საქართველოს რესპუბლიკის ტელერადიოკორპორაციის თავმჯდომარე;

გურამ გოგიაშვილი — გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ მთავარი რედაქტორი;

რაფიელ გელანტია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს პრესცენტრის ხელმძღვანელი;

დავით დემეტრაშვილი — რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს რესპუბლიკის საელჩოს პრესსამსახურის ხელმძღვანელი;

აპოლონ სილაგაძე — გაზეთ „სვობოდნაია გრუზიას“ მთავარი რედაქტორი;

რამაზ სიჭინავა — რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს რესპუბლიკის საელჩოსთან საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განსაკუთრებული დავალებათა რწმუნებული აფხაზეთის საკითხებში, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველი მოადგილე;

იოსებ ტყებუჩავა — საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის პრესცენტრის ხელმძღვანელი;

ედიშერ ჩარგაზია — ქ. ზუგდიდის გამგებელი;

ვახტანგ ყოლბაია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის მოადგილე, გალის რაიონის გამგებელი.

2. აფხაზეთის კონფლიქტის პოლიტიკური მოწესრიგების საინფორმაციო უზრუნველყოფის ცენტრმა უზრუნველყოს ობიექტური, ოპერატიული ინფორმაციის მოპოვებისა და გავრცელების სრულყოფილი, მოქნილი სისტემის შექმნა, რისთვისაც კონფლიქტის რეგიონიდან ტელესაკომუნიკაციო საშუალებებით მჭიდრო კონტაქტი დაამყაროს საინფორმაციო-საგამომცემლო კორპორაციასთან, სახელმწიფოს მეთაურის პრესსამდივნოსთან, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს, ლტოლვილთა და ადგილნაცვალ პირთა სპეციალური კომისიის, აფხაზეთიდან ლტოლვილთა სრულმასშტაბიანი დაბრუნების პრობლემათა მოსაგვარებელი მუდმივმოქმედი შტაბის, საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს, სხვა ძალოვანი სამინისტროების, სახელმწიფო უწყებების პრესსამსახურებთან. ამასთან, თავის საქმიანობაში ფართოდ გამოიყენოს საზოგადოებრივი აზრის გამოკითხვის პრაქტიკა, გაითვალისწინოს საზოგადოებრიობის წერილებსა და განცხადებებში, აგრეთვე

პოლიტიკური პარტიებისა და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების მიერ გამოთქმული მოსაზრებები.

3. საინფორმაციო უზრუნველყოფის ცენტრმა საინფორმაციო-საგამომცემლო კორპორაციასთან ერთად ოპერატიულად გააერცელოს მოპოვებული ინფორმაცია როგორც საქართველოს, ისე უცხოეთის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებში, უცხოეთში საქართველოს რესპუბლიკის და საქართველოს რესპუბლიკაში უცხოეთის ქვეყნების საელჩოებში, გაეროში, ევროგაერთიანებაში, დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის საპარლამენტთაშორისო ასამბლეასა და სხვა საერთაშორისო ორგანიზაციებში. ამ საქმეში სრულად იქნეს გამოყენებული საინფორმაციო-საგამომცემლო კორპორაციასთან და „იტარ-ტასს“ შორის დადებული ხელშეკრულება თანამშრომლობის შესახებ.

4. საინფომაციო უზრუნველყოფის ცენტრმა ორგანიზაცია გაუწიოს რეგიონში აკრედიტებული ჟურნალისტებისათვის ბრიფინგების, პრესკონფერენციების მოწყობას, მოახდინოს დროული და კვალიფიცირებული რეაგირება საქართველოს თუ საზღვარგარეთის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით ტენდენციური და დამახინჯებული ინფორმაციის გადაცემის თითოეულ ფაქტზე, დროულად განახორციელოს და შემდგომში მკაცრი კონტროლი დაუწესოს რეგიონში მომუშავე ჟურნალისტების აკრედიტაციას, ყოველმხრივ შეუწყოს ხელი მათ პროფესიულ საქმიანობაში.

5. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უზრუნველყოფის სამსახურს (ი.ანდრიაძე) განახორციელოს ღონისძიებები საინფორმაციო უზრუნველყოფის ცენტრის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის შესაქმნელად, ოპერატიულად გადაწყვიტოს პირველი რიგის ამოცანები მის სასწრაფოდ ასამოქმედებლად.

6. საქართველოს რესპუბლიკაში კავშირგაბმულობის სამინისტრომ (ფ. ინჯია), დეპარტამენტმა „საქენერგომ“ (ი. ჭედია) და „საქნავთობპროდუქტებმა“ (დ. ზუბიტაშვილი) უზრუნველყონ საინფორმაციო უზრუნველყოფის ცენტრის შეუფერხებელი მუშაობისათვის საჭირო ღონისძიებათა განხორციელება, მკაცრი კონტროლი გაუწიოს მათ შესრულებას.

7. განკარგულება გამოქვეყნდეს პრესაში.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 22 ივნისი.

•

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის სამხედრო მოსამსახურეების ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი

გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ):

პავლე გიორგობიანი – კაპიტანი, სპეციალური დანიშნულების ასეულის შტაბის უფროსი;

მიხეილ ოძელაშვილი – მაიორი, სპეციალური დანიშნულების ასეულის მეთაური.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 23 ივნისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

საშშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით:

აკაკი კურტანიძე – ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მერვე ბატალიონის „ცუგუროვკის“ პირველი ასეულის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

არჩილ ამაღლობელი – რიგითი, 101-ე ბატალიონის მეორე ასეულის ათეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

მალხაზ დოლიძე – რიგითი, 101-ე ბატალიონის მეორე ასეულის რადისტი-მეკავშირე (სიკვდილის შემდეგ);

ზურაბ პაქსაძე – ვიცე-პოლკოვნიკი, გაერთიანებული სამხედრო აკადემიის სასწავლო ცენტრის უფროსის მოადგილე შეიარაღებისა და ტექნიკის დარგში.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 23 ივნისი.

30 июня 1994 г. Нью-Йорк, ООН
Совет Безопасности

РЕЗОЛЮЦИЯ 934 (1994), принятая Советом Безопасности на его 3398-м заседании 30 июня 1994 года

Совет Безопасности,

подтверждая свои резолюции 849 (1993) от 9 июля 1993 года, 854 (1993) от 6 августа 1993 года, 858 (1993) от 24 августа 1993 года, 876 (1993) от 19 октября 1993 года, 881 (1993) от 4 ноября 1993 года, 892 (1993) от 22 декабря 1993 года, 896 (1994) от 31 января 1994 года, 901 (1994) от 4 марта 1994 года и 906 (1994) от 25 марта 1994 года.

рассмотрев доклад Генерального секретаря от 16 июня 1994 года (S/1994/725),

ссылаясь на письмо Председателя Совета Безопасности от 16 июня 1994 года на имя Генерального секретаря (S/1994/714),

принимая к сведению письмо министра иностранных дел Российской Федерации от 21 июня 1994 года на имя Генерального секретаря (S/1994/732),

отмечая, что переговоры между сторонами о всеобъемлющем политическом урегулировании будут в скором времени возобновлены, и настоятельно призывая стороны достичь существенного прогресса на пути к политическому урегулированию в соответствии с принципами, изложенными в его предыдущих резолюциях,

1) приветствует доклад Генерального секретаря от 16 июня 1994 года;

2) отмечает с удовлетворением начало оказания Содружеством независимых Государств (СНГ) помощи в зоне конфликта, в ответ на просьбу сторон, на основе Соглашения о прекращении огня и разъединении сил от 14 мая 1994 года (S/1994/583, приложение 1), в непрерывной координации с Миссией Организации Объединенных Наций по наблюдению в Грузии (МООННГ), и на основе дальнейших мер по организации координации с МООННГ, которые будут согласованы ко времени рассмотрения Советом рекомендаций Генерального секретаря в отношении расширения МООННГ;

3) постановляет продлить существующий мандат Миссии Организации Объеденных Нации по наблюдению в Грузии (МООННГ) в ее нынешнем утвержденном численном составе на период до 21 июля 1994 года, в течение которого будет рассмотрен вопрос о дальнейшем расширении МООННГ, как это рекомендовано в докладе Генерального секретаря от 6 июня 1994 года (S/1994/529 Add 1).

4) просит Генерального секретаря в свете письма Председателя Совета Безопасности от 16 июня 1994 года (S/1994/714) представить Совету доклад о результатах переговоров между МООННГ, сторонами и миротворческими силами СНГ, направленных на достижение соглашения об организации координации между расширенной МООННГ и миротворческими силами СНГ на месте;

5) подтверждает свою готовность рассмотреть подробные рекомендации в отношении расширения МООННГ в свете идей, изложенных в пункте 7 доклада Генерального секретаря от 6 июня 1994 года;

6) постановляет продолжать активно заниматься этим вопросом.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის სარკინიგზო ტრანსპორტის დეპარტამენტის მერვე სპეციალური დანიშნულების ქვედანაყოფის მებრძოლების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის სარკინიგზო ტრანსპორტის დეპარტამენტის მერვე სპეციალური დანიშნულების ქვედანაყოფის მებრძოლები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით:

გიორგი ირემაშვილი – კაპიტანი, შტაბის უფროსი (სიკვდილის შემდეგ);

ვლადიმერ ლუბოვსკი – მაიორი, მეთაურის პირველი მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

თამაზ ტოროშელიძე – კაპიტანი, მეთაურის მოადგილე ტექნიკური უზრუნველყოფის დარგში (სიკვდილის შემდეგ);

ალბერტ ქართველიშვილი – კაპიტანი, მეთაურის მოადგილე ზურგის დარგში (სიკვდილის შემდეგ);

სერგო ჭოველი – კაპიტანი, ასეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით:

ზაზა მიდოდაშვილი – კაპიტანი, ასეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ვლადიმერ ჯავახიშვილი – კაპიტანი, ასეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

ზვიად თათრიშვილი – უფროსი ლეიტენანტი, ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

გელა ირემაშვილი – უფროსი ლეიტენანტი, ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

უშანგი (მამუკა) მამულაშვილი – რიგითი, მებრძოლი;

იური პატარიძე – უფროსი ლეიტენანტი, ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 5 ივლისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა ა. გამახარიას ღირსების ორდენით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლის დროს სოხუმის დაცვის ორგანიზაციის საქმეში შეტანილი პირადი წვლილისა და ქარხანა „სოხუმხელსაწყოს“ უდანაკარგოდ ევაკუაციისას გამოჩენილი გმირობისა და თავდადებისათვის სოხუმის სააქციო საზოგადოება „ორგტექნიკის“ გენერალური დირექტორი **ალუ გამახარია** დაჯილდოვდეს ღირსების ორდენით.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 5 ივლისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ ა მ. ჯანგველაძის ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლის დროს ჯანმრთელობის დაცვის სისტემაში გამოჩენილი ორგანიზატორიული ნიჭის, მოქალაქეობრივი სიმამაცისა და თავდადებისათვის აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი **მერი ჯანგველაძე** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წელი 5 ივლისი.

21 июля 1994 г. Нью-Йорк, ООН
Совет Безопасности

РЕЗОЛЮЦИЯ 937 (1994),
принятая Советом Безопасности на его 3407-м заседании 21 июля 1994 года

Совет Безопасности,

вновь подтверждая свои резолюции 849 (1993) от 9 июля 1993 года, 854 (1993) от 6 августа 1993 года, 858 (1993) от 24 августа 1993 года, 876 (1993) от 19 октября 1993 года, 881 (1993) от 4 ноября 1993 года, 892 (1993) от 22 декабря 1993 года, 896 (1994) от 31 января 1994 года, 901 (1994) от 4 марта 1994 года, 906 (1994) от 25 марта 1994 года и 934 (1994) от 30 июня 1994 года,

ссылаясь на письмо Председателя Совета Безопасности от 16 июня 1994 года на имя Генерального секретаря (S/1994/714),

рассмотрев доклад Генерального секретаря от 12 июля 1994 года (S/1994/818 и Add.1),

вновь подтверждая свою приверженность суверенитету и территориальной целостности Республики Грузия и право всех беженцев и перемещенных лиц, затронутых конфликтом, на возвращение в свои дома в условиях безопасности в соответствии с международным правом и положениями четырехстороннего соглашения о добровольном возвращении беженцев и перемещенных лиц (S/1994/397, приложение II), подписанного в Москве 4 апреля 1994 года,

приветствуя Соглашение о прекращении огня и разъединении сил, подписанное в Москве 14 мая 1994 года (S/1994/583),

признавая важность последовательного и всестороннего осуществления Заявления о мерах по политическому урегулированию грузино-абхазского конфликта(S/1994/397), приложение 1) и четырехстороннего соглашения,

подчеркивая огромную важность прогресса на переговорах под эгидой Организации Объединенных Наций при помощи Российской Федерации в качестве содействующей стороны и при участии представителей Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе (СБСЕ) в целях достижения всеобъемлющего политического урегулирования конфликта, включая вопрос о политическом статусе Абхазии, при полном уважении суверенитета и территориальной целостности Республики Грузия, на основе принципов, изложенных в его предыдущих резолюциях,

подчеркивая также, что этот прогресс позволит Совету вновь рассмотреть вопрос о возможном развертывании миротворческих сил в Абхазии, Республика Грузия, как это предлагается в письме министров иностранных дел Республики Грузия и Российской Федерации от 7 сентября 1993 года на имя Генерального секретаря (S/26478),

подчеркивая далее необходимость предотвратить любое возобновление военных действий в районе,

будучи глубоко обеспокоен в связи с гуманитарной ситуацией и опасностями, которые могут возникнуть в регионе, если большое количество беженцев и перемещенных лиц не сможет вернуться в свои дома в безопасности,

принимая во внимание обращение Главы Государства Республики Грузия от 16 мая 1994 года и обращение Председателя Верховного Совета Абхазии от 15 мая 1994 года к Совету глав государств Содружества Независимых Государств (СНГ) и признавая, что развертывание миротворческих сил СНГ в этом районе основывается на просьбе и согласии сторон в конфликте,

принимая к сведению заявления в письме министра иностранных дел Российской Федерации от 21 июня 1994 года на имя Генерального секретаря (S/1994/732, приложение) относительно мандата миротворческих сил СНГ и срока ее действия,

с удовлетворением отмечая готовность Российской Федерации продолжать информировать членов Совета Безопасности о деятельности миротворческих сил СНГ,

приветствуя предусматриваемое укрепление сотрудничества и координации между Генеральным секретарем Организации Объединенных Наций и действующим Председателем Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе (СБСЕ), в частности в том, что касается их усилий по достижению всеобъемлющего политического урегулирования в Республике Грузия,

подчеркивая важность соответствующих положений документов Хельсинской встречи руководителей стран-членов СБСЕ в 1992 году (S /24370) и совещания на уровне министров стран - членов СБСЕ, состоявшегося в Риме 30 ноября и 1 декабря 1993 года (S /26843), в том числе касающихся миротворческой деятельности в регионе СБСЕ,

принимая к сведению заверения, данные сторонами и представителями миротворческих сил СНГ, относительно полной свободы передвижения Миссии Организации Объединенных Наций по наблюдению в Грузии (МООННГ) при выполнении ею своего мандата как в зоне операций миротворческих сил СНГ, так и в других соответствующих частях территории Республики Грузия,

1) приветствует доклад Генерального секретаря от 12 июля 1994 года;

2) призывает стороны активизировать свои усилия по достижению скорейшего и всеобъемлющего политического урегулирования под эгидой Организации Объединенных Наций при помощи Российской Федерации в качестве содействующей стороны и при участии представителей СБСЕ и приветствует желание сторон, чтобы Организация Объединенных Наций продолжала активно участвовать в поисках политического урегулирования;

3) высоко оценивает усилия членов СНГ, направленные на поддержание прекращения огня в Абхазии, Республика Грузия, и содействует возвращению беженцев и перемещенных лиц в свои дома в соответствии с Соглашением, подписанным в Москве 14 мая 1994 года при всестороннем содействии Управления Верховного комиссара Организации Объединенных Наций по делам беженцев

(УВКБ), и в соответствии с Четырехсторонним соглашением;

4) приветствуя сделанный Российской Федерацией вклад и свидетельства о дальнейших вкладах других членов СНГ в миротворческие силы в ответ на просьбу сторон на основании Соглашения от 14 мая, в координации с МООННГ на основе договоренностей, изложенных в докладе Генерального секретаря от 12 июля 1994 года, и в соответствии с утвердившимися принципами и практикой Организации Объединенных Наций;

5) постановляет уполномочить Генерального секретаря увеличить численность МООННГ, как это требуется, до 136 военных наблюдателей при соответствующем вспомогательном гражданском персонале;

6) постановляет также, что мандат расширенной МООННГ, основанный на рекомендациях в докладе Генерального секретаря, будет состоять в следующем:

a) наблюдении и контроле за выполнением сторонами Соглашения о прекращении огня и разъединении сил, подписанного в Москве 14 мая 1994 года;

b) наблюдении за операцией миротворческих сил СНГ в рамках осуществления Соглашения;

c) контроле путем наблюдения и патрулирования за тем, чтобы войска сторон не оставались в зоне безопасности и не возвращались в нее и чтобы тяжелая боевая техника не оставалась в зоне безопасности или зоне ограничения вооружений и не вводилась туда вновь;

d) наблюдении за районами хранения тяжелой боевой техники, выведенной из зоны безопасности и зоны ограничения вооружений, в случае необходимости в сотрудничестве с миротворческими силами СНГ;

e) наблюдении за выводом войск Республики Грузия из Кодорского ущелья в места за пределами Абхазии, Республика Грузия;

f) регулярном патрулировании Кодорского Ущелья;

g) расследовании по просьбе любой стороны или миротворческих сил СНГ или по своей собственной инициативе сообщений или утверждений о нарушениях Соглашения и в попытках урегулирования или содействия урегулированию таких инцидентов;

h) регулярном представлении докладов Генеральному секретарю в рамках своего мандата, в частности об осуществлении Соглашения, любых нарушениях и их расследовании МООННГ, а также о других соответствующих событиях,

i) поддержании тесных контактов с обеими сторонами в конфликте и сотрудничестве с миротворческими силами СНГ, а также благодаря своему присутствию в районе в содействии созданию благоприятных условий для безопасного и упорядоченного возвращения беженцев и перемещенных лиц;

7) отмечает намерение Генерального секретаря обратиться к Председателю Совета глав государств СНГ с письмом о соответствующих ролях и обязанностях МООННГ и миротворческих сил СНГ и просит Генерального секретаря достичь соответствующих договоренностей в этой связи и просит командующих МООННГ и миротворческими силами СНГ согласовать и осуществлять на месте соответствующие договоренности, описание в докладе Генерального секретаря от 12 июля 1994 года (S/1994/818), в целях координации сотрудничества между

МООНГ и миротворческими силами СНГ в осуществлении их соответствующих задач;

8) призывает стороны в конфликте обеспечить полную поддержку, необходимую защиту и свободу передвижения МООННГ как в зоне операций миротворческих сил СНГ, так и в других соответствующих частях территории Республики Грузия для выполнению своего мандата и просит, чтобы без промедления были заключены соглашения с правительством Республики Грузия о статусе миссии и необходимые соглашения с абхазскими властями;

9) вновь подтверждает с вою поддержку возвращения беженцев и перемещенных лиц в свои дома в условиях безопасности в соответствии с международным правом и положениями Четырехстороннего соглашения, призывает стороны соблюдать обязательства, которые они взяли на себя в этой связи, и ускорить, насколько это возможно, процесс и просит УВКБ оказать всестороннее содействие в выполнении Четырехстороннего соглашения о возвращении беженцев и перемещенных лиц;

10) просит Генерального секретаря учредить фонд добровольных взносов в поддержку осуществления Соглашения о прекращении огня и разъединении сил, подписанного в Москве 14 мая 1994 года, и/или гуманитарных аспектов, включая разминирование, как это будет определятся донорами, что будет, в частности, способствовать осуществлению мандата МООННГ, и призывает государства-члены делать в него взносы;

11) постановляет на этой основе продлить мандат МООННГ до 13 января 1995 года:

12) просит также Генерального секретаря в течение трех месяцев после принятия настоящей резолюции представить доклад о ситуации в Абхазии, Республика Грузия, и об осуществлении всех аспектов вышеупомянутых соглашений;

13) постановляет продолжать активно заниматься этим вопросом.

◆

საქართველოს პარლამენტის მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისიის შექმნის შესახებ

1. აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის მიზნით შეიქმნას სამთავრობო კომისია შემდეგი შემადგენლობით:

ალექსანდრე კავსაძე — კომისიის თავმჯდომარე, საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარე;

ალექსი კობაიძე — კომისიის თავმჯდომარის მოადგილე, საქართველოს პარლამენტის წევრი;

რომულ ჯაფარიძე — კომისიის პასუხისმგებელი მდივანი, საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის მართლწესრიგის, თავდაცვის, უშიშროებისა და საგანგებო სიტუაციების საკითხთა სახელმწიფო მრჩეველი;

ეთერ ასტემიროვა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვის კომიტეტის თავმჯდომარე;

ედნარ გიორგობიანი — საქართველოს რესპუბლიკის ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის კორპორაციის თავმჯდომარის მოადგილე;

ჯემალ გორგიაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე;

ბორის დარჯანია — საქართველოს რესპუბლიკის ტრანსპორტის დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილე;

ვლადიმერ დობორჯგინიძე — აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა ხსნის საქველმოქმედო ფონდის თავმჯდომარე;

პაატა ზაქარეიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის ახალგაზრდობის საქმეთა დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილე;

ნოდარ თათარაშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის პირველი მოადგილე;

ვახტანგ თოდუა — საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის მინისტრის მოადგილე;

ავთანდილ იოსელიანი — საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის უფროსის პირველი მოადგილე;

თემურ კალანდაძე — საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრის მოადგილე;

ანზორ ლაცუზბაია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის პროკურორი;

კახაბერ საკანდელიძე — საქართველოს რესპუბლიკის შრომისა და სოციალური დაცვის მინისტრის პირველი მოადგილე;

კიმ ჯაჭვლიანი — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ჰუმანიტარული დახმარების კომისიის თავმჯდომარე.

2. დაევალოს კომისიას შეიმუშაოს კონკრეტული ღონისძიებების გეგმა აფხაზეთში დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახებისათვის სოციალური საკითხების გადაწყვეტის მიზნით.

3. კომისიის მუშაობის შესახებ ანგარიში პერიოდულად მოსმენილ იქნეს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის სხდომაზე.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წელი 15 აგვისტო.

◆

საქართველოს სახელმწიფო მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
უფროსი ლეიტენანტის ნ. კირვალიძის ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების № 2052 სამხედრო ნაწილის ბატალიონის შტაბის უფროსი, უფროსი ლეიტენანტი **ნუგზარ კირვალიძე** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წელი 15 აგვისტო.

◆

22 августа 1994 г. Российская Федерация, г. Москва
Совет глав государств-участников
Содружества Независимых Государств

РЕШЕНИЕ
об использовании Коллективных сил по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта

Главы государств-участников Содружества Независимых Государств, выражая серьезную озабоченность в связи с обострением обстановки в зоне грузино-абхазского конфликта,

учитывая совместное обращение Президента Российской Федерации и Председателя Парламента- Главы Государства Республики Грузия к Генеральному секретарю Организации Объединенных Наций от 3 февраля 1994 года,

неизменно выступая за территориальную целостность Республики Грузия, за полномасштабное политическое урегулирование в Абхазии мирными средствами при полном обеспечении интересов многонационального населения Абхазии и ее государственности, подтверждая стремление к дальнейшему развитию

взаимодействия с ООН и СБСЕ в миротворческой деятельности по урегулированию грузино-абхазского конфликта, в связи с просьбой абхазской стороны от 15 мая 1994 года и грузинской стороны от 16 мая 1994 года о скорейшем размещении в зоне конфликта Коллективных сил по поддержанию мира государств-участников Содружества Независимых Государств и в соответствии с Соглашением о прекращении огня и разъединении сил, подписанным грузинской и абхазской сторонами 14 мая 1994 года, а также Соглашением о Группах военных наблюдателей и Коллективных силах по поддержанию мира в Содружестве Независимых Государств от 20 марта 1992 года, Протоколами к нему от 15 мая 1992 года и от 4 августа 1992 года,

решили:

1. Разместить в зоне грузино-абхазского конфликта Коллективные силы по поддержанию мира, состоящие из воинских контингентов заинтересованных государств-участников Содружества в количестве 2,5 - 3 тысяч человек, а также военных наблюдателей сроком на 6 месяцев. При этом исходить из того, что основой коллективных сил по поддержанию мира будет уже находящийся в Республике Грузия в зоне конфликта российский воинский контингент. План проведения операции по размещению коллективных сил по поддержанию мира будет согласован со сторонами в конфликте в соответствии с Соглашением о прекращении огня и разъединении сил от 14 мая 1994 года.

2. Создать временное Объединенное командование из представителей государств, направляющих в состав Коллективных сил по поддержанию мира свои контингенты.

Командующим Коллективными силами по поддержанию мира назначить представителя Вооруженных Сил Российской Федерации.

3. Коллективные силы по поддержанию мира дислоцируются по рубежам, определенным в грузино-абхазском Соглашении о прекращении огня и разъединении сил от 14 мая 1994 года.

4. Порядок взаимодействия Коллективных сил по поддержанию мира с грузинскими вооруженными силами и абхазскими вооруженными формированиями определяется соответствующими положениями Соглашения о Группах военных наблюдателей и Коллективных силах по поддержанию мира в Содружестве Независимых Государств от 20 марта 1992 года и при необходимости отдельными соглашениями, заключаемыми Объединенным командованием Коллективными силами по поддержанию мира со сторонами в конфликте.

5. В период действия настоящего Решения Коллективные силы по поддержанию мира будут выполнять следующие задачи:

а) обеспечение строгого соблюдения прекращения огня, установление мира и предотвращение возобновления военных действий в зоне конфликта путем разъединения вооруженных формирований конфликтующих сторон;

б) создание условий для безопасного и достойного возвращения людей, покинувших зону конфликта в районы их прежнего постоянного проживания и выполнения других положений Четырехстороннего соглашения о добровольном возвращении беженцев и перемещенных лиц от 4 апреля 1994 года, в том числе

деятельности четырехсторонней Комиссии, создаваемой в соответствии с упомянутым Соглашением;

в) наблюдение за выполнением сторонами достигнутых между ними договоренностей, в частности, положений Меморандума о понимании от 1 декабря 1993 года Коммюнике о втором раунде переговоров от 13 января 1994 года, Заявления о мерах по политическому урегулированию грузино-абхазского конфликта от 4 апреля 1994 года и Соглашения о прекращении огня и разъединении сил от 14 мая 1994 года, а также других возможных соглашений, к которым стороны придут в процессе всеобъемлющего политического урегулирования;

г) содействие в восстановлении районов, пораженных конфликтом, в том числе в оказании гуманитарной помощи, проведении разминирования, воссоздании основных систем жизнеобеспечения населения;

д) содействие обеспечению соблюдения норм международного гуманитарного права и прав человека;

е) тесное сотрудничество с персоналом Миссии ООН по наблюдению в Грузии и другим персоналом Организации Объединенных Наций, находящимся в регионе.

6. Поручить Председателю Совета министров иностранных дел государств-членов Содружества Независимых Государств:

информировать Совет Безопасности ООН в соответствии со статьей 54 Устава ООН о действиях по поддержанию мира предпринимаемых во исполнение настоящего Решения,

обратиться в Совет Безопасности и к Генеральному секретарю ООН, а также к Действующему председателю СБСЕ с просьбой о рассмотрении вопроса о возможном взаимодействии ООН и СБСЕ с Коллективными силами по поддержанию мира, в том числе путем увеличения численности международных наблюдателей.

7. Настоящее Решение вступает в силу со дня его подписания.

Совершено в одном подлинном экземпляре на русском языке. Подлинный экземпляр хранится в Архиве Правительства Республики Беларусь, которое направит государствам, подписавшим настоящее Решение, его заверенную копию.

за АЗЕРБАЙДЖАНСКУЮ РЕСПУБЛИКУ
Г. Алиев

за РЕСПУБЛИКУ АРМЕНИЯ
Л. Тер-Петросян

за РЕСПУБЛИКУ БЕЛАРУСЬ
А. Лукашенко

за РЕСПУБЛИКУ ГРУЗИЯ
Э. Шеварднадзе

за РЕСПУБЛИКУ УЗБЕКИСТАН
И. Каримов

за КЫРГЫЗСКУЮ РЕСПУБЛИКУ
А. Акаев

за РЕСПУБЛИКУ МОЛДОВА
М. Снегур

за РОССИЙСКУЮ ФЕДЕРАЦИЮ
Б. Ельцин

за РЕСПУБЛИКУ ТАДЖИКИСТАН
Э. Рахмонов

за РЕСПУБЛИКУ КАЗАХСТАН
Н. Назарбаев

за УКРАИНУ
Л. Кучма

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის საქართველოს „მხედრიონის“ მებრძოლთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის საქართველოს „მხედრიონის“ მებრძოლები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით:

მიხეილ ბურძგლა – თბილისის, „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ჯამბულ გერლიანი – სვანეთის რეგიონის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

პაატა ზაზიკაშვილი – სოხუმის „მხედრიონის“ რაზმის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

ვალერი კაპანაძე – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

იოსებ მღებრიშვილი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

თენგიზ სულაძე – ბორჯომის „მხედრიონის“ მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);

ბიჭიკო შავრეშიანი – ქუთაისის „მხედრიონის“ ჯგუფის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

თამაზ შონია – გალის რაიონის „მხედრიონის“ მეთაური (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით:

ერეკლე დანელია – თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

დავით ვაშაკიძე – სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

კახაბერ (კახა) კინწურაშვილი – თბილისის “მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

მამუკა მაისურაძე – ქუთაისის „მხედრიონის“ სპეციალური დანიშნულების დაზვერვა-დივერსიული რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

თეიმურაზ მუქერია – სამტრედიის „მხედრიონის“ ჯგუფის უფროსი (სიკვდილის შემდეგ);

ლადო ქუთათელაძე – სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
ოთარ ჭიქაშუა – სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
გიორგი ხარატიშვილი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

გურამ ალნიაშვილი – თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
ზურაბ არაბაშვილი – გორის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
ზაზა აბუაშვილი – გორის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
თემურ ბოცვაძე – სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ნიკოლოზ ბურძგლა – სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
აკაკი გელაშვილი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
ხვიჩა გელაშვილი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
გელა გელაშვილი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
სერგო გრძელიშვილი – თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ირაკლი გადილია – თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ელდარ გოგიბერიშვილი – სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გია გერაძე – ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ამირან გუნდიშვილი – გორის „მხედრიონის“ რაზმის მეთაურის მოადგილე;
ვანო (როლიკო) გუჯეჯიანი – სვანეთის რეგიონის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
დავით გრიგოლია – თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
ალბერტ ვაშაკიძე – სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ზურაბ ვაშაკიძე – სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
დავით ვაშაკიძე – იმერეთის რეგიონის „მხედრიონის“ რაზმის მეთაური;
გიორგი ზამთარაძე – სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
კლიმენტი თარგამაძე – სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
რიონ თედიაშვილი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ალექსანდრე ივანიშვილი — თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ზურაბ კარანაძე — თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

სულხან კერესელიძე — თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;

ბესარიონ კივილაძე — თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

შიო კორძაია — სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;

გიორგი ლეჟავა — სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;

ლევან ლორთქიფანიძე — მაშველთა კორპუსის სწრაფი რეაგირების სამედიცინო განყოფილების მთავარი სპეციალისტი;

გიორგი მურადელი — გორის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;

ზურაბ მურადელი — გორის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;

ზაზა მუქერია — სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ვახტანგ მანჯგალაძე — სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;

ზაზა მელიქიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

მიხეილ ნაჭყებია — სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;

თენგიზ ნადოევი — თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

გიორგი ოსიპოვი — თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ემზარ პაკელიანი — სვანეთის რეგიონის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;

ავთანდილ პაკელიანი — სვანეთის რეგიონის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;

იოსებ პეტროსიანი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

გიორგი რაზმაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ალექსანდრე სუხაშვილი — თბილისის „მხედრიონის“ ჯგუფის მეთაური;

თეიმურაზ ქარუხნიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის მთავარი სამედიცინო სამმართველოს უფროსი;

ლაშა ქართველიშვილი — თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;

კოტე ჩხიკვაძე — სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ემზარ ჩხეტიანი — გულრიფშის რაიონის „მხედრიონის“ რაზმის მეთაური;

უშანგი ციცქიშვილი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
დავით წერეთელი – თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ბიძინა წკრიალაშვილი – გორის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ნუკრი ჭელიძე – თბილისის მაშველთა კორპუსის ხელმძღვანელი;
ლონგინოზ ჭელიძე – საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის თავმჯდომარის მოადგილე;
ანტონ ხელაძე – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
გივი ხვადაგიანი – თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
თამაზ ჯიბლაძე – საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის თავმჯდომარის მოადგილე;
გიორგი ჯავახიშვილი – თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
კარლო ჯანჯღავა – თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მეთაური.

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:
სტეფანე ავაკიანი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
მამუკა ალიბეგაშვილი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ამირან აბდალაძე – ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
ალექსანდრე ბელეცკი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ვასიკო ბეშკენაძე – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ვასილ ბანდური – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
პავლე ბუხრიკიძე – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ბაჩუკი ბეგიაშვილი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გიორგი ბარამიძე – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გოჩა გელაშვილი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გელა გელაშვილი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
დიმიტრი გელაშვილი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გიორგი გელაშვილი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
დავით გელაშვილი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
მერაბ გორგიჯანიძე – თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
პაატა გელაშვილი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ლევან ფავლენიანი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გურამ გელაშვილი – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ვახტანგ გოგოლაძე – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ლევან გოგოლაძე – ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;

შოთა გზირიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის ჰოსპიტალის ექიმი;
ვალერი გასვიანი — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გოჩა გასვიანი — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ჯაბა გუმბერიძე — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
რამაზ გელაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ვასიკო გელაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ზვიად გელაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ბეჟან გოგციანი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გიორგი გვახარია — საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის ჰოსპიტალის ქირურგი;
გურამ დევიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ზაზა დევიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გიორგი დელიბაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ნიკოლოზ დვალაძე — საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის სამედიცინო სამმართველოს სწრაფი რეაგირების განყოფილების უფროსი;
გიორგი ემინიდი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ნიკოლოზ ვაშაკიძე — სამტრედიის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ზურაბ ზურაბაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ნიკოლოზ თედიაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
თეიმურაზ თვალაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გოჩა თედიაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
პაატა თედიაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
კობა თაქთაქიშვილი — თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გელა თედიაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
დავით ივანიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
თეიმურაზ კახეთელიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ანდრეი კუზნეცოვი — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ლევან კურტანიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
თემურ კურტანიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ემზარ კურტანიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ლევან კობახიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
რუბენ კუპრაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გიორგი კალანდაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გელა კაპანაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ჯამბულ კანდელაკი — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
რამაზ ლონდარიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ოთარ ლურსმანაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;

დავით ლურსმანაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გერონტი ლომიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ემზარ მაწკეპლაძე — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
ბორის მეშველიანი — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
მუხრან მიქაძე — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილი შემდეგ);
ოთარ მთავრიშვილი — თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გრიგოლ მუმლაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
იმედი მიქელაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ლევან მიქელაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გიორგი მიქაბერიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გოდერძი მიქაბერიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ვლადიმერ მღებრიშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
მამუკა მაჭარაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
მერაბ მჭედლიშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ზაზა მიქაბერიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ოთარ მეტრეველი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
კახა მელიქიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ვახტანგ მაჭავარიანი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
მიშიკო მელაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
მერაბ მალრაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
დავით მუმლაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
იოსებ მელიქიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
თეიმურაზ მოსიავა — საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის სამედიცინო განყოფილების მთავარი სპეციალისტი;
ნოდარ ნოზაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
თამაზ ნათიშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ზურაბ ოქრუაშვილი — თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
სოზარ ონიანი — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მეთაურის მოადგილე (სიკვდილის შემდეგ);
ნუგზარ პაქსაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ლევან პაპიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ლევან პაპიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
რობინზონ პაკელიანი — სვანეთის რეგიონის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;

გიორგი პაკელიანი — სვანეთის რეგიონის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ტარიელ რუაძე — ყვარლის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ჯუმბერ საყვარელიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
დიმიტრი სამსონიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
დავით სულაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გიორგი სამსონიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ნათელა სალია — საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის ჰოსპიტლის მედდა;
არჩილ ტალახაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ჯონი ფრანგიშვილი — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
კობა ფსუტური — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გიორგი ფარეიშვილი — საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის სამედიცინო სამმართველოს სწრაფი რეაგირების განყოფილების უფროსის მოადგილე;
დავით ქირიკაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ზურაბ ქართველიშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
პავლე ქადეიშვილი — თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
დავით ღაღანიძე — თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ნიკო ყოჩიაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
მალხაზ შონია — თბილისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ვალერი ჩუბინიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
თეიმურაზ ჩაჩუა — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
დავით ჩუბინიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ვლადიმერ ჩაჩანიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ვახტანგ ჩხეიძე — საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის სამედიცინო სამმართველოს სწრაფი რეაგირების განყოფილების მთავარი სპეციალისტი;
ზურაბ ცერცვაძე — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ომარ ცხადაძე — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გივი წიქარიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ოლეგ წივწივაძე — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გიორგი წკრიალაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
თეიმურაზ ჭეჭელაშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
თამაზ ხეცურიანი — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
დათო ხახალეიშვილი — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;

ანზორ ხაჩიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ზურაბ ხაჩიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ნოდარ ხაჩიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ალეკო ხაჩიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ელგუჯა ხაჩიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ნუგზარ ხაჩიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
გიორგი ხაჩიძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ვალერი ხალაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
არტიომ ხითარიშვილი — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
სანდრო ხელაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ალექსანდრე ხრიკაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
ალექსანდრე ხეცაძე — ბორჯომის „მხედრიონის“ რაზმის ხელმძღვანელი;
ნელი ხამხაძე — საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის ჰოსპიტლის მედდა;
გრიგოლ ჯღამაძე — საქართველოს მაშველთა კორპუსის ჰოსპიტლის ექიმი;
დათო ძოწენიძე — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;
მალხაზ ჯინჭველაშვილი — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
გოჩა ჯიმშელეიშვილი — ქუთაისის „მხედრიონის“ რაზმის მებრძოლი;

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 23 აგვისტო.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით:

გეფხია დათაშვილი — კაპიტანი, №1 სასწავლო ცენტრის უფროსის მოადგილე შეიარაღებისა და ტექნიკის დარგში (სიკვდილის შემდეგ);

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

ზურაბ დურგლიშვილი – ეიცე-პოლკოვნიკი, სამხედრო პოლიციის მთავარი სამმართველოს საჯარისო სამსახურის უფროსი;

ამირან იამანიძე – მაიორი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის გაგრის ბატალიონის მეთაური.

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

გელა ტყეშელაშვილი – რიგითი, №1 სასწავლო ცენტრის მეორე ბატალიონის კურსანტი (სიკვდილის შემდეგ);

ბუდუ ივანაშვილი – რიგითი, №1 სასწავლო ცენტრის მეორე ბატალიონის კურსანტი (სიკვდილის შემდეგ).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 1 სექტემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფო მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით:

ზურაბ გულაშვილი – რიგითი, სპეციალური დანიშნულების ათასეულის მესამე ასეულის რიგითი (სიკვდილის შემდეგ);

ზაზა ჭოლოკავა – უფროსი სერჟანტი, სპეციალური დანიშნულების ათასეულის პოლიციელი (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

ედუარდ მკრტიჩიანი – ლეიტენანტი, სპეციალური დანიშნულების ათასეულის ინსტრუქტორი (ამჟამად პენსიონერი).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 8 სექტემბერი.

საქართველოს სახელმწიფო მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს გალის შინაგან საქმეთა რაიონული განყოფილების თანამშრომლების მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“ დაჯილდოების შესახებ

პროფესიული მოვალეობის შესრულებისას გამოჩენილი ვაჟკაცობისა და გაბედული მოქმედებისათვის მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“ დაჯილდოვდნენ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს გალის საქმეთა რაიონული განყოფილების თანამშრომლები:

მერაბ არჯევანიძე — კაპიტანი, ქვეგანყოფილების ინსპექტორი;
ლესტამბერ ბალიშვილი — ვიცე-პოლკოვნიკი, ქვეგანყოფილების უფროსი;
ვახტანგ ბიბლაია — პოლკოვნიკი, განყოფილების უფროსი;
დევიზ ლაცუზბაია — კაპიტანი, ქვეგანყოფილების ინსპექტორი;
თენგიზ ძაძუა — კაპიტანი, ნაბაკევის ქვეგანყოფილების უფროსი;
გელა როსტომბაია — სერჟანტი, ქვეგანყოფილების უმცროსი ინსპექტორი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 8 სექტემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფო მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისიის შემადგენლობაში ცვლილებების შეტანის შესახებ

1. მიღებულ იქნეს აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისიის თავმჯდომარის ა. კავსაძის წინადადება და ამავე კომისიის თავმჯდომარის მოადგილის ფუნქცია დაეკისროს კომისიის წევრს **პაატა ზაქარეიშვილს**.

2. კომისიის წევრად შეყვანილ იქნეს საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის მთავარი სპეციალისტი **ჯემალ კვარაცხელია**.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 8 სექტემბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს თავისუფლებისა და ერთიანობისათვის ბძოლაში დაღუპული ჯარისკაცების მემკვიდრეებზე საპრივატიზაციო ბარათების გადაცემის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1993 წლის 14 აპრილის №287 დადგენილებით განსაზღვრული კონტიგენტის დამატებით საპრივატიზაციო ბარათები გაიცეს საქართველოს თავისუფლებისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში დაღუპულ ჯარისკაცებზე და გადაეცეთ ისინი მათ კანონიერ მემკვიდრეებს.

ტერიტორიულმა კომისიებმა სიები შეათანხმონ ჯარისკაცთა ხსოვნის ფონდთან და საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს შესაბამის სამსახურებთან.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 8 სექტემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

პაატა მასხულია – ვიცე-პოლკოვნიკი, დაზვერვის განყოფილების უფროსი;

კონსტანტინე მიქელაძე – პოლკოვნიკი, შტაბის უფროსის მთავარი კონსულტანტი.

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

ხვიჩა მოდებაძე – უფროსი ლეიტენანტი, ეროვნული გვარდიის სამმართველოს ოფიცერი;

ვახტანგ გიორგაძე — ვიცე-პოლკოვნიკი, დაზვერვის განყოფილების უფროსის მოადგილე;
ოთარ ჭიკაიძე — კაპიტანი, დაზვერვის განყოფილების ოფიცერი;
სერგო მინაშვილი — ვიცე-პოლკოვნიკი, დაზვერვის განყოფილების უფროსი ოფიცერი.

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“:
ჰელმუდ ქარქაშაძე — კაპიტანი, დაზვერვის განყოფილების კაპიტანი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 8 სექტემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთში გუდაუთელ სეპარატისტთა მიერ ქართული მოსახლეობის მიმართ მოწყობილი ეთნიკური წმენდის-გენოციდის, აგრეთვე კაცობრიობის წინააღმდეგ ჩადენილ სხვა დანაშაულობათა თაობაზე საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და მსოფლიო საზოგადოებრიობის ინფორმირების ღონისძიებათა შესახებ

აფხაზ სეპარატისტთა მიერ შეიარაღებული კონფლიქტის პროვოცირების გზით აფხაზეთის ქართული მოსახლეობის მიმართ განხორციელებული ეთნიკური წმენდა-გენოციდი თავისი ფაშისტური ბუნებით, მასშტაბებითა და სისასტიკით უდიდესი დანაშაულია არა მარტო ქართველი ხალხის, არამედ მთელი კაცობრიობის წინაშე. ღირსება შელახული, არაადამიანურად ნაწამები და მოკლულია უამრავი აფხაზი, სომეხი, ბერძენი და სხვა ეროვნების წარმომადგენელი.

აფხაზეთში ეთნიკური წმენდის-გენოციდის ფაქტების დამდგენი კომისიის, სათანადო რესპუბლიკური უწყებების, საზოგადოებრივი ორგანიზაციების ერთობლივი ძალისხმევით ამჟამად თავმოყრილია აფხაზეთის ტრაგედიასთან დაკავშირებული მნიშვნელოვანი ფაქტობრივი მასალა, რომელიც ფარდას ახდის მე-20 საუკუნის ერთ-ერთ უმძიმეს დანაშაულს. უაღრესად მნიშვნელოვანია მსოფლიო გაეცნოს ამ მასალას. ამ მიზნით:

1. 20 ნოემბრამდე მომზადდეს გამოცემა „რა მოხდა აფხაზეთში“, რომელშიც დოკუმენტურად იქნება დადასტურებული გუდაუთელი სეპ-

არატისტების მიერ აფხაზეთის ქართული მოსახლეობის მიმართ განხორციელებული ეთნიკური წმენდა და გენოციდი. ეს გამოცემა ითარგმნოს სხვადასხვა ენებზე და უზრუნველყოფილი იქნეს მისი სასწრაფოდ გავრცელება.

აღნიშნულის განხორციელება დაევალოთ ლ. ალექსიძეს, ა. კავსაძეს, ზ. ერქვანიას, ლ. ცაავას, ლ. მარშანიას.

2. ლ. ალექსიძემ, ა. კავსაძემ, რ. საყვარელიძემ, გ. ჩარკვიანმა, ლ. მარშანიამ უზრუნველყონ აფხაზ სეპარატისტთა მიერ 27-30 სექტემბრისათვის დაგეგმილ ღონისძიებებთან დაკავშირებით განცხადების გამოქვეყნება და გავრცელება.

3. დაევალოთ ჯ. იოსელიანს, ა. კავსაძეს უხელმძღვანელონ გუდაუთელი სეპარატისტების მიერ მოწყობილი ეთნიკური წმენდის-გენოციდის თაობაზე 20-25 სექტემბერს თბილისში. მოსკოვში, ვაშინგტონში, ნიუ-იორკში, ბონში, პარიზში, ბრიუსელში, ანკარასა და სხვაგან პრესკონფერენციებისა და სხვა შეხვედრების მოწყობის ორგანიზაციას.

4. ლ. ალექსიძემ, გ. ჩარკვიანმა, პ. ჩხეიძემ, თ. ჯაფარიძემ უზრუნველყონ ნიუ-იორკში ს. ჩერვონაიას წიგნის: „აფხაზეთი 1992 წ.: პოსტკომუნისტური ვანდეა“ პრეზენტაციის მოწყობა გაეროს გენერალური ასამბლეის მორიგი 49-ე სესიის მუშაობაში საქართველოს დელეგაციის მონაწილეობის დროს. დაევალოთ ა. კავსაძეს, გ. ჩარკვიანს, კ. იმედაშვილს უზრუნველყონ აღნიშნული წიგნის სხვადასხვა ენებზე თარგმნა და მისი შემდგომი გავრცელება; ეთხოვოს ს. ხაბეიშვილს კვალავაც აქტიური მონაწილეობა მიიღოს მორიგი გამოცემისა და მისი პოპულარიზაციის საქმეში.

6. აფხაზეთის პრობლემის პოლიტიკური მოწესრიგების საინფორმაციო უზრუნველყოფის ცენტრმა (ლ. ცაავა), სახელმწიფოს მეთაურის აპარატის საინფორმაციო პოლიტიკის ბიურომ (რ. საყვარელიძე), საქართველოს რესპუბლიკის ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის კორპორაციამ (ა. გოგელია), სააგენტომ „საქინფორმი“ (ვ. აბაშიძე) გაზეთების „საქართველოს რესპუბლიკა“, და „სვობოდნაია გრუზია“ რედაქციებმა (გ. გოგიაშვილი, ა. სილაგაძე), სხვა საინფორმაციო საშუალებებმა, პრეს-სამსახურებმა სისტემატურად გააშუქონ აფხაზეთის ტრაგედიის, აფხაზეთის ქართველი მოსახლეობის გენოციდის ამსახველი მასალები, კონკრეტულ ფაქტებზე დაყრდნობით ამხილონ აფხაზური სეპარატიზმის არსი, მისი წარმოშობისა და განვითარების ისტორია, აფხაზეთის ტერიტორიაზე დღეს მოქმედი ფაშისტური რეჟიმი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 12 სექტემბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

12 სექტემბერს, ღამით, გალის რაიონის სოფელ ზემო ბარღებში ბოროტმოქმედებმა დაცხრილეს გზაზე მიმავალი ავტომანქანა, რომელშიც იმყოფებოდნენ სამშვიდობო ძალების სამხედრო მოსამსახურეები, დაიღუპა ორი და მძიმედ დაიჭრა ერთი ოფიცერი.

მომხდარი ფაქტი უნდა შეფასდეს, როგორც სამშვიდობო პროცესის დასაბრკოლებლად მიმართული პროვოკაციული აქტი.

მიუხედავად იმისა, რომ საქართველოს იმ ტერიტორიას, რომელზედაც მოხდა ვანდალური აქტი დღეისათვის ვერ აკონტროლებენ რესპუბლიკის ადმინისტრაციული ორგანოები, ვავალებ საქართველოს რესპუბლიკის პროკურატურას, შინაგან საქმეთა სამინისტროს, სახელმწიფო უშიშროების სამსახურს გამოიყენონ მათ ხელთ არსებული ყველა საშუალება და მიიღონ საგანგებო ზომები ჩადენილ ბოროტმოქმედებასთან დაკავშირებული ყველა გარემოების ოპერატიულად დასადგენად და გამოსაძიებლად.

ღრმა სამძიმარს ვუცხადებ დაღუპულთა ოჯახებსა და კონფლიქტის ზონაში განლაგებული სამშვიდობო ძალების მთელ პირად შემადგენლობას.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 14 სექტემბერი.

•

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
1994 წლის 14 სექტემბერი
საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1994 წლის 10 მაისის № 351 დადგენილებაში ცვლილებებისა და დამატებების შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი **ადგენს:**

„რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს რესპუბლიკის საელჩოსთან საქართველოს სახელმწიფო მეთაურის საგანგებო წარმომადგენელთან აფხაზეთის საკითხებში სამუშაო ჯგუფის შექმნის შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1994 წლის 10 მაისის № 351 დადგენილებაში შეტანილ იქნეს ცვლილებები:

დადგენილების პირველი პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„1. შეიქმნას რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს რესპუბლიკის

საელჩოსთან საქართველოს საზელმწიფოს მეთაურის საგანგებო წარმომადგენელთან აფხაზეთის საკითხებში სამუშო ჯგუფი 5 საშტატო ერთეულით, მათ შორის ერთი საგანგებო წარმომადგენლის, ერთი მრჩევლის, ერთი მდივნის და ორი მეორე მდივნის თანამდებობის შემოღებით".

დადგენილების მე-4 პუნქტი ჩამოყალიბდეს ასეთი რედაქციით:

"4. სამუშაო ჯგუფის მრჩევლებს დაუწესდეთ თანამდებობრივი განაკვეთები რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს რესპუბლიკის საელჩოს შესაბამისი თანამდებობრივი განაკვეთების დონეზე".

დადგენილების მე-5 პუნქტი ჩამოყალიბდეს შემდეგი რედაქციით:

„5.5. საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტრომ განსაზღვროს საქართველოს რესპუბლიკის რესპუბლიკურ ბიუჯეტში სამუშაო ჯგუფის შესანახი ხარჯები და გამოყოს იგი საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტროს მის დასაფინანსებლად.

საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის მოადგილე
ა. მარგიანი

•

საქართველოს პარლამენტის
გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

მის ამპატიებულებას, რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტს ბატონ ბორის ელცინს

ქართული-აფხაზური კონფლიქტის დამრეგულირებელი ოთხმხრივი კომისიის სოჭის შეხვედრის მონაწილეებს

მის ამპატიებულებას, დესპანს, ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის თათბირის მისიის ხელმძღვანელს საქართველოში ბატონ ჰანს-იორგ აიფს

მის ამპატიებულებას, რუსეთის ფედერაციის განსაკუთრებულ და სრულუფლებიან ელჩს საქართველოში ბატონ ვლადიმერ ზემსკის

მის ამპატიებულებას, გაეროს წარმომადგენლობის მეთაურს საქართველოში ბატონ თეოდორ სტარჩევიჩს

მის ამპატიებულებას, საქართველო-აფხაზური კონფლიქტის ზონაში რუსეთის ფედერაციის სამშვიდობო ძალების სარდალს გენერალ-მაიორ ვასილ იაკუშევს

აფხაზეთის კონფლიქტის ზონაში მდგომარეობა კვლავ უკიდურესად დაიძაბა, რაც შედეგია აფხაზური მხარის მიერ წარმოებული პოლიტიკისა,

რომლითაც იგი ცდილობს გააჭიანუროს მოლაპარაკებები, შეუძლებელი გახადოს მშობლიურ კერაზე ასი ათასობით ლტოლვილის დაბრუნება.

აფხაზური მხარე გალის რაიონში ლტოლვილთა დაბრუნების დაწყებას უკავშირებდა კოდორის ხეობიდან ქართული საჯარისო ფორმირებების გაყვანას. მიუხედავად იმისა, რომ ხელმოწერილი შეთანხმებების თანახმად ეს ორი საკითხი ერთმანეთთან არანაირად არ იყო დაკავშირებული, ქართული მხარე წავიდა ყოველგვარ დათმობაზე, მაინც ჩატარდა კოდორის ხეობის ინსპექტირება, რის შედეგადაც კიდევ ერთხელ დადასტურდა, რომ ქართული მხარე სრულად ასრულებს ორმხრივი მოლაპარაკებების დროს მიღწეული შეთანხმებებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს.

მიუხედავად მიღებული საერთაშორისო პრაქტიკისა, აფხაზ სეპარატისტთა წარმომადგენლებმა განსახილველად ჩაიბარეს ლტოლვილთა იმდენად მცირე რაოდენობის ანკეტები, რომ ეს ფაქტობრივად ლტოლვილთა მშვიდობიანი დაბრუნების პროცესის ჩაშლას ნიშნავს.

გარდა ამისა, სეპარატისტები სისტემატურად მიმართავენ პროვოკაციებს, რათა ხელი შეუშალონ კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარების პროცესის დაწყებას. ა.წ. 17 სექტემბერს აფხაზმა მეკობრეებმა ღია ზღვაში რეწვის დროს გაიტაცეს ფოთის თევზსაჭერი სეინერი და კატარღა. დღეისათვის გათავისუფლებული არიან კატარღაზე მყოფი ადამიანები, მათ შორის რუსეთის არმიის ორი მოსამსახურე, ხოლო სეინერის ეკიპაჟის ეროვნებით ქართველი ცხრა წევრის ბედი დღემდე უცნობია.

მიუხედავად უსაფრთხოების გარანტიების შესახებ აღებული ვალდებულებებისა, აფხაზური სეპარატისტი მხარე ქმნის მუდმივი შიშისა და ტერორის ატმოსფეროს ლტოლვილთა დაბრუნების ჩაშლის მიზნით, კერძოდ, გალის რაიონში ტარდება დამსჯელი ექსპედიციები. ადგილი აქვს მკვლელობების, გაუპატიურებების, ძარცვის ფაქტებს. იდევნება ქართული მოსახლეობა, კვლავ გრძელდება სასოფლო გზების დანაღმვა, რაიონში ბანდიტური ფორმირებების წინააღმდეგ ბრძოლის საბაბით ე.წ. აფხაზური პოლიციის სახელით აფხაზმა „ბოევიკებმა“ სოფლებში ნაბაკევსა და ოტობაიაში გადაწვეს 100-ზე სახლი და უკანონოდ დააპატიმრეს უდანაშაულო ადამიანები. იმ ოპერაციებს პირადად ხელმძღვანელობდა სეპარატისტთა ხელისუფლების შინაგან საქმეთა მინისტრი. აღსანიშნავია, რომ ზემოთ ჩამოთვლილი ყველა ფაქტი ხდება „უსაფრთხოების ზონაში“, რომელსაც რუსეთის ფედერაციის სამშვიდობო ძალები უნდა აკონტროლებდნენ.

საქართველოს პარლამენტი ვერასოდეს შეურიგდება აფხაზეთის საქართველოდან ჩამოშორებას და მუდამ დაიცავს აფხაზეთის მოსახლეობის უფლებებს. პარლამენტი მოუწოდებს სამშვიდობო პროცესში ჩართულ საერთაშორისო ორგანიზაციებსა და რუსეთის ფედერაციას, უზრუნველყონ გატაცებული ადამიანების და ტექნიკის უპირობო და უვნებელი გათავისუფლება და წინ აღუდგნენ სამშვიდობო პროცესის ჩაშლის ყოველგვარ მცდელობას.

თბილისი, 1994 წლის 12 ოქტომბერი.

21 октября 1994 г.
Российская Федерация, г. Москва
Совет глав государств-участников
Содружества Независимых Государств

РЕШЕНИЕ
о назначении Командующего Коллективными силами по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта

Государства-участники настоящего Решения,

основываясь на Решении глав государств-участников Содружества Независимых Государств об использовании Коллективных сил по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта,

решили:

назначить Командующим Коллективными силами по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта генерал-майора Якушева Василия Ивановича.

Совершено в городе Москве 21 октября 1994 года в одном подлинном экземпляре на русском языке. Подлинный экземпляр хранится в Архиве Правительства Республики Беларусь, которое направит каждому государству, подписавшему настоящее Решение, его заверенную копию.

за АЗЕРБАЙДЖАНСКУЮ РЕСПУБЛИКУ
Г. Алиев

за РЕСПУБЛИКУ АРМЕНИЯ
Л. Тер-Петросян

за РЕСПУБЛИКУ БЕЛАРУСЬ
А. Лукашенко

за РЕСПУБЛИКУ ГРУЗИЯ
Э. Шеварднадзе

за РЕСПУБЛИКУ КАЗАХСТАН
Н. Назарбаев

за КЫРГЫЗСКУЮ РЕСПУБЛИКУ
А. Акаев

за РОССИЙСКУЮ ФЕДЕРАЦИЮ
Б. Ельцин

за РЕСПУБЛИКУ ТАДЖИКИСТАН
Э. Рахмонов

за РЕСПУБЛИКУ УЗБЕКИСТАН
И. Каримов

Решение не подписано Республикой Молдова, Туркменистаном и Украиной.

Р Е Ш Е Н И Е
об утверждении Мандата на проведение операции по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта

Совет глав государств Содружества Независимых Государств,

учитывая просьбу Республики Грузия, основываясь на Решении об

использовании Коллективных сил по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта и особо отмечая задачу создания условий для скорейшего безопасного возвращения беженцев и решения проблемы статуса Абхазии при сохранении территориальной целостности Республики Грузия,

решил:

1. Утвердить Мандат на проведение операции по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта (прилагается), исходя из того, что каждое государство самостоятельно определит форму и степень своего участия в операции по поддержанию мира в соответствии с национальным законодательством.

2. Поручить Совету глав правительств Содружества Независимых Государств определить порядок материально-технического и финансового обеспечения операции по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта.

3. Настоящее Решение вступает в силу со дня его подписания.

Совершено в городе Москве 21 октября 1994 года в одном подлинном экземпляре на русском языке. Подлинный экземпляр хранится в Архиве Правительства Республики Беларусь, которое направит каждому государству, подписавшему настоящее Решение, его заверенную копию.

за АЗЕРБАЙДЖАНСКУЮ РЕСПУБЛИКУ
Г. Алиев

за РЕСПУБЛИКУ АРМЕНИЯ
Л. Тер-Петросян

за РЕСПУБЛИКУ БЕЛАРУСЬ
А. Лукашенко

за РЕСПУБЛИКУ ГРУЗИЯ
Э. Шеварднадзе

за РЕСПУБЛИКУ КАЗАХСТАН
Н. Назарбаев

за КЫРГЫЗСКУЮ РЕСПУБЛИКУ
А. Акаев

за РОССИЙСКУЮ ФЕДЕРАЦИЮ
Б. Ельцин

за РЕСПУБЛИКУ ТАДЖИКИСТАН
Э. Рахмонов

за РЕСПУБЛИКУ УЗБЕКИСТАН
И. Каримов

Решение не подписано Республикой Молдова, Туркменистаном и Украиной.

Приложение
к Решению Совета глав государств Содружества
Независимых Государств об утверждении Мандата
на проведение операции по поддержанию мира
в зоне грузино-абхазского конфликта
от 21 октября 1994 года

МАНДАТ
на проведение операции по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта

В соответствии с Решением глав государств-участников Содружества Независимых Государств об использовании Коллективных сил по

поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта, подписанным в июне-августе 1994 года, и Решением глав государств-участников Содружества об утверждении Мандата на проведение операции по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта от 21 октября 1994 года:

1. Операцию по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта провести в следующие сроки:

начало операции - 15 ноября 1994 года;

окончание операции - 15 мая 1995 года.

Настоящий Мандат действует на весь период проведения операции Коллективными силами по поддержанию мира. Срок действия Мандата может быть продлен Решением Совета глав государств Содружества Независимых Государств.

2. В состав Коллективных сил по поддержанию мира выделяются силы и средства по мере реализации п.2 Решения Совета глав государств Содружества от 21 октября 1994 года "0б утверждении Мандата на проведение операции по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта".

3. Для контроля за выполнением обязательств, взятых Грузинской и Абхазской Сторонами в соответствии с грузино-абхазским Соглашением от 14 мая 1994 года о прекращении огня и разъединении сил создается Группа военных наблюдателей.

4. С момента принятия решения о выделении воинских контингентов в состав Коллективных сил по поддержанию мира и Группу военных наблюдателей до их прибытия в зону грузино-абхазского конфликта подготовка персонала, его материально-техническое обеспечение и финансирование расходов, включая расходы по перевозке их в район операции, будут осуществляться за счет государств, направивших эти контингенты и наблюдателей.

5. На Коллективные силы по поддержанию мира и Группу военных наблюдателей возлагаются задачи, предусмотренные Решением глав государств-участников Содружества Независимых Государств об использовании Коллективных сил по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта.

Коллективные силы по поддержанию мира и Группа военных наблюдателей по решению Командующего этими Силами и под его личную ответственность после согласования с руководством обеих конфликтующих сторон могут решать и другие задачи в ходе проведения операции в зоне конфликта, руководствуясь при этом стремлением обеспечения и упрочения мира между противоборствующими сторонами.

6. Командующий Коллективными силами по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта (далее - Командующий) подчиняется Совету глав государств Содружества Независимых Государств по вопросам, требующим оперативного решения, он консультируется с Председателем Совета министров иностранных дел и Председателем Совета министров обороны

государств-участников Содружества Независимых Государств, осуществляет непосредственное руководство проведением операции по поддержанию мира и является прямым начальником для всего личного состава Коллективных сил по поддержанию мира.

7. Воинские контингенты государств-участников, выделенные в состав Коллективных сил по поддержанию мира, и Группа военных наблюдателей переходят в подчинение Командующего с момента прибытия их в район операции и доклада командиров (начальников) этих контингентов об их прибытии.

8. Для управления Коллективными силами по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта и Группой военных наблюдателей при Командующем создается Объединенное командование (Объединенный штаб) с подразделениями охраны, связи, обеспечения и обслуживания, выделяемыми вооруженными силами государств, указанных в пунктах 2 и 3 настоящего Мандата. Для создания Объединенного командования, подразделений охраны и обслуживания выделяется личный состав, состоящий из военнослужащих и гражданского персонала.

Структуру Объединенного штаба и подразделений обеспечения определяет Командующий. Он имеет право вносить необходимые изменения в структуру штаба в пределах выделенной численности.

9. В функции Командующего Коллективными силами по поддержанию мира входит:

обеспечение реализации решений Совета глав государств на проведение операции по поддержанию мира в зоне конфликта;

представление докладов главам государств и министрам обороны о выполнении договоренностей о прекращении огня и отводе войск конфликтующими сторонами;

руководство Коллективными силами по поддержанию мира при подготовке и проведении операции по поддержанию мира в зоне конфликта;

организация и руководство оперативной и боевой подготовкой подчиненных штабов, частей и подразделений Коллективных сил по поддержанию мира;

организация и поддержание взаимодействия с руководством принимающего государства, конфликтующих сторон, министерствами обороны государств-участников, указанных в настоящем Мандате, Штабом по координации военного сотрудничества государств-участников Содружества Независимых Государств и местными органами власти, представителями ООН, СБСЕ и других международных организаций в зоне конфликта;

ведение переговоров с представителями конфликтующих сторон;

обеспечение связи, официальных встреч между представителями конфликтующих сторон и их безопасности;

распоряжение финансовыми и материально-техническими средствами, выделенными для обеспечения Коллективных сил по поддержанию мира.

10. В течение всего срока проведения операции по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта государства, направившие воинские контингенты в зону грузино-абхазского конфликта, обеспечат личному составу предоставление льгот и выплату вознаграждений, надбавок и пособий, устанавливаемых действующим законодательством этих государств.

11. Воинские контингенты, выделенные в состав Коллективных сил по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта, и Группа военных наблюдателей будут уважать и соблюдать положения Соглашения государств-участников "О Группах военных наблюдателей и Коллективных силах по поддержанию мира в Содружестве Независимых Государств" от 20 марта 1992 года, Протоколов государств-участников от 15 мая 1992 года "О статусе Групп военных наблюдателей и Коллективных сил по поддержанию мира в Содружестве Независимых Государств", "О комплектовании, структуре, материально-техническом и финансовом обеспечении Группы военных наблюдателей и Коллективных сил по поддержанию мира в Содружестве Независимых Государств" и "О временном порядке формирования и задействования Групп военных наблюдателей и Коллективных сил по поддержанию мира в зонах конфликтов между государствами и в государствах-участниках Содружества Независимых Государств", а также будут соблюдать и уважать Женевские конвенции о защите жертв войны от 12 августа 1949 года и дополнительные протоколы к ним от 8 июня 1977 года и Конвенции о защите культурных ценностей в случае вооруженного конфликта от 14 мая 1954 года.

Государства, выделяющие воинские контингенты в Коллективные силы по поддержанию мира и Группу военных наблюдателей, обеспечат ознакомление личного состава с положениями, принципами и духом указанных Соглашений, Протоколов и Конвенций.

◆

საქართველოს პრეზიდენტის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
მაიორ ვ. რამიშვილის ვახტანგ გორგასლის
III ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ

საშშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის იუსტიციის მინისტრის მოადგილე მაიორი **ვაჟა რამიშვილი** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 10 ნოემბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთში კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი პოლიტიკური მოწესრიგების თაობაზე მიმდინარე მოლაპარაკებების მორიგ რაუნდზე საქართველოს დელეგაციის გამგზავრების შესახებ

1. აფხაზეთში კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი პოლიტიკური მოწესრიგების თაობაზე მიმდინარე მოლაპარაკებების მორიგ რაუნდზე, რომელიც დაიწყება ა.წ. 14 ნოემბერს ქ. ჟენევაში, საქართველოს დელეგაციის ხელმძღვანელად დამტკიცდეს **ჯაბა იოსელიანი**.

2. ჯ. იოსელიანმა დასამტკიცებლად წარმოადგინოს დელეგაციის შემადგენლობა.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 10 ნოემბერი.

•

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით:

ნოდარ მუსერიძე — პოლკოვნიკი, სამმართველოს უფროსის პირველი მოადგილე;

ანზორ სარალიძე — კაპიტანი, ქმიური სამსახურის უფროსი (სიკვდილის შემდეგ);

ზურაბ ჩაჩუა — ლეიტენანტი, „ქართველ შევარდენთა“ ლეგიონის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ).

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

ტარიელ აბუაშვილი — პოლკოვნიკი, ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის ყოფილი მეთაური;

დავით გოლუბიანი — პოლკოვნიკი, რუსთავის ბატალიონის მეთაური;
შოთა დედანაშვილი — პოლკოვნიკი, ავიაციის უფროსი;
მერაბ კიკაბიძე — მაიორი, სპეციალური დანიშნულების ოფიცერთა ასეულის მეთაური;
ხვიჩა კიკაბიძე — ვიცე-პოლკოვნიკი, სამმართველოს უფროსის მოადგილე;
ვახტანგ მაისურაძე — მაიორი, შტაბის უფროსის თანაშემწე;
ზაზა რუსაძე — პოლკოვნიკი, სატანკო მექანიზებული პოლკის მეთაური;
ავთანდილ ურუშაძე — კაპიტანი, საინჟინრო სამსახურის ოფიცერი (სიკვდილის შესახებ);
სამსონ ქუთათელაძე — ვიცე-პოლკოვნიკი, საჩხერის ბატალიონის მეთაური;
ვაჟა ჯალიაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, დიდგორის ბატალიონის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ).

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

იგორ არტამონოვი — კაპიტანი, კავშირგაბმულობის განყოფილების უფროსი;
მიხეილ ბეგიაშვილი — მაიორი, შეიარაღების სამსახურის უფროსი;
ამირან გიორხელიძე — ვიცე-პოლკოვნიკი, არტილერიის შტაბის უფროსი;
გიორგი გოგობერიშვილი — ვიცე-პოლკოვნიკი, საფინანსო-საგეგმო განყოფილების უფროსი;
ვახტანგ დოლიძე — ვიცე-პოლკოვნიკი, პოლიციის უფროსი;
გიორგი იარალიშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, ოპერატიული განყოფილების ოფიცერი;
ზურაბ კაიშაური — უფროსი ლეიტენანტი, კავშირგაბმულობის განყოფილების უფროსის მოადგილე;
გიორგი კიკაბიძე — კაპიტანი, სამმართველოს უფროსის დაცვის უფროსი;
გოჩა კობერიძე — უფროსი ლეიტენანტი, შეიარაღების ოფიცერი;
გიორგი მარგებაძე — კაპიტანი, კონტრდაზვერვის ოფიცერი;
იგორ მდივანი — მაიორი, კომენდანტის მოადგილე;
გიორგი ტერელაძე — ვიცე-პოლკოვნიკი, კადრების განყოფილების უფროსი;
როლანდ ფრუიძე — ვიცე-პოლკოვნიკი, ოპერატიული განყოფილების უფროსი;
მალხაზ ქარაზანიშვილი — მაიორი, გამოთვლითი ტექნიკის უფროსი;
კონსტანტინე ქოჩიაშვილი — კაპიტანი, შეიარაღების სამსახურის უფროსის მოადგილე;

როინ ღლანიძე — მაიორი, ჯავშანსატანკო სამსახურის უფროსი;
მალხაზ შარიქაძე — მაიორი, პოლიციის უფროსის მოადგილე;
ამირან ჭაბუკიანი — ვიცე-პოლკოვნიკი, ტექნიკისა და შეიარაღების სამსახურის უფროსის მოადგილე;
მამია ცქიტიშვილი — ვიცე-პოლკოვნიკი, საფინანსო-საგეგმო განყოფილების ეკონომისტი;
თენგიზ წერეთელი — მაიორი, ავტოსამსახურის უფროსის მოადგილე;
გიორგი ჯალიაშვილი — მაიორი, სამმართველოს საორგანიზაციო-სამობილიზაციო განყოფილების უფროსის მოადგილე;
ზურაბ ჯაფარიძე — მაიორი, სპორტული განყოფილების უფროსი;
ამბროს ჯავჯანიძე — ვიცე-პოლკოვნიკი, ზურგის სამსახურის უფროსის მოადგილე.

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“:

ილია ბარბაქაძე — უფროსი ლეიტენანტი, საკომენდატო ასეულის მეთაურის მოადგილე;
გურამ გორგიძე — მაიორი, კვების სამსახურის უფროსი;
იოსებ მაისურაძე — კაპიტანი, სამმართველოს უფროსის ადიუტანტი;
ვიტალი მანაგაძე — მაიორი, კვების სამსახურის უფროსის მოადგილე;
თამაზ სარაჯიშვილი — კაპიტანი, ავტოინსპექციის უფროსის მოადგილე.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 12 ნოემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს სისტემის მუშაკების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში პროფესიული მოვალეობის შესრულების დროს გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს სისტემის მუშაკები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

გურამ გვასალია — სამინისტროს მთავარი ქირურგი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი;

ვლადიმერ გიორგაძე — მინისტრის პირველი მოადგილე, მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი;

ნიკოლოზ დვალაძე — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის გაგრის ცენტრალური საავადმყოფოს განყოფილების გამგე;

ნოდარ ლებანიძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის მთავარი სპეციალისტი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი;

ზაზა მეტრეველი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის განყოფილების გამგე;

ბადურ მოსიძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის მთავარი სპეციალისტი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი;

გია ნიშნიანიძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის გენერალური დირექტორი, მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი;

ბესიკ შურღაია — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

თეიმურაზ შურღაია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური საავადმყოფოს მთავარი ექიმი;

თეიმურაზ ჩხეტია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრის პირველი მოადგილე;

მამუკა ჯანგავაძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი.

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

მეველუდ ასლანიკაშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

ანტონ ბაგათელია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის № 2 საავადმყოფოს განყოფილების გამგე;

ბათუ ბარკალაია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის № 2 საავადმყოფოს განყოფილების გამგე;

თემურ ბარკალაია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის რესპუბლიკური საავადმყოფოს ექიმი.

ელგუჯა ბერია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრის მოადგილე;

ვახტანგ გოგინავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ოჩამჩირის რაიონული საავადმყოფოს მთავარი ექიმი;

გენრიხ გვალია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის სასწრაფო სამედიცინო დახმარების სადგურის ექიმი;

ვიქტორ ზარქუა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მთავარი ქირურგი;

ვახტანგ ზარქუა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის რესპუბლიკური საავადმყოფოს ექიმი;

მერაბ თევზაძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

ვაჟა თოიძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის მთავარი სპეციალისტი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი;

ზურაბ თუზბაია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის № 1 საავადმყოფოს ქირურგიული განყოფილების გამგე;

დავით კახიანი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის გენერალური დირექტორის მოადგილე;

შორენა კაკუტია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის რესპუბლიკური საავადმყოფოს ექიმი;

თეიმურაზ კუმულარია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რკინიგზის საავადმყოფოს ექიმი;

გოჩა კუხალაშვილი — სამინისტროს საგანგებო-სამედიცინო შტაბის წევრი;

კალისტრატე მარკოიშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

როლანდ მესხიშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი, მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი;

ნაპოლეონ მესხია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ნეიროქირურგიული ცენტრის დირექტორი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი;

გია მაკალათია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის რესპუბლიკური საავადმყოფოს სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზის ბიუროს ექსპერტი;

ავთანდილ პეტრიაშვილი — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის № 1 საავადმყოფოს ექიმი;

ალექსანდრე ჟვანია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის № 2 საავადმყოფოს ექიმი (სიკვდილის შემდეგ);

ნათელა სალია — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

ლევან ფიფია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის რესპუბლიკური საავადმყოფოს ექიმი;

გივი ღვინჯილია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის № 1 საავადმყოფოს ექიმი;

შოთა ღურწკაია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზის ბიუროს უფროსი;

ვიაჩესლავ შკრიაბაი — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სოხუმის № 2 საავადმყოფოს განყოფილების გამგე;

შოთა ცაავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის გულრიფშის რაიონული საავადმყოფოს განყოფილების გამგე (სიკვდილის შემდეგ);

ანდრო წიკლაური — სამინისტროს ცენტრალური რესპუბლიკური კლინიკური საავადმყოფოს მთავარი ექიმი;

გიორგი ჭელიძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

დავით ჭელიძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

ვალერი ხარჩილავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ოჩამჩირის რაიონული საავადმყოფოს განყოფილების გამგე;

რამინ ხოჭავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზის ბიუროს ექსპერტი;

მირანდა ჯაჭვლიანი — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის სასწრაფო-სამედიცინო დახმარების სადგურის ექიმი.

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“:

ამირან ანთაძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

ბადრი ბადრიძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

გრიგოლ ბრეგვაძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

არჩილ ბაღათურია — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

ნოდარ ბოხუა	–	კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი;
მამუკა ბოკუჩავა	–	კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;
კონსტანტინე ბალათურია	–	აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის №1 საავადმყოფოს ექიმი;
თინათინ გაგილაძე	–	აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის რესპუბლიკური საავადმყოფოს მთავარი ექიმის მოადგილე;
ნაზი გადელია	–	აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის რესპუბლიკური საავადმყოფოს მედდა;
დიოგენ გოგოხია	–	აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის №1 საავადმყოფოს ექიმი;
გია გრიგოლია	–	კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;
დუდუ გულორდავა	–	აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის №1 საავადმყოფოს ექიმი;
სერგო გელაშვილი	–	კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი, მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი;
ლალი დანელია	–	აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის №1 პოლიკლინიკის მთავარი ექიმი;
გიორგი დავლიანიძე	–	კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;
პოლიკარპე დოლიძე	–	კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;
ალბერტ ესაიანი	–	სამინისტროს ტრავმატოლოგიისა და ორთოპედიის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ექიმი ტრავმატოლოგი; მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი;
გიორგი ვალიშვილი	–	კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;
გივი ვაშაკიძე	–	კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;
ნოველ ვეკუა	–	აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის №1 საავადმყოფოს ექიმი;
მიმოზა ზარქუა	–	აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის რესპუბლიკური საავადმყოფოს უფროსი მედდა;

გია თომაძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი;

გიორგი თოლორდავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რკინიგზის საავადმყოფოს ექიმი;

მალხაზ თიბოლოვი — ქარელის რაიონული საავადმყოფოს ექიმი;

დარეჯან თაყაიშვილი — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს კადრების განყოფილების ინსპექტორი;

თამაზ იოსელიანი — ქალაქ თბილისის № 5 საავადმყოფო-პოლიკლინიკური გაერთიანების ექიმი;

გოჩა ინგოროყვა — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

მალხაზ კაციაშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

ბორის კაჭარავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის რესპუბლიკური საავადმყოფოს ექიმი ანესთეზიოლოგ-რეანიმატოლოგი;

ელეონორა კერესელიძე — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის რესპუბლიკური საავადმყოფოს ქირურგი;

მალხაზ კინწურაშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

გიორგი კიკნაძე — სამინისტროს საგანგებო-სამედიცინო შტაბის წევრი;

თიაზა ლაგვილავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის №1 საავადმყოფოს მედდა;

გელა ლაზარიშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

დავით მაღალაშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი, მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი;

დიმიტრი მახათაძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის გენერალური დირექტორის მოადგილე;

ელგუჯა მირესაშვილი — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის რესპუბლიკური საავადმყოფოს თერაპიული განყოფილების გამგე;

ზაურ ნემსაძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

გიორგი ორახელაშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი, მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი;

მამუკა ორკოშნელი — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

გურამ პაჭკორია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის №1 საავადმყოფოს მთავარი ექიმი;

ანზორ რაზმაძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი, მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი;

ზაზა სურამელი — სამინისტროს ტრავმატოლოგიისა და ორთოპედიის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ექიმი-ტრავმატოლოგი;

რამაზ ურუშაძე — სამინისტროს ჯანდაცვის ორგანიზაციისა და რეგიონული მართვის სამმართველოს უფროსი;

სევერიან ქარდავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის სასწრაფო-სამედიცინო დახმარების სადგურის მთავარი ექიმი;

ანატოლი ქანთარაია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის სისხლის გადასხმის სადგურის მთავარი ექიმი;

კონსტანტინე ყიფიანი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

ამირან ჩხაიძე — სამინისტროს ტრავმატოლოგიისა და ორთოპედიის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ექიმი-ტრავმატოლოგი, მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი;

დავით ჩხიკვაძე — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის რესპუბლიკური სტომატოლოგიური პოლიკლინიკის ექიმი-სტომატოლოგი;

დაზმირ ძანძავა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის ნეიროქირურგიული ცენტრის ექიმი-ნეიროქირურგი;

ვახტანგ წვერავა — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი, მედიცინის მეცნიერებათა კანდიდატი;

თეიმურაზ ხარატიშვილი — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ონკოლოგიური დისპანსერის მთავარი ექიმი;

სულიკო ხოლუაშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

ალექსანდრე ჯალალონია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის რესპუბლიკური საავადმყოფოს მთავარი ექიმის მოადგილე;

გივი ჯიქია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის რესპუბლიკური საავადმყოფოს ქირურგი.

ღირსების მედლით:

რევაზ ანთაძე — სამინისტროს საგანგებო-სამედიცინო შტაბის წევრი;

თამაზ ახალბედაშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის მთავარი ინჟინერი;

ხათუნა ბასილაური — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის უფროსი მედდა;

ლევან ბაიდოშვილი — სამინისტროს ჰიგიენის, ეპიდემიოლოგიისა და პროფილაქტიკის სამმართველოს წამყვანი სპეციალისტი;

კონსტანტინე ბარქაია — სამინისტროს საგანგებო-სამედიცინო შტაბის წევრი;

იგორ დარსალია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს სამკურნალო-პროფილაქტიკური განყოფილების გამგე;

ვიქტორ გეტმანსკი — სამინისტროს ქირურგიის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის გულის ქირურგიის კლინიკის ხელმძღვანელი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი;

არსენ გიორგაძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის მატერიალურ-ტექნიკური მომარაგების განყოფილების გამგე;

მერაბ ვარძუკაშვილი — სამინისტროს ტრავმატოლოგიისა და ორთოპედიის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ტრავმატოლოგი;

ირინა ზაქარიშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის თერაპევტი;

ლია ზანდუკელი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის აფთიაქის გამგე;

როლანდ თავაძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის მძღოლი;

ლევან თოხაძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

გოჩა იმნაძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

ნორა კალმახელიძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის მედდა;

თეიმურაზ კალანდაძე — სამინისტროს საგანგებო-სამედიცინო შტაბის წევრი, მინისტრის მოადგილე;

დავით კვირკველიძე — სამინისტროს საგანგებო-სამედიცინო შტაბის წევრი;

ბაკურ კოტეტიშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

თამაზ კვირკველია — სამინისტროს საგანგებო-სამედიცინო შტაბის წევრი;

ნოდარ კინოიანი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის მძღოლი;

ანიკო ლაცაბიძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის მძღოლი;

ვახტანგ მამაცაშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

ანზორ მანძულაშვილი — ქარელის რაიონული საავადმყოფოს პედიატრი;

მედეა მახარაშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის მედდა;

ლამარა მეხრიშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის მედდა;

მარინა მთივლიშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის პროვიზორი;

იური მელაძე — სამინისტროს ტრავმატოლოგიისა და ორთოპედიის სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის ექიმი-ტრავმატოლოგი;

არჩილ მეფარიძე — სამინისტროს საგანგებო-სამედიცინო შტაბის წევრი;

ნიკოლოზ მიწიშვილი — ქალაქ თბილისის რესპუბლიკური ცენტრალური კლინიკური საავადმყოფოს ანესთეზიოლოგ-რეანიმატოლოგი;

მარინა მგელაძე — სამინისტროს საგანგებო-სამედიცინო შტაბის წევრი;

ალიოშა ოქუაშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის მძღოლი;

ვახტანგ პერტაია — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

ელენე ტაბატაძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის მედდა;

მიხეილ ჭურასბედიანი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

ნონა ღვინჯილია — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს სპეცმომარაგების ბაზის უფროსი, საქონელმცოდნე;

კონსტანტინე ყაზახაშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის მძღოლი;

ზურაბ ყაზახაშვილი — ქალაქ თბილისის № 5 საავადმყოფო-პოლიკლინიკური გაერთიანების განყოფილების გამგე;

ნატა ყაზახაშვილი — სამინისტროს საგანგებო-სამედიცინო შტაბის უფროსი;

მანონი შიოშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის მედდა;

კონსტანტინე ჩივჩიური — სამინისტროს საგანგებო-სამედიცინო შტაბის წევრი;

ზევარ ჩხაიძე — სამინისტროს საგანგებო-სამედიცინო შტაბის წევრი;

ზურაბ ცხაკაია — ქთბილისის სამედიცინო აკადემიის მეორე ქირურგიის კათედრის გამგე, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი;

ივანე წულეისკირი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

მურმან ჭიტაძე — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის ავტოფარეხის გამგე;

დავით ხაბეიშვილი — სამინისტროს საგანგებო-სამედიცინო შტაბის წევრი;

ვიქტორ ხაჩიროვი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

ალექსანდრე ხეჩუაშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის კონსულტანტი;

თეიმურაზ ჯავახიშვილი — კატასტროფის მედიცინის რესპუბლიკური ცენტრის მძღოლი;

ჯუმბერ ჯოჯუა — აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ქალაქ სოხუმის №1 საავადმყოფოს განყოფილების გამგე;

თეიმურაზ ჯაფარიძე — საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს სამედიცინო პროგრამების მთავარი სამმართველოს უფროსის მოადგილე.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 20 ნოემბერი.

•

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
კაპიტან შ. ჯღამაძის ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში პროფესიული

მოვალეობის შესრულებისას გამოჩენილი მამაცობის, თავდადებისა და გმირობისათვის გულრიფშის ტუბსანატორიუმის მთავარი ექიმი, მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, კაპიტანი **შოთა ჯღამაძე** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ).

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 27 ნოემბერი.

◆

საქართველოს პარლამენტის
გ ა ნ ც ხ ა დ ე ბ ა

აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს სახელწოდებით მოქმედმა სეპარატისტ-მეამბოხეთა დაჯგუფებამ 1994 წლის 26 ნოემბერს ქ. სოხუმში მიიღო ე.წ. აფხაზეთის რესპუბლიკის კონსტიტუცია, გამოაცხადა საქართველოს განუყოფელი ნაწილი – აფხაზეთი საერთაშორისო სამართლის სუბიექტად და აირჩია პრეზიდენტიც.

საქართველოს პარლამენტმა ჯერ კიდევ 1994 წლის 10 მარტს, საერთაშორისო სამართლის იმპერატიული პრინციპების მოთხოვნებიდან გამომდინარე, დაითხოვა აფხაზეთის უმაღლესი საბჭო, როგორც აპარტეიდული წესით არჩეული ორგანო, რომელიც სისტემატიურად არღვევდა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის და საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობას და ამ ორგანოს სახელით მიღებული აქტები გამოცხადდა სამართლებრივი ძალის არმქონედ, რის თაობაზეც დროულად ეცნობა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციას და მსოფლიო საზოგადოებრიობას.

ამასთან ერთად მეამბოხე სეპარატისტებმა ეს გადაწყვეტილებები მიიღეს იმ პირობებში, როცა აფხაზეთიდან განდევნილია მოსახლეობის 70 პროცენტზე მეტი და ყოფილი უმაღლესი საბჭოს დეპუტატთა თითქმის ნახევარი, რომელიც წარმოადგენს აფხაზეთის მოსახლეობის დიდ უმრავლესობას, გამოძევებულია რეგიონიდან, ხოლო ზოგიერთი დეპუტატი დახვრეტილია.

ამრიგად, დღეს აფხაზეთის ტერიტორიაზე საქართველოს პარლამენტის დადგენილების მიხედვითაც და მისგან დამოუკიდებლადაც არ არსებობს ლეგიტიმური ორგანო, რომელსაც აფხაზეთში მცხოვრები ხალხის სახელით კონსტიტუციურ საკითხებზე მსჯელობის უფლება აქვს.

აქედან გამომდინარე, მეამბოხე-სეპარატისტთა მიერ მიღებული 26 ნოემბრის გადაწყვეტილება აფხაზეთის დამოუკიდებლობის, ახალი კონსტიტუციის მიღების და პრეზიდენტის არჩევის შესახებ არ იწვევს არავითარ იურიდიულ შედეგებს არც ქვეყნის შიგნით, არც საერთაშორისო სამართლის სისტემაში. აფხაზეთის ტერიტორიაზე მთლიანად ვრცელდება საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობა.

საქართველოს პარლამენტი სინანულს გამოთქვამს, რომ აფხაზური მეამბოხე სეპარატიზმის აღნიშნული აქტი არის მშვიდობიანი მოლაპარაკების პროცესის საბოლოოდ ჩაშლის ცდა, რადგან აფხაზმა მეამბოხე-სეპარატისტებმა თვითნებურად და უკანონოდ შეცვალეს მოლაპარაკების ერთერთი მხარის სტატუსი, გამოაცხადეს რა აფხაზეთი დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ.

მსოფლიო თანამეგობრობის მიერ აღიარებული სუვერენული საქართველოს ტერიტორიაზე ომის გაჩაღების, დაქირავებულთა გამოყენების, ეთნიკური ნიშნით ხალხის გენოციდის და მშვიდობიანი მოსახლეობის ჟლეტა-განდევნის შემდეგ დამოუკიდებლობის გამოცხადება არ არის მხოლოდ საქართველოს პრობლემა, ეს არის საერთაშორისო მასშტაბით იმ ძალების წაქეზება, რომელთა მიზანია ბოლო მოუღონ თანამედროვე მსოფლიო მართლწესრიგს, ძირი გამოუთხარონ საზღვრების ურღვევობას, სახელმწიფოთა შინაურ საქმეებში ჩაურევლობის იმპერატიულ პრინციპებს და გადააქციონ სეპარატიზმი რეაქციულ გლობალურ პრობლემად.

საქართველოს პარლამენტს მიაჩნია, რომ მშვიდობიან მოლაპარაკებათა ამოწურვის ან შეუძლებლობის შემთხვევაში ნებისმიერი სახიფათო კონფლიქტის გაღრმავების ან გავრცელების თავიდან ასაცილებლად აუცილებელია კონფლიქტის მონაწილე ხელისუფლების უზურპატორთა იძულებით ნეიტრალიზება, რომლებიც შლიან მოლაპარაკებას და უგულებელყოფენ უშიშროების საბჭოს რეზოლუციებს.

საქართველოს პარლამენტი მიმართავს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციას, ევროპის უშიშროებისა და თანამშრომლობის თათბირს, მსოფლიო თანამეგობრობის წევრი ქვეყნების, მათ შორის დამოუკიდებელ სახელმწიფოთა თანამეგობრობის წევრი ქვეყნების პარლამენტებს, კეთილი ნების ყველა ადამიანს – მხარი დაუჭიროს საქართველოს, რომლისათვისაც აფხაზეთში მომხდარი კონფლიქტი არის საშინაო საქმე, თუმცა მისი წარმოშობა და შედეგები არსებითად განაპირობა გარეშე ფაქტორებმა. მიუხედავად საერთაშორისო ინსტიტუტების მცდელობისა, ამ ფაქტორების უარყოფითი მოქმედება კვლავაც გრძელდება და სწორედ ამიტომ კონფლიქტის პოლიტიკური მასშტაბი ვეღარ დარჩება მხოლოდ საქართველოს საშინაო საქმედ, რადგანაც სახიფათო რეზონანსს გამოიწვევს სხვა ქვეყნებში.

საქართველოს პარლამენტი საქვეყნოდ აცხადებს: საქართველოს სახელმწიფოს სრული მორალური, პოლიტიკური და იურიდიული უფლება აქვს ყველა საშუალებით აღადგინოს სახელმწიფოს სუვერენიტეტი ქვეყნის მთელ ტერიტორიაზე.

თბილისი, 1994 წლის 1 დეკემბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

საშშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით (სიკვდილის შემდეგ):

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით:

ომარ არღვლიანი – რიგითი, სახმელეთო ჯარების დალის ცალკეული სამთომსროლელთა ბატალიონის მებრძოლი;

გენადი გადრანი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მერვე ბატალონის მზვერავი;

ვასო გვიჩიანი – რიგითი, სახმელეთო ჯარების სამთო-მსროლელთა ბატალიონის მებრძოლი;

ადამ გვიჩიანი – ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მერვე ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ელგუჯა გვიჩიანი – ზემდეგი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მერვე ბატალიონის მსროლელი;

ერმინე გუჯეჯიანი – რიგითი, სახმელეთო ჯარების დალის რეგიონის ცალკელი სამთო- მსროლელთა ბატალიონის მებრძოლი;

გოდერძი გუჯეჯიანი – რიგითი, სახმელეთო ჯარების დალის რეგიონის ცალკეული სამთო-მსროლელთა ბატალონის მებრძოლი;

ზაალ დუმბაძე – პოლკოვნიკი, 35068-ე სამხედრო ნაწილის გომბორის მედესანტეთა ბატალიონის მეთაური;

თეიმურაზ თევდორაძე – რიგითი, უშიშროების სამმართველოს ცალკეული სამთო-სადესანტო ათეულის მებრძოლი;

ვაჟა თოდუა – ზემდეგი, 51656-ე სამხედრო ნაწილის რეზერვისტთა ბატალიონის მებრძოლი;

მალხაზ კახიანი – ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეორე ბატლიონის ოცეულის მეთაური;

ოთარ კვიციანი – რიგითი, სახმელეთო ჯარების დალის რეგიონის ცალკეული სამთო-მსროლელთა ბატალიონის მებრძოლი;

ემზარ კვანჭიანი — რიგითი, სახმელეთო ჯარების დალის რეგიონის ცალკეული სამთო-მსროლელთა ბატალიონის მებრძოლი;

ილიკო კვანჭიანი — რიგითი, სახმელეთო ჯარების დალის რეგიონის ცალკეული სამთო-მსროლელთა ბატალიონის მებრძოლი;

მამუკა კობალაძე — ლეიტენანტი, საწარმოო სამმართველოს დაცვის ასეულის ოცეულის მეთაური;

ვახტანგ ლოჩოშვილი — კაპიტანი, საფინანსო სამსახურის უფროსი;

ბადრი მუშკუდიანი — მაიორი, ბაგრატიონის სახელობის ბატალიონის მეთაური;

გონერ პავლიაშვილი — ზემდეგი, საწარმოო სამმართველოს ასეულის მეთაური;

ტარიელ პაკელიანი — რიგითი, სახმელეთო ჯარების დალის რეგიონის ცალკეული სამთო-მსროლელთა ბატალიონის მებრძოლი;

მერი პაკელიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის კამანის ასეულის მებრძოლი;

გოგი რეზესიძე — რიგითი, სახმელეთო ჯარების დალის ცალკეული სამთო-მსროლელთა ბატალიონის მებრძოლი;

ავთანდილ სტეფლიანი ზემდეგი, სახმელეთო ჯარების დალის ცალკეული სამთო-მსროლელთა ბატალიონის საბრძოლო მანქანების მეთაური;

მამუკა ქამუშაძე — რიგითი, უშიშროების სამმართველოს ცალკეული სადესანტო- მოიერიშე ბატალიონის მზვერავი;

დემურ ქარდავა — ლეიტენანტი; 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მერვე ბატალიონის „ზუ“-ს მეთაური;

ლევან ქართლელიშვილი — ზემდეგი, საწარმოო სამმართველოს დაცვის ასეულის ათმეთაური;

გია ჩიხრაძე — რიგითი, უშიშროების სამმართველოს სადაზვერვო ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

თამაზ ჩხეტიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მერვე ბატალიონის მებრძოლი;

ალექსანდრე ცხვარაძე — რიგითი, უშიშროების სამმართველოს სოხუმჰესის მორიგე მემანქანე;

ხვიჩა ჭყოიძე — რიგითი, უშიშროების სამმართველოს ცალკეული სადესანტო მოიერიშე ბატალიონის ათეულის მეთაური;

გონელი ხარზიანი — რიგითი, სახმელეთო ჯარების დალის ცალკეული სამთო მსროლელთა ბატალიონის მებრძოლი;

ვანო ხეტეშვილი – უფროსი ლეიტენანტი, საწარმოო სამმართველოს დაცვის ასეულის ოცეულის მეთაური;

თამაზ ჯაჭვლიანი – რიგითი, სახმელეთო ჯარების დალის რეგიონის ცალკეული სამთო-მსროლელთა ბატალიონის მებრძოლი;

ზურაბ ჯაჭვაძე – კაპიტანი უშიშროების სამმართველოს ცალკეული სადესანტო მოიერიშე ბატალიონის შტაბის უფროსის მოადგილე;

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით:

რომან ელენიძე – რიგითი 60547-ე სამხედრო ნაწილის ნაღმტყორცნელი ბატარეის ტექნიკოსი;

გურამ გვანცელაძე – რიგითი, 60547-ე სამხედრო ნაწილის პირველი ოცეულის მეთაური;

ბეჟან სურგულაძე – რიგითი, 10144-ე სამხედრო ნაწილის მესამე ბატალიონის მეთაური;

ხვიჩა ღიბრაძე – კაპიტანი, 60547-ე სამხედრო ნაწილის სადაზვერვო ოცეულის მეთაური;

რუსლან ცაავა – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის გაგრის ბატალიონის ნაღმტყორცნელი.

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

ვლადისლავ ანანიევი – კაპიტანი, II ბრიგადის მესამე ბატალიონის სამწყობრო ნაწილის უფროსი;

გიორგი ბერიანიძე – სერჟანტი, ბატალიონ „თბილისელის" დაზვერვის მებრძოლი;

ნიკოლოზ გოგია – სერჟანტი, ბაგრატიონის სახელობის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ალექსანდრე გონჩაროვი – ლეიტენანტი, II ბრიგადის მესამე ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ბორის გოჩავა – ლეიტენანტი, 20254-ე სამხედრო ნაწილის ჰოსპიტლის სანიტარი;

გოჩა გუგეშაშვილი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის გაგრის მეოთხე ბატალიონის მებრძოლი;

ტახირ ზანთარაია – ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის პირველი ბატალიონის საინჟინრო სამსახურის უფროსი;

არჩილ ირემაშვილი – ზემდეგი, II ბრიგადის მესამე ბატალიონის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

ნუგზარ კაზალიკაშვილი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მსროლელი;

ავთანდილ კვიციანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეშვიდე ბატალიონის (მერხეულის) მებრძოლი;

ავთანდილ კოპალიანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის სადაზვერვო ასეულის მზვერავი;

ალექსანდრე კუპრავა — ლეიტენანტი, ბატალიონ „თბილისელის“ მეთაურის მოადგილე;

ბადრი მაისურაძე — რიგითი, II-ე ბრიგადის მესამე ბატალიონის მებრძოლი;

ზაალ მდინარაძე — რიგითი, 24-ე ბრიგადის ლანჩხუთის მხედრიონის ჯგუფის მებრძოლი;

ბარნაბ მეფარიშვილი — სერჟანტი, ბატალიონ „თბილისის“ დაზვერვის მებრძოლი;

ზურაბ ნარმანია — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის სამთო-მსროლელთა ასეულის მსროლელი;

სერგეი ჟიგუნი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეშვიდე (მერხეულის) ბატალიონის ათეულის მეთაური;

ზაურ სამუშია — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ცალკეული ტანკსაწინააღმდეგო დივიზიის მებრძოლი;

ზაალ ფირცხალაიშვილი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის გაგრის ბატალიონის მებრძოლი;

ბადრი შონია — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეშვიდე ბატალიონის (მერხეულის) მსროლელი;

ავთანდილ ჩიქოვანი — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის სამთო-მსროლელთა ასეულის მებრძოლი;

ემალ ცქვიტავა — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის სამთო-მსროლელთა ასეულის ოცეულის მეთაურის მოადგილე;

გივი წულაია — ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეშვიდე (მერხეულის) ბატალიონის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

ნუგზარ ხუცურაული — რიგითი, ბატალიონ „თბილისის“ მებრძოლი;

ვახტანგ ჯანჯულია — ლეიტენანტი, 20254-ე სამხედრო ნაწილის ჰოსპიტლის მძღოლი.

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“

კახა ახობაძე — რიგითი, ბაგრატიონის სახელობის ბატალიონის მებრძოლი;

ალექსანდრე გამსახურდია — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მერვე ბატალიონის მებრძოლი;

ზურაბ გეორგელიძე — რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მერვე ბატალიონის მებრძოლი;

მიზდონ გულედანი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მერვე ბატალიონის მებრძოლი;

ვახტანგ ელერდაშვილი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საარტილერიო დივიზიონის მძღოლი-მექანიკოსი;

მამუკა თაბუკაშვილი – რიგითი, ბავრატიონის სახელობის ბატალიონის მებრძოლი;

ვახტანგ კაპანაძე – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საარტილერიო დივიზიის მზვერავი;

ვალოდია კახიანი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მერვე ბატალიონის მებრძოლი;

ჯუჯუ კვანჭიანი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ბატალიონის მსროლელი;

შოთა კვანჭიანი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მერვე ბატალიონის მებრძოლი;

ეგნატე კვიციანი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მერვე ბატალიონის მებრძოლი;

კოტე ლეთოდიანი – უფროსი ლეიტენანტი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის ტანკსაწინააღმდეგო დივიზიონის უფროსი ოფიცერი;

გურგენ მატარაძე – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის პირველი ბატალიონის მსროლელი;

ლეონიდე მელაძე – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საარტილერიო დივიზიონის მეთაურის მოადგილე;

ზაზა მიდოდოშვილი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მერვე ბატალიონის მერვე ასეულის მებრძოლი;

მურმან რამიშვილი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის პირველი ბატალიონის მებრძოლი;

ინდერ სუბელიანი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მეხუთე ბატალიონის მესანგრე;

ანზორ სუბელიანი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მერვე ბატალიონის მებრძოლი;

შერმადინ ქობალია – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის პირველი ბატალიონის მებრძოლი;

ბონდო ყურაშვილი – სერჟანტი, ბავრატიონის სახელობის ბატალიონის მებრძოლი;

ზაურ ჩიქოვანი – მაიორი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის საავტომობილო სამსახურის უფროსის მოადგილე;

ნუგზარ შენგელია – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის პირველი ბატალიონის მეტყვიამფრქვევე;

ირაკლი ჩანტლაძე – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მესამე ბატალიონის მებრძოლი;

ინდიკო ჩხეტიანი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მერვე ბატალიონის მებრძოლი;

კახა ჭაჭიაშვილი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის სადაზვერვო ასეულის მზვერავი;

ბადრი ხვედელიძე – რიგითი, ბაგრატიონის სახელობის ბატალიონის მეტყვიამფრქვევე.

მედლით „საბრძოლო დამახსურებისათვის“

ვაჟა თოდუა – ზემდეგი, 51656 – სამხედრო ნაწილის დაზვერვის ოცეულის უფროსი მზვერავი;

იაკობ ინოზემცევი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის სამედიცინო ასეულის სანიტარი;

ელგუჯა კოპალიანი – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მე-8 ბატალიონის მსროლელი;

გია ტრაპაიძე – რიგითი, 51656-ე სამხედრო ნაწილის მე-2 ასეულის ათეულის მსროლელი;

ომარ ფანჩვიძე – რიგითი, 23-ე მექანიზებული ბრიგადის მე-2 ბატალიონის მსროლელი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 4 დეკემბერი.

◆

6 декабря 1994 г. Будапешт
СБСЕ, встреча на высшем уровне

ВЫПИСКА ИЗ БУДАПЕШТСКОГО ДОКУМЕНТА 1994 ГОДА

Грузия

1. Перед лицом тревожного положения в Республике Грузия, еще более усугубившегося в результате недавних событий в Абхазии, государства - участники вновь заявили о своей твердой поддержке суверенитета и территориальной целостности Грузии в пределах ее международно признанных границ. На основе этих принципов должно быть достигнуто урегулирование конфликтов в Грузии. Должны быть учтены также интересы многонационального населения, проживающего в районах конфликтов.

2. Государства - участники выразили озабоченность в связи с односторонними действиями, предпринятыми 26 ноября 1994 года властями Абхазии (Республика Грузия). Эти действия подрывают как усилия ООН, так и усилия СБСЕ по содействию мирному политическому урегулированию путем переговоров между конфликтующими сторонами в Грузии.

Они выразили глубокую озабоченность в связи с «этнической чисткой», массовым изгнанием населения - преимущественно грузинского - из мест проживания и гибелью большого числа невинных гражданских лиц.

Они выразили надежду, что усилия, предпринимаемые под эгидой Организации Объединенных Наций при содействии Российской Федерации, оказывающей поддержку их практическому осуществлению, и с участием представителей СБСЕ позволят улучшить положение в Абхазии и тем самым откроют возможность для скорейшего безопасного и достойного возвращения беженцев и перемещенных лиц в родные места. В связи с этим они призвали стороны, участвующие в конфликте, неукоснительно следовать принципам и рекомендациям, изложенным в соответствующих резолюциях Совета Безопасности ООН, а также в соглашениях, достигнутых в ходе переговорного процесса.

3. Государства - участники с удовлетворением отметили ряд позитивных шагов, предпринятых в направлении мирного урегулирования грузино-осетинского конфликта, в основе которых лежит работа, проведенная смешанными силами по поддержанию мира (созданными согласно Сочинскому соглашению как смешанные силы по поддержанию мира и правопорядка (ОСПМП) для обеспечения соблюдения договоренности о прекращении огня в зоне конфликта.

Этому обнадеживающему развитию событий способствовали деятельность миссии СБСЕ в Грузии и усилия Российской Федерации. Государства - участники призывают миссию не ослаблять усилий по содействию политическому диалогу между всеми сторонами в конфликте, внося тем самым вклад в достижение примирения и создание более широкой политической базы для прочного урегулирования грузино-осетинского конфликта на основе принципов и обязательств, принятых в рамках СБСЕ.

Они отмечают деятельность смешанных сил по поддержанию мира, созданных согласно Сочинскому соглашению от 24 июня 1992 года, и приветствуют ведущиеся с участием миссии СБСЕ переговоры, направленные на достижение дальнейшего прогресса на пути к политическому урегулированию. Они призывают миссию СБСЕ продолжать выполнение своего мандата в том, что касается наблюдения за деятельностью смешенных сил по поддержанию мира.

Государства - участники приветствовали достижение 31 октября 1994 года всеми сторонами в конфликте договоренности вновь созвать Смешанную контрольную комиссию (СКК), в работе которой миссия примет активное участие.

4. Государства-участники дали высокую оценку усилиям,

предпринимаемым правительством Грузии для обеспечения прав человека и основных свобод, построения правовых и демократических институтов и полного перехода к рыночной экономике. Миссия будет и впредь активно содействовать органам власти Грузии в этой работе. Они настоятельно призывают правительства соответствующих стран и соответствующие международные организации оказывать Республике Грузия политическую поддержку, а также гуманитарную и техническую помощь.

5. Государства-участники считают, что, возможно, было бы целесообразно проводить в соответствующие сроки международные конференции под эгидой СБСЕ и Организации Объединенных Наций и с участием других международных организаций и заинтересованных государств для рассмотрения прогресса, достигнутого на пути к урегулированию конфликтов и становлению демократического общества в Грузии.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
ა. ჯორბენაძის ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში პროფესიული მოვალეობის შესრულების დროს გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრი **ავთანდილ ჯორბენაძე** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 26 დეკემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის სამმართველოს სამხედრო მოსამსახურეების დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის სამმართველოს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ):

დათო გედიანაშვილი – უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ოცეულის მეთაური;

რობერტ ოგანესიანი – კაპიტანი, სატანკო მექანიზებული პოლკის შეიარაღების სამსახურის უფროსის მოადგილე;

ტარიელ საძაგლიშვილი – უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის შტაბის უფროსის თანაშემწე;

გურამ სოლოღაშვილი – ზემდეგი, სატანკო მექანიზებული პოლკის მებრძოლი;

გია შუშანაშვილი – ზემდეგი, სატანკო მექანიზებული პოლკის მებრძოლი;

ტრისტან ძინძიბაძე – მაიორი, კონტრდაზვერვის განყოფილების უფროსი.

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

ოთარ აბაზაშვილი – პოლკოვნიკი, ეროვნული გვარდიის სამმართველოს შტაბის უფროსის მოადგილე;

რამაზ ახალკაციშვილი – ვიცე-პოლკოვნიკი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ბატალიონის მეთაური;

თორნიკე კალმახელიძე – ვიცე-პოლკოვნიკი, სატანკო მექანიზებული პოლკის დაზვერვის სამსახურის უფროსი;

ზურაბ კიკნაძე – ზემდეგი, სატანკო მექანიზებული პოლკის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

როსტომ კობახიძე – ვიცე-პოლკოვნიკი, სატანკო მექანიზებული პოლკის მეთაურის მოადგილე;

აკაკი მიგრიაული – ვიცე-პოლკოვნიკი, სატანკო მექანიზებული პოლკის მეთაურის პირველი მოადგილე;

მუმუზა რუხაია – ვიცე-პოლკოვნიკი, სატანკო მექანიზებული პოლკის არტილერიის დივიზიონის მეთაური;

გოჩა სალთხუციშვილი – ვიცე-პოლკოვნიკი, მანგლისის სასწავლო ცენტრის უფროსი;

თამაზ სიხუაშვილი – ვიცე-პოლკოვნიკი, სატანკო მექანიზებული პოლკის მეთაურის მოადგილე;

იმედა ჩოთირიძე – რიგითი, სატანკო მექანიზებული პოლკის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

დიმიტრი წულუკიძე – მაიორი, სატანკო მექანიზებული პოლკის სტაბის უფროსის მოადგილე;

დავით ჭავჭანიძე – ლეიტენანტი, კასპის ბატალიონის ოცეულის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ);

დავით ჭანტურია – ვიცე-პოლკოვნიკი, სატანკო მექანიზებული პოლკის შტაბის უფროსი;

შალვა ხმალაძე — ვიცე-პოლკოვნიკი, დმანისის ასეულის მეთაური;
ფილიპე ჯალაღანია — ვიცე-პოლკოვნიკი, სატანკო მექანიზებული პოლკის მეთაურის მოადგილე;
დავით ჯიოშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ბატალიონის მეთაური (სიკვდილის შემდეგ).

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:
სერგო აკოფიანი — კაპიტანი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ასეულის მეთაური;
ჯონდო არბოლიშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, საგანგებო განყოფილების ოფიცერი;
გრიგორ ბაინდური — კაპიტანი, ოპერატიული განყოფილების უფროსი ოპერატორი;
გურამ ბერიძე — კაპიტანი, ოპერატიული განყოფილების უფროსი ოპერატორი;
თენგიზ ბოჭორიშვილი — მაიორი, ეროვნული გვარდიის სამმართველოს კადრების განყოფილების ოფიცერი;
პაატარა გამბარაშვილი — კაპიტანი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ავტოსამსახურის უფროსის მოადგილე;
გელა გაფრინდაშვილი — კაპიტანი, ოპერატიული განყოფილების ოპერატორი;
მზევინარ გიგაური — უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ბატალიონის მედდა;
ვალერი გოგნაძე — უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ოცეულის მეთაური;
მიხეილ გოგიჯანაშვილი — მაიორი, სატანკო მექანიზებული პოლკის დაზვერვის სამსახურის უფროსის მოადგილე;
მერაბ გოგიშვილი — კაპიტანი, კონტრდაზვერვის განყოფილების უფროსის მოადგილე;
გიზო გოგრიჭიანი — კაპიტანი, საინჟინრო სამსახურის ოფიცერი;
დავით ეპიტაშვილი — კაპიტანი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ბატალიონის ასეულის მეთაური;
პაატა ეპიტაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის მესანგრეთა ოცეულის მეთაური;
ემზარ ეპიტაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ასეულის მეთაურის მოადგილე;
დავით ვაჩაძე — კაპიტანი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ბატალიონის ასეულის მეთაური;

ალექსი ზანდარაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის მარტყოფის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ჯიმშერ თაგვიაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის არტილერიის დივიზიონის სარაკეტო ბატარეის მეთაურის მოადგილე;

აჩიკო კაპანაძე — მაიორი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

გელა კერატიშვილი — მაიორი, სატანკო მექანიზებული პოლკის სამწყობრო ნაწილის უფროსი;

ირაკლი კელენჯერიძე — ვიცე-პოლკოვნიკი, არტილერიის უფროსი;

მურმან კიკნაძე — კაპიტანი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

ვალერი კოდიაშვილი — მაიორი, ოპერატიული განყოფილების უფროსის მოადგილე;

მერაბ მათიაშვილი — მაიორი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

ამირან მაღლაფერიძე — მაიორი, სატანკო მექანიზებული პოლკის კავშირგაბმულობის სამსახურის უფროსი;

კობა მაჭარაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ოცეულის მეთაური;

შუქრი მესხი — უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის დაზვერვის ჯგუფის უფროსი;

მამუკა მინესაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

სერგო მუნჯიშვილი — ვიცე-პოლკოვნიკი, სამმართველოს განყოფილების უფროსის მოადგილე;

შალვა ნათიშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

გიორგი ნანობაშვილი — უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ოცეულის მეთაური;

მამუკა ოქრიაშვილი — მაიორი, სატანკო მექანიზებული პოლკის შეიარაღების სამსახურის უფროსი;

ამირან პაპულაშვილი — კაპიტანი, ეროვნული გვარდიის სამმართველოს საინჟინრო სამსახურის უფროსი;

კონსტანტინე სამყურაშვილი — კაპიტანი, სატანკო მექანიზებული პოლკის საწვავ-საცხები მასალების სამსახურის უფროსი;

არჩილ სულაქველიძე — მაიორი, სატანკო მექანიზებული პოლკის კვების სამსახურის უფროსი;

ვიტალი ფაცხავაძე — უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ოცეულის მეთაური;

გალაქტიონ ფარქოსაძე– უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის დაზვერვის ჯგუფის უფროსი;

გივი ფურცელაძე – მაიორი, სამხედრო კომენდანტი;

არჩილ ქავთარაძე – მაიორი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ოცეულის მეთაური;

კახა ლუჭაშვილი – უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ოცეულის მეთაური;

ზაზა ჩხარტიშვილი – უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ოცეუის მეთაური;

აკაკი ცერცვაძე – უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ბატალიონის ოცეულის მეთაური;

ნუგზარ ცირეკიძე – უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ასეულის მეთაურის მოადგილე;

ჯიმი ცხადაძე – კაპიტანი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ასეულის მეთაური;

ფრიდონ წივილაშვილი – ვიცე-პოლკოვნიკი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ზურგის სამსახურის უფროსის მოადგილე;

სუმურჯი წოწკოლაური – კაპიტანი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ბატალიონის მეთაურის მოადგილე;

გრიგოლ ჭანტურია – კაპიტანი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ფიზიკური მომზადების სამსახურის უფროსი.

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“:

ვლადიმერ ბალახაძე – მაიორი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ასეულის მეთაური;

დავით გოგიჩაიშვილი – მაიორი, სატანკო მექანიზებული პოლკის საარტილერიო დივიზიონის მეთაურის მოადგილე;

ედუარდ კაპანაძე – უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ავტოასეულის მძღოლი;

გივი ნიკოლაიშვილი – ზემდეგი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ოცეულის მეთაური;

თამაზ სამყურაშვილი – უფროსი ლეიტენანტი, სატანკო მექანიზებული პოლკის ოცეულის მეთაური.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 26 დეკემბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურისა და საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის

გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა

ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა ოჯახებისათვის ერთდროული დახმარების გაწევის შესახებ

1. რესპუბლიკის სამინისტროებმა, კომიტეტებმა, დეპარტამენტებმა, კორპორაციებმა, კონცერნებმა, სხვა სახელმწიფო უწყებებმა, მმართველობის ადგილობრივმა ორგანოებმა გამოიყენონ თავიანთი შესაძლებლობანი, გამოავლინონ არსებული რეზერვები და ახალი წლის დღეებში აღმოუჩინონ ნებისმიერი სახისა და მასშტაბის ჰუმანიტარული დახმარება ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა ოჯახებს. განსაკუთრებული ყურადღება გამოიჩინონ ამ მხრივ სოციალურად ნაკლებად დაცულ პირებზე (ინვალიდები, მოხუცები, ბავშვები, ქვეყნის მთლიანობისათვის ბრძოლაში დაჭრილები, მრავალშვილიანები და სხვა).

იგივე ეთხოვოს რესპუბლიკაში მოქმედ ფირმებს, ასოციაციებს, სხვა კერძო სტრუქტურებს და საზოგადოებრივ ორგანიზაციებს.

აღნიშნული ღონისძიება განხორციელდეს საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტთან კავშირში.

2. საქართველოს ტელევიზიისა და რადიომაუწყებლობის კორპორაციისა და მასობრივი ინფორმაციის სხვა საშუალებებით ფართოდ გაშუქდეს ამ ჰუმანური კამპანიის მსვლელობა.

ე. შევარდნაძე **ო. ფაცაცია**

თბილისი, 1994 წლის 26 დეკემბერი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის

ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

სერჟანტ ვ. ელერდაშვილის ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ)

საშშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს 23-ე მოტომსროლელი ბრიგადის საარტილერიო დივიზიონის რადიოტელეფონისტი სერჟანტი **ვახტანგ ელერდაშვილი** დაჯილდოვდეს ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 30 დეკემბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის მებრძოლების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი გმირობის, მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის მებრძოლები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ):

თემურ მჭედლიშვილი — თბილისის მხედრიონის რაზმის მერბძოლი;
თამაზ ყურაშვილი — თბილისის მხედრიონის ჯგუფის მეთაური;
მურთაზ ჩაკვეტაძე — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი.

ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით (სიკვდილის შემდეგ):

თენგო აფრასიძე — სვანეთის მხედრიონის რაზმის მერბძოლი;
ზვიად ბეგიაშვილი — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ნოდარ გოგობერიშვილი — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
მამუკა გრძელიძე — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
გიო კაპანაძე — გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
რამაზ კობერიძე — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ამირან ნარსავიძე — სვანეთის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ბონდო როსტიაშვილი — ქსნის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ვლადიმერ სემენიხინი — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ვალერი ფანგანი — გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ანზორ ქაჯაია — თბილისის მხედრიონის რაზმის მეთაური;
ვოვა ჩიტაია — გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ჯონდო ხაფთანი — გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

მალხაზ ავაქიშვილი — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
თორნიკე ბერიშვილი — თბილისის მხედრიონის რაზმის მეთაური;
ნანა ბოგვერაძე — ზესტაფონის მხედრიონის რაზმის მეთაური;
სამსონ ბრეგვაძე — თბილისის მხედრიონის ჯგუფის მეთაური;
ნიკოლოზ გედევანიშვილი — თბილისის მხედრიონის ჯგუფის მეთაური;

გურამ გელოვანი — გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
იაგორ გერზმავა — გალის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ნუგზარ გოგინაშვილი — თბილისის მხედრიონის ჯგუფის მეთაური;
ზურაბ დანელია — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
დავით დანელია — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
არკადი დუჩიძე — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
ვალერი ვაშაკიძე — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ზაზა კობახიძე — თბილისის მხედრიონის ჯგუფის მეთაური;
ბესიკ კოჟორიძე — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
ირაკლი ლომიძე — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
მალხაზ რაზმაძე — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ნიკოლოზ რურუა — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
გიორგი რურუა — თბილისის მხედრიონის ჯგუფის მეთაური;
ენვერ უმბატოვი — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებროლი (სიკვდილის შემდეგ)
ლუხუმ ფალიანი — გაგრის მხედრიონის მეთაურის მოადგილე;
ზაზა ფეტელავა — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
ბადრი ფირცხელიანი — გაგრის მხედრიონის რაზმის მეთაური;
გიორგი ქადიძე — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
გელა ქაფიაშვილი — თბილისის მხედრიონის ჯგუფის მეთაური;
ნატო ქიტიაშვილი — თბილისის მხედრიონის ჯგუფის მეთაური;
ზურაბ ქუქჩიშვილი — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
ნუკრი ღვედაშვილი — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
შოთა ჩაჩუა — თბილისის მხედრიონის სპეციალური დანიშნულების რაზმის მეთაური;
მიხეილ ჭაბუკიანი — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
მერაბ ჭედია — თბილისის მხედრიონის ჯგუფის უფროსი;
გიორგი ხვიჩია — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ავთო ხერგიანი — გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
პაატა ჯანელიძე — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ).

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

მამუკა აბესაძე — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
დავით აბულაშვილი — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ლევან აბულაძე — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
დავით აბულაძე — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ვალერი ალენიჩენკო — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ზურაბ არაბული — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ლერი აროშვილი — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
მიხეილ აფხაზავა — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
გენადი ბარაბაძე — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
იოსებ ბახუტაშვილი — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
მამუკა ბერიშვილი — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
კახა ბოდოკია — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
პაატა ბუაძე — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
მურმან ბურჯანაძე — თბილისის მხედრიონის სპეციალური დანიშნულების რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
გელა გელოვანი — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
შმაგი გელოვანი — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
კახა გუგუშვილი — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
გიორგი გურგენიძე — რუსთვის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
დევი დეისიძე — რუსთვის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
თამაზ დემეტრაშვილი — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
გოჩა ვაწაძე — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
მამუკა ივანიშვილი — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
გურამ ინდუაშვილი — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ბადრი ისაშვილი — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
გიორგი კაიშაური — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
რევაზ კიკნაძე — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
კობა კიტეიშვილი — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
მიხეილ ლაბაური — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
როინ ლაბაძე — რუსთვის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
თენგიზ მამისეიშვილი — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ჯონი მანჯგალაძე — გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ჯემალ მამედხანოვი — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
მამუკა მაჭარაშვილი — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
დავით მაჭარაძე — გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
მიხეილ მესხი — თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
დენის მირონოვი — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
გიორგი მინესაშვილი — რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ირაკლი მულაძე — გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;

ალექსი ნაკანი – გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ჯამბულ ოკუჯავა – რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
კახა ოქრუაშვილი – თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
პაატა პაპიძე – რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ბაჩანა პირველი – გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
დავით სანიკიძე – რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
გოგიტა სირბილაძე – რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
მამუკა სტურკი – რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
გოჩა სულაბერიძე – რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ლერი ტალახაძე – რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
მიხეილ ფალიანი – გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ვალერიან ფილიშვილი – რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
მერაბ ქუთათელაძე – გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
თემურ ქუთათელაძე – გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
ზაურ ჩართოლანი – გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
დავით ჩაჩანიძე – თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ავთო ჩიქოვანი – გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
ბესარიონ ჩხეიძე – ქვემო ქართლის მაშველთა კორპუსის მეთაური;
ავთანდილ ცირდავა – რუსთვის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ბესარიონ ცხოვრებაძე – რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
მამუკა ცხოვრებაძე – რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ჯემალ წამალაშვილი – რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
გიორგი წერეთელი – რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ტარიელ წიწილაშვილი – რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
დავით ჭავჭავაძე – თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ზურაბ ჭელიძე – რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
ანზორ ჭკადუა – გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);
იაგორ ხარაზიშვილი – რუსთავის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
მამუკა ხატისაშვილი – რუსთვის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
გენადი ხვიბლიანი – გაგრის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
გიორგი ხობუა – თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი;
მამუკა ჯორჯიაშვილი – თბილისის მხედრიონის რაზმის მებრძოლი (სიკვდილის შემდეგ);

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 30 დეკემბერი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა

ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა სოციალური მოწყობის ზოგიერთი საკითხების შესახებ

ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა ზოგიერთი განსაკუთრებით მწვავე საყოფაცხოვრებო საკითხების მოწესრიგების მიზნით:

1. საქართველოს საერთაშორისო ჰუმანური დახმარების კოორდინაციის ბიუროს საბჭომ:

– საქართველოს რესპუბლიკის კონტროლის პალატის და პროკურატურის ძალების დახმარებით შეისწავლოს აღნიშნული დახმარების მიღების, ტრანსპორტირების, დაბინავებისა და, რაც მთავარია, განაწილების საკითხები;

– პრინციპული შეფასება მისცეს და მკაცრი მსჯელობის საგნად გახადოს ამ საქმეში გამოვლენილი ყოველგვარი დარღვევა;

შემოწმების შედეგები მოსმენილ იქნეს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის სხდომაზე 1995 წლის იანვარში.

2. საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტრომ:

– განიხილოს და გადაწყვიტოს ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა სხვადასხვა სახის მომსახურების შედეგად რიგ მომსახურე ორგანიზაციებსა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოში წარმოქმნილ ფულად დავალიანებათა დაფარვის საკითხი;

დადებითად გადაწყვიტოს მომსახურე იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის ხელფასისა და ფულადი დახმარების ერთდროულად გაცემის საკითხი.

3. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტმა:

– საქართველოს რესპუბლიკის კონტროლის პალატასთან ერთად ერთდროულად შეამოწმოს იძულებით გადაადგილებულ პირთა მასობრივი ჩასახლების ადგილებში ამ პირთა ორგანიზაციული კვების საქმეში სახელმწიფოებრივი წესრიგის დაცვის საკითხი;

– განიხილოს დალის ხეობის მცხოვრებთა დახმარების შესახებ მიღებულ გადაწყვეტილებათა რეალიზაციის საკითხი.

4. საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტრომ ინტენსიურად გაშალოს თავისი საქმიანობა საქართველოს საზღვარგარეთის ქვეყნების ჰუმანური დახმარების მასშტაბების გაფართოებისათვის.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1994 წლის 30 დეკემბერი.

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა №900
1994 წლის 31 დეკემბერი, ქ. თბილისი
იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა სოციალური მოწყობის სრულყოფისა და მათი მშობლიურ საცხოვრებელ ადგილებში დაბრუნების ორგანიზაციის დამატებით ღონისძიებათა შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი აღნიშნავს, რომ საქართველოს პარლამენტისა და საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის აპარატის, სამინისტროების, კომიტეტების, დეპარტამენტების, ხელისუფლების ადგილობრივი ორგანოების, ფართო საზოგადოებისა და მოსახლეობის მიერ გასულ პერიოდში ჩატარებულია სერიოზული მუშაობა საომარი მოქმედების რეგიონებიდან ევაკუირებული სახელმწიფო, სამეურნეო და საზოგადოებრივი ორგანიზაციების განსათავსებლად და სათანადო სახსრებით უზრუნველსაყოფად, დევნილი და ლტოლვილი მოსახლეობის დასაბინავებლად, მათთვის საჭირო და აუცილებელი სოციალური და ეკონომიკური ღონისძიებების გატარებამ შესაძლებელი გახადა ასეულ-ათასობით უსახლკარო ადამიანის ახალ ურთულეს და საგანგებო პირობებისადმი ადაპტაცია, თავსდამტყდარ უბედურებათა გარკვეული შემსუბუქება, მათი შრომისა და ყოფის უმწვავესი საკითხების რამდენადმე რეგულირება.

მაგრამ ათასობით იძულებით გადაადგილებული და ლტოლვილი ადამიანის სოციალური მოწყობის საქმიანობაში არის მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებანიც, რომლებიც განაპირობა იმან, რომ რესპუბლიკის რიგი სამინისტროები, უწყებები და ორგანიზაციები ზოგჯერ ნაკლები ყურადღებით ეკიდებიან ამ მეტად დიდი სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის ღონისძიებას, არ ასრულებენ რესპუბლიკის ხელმძღვანელი ორგანოების გადაწყვეტილებას ამ საკითხთან დაკავშირებით.

არადამაკმაყოფილებელია საერთაშორისო დახმარების კოორდინაციის ბიუროს მიერ განვლილ პერიოდში გაწეული მუშაობაც.

იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა სოციალური მოწყობის საქმიანობის გაუმჯობესებისა და მშობლიურ ადგილებში მათი დაბრუნების ორგანიზებულად განხორციელების მიზნით საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი **ადგენს:**

1. საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტმა:

– დასახოს ქმედითი ღონისძიებანი იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა სოციალური მოწყობის, მათი მშობლიურ ადგილებში დაბრუნების ორგანიზაციის მკვეთრი გაუმჯობესებისათვის;

– რესპუბლიკის სამინისტროებთან, კომიტეტებთან, დეპარტამენტებთან, საწარმოო კოლექტივებთან, აგრეთვე კომერციულ სტრუქტურებთან ერთად გადაუდებელ ამოცანად დაისახოს იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა, აგრეთვე მშობლიურ ადგილებში დაბრუნებულ მოქალაქეთა მინიმალური საყოფაცხოვრებო პირობებით უზრუნველყოფა, შრომითი მოწყობის გაუმჯობესება და ჯანმრთელობის დაცვის ღონისძიებათა გატარება;

– ტურისტული ბაზების, პანსიონატების, სასტუმროებისა და სხვა ორგანიზაციების ხელმძღვანელობის, აგრეთვე ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების მონაწილეობით მიაღწიოს საერთო ცხოვრების წესებისა და ნორმების სრულ დაცვას;

გააკონტროლოს, გამოავლინოს და მკაცრი მსჯელობის საგნად აქციოს ნებისმიერი დარღვევა ამ სფეროში;

– ადგილობრივი მმართველობის შესაბამის ორგანოებთან, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოსა და საერთაშორისო დახმარების კოორდინაციის ბიუროსთან ერთად შეიმუშაოს იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის სასელმწიფო პროგრამით გათვალისწინებულ მატერიალურ ფასეულობათა, პროდუქტებისა და ჰუმანიტარული ტვირთის გაცემის წესი, რომელიც უზრუნველყოფს მათი აღრიცხვისა და განაწილების მკაცრ კონტროლს;

– დააზუსტოს იძულებით გადაადგილებული ოჯახების მიერ დაკავებულ საზოგადოებრივ შენობებში ჩასატარებელი სარემონტო სამუშაოების მოცულობანი და შეუკვეთოს საქართველოს რესპუბლიკის არქიტექტურისა და მშენებლობის საქმეთა კომიტეტს შესასრულებლად.

2. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭომ კვლავაც აქტიურად იბრძოლოს მის წინაშე დასახული ამოცანების განსახორციელებლად, მუშაობის სტილისა და მეთოდების გასაუმჯობესებლად, დაქვემდებარებული სახელმწიფო, სამეურნეო და სხვა სტრუქტურებისა და ორგანიზაციების მუშაობის საჭირო კოორდინაციისა და ეფექტურობის მისაღწევად, კადრებისა და სპეციალისტების შესანარჩუნებლად და მათი პროფესიული ზრდის უზრუნველსაყოფად, იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა სოციალური საკითხების მოსაწესრიგებლად, მათი მშობლიურ ადგილებში დაბრუნების ორგანიზებულად განხორციელებისათვის;

– მოწონებულ იქნეს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს მიერ შემუშავებული და მიღებული დადგენილებები: „აფხაზეთში სამშვიდობო ოპერაციის ჩატარების, დევნილთა და ლტოლვილთა დაბრუნებისა და ფართომასშტაბიანი მოწესრიგების ღონისძიებებისა და მათი პოლიტიკური, იდეოლოგიური და ორგანიზაციული უზრუნვე-

ლყოფის პროგრამის შესახებ“ და „იძულებით გადაადგილებულთა და ლტოლვილთა შორის, აფხაზეთის მოსახლეობაში ურთიერთგაგებისა და ერთიანობის მიღწევის, მშობლიურ კერებში დაბრუნების მორალურ-პოლიტიკური და ფსიქოლოგიური მომზადების გეგმის შესახებ“.

3. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის აპარატმა და სახელმწიფო უზრუნველყოფის სამსახურმა სათანადო სამინისტროებმა, კომიტეტებმა, დეპარტამენტებმა, უწყებებმა, ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებმა:

– აღმოუჩინონ მხარდაჭერა და დახმარება აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს დასახული პროგრამისა და გეგმის განხორციელებაში;

– განიხილონ და გადაწყვიტონ საკითხები აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს საქმიანობისათვის ნორმალური პირობების შესაქმნელად /მატერიალურ-ტექნიკური და სამეურნეო-კომუნალური საშუალებებით უზრუნველყოფა/.

4. საქართველოს რესპუბლიკის ვაჭრობისა და მომარაგების სამინისტრომ, სოფლის მეურნეობისა და კვების მრეწველობის სამინისტრომ, ცეკავშირის გამგეობამ, პურპროდუქტებისა და მეფრინველეობის კორპორაციამ, ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტმა, ადგილობრივი მმართველობის შესაბამისმა ორგანოებმა განახორციელონ საგანგებო ზომები, რათა მკვეთრად გაუმჯობესდეს ორგანიზებული წესით დაბინავებულ იძულებით გადაადგილებულ პირთა კვების ობიექტების პროდუქტებით მომარაგება.

5. საქართველოს რესპუბლიკის შრომისა და სოციალური დაცვის სამინისტრომ, ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტმა, საქართველოს შრომის ბირჟამ, სხვა სამინისტროებმა და უწყებებმა, ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებმა გამოიყენონ ყველა შესაძლებლობა იძულებით გადაადგილებულ შრომისუნარიან პირთა დროებითი დასაქმებისათვის.

6. საქართველოს საერთაშორისო დახმარების კოორდინაციის ბიურომ იძულებით გადაადგილებულ მრავალრიცხოვან პირთათვის ჰუმანიტარული დახმარების ორგანიზებულად მიწოდების მიზნით საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტთან ერთად უზრუნველყოს ამ დახმარების მიმწოდებელი დონორი ორგანიზაციების საქმიანობის კოორდინაცია და დასავლეთ საქართველოში სახელმწიფოს მეთაურის პირადი და სრულუფლებიანი წარმომადგენლისა და შიდა ქართლის რეგიონის სახელმწიფო რწმუნებულის აპარატებთან, აგრეთვე ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებთან ერთად მისი განაწილებისა და მომხმარებლამდე მიტანის სწორი ორგანიზაცია.

7. საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრომ:

– შეიმუშაოს და განახორციელოს იძულებით გადაადგილებულ პირთა სამედიცინო მომსახურების გაუმჯობესების, მათი მედიკამენტებით მომარაგების, მკურნალობის და სამედიცინო რეაბილიტაციის უზრუნველყოფის ღონისძიებანი;

– საქართველოს რესპუბლიკის შრომისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსთან ერთად ქმედითი დახმარება აღმოუჩინოს აფხაზეთში საომარი მოქმედების დროს დაჭრილ და დასახიჩრებულ მეომრებს მკურნალობასა და პროტეზირებაში.

8. ქალაქ თბილისის მერიამ განიხილოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს აპარატისა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის პროკურატურის და სხვა სამართალდამცველი ორგანოების მუშაკების ოჯახთა დროებით საცხოვრებელში განთავსების საკითხი.

9. საქართველოს რესპუბლიკის კულტურის სამინისტრომ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის კულტურის სამინისტროსთან ერთად მიიღოს საჭირო ზომები აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკისა და ცხინვალის კულტურის მუშაკთა და შემოქმედებითი კოლექტივებისათვის შრომისა და ცხოვრებისათვის სათანადო პირობების შესაქმნელად, შემოქმედებითი პოტენციალის შესანარჩუნებლად და აღსადგენად, საჭირო შემთხვევაში წარმოადგინოს სათანადო წინადადებანი.

10. ქალაქ ზუგდიდის გამგეობამ მიიღოს ჯეროვანი ზომები ქალაქში განლაგებული აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს საკოორდინაციო შტაბისა და გალის რაიონის გამგეობისათვის მუშაობის შესაფერისი პირობების შესაქმნელად.

11. საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტრომ:

– განიხილოს დადგენილებაში მოცემული ღონისძიებების დაფინანსების საკითხი, დაუთმოს განსაკუთრებული ყურადღება ორგანიზებული კვებისა და დახმარების თანხების დროულად ჩარიცხვას;

– დადებითად გადაწყვიტოს საკითხი მომსახურე იძულებით გადაადგილებულ პირებზე ხელფასისა და დახმარების თანხის ერთდროულად გაცემის საკითხი;

ერთი კვირის ვადაში განიხილოს საკითხები:

– იძულებით გადაადგილებულ მომსახურეთა განათლების სამინისტროს, კულტურის სამინისტროს, სოციალური უზრუნველყოფისა და ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროსა და სხვა ევაკუირებული ორგანიზაციების 1995 წლის ბიუჯეტის ფორმირებისას შესაძლო დახმარების შესახებ;

– აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის და ქალაქ ცხინვალის მასობრივი ინფორმაციის მომსახურე ორგანიზაციათა დაფინანსებისა და მატერიალურ-ტექნიკური უზრუნველყოფის, კერძოდ, აფხაზეთის ტელე-

რადიოკომპანიის ნორმალური მუშაობისათვის აუცილებელი მოწყობილობების შესაძენი თანხის გამოყოფის შესახებ.

12. საქართველოს რესპუბლიკის ეკონომიკის სამინისტრომ და ფინანსთა სამინისტრომ იმ უწყებების ხელმძღვანელებთან ერთად, რომელთა დაქვემდებარებაში მყოფი ორგანიზაციების შენობებში ცხოვრება უხდებათ იძულებით გადაადგილებულ ოჯახებს, განიხილონ საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის წინადადებანი ერთიანი საგადასახადო ტარიფების შემოღების, ამ ორგანიზაციებში მომსახურე პერსონალის საშტატო ერთეულების შემცირების, სხვადასხვა სახის მომსახურებისათვის დარიცხვის გაუქმების, კომუნალური გადასახადების მოწესრიგების შესახებ, ხოლო საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკთან, მრეწველობის სამინისტროსთან და საქართველოს რესპუბლიკის საჰაერო, საზღვაო და საავტომობილო ტრანსპორტის დეპარტამენტებთან ერთად დროებით განსახლების ადგილებში აფხაზეთის ავტონომიური რეპუბლიკის საწარმოთა ამოქმედების მიზნით მათთვის კრედიტის გამოყოფის შესახებ.

13. საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნულმა ბანკმა და საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო კომერციულმა შენახველმა ბანკმა განიხილონ საკითხები:

– იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის ფულადი დახმარების გაცემის მომსახურებისათვის ორი პროცენტის დაკავების გაუქმების შესახებ;

– იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის მეანაბრეობისა და მეპაიეობის საკითხებში დახმარების აღმოჩენის შესახებ.

14. საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ქონების მართვის სამინისტრომ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოსა და საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტთან ერთად გადაწყვიტოს იძულებით გადაადგილებული მოქალაქეების ქონების პრივატიზაციასა და ვაუჩერიზაციასთან დაკავშირებული საკითხები.

15. საქართველოს რესპუბლიკის განათლების სამინისტრომ:

– საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის გაანგარიშების შესაბამისად ერთი თვის ვადაში გამოყოს ქალაქ თბილისში საჭირო რაოდენობის ფართობი პროფტექსასწავლებლების საერთო საცხოვრებლების ბაზაზე იძულებით გადაადგილებულ პირთა განსათავსებლად;

– განიხილოს საკითხები იძულებით გადაადგილებული ოჯახებიდან რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ უმაღლეს სასწავლებლებში მოსწავლე ახალგაზრდების საჭიროების შემთხვევაში რესპუბლიკაში გადმოყვანისა და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალისათვის აუთვისებელი ადგილების ხარჯზე დამატებით 100 ადგილის გამოყოფის შესახებ /ომში დაჭრილი, დაღუპული მეომრების ოჯახის წევრები-

სათვის, აგრეთვე იმ მეომრებისათვის, რომლებიც გამოცდების პერიოდში ასრულებდნენ სამხედრო დავალებას და ფიზიკურად არ ჰქონდათ მისაღებ გამოცდებში მონაწილეობის მიღების საშუალება/;

– კომერციულ და სახელმწიფო უმაღლეს სასწავლებლებში ჩარიცხულ იძულებით გადაადგილებულ პირთა გადასახადებზე შეღავათების გავრცელების შესახებ;

– თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალისათვის შესაფერისი შენობის გამონახვის შესახებ;

– იძულებით გადაადგილებული მოსწავლე-ახალგაზრდების უფასოდ სახელმძღვანელოებით მომარაგების შესახებ, ქალაქებში მოსკოვსა და სოჭში ლტოლვილი ბავშვებისათვის ქართული სკოლების კონტიგენტის გათვალისწინებით.

16. საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტრომ, კულტურის სამინისტროსა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოსთან ერთად ერთი თვის ვადაში წარმოადგინოს წინადადებანი საქართველოს მთლიანობისათვის დაღუპულ მებრძოლთა ხსოვნის უზრუნველყოფის ღონისძიებათა შესახებ.

17. საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტმა საქართველოს რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა სამინისტროს ხელშეწყობით:

– სამი თვის ვადაში აღრიცხოს აფხაზეთიდან და სამაჩაბლოდან რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ ლტოლვილი მოქალაქეები, დააყენოს საკითხი შესაბამის ორგანოებში მათი სოციალური პრობლემების მოწესრიგების თაობაზე ლტოლვილთა შესახებ საერთაშორისო ნორმების მიხედვით;

– მიიღოს ზომები ლტოლვილთა რაოდენობის საბოლოოდ დასაზუსტებლად და სამშობლოში დაბრუნებისათვის მოსამზადებლად, მათი ცხოვრებისა და შრომის მინიმალური პირობების შესაქმნელად, სამშობლოსთან კავშირის აღსადგენად და დასამყარებლად.

ამ მიზნით ფართოდ გამოიყენოს პრესის, რადიოსა და ტელევიზიის შესაძლებლობანი;

– საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტთან ერთად აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის პოლიტიკურ და სახელმწიფოებრივ მოწყობასთან დაკავშირებული საკითხების მომზადებისას და განხილვისას, როგორც წესი, გაითვალისწინონ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მთავრობის წარმომადგენლის მონაწილეობა.

18. აფხაზეთიდან გამოყვანილი სახელმწიფო სატრანსპორტო საშუალებათა უფრო ეფექტური ექსპლუატაციისა და ავტონომიური რესპუბლიკის ბიუჯეტში შემოსავლების გაზრდის მიზნით:

– აიკრძალოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის კუთვნილი

ყველა სახის სახელმწიფო ტრანსპორტისა და სხვა ქონების ლიცენზირება, პრივატიზაცია და იჯარით გადაცემა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოსთან შეთანხმების გარეშე;

— საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტრომ განიხილოს საზღვაო კომპანია „აფხაზეთისათვის“ საომარი მოქმედებების დროს დროებით გადაცემული გემების „კოდორისა“ და “ვექტორის“ დაბრუნების საკითხი.

19. საქართველოს რესპუბლიკის საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტმა საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტთან, ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს, შრომისა და სოციალური დაცვის სამინისტროსა და ფინანსთა სამინისტროსთან ერთად დაამუშაოს დებულება ომში დაღუპულთა ოჯახის წევრების, ხეიბრების, მძიმე ავადმყოფების და მათი მომვლელების, მარჩენალის გარეშე დარჩენილი პენსიონერების, აგრეთვე საგანგებო დავალების შესასრულებლად მივლინებული პირებისათვის სამგზავრო ბილეთებზე შეღავათიანი ფასების დაწესების შესახებ.

ამასთან დაკავშირებით ძალადაკარგულად ჩაითვალოს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1993 წლის 10 ნოემბრის № 845 განკარგულება.

20. საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტრომ, „საქნავთობის“ დეპარტამენტმა და საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო კონცერნ „საქნავთობპროდუქტმა“ განიხილონ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოსათვის 10 ტონა ბენზინისა და 10 ტონა დიზელის საწვავის ყოველთვიურად გამოყოფის საკითხი წინასწარი ანგარიშსწორებით.

21. საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტრომ და ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტმა:

— მიიღონ ზომები იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა შორის სამართალდარღვევათა ფაქტების პროფილაქტიკისა და აღკვეთისათვის;

— საჭიროების მიხედვით უზრუნველყონ იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა რესპუბლიკიდან გასვლისა და რესპუბლიკაში დაბრუნებასთან დაკავშირებული საკითხების რეგულირება;

— საზღვარგარეთ სამუშაოდ წამსვლელ პირთათვის ვიზების გაცემა მოახდინოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შრომისა და სოციალური დაცვის სამინისტროს მიერ გაცემული ლიცენზიების საფუძველზე;

— დაუყონებლივ განიხილოს და გადაწყვიტოს იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა პასპორტიზაციასთან დაკავშირებული საკითხები;

— მიიღოს ზომები საომარი მოქმედების დროს სხვადასხვა სამხედრო ფორმირებისა და უწყების დაქვემდებარებაში გადაცემული სახელმწიფო

სატრანსპორტო საშუალებათა კანონიერი მფლობელებისათვის დასაბრუნებლად.

22. საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტისა და საქართველოს საერთაშორისო დახმარების კოორდინაციის ბიუროს მიერ იძულებით გადაადგილებულ პირთა სოციალური მოწყობის საკითხებში განსახორციელებელი სამუშაოს შეთანხმებულად წარმართვის მიზნით იძულებით გადაადგილებულ პირთა რიგებიდან:

– დაინიშნოს საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის თავმჯდომარის ერთი მოადგილე აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს წარდგინებით;

– გათვალისწინებულ იქნეს ქალაქებისა და რაიონების მერიებსა და გამგეობებთან არსებული იძულებით გადაადგილებულ პირთა კომიტეტების შემადგენლობაში, როგორც წესი, ორი კაცი.

23. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭომ საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან ერთად შექმნას პირობები დალის ხეობაში სახელმწიფოებრივი სტრუქტურების გამართული მუშობისათვის, განახორციელოს ღონისძიებანი აღნიშნულ ხეობაში დარჩენილი სატრანსპორტო საშუალებების, სხვადასხვა მექანიზმებისა და მატერიალურ ფასეულობათა მოვლა-პატრონობის უზრუნველსაყოფად.

24. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭომ:

– ორი კვირის ვადაში გადაწყვიტოს დალის ხეობაში ადგილობრივი მმართველობის საკადრო საკითხები;

– საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან ერთად გაატაროს აუცილებელი ერთობლივი ღონისძიებანი ხეობაში შექმნილი კრიმინოგენური სიტუაციის განსამუხტავად, ხეობაში კონცენტრირებული და ხიზანი მოსახლეობის პირადი ქონების დასაცავად;

– საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის სხდომაზე მოსმენილ იქნეს რესპუბლიკის მოსახლეობის სურსათით მომარაგების სამთავრობო კომისიისა და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს ერთობლივი ინფორმაცია „დალის ხეობაში მცხოვრებთა და აფხაზეთიდან ლტოლვილთა სურსათით უზრუნველყოფის ღონისძიებათა გეგმის შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის 1994 წლის 1 სექტემბრის № 743 განკარგულების შესრულების მიმდინარეობის შესახებ.

25. საქართველოს რესპუბლიკის განათლების სამინისტრომ:

– საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტროსთან ერთად მიიღოს ზომები დალის ხეობაში სოფლების სკოლებში სარემონტო სამუშაოთა ჩასატარებლად და ამ სამუშაოების დასაფინანსებლად;

– განიხილოს აღნიშნული ხეობაში მცხოვრები ახალგაზრდების უმაღლეს სასწავლებლებში ჩარიცხვის დროს მათთვის შეღავათების გაწევის საკითხი.

26. საქართველოს რესპუბლიკის საავიაციო ტრანსპორტის დეპარტამენტმა დალის ხეობასთან მყარი და რეგულარული კავშირის უზრუნველსაყოფად დანიშნოს შვეულმფრენის რეისები პერიოდულობით — არა ნაკლებ კვირაში ერთხელ.

27. საქართველოს რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობისა და კვების მრეწველობის სამინისტრომ, მრეწველობის სამინისტრომ, სახელმწიფო კონცერნმა „საქნავთობპროდუქტმა“, ცეკავშირის გამგეობამ, ადგილობრივი მმართველობის შესაბამისმა ორგანოებმა ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტთან ერთად განახორციელონ გადაუდებელი ზომები დალის ხეობის მცხოვრებთა, აგრეთვე მშობლიურ ადგილებში დაბრუნების პროცესში ადამიანთა საკვებით, ტანსაცმელით, საწვავით, სარეცხი საშუალებებით, განადგურებული ოჯახების აღდგენისათვის საჭირო სამეურნეო საქონლით უზრუნველყოფისათვის /სათანადო რესურსებისა და ანგარიშსწორების გათვალისწინებით/.

28. საქართველოს რესპუბლიკის ეკონომიკის სამინისტრომ და ფინანსთა სამინისტრომ ერთობლივად განიხილონ აფხაზეთსა და სამაჩაბლოში აღდგენითი სამუშაოების დაპროექტებისა და წარმოების დაფინანსების საკითხები და თვიანთი წინადადებანი წარმოუდგინონ საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტს ოცი დღის ვადაში.

29. აღდგენითი სამუშაოების მოცულობათა დაზუსტება, დაპროექტება და განხორციელება დაევალოს რესპუბლიკაში განლაგებულ საპროექტო და სამშენებლო ორგანიზაციებს, განურჩევლად მათი უწყებრივი დაქვემდებარებისა, საქართველოს რესპუბლიკის არქიტექტურისა და მშენებლობის საქმეთა და საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის თაოსნობით.

აღნიშნულმა კომიტეტმა ამ დავალების შესრულებისას განსაკუთრებული ყურადღებით განიხილონ აღდგენითი სამუშაოები უცხოური წარმოების მალალი მზადყოფნის ასაკრები ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლების გამოყენების კონცერნ „საქსოფმშენისა“ და კომპანია „ლისის“ მიერ შემოთავაზებული მეთოდი.

30. საქართველოს რესპუბლიკის ვაჭრობისა და მომარაგების სამინისტრომ, არქიტექტურისა და მშენებლობის საქმეთა კომიტეტმა, ცეკავშირის გამგეობამ, მატერიალური რეზერვების დეპარტამენტმა, რესპუბლიკურმა გაერთიანება „საქსაშენმასალებმა“, საავტომობილო ტრანსპორტის დეპარატამენტმა და სახელმწიფო კონცერნმა „საქნავთობპროდუქტმა“ მიიღონ საგანგებო ზომები, რათა აღდგენითი სამუშაოებით დასაქმებული მოსახლეობა, საპროექტო და სამშენებლო ორგანიზაციები შეძლების მიხედვით იქნენ უზრუნველყოფილი სამშენებლო მასალებით, ნაკეთობებით, სატრანსპორტო საშუალებებით, რისთვისაც შექმნან მათი საჭირო რეზერვი /სათანადო რესურსებისა და ანგარიშსწორების გათვალისწინებით/.

31. ეთხოვოს რესპუბლიკის სამინისტროებს, უწყებებს, წარმოებებსა და დაწესებულებებს, ქალაქებისა და რაიონების მერიებსა და გამგეობებს, აგრეთვე ასოციაციებს, ფირმებს, ბანკებს და სხვა არასახელმწიფოებრივ სტრუქტურებს სათანადო საქველმოქმედო ღონისძიებებით შეხვდნენ ამ წამოწყებას და თავიანთი წინადადებანი მატერიალურ-ტექნიკური და ფინანსური დახმარების შესახებ წარმოუდგინონ საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტს.

32. საქართველოს რესპუბლიკის დაზღვევის სახელმწიფო კომპანიამ შესაძლებლობის ფარგლებში ჩაატაროს საჭირო სამუშაო მოსახლეობისათვის მიყენებული ზარალის აღსარიცხავად.

33. საქართველოს რესპუბლიკის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებმა ფართო ადგილი დაუთმონ თვიანთ მუშაობაში აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს ტრაგედიის ობიექტურ ჩვენებას; უზრუნველყონ ქართველთა გენოციდის ამსახველი დოკუმენტების პოპულარიზაცია როგორც ქვეყნის შიგნით, ისე საზღვარგარეთ, შექმნან აფხაზ და ოს სეპარატისტთა დეზინფორმაციის საწინააღმდეგო მოქმედების ეფექტური მექანიზმი, ამხილონ მათი ანტიხალხური მოქმედების არსი, მისი განვითარების პროცესი ჩასახვიდან დღემდე, მოპოვებულ დოკუმენტებზე დაყრდნობით ამცნონ მსოფლიოს ხალხებს აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს ტერიტორიებზე ამჟამად მოქმედი ფაშისტური რეჟიმების შესახებ; განუმარტონ მოსახლეობას, რომ საქართველოს ხელისუფლება ისევე იცავს მშვიდობიან აფხაზთა და ოსთა ინტერესებს, როგორც ქართველთა და საქართველოში მცხოვრებ სხვა ერებისას.

გამომცემლობა „საქართველომ“ უზრუნველყოს თავისი ხარჯებით გაზეთ „აფხაზეთის ხმის“ გამოსვლა კვირაში ერთხელ 5000 ცალი ტირაჟით.

34. ეთხოვოს საქართველოს რესპუბლიკის კონტროლის პალატას პერიოდულად შეამოწმოს იძულებით გადაადგილებულ პირთა შესახებ მიღებული კანონების, ნორმატიული აქტების, საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურისა და საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის გადაწყვეტილებების რეალიზაციის საკითხი და საქართველოს რესპუბლიკის პროკურატურასთან, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის კონტროლის პალატასა და პროკურატურასთან ერთად ერთი თვის ვადაში შეისწავლოს აფხაზეთთან და სამაჩაბლოსთან დაკავშირებული საზოგადოებრივი და საქველმოქმედო ფონდების საქმიანობა.

35. კონტროლი ამ დადგენილების შესრულებისადმი დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფის საკითხთა სამსახურს და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს.

საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი

ო. ფაცაცია

12 января 1995 г. Нью-Йорк, ООН
Совет Безопасности

РЕЗОЛЮЦИЯ 971 (1995), принятая Советом Безопасности на его 3488-м заседании 12 января 1995 года

Совет Безопасности,

подтверждая свои резолюции 849 (1993) от 9 июля 1993 года, 854 (1993) от 6 августа 1993 года, 858 (1993) от 24 августа 1993 года, 876 (1993) от 19 октября 1993 года, 881 (1993) от 4 ноября 1993 года, 892 (1993) от 22 декабря 1993 года, 896 (1994} от 31 января 1994 года, 906 (1994) от 25 марта 1994 года, 934 (1994) от 30 июня 1994 года и 937 (1994) от 21 июля 1994 года,

рассмотрев доклад Генерального секретаря от 6 января 1995 года (S/1995/10 и Add 1 и 2),

вновь подтверждая свою приверженность суверенитету и территориальной целостности Республики Грузия и в этом контексте ссылаясь на заявление Председателя Совета Безопасности от 2 декабря 1994 года (S/PRST/1994/78),

вновь подтверждая также право всех беженцев и перемещенных лиц, затронутых конфликтом, на возвращение в свои дома в условиях безопасности в соответствии с международным правом и положениями Четырехстороннего соглашения о добровольном возвращении беженцев и перемещенных лиц (S/1994/397, приложение II), подписанного в Москве 4 апреля 1994 года,

настоятельно призывая стороны воздерживаться от любых односторонних действий, которые могут осложнить или подорвать политический процесс, направленный на скорейшее и всеобъемлющее урегулирование конфликта,

будучи глубоко обеспокоен отсутствием прогресса в отношении всеобъемлющего политического урегулирования, а также медленными темпами возвращения беженцев и перемещенных лиц,

призывая стороны активизировать усилия, под эгидой Организации Объединенных Наций и при помощи Российской Федерации в качестве

действующей стороны и при участии представителей Организации по безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ), в целях достижения скорейшего и всеобъемлющего политического урегулирования конфликта, включая вопрос о политическом статусе Абхазии, при полном уважении суверенитета и территориальной целостности Республики Грузия,

выражая свое удовлетворение по поводу тесного сотрудничества и координации между Миссией Организации Объединенных Наций по наблюдению в Грузии (МООННГ) и миротворческими силами Содружества Независимых Государств (СНГ) в осуществлении их соответствующих мандатов,

высоко оценивая вклад миротворческих сил СНГ и МООННГ в поддержание прекращения огня и стабилизацию обстановки в зоне грузино-абхазского конфликта,

1) приветствует доклад Генерального секретаря от 6 января 1995 года;

2) постановляет продлить мандат МООННГ, изложенный в его резолюции 937 (1994), на дополнительный период, заканчивающийся 15 мая 1995 года;

3) просит Генерального секретаря в течение двух месяцев после принятия настоящей резолюции представить доклад о всех аспектах ситуации в Абхазии, Республика Грузия;

4) предлагает Генеральному секретарю продолжать свои усилия, направленные на достижение всеобъемлющего политического урегулирования конфликта, включая вопрос о политическом статусе Абхазии, при полном уважении суверенитета и территориальной целостности Республики Грузия, и призывает стороны достичь существенного прогресса в переговорах под эгидой Организации Объединенных Наций и при помощи Российской Федерации в качестве содействующей стороны и при участии представителей ОБСЕ;

5) призывает стороны соблюдать свои обязательства в отношении возвращения беженцев и перемещенных лиц, принятые в Четырехстороннем соглашении, и в частности, призывает абхазскую сторону существенно ускорить этот процесс;

6) постановляет провести, на основе доклада Генерального секретаря, который будет представлен к 4 мая 1995 года, и в свете любого прогресса, достигнутого в направлении политического урегулирования и возвращения беженцев и перемещенных лиц, всесторонний обзор ситуации в Абхазии, Республика Грузия;

7) просит также Генерального секретаря изучить, в рамках существующего мандата МООННГ, в сотрудничестве с соответствующими представителями миротворческих сил СНГ возможность принятия дополнительных мер с целью содействовать созданию условий, благоприятствующих безопасному и упорядоченному возвращению беженцев и перемещенных лиц;

8) вновь обращается к государствам-членам с призывом делать взносы в фонд добровольных взносов в поддержку осуществления Соглашения о прекращении огня и разъединении сил, подписанного в Москве 14 мая 1994

года (S/1994/583, приложение I). и/или гуманитарных аспектов, включая разминирование, как это будет определяться донорами;

9) постановляет продолжать активно заниматься этим вопросом.

•

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა №60 1995 წლის 7 თებერვალი ქ. თბილისი აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის ზოგიერთ ღონისძიებათა შესახებ

აღინიშნოს, რომ საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 1994 წლის 15 აგვისტოს № 255 ბრძანებულებით შექმნილი აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისიის მიერ გაწეულია გარკვეული მუშაობა. კერძოდ, მისი ინიციატივით მოხერხდა ბევრი ადამიანის ტყვეობიდან დახსნა, გაცვლა და განთავისუფლება, დაზუსტდა დაღუპულთა სამარხების ადგილმდებარეობა, შეიქმნა მოძიებული სამარხების რუკა. სხდომებზე რეგულარულად იხილებოდა კომისიის საქმიანობასთან დაკავშირებული სპეციფიკური საკითხები.

ამასთან, სამთავრობო კომისიის საქმიანობას ხელს უშლის რიგი ობიექტური და სუბიექტური მიზეზები.

არ შესრულდა აგრეთვე საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 1992 წლის 27 ნოემბრის № 15 დადგენილება „საქართველოს რესპუბლიკის ინტერესების, სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლაში დაღუპულ და უკვალოდ დაკარგულ სამხედრო მოსამსახურეთა პერსონალური აღრიცხვისა და მათი ოჯახების წევრთათვის შეღავათების, უპირატესობებისა და დახმარების შესახებ“ და საქართველოს პარლამენტის 1993 წლის 18 თებერვლის № 154-18 დადგენილება „საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დაცვისას დაინვალიდებულ სამხედრო მოსამსახურეთა და მოხალისეთა დაღუპულ მებრძოლთა ოჯახების წევრთათვის პენსიების დანიშვნისა და შეღავათების დაწესების შესახებ“.

აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის საქმიანობის გაუმჯობესების მიზნით საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი **ადგენს:**

1. მიღებულ იქნეს ცნობად ა. კავსაძის ინფორმაცია აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის კომისიის მიერ გაწეული მუშაობის შესახებ.

2. ეთხოვოს საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურს განიხილოს აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისიის რეორგანიზაციის საკითხი.

3. დაევალოს სამთავრობო კომისიას:

ა/ გააქტიუროს მუშაობა ქ. ჟენევაში 1994 წლის 2 სექტემბრის მიღწეული შეთანხმების საფუძველზე ოთხმხრივი კომისიის შექმნის შესახებ ტყვეთა გაცვლისა და უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მეომართა მოძიებისათვის და ამ კომისიაში დაკარგულ მეომართა ახლობლების ჩართვის შესახებ;

ბ/ დააჩქაროს მუშაობა დაღუპულ მეომართა სამარხების დადგენისა და მათ საფუძველზე შესაბამისი რუკების შედგენისათვის;

გ/ ორგანიზაცია გაუწიოს ქალაქებსა და რაიონებში დაღუპული მეომრებისათვის ძმათა სასაფლაოს მოწყობას;

დ/ საქველმოქმედო ფონდთან ერთად /ვ. დობორჯგინიძე/ ორგანიზაცია გაუწიოს აფხაზეთში დაღუპული მებრძოლების დადგენილი საფლავებიდან გადმოსვენებას და მასთან დაკავშირებული ყველა პრობლემის მოგვარებას.

4. დაევალოთ საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს, შინაგან საქმეთა სამინისტროს, უშიშროების სამსახურს:

ა/ უზრუნველყონ საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 1992 წლის 27 ნოემბრის № 15 და რესპუბლიკის პარლამენტის 1993 წლის 18 თებერვლის № 154-18 დადგენილებების განუხრელად შესრულება და ერთი თვის ვადაში წარმოუდგინონ საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტს ინფორმაცია აღნიშნულ დადგენილებათა შესრულების შესახებ;

ბ/ შეიმუშაონ და ერთი თვის ვადაში წარმოადგინონ წინადადებები აფხაზეთის ომში მონაწილე უგზო-უკვლოდ დაკარგული მეომრებისა და მოხალისეებისათვის შესაბამისი სტატუსის მინიჭების შესახებ.

5. რესპუბლიკის ყველა სამინისტრომ, უწყებამ, კომიტეტმა, დეპარტამენტმა ხელი შეუწყოს და დაეხმაროს სამთავრობო კომისიას ომში დაღუპული და უგზო-უკვლოდ დაკარგული მებრძოლების მოძიების საქმეში.

6. საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტრომ ათი დღის ვადაში წარუდგინოს აღნიშნულ კომისიას აფხაზეთში დაღუპულთა და უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა დაზუსტებული სია.

7. საქართველოს რესპუბლიკის შრომისა და სოციალური დაცვის სამინისტრომ თავდაცვის სამინისტროსთან ერთად შეიმუშაოს და ერთი თვის ვადაში წარმოუდგინოს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტს წინადადებები უგზო-უკვლოდ დაკარგული მებრძოლებისა და მოხალისეების ოჯახებისადმი სოციალური დახმარებისა და შეღავათების გაძლიერების თაობაზე.

8. დაევალოთ რესპუბლიკის სამხედრო კომისარიატს და რაიონის გამგებლებს, რათა თავიანთ დაქვემდებარებულ სამსახურებს დაავალონ

აფხაზეთის ომის მონაწილეთა პრობლემებზე მუშაობის კოორდინაცია.

9. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტთან არსებული ჰუმანიტარული დახმარების ბიუროს საბჭომ განიხილოს მის შემადგენლობაში აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა ხსნის საქველმოქმედო ფონდის წარმომადგენლის შეყვანა.

10. დაევალოს ქალაქ თბილისის მერს ნ. ლეკიშვილს და მთავარ არქიტექტორს ი. მასხარაშვილს თბილისში მშენებარე „წმინდა ნინოს მემორიალის“ ტერიტორიაზე გამოყონ ადგილი აფხაზეთიდან გადმოსვენებულ მეომართა ნეშტების დასასვენებლად, მოახდინონ ამ ადგილისათვის შესაბამისი პროექტის შედგენა და განახორციელონ მემორიალის აგება დამტკიცებული პროექტის მიხედვით.

11. აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისიის მუშაობის პირობების გაუმჯობესების მიზნით მიზანშეწონილად ჩაითვალოს მისთვის ავტოტრანსპორტის, საწვავის ლიმიტისა და კავშირგაბმულობის საშუალებების გამოყოფა.

12. საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტრომ განიხილოს და გადაწყვეიტოს 1995 წლისათვის აღნიშნული სამთავრობო კომისიის საჭირო /მათ შორის სამივლინებო/ ხარჯების დაფინანსების საკითხი.

13. საინფორმაციო სამსახურებმა მეტი ყურადღება დაუთმონ აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისიის საქმიანობის თაობაზე მოსახლეობის ინფორმირებას.

საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი
ო. ფაცაცია

◆

10 февраля 1995 г. Казахстан, г. Алматы
Совет глав государств-участников
Содружества Независимых Государств

МЕМОРАНДУМ
О ПОДДЕРЖАНИИ МИРА И СТАБИЛЬНОСТИ В СОДРУЖЕСТВЕ НЕЗАВИСИМЫХ ГОСУДАРСТВ

Государства-участники Содружества Независимых Государств,

опираясь на исторически сложившиеся связи между ними,

исходя из того, что неурегулированность конфликтов между государствами-участниками Содружества Независимых Государств противоречит основным принципам, положенным в основу существования Содружества,

выражая свою приверженность целям и принципам, провозглашенным Уставом Организации Объединенных Наций, Организацией по безопасности и сотрудничеству в Европе, Уставом Содружества Независимых Государств и документами, принятыми в рамках Содружества, и считая, что поддержание мира и стабильности во взаимоотношениях между государствами является неотъемлемым условием функционирования Содружества Независимых Государств, обеспечивающим экономическое, социально-политическое развитие как каждого из государств, так и Содружества в целом,

признавая, что сохранение мира как в рамках всего Содружества, так и в каждом из государств в пределах общепризнанных границ, отвечает интересам народов этих государств,

заявляют о нижеследующем:

1. Государства-участники Содружества будут воздерживаться от военного, политического, экономического и иных форм давления друг на друга.

2. Государства, подписавшие настоящий Меморандум, намерены пресекать в соответствии со своим национальным законодательством создание и деятельность на своих территориях организаций, групп или отдельных лиц, направленные против независимости, территориальной целостности и неприкосновенности границ либо на обострение межнациональных отношений, а также на посягательства извне на государственное устройство государств, подписавших настоящий Меморандум.

3. Государства подтверждают нерушимость существующих границ друг друга и выступают против любых действий, подрывающих их незыблемость, а также будут решать все споры, возникающие по вопросам границ и территорий, только мирными средствами.

4. В случае возникновения ситуации, затрагивающей интересы безопасности какого-либо государства, подписавшего настоящий Меморандум, оно может обратиться к другим государствам-участникам Содружества с просьбой безотлагательно провести консультации.

5. Государства воздерживаются от любого прямого или косвенного вмешательства во внутренние дела другого государства-участника, подписавшего настоящий Меморандум.

6. Государства будут воздерживаться от участия в союзах и блоках, направленных против любого из государств-участников Содружества.

7. Государства-участники Содружества на своих территориях в соответствии с национальным законодательством и международными нормами будут предпринимать меры для пресечения любых проявлений сепаратизма, национализма, шовинизма и фашизма.

Они будут содействовать объективному освещению общественно-политических процессов в других государствах-участниках Содружества.

8. Государства обязуются не поддерживать на территории других государств-участников сепаратические движения, а также сепаратистские режимы, если таковые возникнут; не устанавливать с ними политических, экономических и

других связей; не допускать использование ими территорий и коммуникаций государств-участников Содружества; не оказывать им экономической, финансовой, военной и другой помощи.

9. Государства будут поддерживать усилия друг друга по дальнейшему укреплению мер доверия и безопасности между государствами-участниками Содружества Независимых Государств.

Совершено в городе Алматы 10 февраля 1995 года в одном подлинном экземпляре на русском языке. Подлинный экземпляр хранится в Архиве Правительства Республики Беларусь, которое направит каждому государству, подписавшему настоящий Меморандум, его заверенную копию.

за АЗЕРБАЙДЖАНСКУЮ РЕСПУБЛИКУ
Г. Алиев

за РЕСПУБЛИКУ АРМЕНИЯ
Л. Тер-Петросян

за РЕСПУБЛИКУ БЕЛАРУСЬ
А. Лукашенко

за РЕСПУБЛИКУ ГРУЗИЯ
Э. Шеварднадзе

за РЕСПУБЛИКУ КАЗАХСТАН
Н. Назарбаев

за КЫРГЫЗСКУЮ РЕСПУБЛИКУ
А. Акаев

за РЕСПУБЛИКУ МОЛДОВА
М. Снегур

за РОССИЙСКУЮ ФЕДЕРАЦИЮ
Б. Ельцин

за РЕСПУБЛИКУ ТАДЖИКИСТАН
Э. Рахмонов

за ТУРКМЕНИСТАН
С. Мурадов

за РЕСПУБЛИКУ УЗБЕКИСТАН
И. Каримов

за УКРАИНУ
Л. Кучма

Меморандум подписан Республикой Армения с примечанием: „С учетом особого мнения Армении и за исключением пп. 7-8".

◆

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა №86 1995 წლის 17 თებერვალი, ქ. თბილისი აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკიდან და ცხინვალის რეგიონიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა რეგისტრაციისა და პირადობის დამადასტურებელი საბუთების გაცემის შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი აღნიშნავს, რომ „საქართველოს მოქალაქეობის შესახებ" კანონის მოთხოვნებიდან გამომდინარე 1993 წლის 10 ივნისის № 451 დადგენილებით დამტკიცებული „რესპუბლიკის მოსახლეობის რეგისტრაციისა და პირადობის დადასტურების წესის შესახებ" დებულების თანახმად რესპუბლიკაში ნაწი-

ლობრივ 15 სექტემბრიდან, ხოლო 1 ნოემბრიდან მთლიანად დაიწყო მოსახლეობის რეგისტრაცია და მათზე პირადობის, ბინადრობის მოწმობებისა და ქართული პასპორტების გაცემა, გარდა აფხაზეთიდან და ცხინვალის რეგიონიდან იძულებით გადაადგილებულ პირებისა. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოსა და საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს გადაწყვეტილებით იძულებით გადაადგილებულ პირებზე დროებით წარმოებს პასპორტების გაცემა ყოფილი „სსრკ“-ს სიმბოლიკით, რაც ცალკეულ შემთხვევებში გარკვეულ პრობლემებს უქმნის დევნილ მოსახლეობას. მოქალაქეობის შესახებ კანონის 26-ე მუხლს „გ“ პუნქტისა და საქართველოს მინისტრთა კაბინეტის 1993 წლის № 451 დადგენილების 26-ე მუხლის შესაბამისად დღემდე არ არის დამზადებული ორენოვანი /ქართულ-აფხაზური/ პირადობის მოწმობები.

ითვალისწინებს რა აღნიშნულ ვითარებას, საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი ადგენს:

1. აფხაზეთიდან და ცხინვალის რეგიონიდან იძულებით გადაადგილებული მოსახლეობის რეგისტრაცია და შესაბამისად მათთვის პირადი ნომრის მინიჭება მოხდეს ყოფილი „სსრკ“-ს სიმბოლიკით გაცემული პასპორტებით, ხოლო რეგისტრაციის შემდეგ 1995 წლის 1 თებერვლიდან მათზე ნება დართულ იქნეს ქართული პასპორტების გაცემა „საქართველოს მოქალაქის პასპორტის შესახებ“ დებულების შესაბამისად.

2. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭომ (ზ. ერქვანია), სახელმწიფოს მეთაურის რწმუნებულმა შიდა ქართლში (ვ. ხაჭაპურიძე), საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის თავმჯდომარემ (ვ.ვაშაკიძე) 1995 წლის 15 მარტამდე შექმნან მოქალაქეობის დამდგენი კომისიები და უზრუნველყონ იძულებით გადაადგილებულ პირთა რეგისტრაციისათვის აუცილებელი ორგანიზაციული საკითხები.

3. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტროს (დ.იაკობიძე), საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობისა და საფრანგეთის ფირმა „ფრანსუა შარლ ობერტურ ფიუდისერის“ შორის დადებული კონტრაქტის ანგარიშში უმოკლეს ვადაში მისცეს შეკვეთა აღნიშნულ ფირმას ქართულ-აფხაზური ტექსტით დაამზადოს 450 ათასი პირადობის მოწმობისა და 50 ათასი ბინადრობის მოწმობის ბლანკი.

4. საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტრომ (შ. კვირაია), საქართველოს იუსტიციის სამინისტრომ (თ. ნინიძე), შეიმუშაონ იძულებით გადაადგილებულ პირთა რეგისტრაციისა და მათზე ქართული პასპორტების გაცემის დროებითი წესები.

5. საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტრომ იძულებით გადაადგილებულ პირებზე დროებით, პირადობის მოწმობების გაცემის დაწყებამდე, გასცეს პასპორტები ყოფილი „სსრკ“-ს სიმბოლიკით.

საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი

ო. ფაცაცია

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოს შესახებ

1994 წლის 10 მარტს პარლამენტმა დაითხოვა აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭო.

აღნიშნული ნულოვანი ვარიანტი ქმნიდა იმის პირობებსაც, რომ აფხაზეთში ეთნოწმენდის შედეგად გამოძევებული ასიათასობით დევნილის დაბრუნების შემდეგ განისაზღვრებოდა აფხაზეთის პოლიტიკური სტატუსი, მსოფლიოს მიერ ცნობილი, გაეროს რეზოლუციებით არაერთხელ დადასტურებული ქართული სახელმწიფოს ფარგლებში და მომზადდებოდა საფუძველი აფხაზეთში დემოკრატიული არჩევნების ჩასატარებლად.

მიუხედავად ამისა, ყოველგვარ ლეგიტიმურობას მოკლებულმა, ეროვნული უპირატესობის ნიშნით, წინასწარი საპარლამენტო უმრავლესობის გარანტიით, მოსახლეობის უმცირესი ნაწილის მიერ 1991 წელს აფხაზეთის ასსრ უმაღლეს საბჭოში არჩეულმა გუდაუთის სეპარატისტულმა დაჯგუფებამ კვლავ უკანონოდ გააკრძალა ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოს სახელით მოქმედება, უფრო მეტიც, მიიღო ე.წ. კონსტიტუცია, აირჩია პრეზიდენტი, გამოაცხადა აფხაზეთის რეგიონი დამოუკიდებელ რესპუბლიკად და საერთაშორისო სამართლის სუბიექტად.

აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს იმ დეპუტატებმა, რომლებიც რეალურად გამოხატავენ აფხაზეთის მრავალეროვანი მოსახლეობის უდიდესი ნაწილის ინტერესებს, ჯერ კიდევ შეიარაღებული კონფლიქტის დაწყებამდე შეაჩერეს საქმიანობა ხელისუფლების უმაღლეს ორგანოში გუდაუთის სეპარატისტული დაჯგუფების ანტიკონსტიტუციური საქმიანობისადმი პროტესტის ნიშნად. ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, მათ 1995 წლის იანვარში განაახლეს მუშაობა და სთხოვეს საქართველოს პარლამენტს კომპეტენციის დადასტურება.

საქართველოს პარლამენტს მიაჩნია, რომ აფხაზეთში არსებული ხელისუფლების ვაკუუმი სეპარატისტთა დაჯგუფებას საშუალებას აძლევს გაიხანგრძლივოს დანაშაულებრივი უზურპატორული საქმიანობა, არ დაუშვას დევნილთა დაბრუნება, თავისუფალი არჩევნების ჩატარება და საქართველოს იურისდიქციის ფაქტობრივი აღდგენა აფხაზეთის რეგიონში.

„სახელმწიფო ხელისუფლების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის მე-7 მუხლის მე-3 აბზაცის შესაბამისად საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

1. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს წარმომადგენლობით და საკანონმდებლო ორგანოდ — უმაღლეს საბჭოდ — ცნობილ იქნეს 1991 წელს აფხაზეთის ასსრ უმაღლეს საბჭოში არჩეული ის

დეპუტატები, რომლებიც რეალურად გამოხატავენ აფხაზეთის მოსახლეობის უდიდესი ნაწილის ინტერესებს და არ მონაწილეობდნენ გუდაუთის სეპარატისტულ დავკგუფებასთან ერთად ანტიკონსტიტუციურ საქმიანობაში (სია ერთვის დედანს).

2. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესმა საბჭომ თავისი საქმიანობა წარმართოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის 1978 წლის კონსტიტუციის და იმ საკანონმდებლო აქტების შესაბამისად, რომლებიც არ ეწინააღმდეგებიან საქართველოს კანონმდებლობას; შექმნას აუცილებელი სამართლებრივი ბაზა, რაც უზრუნველყოფს ავტონომიური რესპუბლიკის ყველა სტრუქტურის ნორმალურ ფუნქციონირებას და აფხაზეთში დემოკრატიული არჩევნების ჩასატარებლად სათანადო ნორმატიული ბაზის შექმნას.

3. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლეს საბჭოს მიენიჭოს უფლებამოსილება მონაწილეობა მიიღოს აფხაზეთის საკითხთან დაკავშირებულ ყველა მოლაპარაკებაში.

აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს მიერ არჩეული დელეგაციის თანხმობის გარეშე ბათილად ჩაითვალოს აფხაზეთის საკითხთან დაკავშირებული ნებისმიერი ხელშეკრულება, შეთანხმება და განცხადება.

4. გაეროს წევრ სახელმწიფოებს, საერთაშორისო ორგანიზაციებს ეთხოვოთ თავი შეიკავონ ყოველგვარი ურთიერთობისაგან ეთნიკურ წმენდაში – გენოციდში დამნაშავე აგრესიულ-სეპარატისტულ რეჟიმთან (გუდაუთის დავკგუფებასთან), გარდა სამშვიდობო პროცესის მონაწილე ოფიციალური პირებისა, შუამავლებისა და დამკვირვებლებისა, რომელთაც ყველა პირობა უნდა შეექმნათ სამშვიდობო მოღვაწეობისათვის კონფლიქტის მოსაწესრიგებლად.

5. დადგენილება ძალაშია გამოქვეყნებისთანავე.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1995 წლის 24 თებერვალი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა №113
1995 წლის 27 თებერვალი, ქ. თბილისი
საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედებებში მონაწილე მოხალისე სამხედრო მოსამსახურეებისა და წვევამდელი ასაკის ახალგაზრდების რეზერვში ჩარიცხვის შესახებ

1991-1993 წლებში საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო

მოქმედებებში მონაწილეობას იღებდა ათასობით მოხალისე სამხედრო მოსამსახურე და წვევამდელი ასაკის ახალგაზრდა, რომლებმაც გარკვეული წვლილი შეიტანეს ქვეყნის მთლიანობისათვის ბრძოლაში და მიიღეს დიდი საბრძოლო გამოცდილება და პრაქტიკა.

საბრძოლო მოქმედებების დამთავრების შემდეგ აღნიშნული პირები დაუბრუნდნენ ოჯახებს, მაგრამ დღემდე გადაჭრილი არ არის საკითხი საქართველოს რესპუბლიკის რაიონებისა და ქალაქების კომისარიატების მიერ სამხედრო აღრიცხვაზე აყვანისა და საბრძოლო მოქმედებებში მონაწილეობის პერიოდის სამხედრო სამსახურში ჩათვლის შესახებ.

ზემოაღნიშნულიდან გამომდინარე საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი ადგენს:

1. საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედებებში მონაწილე მოხალისე სამხედრო მოსამსახურეებსა და წვევამდელი ასაკის ახალგაზრდებს საბრძოლო მოქმედებებში მონაწილეობის პერიოდი ჩაეთვალოთ საყოველთაო სამხედრო სამსახურის მოხდად და „საყოველთაო სამხედრო ვალდებულების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის 33-ე მუხლის შესაბამისად ჩაირიცხონ პირველი კატეგორიის რეზერვში და აყვანილ იქნენ სამხედრო აღრიცხვაზე შესაბამისი დოკუმენტების გაფორმებით.

2. საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედებებში მონაწილე მოხალისე სამხედრო მოსამსახურეებისა და წვევამდელი ასაკის ახალგაზრდების საბრძოლო მოქმედებებში მონაწილეობის ფაქტის დადგენის მიზნით:

– რესპუბლიკურ, რაიონებისა და ქალაქების სამხედრო კომისარიატებში შეიქმნას სპეციალური კომისიები შესაბამისად რესპუბლიკურ, რაიონებისა და ქალაქების სამხედრო კომისრების თავმჯდომარეობით;

– კომისიების შემადგენლობაში შეყვანილ იქნენ მმართველობის ადგილობრივი ორგანოების, შინაგან საქმეთა სამინისტროსა და სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის წარმომადგენლები;

– კომისიის სხდომების ჩატარება გაფორმდეს შესაბამისი ოქმებით.

3. საბრძოლო მოქმედებებში მონაწილეობის დამადასტურებელ დოკუმენტებად ჩაითვალოს:

– სამხედრო ნაწილებისა და ქვედანაყოფების მეთაურთა მიერ გაცემული ცნობები საბრძოლო ოპერაციებში მონაწილეობის ხანგრძლივობის ჩვენებით;

– პირადი შემადგენლობის სიებში ჩარიცხვის ბრძანების ამონაწერი;

– ბოლო სამი თვის ხელფასის გაცემის უწყისის ასლი დამოწმებული ხელმოწერითა და გერბიანი ბეჭდით.

4. რაიონული და საქალაქო სპეციალური კომისიების სხდომაზე მიღებული გადაწყვეტილება დამტკიცდეს საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო კომისარიატის სპეციალური კომისიის სხდომაზე, რომელიც ჩამოყალიბდეს შემდეგი შემადგენლობით:

თავმჯდომარე — საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო კომისარი;

წევრები — შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილე;

— სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის თავმჯდომარის მოადგილე;

— მთავარი სამხედრო პროკურორის მოადგილე;

— ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრის მოადგილე;

— თავდაცვის სამინისტროს მთავარი შტაბის მთავარი საორგანიზაციო-სამობილიზაციო სამმართველოს დაკომპლექტებისა და გაწვევის განყოფილების უფროსი;

— სახელმწიფო საზღვრების დაცვის დეპარტამენტის თავმჯდომარის მოადგილე.

5. რესპუბლიკური სპეციალური კომისიის სხდომაზე დამტკიცებულ იქნეს რაიონული და საქალაქო სპეციალური კომისიების სხდომების ოქმები და განხილულ იქნეს განცხადებები, აგრეთვე სხვა საკითხები, რომლებიც ვერ გადაწყვიტეს რაიონულმა და საქალაქო სპეციალურმა კომისიებმა.

საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი

ო. ფაცაცია

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის პრობლემების პოლიტიკური მოწესრიგების, ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულთა მშობლიურ ადგილებში დაბრუნების, მათი ცხოვრების პირობების გაუმჯობესების ღონისძიებათა პროგრამის შესახებ

აფხაზეთის მრავალსაუკუნოვანი ისტორიის მანძილზე უკანასკნელი წლები ყველაზე უფრო მძიმე და ტრაგიკულია. სეპარატისტთა და მათ მხარდამჭერთა მიერ ინსპირირებული საომარი მოქმედების შედეგად აფხაზეთი დროებით იქნა მოწყვეტილი სამშობლოსაგან.

ოკუპირებულ მიწაზე დამყარებულმა რეჟიმმა რეგიონი განუკითხაობასა და ქაოსის მდგომარეობაში ჩააგდო. აფხაზეთიდან განდევნილ იქნა მისი მრავალეროვანი მოსახლეობის უდიდესი ნაწილი, მოეწყო და კვლავაც გრძელდება ქართული მოსახლეობის ეთნიკური წმენდა-გენოციდი.

ქვეყნისათვის უმძიმეს პირობებში მოხერხდა დევნილი მოსახლეობის ევაკუაცია, სხვადასხვა რეგიონში განსახლება და მათთვის ელემენტარული საარსებო პირობების შექმნა.

ფაქტობრივად არ შეუწყვეტიათ მუშაობა აფხაზეთის მინისტრთა საბჭოს, სამინისტროებს, უწყებებს, ზოგიერთ წარმოება-დაწესებულებას. ახლახან დაიწყო ფუნქციონირება ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესმა საბჭომ. მრეწველობის, სოფლის მეურნეობის, სოციალური ინფრასტრუქტურის, განათლების, კულტურის სხვადასხვა დარგში დასაქმებულია ათასობით სპეციალისტი. ადამიანები ვერ გატეხა ტრაგედიამ, სულიერმა ტკივილებმა, სიდუხჭირემ. ეს მეტად მნიშვნელოვანია განსაკუთრებით ახლა, როდესაც კონფლიქტის მოგვარების რეალური გზები ისახება.

აფხაზეთის პრობლემების პოლიტიკური მოწესრიგების, ლტოლვილთა მშობლიურ ადგილებში დაბრუნების, მათთვის პირობების შექმნის საქმეებში საქართველოს ხელისუფლების ორგანოების, საზოგადოებრივი, კერძო სტრუქტურების, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოსა და სხვა უწყებების საქმიანობის კოორდინაციის მიზნით:

1. დამტკიცდეს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმისა და მინისტრთა საჭოს მიერ წარმოდგენილი აფხაზეთის პრობლემის პოლიტიკური მოწესრიგების, ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულთა მშობლიურ ადგილებში დაბრუნების, მათი ცხოვრების პირობების გაუმჯობესების ღონისძიებათა პროგრამა.

2. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტმა, სამინისტროებმა, უწყებებმა, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭომ, სახელმწიფო სტრუქტურებმა, სახელმწიფოს მეთაურის წარმომადგენლებმა მხარეებში, მმართველობის ადგილობრივმა ორგანოებმა განახორციელონ პრაქტიკული საქმიანობა პროგრამით გათვალისწინებული ღონისძიებების ხარისხიანად და თავისდროულად შესრულებისათვის; დააწესონ პერსონალური პასუხისმგებლობა დაკისრებული საქმიანობისათვის და მკაცრი კონტროლი მისი შესრულებისადმი.

3. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტმა, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭომ მაქსიმალურად გამოიყენონ საქველმოქმედო, ჰუმანიტარული საქმიანობის შესაძლებლობები, ხელი შეუწყონ საზოგადოებრივი ორგანიზაციების, კერძო სტრუქტურების, ფირმების ინიციატივას, რომლებიც დევნილთა დასახმარებლად იქნება მიმართული; მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებით საზოგადოებას გააცნონ ყველა საინტერესო ინიციატივა.

4. განკარგულება გამოქვეყნდეს პრესაში, გადაიცეს ტელევიზიით და რადიოთი.

5. განკარგულების შესრულების კონტროლი დაევალოთ საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურისა და მინისტრთა კაბინეტის აპარატებს, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს პრეზიდიუმს.

ე. შევარდნაძე

1995 წლის 29 მარტი, თბილისი.

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა № 203
იძულებით გადაადგილებულ პირთა მომსახურებასთან დაკავშირებული ღონისძიებების დაფინანსებაში ზოგიერთი ცვლილებების შეტანის შესახებ

იძულებით გადაადგილებულ პირთა მომსახურებასთან დაკავშირებული ღონისძიებების რეალიზაციისათვის სახელმწიფოს მიერ გაღებული ფულადი სახსრების უფრო ეფექტურად ხარჯვის მიზნით საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი ადგენს:

1. საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტმა, ადგილობრივი მმართველობის შესაბამისმა ორგანოებმა ერთი თვის ვადაში დააზუსტონ ორგანიზებულად ჩასახლებულ იძულებით გადაადგილებულ პირთა სიები ჩასახლების ობიექტების /სასტუმრო, სანატორიუმი, პანსიონატი, საერთო საცხოვრებელი და ა.შ./ მიხედვით.

2. საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტმა იძულებით გადაადგილებულ პირთა ცხოვრების კომუნალური ხარჯების ჩარიცხვა ამ ობიექტებისათვის 1995 წლის პირველი აპრილიდან აწარმოოს პირდაპირი ანგარიშსწორებით, შუალედური რგოლების გარეშე.

3. სამეურნეო ანგარიშზე მყოფ ორგანიზებულად ჩასახლების დაწესებულებებში მომსახურე პერსონალისათვის 1995 წლის პირველი აპრილიდან გავრცელდეს საბიუჯეტო ორგანიზაციებზე მოქმედი წესები.

4. ქალაქებისა და რაიონების ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებმა, რომლებშიც განთავსებულია იძულებით გადაადგილებული ოჯახები განახორციელონ აღნიშნულ პირთა სამოქალაქო მომსახურება /დაკრძალვა, გამგზავრება, და ა.შ./ ადგილობრივი ბიუჯეტის ხარჯზე.

5. ეთხოვოს საქართველოს პარლამენტს განიხილოს იძულებით გადაადგილებულ პირთა ორგანიზებულად ჩასახლების დაწესებულებების დამატებითი ღირებულების გადასახადიდან განთავისუფლების საკითხი.

საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი
ო. ფაცაცია

თბილისი, 1995 წლის 12 აპრილი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
გ ა ნ კ ა რ გ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის ტერიტორიაზე საქართველოს რესპუბლიკის რადიომაუწყებლობის გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ

აფხაზეთის ტერიტორიაზე დარჩენილი მოსახლეობა, ქართველები, აფხა-

ზები, რუსები, სომხები და სხვები, ამჟამად მოკლებულია საქართველოს საინფორმაციო წყაროებით ინფორმაციის მიღების შესაძლებლობას.

საქართველოს რადიოს პირველი პროგრამა, რომელიც ტექნიკური მიზეზების გამო ხშირად ვერ ვრცელდება ან ვრცელდება სერიოზული ხარვეზებით აფხაზეთის ტერიტორიაზე, ბუნებრივია, ვერ აკმაყოფილებს მოსახლეობის გაზრდილ საინფორმაციო ინტერესს.

ადგილობრივი საინფორმაციო საშუალებები ცალმხრივად, დამახინჯებულად აშუქებენ აფხაზეთის კონფლიქტთან დაკავშირებულ საკითხებს, საქართველოში, კერძოდ კი აფხაზეთში, საზოგადოებრივ-პოლიტიკური ცხოვრების, ეკონომიკურ და სოციალურ პრობლემებს.

აფხაზეთის მთელ ტერიტორიაზე საქართველოს რადიოს პროგრამების ინტენსიური, შეუფერხებელი გავრცელების, პროგრამების მრავალფეროვნების უზრუნველყოფის, გადაცემათა ინფორმაციული, თემატური გამდიდრების მიზნით:

1. საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის მოადგილემ, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესი საბჭოს თავმჯდომარემ თ.ადამარეიშვილმა, აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭომ (ზ. ერქვანია) უმოკლეს ვადაში მიიღონ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტელერადიოკომპანიის მუშაობის გასაუმჯობესებლად საჭირო კონკრეტული ზომები; გაითვალისწინონ კომპანიის ორგანიზაციული და სტრუქტურული სრულყოფის, შემოქმედებითი კადრებითა და სპეციალისტებით განმტკიცების, კოლექტივში საქმიანი, შემოქმედებითი ატმოსფეროს შექმნის აუცილებლობა; ხელი შეუწყონ ტელერადიომაუწყებლობის კოლექტივს აფხაზეთის თემატიკის ფართოდ და კომპეტენტურად გაშუქების საქმეში.

2. საქართველოს რესპუბლიკის ტელერადიოკორპორაციამ (ა. გოგელია) მხედველობაში მიიღოს აფხაზეთის ტერიტორიაზე საქართველოს რადიოს პირველი პროგრამის გავრცელების ახალი პირობები (დუშეთის რადიოგადამცემი სადგურის სრულყოფილად ამოქმედება) და აღნიშნულ პროგრამაში შეიტანოს შესაბამისი ცვლილებები აფხაზეთის თემატიკის გაფართოების თვალსაზრისით; ამასთან, გაითვალისწინოს აფხაზეთისა და საერთოდ საქართველოს მოსახლეობის გაზრდილი ინტერესი აფხაზეთის პრობლემისადმი;

შესაძლებლობის ფარგლებში დახმარება გაუწიოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტელერადიოკომპანიას მატერიალური ბაზის განმტკიცების, კვალიფიციური კადრებით დაკომპლექტებისა და შემოქმედებითი პროცესის სრულყოფის საქმეში.

3. საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის სამინისტრომ (ფ. ინჯია) უზრუნველყოს რადიოგადამცემი სადგურის მაღალეფექტიანი მუშაობა, აფხაზეთის მთელ ტერიტორიაზე საქართველოს რადიოს პირველი პროგრამის შეუფერხებელი და ხარისხიანი გავრცელება.

4. საქენერგოს დეპარტამენტმა (გ. გამყრელიძე) განახორციელოს კონკრეტული ღონისძიებები რადიოგადამცემი სადგურის ელექტროენერგიით მომარაგების გაუმჯობესებისათვის და განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციოს სადგურის ელექტროენერგიით მომარაგებას საქართველოს რადიოს პირველი პროგრამის გავრცელების საათებში; დაწესდეს პერსონალური პასუხისმგებლობა და უმკაცრესი კონტროლი ამ საქმეში.

5. განკარგულების შესრულების კონტროლი დაევალოს საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის მთავარ სახელმწიფო მრჩველს ლ. ცაავას.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1995 წლის 13 აპრილი

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება

საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის სამხედრო მოსამსახურეების ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში პროფესიული მოვალეობის შესრულებისას გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

შოთა ზარდალიშვილი – გენერალ-მაიორი;
ნოდარ მაისურაძე – გენერალ-მაიორი;
ნუგზარ ნიჟარაძე – პოლკოვნიკი;
თემურ ხევსურიანი – პოლკოვნიკი
გიორგი ხუბულაშვილი – პოლკოვნიკი
გივი ჯორბენაძე – გენერალ-მაიორი

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1995 წლის 4 მაისი.

◆

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება

საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი

მამცობისა და თავდადებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით:

ბესიკ ამბროსიძე — რიგითი;
ლევან ბლუაშვილი — რიგითი;
თამაზ გელანტია — უმცროსი ლეიტენანტი;
ზურაბ გერლიანი — რიგითი;
ჯემალ გუჯეჯიანი — რიგითი;
დავით დადიანი — მაიორი;
ლაშა კაკუბავა — კაპიტანი;
ოთარ კვიციანი — ზემდეგი;
დამინ კუჭავა — კაპიტანი;
ილია მანწკავა — რიგითი;
გიორგი მელითაური — რიგითი;
მურად პირველი — ზემდეგი;
გენადი ქარდავა — რიგითი;
დავით ყოლბაია — უფროსი ლეიტენანტი;
ტრისტან წითელაშვილი — პოლკოვნიკი;
მურთაზ ჭელიძე — კაპიტანი;

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

ავთო ბენიძე — რიგითი;
ალექსანდრე ბუხნიკაშვილი — ლეიტენანტი;
კირილე გვილავა — რიგითი;
ემზარ დამენია — რიგითი;
გოჩა დარჯანია — რიგითი;
გრიგოლ კლდიაშვილი — ლეიტენანტი;
თემურ კუცია — ლეიტენანტი;
ბადრი ლეთოდიანი — რიგითი;
ლერი ლუხუტაშვილი — რიგითი;
ივანე მერებაშვილი — კაპიტანი;
შალვა მინდიაშვილი — რიგითი;
ედვარდ ჭანტურია — რიგითი;

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“

ონელი ბერულავა — რიგითი;
ბერდია გობეჯიშვილი — რიგითი;
მარლენ გოგუა — ზემდეგი;
ბესიკ ზანთარაია — რიგითი;
მურთაზ მეტრეველი — რიგითი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1995 წლის 4 მაისი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში პროფესიული მოვალეობის შესრულებისას გამოჩენილი მამაცობისა და გაბედული მოქმედებისათვის საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის სამხედრო მოსამსახურეები დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით:

მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“:

პაატა გიორგაძე — ლეიტენანტი;
ბადრი დავითაძე — პოლკოვნიკი;
ზურაბ ინწკირველი — პოლკოვნიკი;
ბესარიონ იოსელიანი — კაპიტანი;
ზურაბ კეთილაძე — ვიცე-პოლკოვნიკი;
გიორგი კუპრეიშვილი — პოლკოვნიკი;
პაატა მაისურაძე — მაიორი;
იგორ მირონოვი — ვიცე-პოლკოვნიკი;
სოსო ხარბედია — ვიცე-პოლკოვნიკი;
არჩილ ხვედელიძე — მაიორი;
გიორგი ჯაბაური — კაპიტანი.

მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“:

ტარასი ბელქანია — პოლკოვნიკი;
ალექსანდრე გეგელია — ვიცე-პოლკოვნიკი;
გიორგი გიორგაძე — უფროსი ლეიტენანტი;
სოსო ენუქიძე — პოლკოვნიკი;
ალექსანდრე ვაგინი — ვიცე-პოლკოვნიკი;
უშანგი ვახვახიშვილი — მაიორი;
ბიჭიკო ლეჟავა — პოლკოვნიკი;
ვლადიმერ ლობჟანიძე — პოლკოვნიკი;
ალექსანდრე მეტრეველი — ვიცე-პოლკოვნიკი;
ზურაბ სართანია — ვიცე-პოლკოვნიკი;
კახა საღინაძე — რიგითი;
ოთარ ქარდავა — ვიცე-პოლკოვნიკი;
აკაკი ცინცაძე — პოლკოვნიკი;
მინდია წიკლაური — უფროსი ლეიტენანტი;
ზაურ ხარაშვილი — ვიცე-პოლკოვნიკი;
ამირან ჯიმშელია — ვიცე-პოლკოვნიკი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1995 წლის 4 მაისი.

12 мая 1995 г. Нью-Йорк, ООН
Совет Безопасности

РЕЗОЛЮЦИЯ 993 (1995), принятая Советом Безопасности на его 3535-м заседании, 12 мая 1995 года

Совет Безопасности,

подтверждая все свои соответствующие резолюции, в частности резолюцию 971 (1995) от 12 января 1995 года,

рассмотрев доклад Генерального секретаря от 1 мая 1995 года (S/1995/342),

вновь подтверждая свою приверженность суверенитету и территориальной целостности Республики Грузия,

будучи обеспокоен недостаточным прогрессом в деле достижения всеобъемлющего политического урегулирования,

приветствуя и поддерживая продолжающиеся консультации по вопросу о новой конституции для Республики Грузия, основанной на федеративных принципах, в контексте всеобъемлющего политического урегулирования,

вновь подтверждая право всех беженцев и перемещенных лиц, затронутых конфликтом, на возвращение в свои дома в условиях безопасности в соответствии с международным правом и положениями Четырехстороннего соглашения о добровольном возвращении беженцев и перемещенных лиц (S/1994/397, приложение II), подписанного в Москве 4 апреля 1994 года,

выражая сожаление по поводу продолжающегося противодействия такому возвращению со стороны абхазских властей и подчеркивая, что возвращение беженцев и перемещенных лиц в Гальский район явилось бы желательным первым шагом,

выражая беспокойство по поводу критической нехватки средств, которая может привести к приостановлению осуществления важных гуманитарных программ,

напоминая о выводах Будапештской встречи на высшем уровне Совещания по безопасности и сотрудничеству в Европе (S/1994/1435, приложение) относительно положения в Абхазии, Республика Грузия,

вновь подтверждая необходимость соблюдения сторонами норм международного гуманитарного права,

отмечая, что Соглашение о прекращении огня и разъединении сил, подписанное в Москве 14 мая 1994 года (S/1994/583, приложение 1), в целом соблюдалось сторонами в течение прошедшего года при содействии миротворческих сил Содружества Независимых Государств (СНГ) и Миссии Организации Объединенных Наций по наблюдению в Грузии (МООННГ),

однако выражая озабоченность по поводу продолжавшегося отсутствия безопасных условий, в частности недавних нападений на гражданское население в Гальском районе,

выражая далее озабоченность в отношении охраны и безопасности

персонала МООННГ и СНГ и подчеркивая то значение, которое он придает его свободе передвижения,

подчеркивая также то значение, которое он придает ограничениям на количество и виды вооружений, которые стороны могут иметь в зоне безопасности, и приветствуя намерение Генерального секретаря продолжать рассматривать этот вопрос со сторонами,

выражая свое удовлетворение по поводу тесного сотрудничества и координации между МООННГ и миротворческими силами СНГ в осуществлении ими своих соответствующих мандатов и давая высокую оценку их вкладу в стабилизацию положения в зоне конфликта,

воздавая должное тем членам миротворческих сил СНГ, которые отдали свои жизни при исполнении своих обязанностей,

1) приветствует доклад Генерального секретаря от 1 мая 1995 года;

2) постановляет продлить мандат МООННГ на дополнительный период, заканчивающийся 12 января 1996 года, при условии его пересмотра Советом в случае внесения любых изменений в мандат миротворческих сил СНГ;

3) заявляет о своей полной поддержке усилий Генерального секретаря, направленных на достижение всеобъемлющего политического урегулирования конфликта, включая вопрос о политическом статусе Абхазии, при полном уважении суверенитета и территориальной целостности Республики Грузия, а также усилий, которые предпринимаются Российской Федерацией в ее качестве содействующей стороны для активизации поиска мирного урегулирования конфликта, и призывает Генерального секретаря продолжать свои усилия с этой целью при помощи Российской Федерации в качестве содействующей стороны и при поддержке Организации. по безопасности и сотрудничеству в Европе (ОБСЕ);

4) призывает стороны достичь существенного прогресса в переговорах под эгидой Организации Объединенных Наций и при помощи Российской Федерации в качестве содействующей стороны и при участии представителей ОБСЕ;

◆

26 мая 1995 г. Республика Беларусь, г. Минск
Совет глав государств-участников Содружества Независимых Государств

РЕШЕНИЕ
о продлении срока пребывания Коллективных сил по поддержанию мира зоне конфликта в Абхазии, Республика Грузия

Совет глав государств Содружества Независимых Государств,

выражая озабоченность в связи с затяжным характером окончательного разрешения конфликта в Абхазии, Республика Грузия,

неизменно выступая за территориальную целостность Республики Грузия,

отмечая стабилизирующую роль Коллективных сил по поддержанию мира в сдерживании вооруженных столкновений, обеспечении безопасности населения, создании соответствующих условий для продолжения грузино-абхазского диалога,

учитывая просьбу абхазской стороны от 12 апреля 1995 года и грузинской стороны от 20 апреля 1995 года о продлении срока пребывания Коллективных сил по поддержанию мира в зоне конфликта,

принимая во внимание готовность конфликтующих сторон к продолжению политического диалога по урегулированию конфликта,

решили:

продлить срок пребывания Коллективных сил по поддержанию мира в зоне -конфликта в Абхазии, Республика Грузия, до 31 декабря 1995 года.

Настоящее Решение вступает в силу с момента его подписания.

Совершено в городе Минске 26 мая 1995 года в одном подлинном экземпляре на русском языке. Подлинный экземпляр хранится в Исполнительном Секретариате Содружества Независимых Государств, который направит каждому государству, подписавшему настоящее Решение, его заверенную копию.

за АЗЕРБАЙДЖАНСКУЮ РЕСПУБЛИКУ
Г. Алиев

за РЕСПУБЛИКУ АРМЕНИЯ
Л. Тер-Петросян

за РЕСПУБЛИКУ БЕЛАРУСЬ
А. Лукашенко

за РЕСПУБЛИКУ ГРУЗИЯ
Э. Шеварднадзе

за РЕСПУБЛИКУ КАЗАХСТАН
Н. Асанбаев

за КЫРГЫЗСКУЮ РЕСПУБЛИКУ
А. Акаев

за РОССИЙСКУЮ ФЕДЕРАЦИЮ
Б. Ельцин

за РЕСПУБЛИКУ ТАДЖИКИСТАН
Э. Рахмонов

за РЕСПУБЛИКУ УЗБЕКИСТАН
И. Каримов

Решение не подписано Республикой Молдова, Туркменистаном, Украиной.

РЕШЕНИЕ
об уточнении и продлении Мандата Коллективных сил по поддержанию мира в зоне конфликта в Абхазии, Республика Грузия

Совет глав государств Содружества Независимых Государств

решил:

1. Внести уточнения в Мандат Коллективных сил по поддержанию мира в зоне конфликта в Абхазии, Республика Грузия (новая редакция текста Мандата прилагается).

2. Продлить срок действия указанного Мандата до 31 декабря 1995 года.

Совершено в городе Минске 26 мая 1995 года в одном подлинном экземпляре на русском языке. Подлинный экземпляр хранится в Исполнительном Секретариате Содружества Независимых Государств, который направит каждому государству, подписавшему настоящее Решение, его заверенную копию.

за АЗЕРБАЙДЖАНСКУЮ РЕСПУБЛИКУ
Г. Алиев

за КЫРГЫЗСКУЮ РЕСПУБЛИКУ
А. Акаев

за РЕСПУБЛИКУ АРМЕНИЯ
Л. Тер-Петросян

за РОССИЙСКУЮ ФЕДЕРАЦИЮ
Б. Ельцин

за РЕСПУБЛИКУ БЕЛАРУСЬ
А. Лукашенко

за РЕСПУБЛИКУ ТАДЖИКИСТАН
Э. Рахмонов

за РЕСПУБЛИКУ ГРУЗИЯ
Э. Шеварднадзе

за РЕСПУБЛИКУ УЗБЕКИСТАН
И. Каримов

за РЕСПУБЛИКУ КАЗАХСТАН
Н. Асанбаев

Решение не подписано Республикой Молдова, Туркменистаном, Украиной.

Приложение
к Решению Совета глав государств
Содружества Независимых Государств об уточнении
и продлении Мандата Коллективных сил
по поддержанию мира в зоне конфликта
в Абхазии, Республика Грузия от 26 мая 1995 года

МАНДАТ
Коллективных сил по поддержанию мира в зоне конфликта в Абхазии, Республика Грузия

В соответствии с решениями Совета глав государств Содружества Независимых Государств об использовании Коллективных сил проводится операция по поддержанию мира в зоне конфликта в Абхазии, Республика Грузия.

Выполнены задачи, поставленные перед Коллективными силами по поддержанию мира, по разъединению вооруженных сил сторон в конфликте, прекращению огня на суше, море и в воздушном пространстве.

В зоне конфликта размещены миротворческие воинские контингенты СНГ, а также военные наблюдатели Миссии Организации Объединенных Наций по наблюдению в Грузии.

В соответствии с Соглашением о прекращении огня и разъединении сил от 14 мая 1994 года созданы зона безопасности, зона ограничения вооружений и зона контроля, в которых оговорены и зафиксированы определенные уровни вооружений и личного состава.

Коллективные силы по поддержанию мира будут выполнять возложенные на них задачи, содействующие обеспечению полномасштабного урегулирования конфликта в Абхазии, Республика Грузия, особенно в части создания условий для безопасного и достойного возвращения беженцев в места их прежнего постоянного проживания, содействия обеспечению соблюдения норм международного гуманитарного права и прав человека; будет продолжено также оказание содействия в проведении работ по разминированию.

1. В соответствии с Решением Совета глав государств об уточнении и продлении Мандата Коллективных сил по поддержанию мира в зоне конфликта в Абхазии, Республика Грузия, от 26 мая 1995 года срок операции продлевается до 31 декабря 1995 года.

Срок действия Мандата может быть продлен решением Совета глав государств Содружества Независимых Государств.

2. В состав Коллективных сил по поддержанию мира выделяются силы и средства по мере реализации Решения Совета глав государств Содружества об утверждении Мандата на проведение операции по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта от 21 октября 1994 года.

3. Для контроля за выполнением обязательств, взятых сторонами в соответствии с Соглашением о прекращении огня и разъединении сил от 14 мая 1994 года, создается Группа военных наблюдателей.

4. С момента принятия решения о выделении воинских контингентов в состав Коллективных сил по поддержанию мира и в Группу военных наблюдателей до их прибытия в

зону конфликта подготовка персонала, его материально-техническое обеспечение и финансирование расходов, включая расходы по перевозке их в район операции, будут осуществляться за счет государств, направивших эти контингенты и наблюдателей.

5. На Коллективные силы по поддержанию мира и Группу военных наблюдателей возлагаются задачи, предусмотренные решениями Совета глав государств Содружества Независимых Государств, другими документами, принятыми в Содружестве Независимых Государств по миротворческой деятельности, Соглашением о прекращении огня и разъединении сил от 14 мая 1994 гора, Четырехсторонним соглашением о добровольном возвращении беженцев и перемещенных лиц от 4 апреля 1994 года, а именно:

а) обеспечение строгого соблюдения прекращения огня, установление мира и предотвращение возобновления военных действий в зоне конфликта путем разъединения вооруженных формирований конфликтующих сторон;

б) создание условий для безопасного и достойного возвращения людей, покинувших зону конфликта, в районы их прежнего места проживания и выполнения других положений Четырехстороннего соглашения о добровольном возвращении беженцев и перемещенных лиц от 4 апреля 1994 года, в том числе деятельности Четырехсторонней комиссии, создаваемой в соответствии с упомянутым Соглашением;

в) наблюдение за выполнением сторонами достигнутых между ними договоренностей, в частности положений Меморандума о понимании от 1 декабря 1993 года, Коммюнике о втором раунде переговоров от 13 января 1994 года, Заявления о мерах по политическому урегулированию грузино-абхазского конфликта от 4 апреля 1994 года и Соглашения о прекращении огня и разъединении сил от 14 мая 1994 года, а также других возможных соглашений, к которым стороны придут в процессе всеобъемлющего политического урегулирования;

г) содействие в восстановлении районов, пораженных конфликтами, в том числе в оказании гуманитарной помощи, проведении разминирования, воссоздании основных систем жизнеобеспечения населения;

д) обеспечение безопасности таких ключевых систем жизнеобеспечения населения, как Ингури ГЭС и другие;

е) содействие обеспечению соблюдения норм международного гуманитарного права и прав человека;

ж) тесное сотрудничество с персоналом Миссии ООН по наблюдению в Грузии и другим персоналом Организации Объединенных Наций, находящимся в регионе;

з) осуществление контроля за расформированием и выводом всех добровольческих вооруженных формирований, состоящих из лиц, прибывших из-за пределов Абхазии;

и) осуществление во взаимодействии с Миссией ООН по наблюдению в Грузии контроля над тяжелой боевой техникой.

Коллективные силы по поддержанию мира и Группа военных наблюдателей по решению Командующего этими силами после согласования с руководством обеих конфликтующих сторон могут решать и другие задачи в ходе проведения операции в зоне конфликта, руководствуясь при этом стремлением обеспечения и упрочения мира между противоборствующими сторонами.

6. Командующий Коллективными силами по поддержанию мира в зоне конфликта (далее - Командующий) подчиняется Совету глав государств Содружества Независимых Государств. По вопросам, требующим оперативного решения, он консультируется с Председателем Совета министров иностранных дел государств-членов Содружества и Председателем Совета министров обороны государств-участников Содружества Независимых Государств, осуществляет непосредственное руководство проведением операции по поддержанию мира и является прямым начальником для всего личного состава Коллективных сил по поддержанию мира.

7. Воинские контингенты государств-участников, выделенные в состав Коллективных сил по поддержанию мира, и Группа военных наблюдателей переходят в подчинение Командующего с момента прибытия их в район операции и доклада командиров (начальников) этих контингентов об их прибытии.

8. Для управления Коллективными силами и Группой военных

наблюдателей при Командующем создается Объединенный штаб с подразделениями охраны, связи, обеспечения и обслуживания, выделяемыми вооруженными силами государств, участвующих в операции.

Структуру Объединенного штаба и подразделений обеспечения определяет Командующий. Он имеет право вносить необходимые изменения в структуру Штаба в пределах выделенной численности.

9. В функции Командующего Коллективными силами по поддержанию мира входит:

реализация решений Совета глав государств Содружества о проведении операции по поддержанию мира в зоне конфликта;

представление докладов главам государств, министрам иностранных дел и министрам обороны о ходе выполнения задач, поставленных перед Коллективными силами по поддержанию мира, и о соблюдении конфликтующими сторонами договоренностей, относящихся к операции;

руководство Коллективными силами по поддержанию мира и Группой военных наблюдателей при подготовке и проведении операции по поддержанию мира в зоне конфликта;

организация и руководство подготовкой подчиненных штабов, частей и подразделений Коллективных сил по поддержанию мира и Группы военных наблюдателей;

организация и поддержание взаимодействия с руководством принимающего государства, конфликтующих сторон, министерствами обороны государств-участников операции, Штабом по координации военного сотрудничества государств-участников Содружества Независимых Государств и местными органами власти, с Миссией ООН по наблюдению в Грузии, представителями ОБСЕ и других международных организаций в зоне конфликта;

ведение переговоров с представителями конфликтующих сторон;

обеспечение связи, официальных встреч между представителями конфликтующих сторон и их безопасности;

распоряжение финансовыми и материально-техническими средствами, выделенными для обеспечения Коллективных сил по поддержанию мира и Группы военных наблюдателей.

10. В течение всего срока проведения операции по поддержанию мира в зоне конфликта государства, направившие воинские контингенты в зону конфликта, обеспечат личному составу предоставление льгот и выплату вознаграждений, надбавок и пособий, устанавливаемых действующим законодательством этих государств.

11. Воинские контингенты, выделенные в состав Коллективных сил, по поддержанию мира в зоне конфликта, и Группа военных наблюдателей будут уважать и соблюдать положения Соглашения "О Группах наблюдателей и Коллективных силах по поддержанию мира в Содружестве Независимых Государств" от 20 марта 1992 года, протоколов, от 15 мая 1992 года "О статусе Групп военных наблюдателей и Коллективных сил по поддержанию мира в

Содружестве Независимых Государств", "О комплектовании, структуре, материально-техническом и финансовом обеспечении Группы военных наблюдателей и Коллективных сил по поддержанию мира в Содружестве Независимых Государств" и "О временном порядке формировании и задействования Групп военных наблюдателей и Коллективных сил по поддержанию мира в зонах конфликтов между государствами и в государствах-участниках Содружества Независимых Государств", а также будут соблюдать и уважать Женевские конвенции о защите жертв войны от 12 августа 1949 года и дополнительные протоколы к ним от 8 июня 1977 года и Конвенции о защите культурных ценностей в случае вооруженного конфликта от 14 мая 1954 года.

РЕШЕНИЕ
о предложениях о согласованных действиях по урегулированию конфликта в Абхазии, Республика Грузия

Совет глав государств Содружества Независимых Государств

р е ш и л:

согласиться с предложенными политическими шагами и формами участия государств- участников Содружества в урегулировании конфликта в Абхазии, Республика Грузия (приложения 1, 2).

Совершено в городе Минске 26 мая 1995 года в одном подлинном экземпляре на русском языке. Подлинный экземпляр хранится в Исполнительном Секретариате Содружества Независимых Государств, который направит каждому государству, подписавшему настоящее Решение, его заверенную копию.

за АЗЕРБАЙДЖАНСКУЮ РЕСПУБЛИКУ
Г. Алиев

за РЕСПУБЛИКУ АРМЕНИЯ
Л. Тер-Петросян

за РЕСПУБЛИКУ БЕЛАРУСЬ
А. Лукашенко

за РЕСПУБЛИКУ ГРУЗИЯ
Э. Шеварднадзе

за РЕСПУБЛИКУ КАЗАХСТАН
Н. Асанбаев

за КЫРГЫЗСКУЮ РЕСПУБЛИКУ
А. Акаев

за РОССИЙСКУЮ ФЕДЕРАЦИЮ
Б. Ельцин

за РЕСПУБЛИКУ ТАДЖИКИСТАН
Э. Рахмонов

за РЕСПУБЛИКУ УЗБЕКИСТАН
И. Каримов

Решение не подписано Республикой Молдова, Туркменистаном, Украиной.

Приложение 1
к Решению Совета глав государств
Содружества Независимых Государств
от 26 мая 1995 года

О возможных политических шагах по урегулированию конфликта в Абхазии, Республика Грузия

1. Провести рабочую встречу представителей правительств, министерств иностранных дел России и Грузии, а также абхазской стороны для обсуждения и парафирования Соглашения об урегулировании конфликта в Абхазии, которое содержало бы обязательства покончить с военным противостоянием, жить в мире и дружбе, найти прочное политическое решение.

2. Следующим шагом стала бы Конференция национального примирения, на которой можно подписать указанное Соглашение. Положение этого рамочного документа могло бы быть развито в ходе дальнейших переговоров. На Конференции национального примирения в присутствии соответствующих представителей Армении и Азербайджана, а также представителей СНГ, ООН и ОБСЕ, могло бы быть подписано Заявление о гарантиях мирного урегулирования в Грузии, в соответствии с которым Содружество Независимых Государств и Российская Федерация, как государство - председатель в органах Содружества, взяли бы на себя обязательства гаранта выполнения достигнутых договоренностей.

3. При достаточной предварительной проработке вопроса на этой Конференции представители России, Грузии, Армении и Азербайджана, а также представители абхазской стороны могли бы подписать соглашение о восстановлении и эксплуатации железной дороги Адлер-Самтредиа-Баку-Ереван.

Изложенная выше схема может быть реализована только в случае практического решения проблемы возвращения беженцев и перемещенных лиц в Абхазию.

Приложение 2
к Решению Совета глав государств
Содружества от 26 мая 1995 года

ФОРМЫ УЧАСТИЯ государств-участников Содружества в урегулировании конфликта в Абхазии, Республика Грузия

1. Выделение в состав миротворческих сил мотострелковых подразделений на штатной технике (взвод, рота, батальон).

2. Выделение военных наблюдателей в состав Штаба миротворческих сил (общее количество - до 45 человек).

3. Выделение офицеров-операторов, специалистов родов войск и служб в состав Штаба миротворческих сил (общее количество - до 20 человек).

4. Для ремонта техники (АТ, БТ) и вооружения требуются ремонтные подразделения (взвод, рота).

5. Для обеспечения подвоза запасов материально технических средств требуются автотранспортные взводы (3-4 взвода).

6. Для добывания достоверных разведывательных данных требуются разведывательные подразделения (до разведывательной роты).

7. Для обеспечения надежного управления всеми подразделениями миротворческих сил, особенно в УКВ радиосетях требуются подразделения связи (до роты связи), а для ремонта средств связи - взвод с мастерской МЗ-М2 или АТО-У.

8. Для выполнения восстановительных работ (мосты, дороги) и разминирования местности требуются инженерно-саперные подразделения (до 3-4 иср).

9. Для уменьшения санитарных потерь необходимы медицинские подразделения (до медицинской роты) и врачи-специалисты (хирург, дерматолог, врач-стоматолог, эпидемиолог с подвижной лабораторией ПСЭЛ).

10. Участие в финансировании проводимой операции, в форме долевого взноса, для погашения текущих расходов.

11. Участие в урегулировании конфликта в форме оказания согласованной материально-технической помощи миротворческим силам.

ЗАЯВЛЕНИЕ СОВЕТА ГЛАВ ГОСУДАРСТВ СОДРУЖЕСТВА НЕЗАВИСИМЫХ ГОСУДАРСТВ о конфликте в Абхазии, Республика Грузия

Прошло более полутора лет после начала процесса полномасштабного урегулирования вооруженного конфликта в Абхазии, Республика Грузия. Несмотря на миротворческие усилия России и СНГ в целом, а также ООН и ОБСЕ, этот процесс далек от своего завершения.

Конфликт повлек за собой гибель тысяч людей, в большинстве своем мирных жителей. Более трехсот тысяч человек вынуждены были покинуть места постоянного проживания. За пределами Абхазии оказалось практически все грузинское население, составлявшее 47 процентов ее жителей.

В специальной резолюции Будапештская встреча ОБСЕ на высшем уровне выразила глубокую озабоченность в связи с этнической чисткой, массовым изгнанием населения -преимущественно грузинского - из мест проживания и гибелью большого числа невинных гражданских лиц.

В своей резолюции 993 (1993 год) Совет Безопасности ООН отмечает "продолжающееся противодействие возвращению беженцев и перемещенных лиц со стороны абхазских властей".

Совет глав государств СНГ поддерживает меры, предпринятые Российской Федерацией по урегулированию конфликта в Абхазии, и готов

оказать в этом возможное содействие. Совет убежден в том, что продление срока Мандата миротворческих сил в Абхазии с вносимыми в него коррективами создаст необходимые условия для скорейшего, безопасного, добровольного и достойного возвращения всех беженцев и перемещенных лиц и будет способствовать полномасштабному урегулированию конфликта в Абхазии. Совет считает, что урегулирование должно осуществляться с соблюдением фундаментальных прав человека, независимо от национальности, происхождения, религиозной и иной принадлежности.

Ликвидация этого конфликта и его последствий явилась бы большим достижением для многонациональной Грузии, победой разума и зрелости Содружества, весомым вкладом в стабилизацию обстановки в Закавказье, на всем пространстве СНГ.

Совет глав государств:

1. Подтверждая свою приверженность территориальной целостности Республики Грузия, выступает за продолжение переговоров и скорейшее их завершение, призывает стороны в конфликте добиваться его полномасштабного урегулирования в рамках единого федеративного государство.

2. Приветствует готовность Республики Грузия проводить консультации о ее новой Конституции, которая стала бы основой для достойного разрешения всех спорных вопросов государственного устройства.

3. Поддерживает необходимость осуществления своего решения о направлении наблюдателей от своих стран в зону конфликта в Абхазии.

4. Руководствуясь положениями, содержащимися в Алматинском меморандуме от 10 февраля 1995 года о преодолении угрозы сепаратизма, считает важнейшим условием скорейшего урегулирования конфликта неукоснительное соблюдение этих положений всеми государствами-участниками Содружества.

◆

საქართველოს პარლამენტის მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლების ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ

სამშობლოს დაცვისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში გამოჩენილი მამაცობისა და თავდადებისათვის ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოვდნენ საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლები:

თამაზ გოგინაშვილი — პოლკოვნიკი, საგზაო პოლიციის მთავარი სამმართველოს უფროსის პირველი მოადგილე;

გიორგი ჩეჩელაშვილი — პოლკოვნიკი, კადრების სამმართველოს უფროსი.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1995 წლის 30 მაისი.

◆

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს შემადგენლობაში აფხაზეთიდან არჩეული საქართველოს პარლამენტის წევრების შესახებ

აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში შექმნილი საგანგებო მდგომარეობის გამო, საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს შემადგენლობაში კოოპტაციის წესით შეყვანილ იქნენ აფხაზეთიდან არჩეული საქართველოს პარლამენტის წევრები.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1995 წლის 14 ივნისი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა №360
საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებული წვევამდელი ახალგაზრდების სავალდებულო სამხედრო სამსახურში გაწვევის შესახებ

აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებული 18-დან 25 წლის ასაკამდე წვევამდელები, რომლებსაც არა აქვთ სამხედრო სამსახურის გადავადების უფლება და სამედიცინო კომისიების მიერ მიჩნეულ იქნებიან ვარგისად სამხედრო სამსახურისათვის, „საყოველთაო სამხედრო ვალდებულების შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის საფუძველზე ექვემდებარებიან გაწვევას. ვინაიდან აფხაზეთიდან გადაადგილებული ახალგაზრდები დროებით ცხოვრობენ საქართველოს სხვადასხვა რეგიონებსა და რაიონებში, საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი ადგენს:

1. შეიქმნას აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ცენტრალური გაწვევის კომისია აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო კო-

მისრის თავმჯდომარეობით. კომისიის მუშაობის ხელმძღვანელობა და კონტროლი დაეკისროს საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო კომისარიატის გამწვევ და სამედიცინო კომისიებს.

2. აფხაზეთის ტერიტორიიდან გადაადგილებული წვევამდელების აღრიცხვა და გაწვევა განხორციელდეს საქართველოს ქალაქებისა და რაიონული კომისარიატების მიერ მათი დროებითი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, არსებული წესითა და მოქმედი საკანონმდებლო აქტების შესაბამისად.

3. აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებული წვევამდელები ვალდებული არიან გამოცხადდნენ სამხედრო კომისარიატში დროებითი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, ხოლო გასაწვევ უბნებში — პერსონალურ უწყებებში აღნიშნულ ვადაში და მისამართზე.

4. საქართველოს რესპუბლიკის სამხარეო, ქალაქებისა და რაიონების მმართველობის ადგილობრივმა საძართალდამცავმა, ჯანმრთელობის დაცვის ორგანოებმა, გამგეობებთან და მერიებთან არსებულმა შტაბებმა და საინიციატივო ჯგუფებმა აფხაზეთის მკვიდრი წვევამდელების სამხედრო სამსახურში გაწვევისას:

— ჩაატარონ იგივე სამუშაო და მიიღონ ისეთივე ზომები, როგორც რაიონებში მუდმივად მცხოვრები ახალგაზრდების გაწვევისას, არსებული კანონმდებლობის თანახმად;

— აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებული წვევამდელების გაწვევა მოახდინონ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის კომისარიატისათვის დავალებული გეგმა-დავალების შესაბამისად.

5. აფხაზეთის მკვიდრი წვევამდელებისათვის სამსახურის ვადის განვადების, სამხედრო სამსახურიდან მოქმედი კანონის თანახმად განთავისუფლებისა და სხვა სააპელაციო საკითხებს გადაწყვეტს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ცენტრალური გამწვევი კომისია.

6. დაევალოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის გაერთიანებულ სამხედრო კომისარიატს:

— დააზუსტოს წვევამდელთა სიები თავიანთი დროებითი საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით;

— უზრუნველყოს ქ. თბილისში, დაბა წყნეთში, ქუთაისში, წყალტუბოში, ზუგდიდში, სენაკში, წალენჯიხაში, ჩხოროწყუში, ქ. ბათუმსა და ქ. რუსთავში დროებითი გამწვევი პუნქტების მუშაობა.

7. მმართველობის ადგილობრივმა ორგანოებმა აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სამხედრო კომისარიატს გაუწიონ დებულებებით გათვალისწინებული დახმარება ახალგაზრდების სამხედრო სამსახურში გაწვევასთან დაკავშირებული მუშაობის ჩატარებაში.

8. ამ დადგენილების შესრულების კონტროლი დაეკისროს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს.

საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი

ო. ფაცაცია

თბილისი, 1995 წლის 16 ივნისი.

საქართველოს პარლამენტის
დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა
აფხაზეთისა და შიდა ქართლის ტერიტორიაზე მიმდინარე კონფლიქტებში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა, მშვიდობიან მოქალაქეთა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის ზოგიერთი ღონისძიების შესახებ

საქართველოს პარლამენტი აღნიშნავს, რომ გაწეული გარკვეული მუშაობის მიუხედავად, შესაბამისი ორგანოების მიერ დღემდე შეუსრულებელია „საქართველოს რესპუბლიკის ინტერესების, სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლაში დაღუპულ და უკვალოდ დაკარგულ სამხედრო მოსამსახურეთა პერსონალური აღრიცხვისა და მათი ოჯახების წევრთათვის შეღავათების, უპირატესობებისა და დახმარების შესახებ“ საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 1992 წლის 27 ნოემბრის №15 ბრძანებულება, „საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დაცვისას დაინვალიდებულ სამხედრო მოსამსახურეთა და მოხალისეთა, დაღუპულ მებრძოლთა ოჯახების წევრთათვის პენსიების დანიშვნისა და შეღავათების შესახებ“ საქართველოს პარლამენტის 1993 წლის 18 თებერვლის № 154-Iს დადგენილება და „აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის ზოგიერთ ღონისძიებათა შესახებ“ საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1995 წლის 7 თებერვლის №60 დადგენილება.

უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა, მშვიდობიან მოქალაქეთა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის მიზნით საქართველოს პარლამენტი **ადგენს:**

1. ეთხოვოს საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარეს – სახელმწიფოს მეთაურს განიხილოს აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის რეორგანიზებული სამთავრობო კომისიის საქმიანობის გააქტიურების საკითხი და მიანიჭოს ამ კომისიას განსაკუთრებული უფლებები; ასევე გადაწყვიტოს ქ. ჟენევაში 1994 წლის 2 სექტემბერს მიღებული შეთანხმების საფუძველზე ტყვეთა გაცვლისა და უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძიებისათვის ოთხმხრივი კომისიის შექმნის შესახებ და ამ კომისიაში დაკარგულ მეომართა ახლობლების სავალდებულო ჩართვის საკითხი.

2. დაევალოს აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისიას:

ა) განახორციელოს ქმედითი ღონისძიებები აფხაზეთში და სამაჩაბლოში უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა, მათ შორის შესაძლო ტყვეთა, მძევალთა, ჩარჩენილ მებრძოლთა და ინდივიდუალურ ტყვეთა უსაფრთხო გამოყვანისათვის;

ბ) დააჩქაროს მუშაობა დაღუპულ მეომართა და მშვიდობიან მოქალაქეთა სამარხების დადგენისა და მათ საფუძველზე შესაბამისი რუკების შედგენისათვის;

გ) ხელი შეუწყოს დაღუპულ მეომართა და მშვიდობიან მოქალაქეთა საფლავების მოწყობას ქალაქებსა და რაიონებში;

დ) აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა ხსნის საქველმოქმედო ფონდთან ერთად ორგანიზაცია გაუწიოს აფხაზეთში დაღუპულ მეომართა და მშვიდობიან მოქალაქეთა დადგენილი საფლავებიდან გადმოსვენებას და ამასთან დაკავშირებული ყველა პრობლემის მოგვარებას.

3. დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტს ათი დღის ვადაში:

ა) განიხილოს და გადაწყვიტოს აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისიის მუშაობის დაფინანსების, მისთვის ავტოტრანსპორტის, საწვავის ლიმიტისა და კავშირგაბმულობის საშუალებების გამოყოფის საკითხი;

ბ) შეიმუშაოს და პარლამენტის განსახილველად წარმოადგინოს წინადადებები აფხაზეთისა და შიდა ქართლის ტერიტორიაზე მიმდინარე კონფლიქტებში დაღუპულ და უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა, მშვიდობიან მოქალაქეთა ოჯახების წევრებისათვის შეღავათებისა და უპირატესობების მინიჭების შესახებ;

გ) განიხილოს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტთან არსებული ჰუმანიტარული დახმარების ბიუროს საბჭოს შემადგენლობაში აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა ხსნის საქველმოქმედო ფონდის წარმომადგენლის შეყვანისა და აფხაზეთისა და შიდა ქართლის ტერიტორიაზე მიმდინარე კონფლიქტებში დაღუპულ და უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა, მშვიდობიან მოქალქეთა ოჯახების წევრთათვის ჰუმანიტარული დახმარების განაწილების საკითხი.

4. საქართველოს რესპუბლიკის ყველა შეიარაღებულმა სამთავრობო სტრუქტურამ ათი დღის ვადაში წარუდგინოს სამთავრობო კომისიას აფხაზეთში დაღუპულ და უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა დაზუსტებული სია.

5. დაევალოს საქართველოს პარლამენტის თავდაცვისა და ეროვნული უშიშროების, საფინანსო-საბიუჯეტო, სოციალურ საკითხთა და ვეტერანთა საქმეების კომისიებს, მათთვის მინიჭებული კომპეტენციის ფარგლებში, ამ დადგენილების შესრულების კონტროლი.

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1995 წლის 29 ივნისი.

საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის
ბ რ ძ ა ნ ე ბ უ ლ ე ბ ა
აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის გულრიფშის რაიონის კოდორის ხეობის მოსახლეობისათვის სოციალური დახმარების გადაუდებელ ღონისძიებათა შესახებ

1. საქართველოს რესპუბლიკის საავიაციო ტრანსპორტის დეპარტამენტმა (ზ. ჭანკოტაძე) კვირაში ერთხელ დანიშნოს შვეულმფრენის რეისი, ქუთაისი-აჟარის მიმართულებით, თვითღირებულების ფარგლებში მგზავრების მიერ საქართველოს რესპუბლიკის საავიაციო ტრანსპორტის დეპარტამენტის ნიხრით დაწესებული ფასის გადახდით.

2. საქართველოს რესპუბლიკის საავტომობილო ტრანსპორტისა (ბ. დარჯანია) და სატყეო მეურნეობის დეპარტამენტებმა (დ. გიგაური) განიხილონ ზუგდიდი-აჟარის მიმართულებით მგზავრობის მომსახურებისათვის ყველაზანმავალი სამხიდიანი ავტომანქანის გამონახვისა და მისი სათანადო გადაკეთების შემდეგ გამოყენების შესაძლებლობის საკითხი.

3. საქართველოს რესპუბლიკის საქავტოგზის კონცერნმა (ბ. სარალიძე) ოცი დღის ვადაში უზრუნველყოს აღდგენითი სამუშაოების განხორციელება ჭუბურ-საკენის საავტომობილო გზაზე, რისთვისაც:

– საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტრომ კონცერნს გამოუყოს 90 მილიარდი კუპონი;

– საქართველოს რესპუბლიკის ნავთობპროდუქტების კონცერნმა გადასცეს მას 40 ტონა დიზელის საწვავი და 5 ტონა ბენზინი წინასწარი გადახდის გარეშე, ხოლო საქართველოს რესპუბლიკის საავტომობილო ტრანსპორტის დეპარტამენტმა დაახმაროს საჭირო რაოდენობის ავტოთვითმცლელები;

– საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის სამინისტრომ ანაზღაურების ნებისმიერი ფორმით დაახმაროს „კამაცუს“ მარკის ბულდოზერი.

4. საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის სამინისტრომ (ფ. ინჯია):

– თბილისთან სოფელ აჟარის საიმედო სატელეფონო კავშირის დროულად აღდგენის მიზნით განიხილოს სატელიტური აპარატურის შეძენისა და გამართვის საკითხი;

– სამი დღის ვადაში აღადგინოს კავშირი რაციით;

– ძირეულად გააუმჯობესოს საფოსტო კორესპონდენციების ხეობის სოფლებისათვის მიწოდების საქმე, აღადგინოს რადიოკავშირი.

5. საქართველოს რესპუბლიკის განათლების სამინისტრომ (თ. კვაჭანტირაძე) აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის განათლების სამინისტროსთან (ჯ. ჯანელიძე) ერთად მიავლინოს კოდორის ხეობაში სპე-

ციალისტების ჯგუფი, რომელმაც მმართველობის ადგილობრივ ორგანოებთან ერთად უზრუნველყოს სკოლების მუშაობის აღდგენა მომავალი სასწავლო წლისათვის;

– იმ სკოლადამთავრებულ ახალგაზრდებს, რომლებიც კოდორის ხეობის დაცვაში მონაწილეობდნენ და სწავლის გაგრძელება უნდათ, შეუქმნას პირობები ამ კატეგორიის აბიტურიენტებისათვის დადგენილი შელავათების გათვალისწინებით;

– უზრუნველყოს არსებული სკოლები სასწავლო ლიტერატურით, სწავლის პროცესისათვის საჭირო საკანცელარიო და სხვა საგნებით.

6. საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრომ (ა. ჯორბენაძე) აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროსთან (ე. ბერია) ერთად სამი თვის ვადაში უზრუნველყოს კოდორის ხეობაში სამედიცინო ობიექტების მუშაობის აღდგენა, მათი კვალიფიციური კადრებით დაკომპლექტება, საჭირო მედიკამენტებით მომარაგება და ხეობაში მცხოვრები მოსახლეობის დისპანსერიზაცია.

7. საქართველოს რესპუბლიკის შრომისა და სოციალური დაცვის სამინისტრომ (თ. გაზდელიანი) აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სოცუზრუნველყოფის სამინისტრსთან (შ. წულეისკირი) ერთად ორი თვის ვადაში უზრუნველყოს ხეობაში მცხოვრებ პენსიონერთა აღრიცხვა და მათთვის პენსიების დროული გაცემა, აფხაზეთის კონფლიქტში დაღუპულ მეომართა ოჯახების, დაჭრილთა სოციალური დაცვის ღონისძიებების განხორციელება.

8. საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტრომ (შ. კვირაია) მიიღოს ზომები კოდორის ხეობის სოფლებში კრიმინოგენური მდგომარეობის გამოსასწორებლად და მოსახლეობისათვის შრომისა და ცხოვრების ნორმალური პირობების შესაქმნელად.

ამ მიზნით მიმდინარე წლის 15 აგვისტოდან ხეობაში ორი კვირის ვადით მიავლინოს აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრი დ.გულუა. მიღებულ იქნეს ცნობად საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა მინისტრის მოადგილის ჯ. გოგიაშვილის ინფორმაცია იმის შესახებ, რომ სამინისტროს მიერ ჩამოყალიბდა პოლიციის 70 კაციანი მატერიალურად უზრუნველყოფილი ქვედანაყოფი კოდორის ხეობაში სამუშაოდ გასაგზავნად.

9. ცეკავშირის გამგეობამ (ნ. ჟღენტი):

– მიიღოს სათანადო ზომები, რათა სამი თვის ვადაში აღადგინოს კოდორის ხეობის სავაჭრო ობიექტების მუშაობა;

– უზრუნველყოს სოფლის მეურნეობის პროდუქტების დამზადება და შესყიდვა მოსახლეობისაგან მათი შემდგომი რეალიზაციის მიზნით;

– საქართველოს რესპუბლიკის ვაჭრობისა და მომარაგების სამინისტროსთან (მ. ზანკალიანი) ერთად განახორციელოს სპეციალური ღონისძიე-

ბანი ხეობის სოფლების სავაჭრო ქსელში წარდგენილი განაცხადის მიხედვით პურის ფქვილის, ნავთის, საპნის, ასანთისა და სხვა პირველადი მოხმარების საქონლის აუცილებელი შეტანისათვის, მათ შორის მარილი და საპონი შეზიდულ იქნეს ქალაქ ზუგდიდში არსებული რეზერვიდან.

10. საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტმა (ვ. ვაშაკიძე) აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტთან (კ. ჯაჭვლიანი) ერთად ერთი თვის ვადაში უზრუნველყოს ხეობაში მყოფ აფხაზეთის სხვადასხვა რაიონებიდან დევნილთა აღრიცხვა, მათთვის სათანადო მოწმობების გაცემა, ჰუმანიტარული დახმარებისა და სხვადასხვა სარგოების მიღების ორგანიზაცია.

11. საერთაშორისო ჰუმანიტარული დახმარების განაწილების საკოორდინაციო ბიურომ (გ. ყუბანეიშვილი) შემოსული ჰუმანიტარული დახმარების განაწილებისას აუცილებლად გაითვალისწინოს კოდორის ხეობის მცხოვრებთა საჭიროებანი.

12. საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტრომ (დ. იაკობიძე) გადაწყვიტოს წარმოდგენილ ღონისძიებათა დასაფინანსებლად საქართველოს რესპუბლიკური ბიუჯეტის ხარჯზე საჭირო თანხების (დაახლოებით 310 მილიარდი კუპონის) გამოყოფის საკითხი.

13. საქართველოს რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობისა და კვების მრეწველობის სამინისტრომ (ზ. გეგეჭკორი) აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სოფლის მეურნეობისა და კვების მრეწველობის სამინისტროებთან ერთად (გ. ესაკია) დასახოს კონკრეტული ღონისძიებანი სოფლის მეურნეობაში დასაქმებული ხეობის მოსახლეობისათვის სამუშაო პირობების შესაქმნელად, მიიღოს ზომები ვეტერინარული სამსახურის აღსადგენად, შხამქიმიკატების (ქლოროფოსი და სხვ.) შესატანად, მეცხოველეობის პროდუქტების შესყიდვა-დამზადების უზრუნველსაყოფად.

14. კოდორის ხეობის მოსახლეობისა და იქ დარჩენილ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სხვა რაიონებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა სურსათით, საწვავითა და პირველადი მოთხოვნილების საგნებით მომარაგების მიზნით ზამთრის სეზონის დაწყებამდე ხეობაში ეტაპობრივად შეტანილ იქნეს:

ა) სურსათი (პასუხისმგებლები: ა. ბურჯანაძე, მ. ზანკალიანი, ნ. ჟღენტი)

– პურის ფქვილი – 200 ტონა
– მარილი – 20 ტონა
– მცენარეული ზეთი – 300 ლტ.
– ბრინჯი – 10 ტონა
– ასანთი – 150 ტონა
– სიგარეტი – 700 ყუთი
– შაქარი – 15 ტონა
– საავიაციო ნავთი – 30 ტონა

– სარეცხი საპონი – 2 ტონა
– სარეცხი ფხვნილი – 2 ტონა
– ჩაი – 1 ტონა;
ბ) ქლოროფოსი – 0,5 ტონა;
გ) საწვავი და საპოხი მასალა – (პასუხისმგებელი დ. ზუბიტაშვილი)
– ნავთი – 20 ტონა
– დიზელის საწვავი – 50 ტონა
– დიზელის ზეთი – 5 ტონა
– სატვირთო მანქანის აკუმულატორები – 10 ცალი
დ) სამშენებლო მასალები (პასუხისმგებელი არქიტექტურისა და მშენებლობის საქმეთა კომიტეტი – გ. მირიანაშვილი)
– ცემენტი – 10 ტონა
– ლინოლეუმი – 1200 კვ.მ.
– საღებავი – 1200 კგ.
– სახურავი – 2500 კვ.მ.
– მინა – 2200 კვ.მ.

15. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭომ (ზ. ერქვანია):

– უზრუნველყოს ავტონომიური რესპუბლიკის შესაბამისი სამინისტროებისა და უწყებების, გულრიფშის რაიონის გამგეობის (დ. გვაძაბია) და აჟარის გამგეობის (რ. კორძაია) მუშაობის გააქტიურება კოდორის ხეობის სოფლების მოსახლეობის სოციალურ საკითხთა მოწესრიგებისათვის;

– დასახულ ღონისძიებათა კონტროლი განახორციელოს ადგილზე მინისტრთა საბჭოს პასუხისმგებელ პირთა მეშვეობით დამტკიცებული გრაფიკის თანახმად.

16. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის უმაღლესმა საბჭომ (თ. ნადარეიშვილი) და აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭომ (ზ. ერქვანია) უზრუნველყონ სათანადო იდეოლოგიური, საზოგადოებრივ-პოლიტიკური მუშაობა ხეობის მოსახლეობაში; გამოიყენონ ადგილობრივი პოტენციალი მოსახლეობაში სახელმწიფოებრივი პოლიტიკის გასატარებლად, ჯანსაღი მორალურ-ფსიქოლოგიური ურთიერთობების შესაქმნელად, დღევანდელობისათვის მისაღები ტრადიციების აღსადგენად და გასამტკიცებლად. ამ მიზნით ორი თვის ვადაში შეიმუშაონ სათანადო პროგრამა.

17. მიღებულ იქნეს ცნობად ნავთობპროდუქტების კონცერნის თავმჯდომარის მოადგილის ვ. კიკნაძის განცხადება იმის შესახებ, რომ აღნიშნულ კონცერნთან არსებული საქართველო-კორეის კომპანიის მიერ კოდორის ხეობაში ჩასატარებელი ღონისძიებებისათვის უსასყიდლოდ გამოყოფილი იქნება 20 ტონა დიზელის საწვავი. საქართველოს რესპუბლიკის პურპროდუქტების კორპორაციამ (ა. ბურჯანიძე) უკვე დაიწყო კოდორის ხეობის მოსახლეობისათვის პურის ფქვილის შეზიდვა.

18. ბრძანებულების შესრულების კონტროლი დაევალოთ აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს (ზ. ერქვანია) და საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის აპარატის საგანგებო სიტუაციების, ლტოლვილთა და განსახლების სამსახურს (გ. ნოზაძე), რომლებმაც საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტს (ო. ფაცაცია) მიმდინარე წლის სექტემბერში მოახსენონ ბრძანებულების შესრულების მიმდინარეობა.

ე. შევარდნაძე

თბილისი, 1995 წლის 17 აგვისტო.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილება № 599

აფხაზეთისა და შიდა ქართლის ტერიტორიაზე მიმდინარე კონფლიქტებში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძიებისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისიის დაფინანსების შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი აღნიშნავს, რომ საქართველოს სახელმწიფო მეთაურის 1994 წლის 15 აგვისტოს № 255 ბრძანებულებით შექმნილი აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძიებისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისიის მიერ გაწეულია გარკვეული მუშაობა, კერძოდ მისი ინიციატივით მოხერხდა ბევრი ადამიანის ტყვეობიდან დახსნა, გაცვლა და განთავისუფლება. ამასთან, სამთავრობო კომისიის საქმიანობას ხელს უშლიდა რიგი ობიექტური მიზეზი. მაგ: კომისიის მუშაობის ფინანსური უზრუნველყოფა.

საქართველოს რესპუბლიკის პარლამენტის 1995 წლის 29 ივლისის № 767-II-ს „აფხაზეთისა და შიდა ქართლის ტერიტორიაზე მიმდინარე კონფლიქტებში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა, მშვიდობიან მოქალაქეთა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის ზოგიერთი ღონისძიების შესახებ“ მესამე პუნქტის ა/ და ბ/ ქვეპუნქტების შესრულების მიზნით საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი **ადგენს:**

1) განისაზღვროს აფხაზეთსა და შიდა ქართლში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძიებისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისიის მუშა-აპარატი 4 საშტატო ერთეულით. აღნიშნული საშტატო ერთეულების თანამდებობრივი განაკვეთები განისაზღვროს დანართის შესაბამისად.

2) დაევალოს „საქნავთობპროდუქტების“ სახელმწიფო კონცერნს კომისიას გამოუყოს საწვავის საჭირო რაოდენობა კომისიის მეირ წარმოდგენილი მოთხოვნების შესაბამისად წინასწარი ანგარიშსწორებით.

3) დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის სამინისტროს უზრუნველყოს შესაძლებლობების ფარგლებში კომისიის მუშაობა შესაბამისი კავშირგაბმულობის საშუალებებით.

4) საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლებში დაღუპულთა და უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა ოჯახის წევრებს პენსიები დაენიშნოთ, შეღავათები დაუწესდეთ ომის ინვალიდთა და დაღუპულ სამხედრო მოსამსახურეთა ოჯახის წევრთათვის მოქმედი ნორმატივების შესაბამისად.

5) დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტროს აწარმოოს აფხაზეთსა და შიდა ქართლში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძიებისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისიის ცალკე დაფინანსება, საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის საფინანსო სამსახურის მეშვეობით წარმოდგენილი ხარჯთაღრიცხვის და გაანგარიშების საფუძველზე.

საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრი

ო. ფაცაცია

თბილისი, 1995 წლის 28 სექტემბერი.

◆

ს ა ქ ა რ თ ვ ე ლ ო ს კ ა ნ ო ნ ი

ომისა და შეიარაღებული ძალების ვეტერანების შესახებ

ეს კანონი განსაზღვრავს საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქეების ომისა და შეიარაღებული ძალების ვეტერანების სოციალური დაცვის ორგანიზაციულ, ეკონომიკურ და სამართლებრივ საფუძვლებს მათი კეთილდღეობისა და აქტიური საქმიანობის პირობების შესაქმნელად.

თავი I.

ზოგადი დებულებანი

მუხლი 1. სახელმწიფო პოლიტიკა ვეტერანების მიმართ

სახელმწიფო პოლიტიკა ვეტერანების მიმართ ითვალისწინებს:

1. ვეტერანების საქმეთა სახელმწიფო სამსახურის შექმნას;

2. სახელმწიფო და ადგილობრივი მიზნობრივი პროგრამების შემუშავებასა და განხორციელებას, რომლებიც უზრუნველყოფენ ვეტერანებისა და მათი ოჯახის წევრებისათვის ამ კანონით და სხვა ნორმატიული აქტებით დადგენილი სამართლებრივი და სოციალურ-ეკონომიკური შეღავათების გარანტიების, მათი პრაქტიკული შესრულებისათვის ღონისძიებათა სისტემას;

3. საქართველოს რესპუბლიკის, ავტონომიური რესპუბლიკებისა და ადგილობრივი ბიუჯეტებიდან ვეტერანების სოციალური გარანტიების უზრუნველყოფის პროგრამებისათვის საბიუჯეტო სახსრების გამოყოფას.

მუხლი 2. ვეტერანების შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობა

ვეტერანების შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობა მოიცავს ამ კანონს, საქართველოს რესპუბლიკის სხვა საკანონმდებლო აქტებს, აგრეთვე საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებებსა და შეთანხმებებს.

თუ საქართველოს რესპუბლიკის საერთაშორისო ხელშეკრულებით დადგენილია ამ კანონისაგან განსხვავებული წესები, მაშინ გამოიყენება საერთაშორისო ხელშეკრულების წესები.

სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებს, სამინისტროებს, უწყებებს, საწარმოებს, დაწესებულებებს, ორგანიზაციებს, კონცერნებს, ასოციაციებს თავიანთი კომპეტენციის ფარგლებში და არსებული თავისუფალი სახსრებისა და საშუალებების გათვალისწინებით, საბიუჯეტო ურთიერთობის შეუცვლელად შეუძლიათ მიიღონ გადაწყვეტილება ვეტერანების სოციალური დაცვის დამატებითი შეღავათებისა და წახალისების შესახებ, რომლებიც ამ კანონით არ არის გათვალისწინებული.

საქართველოს რესპუბლიკის ვეტერანებს ენიჭებათ ამ კანონით, საქართველოს რესპუბლიკის მოქმედი კანონმდებლობითა და სხვა ნორმატიული აქტებით განსაზღვრული უფლებები და შეღავათები. დაუშვებელია ადრე მოქმედი შეღავათების, უპირატესობების, უფლებების, დახმარების გაუქმება ან გაუარესება, თუ არ იქნა სხვა ტოლფასი აქტები.

მუხლი 3. ვეტერანებისა და მათი ოჯახის წევრების სოციალური დაცვის უზრუნველყოფა

ვეტერანებისა და მათი ოჯახის წევრების სოციალური დაცვის უზრუნველყოფა და ამ კანონის დებულებების შესრულების სისტემური კონტროლი ევალება ვეტერანების საქმეთა სახელმწიფო სამსახურს.

მუხლი 4. ვეტერანების სოციალური დაცვის ღონისძიებათა დაფინანსება

საქართველოს სახელმწიფო უზრუნველყოფს ვეტერანებისათვის ამ კანონით დაწესებული უფლებებისა და შეღავათების რეალიზაციას და სახელმწიფო და ადგილობრივი ბიუჯეტიდან მათი სოციალური დაცვის ღონისძიებების განსახორციელებლად სახსრების გამოყოფას.

დამატებითი სახსრების მიღება ვეტერანების სოციალური დაცვის ამ კანონით განსაზღვრული ღონისძიებების დასაფინანსებლად, დადგენილი წესით, შეიძლება ნებისმიერი კანონიერი წყაროდან საბიუჯეტო ურთიერთობის შეუცვლელად.

ვეტერანების სოციალური დაცვის ის ღონისძიებები, რომლებიც დააწესეს

ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების ორგანოებმა, ფინანსდება ავტონომიური რესპუბლიკური ბიუჯეტისა და სხვა კანონიერი წყაროების ხარჯზე.

ვეტერანების სოციალური დაცვის ღონისძიებები, რომლებიც დააწესეს ადგილობრივი მმართველობის ორგანოებმა, ფინანსდება ადგილობრივი ბიუჯეტის ხარჯზე.

ვეტერანთა საზოგადოებრივ გაერთიანებებში ნებაყოფლობით შესულ ფულად სახსრებსა და მატერიალურ ფასეულობებს იყენებენ ეს ორგანიზაციები დადგენილი წესით.

მუხლი 5. კანონის მოქმედების სფერო

ეს კანონი ვრცელდება საქართველოს რესპუბლიკის მოქალაქეებზე, რომლებიც ადრე მოქმედი კანონმდებლობის საფუძველზე ცნობილი იყვნენ ომისა და შეიარაღებული ძალების ვეტერანებად ან ცნობილი არიან ვეტერანებად ამ კანონის შესაბამისად.

მუხლი 6. ვეტერანთა კატეგორიები

ამ კანონით დადგენილია ომისა და შეიარაღებული ძალების ვეტერანთა შემდეგი კატეგორიები:

1. მეორე მსოფლიო ომის ვეტერანები და მათთან გათანაბრებული პირები;

2. სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე საბრძოლო მოქმედების ვეტერანები და მათთან გათანაბრებული პირები;

3. საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედების ვეტერანები და მათთან გათანაბრებული პირები;

4. შეიარაღებული ძალების ვეტერანები

მუხლი 7. მეორე მსოფლიო ომის ვეტერანები და მათთან გათანაბრებული პირები

მეორე მსოფლიო ომის ვეტერანებს და მათთან გათანაბრებულ პირებს მიეკუთვნებიან:

1. სამხედრო მოსამსახურეები, მათ შორის თადარიგში დათხოვნილები (გადამდგარნი), რომლებიც გადიოდნენ სამხედრო სამსახურს ან დროებით იმყოფებოდნენ მეორე მსოფლიო ომის ან სამშობლოს დაცვის სხვა საბრძოლო ოპერაციების დროს მოქმედი არმიის შემადგენლობის სამხედრო ნაწილებში, შტაბებსა და დაწესებულებებში, აგრეთვე ომის წლებში დროებით ოკუპირებულ ტერიტორიაზე მოქმედი პარტიზანები და იატაკქვეშა ორგანიზაციების წევრები;

2. სამხედრო მოსამსახურეები, მათ შორის სამხედრო სამსახურიდან თადარიგში დათხოვნილები (გადამდგარნი), აგრეთვე შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო უშიშროების ორგანოების რიგითი და მეთაურთა შემადგენლობის პირები,

რომლებიც ომის წლებში გადიოდნენ სამსახურს ქალაქებში, რომელთა დაცვაში მონაწილეობა ჩაითვლება წელთა ნამსახურობაში შეღავათიანი პირობებით პენსიის დანიშვნისათვის, რაც დაწესებულია მოქმედი არმიის სამხედრო ნაწილთა სამხედრო მოსამსახურისათვის;

3. არმიის, ფლოტის, შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო უშიშროების ორგანოების ნებაყოფლობით დაქირავებული პირები, რომლებსაც მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში ეკავათ საშტატო თანამდებობები მოქმედი არმიის შემადგენლობაში შემავალ სამხედრო ნაწილებში, შტაბებსა და დაწესებულებებში ან რომელიც ამ პერიოდში იმყოფებოდნენ ქალაქებში, რომელთა დაცვაში მონაწილეობა ჩაითვლება წელთა ნამსახურებაში შეღავათიანი პირობებით პენსიის დასანიშნავად, რაც დაწესებულია მოქმედი არმიის სამხედრო ნაწილების სამხედრო მოსამსახურეებისათვის;

4. დაზვერვისა და კონტრდაზვერვის თანამშრომლები და სხვა პირები, რომლებიც მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში სპეციალურ დავალებებს ასრულებდნენ მოქმედი არმიის ნაწილებში, მტრის ზურგში ან სხვა სახელმწიფო ტერიტორიაზე;

5. სამხედრო ობიექტებისა და საწარმოების, სახალხო კომისარიატების მუშა-მოსამსახურეები, რომლებიც მეორე მსოფლიო ომის დროს გადაყვანილ იყვნენ სამხედრო მოსამსახურეების მდგომარეობაზე და ასრულებდნენ მოქმედი არმიისა და ფლოტისათვის სამხედრო დაკვეთებს, აგრეთვე ზურგის მუშაკები, რომლებიც დავალდებულნი არიან ორდენებითა და მედლებით ომის წლებში მამაცური შრომისათვის, ორგანიზაციებისა და დაწესებულებების (მათ შორის კულტურისა და ხელოვნების) მუშაკები, ცენტრალური გაზეთების, ჟურნალების, სატელეგრაფო სააგენტოს, საინფორმაციო ბიუროთა კორესპონდენტები, დოკუმენტური კინოფილმების ცენტრალური სტუდიის (კინოქრონიკის) კინოოპერატორები, რომლებიც მეორე მსოფლიო ომის წლებში მივლინებული იყვნენ მოქმედ არმიაში;

6. გამანადგურებელი ბატალიონების, ოცეულებისა და სახალხო დაცვის რაზმების მოსამსახურეები, მათ შორის სამხედრო სამსახურიდან თადარიგში დათხოვნილები (გადამდგარნი) შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო უშიშროების ორგანოების მებრძოლები და მეთაურთა შემადგენლობის პირები, რომლებიც ომის დროს მონაწილეობდნენ მთავრობის საბრძოლო დავალებათა შესრულებაში;

7. პირები, რომლებიც პარტიზანული რაზმების, იატაკქვეშელთა ჯგუფებისა და ანტიფაშისტური ფორმირებების შემადგენლობაში მონაწილეობდნენ ფაშისტური გერმანიისა და მისი მოკავშირეების წინააღმდეგ საბრძოლო მოქმედებებში სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე;

8. სამხედრო მოსამსახურეები, მათ შორის სამხედრო სამსახურიდან თა-

დარიგში დათხოვილები (გადამდგარნი), რომლებიც 1941 წლის 22 ივნისიდან 1945 წლის 3 სექტემბრამდე გადიოდნენ სამხედრო სამსახურს იმ სამხედრო ნაწილებში, დაწესებულებებსა და სამხედრო სასწავლებლებში, რომლებიც არ შედიოდნენ მოქმედი არმიის შემადგენლობაში და დაჯილდოებულნი არიან მედლით „1941-1945 წლების დიდ სამამულო ომში გამარჯვებისათვის“ ან მედლით „იაპონიაზე გამარჯვებისათვის“;

9. პირები, რომლებიც ომის წლებში მუშაობდნენ საჰაერო თავდაცვის, ადგილობრივი თავდაცვის ობიექტებზე, აგრეთვე თავდაცვითი ნაგებობების მშენებლობებზე, საზღვაო ბაზებში, აეროდრომებსა და სხვა სამხედრო ობიექტებზე მოქმედი ფრონტის ზურგში და რკინიგზისა და საავტომობილო გზების ფრონტისპირა უბნებზე;

10. ომის დასაწყისში სხვა სახელმწიფოების ნავსადგურებში ინტერნირებული სატრანსპორტო ფლოტის ხომალდების ეკიპაჟის წევრები;

11. პირები, რომლებიც მეორე მსოფლიო ომის წლებში ხელისუფლების ადგილობრივი ორგანოების დავალებით აგროვებდნენ საბრძოლო მასალებს და სამხედრო ტექნიკას, განნაღმავდნენ ტერიტორიებსა და ობიექტებს;

12. პირები, რომლებიც ქალაქ ლენინგრადის ბლოკადის პერიოდში 1941 წლის 8 სექტემბრიდან 1944 წლის 27 იანვრამდე მუშაობდნენ მის საწარმოებში, დაწესებულებებსა და ორგანიზაციებში და დაჯილდოებულნი არიან მედლით „ლენინგრადის დაცვისათვის“ ან ნიშნით „ლენინგრადის ბლოკადის მონაწილეს“;

13. მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში საკონცენტრაციო ბანაკებსა და გეტოებში იძულებით პატიმრობაში მყოფი მეომრები და სხვა პირები, რომლებსაც დამატყვევებელი მხარის სასარგებლოდ წარმოებულ საბრძოლო ოპერაციებში მონაწილეობა არ მიუღიათ ნებაყოფლობით და ყოფილი არასრულწლოვანი პატიმრები.

სამხედრო ნაწილების, შტაბებისა და დაწესებულებების ნუსხას, რომლებიც ომის წლებში შედიოდნენ მოქმედი არმიის შემადგენლობაში, აგრეთვე ნუსხას იმ ქალაქებისა, რომელთა დაცვაში მონაწილეობა ჩაითვლება წელთა ნამსახურეობაში შეღავათიანი პირობებით პენსიის დასანიშნავად, რაც დაწესებულია მოქმედი არმიის საბრძოლო ნაწილის სამხედრო მოხმარებისათვის, ამტკიცებს საქართველოს სახელმწიფოს მეთაური საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრის წარდგინებით.

მუხლი 8. სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე საბრძოლო მოქმედების ვეტერანები და მათთან გათანაბრებული პირები

სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე საბრძოლო მოქმედების ვეტერანებსა და მათთან გათანაბრებულ პირებს მიეკუთვნებიან:

სამხედრო მოსამსახურეები, მათ შორის თადარიგში დათხოვნილები (გადამდგარი), სამხედრო შეკრებებზე გაწვეული რეზერვისტები, შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო უშიშროების ორგანოების რიგითი და მეთაურთა შემადგენლობის პირები, ამ ორგანოთა თანამშრომლები, თავდაცვის სამინისტროს თანამშრომლები, რომლებიც სახელმწიფო ხელისუფლების მიერ გაგზავნილი იყვნენ და მონაწილეობდნენ სხვა სახელმწიფოებში საბრძოლო მოქმედებებში სამსახურეობრივი მოვალეობის შესრულების დროს.

სხვა კატეგორიის პირებისათვის სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე საბრძოლო მოქმედების ვეტერანის სტატუსს განსაზღვრავს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი.

მუხლი 9. საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედების ვეტერანები და მათთან გათანაბრებული პირები

საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედების ვეტერანებს და მათთან გათანაბრებულ პირებს მიეკუთვნებიან:

1) საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის რეგულარული არმიის, სახალხო გვარდიის სამხედრო მოსამსახურეები, მათ შორის თადარიგში დათხოვნილები /გადამდგარნი/, მილიციის მუშაკები და ამ ფორმირებებში მოხალისედ შესული სამოქალაქო პირები, რომლებიც 1918-1921 წლებში მონაწილეობდნენ საბრძოლო მოქმედებებში საქართველოს დამოუკიდებელი რესპუბლიკის დასაცავად და მისი ტერიტორიული მთლიანობის შესანარჩუნებლად;

2) 1921-1924 წლებში საქართველოს ეროვნული მოძრაობის ან დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედებების მონაწილენი;

3) საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობის შენარჩუნებისათვის ბრძოლის მონაწილეები, რომლებიც საბრძოლო მოქმედებების შედეგად დაინვალიდნენ ან დაჭილდოვდნენ ორდენებითა და მედლებით.

მუხლი 10. შეიარაღებული ძალების ვეტერანები

შეიარაღებული ძალების ვეტერანებს მიეკუთვნებიან ყოფილი საბჭოთა კავშირის, საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების სამხედრო მოსამსახურეები, შინაგანი ჯარების, სახელმწიფო უშიშროების ჯარების, სასაზღვრო ჯარების, სამხედრო პროკურატურისა და სამხედრო სასამართლოების სამხედრო მოსამსახურეები, რომლებიც დაჯილდოებულნი არიან ორდენებითა და მედლებით ან საუწყებო წარჩინების ნიშნებით და აქვთ წელთა ნამსახურეობისათვის

პენსიის უფლება, მათ შორის სამხედრო სამსახურიდან თადარიგში დათხოვნილები /გადამდგარნი/, აგრეთვე ყოფილი სამხედრო მოსამსახურეები, რომლებიც დაინვალიდნენ სამხედრო სამსახურის დროს მიღებული ჭრილობების, კონტუზიის, დასახიჩრების ან დაავადების შედეგად.

მუხლი 11. მეორე მსოფლიო ომისა და სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე საბრძოლო მოქმედების ინვალიდობის განსაზღვრა

მეორე მსოფლიო ომისა და სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე საბრძოლო მოქმედებების ინვალიდებს მიეკუთვნებიან:

1) მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში მოქმედი არმიის სამხედრო მოსამსახურეები, მათ შორის სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნილები /გადამდგარნი/, პარტიზანები, აგრეთვე საპენსიო უზრუნველყოფის მხრივ სამხედრო მოსამსახურეებთან გათანაბრებული შესაბამისი კატეგორიის მუშები და მოსამსახურეები, რომლებიც დაინვალიდნენ მეორე მსოფლიო ომის პერიოდში ფრონტზე, სამხედრო მოქმედების რაიონში, რკინიგზისა და საავტომობილო გზების ფრონტისპირა უბნებში, თავდაცვითი ზღუდეების, სამხედრო-საზღვაო ბაზებისა და აეროდრომების მშენებლობის დროს მიღებული ჭრილობების, კონტუზიის, დასახიჩრების ან დაავადების შედეგად;

2) სამხედრო მოსამსახურეები, შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო უშიშროების ორგანოების რიგითი და მეთაურთა შემადგენლობის პირები, რომლებიც დაინვალიდნენ მეორე მსოფლიო ომისა და შემდგომ პერიოდში სამსახურეობრივი მოვალეობის შესრულების დროს მიღებული ჭრილობის, კონტუზიის, დასახიჩრების ან დაავადების შედეგად;

შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო უშიშროების ორგანოების რიგითი და მეთაურთა შემადგენლობის პირები, რომლებიც დაინვალიდნენ საბრძოლო მოქმედებების რაიონებში სამსახურეობრივი მოვალეობის შესრულების დროს მიღებული ჭრილობის, კონტუზიის, დასახიჩრების ან დაავადების შედეგად;

4) სამხედრო მოსამსახურეები, შინაგან საქმეთა და სახელმწიფო უშიშროების ორგანოების რიგითი და მეთაურთა შემადგენლობის პირები, გამანადგურებელი ბატალიონების, ოცეულებისა და სახალხო დაცვის რაზმეულის მებრძოლები და მეთაურები, რომლებიც დაინვალიდნენ მთავრობის საბრძოლო დავალებების შესრულების დროს მიღებული ჭრილობის, კონტუზიის, დასახიჩრების ან დაავადების შედეგად;

5) პირები, რომლებსაც ხელისუფლების ადგილობრივმა ორგანოებმა ომის წლებში დაავალეს საბრძოლო მასალებისა და სამხედრო ტექნიკის შეგროვება, ტერიტორიებისა და ობიექტების გაწმენდა და დაინვალიდნენ ამ პერიოდში მიღებული ჭრილობის, კონტუზიის ან დასახიჩრების შედეგად;

6) მუშები და მოსამსახურეები, რომლებიც ემსახურებოდნენ სხვა სახელმ-

წიფოში მოქმედ სამხედრო კონტიგენტს და დაინვალიდნენ საბრძოლო მოქმედებების პერიოდში ჭრილობის, კონტუზიის, დასახიჩრების ან დაავადების შედეგად.

მუხლი 12. საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედების ინვალიდობის განსაზღვრა

საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედების ინვალიდებს მიეკუთვნებიან:

1) საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის რეგულარული არმიის, სახალხო გვარდიის სამხედრო მოსამსახურეები, მათ შორის თადარიგში დათხოვნილები /გადამდგარნი/, მილიციის მუშაკები და ამ ფორმირებებში მოხალისედ შესული სამოქალაქო პირები, რომლებიც 1918-1921 წლებში მონაწილეობდნენ საბრძოლო მოქმედებებში საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის დასაცავად და მისი ტერიტორიული მთლიანობის შესანარჩუნებლად და დაინვალიდნენ საბრძოლო მოქმედებების დროს მიღებული ჭრილობის, კონტუზიის, დასახიჩრების ან დაავადების შედეგად;

2) საქართველოში 1921-1924 წლებში ეროვნული მოძრაობის ან დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედების მონაწილენი, რომლებიც დაინვალიდნენ ამ პერიოდში საბრძოლო მოქმედების დროს მიღებული ჭრილობის, კონტუზიის, დასახიჩრების ან დაავადების შედეგად;

თავი II.
ვეტერანებისა და მათთან გათანაბრებული პირების სოციალური დაცვა

მუხლი 13. ვეტერანების სოციალური დაცვა

ვეტერანების სოციალური დაცვა ითვალისწინებს მათთვის შემდეგ შეღავათებს:

1) საპენსიო უზრუნველყოფას, კანონმდებლობის შესაბამისად დახმარების მიცემას;

2) შეღავათებს საყოფაცხოვრებო-კომუნალურ და სავაჭრო მომსახურებაში;

3) სამედიცინო, საპროთეზო-ორთოპედიულ დახმარებას, სანიტარულ-საკურორტო მკურნალობას, სამკურნალო-საწამლო საშუალებებით უზრუნველყოფას;

4) ტრანსპორტით უზრუნველყოფის და მგზავრობით სარგებლობის შეღავათიან პირობებს;

5) დახმარებას შრომითი მოწყობის, სწავლების, გადამზადების და შრომის პირობების გაუმჯობესებაში;

6) კავშირგამბულობის საშუალებებით, კულტურულ-სანახაობრივი და

სპორტულ-გამაჯანსაღებელი დაწესებულებების შეღავათიანი მომსახურებით სარგებლობას;

7) სოციალური უზრუნველყოფისა და სოციალური დაცვის დაწესებულებებით სარგებლობას.

მუხლი 14. მეორე მსოფლიო ინვალიდების, სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე საბრძოლო მოქმედების და საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედების ინვალიდების სოციალური დაცვა

მე-11 და მე-12 მუხლებში აღნიშნული ინვალიდების სოციალური დაცვის მიზნით წესდება შემდეგი უფლებები და შეღავათები:

1) პენსიების მომატება და ინდექსაცია საქართველოს რესპუბლიკის მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად;

2) განთავისუფლება ყველა სახის სახელმწიფო დაბეგვრისაგან;

3) ბიუჯეტის სახსრებიდან შესაძლებლობის შემთხვევაში შეღავათიანი პირობებით ერთჯერადი კრედიტის მიღება ბინის, ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლისა და საბაღე სახლის შესაძენად /ასაშენებლად/, საბაღე-საბოსტნე მიწის ნაკვეთის, დამხმარე ან ფერმერული მეურნეობის მოსაწყობად კრედიტის მესამე წლის დასაწყისიდან ათი წლის განმავლობაში დაფარვის პირობით;

4) მომუშავე ინვალიდებისათვის დროებითი გაცემა ხელფასის 100 პროცენტის ოდენობით და საერთო დაავადების შედეგად დროებითი შრომისუუნარობის დროს დახმარების გაცემა ზედიზედ ოთხ თვემდე, ხოლო კალენდარული წლის განმავლობაში – ხუთ თვემდე;

5) დახმარება კუთვნილი საცხოვრებელი სახლის შეკეთებაში ადგილობრივი ბიუჯეტის ხარჯზე, ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების მიერ განსაზღვრული პირობებით;

6) მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი წესითა და ოდენობით საკარმიდამო მიწის ნაკვეთის უფასოდ მიღების უპირატესი უფლება ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლის ასაშენებლად ან მებაღეობა-მებოსტნეობის მეურნეობის მოსაწყობად;

7) ინდივიდუალური სახლის მშენებლობისათვის ადგილობრივი საშენი მასალების პირველ რიგში გამოყოფისა და მიღების უფლება ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების მიერ განსაზღვრული პირობებით;

8) დაკავებული სასამსახურო საცხოვრებელი სახლებიდან გამოსახლების დაუშვებლობა სამაგიეროს მოუცემლად;

9) მათთან მცხოვრები პენსიონერების, ინვალიდების ან ოჯახის შრომისუუნარო წევრების განთავისუფლება საცხოვრებელი ფართობის ქირისა და საყოფაცხოვრებო-კომუნალური მომსახურების /გათბობა, წყალი, საყოფაცხოვრებო და სხვა ნარჩენების გატანა, გაზი, ელექტრო და თბოენერგია, რადიო,

ტელეფონი, გარდა საერთაშორისო და საქალაქთაშორისო საუბრებისა, კოლექტიური ანტენა /ღირებულების გადასახადისაგან, თუ ამ მომსახურებას ახორციელებს სახელმწიფო;

10) იმ სახლებში მცხოვრები ინვალიდებისათვის, სადაც არ არის ცენტრალური გათბობა, მოსახლეობისათვის მისაყიდი სათბობის ღირებულებისა და მისი მიტანის ხარჯების 50 პროცენტის ფასდაკლებით გადახდა და მათი პირველ რიგში უზრუნველყოფა სათბობით, თუ ამ მომსახურებას ახორციელებს სახელმწიფო;

11) გაზრდილი და პირველი მოთხოვნილების სურსათის და სამრეწველო საქონლის შესაძენად სპეციალიზებული მაღაზიებით, სექციებითა და განყოფილებებით სარგებლობა;

12) პენსიაში გასვლის შემდეგ სახელმწიფო და მუნიციპალურ ამბოლატორიულ-კლინიკური დაწესებულებების, პოლიკლინიკების მომსახურებით სარგებლობლობა, რიგგარეშე მომსახურება და ყოველწლიური დისპანსერიზაცია, ჰოსპიტალიზაცია, ჰოსპიტლებისა და სხვა სახელმწიფო და მუნიციპალურ სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებებში რიგგარეშე უფასო მკურნალობა სახელმწიფოს ხარჯზე;

13) სამედიცინო დაწესებულებათა დასკვნის საფუძველზე სპეციალურ სარეაბილიტაციო ცენტრში ჯანმრთელობის აღსადგენი მკურნალობის უფასოდ ჩატარება სახელმწიფოს ხარჯზე;

14) რეცეპტით გასაცემი წამლებით უფასო უზრუნველყოფა აფთიაქების სახელმწიფო ქსელში; ექიმის დასკვნით I ჯგუფის ინვალიდებისათვის წამლებით ბინაზე მიტანით მომსახურება; ერთ-ერთ სახელმწიფო აფთიაქზე მიმაგრება;

15) კბილების პროთეზის უფასოდ დამზადება და შეკეთება /ძვირფასი ლითონების პროთეზის გარდა/ სახელმწიფო სამკურნალო პროფილაქტიკურ დაწესებულებებში საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, აგრეთვე სხვა პროთეზით და საპროთეზო-ორთოპედიული ნაკეთობებით უზრუნველყოფა სახელმწიფოს ხარჯზე;

16) სამედიცინო დასკვნის საფუძველზე სამუშაო ან საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით წელიწადში ერთხელ სანატორიუმის, დასასვენებელი სახლისა და პროფილაქტორიუმის უფასო საგზურით უზრუნველყოფა სახელმწიფოს ხარჯზე.

ინვალიდებს საგზურს მისცემენ ის ორგანოები, სადაც ისინი იღებენ პენსიას. თუ საგზური მიეცემა პირველი ჯგუფის ინვალიდს, მაშინ ასეთივე საგზური ეკუთვნის იმ მომვლელს, რომელიც ინვალიდს აცილებს სანატორიუმამდე და მასთან ერთად იმყოფება. სურვილის მიხედვით, ინვალიდს ორ წელიწადში ერთხელ სანატორიუმის ან დასასვენებელი სახლის საგზურის ნაცვლად ეძლევა კომპენსაცია საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის მიერ დადგენილი წესითა და ოდენობით;

17) ინვალიდი ვეტერანების ბავშვების უზრუნველყოფა საბავშვო-გამაჯანსაღებელი დაწესებულებების უფასო საგზურით სახელმწიფოს ხარჯზე;

18) ხელსაყრელ დროს ყოველწლიური ფასიანი შვებულებით და წელიწადში ერთხელ ერთი თვის დამატებითი უხელფასო შვებულებით სარგებლობის უფლება.

თუ ომის I, II ჯგუფის ინვალიდებს სამკურნალოდ ან სანატორიუმში წასასვლელად და უკან დასაბრუნებლად არ ჰყოფნით მორიგი და დამატებითი შვებულება, ნებადართულია, გაუფორმდეთ საავადმყოფო ფურცელი საჭირო დღეების რაოდენობით და მიეცეთ დახმარება სახელმწიფო სოციალური დაზღვევის ხაზით, იმის მიუხედავად, თუ ვინ და ვის ხარჯზე გასცა საგზური;

19) ხელით სამართავი მცირელიტრაჟიანი ავტომანქანის ან მოტოეტლის სახელმწიფოს ხარჯზე მიღების უფლება იმ ინვალიდებისათვის, რომელთა დაავადება და დაზიანება შედის საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მიერ დამტკიცებულ ავტოტრანსპორტის მიკუთვნებისათვის სამედიცინო ჩვენებათა ნუსხაში /ავტომანქანისა – 7 წლის, ხოლო მოტოეტლისა – 5 წლის ექსპლუატაციის ვადით/ მათი გაყიდვა ან სხვისთვის გაცემის უფლების გარეშე;

ცალკეულ შემთხვევაში I და II ჯგუფის ინვალიდებს ხელით სამართავი მსუბუქი ავტომანქანა ან მოტოეტლი ეძლევათ მაშინაც, როცა ავტომანქანის სამართავად საჭირო ჯანმრთელობა არა აქვთ, მაგრამ ინვალიდის მომსახურებისათვის ავტომანქანის მართვა შეუძლია ერთ დასახლებულ პუნქტში მათთან ერთად მცხოვრებ ოჯახის წევრს ან სხვა პირს;

20) ავტომანქანის მართვის სწავლება სოციალური უზრუნველყოფის ორგანოების მიერ;

21) გარდაცვალების შემთხვევაში მისთვის ადრე მიცემული ავტომანქანის გარდაცვლილის ოჯახისათვის საკუთრებაში დატოვება;

22) მათთვის, ვინც შეღვათიან ფასებში მიიღეს ან სრული ღირებულების გადახდით შეიძინეს სატრანსპორტო საშუალება, ფულადი კომპენსაცია ბენზინის ხარჯის, სატრანსპორტო საშუალების რემონტის, ტექნიკური მომსახურების და სათადარიგო ნაწილების შესაძენად საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის მიერ დადგენილი წესითა და ოდენობით;

23) მათთვის, ვისაც აქვს სატრანსპორტო საშუალების მიღების შესაბამისი სამედიცინო დასკვნა, სურვილისამებრ, სატრანსპორტო საშუალების ნაცვლად სატრანსპორტო მომსახურების ხარჯების დასაფარავად ყოველწლიური ფულადი კომპენსაცია საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის მიერ დადგენილი წესითა და ოდენობით;

24) ქალაქში საქალაქო ტრანსპორტით /გარდა ტაქსის/ უფასოდ სარგებლობა, სოფლად-საგარეუბნო და საქალაქთაშორისო საავტომობილო ტრანსპორტით უფასოდ სარგებლობა სახელმწიფოს ხარჯზე.

I და II ჯგუფის ინვალიდებს წელიწადში ერთხელ სარკინიგზო ან საჰაერო ტრანსპორტით უფასოდ მგზავრობის უფლება /ორივე მიმართულებით. პირს, რომელიც აცილებს ინვალიდს, გადაეხდება მგზავრობის 50 პროცენტი;

III ჯგუფის ინვალიდებს ორ წელიწადში ერთხელ, სურვილის მიხედვით, სარკინიგზო და საჰაერო მგზავრობის ხარჯების /ორივე მიმართულებით/ 50 პროცენტი გადაეხდებათ საქართველოს მინისტრთა კაბინეტის მიერ დადგენილი წესით;

25) ყველა სახის ტრანსპორტის ბილეთის რიგგარეშე შეძენა;

26) სატრანსპორტო საშუალებისათვის განკუთვნილი სახელმწიფო ფარეხებით, სადგომებით და ტექნიკური მომსახურეობით უპირატესი სარგებლობა;

27) სახელმწიფო დაწესებულებებში სპეციალობის მიხედვით სამუშაოზე რიგგარეშე მიღება;

28) სამუშაო სტაჟის ხანგრძლივობის მიუხედავად სახელმწიფო დაწესებულებებში მუშაკთა რაოდენობის ან შტატების შემცირებისას სამუშაოზე უპირატესი დატოვება;

29) არასრული სამუშაო დროის ხანგრძლივობით მუშაობის უფლება; ამასთან შრომის ანაზღაურება ფაქტობრივად ნამუშევარი დროის ან ფაქტობრივად გამომუშავების მიხედვით, I და II ჯგუფის ინვალიდებისათვის 6 საათიანი სამუშაო დღის ხანგრძლივობით, III ჯგუფის ინვალიდებისათვის, აგრეთვე შინაშრომაში ჩაბმული ინვალიდებისათვის – თვეში 18 სამუშაო დღის ხანგრძლივობით;

30) ახალი პროფესიების დაუფლება სახელმწიფოს ხარჯზე. სამუშაოს ადგილის მიხედვით კვალიფიკაციის ამაღლების კურსებზე კადრების მომზადებისა და გადამზადების სახელმწიფო სისტემაში სწავლების მთელ პერიოდში უკანასკნელ სამუშაო ადგილზე შრომის ანაზღაურების საშტატო განაკვეთის 100 პროცენტის შენარჩუნებით;

31) უკონკურსოდ ჩარიცხვა სახელმწიფოს უმაღლეს და საშუალო-სპეციალურ სასწავლებლებში;

32) უკონკურსოდ ჩარიცხვა სახელმწიფო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში და შესაბამისი პროფესიების შემსწავლელ კურსებზე;

33) საბრძოლო მოქმედებაში მონაწილეობის დროს მიღებული ჭრილობის, კონტუზიის, დასახიჩრების ან ავადმყოფობის შედეგად დაინვალიდებული სტუდენტებისათვის სპეციალური მომატებული სტიპენდიის დანიშვნა სახელმწიფო სასწავლებლებში;

34) ბინაზე ტელეფონის რიგგარეშე დადგმა სახელმწიფოს ხარჯზე;

35) საქალაქთაშორისო სალაპარაკო პუნქტში, ფოსტასა და კავშირგაბმულობის სხვა დაწესებულებებში კავშირგაბმულობის საშუალებებით რიგგარეშე და შეღავათიანი მომსახურება სახელმწიფოს ხარჯზე;

36) კულტურულ-სანახაობითი და სპორტულ-გამაჯანსაღებელ დაწესებულებებში რიგგარეშე და შეღავათიანი მომსახურება სახელმწიფოს ხარჯზე;

37) მოხუცთა და ინვალიდთა სახლ-ინტერნატებში, აგრეთვე პენსიონერთა სოციალური მომსახურების ტერიტორიულ ცენტრებში და ბინაზე სოციალური დახმარების განყოფილებებში რიგგარეშე მიღება;

38) საბრძოლო მოქმედებებში მონაწილეობის დროს მიღებული ჭრილობის, კონტუზიის, დასახიჩრების ან ავადმყოფობის შედეგად დაინვალიდებულ დაზღვეულ სამხედრო მოსამსახურეთა სამხედრო სამსახურიდან განთავისუფლების შემდეგ ერთი წლის გასვლამდე დაზღვევის სახელმწიფო კომპანიების მიერ ერთჯერადი სადაზღვევო თანხით უზრუნველყოფა.

ომის ვეტერანთა ჰოსპიტალების დახურვა დაიშვება მხოლოდ საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის გადაწყვეტილებით.

მუხლი 15. მეორე მსოფლიო ომის მონაწილეებს, სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე საბრძოლო მოქმედების მონაწილეებს და საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედების მონაწილეებს სოციალური დაცვა

მეორე მსოფლიო ომის მონაწილეებს, სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე საბრძოლო მოქმედების მონაწილეებს და საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედების მონაწილეებს სოციალური დაცვის მიზნით უწესდებათ შემდეგი უფლება და შეღავათები:

1) პენსიების მომატება და ინდექსაცია საქართველოს მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად;

2) შეღავათიანი საგადასახადო დაბეგვრა საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად;

3) ბიუჯეტის სახსრებიდან შესაძლებლობის შემთხვევაში შეღავათიანი პირობებით ერთჯერადი კრედიტების მიღება ბინის, ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლისა და საბაღე სახლის შესაძენად /ასაშენებლად/, საბაღე-საბოსტნე მიწის ნაკვეთის, დამხმარე ან ფერმერული მეურნეობის მოსაწყობად კრედიტის მესამე წლის დასაწყისიდან ორი წლის განმავლობაში დაფარვის პირობით;

4) დახმარება კუთვნილი საცხოვრებელი სახლის პირველი რიგის შეკეთებაში ადგილობრივი ბიუჯეტის ხარჯზე, ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების მიერ განსაზღვრული პირობებით;

5) მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი წესითა და ოდენობით საკარმიდამო მიწის ნაკვეთის უფასოდ მიღების უფლება ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლის ასაშენებლად ან მებაღეობა-მებოსტნეობის მეურნეობის მოსაწყობად;

6) ინდივიდუალური სახლის მშენებლობისა და სახლის შეკეთებისათვის ადგილობრივი საშენი მასალების პირველ რიგში გამოყოფა და მიღება;

7) იმ სახლებში მცხოვრები პირებისათვის, სადაც არ არის ცენტრალური გათბობა, მოსახლეობისათვის მისაყიდი სათბობის ღირებულებისა და მისი მიტანის ხარჯების 50 პროცენტის ფასდაკლებით გადახდა და ამ კატეგორიის პირების სათბობით პირველ რიგში უზრუნველყოფა, თუ ამ მომსახურებას ახორციელებს სახელმწიფო;

8) დაკავებული სასამსახურო საცხოვრებელი სახლიდან გამოსახლების დაუშვებლობის სამაგიეროს მიუცემლად;

9) ომის მონაწილეებისა და მათთან მცხოვრები პენსიონერი ან ოჯახის შრომისუუნარო წევრების მიერ საცხოვრებელი ფართობის ქირისა და საყოფაცხოვრებო-კომუნალური მომსახურების /გათბობა, წყალი, საყოფაცხოვრებო და სხვა ნარჩენების გატანა, გაზი, ელექტრო და თბოენერგია, რადიო, ტელეფონი, გარდა საერთაშორისო და საქალაქთაშორისო საუბრებისა, კოლექტიური ანტენა) ღირებულების 50 პროცენტის ფასდაკლებით გადახდა, თუ ამ მომსახურებას ახორციელებს სახელმწიფო.

საცხოვრებელი ქირის გადახდაზე შეღავათები უწესდებათ პირებს, რომლებიც ცხოვრობენ სახელმწიფო და მუნიციპალური ფონდების სახლებში, აგრეთვე პრივატიზებულ საცხოვრებელ სახლებში, ხოლო საყოფაცხოვრებო ფონდის სახეობის მიუხედავად, თუ ამ მომსახურებას ახორციელებს სახელმწიფო სამსახური;

10) გაზრდილი და პირველი მოთხოვნილების სურსათისა და სამრეწველო საქონლის შესაძენად სპეციალიზებული მაღაზიებით, სექციებითა და განყოფილებებით სარგებლობა;

11) რიგგარეშე და შეღავათიანი მომსახურება ვაჭრობისა და საზოგადოებრივი კვების საწარმოებში, სხვადასხვა საყოფაცხოვრებო სამსახურებში;

12) პენსიაში გასვლის შემდეგ იმ სახელმწიფო პოლიკლინიკების უფასოდ მომსახურებით სარგებლობა, რომლებზეც პენსიაზე გასვლამდე იყვნენ მიმაგრებული; სამედიცინო დახმარება და ყოველწლიური დისპანსერიზაცია სახელმწიფო და მუნიციპალურ სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებებში / მათ შორის ომის ვეტერანების ჰოსპიტალში/ სახელმწიფოს ხარჯზე;

13) რეცეპტით გასაცემი წამლების უფასოდ უზრუნველყოფა, ერთ-ერთ სახელმწიფო აფთიაქზე მიმაგრება;

14) კბილის პროთეზის უფასოდ დამზადება და შეკეთება /ძვირფასი ლითონის პროთეზის გარდა/ სახელმწიფო და მუნიციპალურ სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებებში საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, აგრეთვე სხვა პროთეზებით და საპროთეზო ორთოპედიული ნაკეთობებით უზრუნველყოფა სახელმწიფოს ხარჯზე;

15) სამედიცინო დასკვნის საფუძველზე წელიწადში ერთხელ სანატორიუმის, დასასვენებელი სახლის და პროფილაქტორიუმის უფასო საგზურით უზრუნველყოფა სახელმწიფოს ხარჯზე. საგზურებს გასცემენ ის ორგანოები, სადაც ისინი იღებენ პენსიას;

16) სამედიცინო დასკვნის საფუძველზე ოქტომბრიდან აპრილის ჩათვლით ამბულატორიულ-საკურორტო საგზურით უზრუნველყოფა და პანსიონატში ადგილის უპირატესი მიღება;

17) მათთვის ხელსაყრელ დროს ყოველწლიური ფასიანი შვებულებით და წელიწადში ერთხელ ერთი თვის ხანგრძლივობის უხელფასო შვებულებით სარგებლობის უფლება;

18) ამ მუხლით გათვალისწინებული პირებისათვის ყოველწლიური სატრანსპორტო ხარჯების სახელმწიფო ანაზღაურება ქალაქში-საქალაქო ტრანსპორტით სარგებლობისათვის, სოფლად-საგარეუბნო და საქალაქთაშორისო საავტომობილო ტრანსპორტით სარგებლობის, საგარეუბნო რკინიგზის ტრანსპორტით სარგებლობისათვის, მინისტრთა კაბინეტის მიერ დადგენილი წესით და ოდენობით.

ორ წელიწადში ერთხელ /ორივე მიმართულებით/, სურვილის მიხედვით, საქართველოს ტერიტორიაზე რკინიგზისა და საჰაერო ტრანსპორტით, აგრეთვე საავტომობილო ტრანსპორტით მგზავრობის ხარჯების ანაზღაურება ან წელიწადში ერთხელ ამ მგზავრობის ღირებულების ანაზღაურება და ზამთრის პერიოდში რკინიგზის, საჰაერო ან საქალაქთაშორისო საავტომობილო ტრანსპორტით მგზავრობის ღირებულების 50 პროცენტის ანაზღაურება მთავრობის მიერ დადგენილი წესით;

19) ყველა სახის ტრანსპორტის ბილეთის რიგგარეშე შეძენა;

20) სახელმწიფო დაწესებულებებში სპეციალობის მიხედვით სამუშაოზე უპირატესი მიღება;

21) სამუშაო სტაჟის ხანგრძლივობის მიუხედავად სახელმწიფო დაწესებულებებში მუშაკთა რაოდენობის ან შტატების შემცირებისას სამუშაოზე / სამსახურში/ უპირატესი დატოვება;

22) ახალი პროფესიის დაუფლება სახელმწიფოს ხარჯზე. სამუშაო ადგილის მიხედვით კვალიფიკაციის ამაღლების კურსებზე კადრების მომზადებისა და გადამზადების სახელმწიფო სისტემაში სწავლების მთელ პერიოდში უკანასკნელ სამუშაო ადგილზე შრომის ანაზღაურების საშარიფო განაკვეთის 100 პროცენტის შენარჩუნებით;

23) ბინაზე ტელეფონის დადგმის უპირატესი უფლება;

24) საქალაქთაშორისო სალაპარაკო პუნქტში, ფოსტასა და კავშირგაბმულობის სხვა დაწესებულებებში კავშირგაბმულობის საშუალებებით რიგგარეშე და შეღავათიანი მომსახურება დადგენილი წესით;

25) კულტურულ-სანახაობით და სპორტულ-გამაჯანსაღებელ დაწესებულებებში რიგგარეშე და შეღავათიანი მომსახურება დადგენილი წესით;

26) მოხუცთა და ინვალიდთა სახლ-ინტერნატებში, აგრეთვე პენსიონერთა მომსახურების ტერიტორიულ ცენტრებში და ბინაზე სოციალური დახმარების განყოფილებაში რიგგარეშე მიღება;

მეორე მსოფლიო ომის მონაწილეებს, რომლებიც დაინვალიდნენ საერთო დაავადების, შრომითი და სხვა მიზეზების შედეგად /გარდა მართლსაწინააღმდეგო ქმედებების შედეგად დაინვალიდებული პირებისა/ ეძლევათ ომის ინვალიდებისათვის დაწესებული ყველა შეღავათი დადგენილი ინვალიდობის შესაბამისი ჯგუფის დამატებითი საექსპერტო შემოწმების გარეშე.

მეორე მსოფლიო ომის მონაწილებზე, რომლებმაც მიაღწიეს 70 წელს, ვრცელდება ყველა უფლება და შეღავათი, რომლებიც დადგენილია ამ კანონით მეორე მსოფლიო ომის III ჯგუფის ინვალიდებისათვის;

27) სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე ბრძოლის მონაწილეებს და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედების მონაწილეებს სოციალური დაცვის მიზნით დამატებით უდგინდებათ შემდეგი უფლებები და შეღავათები:

ა) უკონკურსოდ ჩარიცხვა უმაღლეს და საშუალო-სპეციალურ სახელმწიფო სასწავლებლებში;

ბ) უკონკურსოდ ჩარიცხვა სახელმწიფო პროფესიულ-ტექნიკურ სასწავლებლებში და შესაბამისი პროფესიების შემსწავლელ კურსებზე;

გ) უმაღლესი და საშუალო-სპეციალური სახელმწიფო სასწავლებლების სტუდენტებისათვის სპეციალური მომატებული სტიპენდიების დანიშვნა.

მუხლი 16. მეორე მსოფლიო ომის ინვალიდების და მონაწილეების, სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე საბრძოლო მოქმედების და საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედების დროს დაღუპულთა /გარდაცვლილთა/, მათ შორის ომის შემდგომ პერიოდში უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა, ვეტერანების და მათთან გათანაბრებული პირების ოჯახის წევრთა /შემდგომში/ დაღუპულთა, გარდაცვლილთა/ სოციალური დაცვა

ამ კანონით დადგენილი სოციალური დაცვის ღონისძიებები ვრცელდება დაღუპული /გარდაცვლილი/ ვეტერანების ოჯახის შემდეგ წევრებზე;

ა) შრომისუუნარო მშობლებზე მიუხედავად მათი ასაკისა;

ბ) მეუღლეზე, რომელიც მეორედ არ დაქორწინებულა;

გ) არასრულწლოვან /18 წლის ასაკამდე/ შვილებზე და ოჯახის სხვა შრომისუუნარო წევრებზე, რომლებიც იმყოფებოდნენ დაღუპული /გარდაცვლილი/ პირის კმაყოფაზე და საქართველოს რესპუბლიკაში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად იღებდნენ მარჩენალის პენსიას.

დაღუპულთა /გარდაცვლილთა/ ოჯახის წევრებს სოციალური დაცვის მიზნით უწესდებათ შემდეგი უფლებები და შეღავათები;

1) პენსიის მიღების უფლება საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად;

2) ყველა სხვა სახელმწიფო დაბეგვრა 50 პროცენტის ფასდაკლებით;

3) სახელმწიფო ბიუჯეტის სახსრებიდან, შესაძლებლობის შემთხვევაში, შეღავათიანი პირობებით ერთჯერადი კრედიტის მიღება ბინის, ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლისა და საბაღე სახლის შესაძენად /ასაშენებლად/ . საბაღე-საბოსტნე მიწის ნაკვეთის, დამხმარე ან ფერმერული მეურნეობის მოსაწყობად კრედიტის მესამე წლის დასაწყისიდან ათი წლის განმავლობაში დაფარვის პირობით;

5) ინდივიდუალური სახლის მშენებლობისათვის ადგილბრივი საშენი

მასალების პირველ რიგში გამოყოფა და მიღება ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების მიერ განსაზღვრული პირობებით;

6) დაკავებული სასამსახურო საცხოვრებელი სახლებიდან გამოსახლების დაუშვებლობა სამაგიერო ბინის მიუცემლად;

7) საცხოვრებელი ფართობის ქირისა და საყოფაცხოვრებო-კომუნალური მომსახურების /გათბობა, წყალი, საყოფაცხოვრებო და სხვა ნარჩენების გატანა, გაზი, ელექტრო და თბოენერგია, რადიო, ტელეფონი, გარდა საერთაშორისო და საქალაქთაშორიო საუბრებისა, კოლექტიური ანტენა/ ღირებულების 50 პროცენტის გადახდა, თუ ამ მომსახურებას ახორციელებს სახელმწიფო.

ეს შეღავათები უწესდებათ პირებს, რომლებიც ცხოვრობენ სახელმწიფო და მუნიციპალურ საცხოვრებელ სახლებში, აგრეთვე პრივატიზებულ საცხოვრებელ სახლებში, ხოლო საყოფაცხოვრებო-კომუნალური მომსახურების გადახდისა – პირებს საცხოვრებელი ფონდის სახეობის მიუხედავად, იმისგან დამოუკიდებლად, თუ ვინ არის საცხოვრებელი სახლის დამქირავებელი ან მფლობელი;

8) იმ სახლებში მცხოვრები პირებისათვის, სადაც არ არის ცენტრალური გათბობა, მოსახლეობისათვის მისაყიდი სათბობის ღირებულებისა და მისი მიტანის ხარჯების 50 პროცენტის ფასდაკლებით გადახდა და ამ კატეგორიის პირების პირველ რიგში უზრუნველყოფა სათბობით, თუ ამ მომსახურებას ახორციელებს სახელმწიფო;

9) პენსიაში გასვლის შემდეგ იმ სახელმწიფო პოლიკლინიკების მომსახურებით სარგებლობა, რომლებზეც დაღუპულის /გარდაცვლილის/ ოჯახის წევრები იყვნენ მიმაგრებულნი დაღუპულის /გარდაცვლილის/ სიცოცხლეში სახელმწიფოს ხარჯზე;

10) რეცეპტით გასაცემი წამლებით უფასოდ უზრუნველყოფა ერთ-ერთ სახელმწიფო აფთიაქზე მიმაგრებით;

11) სამედიცინო დასკვნის საფუძველზე დაღუპულის /გარდაცვლილის/ უკანასკნელი სამუშაო ადგილის მიხედვით წელიწადში ერთხელ სანატორიუმის, დასასვენებელი სახლისა და პროფილაქტორიუმის საგზურით უპირატესი უზრუნველყოფა.

არამომუშავე ოჯახის წევრებს საგზურით უზრუნველყოფს ორგანიზაცია, სადაც დაღუპული /გარდაცვლილი/ იღებდა პენსიას;

12) მეუღლის შვილებთან ერთად სანატორიუმში, დასასვენებელ სახლსა და პროფილაქტორიუმში დასასვენებლად, აგრეთვე ბავშვთა გამაჯანსაღებელ დაწესებულებებში მკურნალობისათვის საგზურით უპირატესი უზრუნველყოფა სამუშაო ადგილის მიხედვით;

13) ბინაზე ტელეფონის დადგმის უპირატესი უფლება;

14) ამ მუხლში ჩამოთვლილი პირებისათვის სატრანსპორტო ხარჯების სახელმწიფო უზრუნველყოფა ქალაქში-საქალაქო ტრანსპორტით სარგებლობისათვის, სოფლად – საგარეუბნო და საქალაქთაშორისო ტრანსპორტით სარგებლობისათვის საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის მიერ დადგენილი წესით;

15) მოხუცთა და ინვალიდთა სახლ-ინტერნატებში, აგრეთვე პენსიონერთა სოციალური მომსახურების ტერიტორიულ ცენტრში და ბინაზე სოციალური დახმარების განყოფილებაში პირველ რიგში მიღება;

საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედებისას გარდაცვლილი (დაღუპული) ვეტერანების და მათთან გათანაბრებული პირების ოჯახის წევრებს უწესდებათ შემდეგი დამატებითი უფლებები და შეღავათები:

ა) ერთდროული და ყოველთვიური დახმარება საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის მიერ დადგენილი წესითა და ოდენობით;

ბ) დაღუპულთა (გარდაცვლილთა ოჯახის მემკვიდრეები მემკვიდრეობის უფლების მოწმობის წარდგენისას სახელმწიფო დაზღვევის ორგანოების მიერ ერთჯერადი ფულადი დახმარებით უზრუნველყოფა საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის მიერ დადგენილი წესითა და ოდენობით;

გ) დაღუპულის (გარდაცვლილის) ოჯახის მემკვიდრეების მემკვიდრეობის უფლების მოწმობის მიღებისას სახელმწიფო ბაჟის გადახდის დროს საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით დადგენილი შეღავათებით სარგებლობა.

მუხლი 17. შეიარაღებული ძალების ვეტერანთა სოციალური დაცვა

შეიარაღებული ძალების ვეტერანთა სოციალური დაცვის ღონისძიებები განისაზღვრება საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობით, ხოლო ამ კატეგორიის ვეტერანებს მოხუცებულობის გამო საპენსიო ასაკის მიღწევისას სოციალური დაცვის მიზნით უწესდებათ შემდეგი უფლებები და შეღავათები;

1. პენსიების მომატება და ინდექსაცია საქართველოში მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად;

2. შეღავათიანი საგადასახადო დაბეგვრა საქართველოს რესპუბლიკის კანონმდებლობის შესაბამისად;

3. სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნისას სამსახურიდან დათხოვნილი (გადამდგარი) ვეტერანების უზრუნველყოფა ერთდროული გასასვლელი ფულადი დახმარებით შემდეგი ოდენობით: 15 კალენდარული წლის და ნაკლები ნამსახურეობისათვის – 6 თვის, 15-დან 20 წლამდე – 8 თვის, 20-დან 25 წლამდე – 10 თვის და 25 და მეტი კალენდარული წლის ნამსახურეობისათვის – 12 თვის სარგოს ოდენობით;

4. სამხედრო სამსახურში ყოფნის ვადის ჩათვლა უწყვეტ შრომით სტაჟში, რომელიც საჭიროა სოციალური დაზღვევის გათვალისწინებული დახმარების მისაღებად, აგრეთვე წელთა ნამსახურებიდან დათხოვნის დღიდან სამუშაოზე მოწყობამდე ან ყველა სახის სასწავლებელში შესვლის დღემდე არ გასულა ექვს თვეზე მეტი;

5. მოქმედი კანონმდებლობით დადგენილი წესითა და ოდენობით საკარმიდამო მიწის ნაკვეთის უფასოდ მიღება ინდივიდუალური საცხოვრებელი სახლის ასაშენებლად ან მებაღეობა-მებოსტნეობის მეურნეობის მოსაწყობად;

6. იმ სახლებში მცხოვრები პირებისათვის, სადაც არ არის ცენტრალური გათბობა, მოსახლეობისათვის მისაყიდი სათბობისა და მისი მიტანის ხარჯების 50 პროცენტის ფასდაკლებით გადახდა და ამ კატეგორიის პირების სათბობით პირველ რიგში უზრუნველყოფა, თუ ამ მომსახურებას ახორციელებს სახელმწიფო;

7. დაკავებული სასამსახურო საცხოვრებელი სახლებიდან გამოსახლების დაუშვებლობა სამაგიერო ბინის მიუცემლად;

8. სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნილი (გადამდგარი) ვეტერანების ცხოვრება და ჩაწერა საქართველოს ნებისმიერ რაიონსა და ქალაქში, გარდა იმ ქალაქებისა და რაიონებისა, რომელთა ნუსხა დადგენილია საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის მიერ;

9. ამ მუხლით გათვალისწინებული ვეტერანებისა და მათთან მცხოვრები შრომისუუნარო ოჯახის წევრების მიერ საცხოვრებელი ფართობის ქირისა და საყოფაცხოვრებო-კომუნალური მომსახურების (გათბობა, წყალი, საყოფაცხოვრებო და სხვა ნარჩენების გატანა, გაზი, ელექტრო და თბოენერგია, რადიო, ტელეფონი, გარდა საერთაშორისო და საქალაქთაშორისო საუბრებისა, კოლექტიური ანტენა) ღირებულების 50 პროცენტის გადახდა, თუ ამ მომსახურებას ახორციელებს სახელმწიფო.

შეღავათები საცხოვრებელი ბინის ქირის გადახდაზე უწესდებათ პირებს, რომლებიც ცხოვრობენ სახელმწიფო და მუნიციპალური საცხოვრებელი ფონდების, აგრეთვე პრივატიზებულ საცხოვრებელ სახლებში, ხოლო საყოფაცხოვრებო-კომუნალური მომსახურების გადახდაზე – პირების მათი საცხოვრებელი ფონდის სახეობის მიუხედავად;

10. პენსიაზე გასვლის შემდეგ იმ სახელმწიფო პოლიკლინიკების უფასო მომსახურებით სარგებლობა, რომლებზეც პენსიაზე გასვლამდე იყვნენ მიმაგრებული; სამედიცინო დახმარება სახელმწიფო და მუნიციპალურ სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებებში სახელმწიფოს ხარჯზე;

11. კბილების პროთეზის უფასოდ დამზადება და შეკეთება (ძვირფასი ლითონის პროთეზის გარდა) სახელმწიფო და მუნიციპალურ სამკურნალო-პროფილაქტიკურ დაწესებულებებში საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით, აგრეთვე სხვა პროთეზებით და საპროთეზო-ორთოპედიული ნაკეთობით უზრუნველყოფა სახელმწიფოს ხარჯზე;

12. ჰოსპიტალში მკურნალობის შემდეგ სანატორიუმსა და დასასვენებელ სახლში ინტენსიური მკურნალობისათვის უფასო საგზურით უზრუნველყოფა სახელმწიფოს ხარჯზე;

13. სამედიცინო დასკვნის საფუძველზე წელიწადში ერთხელ დადგენილი წესის მიხედვით ვეტერანების უზრუნველყოფა სანატორიუმების, დასასვენებელი სახლებისა და პროფილაქტორიუმების საგზურით; არამომუშავე ვეტერანებს უზრუნველყოფენ ის ორგანოები, სადაც ისინი იღებენ პენსიას;

14. მათთვის ხელსაყრელ დროს ყოველწლიური ფასიანი და წელიწადში ერთხელ ერთი თვის დამატებითი უხელფასო შვებულებით სარგებლობის უფლება;

15. ამ მუხლში ჩამოთვლილი პირებისათვის სატრანსპორტო ხარჯების სახელმწიფო ანაზღაურება ქალაქში – საქალაქო ტრანსპორტით სარგებლობისათვის, სოფლად – საგარეუბნო და საქალაქთაშორისო საავტომობილო ტრანსპორტით სარგებლობისათვის საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის მიერ დადგენილი წესით და ოდენობით;

16. სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნილი (გადამდგარი) ვეტერანების და მათი ოჯახების წევრების ახალ საცხოვრებელ ადგილას გაყვანა და ბარგის გატანა იმ სამხედრო ნაწილის მიერ, სადაც ის მსახურობდა;

17. სამხედრო სამსახურიდან დათხოვნილი (გადამდგარი) გენერლებისა და უფროსი ოფიცრების სანატორიულ-საკურორტო მკურნალობისათვის წელიწადში ერთხელ რკინიგზის, საავტომობილო სახელმწიფო ტრანსპორტით ორივე მიმართულებით უფასოდ მგზავრობა სახელმწიფო ხარჯზე. მგზავრობისა და გადაზიდვის დოკუმენტებს აფორმებენ შესაბამისი სამხედრო კომისარიატები.

მუხლი 18. სახელმწიფოს წინაშე განსაკუთრებული დამსახურების მქონე ვეტერანების სოციალური დაცვის დამატებითი ღონისძიებები

სახელმწიფოს წინაშე განსაკუთრებული დამსახურების მქონე ვეტერანების, რომლებსაც მინიჭებული აქვთ საბჭოთა კავშირის გმირის საპატიო წოდება ან იტალიის და იუგოსლავიის განთავისუფლებისათვის ამ სახელმწიფოთა ეროვნული გმირის წოდება, ან რომლებიც დაჯილდოებულნი არიან საბჭოთა კავშირის სამივე ხარისხის დიდების ორდენით, საქართველოს რესპუბლიკის დავით აღმაშენებლის ორდენით და ვახტანგ გორგასლის სამივე ხარისხის ორდენით, ამ კანონით დადგენილი სოციალური დაცვის ღონისძიებათ გარდა დამატებით უწესდებათ:

1. გარდაცვალების შემთხვევაში კანონით დადგენილი წესით ქუჩის, სკოლის, მოედნისათვის მათი სახელის მინიჭება და დაკრძალვის ადგილას საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის მიერ დადგენილი ნიმუშის მიხედვით გარდაცვლილის ბიუსტის დადგმა სახელმწიფოს ხარჯზე;

2. ოჯახისათვის (მშობლები, მეუღლე, შვილები) ერთდროული ფულადი დახმარების გაცემა 20 მინიმალური პენსიის (ხელფასის) ოდენობით.

მუხლი 19. ვეტერანი პენსიონერის შრომითი საქმიანობის უფლება

ვეტერან პენსიონერებს, თუ პენსიაზე გასვლის შემდეგ განაგრძობენ შრომით საქმიანობას, პენსია და ხელფასი დაკავებული თანამდებობის (გამომუშავების) მიხედვით ეძლევათ სრული ოდენობით.

ომის ინვალიდების სამუშაოზე მისაღებად და მათ შესანარჩუნებლად მუშაკთა რაოდენობის ან შტატების შემცირების დროს ყოველი დარგისათვის წესდება ჯგუფშანი მუშა-მოსამსახურეთა ორი პროცენტის ფარგლებში. სამინისტროების, უწყებების, საწარმოების, ორგანიზაციებისა და დაწესებულებების ხე-

ლმძღვანელებს ევალებათ დაწესებული ჯავშანის ფარგლებში ინვალიდების სამუშაოზე დაუყონებლივ მიღება დღიდან მიმართვისა და მუშაკთა რაოდენობის ან შტატების შემცირების დროს მათი სამუშაოზე დატოვების უპირატესი უფლების უზრუნველყოფა.

მუხლი 20. ვეტერანების სოციალური დაცვის ღონისძიებების განხორციელებასთან დაკავშირებული ხარჯების ანაზღაურება ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების, სამინისტროების, უწყებების, საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების მიერ

ვეტერანების სოციალური დაცვის ღონისძიებები განხორციელებასთან დაკავშირებული ხარჯების ანაზღაურებას (საბიუჯეტოს გარდა) ადგილობრივი მმართველობის ორგანოების, სამინისტროების, უწყებების, საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების მიერ განსაზღვრავს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი საქართველოს რესპუბლიკის მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

მუხლი 21. სარიტუალო სამსახურის გაწევა

დაღუპული (გარდაცვლილი) მეორე მსოფლიო ომის ინვალიდების ან მონაწილეების, სხვა სახელმწიფოთა ტერიტორიაზე საბრძოლო მოქმედების ვეტერანების, საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედების ვეტერანების, სამხედრო სამსახურის ვეტერანების დაკრძალვა ხდება დაღუპულის (გარდაცვლილის) ნათესავების სურვილით შერჩეულ ადგილებში (სამხედრო მოსამსახურეების – სამხედრო პატივის მიგებით).

აღნიშნული კატეგორიის დაღუპული (გარდაცვლილი ვეტერანის ნეშტის მომზადება გადასატანად, დაკრძალვის ადგილზე ნეშტის გადატანა, დაკრძალვა და საფლავის მოწყობა ხდება საქართველოს რესპუბლიკის იმ სამინისტროებისა და უწყებების ხარჯზე, რომელთა დაქვემდებარებულ ჯარებსა და დაწესებულებებში გადიოდნენ სამხედრო სამსახურს ან მუშაობდნენ დაღუპული (გარდაცვლილი) მეორე მსოფლიო ომის ინვალიდები ან მონაწილენი, სხვა სახელმწიფოების ტერიტორიაზე საბრძოლო მოქმედების ვეტერანები, საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედების ვეტერანები, შეიარაღებული ძალების ვეტერანები. ადგილობრივი თვითმმართველობის ორგანოები უზრუნველყოფენ საფლავის ადგილის გამოყოფას დაღუპულის (გარდაცვლილის) საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით ან სპეციალურად გამოყოფილ ადგილზე - საძმო სასაფლაოზე.

უმუშევარი ვეტერანის დაკრძალვა და საფლავის მოწყობა ხდება იმ ორგანოების ხარჯზე, რომლებიც მას პენსიით უზრუნველყოფენ.

თუ დაღუპული (გარდაცვლილი) ვეტერანის დაკრძალვის ორგანიზაციას

დაღუპულის (გარდაცვლილი) ოჯახის წევრები ან სხვა მოქალქეები იკისრებენ, მათ ეძლევათ ფულადი დახმარება დაკრძალვისათვის საქართველოს რესპუბლიკის მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად.

თავი III.
დასკვნითი დებულებები

მუხლი 22. ვეტერანების საზოგადოებრივი გაერთიანებები

ვეტერანების კანონიერი უფლებებისა და ინტერესების დაცვის უზრუნველსაყოფად საქართველოს რესპუბლიკის მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად საქართველოს რესპუბლიკაში, ავტონომიური რესპუბლიკებში, ქალაქებში, რაიონებში, საწარმოებში, ორგანიზაციებში, დაწესებულებებში, საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით იქმნება ვეტერანების შესაბამისი საზოგადოებრივი გაერთიანებები, რომლებიც თავიანთი უფლებამოსილების ფარგლებში ხელს უწყობენ საკანონმდებლო და აღმასრულებელ ორგანოებში ვეტერანების სოციალურ-საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესების შესახებ გადაწყვეტილებათა მიღებას, სახელმწიფო ორგანოებში და საზოგადოებრივ გაერთიანებებში წარმოადგენენ და იცავენ ვეტერანების ინტერესებს.

საქართველოს სახელმწიფო ხელისუფლებისა და ადგილობრივი მმართველობის ორგანოები ხელს უწყობენ ვეტერანების საზოგადოებრივი გაერთიანებების საქმიანობას, ეხმარებიან ფინანსურად, მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად ნორმალური ფუნქციონირებისათვის გამოუყოფენ კეთილმოწყობილ სამუშაო ადგილებს, მოწყობილობას, ინვენტარსა და ქონებას.

გადაწყვეტილებას ვეტერანების სოციალური დაცვისა და ვეტერანების საზოგადოებრივი გაერთიანებების საქმიანობის შესახებ სახელმწიფო ხელისუფლების და ადგილობრივი მმართველობის ორგანოები ღებულობენ მხოლოდ ვეტერანების შესაბამისი ორგანოებისა და გაერთიანებების წარმომადგენლების მონაწილეობით.

ვეტერანი პენსიონერების საზოგადოებრივ ორგანიზაციებთან /გაერთიანებებთან/ არსებული თავიანთი სახსრებით შექმნილი საწარმოები, ორგანიზაციები და სხვა სტრუქტურები, რომლებშიც მომუშავეთა არანაკლებ 50 პროცენტი ვეტერანი პენსიონერია და მათი კომერციული საქმიანობის შედეგად მიღებული გადასახადები და შენატანები ჩაირიცხება საქართველოს რესპუბლიკის ბიუჯეტში და მოხმარდება მხოლოდ ვეტერანთა სოციალურ უზრუნველყოფას. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი შეიმუშავებს ვეტერანთა სოციალური დაცვის მიზნით მიღებული სახსრების განაწილების წესს.

მუხლი 23. ვეტერანების დამსახურების აღნიშვნა

საქართველოს რესპუბლიკის ვეტერანების დამსახურების აღნიშვნის მიზნით

წესდება სამკერდე ნიშანი „საქართველოს რესპუბლიკის ომისა და შეიარაღებული ძალების ვეტერანი“.

სამკერდე ნიშნის დებულებას და მედლის აღწერილობას ამტკიცებს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი.

მუხლი 24. ვეტერანის უფლებათა დამადასტურებელი მოწმობა

ვეტერანების უფლებები და შეღავათები ხორციელდება საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის მიერ ვეტერანებისათვის დადგენილი ერთიანი ნიმუშის მოწმობის წარდგენის შემთხვევაში.

ვეტერანის მოწმობის ნიმუშსა და გაცემის წესს ადგენს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი.

ეს კანონი ამოქმედდეს მიღებისთანავე.

საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარე –
სახელმწიფოს მეთაური ედუარდ შევარდნაძე

საქართველოს პარლამენტის სპიკერი
ვახტანგ გოგუაძე

თბილისი, 1995 წლის 17 ოქტომბერი.

◆

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დ ა დ გ ე ნ ი ლ ე ბ ა 1995 წლის 18 ოქტომბერი, ქ. თბილისი

ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა სოციალური მოწყობისათვის ზოგიერთი დამატებითი ღონისძიებების განხორციელების შესახებ

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი აღნიშნავს, რომ მიუხედავად გაწეული მუშაობისა, რიგი სამინისტრო და უწყება სათანადო ყურადღებას არ უთმობს ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა სოციალური მდგომარეობის გაუმჯობესებისაკენ მიმართულ ზემდგომი ორგანოების გადაწყვეტილებებს, რაც მნიშვნელოვან გართულებას იწვევს.

არადამაკმაყოფილებლად სრულდება ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა სოციალური მოწყობის სრულყოფისა და მათი მშობლიურ საცხოვრებელ ადგილებში დაბრუნების ღონისძიებათა ორგანიზაცია, ირღვევა საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 1992 წლის 30 დეკემბრის № 41 განკარგულება; ბოლომდე არ განხორციელდა საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1994 წლის 31 დეკემბრის №

900 დადგენილება; მითუმეტეს ლტოლვილ და იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსაკუთრებით საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის დაჭრილ მებრძოლთა, სამედიცინო მოსმახურება და კვების პროდუქტებით მომარაგება.

ქ. თბილისის მერიამ და საქართველოს რესპუბლიკის განათლების სამინისტრომ, მიუხედავად კონკრეტული დავალებისა, ვერ მოახერხა იძულებით გადაადგილებული ოჯახებისათვის დამატებითი დროებითი საცხოვრებელი ფართობის გამონახვა.

საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტი **ადგენს:**

1. ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის ყოველთვიური დახმარების გაცემაში დაშვებული დაგვიანებების აღკვეთის მიზნით:

– საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტრომ პრიორიტეტულად, ყოველი თვის პირველ კვირაში, უზრუნველყოს საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტისათვის რესპუბლიკური ბიუჯეტიდან ამ მიზნებისათვის განკუთვნილი თანხების გამოყოფა;

– ეთხოვოს საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნულ ბანკს დააწესოს კონტროლი საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტიდან მიზნობრივად გადარიცხული თანხების ოპერატიულად ჩარიცხვაზე;

– დაევალოს საქართველოს რესპუბლიკის საგადასახადო ინსპექციას კომერციულ ბანკებში გამოავლინოს ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის განკუთვნილი სახსრების უსაფუძვლო დაგვიანებები და გამოიყენოს მოქმედი კანონმდებლობით გათვალისწინებული სანქციები.

2. ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა იმ ორგანიზებულად ჩასახლების ობიექტებისათვის, რომლებსაც სხვა შემოსავლები არ გააჩნიათ, კომუნალური მომსახურების ტარიფები 1995 წლის 1 ოქტომბრიდან გაუთანაბრდეს მოსახლეობისათვის დაწესებულ დონეს.

3. რესპუბლიკის ქალაქების მერიებმა და რაიონების გამგეობებმა განიხილონ საკითხი ადგილობრივი ბიუჯეტის ხარჯზე კომუნალური გადასახადების დადგენილი ტარიფების 50 პროცენტამდე შემცირების შესახებ იმ ოჯახებისათვის, რომელთაც შეფარებული ჰყავთ ლტოლვილები ან იძულებით გადაადგილებული პირები.

4. საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინისტრომ უახლოეს ხანში განიხილოს საკითხი საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტისათვის ორგანიზებულად ჩასახლებული ობიექტების შეკეთებისა და ზამთრის სეზონთან დაკავშირებული გადაუდებელი სამუშაოებისათვის ერთი მილიონი ლარის გამოყოფის შესახებ.

5. საქართველოს რესპუბლიკის ფინანსთა სამინიტრომ, სარკინიგზო ტრანსპორტის დეპარტამენტმა, რესპუბლიკის ქალაქების მერიებმა და რაიონების გამგეობებმა განიხილონ და ათი დღის ვადაში წარმოადგინონ კონკრეტული წინადადებები ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირ-

თათვის ქალაქის ელექტროტრანსპორტით უფასოდ, ხოლო სარკინიგზო ტრანსპორტით 50 პროცენტით ფასდაკლებით მგზავრობის უფლების მიცემის შესახებ.

6. საქართველოს რესპუბლიკის განათლების სამინისტრომ უზრუნველყოს ლტოლვილ და იძულებით გადაადგილებულ მოსწავლეთა უფასო სასკოლო სახელმძღვანელოებით მომარაგება.

7. საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტრომ, საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტთან არსებულმა საერთაშორისო ჰუმანიტარული დახმარების კოორდინაციის ბიურომ უზრუნველყონ ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა უფასო სამედიცინო მომსახურება და მათი საჭირო მედიკამენტებით მომარაგება.

მიღებულ იქნეს ცნობად, რომ საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს მიერ შემუშავებულია პროგრამა, რომლის შესაბამისად იძულებით გადაადგილებულ პირთა ძირითადი დისლოკაციის ქალაქებში, მათი სამედიცინო მომსახურების გაუმჯობესების მიზნით გამოყოფილია: ქალაქ თბილისის მე-9 საავადმყოფოში – 250, ხოლო ქალაქ ქუთაისსა და ქალაქ ზუგდიდის რესპუბლიკურ საავადმყოფოში 50-50 საწოლი.

8. აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭომ, საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტრომ, იუსტიციის სამინისტრომ, რესპუბლიკის ქალაქების მერიებმა და რაიონების გამგეობებმა უზრუნველყონ ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის საქართველოს მოქალაქის პირადობის დამადასტურებელი მოწმობების, დაბადების მოწმობების, გარდაცვალების, ინვალიდობასთან დაკავშირებული ცნობების და სხვათა ოპერატიულად უფასოდ გაცემა.

9. ეთხოვოს საქართველოს რესპუბლიკის კონტროლის პალატას რესპუბლიკის ქალაქების მერიებთან და რაიონების გამგეობებთან ერთად რეგულარულად შეამოწმოს ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის განკუთვნილი ფულადი სახსრების მომხმარებლამდე მოწოდებისა და მიზნობრივი ხარჯვის, ჰუმანიტარული დახმარების სახით მიღებული ტვირთების განაწილების მდგომარეობა და მიიღოს უმკაცრესი ზომები გამოვლენილ დარღვევათა მიმართ.

10. ამ დადგენილების შესრულების კონტროლი დაეკისროს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის აპარატის საგანგებო სიტუაციების, ლტოლვილთა და განსახლების სამსახურს, რომელმაც პერიოდულად მოახსენოს საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტს მისი შესრულების მიმდინარეობის შესახებ.

საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის
მოვალეობის შემსრულებელი ბ. გულუა

ს ა რ ჩ ე ვ ი

შესავალი

მოვლენათა ქრონიკა – აფხაზეთის საკითხი 3

თავი I

1989 წელი

1. საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს განკარგულება № 343 გ 1989 წლის 14 მაისი 51
2. საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულება ქ. სოხუმის № 359 კალინინის საარჩევნო ოლქისაგან საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს დეპუტატის უფლებამოსილების ვადამდე შეწყვეტის შესახებ 51
3. საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს დადგენილება № 515 აფხაზეთის ა.მ.გორკის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტისა და თბილისის ივ. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის სოხუმის ფილიალის კოლექტივების ერთობლივი მიმართვის შესახებ 52

თავი II

1990 წელი

4. საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი სასამართლოს, აჭარის ასსრ უმაღლესი სასამართლოს, სამხრეთ ოსეთის საოლქო სასამართლოსა და თბილისის საქალაქო სასამართლოს თავმჯდომარეებისათვის საკვალიფიკაციო კლასის მინიჭების შესახებ 53
5. საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება აფხაზეთის ასს რესპუბლიკაში საკითხების შესასწავლად კომისიის შექმნის შესახებ 54
6. საქართველოს სსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის ბრძანებულება ი.პ.კარდაშიდისათვის „საქართველოს სსრ დამსახურებული ეკონომისტის“ საპატიო წოდების მინიჭების შესახებ 55
7. საქართველოს უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს 1990 წლის 25 აგვისტოს გადაწყვეტილების შესახებ 55

თავი III

1991 წელი

8. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს არჩევნების შესახებ 56
9. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს განცხადება 57
10. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს მიერ განხორციელებული ქ. გაგრისადმი ადმინისტრაციულად დაქვემდებარებული ბზიფის სასოფლო საბჭოს სადაბო საბჭოდ გარდაქმნის დამტკიცების შესახებ 59
11. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება 1991 წლის 19-21 აგვისტოს მოვლენების დროს საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს, აფხაზეთის კპ რესპუბლიკური კომიტეტის, ყოფილი სამხრეთ ოსეთის კპ საოლქო კომიტეტისა და ე.წ. სამხრეთ ოსეთის სახალხო დეპუტატთა

გაუქმებული საბჭოს თვითმარქვია აღმასრულებელი კომიტეტის მოქმედებათა შესახებ 60
12. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება „აფხაზეთის რესპუბლიკური საბაჟო სამსახურის შექმნის შესახებ“ აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1991 წლის 27 სექტემბრის დადგენილების მოქმედების შეჩერების თაობაზე 61
13. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება „აფხაზეთის რესპუბლიკური საბაჟო სამსახურის შექმნის შესახებ“ აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1991 წლის 27 სექტემბრის დადგენილების თაობაზე 62
14. საქართველოს რესპუბლიკის პრეზიდენტის ბრძანებულება „აფხაზეთის სუვერენიტეტის ეკონომიკური საფუძვლების უზრუნველყოფის შესახებ“ აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილებისა და „აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე განლაგებული საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკური დაქვემდებარების საწარმოთა და ორგანიზაციათა აფხაზეთის ასს რესპუბლიკის იურისდიქციაში გადასვლის ღონისძიებათა შესახებ“ აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭოს 1991 წლის 22 ოქტომბრის დადგენილების მოქმედების შეჩერების თაობაზე 64
15. მიმართვა აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმს 65
16. საქართველოს რესპუბლიკის უზენაესი საბჭოს დადგენილება აფხაზეთის ასსრ უზენაესი საბჭოს პრეზიდიუმის 1991 წლის 26 ნოემბრის დადგენილების შესახებ 67

თავი IV

1992 წელი

17. საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს განცხადება 68
18. საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს მიმართვა საქართველოს მოსახლეობისადმი 69
19. საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს ბრძანება 70
20. საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს დეკლარაცია 71
21. საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო საბჭოს დადგენილება საქართველოს რესპუბლიკაში კანონმდებლობის მოქმედების შესახებ 73
22. საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს დადგენილება „აფხაზეთის ტერიტორიაზე განლაგებული საკავშირო და საკავშირო-რესპუბლიკური დაქვემდებარების საწარმოების, დაწესებულებებისა და ორგანიზაციების აფხაზეთის რესპუბლიკის სახელმწიფო მმართველობის ორგანოების იურისდიქციაში გადაცემისა და გამგებლობაში მიღების შესახებ“ აფხაზეთის ასსრ მინისტრთა საბჭოს 1992 წლის 24 მარტის №46 დადგენილების თაობაზე 73
23. საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს დეკრეტი „აფხაზეთის რესპუბლიკის მიწის კოდექსის“ პროექტის შესახებ 75
24. საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს დადგენილება „1978 წლის აფხაზეთის ასსრ კონსტიტუციის მოქმედების შეწყვეტის შესახებ“ 77
25. აფხაზეთის ასსრ უმაღლესი საბჭოს 1992 წლის 23 ივლისის დადგენილების თაობაზე საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება რკინიგზის ტრანსპორტზე საგანგებო წესების შემოღების შესახებ .. 78
26. საქართველოს სახელმწიფო საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება გ. ყარყარაშვილის შესახებ 81

27. Итоговый документ московской встречи 81
28. საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის დადგენილება № 952 საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და დემოგრაფიის სამინისტროსთან იძულებით გადაადგილებულ პირთა დახმარების ფონდის შექმნის შესახებ 84
29. საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება .. 86
30. საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს მიმართვა გაეროს გენერალურ მდივანს მის აღმატებულებას ბატონ ბუტროს-ბუტროს გალის 87
31. საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო საბჭოს პრეზიდიუმის დადგენილება აფხაზეთის ტერიტორიაზე დისლოცირებული შეიარაღებული ძალების ნაწილების მთავარი შტაბის შექმნის შესახებ 88
32. საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დადგენილება საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე დისლოცირებული რუსეთის ფედერაციის ჯარების ხელმძღვანელობასთან ურთიერთობის პრობლემების გადაწყვეტის კომისიის შექმნის შესახებ 89
33. საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დადგენილება ქალაქ სოხუმში გაზის, ელექტროენერგიისა და წყლის შეწყვეტასთან დაკავშირებით შექმნილი ვითარების შესახებ 89
34. საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დადგენილება თბილის-სოხუმის მაგისტრალის გათავისუფლებისა და დაცვის შესახებ 90
35. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანება კ. ჩალაძის შესახებ 92
36. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ვ. ვაშაკიძის საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის თავმჯდომარედ დანიშვნის შესახებ 92
37. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება აფხაზეთის საკითხებთან დაკავშირებით 92
38. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება აფხაზეთის საქმეთა კომისიის შემადგენლობის შესახებ 93
39. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება აფხაზეთის საქმეთა დროებითი კომისიის თავმჯდომარის შესახებ 94
40. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება გაგრის მოვლენების შემსწავლელი კომისიის შექმნის შესახებ 94
41. საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დადგენილება საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს შემადგენლობის დამტკიცების შესახებ 95
42. საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დადგენილება სახელმწიფოს უშიშროებისა და თავდაცვის საკითხებზე საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის, სახელმწიფოს მეთაურის, შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის უფლებამოსილებათა განსაზღვრის შესახებ 96
43. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება ა. კამკამიძის შესახებ 99
44. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს შემადგენლობის დამტკიცების შესახებ 100
45. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება აფხაზეთის საქმეთა დროებითი კომისიის დებულების შესახებ 101
46. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება სოხუმისა და ოჩამჩირის ზონაში სამხედრო მდგომარეობის გამოცხადების შესახებ 102

47. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტთან საგანგებო კომისიის შექმნის შესახებ 102
48. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს სამეცნიერო-ტექნიკური და სამრეწველო კომისიის შექმნის შესახებ 104
49. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება საქართველოს თავდაცვის ფონდის შესახებ 105
50. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ა. კამკამიძისათვის საქართველოს შეიარაღებული ძალების გენერალ-პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ 106
51. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ა. კამკამიძის შესახებ 106
52. საქართველოს პარლამენტის განცხადება 106
53. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლის სამი საშტატო ერთეულის დაწესების შესახებ 111
54. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება რ. ქორჩილავას სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლედ დანიშვნის შესახებ 111
55. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება დ. სილაგაძის სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლედ დანიშვნის შესახებ 111
56. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება გ. ქოიავას სოხუმის რეგიონული სამხედრო სასამართლოს მოსამართლედ დანიშვნის შესახებ 112
57. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ჯ. მაისურაძის ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 112
58. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება მ. გელაშვილის ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 112
59. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება რესპუბლიკის ხელმძღვანელ მუშაკთა ჯგუფის აფხაზეთში მივლინების შესახებ 113
60. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება საქართველოს რესპუბლიკის ზოგიერთი რეგიონიდან კონფლიქტური სიტუაციებისა და სტიქიის შედეგად, აგრეთვე რესპუბლიკის ფარგლებს გარედან ლტოლვილთა სოციალური დაცვისა და უფლებრივი მდგომარეობის გაუმჯობესების შესახებ 114

თავი V

1993 წელი

60. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება გაგრის მოვლენების შემსწავლელი კომისიის შექმნის შესახებ საქართველოს პარლამენტის დადგენილებაში ცვლილებების შეტანის თაობაზე 117
61. გაგრის მოვლენების შემსწავლელი დროებითი კომისიის დებულება 118
62. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება აფხაზეთის საკითხთა დროებით კომისიის შემადგენლობაში ცვლილებების შესახებ 118
63. საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დადგენილება საბრძოლო მოქმედების ზონაში მყოფი საქართველოს შეიარაღებული ძალების პირად შემადგენლობაში სამხედრო დისციპლინის განმტკიცების ღონისძიებათა შესახებ 119
64. საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დადგენილება სამოქალაქო ავიაციის სამმართველოს მიერ სამხედრო გადაზიდვების ორგანიზაციის გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ 121

65. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება საქართველოს რესპუბლიკის ფარგლებს გარედან და მისი ზოგიერთი რეგიონიდან კონფლიქტური სიტუაციის შედეგად ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთათვის ფულადი დახმარების გაცემისა და შეღავათიანი ტარიფებით მგზავრობის უფლების მინიჭების შესახებ 122
66. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება რუსეთ-საქართველოს მოლაპარაკების წარმართვისა და აფხაზეთში კონფლიქტის დამთავრების ღონისძიებათა შესახებ 123
67. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება აფხაზეთის კონფლიქტის მოწესრიგებისათვის წინადადებების შემუშავებელი დროებითი კომისიის შექმნის შესახებ 124
68. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება გ. გაბისკირიას ქ. სოხუმის მერად დამტკიცების შესახებ 125
69. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება დ. გვაძაბიას გულრიფშის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარედ დამტკიცების შესახებ 126
70. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება რ. ცატავას გალის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარედ დამტკიცების შესახებ 126
71. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება მ. დგებუაძის სოხუმის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარედ დამტკიცების შესახებ 126
72. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება გ. გუგუჩიას ოჩამჩირის რაიონის გამგეობის თავმჯდომარედ დამტკიცების შესახებ 126
73. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანება ქ. სოხუმისა და ოჩამჩირის რაიონის დაცვის ღონისძიებათა შესახებ 127
74. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს 23-ე მექანიზებული ბრიგადის სამხედრო მოსამსახურეთა წახალისების შესახებ 130
75. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის დაცვისას დაინვალიდებულ სამხედრო მოსამსახურეთა და მოხალისეთა, დაღუპულ მებრძოლთა ოჯახის წევრებისათვის პენსიების დანიშვნისა და შეღავათების დაწესების შესახებ 132
76. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება საქართველოს რესპუბლიკასა და რუსეთის ფედერაციას შორის ურთიერთობათა საკითხებზე საქართველოს პარლამენტში გამართული დისკუსიის გამო 133
77. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება აფხაზეთის ტერიტორიაზე მყოფი რუსეთის სავარისო ნაწილების შესახებ 134
78. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მეორე საარმიო კორპუსის სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 134
79. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება გალისა და გულრიფშის რაიონების ტერიტორიაზე სამხედრო მდგომარეობის გამოცხადების შესახებ 138
80. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება პოლკოვნიკ გ. ადამიასათვის გენერალ-მაიორის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ 138
81. საქართველოს პარლამენტის მიმართვა რუსეთის ფედერაციის უმაღლეს საბჭოს, რუსეთის ფედერაციის პრეზიდენტს ბატონ ბორის ელცინს 138
82. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება „თანამედროვე ეტაპზე რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობის საკითხების შესახებ“ დებატების თაობაზე 139
83. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება „საქართველოს რესპუბლიკის ფარგლებს გარედან და მისი ზოგიერთი რეგიონიდან კონფლიქტური სიტუაციის შედეგად ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ

პირთათვის ფულადი დახმარებების გაცემისა და შეღავათიანი ტარიფებით მგზავრობის უფლების მინიჭების შესახებ“ საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 1993 წლის 4 თებერვლის განკარგულებაში ცვლილებებისა და დამატებების თაობაზე 141
84. საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დადგენილება საქართველოს რესპუბლიკის სამხედრო დოქტრინის პროექტის შესახებ 142
85. საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დადგენილება საქართველოს რესპუბლიკაში რკინიგზაზე არსებული კრიმინოგენური ვითარების გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ 142
86. საქართველოს პარლამენტის მიმართვა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციას, ევროპარლამენტს, მსოფლიოს ქვეყნების პარლამენტებს, რუსეთის ფედერაციის უზენაეს საბჭოს 144
87. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს პრეზიდიუმის შემადგენლობის დამტკიცების შესახებ 145
88. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა წახალისების შესახებ 146
89. საქარველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება პოლკოვნიკ ლ. კიკნაძის მედლით „საბრძოლო დამსახურებისათვის“ დაჯილდოების შესახებ 147
90. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 148
91. საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დადგენილება ჰუმანიტარულ საკითხთა საგანგებო ჯგუფის შექმნის შესახებ 149
92. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება შეიარაღებული კონფლიქტის ზონაში მშვიდობიანი მოსახლეობის სიცოცხლისა და უსაფრთხოების დასაცავად აუცილებელ ღონისძიებათა განხორციელების შესახებ 151
93. საქართველოს პარლამენტის მიმართვა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციას, ევროპაში უშიშროებისა და თანამშრომლობის თათბირს, ადამიანის უფლებათა დაცვის საერთაშორისო ორგანიზაციებს 152
94. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 152
95. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 154
96. საქართველოს სახელმწიფოდ მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 163
97. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 165
98. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებულის ძალების მთავარსარდლის ბრძანება აფხაზეთში საომარი მოქმედებების ზონაში გამართული კონცერტების მონაწილეთა და ორგანიზატორთა წახალისების შესახებ 166
99. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამ-

სახურეთა წახალისების შესახებ 167
100. საქართველოს პარლამენტის მიმართვა აფხაზ ხალხს 168
101. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება რუსეთის ფედერაციის საჯარისო ნაწილების აფხაზეთის კონფლიქტის ზონიდან გაყვანის თაობაზე 169
102. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება თ. ნადარეიშვილისათვის გენერალ-მაიორის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ 170
103. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს შექმნის შესახებ 171
104. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანება უმაღლეს სამხედრო თანამდებობის პირთა დანიშვნის შესახებ 172
105. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება გ. ყარყარაშვილის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრად დანიშვნის შესახებ 172
106. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება თ. კიტოვანის ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ 172
107. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ვ. იოსელიანის ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ 173
108. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება გენერალ-მაიორ ვ. ქვარაიას შესახებ 173
109. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება გენერალ-მაიორ ზ. უჩაძის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მე-2 საარმიო კორპუსის მეთაურად დანიშვნის შესახებ 173
110. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ელექტროქსელის ორგანიზაციის თანამშრომელთა წახალისების შესახებ 174
111. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანება აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს წევრებისა და რაიონების გამგეობის თავმჯდომარეებისათვის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ 174
112. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის სამოქალაქო თავდაცვის სისტემის თანამშრომლების ღირსების მედლით დაჯილდოების შესახებ 175
113. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის სასაზღვრო ჯარების სამხედრო მოსამსახურეების დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 176
114. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 176
115. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 179
116. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანება მაიორ ა. ხვედელიძის წახალისების შესახებ 183
117. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანება ქ. სოხუმის სამხედრო სანატორიუმის თანამშრომელთა წახალისების შესახებ ... 183
118. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეთა წახალისების შესახებ 184
119. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის

ბრძოლებში დაჭრილთა, დაინვალიდებულთა და დალუპულთა ოჯახის წევრების სამედიცინო და სოციალური რეაბილიტაციის პროგრამის შემუშავებისა და განხორციელების შესახებ 186
120. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 188
121. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის პროკურორის ა. ლაცუზბაიასათვის იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლის სპეციალური წოდების მინიჭების შესახებ 209
122. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფოს ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 209
123. საქართველოს პარლამენტის მიმართვა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალურ მდივანს ბატონ ბუტროს ბუტროს გალის, რუსეთის პრეზიდენტს ბატონ ბორის ელცინს, რუსეთის ფედერაციის უმაღლეს საბჭოს 211
124. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება გ. კვანტალიანის შესახებ . 212
125. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე სამხედრო მდგომარეობის გამოცხადების შესახებ ... 212
126. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება რაიონების (ქალაქების) გამგეობების თავმჯდომარეებისათვის (მერებისათვის) დროებით საგანგებო უფლებამოსილებათა მინიჭების შესახებ 213
127. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე სამხედრო მდგომარეობის გამოცხადების შესახებ 213
128. საქართველოს რესპუბლიკის კანონი საქართველოს რესპუბლიკის სისხლის სამართლის კოდექსში დამატებითი მუხლების შეტანის შესახებ 214
129. Резолюция 849 (1993) принятая Советом Безопасности ООН 9 июля 1993 года 215
130. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება პოლკოვნიკ გ. ყურაშვილისათვის გენერალ-მაიორის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ 216
131. საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული უშიშროებისა და თავდაცვის საბჭოს დადგენილება აფხაზეთის რეგიონში შეიარაღებული ძალების ნაწილებისა და მოსახლეობის მატერიალური უზრუნველყოფის ღონისძიებათა შესახებ 216
132. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს ოპერატიული სამმართველოს სპეციალური დანიშნულების ქვედანაყოფის თანამშრომელთა მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“ დაჯილდოების შესახებ 219
133. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის საქართველოს „მხედრიონის“ მებრძოლთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 220
134. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 224
135. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს პირველი საარმიო კორპუსის სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 226
136. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ნ. კანკიას ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 228
137. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება აფხაზეთის ავტონომიური

რესპუბლიკის თავდაცვის საბჭოს თავმჯდომარის შესახებ 228
138. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება თ. ნადარეიშვილის ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ 229
139. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ჟ. შარტავასათვის გენერალ-მაიორის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ 229
140. შეთანხმება აფხაზეთში ცეცხლის შეწყვეტისა და მისი დაცვისადმი კონტროლის მექანიზმის შესახებ 229
141. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის სამინისტროს თანამშრომელთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფოს ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 233
142. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 233
143. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება საქართველოს რესპუბლიკის კავშირგაბმულობის სამინისტროს თანამშრომელთა წახალისების შესახებ 235
144. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება აფხაზეთის კონფლიქტის მშვიდობიანი მოწესრიგების ორგანიზაციულ ღონისძიებათა შესახებ 235
145. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება საომარი მოქმედებების დროს აყვანილი სამხედრო ტყვეების უფლებების დაცვის მექანიზმის შემუშავებისა და მოწინააღმდეგის დალუპულ ან გარდაცვლილ მეომართა გვამების დაკრძალვის და მოწინააღმდეგე მხარისათვის მათი გადაცემის წესის შესახებ 238
146. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება დ. გულუასათვის პოლიციის გენერალ-მაიორის სპეციალური წოდების მინიჭების შესახებ 240
147. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 240
148. Резолюция 854 (1993) принятая Советом Безопасности ООН 6 августа 1993 г. 241
149. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება აფხაზეთის ტერიტორიაზე გამოცხადებული სამხედრო მდგომარეობის მოქმედების პერიოდში ფოთში დისლოცირებული საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო ნაწილების ფოთის მერიასადმი ოპერატიული დაქვემდებარების შესახებ 242
150. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება აფხაზეთის კონფლიქტის მშვიდობიანი მოგვარების ორგანიზაციულ ღონისძიებათა შესახებ საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის 1993 წლის 2 აგვისტოს № 94 ბრძანებულების შესრულების დამატებითი ზომების თაობაზე 243
151. Резолюция 858(1993), принятая Советом Безопасности ООН 24 августа 1993 года 247
152. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომელთა და შინაგანი ჯარების სამხედრო მოსამსახურეთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 249
153. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს სპეციალური დანიშნულების პოლკისა და სატრანსპორტო პოლიციის სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 254
154. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის

შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების სამხედრო მოსამსახურეების მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“ დაჯილდოების შესახებ 256
155. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება აფხაზეთში ვითარების მოწესრიგების გაერთიანებულ კომისიაში საქართველოს მხრიდან წევრების დამატების შესახებ 258
156. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანება პოლკოვნიკ ვ. ჭოჭუას სახელობითი ცეცხლსასროლი იარაღით დაჯილდოების შესახებ 259
157. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 259
158. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება რ. ქორჩილავასათვის იუსტიციის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ 260
159. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ზ. ჰაჭკორიასათვის იუსტიციის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ 260
160. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება მ. ფაციასათვის იუსტიციის ვიცე-პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ 260
161. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება გ. ქოიავასათვის იუსტიციის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების სესახებ 260
162. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება გ. გადელიასათვის იუსტიციის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ 261
163. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება დ. სილაგაძისათვის იუსტიციის პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ 261
164. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ა. ხაზალიასათვის იუსტიციის ვიცე-პოლკოვნიკის სამხედრო წოდების მინიჭების შესახებ 261
165. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება აფხაზეთის კონფლიქტის მოწესრიგების ორგანიზაციულ ღონისძიებათა შესახებ 261
166. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება გ. ყარყარაშვილის საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის მინისტრად დანიშვნის შესახებ 263
167. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ვ. ვაშაკიძის საქართველოს რესპუბლიკის ლტოლვილთა და განსახლების კომიტეტის თავმჯდომარედ დანიშვნის შესახებ 263
168. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ა. კავსაძის საქართველოს რესპუბლიკის ადამიანის უფლებათა დაცვის და ეროვნებათშორისი ურთიერთობის კომიტეტის თავმჯდომარედ დანიშვნის შესახებ 264
169. საქართველოს რესპუბლიკის შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს 23-ე მექანიზებული ბრიგადის სამხედრო მოსამსახურეთა წახალისების შესახებ 264
170. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე საგანგებო წესების გამოცხადების შესახებ 268
171. საქართველოს პარლამენტის განცხადება 272
172. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 273
173. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს უმაღლესი სკოლის ოფიცრების და მსმენელების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 273
174. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის

საჰაერო ტრანსპორტის დეპარტამენტის საფრენოსნო კომპლექსის თანამშრომლების და საჰერო ხომალდის ტუ-154-ის ეკიპაჟის წევრების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 274
175. საქართველოს პარლამენტის მიმართვა მსოფლიოს ყველა ქვეყნის პარლამენტებს 275
176. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება აფხაზეთიდან ლტოლვილთა და მებრძოლთა გამოყვანისა და განთავსების გადაუდებელ ღონისძიებათა შესახებ 276
177. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ჟ. შარტავას ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 277
178. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება აფხაზეთის რეგიონში ქართული მოსახლეობის გენოციდისა და ეთნიკური წმენდის ფაქტების გამოვლენის და საერთაშორისო ტრიბუნალისათვის მასალების მომზადების სახელმწიფო კომისიის შექმნის შესახებ 278
179. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება სამხედრო ტყვეთა, მძევალთა და უგზო-უკვლოდ დაკარგულთა საკითხების შემსწავლელი კომისიის შექმნის შესახებ 279
180. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილება № 741 აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს აპარატის საკითხების შესახებ 281
181. Резолюция 876(1993), принятая Советом Безопасности ООН 19 октября 1993 года 282
182. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება თ. ნადარეიშვილის საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის საგანგებო წარმომადგენლად დანიშვნის შესახებ 284
183. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება გ. ლომინაძის სახელმწიფო მინისტრად, დასავლეთ საქართველოს საგანგებო სიტუაციების ზონის დროებითი კომიტეტის თავმჯდომარედ დანიშვნის შესახებ 284
184. საქართველოს სახელმწიფო მეთაურის ბრძანებულება ზ. ერქვანიას აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარედ დანიშვნის შესახებ 284
185. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება თ. ნადარეიშვილის საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის მოადგილედ დანიშვნის შესახებ ... 285
186. Резолюция 881 (1993), принятая Советом безопасности ООН 4 ноября 1993 года 285
187. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება აფხაზეთის პრობლემებზე მუშაობის საკოორდინაციო შტაბის შექმნის შესახებ 287
188. Меморандум о понимании между грузинской и абхазской сторонами на переговорах в Женеве 288
189. Резолюция 892(1993), принятая Советом Безопасности ООН 22 декабря 1993 года 289

თავი VI

1994 წელი

190. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულებები ვ. ბაქრაძის საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის აპარატში მთავარ სახელმწიფო მრჩევლად დანიშვნის შესახებ 292
191. 13 января 1994 г. Женева. Коммюнике о втором раунде переговоров между грузинской и абхазской сторонами в Женеве 292

192. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს ერთიანობისათვის ბრძოლაში დაღუპულ ჟურნალისტთა ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 294
193. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ბ. კაკუბავას საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს ჩრდილო-დასავლეთის სპეცდანიშნულების შენაერთის მეთაურად დანიშნის შესახებ 295
194. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ჯ. წურწუმიას ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) ... 295
195. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ნ. სიგუას ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 296
196. Резолюция 896(1994) принятая Советом безопасности ООН 31 января 1994 года 296
197. საქართველოს პარლამენტის მიმართვა რუსეთის ფედერაციის ფედერალურ კრებას 299
198. საქართველოს პარლამენტის მიმართვა გაეროს გენერალურ მდივანს ბატონ ბუტროს-ბუტროს გალის ევროპის თანამშრომლობისა და უშიშროების თათბირის თავმჯდომარეს ბატონ ბენიამინო ანდრეატას 300
199. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება გენერალ-მაიორ გ. ადამიას ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 301
200. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს ქ. ჩოლოყაშვილის სახელობის პოლკის სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 302
201. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 304
202. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს შინაგანი ჯარების სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ ... 307
203. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება პოლკოვნიკ ს. წურწუმიას ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ ... 309
204. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 309
205. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ვიცე-პოლკოვნიკ გ. გვრიტიშვილის ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 310
206. Резолюция 901 (1994) принятая Советом Безопасности ООН 4 марта 1994 года 310
207. საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის – სახელმწიფოს მეთაურის ედუარდ შევარდნაძის სიტყვიდან გაეროს უშიშროების საბჭოს 1994 წლის 9 მარტის სხდომაზე 312
208. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება აფხაზეთის ავტონომიურ რესპუბლიკაში აპარტეიდული და რასისტული საკანონმდებლო პრაქტიკის შესახებ 317
209. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ო. ბენიძისათვის იუსტიციის სახელმწიფო მრჩევლის სპეციალური წოდების მინიჭების შესახებ 322

210. Резолюция 906 (1994). принятая Советом Безопасности ООН 25 марта 1994 года 322
211. Четырехсторонее соглашение о добровольном возвращении беженцев и перемещенных лиц 324
212. Заявление о мерах по политическому урегулированию грузия-абхазского конфликта, 4 апреля 1994 г. Российская Федерация г. Москва. 330
213. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 332
214. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება გენერალ-მაიორ დ. გულუას ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ ... 233
215. 15 апреля 1994 г. Российская Федерация, г. Москва Совет глав государств-участников Содружества Независимых Государств Протоколное решение О Заявлении Совета глав государств-участников Содружества Независимых Государств О проведении операции по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта 334
216. Заявление совета глав государств СНГ О проведении операции по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта 334
217. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 337
218. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ლ. მარშანიას სანქტ-პეტერბურგსა და მის მიმდებარე რუსეთის ჩრდილო-დასავლეთ რეგიონებში საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის პირად და სრულუფლებიან წარმომადგენლად დანიშვნის შესახებ 337
219. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 337
220. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილება № 351 რუსეთის ფედერაციაში საქართველოს რესპუბლიკის საელჩოსთან საქართველოს სახელმწიფო მეთაურის საგანგებო წარმომადგენელთან აფხაზეთის საკითხებში სამუშაო ჯგუფის შექმნის შესახებ 338
221. Соглашение о прекрашении огня и разъединении сил 339
222. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება აფხაზეთის აღორძინების საერთაშორისო ფონდის საქმიანობის შემსწავლელი პარლამენტის კომისიის შექმნის შესახებ 341
223. საქართველოს პარლამენტის განცხადება 342
224. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ზემდეგ გ. ფახურიძის ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 343
225. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება მაიორ კ. კობალაძის ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ 343
226. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ვ. სიჭინავას ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 343
227. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის სამხედრო მოსამსახურეების ვახ-

ტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (საკვდილის შემდეგ) 344
228. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება საქართველოში მცხოვრებ ომისა და საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობისათვის ბრძოლებში მონაწილეების, აგრეთვე შეიარაღებული ძალების ვეტერანების საპენსიო უზრუნველყოფის მოწესრიგების, მატერიალურ-საყოფაცხოვრებო პირობებისა და სამედიცინო მომსახურების გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ 344
229. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება აფხაზეთიდან ლტოლვილთა სრულმასშტაბიანი დაბრუნების პრობლემათა მოსაგვარებელი მუდმივმოქმედი შტაბის შექმნის შესახებ 346
230. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ლ. ცაავას აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარის პირველ მოადგილედ დამტკიცების შესახებ 349
231. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ავღანეთის ვეტერანთა საქართველოს კავშირის ბატალიონის მებრძოლების ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (საკვდილის შემდეგ) 349
232. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ (საკვდილის შემდეგ) 350
233. საპარლამენტო უმრავლესობის განცხადება 351
234. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება დ. ბაზღაძის აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის თავმჯდომარედ – საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის უფროსის მოადგილედ დანიშვნის შესახებ 352
235. საპარლამენტო უმრავლესობის განცხადება 352
236. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება აფხაზეთის კონფლიქტის პოლიტიკური მოწესრიგების საინფორმაციო უზრუნველყოფის ცენტრის შექმნის შესახებ 353
237. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის სამხედრო მოსამსახურეების ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (საკვდილის შემდეგ) 355
238. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 356
239. Резолюция 934 (1994), принятая Советом Безопасности ООН 30 июня 1994 года 357
240. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის სარკინიგზო ტრანსპორტის დეპარტამენტის მერვე სპეციალური დანიშნულების ქვედანაყოფის მებრძოლების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 358
241. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ა. გამახარიას ღირსების ორდენით დაჯილდოების შესახებ 359
242. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება მ. ჯანგველაძის ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ 359
243. Резолюция 937(1994), принятая Советом Безопасности ООН 21 июля 1994 года 360

244. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისიის შექმნის შესახებ 363
245. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება უფროსი ლეიტენანტის ნ. კირვალიძის ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ 365
246. 22 августа 1994 г. Российская Федерация, г. Москва. Совет глав государств-участников Содружества Независимых Государств решение об использовании Коллективных сил по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта 365
247. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის საქართველოს „მხედრიონის“ მებრძოლთა საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 368
248. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 375
249. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 376
250. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს გალის შინაგან საქმეთა რაიონული განყოფილების თანამშრომლების მედლით „მხედრული მამაცობისათვის“ დაჯილდოების შესახებ 377
251. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისიის შემადგენლობაში ცვლილებების შეტანის შესახებ 377
252. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს თავისუფლებისა და ერთიანობისათვის ბრძოლაში დალუპული ჯარისკაცების მემკვიდრეებზე საპრივატიზაციო ბარათების გადაცემის შესახებ 378
253. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 378
254. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება აფხაზეთში გუდაუთელ სეპარატისტთა მიერ ქართული მოსახლეობის მიმართ მოწყობილი ეთნიკური წმენდის-გენოციდის, აგრეთვე კაცობრიობის წინააღმდეგ ჩადენილ სხვა დანაშაულობათა თაობაზე საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და მსოფლიო საზოგადოებრიობის ინფორმირების ღონისძიებათა შესახებ 379
255. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განცხადება 381
256. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილება № 660 საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის 1994 წლის 10 მაისის № 351 დადგენილებაში ცვლილებებისა და დამატებების შესახებ 381
257. საქართველოს პარლამენტის განცხადება 382
258. 21 октября 1994 г. Российская Федерация, г. Москва. Совет глав государств-участников Содружества Независимых Государств решение о назначении Командующего Коллективными силами по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта 384
259. Решение об утверждении Мандата на проведение операции по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта 384

260. Приложение к Решению Совета глав государств Содружества Независимых Государств об утверждении Мандата проведение операции по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта от 21 октября 1994 года. Мандат на проведение операции по поддержанию мира в зоне грузино-абхазского конфликта 385
261. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება მაიორ ვ. რამიშვილის ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ 388
262. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება აფხაზეთში კონფლიქტის სრულმასშტაბიანი პოლიტიკური მოწესრიგების თაობაზე მიმდინარე მოლაპარაკებების მორიგ რაუნდზე საქართველოს დელეგაციის გამგზავრების შესახებ 389
263. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 389
264. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროს სისტემის მუშაკების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 391
265. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება კაპიტან შ. ჯღამაძის ვახტანგ გორგასლის I ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 400
266. საქართველოს პარლამენტის განცხადება 401
267. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 403
268. 6 декабря 1994 г. Будапешт СБСЕ, встреча на высшем уровне. Выписка из Будапештского документа 1994 года, Грузия 408
269. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ა. ჯორბენაძის ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ 410
270. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის ეროვნული გვარდიის სამმართველოს სამხედრო მოსამსახურეების დაჯილდოების შესახებ 410
271. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურისა და საქართველოს რესპუბლიკის პრემიერ-მინისტრის განკარგულება ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა ოჯახებისათვის ერთდროული დახმარების გაწევის შესახებ 415
272. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება სერჟანტ ვ. ელერ-დაშვილის ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ (სიკვდილის შემდეგ) 415
273. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის მაშველთა კორპუსის მებრძოლების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 416
274. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა სოციალური მოწყობის ზოგიერთი საკითხების შესახებ 420
275. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილება №900 იძულებით გადაადგილებულ პირთა და ლტოლვილთა სოციალური მოწყობის სრულყოფისა და მათი მშობლიურ საცხოვრებელ ადგილებში დაბრუნების ორგანიზაციის დამატებით ღონისძიებათა შესახებ 421

თავი VII

1995 წელი

276. Резолюция 971(1995), принятая Советом Безопасности ООН 12 января 1995 года 431

277. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილება №60 აფხაზეთში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის ზოგიერთ ღონისძიებათა შესახებ 433
278. 10 февраля 1995 г. Казахстан, г. Алматы. Совет глав государств-участников Содружества Независимых Государств. Меморандум о поддержании мира и стабильности в содружестве независимых государств 435
279. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილება №86 აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკიდან და ცხინვალის რეგიონიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა რეგისტრაციისა და პირადობის დამადასტურებელი საბუთების გაცემის შესახებ 437
280. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის ხელისუფლების უმაღლესი ორგანოს შესახებ 439
281. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილება №113 საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიული მთლიანობის, თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის საბრძოლო მოქმედებებში მონაწილე მოხალისე სამხედრო მოსამსახურეებისა და წვევამდელი ასაკის ახალგაზრდების რეზერვში ჩარიცხვის შესახებ 440
282. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება აფხაზეთის პრობლემების პოლიტიკური მოწესრიგების, ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულთა მშობლიურ ადგილებში დაბრუნების, მათი ცხოვრების პირობების გაუმჯობესების ღონისძიებათა პროგრამის შესახებ 442
283. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილება № 203 იძულებით გადაადგილებულ პირთა მომსახურებასთან დაკავშირებული ღონისძიებების დაფინანსებაში ზოგიერთი ცვლილებების შეტანის შესახებ 444
284. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის განკარგულება აფხაზეთის ტერიტორიაზე საქართველოს რესპუბლიკის რადიომაუწყებლობის გაუმჯობესების ღონისძიებათა შესახებ 444
285. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის სამხედრო მოსამსახურეების ვახტანგ გორგასლის III ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ 446
286. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის თავდაცვის სამინისტროს სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 446
287. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო უშიშროების სამსახურის სამხედრო მოსამსახურეების საქართველოს რესპუბლიკის სახელმწიფო ჯილდოებით დაჯილდოების შესახებ 448
288. Резолюция 993(1995), принятая Советом Безопасности ООН 12 мая 1995 года 449
289. 26 мая 1995 г. Республика Беларусь, г. Минск. Совет глав государств-участников Содружества Независимых Государств. Решение о продлении срока пребывания Коллективных сил по поддержанию мира зоне конфликта в Абхазии, Республика Грузия 450
290. Решение об уточнении и продлении Мандата Коллективных сил по поддержанию мира в зоне конфликта в Абхазии, Республика Грузия 451
291. Приложение к Решению Совета глав государств Содружества Независимых Государств об уточнении и продлении Мандата Коллективных сил по поддержанию мира в зоне конфликта в Абхазии, Республика Грузия от 26 мая 1995 года. Мандат Коллективных сил по поддержанию мира в зоне конфликта в Абхазии, Республика Грузия 452

292. Решение о предложениях о согласованных действиях по урегулированию конфликта в Абхазии, Республика Грузия 456
293. Приложение 1 к Решению Совета глав государств Содружества Независимых Государств от 26 мая 1995 года О возможных политических шагах по урегулированию конфликта в Абхазии, Республика Грузия 457
294. Приложение 2 к Решению Совета глав государств Содружества от 26 мая 1995 года. Формы участия государств-участников Содружества в урегулировании конфликта в Абхазии, Республика Грузия 457
295. Заявление совета глав государств Содружества Независимых Государств о конфликте в Абхазии, Республика Грузия 458
296. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროს თანამშრომლების ვახტანგ გორგასლის II ხარისხის ორდენით დაჯილდოების შესახებ 459
297. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება აფხაზეთის უმაღლესი საბჭოს შემადგენლობაში აფხაზეთიდან არჩეული საქართველოს პარლამენტის წევრების შესახებ 460
298. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილება №360 საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე აფხაზეთიდან იძულებით გადაადგილებული წვევამდელი ახალგაზრდების საკალდებულო სამხედრო სამსახურში გაწვევის შესახებ 460
299. საქართველოს პარლამენტის დადგენილება აფხაზეთისა და შიდა ქართლის ტერიტორიაზე მიმდინარე კონფლიქტებში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა, მშვიდობიან მოქალაქეთა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის ზოგიერთი ღონისძიების შესახებ 462
300. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის ბრძანებულება აფხაზეთის ავტონომიური რესპუბლიკის გულრიფშის რაიონის კოდორის ხეობის მოსახლეობისათვის სოციალური დახმარების გადაუდებელ ღონისძიებათა შესახებ 464
301. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილება №599 აფხაზეთისა და შიდა ქართლის ტერიტორიაზე მიმდინარე კონფლიქტებში უგზო-უკვლოდ დაკარგულ მებრძოლთა მოძებნისა და მათი ოჯახების წევრთა უფლებების დაცვის სამთავრობო კომისიის დაფინანსების შესახებ 468
302. საქართველოს კანონი ომისა და შეიარაღებული ძალების ვეტერანების შესახებ 469
303. საქართველოს რესპუბლიკის მინისტრთა კაბინეტის დადგენილება №665 ლტოლვილთა და იძულებით გადაადგილებულ პირთა სოციალური მოწყობისათვის ზოგიერთი დამატებითი ღონისძიებების განხორციელების შესახებ 491

გამოყენებული წყაროები:

1. საქართველოს ცენტრალური სახელმწიფო არქივის მასალები, 1989-1992 წ.წ.
2. საქართველოს პარლამენტის არქივის მასალები, 1992-1999 წ.წ.
3. საქართველოს პრეზიდენტის არქივის მასალები, 1992-1999 წ.წ.
4. გაზეთი „საქართველოს რესპუბლიკა“ 1992-1994 წ.წ.
5. საქართველოს სახელმწიფოს მეთაურის, შეიარაღებული ძალების მთავარსარდლის ბრძანებულებებისა და განკარგულებების კრებული 1992-1999 წ.წ.
6. საქართველოს პრეზიდენტის ბრძანებულებებისა და განკარგულებების კრებული 1995-1997 წ.წ.
7. „საქართველოს პარლამენტის უწყებანი“ 1996-1999 წ.წ.
8. Сборник документов, касающихся вопроса урегулирования конфликта в Абхазии, Грузия, принятых в период 1992-1999 г.г. - Программа развития ООН в Грузии, Тбилиси, 1999 г.

დიზაინი:

ზურაბ კოკაია

დაკაბადონება:

ნინო ყაველაშვილი

კომპიუტერული უზრუნველყოფა და კორექტირება:

ეკატერინე ქარდავა – საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარის მოადგილის რეფერენტი, **ვალტერ ქობალია, ნინო გამისონია, ლაშა ჯოლოგუა, მარინა თორია** – საქართველოს პარლამენტის აფხაზეთის პრობლემებთან დაკავშირებული დროებითი კომისიის სპეციალისტები.

შეკვეთა №61-4, ტირაჟი 350

სააქციო საზოგადოება „ბეჭდვითი სიტყვის კომბინატი“

თბილისი, მარჯანიშვილის ქ. №5